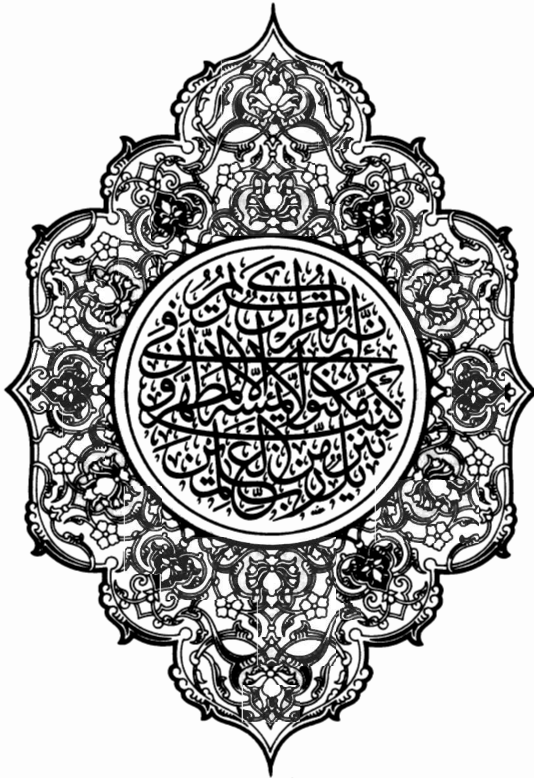

الفصحى
والعربية
والفارسية

وترجمة معانيه إلى
اللغة الإيرانية
الفاطمية

اَللّٰهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلٰى اٰلِ اَبِيْ بَكْرٍ

Aya somi yogo ko kini tomboken sangkai a Qur'an a sesela an agoso
kiya iranona ko manga Ma'ana niyan na so peshakodo ko dowo a
Haram - sii sa Makkah ago sa Madinah - asi King Fahd bin Abdul Aziz
Al Saud a dato sa Kingdom of Saudi Arabia.

تَشْرِيفًا بِالْاَرْبَعِيْنَ اَعَادَةَ هَذَا الْمَصْحَفِ الشَّرِيفِ وَرَحْمَةً وَمَعَايِمْ
مِنَّا لِرَبِّهِمْ وَالْمُسْلِمِيْنَ اَللّٰهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلٰى اٰلِ اَبِيْ بَكْرٍ
مَلِكِ الْمَلَكَةِ وَالْعَرَبِيَّةِ وَالسُّعُوْدِيَّةِ

Ⓒ مجمع الملك فهد لطباعة المصحف الشريف ، ١٤٢٢هـ
فهرسة مكتبة الملك فهد الوطنية أثناء النشر
القرآن الكريم وترجمة معانيه إلى اللغة الإيرانية الفلبينية -
المدينة المنورة .

١٠٨٨ ص ، ١٤ × ٢١ سم

ردمك : ٩ - ٣٤ - ٨٤٧ - ٩٩٦٠

١- القرآن - تراجم

٢- اللغة الفلبينية - تراجم

٢٢/٠٠٥٠

ديوي ٤٩٩,٢١٨٢٤١

رقم الإيداع : ٢٢/٠٠٥٠

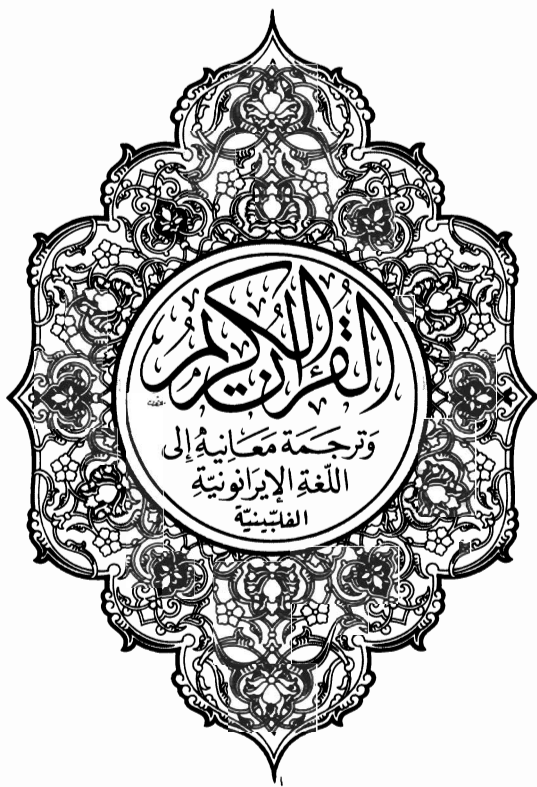
ردمك : ٩ - ٣٤ - ٨٤٧ - ٩٩٦٠

So Qur'an al Karim

ago so Kiya pema ana
iron Ko basa
a iranon sa pilimpinas.

Iniranon i:
SHEIK ABDULAZIZ GUROALIM SAROMANTANG

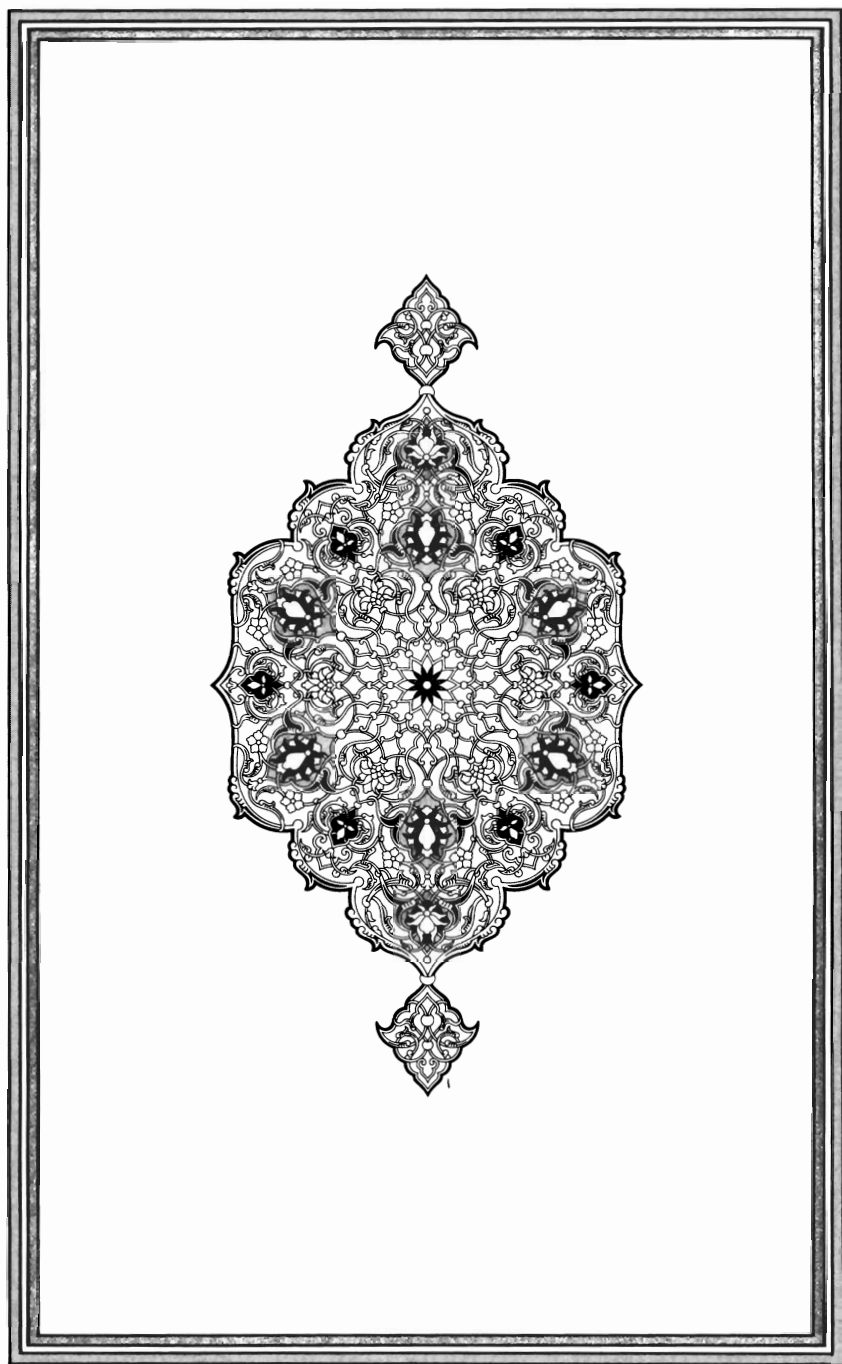
**KING FAHD COMPLEX FOR THE PRINTING
OF THE HOLY QUR'AN
Madinah, K.S.A.**

مجمع الملك أفندي للطباعة والنشر والتوزيع

Mojamma al Malic Fahd ko kipetomboken ko Qur'an a sesela'an

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مقدمة

مقدمة معالي الشيخ : صالح بن عبد العزيز آل الشيخ
وزير الشؤون الإسلامية والأوقاف والدعوة والإرشاد
المشرف العام على المجمع

الحمد لله رب العالمين ، القائل في كتابه الكريم :
﴿ ... قَدْ جَاءَكُمْ مِنَ اللَّهِ نُورٌ وَكِتَابٌ مُبِينٌ ﴾ .
والصلاة والسلام على أشرف الأنبياء والمرسلين ، نبينا محمد ، القائل :
« خَيْرُكُمْ مَنْ تَعَلَّمَ الْقُرْآنَ وَعَلَّمَهُ » .
أما بعد :

فإنفاذاً لتوجيهات خدام الحرمين الشريفين ، الملك فهد بن عبد العزيز آل سعود ، حفظه الله ، بالعباية بكتاب الله ، والعمل على تيسير نشره ، وتوزيعه بين المسلمين ، في مشارق الأرض ومغاربها ، وتفسيره ، وترجمة معانيه إلى مختلف لغات العالم .

وإيماناً من وزارة الشؤون الإسلامية والأوقاف والدعوة والإرشاد بالمملكة العربية السعودية بأهمية ترجمة معاني القرآن الكريم إلى جميع لغات العالم المهمة تسهيلاً لفهمه على المسلمين الناطقين بغير العربية ، وتحقيقاً للبلأغ المأمور به في قوله ﷺ : « بَلَّغُوا عَنِّي وَلَوْ آيَةً » .

وخدمة لإخواننا الناطقين باللغة الإيرانية يطيب لمجمع الملك فهد لطباعة المصحف الشريف بالمدينة المنورة أن يقدم للقارئ الكريم هذه الترجمة باللغة الإيرانية إحدى لغات الغلبين التي قام بها الشيخ عبد العزيز غرو عالم سارو منتانج ، وراجعها من قبل المجمع كل من : الشيخ عبدالله حاج علي منيب والشيخ فاروق سعد الدين عبد الرشيد . وفي هذا المقام إنا لنشكر مؤسسة الشيخ عبدالعزيز غرو عالم سارو منتانج لإذنها للمجمع بإعادة طبعتها .

ونحمد الله سبحانه وتعالى أن وفق لإنجاز هذا العمل العظيم الذي نرجو أن

يكون خالصاً لوجهه الكريم ، وأن ينفع به الناس .

إننا لنذكر أن ترجمة معاني القرآن الكريم - مهما بلغت دقتها - ستكون قاصرة عن أداء المعاني العظيمة التي يدل عليها النص القرآني المعجز ، وأن المعاني التي تؤديها الترجمة إنما هي حصيلة ما بلغه علم المترجم في فهم كتاب الله الكريم ، وأنه يعتريها ما يعتري عمل البشر كله من خطأ ونقص . ومن ثم نرجو من كل قارئ لهذه الترجمة أن يوافي مجمع الملك فهد لطباعة المصحف الشريف بالمدينة النبوية بما قد يجده فيها من خطأ أو نقص أو زيادة للإفادة من الاستدراكات في الطباعات القادمة إن شاء الله .

والله الموفق ، وهو الهادي إلى سواء السبيل ، اللهم تقبل منا إنك أنت السميع العليم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Pamkasan

Inisorat o maporo I Pangkatan a **Sheikh: a si Salih Bin Abdul Aziz Al-Alshiek**, a Wazer ko So-on Al-Islamia Wal-Awqaf Wadda'wa Wal-Irshad, a Olowan a Tomitikai Langon sa Al-Majammah.

so Titho a Podi na Ruk o Allah a Kadnan o langowan o Ka-adun, a Kikatharo si-i ko Kitab iyan a Susula-an:

﴿... فَذَجَاءَكُمْ مِنَ اللَّهِ نُورٌ وَكِتَابٌ مُبِينٌ﴾

aya ma-ananiyan: Sabnar a miyaka o ma Rekano a pon ko Allah so Sindao a Maliwanag, go so Kitab a Qur'an a Marayag.

go so Salawat na go so Sananga Kalilintad na San ko Pangolo o mga Nabi na go so mga Sogo o Allah, agiyoto so Nabitano a Mohammad, a khikatharo ko:

« خَيْرُكُمْ مَنْ تَعَلَّمَ الْقُرْآنَ وَعَلَّمَهُ »

aya ma-ananiyan: aya Mapiya rukano na so Tao a piyaganad iyan so Qur'an na Sarta a ini pamangundao niyan.

na si-i ko oriya nanan:

na so King golalanun ko mga Sogoan o Dato a so **Khadim Al-Haramain Was Sharifain a si AL-Malik Fahd bin Abdul Aziz Al-Saud**, siyapun sukaniyan o Allah, makapantag ko kasiyapa ko Kitab o Allah a so Qur'an, go so kang galbuka ko kalbod a kaphaka dayamang iyan, na go kapumbumbaraon ko dolondolonan o mga Moslim sa Subangan Sudupan ko liyawao lopa, goso Kapthafsiraon Diron kapma-anai, nago kiptogalinun

ko mga ma-ana niyan ko pimbarang a mga Basa sa Donya.

go paratiya pun a Wazarat AL-So-on Al-Islamia Wal-Awqaf Wadda'wa Wal-Irshad sa Al-Mamlakat Al Arabia Al-Saudia ko ka khakailangana ko kiptogalinun ko mga Ma-ana o Al-Qur'an Al-Karim si-i ko kalangolangowan o mga Basa sa Donya na didun Mipundarainon ka para malbod so kapkasabotaon o mga Moslim a aya basa iran na Kuna oba Basa a Arab, go so kapaka moayan o kapanampai a isosogo rukitano si-i anan ko katharoo Nabitano ﷺ:

« بَلِّغُوا عَنِّي وَلَوْ آيَةً »

Aya ma-ananiyan: Panampai niyo Rakun so mini talingomako Rukano sa apiyabo sasatiman a Ayat.

GoPananakawan ko mga pagaritano a khi Basa ko Basa a Muranao (Iranon) na iphaka piya a ginawa a Mojammah Al-Malik Fahd a Putombok ko Qur'an a Susula-an sa Al-Madinah Al-Munawwarah so Kipaladniyan kom Batiyaon a Susula-an si-i sa giyang kai a Qur'an a Initogalin ko Basa a Muranao (Iranon) sa Pilimpinas, a Ping gal buk i **Al-Shiek Abdul Aziz Guro wa Alim Saromantang**, go inimpidan anan a maka phapasod sa Al-Mojammah ko omani isa ki **Al-Shiek Abdullah Hadji Ali Monib**, a go si **Al-Shiek Faruok Sa'doddin Abdul Rashid**.

go si-i sa giyang kai a darpa na matamata-an a Sukami na phanalamatan ami so Mo-assasah i **Al-Shiek Abdul Aziz Guro wa Alim saromantang** ko kiya bugai niyan sa Idin sa Al-Mujammah macasabap kokini tombok non pharoman.

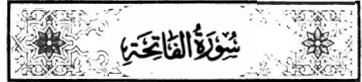
na go phanalamatan ami so Allah ko kiya bugai niyan sa Tawfiq ko kiya Pasad a giyang kai a Galbuk a Mala a

so pang ninta badun a baloi niyan a tolabos si-i rukaniyan a Allah a Maginawa na go macang gai a gona ko mga manosiya.

na matamata-an a sukami na magugudam ami a mata-an a giyan kai a kini togalinun sa mga ma-ana a giyang kai a Al-Qur'an Al-Karim-sa apiyapun i kiya panamariron mimpid-na mababaloi dun a di niyan makakawa so thito a mapumama-ana o Qur'an a Susula-an a so thithothitho dun a mang gogonanao o katharo sa Qur'an anan a Mo'jizat,go so mga ma-ana a so pukhi bugai ang kanan a kinitogalinunon na badun anan giyanan i taman a miya oma pandapat o ilmo o tomiyogalinon ko sabot iyan ko Kitab o Allah a Susula-an,go pukhi sogaton so nganin a pukhi sogat ko galbuk o Manosiya langolangon a pud ko karibat na go so kap khakorangiron.

na misabap san na pang nin ami ko langowan a puphaka batiya sa giyang kai a initogalin sa basa Muranao a kapaki sabotiniyan si-i sa Mojammah Al-Malik Fahd Litiba-at Al-Moshaf Al-Sharif bil Madinah Al-Monawwarah ko Khato oniyanon a pud ko Ribat odi na sobra ka para miyoman ko ipagimpidon ko kithomboknon shasaroman ko phaka talingoma a masa o miyog so Allah.

so Allah i pumbugai sa Taofiq go sukaniyan i putoro ko lalan a Mathitho,Hai Allah na tarima-angka rukami ka matamata-an a Suka na thithothitho a puphakanug a go thithothitho a matao.

Surah Al-Fatiha-1

1. Si-i ko ngaran o Allah, a Masalinggagao, a Makalimo-on.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

2. So Bantogan na ruk o Allah, a Kadnan o manga Kaadun;

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

3. A Masalinggagao, a Makalimo-on;

الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

4. A Phapa-ar ko Alongan a Kapamalas.

مَلِكِ يَوْمِ الدِّينِ

5. Suka bo i Phushowasowatun Nami, go Suka bo i Phangunian Nami sa tabang.

إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ

6. Nggonana-owa Kamingka ko okit a Maka-o ontol,

اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ

7. So okit o siran a ini Kalimo o Ka siran, salakao ko Kiyararangitan Ka siran^[1], go salakao ko Mithataridadag^[2].

صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ

[1] go dika ming ka baloya a pud ko manga tao a miyokit ko lalan a puka rarangitan ka siran a siranoto so kiya tokawaniran so bunar na dairan golalanun, go siran so mga Yahodi.

[2] go dika ming ka mbaloya a pud ko mithataridadag, a siranoto so da matoro ko lalan na dairan mato-on so lalan, go siranoto so manga christian.

Surah Al-Baqarah-2

Si-i ko ngaran o Allah, a Masa-linggagao, a Makalimo-on.

1. Alif Lam Mim. So Allah i Mata-o ko Paka-a antapan Niyan non.

2. Kati-i so Kitab; a da-a sangka a madadalumon, a Torowan, ko Khipanananggila;

3. A siran na Paparatiyayaan niran so da Mapayag, go Ipuphamayandug iran so Sambayang, go so saba-ad ko inibugai Ami kiran na ipupha-mumugai ran;

4. Go siran na Paparatiyayaan niran so (Kitab a) Initoron Ruka (Ya Muhammad), go so Initoron ko Miya-ona an Ka, go so Akhirat na siran na tatangkudun niran.

5. Siran man i Thatakna ko Torowan, a pho-on ko Kadnan niran, go siran man i Phamakasulang sa Maliwanag.

6. Mata-an! A so siran a da Pamaratiyaya, na mulagid kiran o Piyaka-iktiyar Ka siran antawa-a Dangka siran Pakaiktiyara; ka di siran bo Pharatiyaya.

7. Tiyotopan o Allah so manga poso iran go so kanug iran, na

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْعَمَّ (١)

ذَٰلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ فِيهِ هُدًى

لِّلْمُتَّقِينَ (٢)

الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَمِمَّا

رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ (٣)

وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنزِلَ مِنْ

قَبْلِكَ وَيَأْتِ الْآخِرَةَ هُمْ يُؤْفِقُونَ (٤)

أُولَٰئِكَ عَلَىٰ هُدًى مِنْ رَبِّهِمْ وَأُولَٰئِكَ هُمُ

الْمُفْلِحُونَ (٥)

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ

أَنذَرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ (٦)

خَتَمَ اللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ وَعَلَىٰ سَمْعِهِمْ

kiyatagowan so manga kailai ran sa pilus; go adun a bagiyan niran a siksa a lubi a mala.

8. Na adun a pud ko manga Manosiya a tao a gi-i Tharo: Sa Piyaratiyaya mi so Allah a go so Alongan a Maori; a kuna a ba siran Mapaparatiyaya.

9. Pulimpangun niran so Allah go so Miyamaratiyaya, na da-a Pukhalimpang iran a rowar ko manga ginawa iran, sa di ran mai-inungka!

10. Katatagowan so manga poso iran sa gudamun; na inomanan siran o allah sa gudamun: Go adun a bagiyan niran a siksa a Malipudus, sabap ko Kiyapamokhag iran.

11. Go amai ka Pitharo kiran: A di kano Phaminasa ko Lopa, na Tharo-on niran: A sukami na giyabo a Kapuphangompiya mi!

12. Tanodan, ka Mata-an! A siran i Puphamaminasa, na ogaid na di ran Mai-inungka.

13. Go amai ka Pitharo kiran: A Paratiyaya kano sa lagid o Kiyaparatiyaya o (saba-ad ko) manga Manosiya: Na Tharo-on niran: A ino kami Pharatiyaya sa lagid o Kiyaparatiyaya o manga lalong?-Tanodan, ka Mata-an! A siran i manga lalong, na ogaid na di ran katawan.

وَعَلَىٰ أَنْبَرِهِمْ غَشْوَةٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ
عَظِيمٌ ﴿٧﴾

وَمِنَ النَّاسِ مَن يَقُولُ ءَامَنَّا بِاللَّهِ
وَبِالْيَوْمِ الْآخِرِ وَمَا هُمْ بِمُؤْمِنِينَ ﴿٨﴾

يُخَادِعُونَ اللَّهَ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَمَا
يُخَادِعُونَ إِلَّا أَنفُسَهُمْ
وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿٩﴾

فِي قُلُوبِهِمْ مَّرَضٌ فَزَادَهُمُ اللَّهُ مَرَضًا
وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا
يَكْذِبُونَ ﴿١٠﴾

وَإِذَا قِيلَ لَهُم لَأَنفُسِكُمْ أَفِي الْأَرْضِ
قَالُوا إِنَّمَا نَحْنُ مُصَلِحُونَ ﴿١١﴾

أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ الْمُفْسِدُونَ وَلَكِن
لَّا يَشْعُرُونَ ﴿١٢﴾

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ ءَامِنُوا كَمَا ءَامَنَ النَّاسُ
قَالُوا أَنزِيلُنَا كَمَا ءَامَنَ السُّفَهَاءُ ءَلَا إِنَّهُمْ
هُمُ السُّفَهَاءُ وَلَكِن لَّا يَعْلَمُونَ ﴿١٣﴾

14. Go igira-a minitho-ona iran so Miyamaratiyaya, na Tharo-on niran: A Miyaratiyaya kami; na igira-a miyakandod siran ko manga Olowan niran, na Tharo-on niran: A Mata-an! A sukami na pud iyo: go aya bo oto a kowan na giya di kiran kapagizawizawa.

وَإِذْ الْقَوْمَ الَّذِينَ ءَامَنُوا قَالُوا ءَامَنَّا
وَإِذْ اٰخَلَقْنَا إِلَىٰ شَيْطٰنِيهِمْ قَالُوۡا اِنَّا
مَعَكُمْ اِنَّمَا نَحْنُ مُسْتَهۡزِءُوۡنَ ﴿١٤﴾

15. so Allah imbadal kiran ko di-ira kapagizawizawa ko miya maratiyaya, go tataalikun Niyan kiran ko gi-i ran Kandarowaka; a gi-i siran Muromparompak.

اَللّٰهُ يَسْتَهۡزِئُ بِهٖمْ وَيَسُدُّهُمۡ فِىۡ طَعۡنِيۡهِمْ
يَعْمَهُوۡنَ ﴿١٥﴾

16. Siran man so inipamasa iran ko kadadag so Torowan: Na da makalaba so Kiyandagang iran, go da siran makakudug sa ontol,.

اُوۡلٰٓئِكَ الَّذِيۡنَ اٰسْتَرَوْا الضَّلٰلَةَ
بِالْهٰدِىۡ فَمَا رِيۡحَتْ يَجۡحَرۡنَهُمْ
وَمَا كَانُوۡا مُهۡتَدِيۡنَ ﴿١٦﴾

17. Aya ropa-an niran na lagid o miniyag sa Apoi; na kagiya a kasindawan niyan so muliliyotaon, na piyadung o Allah so Sindao kiran go inibagak Iyan siran ko manga lilibotung. Na di siran Phakailai.

مَثَلُهُمْ كَمَثَلِ الَّذِيۡ اٰسْتَوَقَدَ نَارًا فَلَمَّا
اَضْءَتۡ مَا حَوْلَهُ ذَهَبَ اللّٰهُ بِنُوۡرِهِمْ
وَتَرَكَهُمْ فِىۡ ظُلُمٰتٍ لَا يَبۡصُرُوۡنَ ﴿١٧﴾

18. (Siran) na manga Bungul, manga Omao, manga Bota, na siran na di siran ndun phakandod.

صُمُّۡ بِكُمۡ عَمٰىۡ فَهُمۡ لَا يَرۡجِعُوۡنَ ﴿١٨﴾

19. O di na lagid o miyasogat a mabagur a Oran a pho-on ko kawang: A kadadaluman sa manga lilibotung, go Dalundug go Kilat: Pukhi-olun niran so manga Tindoro iran ko manga Tangila iran pho-on

اَوْ كَصَيِّبٍ مِّنَ السَّمَآءِ فِيۡهِ ظُلُمٰتٌ
وَّرَعْدٌ وَبُرۡقٌ يَّجۡعَلُوۡنَ اَصۡبٰعَهُمۡ فِىۡٓ اَۡدَانِهِمۡ
مِّنَ الصَّوۡعِقِ حَذَرَ الْمَوۡتِ وَاللّٰهُ مُحِيۡطٌ
بِالۡكٰفِرِيۡنَ ﴿١٩﴾

ko manga Parti, ka kaluk iran ko Kapatai. Na so Allah na Katatang-kalan Niyan so da Pamaratiyaya!

20. Maito bo na so Kilat na masinggaot Iyan so manga kailai ran; oman Niyan siran Kasindawan, na makalalakao siran non, na igira-a Mikhunum kiran, na makathan-gun siran. Na o kabaya o Allah, na Mata-an a khailang Iyan so Kanug iran go so manga Kailai ran; ka Mata-an! A so Allah na si-i ko langowan taman na Gaos Iyan.

21. Hai manga Manosiya! Showasowata niyo so Kadnan niyo, a so Miyadun rukano a go so miyanga-o ona an niyo, kaangkano Makapananangila;

22. So Inadun Niyan rukano so Lopa a miyakayat, go so Langit a atup; a go Piyakatoron Niyan a pho-on ko Kawang so ig; na ini sabap Iyan non a Kiyapakagumawa Niyan ko manga Onga a Pagupur rukano; na di kano Phangumba-al sa manga saginda o Allah a sukano na katawan niyo (a da-a saginda Niyan).

23. Na o ba kano shasangka ko (Qur-an a) Initoron Nami ko Oripun Nami, na mba-as kano sa Surah a lagid Iyan; go tawaga niyo so manga Katohanan niyo (a mama-katabang rukano) a salakao ko Allah, amaika sukano i manga bunar.

يَكَادُ الْبَرْقُ يَخْطَفُ أَبْصَرَهُمْ كُلَّمَا أَضَاءَ لَهُمْ مَشْوَاهُ فِيهِ وَإِذَا أَظْلَمَ عَلَيْهِمْ قَامُوا وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَذَهَبَ بِسَمْعِهِمْ وَأَبْصَرِهِمْ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٠﴾

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿٢١﴾

الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ فِرَاشًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَكُمْ فَلَا تَجْعَلُوا لِلَّهِ أُندَادًا وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٢٢﴾

وَإِنْ كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِمَّا نَزَّلْنَا عَلَىٰ عَبْدِنَا فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِثْلِهِ وَادْعُوا شُهَدَاءَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٢٣﴾

24. Na amai ka di niyo Manggo-laola-go di niyo dun Mapunggola-la-na Pananggila-i niyo so Apoi a aya itagon niyan na so manga Manosiya a go so manga Ator,-a ini thiyakap ko di Phamaratiyaya.

25. Na Puphamanotholangka ko siran a Miyamaratiyaya go Pinggalubuk iran so manga Pipiya, a Mata-an! A adun a bagiyan niran a manga Sorga, A Puphamangondas ko kababa-an Niyan so manga Lawasaig. Oman siran ro-o natan sa Onga a Pagupur, na Tharo-on niran: A giyai so (lagid o) inunat rukutano a miya-ona, na Phagowitun kiran noto a makapushasaginda-i: go adun a bagiyan niran ro-o a manga Karoma a manga Soti; sa ron siran non ndun Makakakal.

26. Mata-an! A so Allah na di Niyan phakamawagun so kambaal sa ibarat, apiya rungit go so lawanon. Na so puman so siran a Miyamaratiyaya na katawan niran a Mata-an! A Sukaniyan so Bunar, a pho-on ko Kadnan niran; na so puman so da Pamaratiyaya na gi-iran Tharo-on: A antona-a i a antapan o Allah sangka-i a ibarat? Madakul a Pundadagun Niyan sa sabap saya, go madakul a Puthoro-on Niyan sa sabap saya; na da-a ndadagun iyan sa sabap saya, a rowar ko manga songklid,-

فَإِن لَّمْ تَفْعَلُوا وَلَنْ تَفْعَلُوا فَاتَّقُوا
النَّارَ الَّتِي وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ
أُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ ﴿٢٤﴾

وَبَشِّرِ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا
الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرَى مِنْ
تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ كُلَّمَا رُزِقُوا مِنْهَا
مِنْ شَرِّ رِزْقَافَا لَوْ هَذَا الَّذِي
رُزِقْنَا مِنْ قَبْلُ وَأَتُوا بِهِءُ مُتَشَبِهًا
وَلَهُمْ فِيهَا أَزْوَاجٌ مُّطَهَّرَةٌ وَهُمْ
فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢٥﴾

﴿٢٤﴾ إِنَّ اللَّهَ لَا يَسْتَحْيِي ءَأَن يُضْرِبَ
مَثَلًا مَا بَعُوضَةٌ فَمَا قُوْفَهَا فَمَا
الَّذِينَ ءَامَنُوا فَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ
الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ ءَأَمَا الَّذِينَ كَفَرُوا
فَيَقُولُونَ مَاذَا أَرَادَ اللَّهُ بِهَذَا
مَثَلًا يُضِلُّ بِهِ كَثِيرًا وَيَهْدِي
بِهِ كَثِيرًا ءَأَمَا يُضِلُّ بِهِ ءَأَلَّا
الْفَاسِقِينَ ﴿٢٥﴾

27. Siran na Puphamarungkasun niran so diyandi o Allah ko oriyani o kiya-ilot iyan, go Puphanuphudun niran so ini Sogo o Allah a kapakakhakamputa-a on, go Puphaminasa siran ko Lopa: Na siran man na siran so manga logi.

28. Andamanaya idi niyo Kapharatiyaya-a ko Allah?-A aya butad iyo na Ma-atai, na Inoyag kano Niyan; oriyani niyan na Mbono-on kano Niyan, na oriyani niyan na Pagoyagun kano Niyan (ko Akhirat); oriyani niyan na Ron kano bo Phakandoda.

29. Sukaniyan so Inadun Niyan a ruk iyo so madadalum ko Lopa langon; oriyani niyan na siyangor iyan so Langit, na Pithaong iyan Siran Pihyapiya a Pito a manga Langit; go Sukaniyan na so lango-wan taman na katawan Niyan.

30. Na gowani, na Pitharo o Kadnan Ka ko manga Malaikat: A Mata-an! A Sakun na Magumba-al Ako si-i ko Lopa sa Khalifa. Na Pitharo iran: A ino Ka on Pagumba-al sa tao a Phaminasa-on go Phamakaragirai ron ko manga rogo?-A Sukami na Iputhasbik Ami so Podingka go Pushotin Nami Suka? Pitharo iyan: A Mata-an! A Sakun na katawan Ko so di niyo katawan.

الَّذِينَ يَنْقُضُونَ عَهْدَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ
مِيثَاقِهِ وَيَقْطَعُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ
يُوصَلَ وَيُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ
أُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٧٧﴾

كَيْفَ تَكْفُرُونَ بِاللَّهِ وَكُنْتُمْ
أَمْوَاتًا فَأَحْيَاكُمْ ثُمَّ تُمَيِّتُهُمْ
ثُمَّ يُمَيِّتُكُمْ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٧٨﴾

هُوَ الَّذِي خَلَقَ لَكُمْ مَا فِي الْأَرْضِ
جَمِيعًا ثُمَّ أَسْتَوَىٰ إِلَى السَّمَاءِ
فَسَوَّاهُنَّ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ وَهُوَ بِكُلِّ
شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٧٩﴾

وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي جَاعِلٌ
فِي الْأَرْضِ خَلِيفَةً قَالُوا أَتَجْعَلُ فِيهَا
مَنْ يُفْسِدُ فِيهَا وَيَسْفِكُ الدِّمَاءَ وَنَحْنُ
نُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ وَنُقَدِّسُ لَكَ قَالَ إِنِّي
أَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٨٠﴾

31. Na Inindao Niyan ko Adam so manga ngaran langon; oriyen niyan na siyandig Iyan siran ko manga Malaikat, na Pitharo Iyan: A Panothola niyo Rakun so manga Ngaran na-i o ba Sukano i manga bunar.

وَعَلَّمَ آدَمَ الْأَسْمَاءَ كُلَّهَا ثُمَّ عَرَضَهُمْ
عَلَى الْمَلَائِكَةِ فَقَالَ أَنْبِئُونِي بِأَسْمَاءِ
هَؤُلَاءِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٣١﴾

32. Pitharo Iran: A Soti Ka: Da-a Kata-o Ami, a rowar ko Inindaongka Rukami: Mata-an! A Suka bo i Mata-o a Maongangun.

قَالُوا سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا
إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ﴿٣٢﴾

33. Pitharo (o Allah): Hai Adam! Panotholangka kiran so manga Ngaran niran. Na kagiya a Mapanohol Iyan kiran so manga Ngaran iran, na Pitharo (o Allah): Ba Ko Rukano da Tharowa a Mata-an! A katawan Ko so Mapagu-uma ko manga Langit a go so Lopa, go katawan Ko so Papayagun niyo go so Paguuma-an niyo?

قَالَ يَتَّكِدُمْ أَنْبِئْتَهُمْ بِأَسْمَائِهِمْ فَلَمَّا
أَنْبَأَهُمْ بِأَسْمَائِهِمْ قَالَ أَلَمْ أَقُلْ لَكُمْ إِنِّي
أَعْلَمُ غَيْبَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَأَعْلَمُ
مَا تُبْدُونَ وَمَا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ ﴿٣٣﴾

34. Na gowani, na Pitharo Ami ko manga Malaikat: A Pangalimbaba-an Kano ko Adam: Na Miyangalimbaba-an siran: Inonta so Iblis: Ka somiyangka go Mimaratabat: Na miyapud ko da Pamaratiyaya.

وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ
فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَىٰ وَاسْتَكْبَرَ وَكَانَ
مِنَ الْكَافِرِينَ ﴿٣٤﴾

35. Go Pitharo Ami: A Hai Adam! Babalingka Suka a go si Karomangka ko Sorga; go Kangkano Ron sa Kapangondaya sa sadun sa kabaya Iyo; go di Kano pagobai sangka-i a Kayo, ka mbaloi Kano a pud ko da Pamaginontolan.

وَقُلْنَا يَا آدَمُ اسْكُنْ أَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ
وَكُلَا مِنْهَا رَعْدًا حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا
هَذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٣٥﴾

36. Na Miyapokas siran ro-o o Shaitan, go Miyapaka-awa iyan Siran ko butad Iran. Na Pitharo Ami: A tupad Kano, sa so sabaad Rukano na ridowai o saba-ad. Go adun a bagiyani Niyo ko Lopa a Kaputhakna-an go Kaoyagan, taman ko masa (o Kapatai).

37. Na adun a Miyasowa o Adam a pho-on ko Kadnan Niyan a manga Katharo, na Piyakataobat Iyan Sukaniyan; ka Mataan! A Sukaniyan so Puphanarima ko Taobat, a Makalimo-on.

38. Pitharo Ami: A tupad Kano pho-on ko Sorga langon; na amai ka adun a Makatalingoma Rukano a pho-on Rakun a Torowan, na sa dun sa Monot ko Torowan Ko, na da-a Pangandam Iran, go di siran Makamboko (ko Alongan a Maori).

39. Na so siran a da Pamaratiyaya go Piyakambokhag iran so manga Ayat Ami, na siran man i manga tao ko Naraka; sa ron siran non ndun Makakakal.

40. Hai manga Moriyatao o Israil! Tatadumi niyo so Limo Akun a so ini Pangalimo Akun rukano, go tomana niyo so diyandi Akun rukano ka tomanun Ko so diyandi rukano, go Sakun bo i Kalukun niyo.

41. Go Paratiyaya-a niyo so (Qur-an a) Initoron Nakun a To-

فَأَزَلَّهُمَا الشَّيْطَانُ عَنْهَا فَأَخْرَجَهُمَا
مِمَّا كَانَا فِيهِ وَقُلْنَا اهْبِطُوا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ
عَدُوٌّ لَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَمَتَاعٌ
إِلَىٰ حِينٍ ﴿٣٦﴾

فَنَلَقَىٰ آدَمَ مِنْ رَبِّهِ كَلِمَاتٍ فَتَابَ عَلَيْهِ
إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿٣٧﴾

قُلْنَا اهْبِطُوا مِنْهَا جَمِيعًا فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ
مِنِّي هُدًى فَمَنِ تَّبِعْ هُدَايَ فَلَا خَوْفٌ
عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٣٨﴾

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ
أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٣٩﴾

يَبْنَئِي إِسْرَائِيلَ أَذْكَرُوا نِعْمَتِي الَّتِي أَنْعَمْتُ
عَلَيْكُمْ وَأَوْفُوا بِعَهْدِي أَوْفٍ بِعَهْدِكُمْ
وَأَيُّ قَوْمٍ يَذَّهَبُونَ ﴿٤٠﴾

وَأَمْسُوا بِمَا أَنْزَلْتُ مُصَدِّقًا لِمَا

miyanto ko Matatangan niyo, go di sukano i paganai a di ron Phara-tiyaya, go di niyo Phamasaan so manga Ayat Akun sa arga a maito; go Sakun bo i Kalukun niyo.

42. Go di niyo khumbotun ko bunar so ribat, go di niyo Phaguma-a so bunar a sukano na katawan niyo.

43. Go Pamayandugun niyo so Sambayang; go tonaya niyo so Zakat; go Roko kano a pud ko Puhuroroko.

44. Ino niyo Pushogo-on ko manga Manosiya so mapiya, na Pakalilipatan niyo so manga ginawa niyo, a sukano na Kapuphangadi-an niyo so Kitab? Ba da-a manga sabot iyo?

45. Na Panguni kano sa tabang sa nggolalan ko Kapantang a go so Kashambayang: Na Mataan naya! A tithe a marugun, inonta bo ko Khipangangalimbaba-an (ko Allah),-

46. A siran na tatangkudun niran a Mata-an! A siran na Miputho-ona iran so Kadnan niran, go Mata-an! A siran na Ron siran Phamakan-dod.

47. Hai manga Moriyatao o Israil! Tadumi niyo so Limo Akun a so ini Pangalimo Akun rukano, go Mata-an! A Sakun na inilubi Ko

مَعَكُمْ وَلَا تَكُونُوا أُولَٰ كَافِرِيهِۦ وَلَا
تَشْتَرُوا بِأَنبِيَٰى تَنَا قَلِيلًا وَإِنِّي
فَأَنقُوتُ ﴿٤١﴾

وَلَا تَلْبِسُوا الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ وَتَكْتُمُوا
الْحَقَّ وَأَنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٤٢﴾

وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَارْكَعُوا
مَعَ الرَّاكِعِينَ ﴿٤٣﴾

﴿٤٤﴾ أَنَا مُرُونَ النَّاسَ بِالْبِرِّ وَتَسْوَنَ
أَنفُسَكُمْ وَأَنتُمْ لَتَلُونَ الْكِتَابَ
أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٤٤﴾

وَأَسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ وَإِنَّهَا
لَكَبِيرَةٌ إِلَّا عَلَى الْخَاشِعِينَ ﴿٤٥﴾

الَّذِينَ يَظُنُّونَ أَنَّهُمْ مُلْقَوْنَ رَبَّهُمْ وَأَنَّهُمْ
إِلَيْهِ رَاجِعُونَ ﴿٤٦﴾

يَنبِيٰى إِسْرَءِيلَ اذْكُرْ وَأَنعَمْتَ
عَلَيْكَ وَأَنِّي فَضَّلْتُكُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٤٧﴾

sukano ko manga Ka-adun (ko miya-ona a masa).

48. Go Kalukun niyo so gawii a da-a Khyogop o isa ginawa ko isa ginawa a maito bo go da-a Khatarima-on a Safa-at, go da-a khakowa-on a sambu, go di siran Khatabangan.

49. Na gowani na siyabut Ami sukano ko pagtao o Pir-aon: A irarasai ran rukano so marata a siksa, ka Puphanombali-in niran so manga Wata iyo a manga Mama na Phulamba-an niran so manga Babai rukano; na adun a matatago rooman a tiyoba a pho-on ko Kadnan niyo a lubu a Mala.

50. Na gowani na sirai Ami rukano so Kalodan na siyabut Ami sukano na Inulud Ami so Pagtao o Pir-aon a sukano na kababantayan niyo.

51. Go gowani na Miyakiphasada Kami ko Musa sa pat polo gawii, oriyani niyan na kinowa niyo so Sapi (a Katohanan) ko oriyani niyan, na sukano na Miyakanggo laola kano sa di ontol.

52. Oriyani niyan na Pimaapan Nami sukano ko oriyani noto; ka-angkanu Makapanalamat.

53. Na gowani na inibugai Ami ko Musa so Kitab go so Padoman: Ka-angkanu Mamaka-ontol.

وَأَتَقُوا يَوْمًا لَا تَجْرَى نَفْسٌ عَنْ نَفْسٍ شَيْئًا
وَلَا يَقْبَلُ مِنْهَا شَفَعَةٌ وَلَا يُؤْخَذُ مِنْهَا
عَدْلٌ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٤٨﴾

وَإِذْ بَجَّيْنَاكُمْ مِنَ آلِ فِرْعَوْنَ
سُوءَ مُؤْمِنِكُمْ سُوءَ الْعَذَابِ يُدَبِّحُونَ
أَبْنَاءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ وَفِي
ذَلِكَ لَكُمْ بَلَاءٌ مِّن رَّبِّكُمْ عَظِيمٌ ﴿٤٩﴾

وَإِذْ فَرَقْنَا بِكُمْ الْبَحْرَ فَأَاجِئْنَاكُمْ
وَأَغْرَقْنَا آلَ فِرْعَوْنَ وَأَنْتُمْ
نَنْظُرُونَ ﴿٥٠﴾

وَإِذْ وَعَدْنَا مُوسَىٰ أَرْبَعِينَ لَيْلَةً ثُمَّ
أَخَذْنَا مِنَ الْعِجْلِ مِنْ بَعْدِهِ وَأَنْتُمْ
ظَالِمُونَ ﴿٥١﴾

ثُمَّ عَفَوْنَا عَنْكُمْ مِّن بَعْدِ ذَلِكَ لَعَلَّكُمْ
تَشْكُرُونَ ﴿٥٢﴾

وَإِذْ آتَيْنَا مُوسَىٰ الْكِتَابَ وَالْفُرْقَانَ
لَعَلَّكُمْ يَهْتَدُونَ ﴿٥٣﴾

54. Go gowani na Pitharo o Musa ko Pagtao Niyan: A Hai Pagtao Akun! Mata-an! A sukano na Miyabinasa niyo so manga ginawa niyo sa kiyakowa-a niyo ko Sapi (a Katohanan): Na Thaobat kano ko Miyadun rukano, sa Bonowa o da Makashala so Miyakashala rukano; giyoto man i mapiya rukano si-i ko Kadnan niyo. Na Piyakatabat kano Niyan: Ka Mata-an! A Sukaniyan so Puphanarima ko Taobat, a Makalimo-on.

55. Go gowani na Pitharo iyo: A Hai Musa! Diyami Suka dun Pharatiyaya-an taman sa di Ami mailai so Allah a Mapayag, na Piyolang kano o Parti a sukano na kababantayan niyo.

56. Oriyan niyan na Inoyag Ami sukano ko oriyan o Kiyapatai niyo: Ka-angkano Makapanalamat.

57. Go ini Payong Ami rukano so Gabon go Piyakatoron Ami rukano so Manna go so (Papanok a) Salwa, (sa Pitharo Ami a:) Kangkano ko manga pipiya a ini Pagupur Ami rukano: Na da Kami ran kabinasai, na ogaid na so manga ginawa iran i Kiyabinasaan niran.

58. Go gowani na Pitharo Ami: A solud kano sangka-i a Ingud (a Baital Muqaddas), na Kangkaron sa sadun sa kabaya iyo sa kapangondaya; go solud kano ko Pin-

وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ يَا قَوْمِ أَيْنَكُمْ
ظَلَمْتُمْ أَنفُسَكُمْ أَتَّخَذِكُمْ الْعِجَلُ
فَتُوبُوا إِلَى بَرِّكُمْ فَاقْتُلُوا أَنفُسَكُمْ
ذَلِكَ خَيْرٌ لَّكُمْ عِنْدَ بَرِّكُمْ فَثَابَ
عَلَيْكُمْ إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿٥٤﴾

وَإِذْ قُلْتُمْ لِمُوسَى لَنْ نُؤْمِنَ لَكَ حَتَّى
نَرَى اللَّهَ جَهْرَةً فَأَخَذَتْكُمُ الصَّاعِقَةُ
وَأَنْتُمْ تَنْظُرُونَ ﴿٥٥﴾

ثُمَّ بَعَثْنَاكَ مِنْ بَدْرِ مَوْتِكُمْ
لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٥٦﴾

وَوَهَبْنَا لَكُمْ أَلْعَمَامَ وَأَنْزَلْنَا
عَلَيْكُمْ الْمَنَّانَ وَالسَّلْوَى كُلُوا مِنْ
طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَمَا ظَلَمُونَا
وَلَكِنْ كَانُوا أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٥٧﴾

وَإِذْ قُلْنَا ادْخُلُوا هَذِهِ الْقَرْيَةَ فَكُلُوا
مِنْهَا حَيْثُ شِئْتُمْ رَغَدًا وَادْخُلُوا
الْبَابَ سُجَّدًا وَقُولُوا حِطَّةٌ نَغْفِرْ لَكُمْ

to sa Pangangalimbaba-an kano, go Tharo kano sa Phakaponas sa Dosa, ka Napin Nami rukano so manga Kasalaan niyo go omanan Nami (sa balas) so Miphipiyapiya.

59. Na siyambiyani o siran a da Pamaginontolan sa Katharo a salakao ko Pitharo kiran; na Piyakatoronan Nami so siran a da Pamaginontolan sa siksa a pho-on ko Langit, sabap ko Kiyapanongkid iran.

60. Na gowani na ini Panguni sa inomun o Musa so pagtao Niyan; na Pitharo Ami: A Buntulun Ka so Badas Ka ko Ator (na inibuntol Iyan non). Na Miyakambowaton so sapolo a go dow a Bowalan. Na Sabunar a kiyatokawan o omani isa ka Sagorompong so Saguba iran. (Go Pitharo Ami:) Kangkano go inom kano ko Pagupur o Allah, go di kano Phangalandada ko Lopa a Puphamakakaid kano.

61. Na gowani na Pitharo iyo: A Hai Musa! Diyami dun Khitigur so Pangunungkun a sasason; na Panguniyangka rukami ko Kadnan Ka a Pakagumawan kami Niyan sa pud ko puphakatho-on o Lopa, -a lutha-an non, go Sikowa-on, go lasona-on, go kodalis on, go tiboyas on. Pitharo (o Musa): Ino niyo pushambiya ko korang so mapiya? Tana kano sa Bandar a Ingud, ka Mata-an! A khakoa niyo so Piyani-

خَطَايَكُمْ وَسَمَزَيْدُ الْمُحْسِنِينَ ﴿٥٩﴾

فَبَدَّلَ الَّذِينَ ظَلَمُوا قَوْلًا غَيْرَ
الَّذِي قِيلَ لَهُمْ فَأَنْزَلْنَا عَلَى الَّذِينَ
ظَلَمُوا رِجْزًا مِنَ السَّمَاءِ بِمَا كَانُوا
يَفْسُقُونَ ﴿٥٩﴾

وَإِذْ أَسْتَسْقَىٰ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ
فَقُلْنَا اضْرِبْ بِعَصَاكَ الْحَجَرَ
فَانفَجَرَتْ مِنْهُ اثْنَتَا عَشْرَةَ عَيْنًا
قَدْ عَلِمَ كُلُّ أُنَاسٍ مَشْرِبَهُمْ
كُلُوا وَاشْرَبُوا مِنْ رِزْقِ اللَّهِ وَلَا
تَعْتَوْا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿٦٠﴾

وَإِذْ قُلْتُمْ يَا مُوسَىٰ لَنْ نَصْبِرَ عَلَىٰ
طَعَامٍ وَاجِدْ قَادِحًا لَنَا رَبِّكَ يُخْرِجْ
لَنَا مِمَّا تَنِيبُ الْأَرْضُ مِنْ بَقْلِهَا
وَقَشَائِبَهَا وَفَوْمَهَا وَعَدَسَهَا وَبَصَلَهَا
قَالَ أَنْتَبَدِّلُوكَ الَّذِي هُوَ آدَنُ
بِالَّذِي هُوَ خَيْرٌ أَمْ حِطُّوا مِصْرًا فَإِنَّ
لَكُمْ مِمَّا سَأَلْتُمْ وَضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ
الذَّلَّةُ وَالْمَسْكَنَةُ وَبَاءَ وَبِعَضِبِ

guni niyo! Na Miyaadun kiran so Kahina-an go so Kapakarondan; go Miyakakholog siran sa Rarangit a pho-on ko Allah. Giyoto man na sabap sa Mata-an! A siran na da iran Paratiyayaa so manga Ayat o Allah go Puphamono-on niran so manga Nabi sa di ontol. Giyoto man na sabap ko Kiyandarowaka iran go so Kiyapumalawani ran.

62. Mata-an! A so siran a Miyamaratiyaya, go siran a manga Yahodi, go so manga Christian, go so manga Sabi-in, -na sa dun sa Maratiyaya-on ko Allah go so Alongan a Maori, go Nggalubuk sa mapiya, na adun a bagiyan niyan a balas kiran sii ko kaduna niran: Go da-a Pangandam iran, go di siran Makamboko (ko Alongan a Maori).

63. Na gowani na tiyarima Ami so diyandi iyo ko Kiniporoon Nami ko Kaporowan niyo ko Palao: (Go Pitharo Ami:) Kupiti niyo so inibugai Ami rukano Shabunsabunar go tatadumi niyo so madadalumon: Ka-an kano Makapanananggila.

64. Oriyan niyan na tomiyalikhod kano ko oriyan noto: Na o da so Gagao rukano o Allah go so Limo Iyan, na miyabaloi kano dun a pud ko Miyangalologi.

65. Na Sabunsabunar a Kiyatokawan niyo so Mimamalawani rukano si-i ko Alongan a Sapro: Na

مِنَ اللَّهِ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ
بِآيَاتِ اللَّهِ وَيَقْتُلُونَ النَّبِيِّنَ بِغَيْرِ
الْحَقِّ ذَلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا
يَعْتَدُونَ ﴿٦١﴾

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا
وَالنَّصْرَى وَالصَّالِحِينَ مِنْ ءَامِنٍ
بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا
فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ
عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يُحْزَنُونَ ﴿٦٢﴾

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ
الطُّورَ خُذُوا مَا ءَاتَيْنَاكُمْ بِقَوَّةٍ
وَأَذْكُرُوا مَا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿٦٣﴾

ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ فَلَوْلَا
فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ لَكُنْتُمْ
مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٦٤﴾

وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ الَّذِينَ اعْتَدَوْا مِنْكُمْ فِي
السَّبْتِ فَقُلْنَا لَهُمْ كُونُوا قِرَدَةً

Pitharo Ami kiran: A mbaloi kano a manga Amo, a Miyamakadapanas.

66. Na biyaloi Ami Sukaniyan a poringana ko masa niyan go so oriyaniyan, go thoma ko Khipananggila.

67. Na gowanina Pitharo o Musa ko pagtao Niyan: A mataan! A so Allah na Isosogo Iyan rukano a Kasombali iyo sa Sapi. Na Pitharo iran: Aino Kamingka khowa-a kasablawan? Pitharo Iyan: A Mulindong Ako ko Allah o ba Ako Ma-adun a pud ko da-a manga Mulung iyan!

68. Pitharo iran: A Panguniyangka rukami ko Kadnan Ka a Payagun Niyan rukami o antonao-non (a Sapi)! Pitharo Iyan: A Mata-an! A so Allah na Putharo-on Niyan: A Mata-an! A sukaniyan na Sapi a di Matowa go di Mangoda, katatangkaan ko pagulutan noto: Na Nggo-laola-a niyo so Isosogo rukano!

69. Pitharo iran: A Panguniyangka Rukami ko Kadnan Ka a Payagun Niyan rukami o antona-a i waruna niyan. Pitharo (o Musa): Mata-an a so Allah na Putharo-on Niyan: A Mata-an! A sukaniyan na Sapi a binaning, a maloto so waruna niyan, a Phakabimban ko Phuphamakailai ron!

خَسِيبَ ٦٥

فَعَلَنَّهُا نَكَلًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهَا وَمَا
خَلْفَهَا وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ ٦٦

وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ إِنَّ اللَّهَ
يَأْمُرُكُمْ أَنْ تَذْبُحُوا بَقْرَةً قَالُوا أَتَلْخُذْنَا
هَٰذَا قَالِ أَعُوذُ بِاللَّهِ أَنْ أَكُونَ مِنَ
الْجَاهِلِينَ ٦٧

قَالُوا ادْعُ لِنَارِكَ يَبْنَ لَنَا مَا هِيَ قَالَ
إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقْرَةٌ لَا فَارِضٌ وَلَا بَكْرٌ
عَوَانُ بَيْتِكَ ذَلِكَ فَاَفْعَلُوا
مَا تَأْمُرُونَ ٦٨

قَالُوا ادْعُ لِنَارِكَ يَبْنَ لَنَا مَا
لُونَهَا قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقْرَةٌ
صَفْرَاءُ فَاقْعُ لُونَهَا تَسْرُ
الْتَنْظِيرِ ٦٩

70. Pitharo iran: A Panguniyangka rukami ko Kadnan Ka a Payagun Niyan rukami o antonao-non a Sapi: Ka Mata-an! A so manga Sapi na miyakapulilingowa rukami: Na Mata-an! A sukami na Omiyog so Allah, na Mato-on nami dun.

71. Pitharo (o Musa): Mata-an! A so Allah na Putharo-on Niyan: A Mata-an! A sukaniyan na Sapi a da marasai sa ba Pundado ko Lopa go di iphamakaig ko manga Pangoman; da-a Pa-awing iyan da-a Palang iyan. Pitharo iran: A imanto na Minitalingomangka so bunar. Na siyombali iran noto, go maito bo na di ran Mapunggolaola.

72. Na gowani ko Mamono so isa rukano sa tao na inisushundula iyo to: Na so Allah i Miyayag ko Pagu-uma-an niyo.

73. Na Pitharo Ami: A Papusun niyo ron so saba-ad ko Sapi. Lagid man noto a Kapagoyaga o Allah ko Miyamatai go Puphaki-ilai Niyan rukano so manga Tanda Iyan: Kan niyo gi-i manggudaguda.

74. Oriyan niyan na mithugas so manga poso iyo ko oriyani noto: Na sukaniyan na lagid o Ator o di na lawanon sa katugas. Ka Mata-an! A so saba-ad ko Ator na Sabunar a so Puphakambowaton so manga Lawasaig; go Mata-an! A so saba-adon na Sabunar a so Pukhabungka na

قَالُوا ادْعُ لِنَارِكَ يَبِينُ لَنَا مَا هِيَ
إِنَّ الْبَقَرَ تَشَبَهَ عَلَيْنَا وَإِنَّا
إِنْ شَاءَ اللَّهُ لَمُهْتَدُونَ ﴿٧٠﴾

قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ لَّا ذَلُولٌ تُثِيرُ
الْأَرْضَ وَلَا تَسْقِي الْحَرْثَ مُسَلَّمَةٌ لَّا
شِيَةَ فِيهَا قَالُوا لَئِن جِئْتِ بِالْحَقِّ
فَدَبْحُوهَا وَمَا كَادُوا يَفْعَلُونَ ﴿٧١﴾

وَإِذ قُلْتُمْ نَفْسًا فَاذْرَيْهٖ ثُمَّ فِيهَا وَٱللَّهُ
مُخْرِجٌ مَّا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ ﴿٧٢﴾

فَقُلْنَا أَضْرِبُوهُ بِبَعْضِهَا كَذَلِكَ يُخَيِّ
ٱللَّهُ ٱلْمَوْتَىٰ وَيُرِيكُمْ ءَايَٰتِهِۦ
لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٧٣﴾

ثُمَّ قَسَتْ قُلُوبُكُمْ مِّنۢ بَعْدِ ذَٰلِكَ فَهِيَ
كَٱلْحِجَارَةِ أَوْ أَشَدَّ قَسْوَةً وَإِن مِّن
ٱلْحِجَارَةِ لَمَا يَتَفَجَّرُ مِنْهُ ٱلْأَنْهَارُ
وَإِن مِّنْهَا لَمَا يَشْقُقُ فَيُخْرِجُ مِنْهُ
ٱلْمَآءَ وَإِن مِّنْهَا لَمَا يَهْبِطُ مِنْ خَشِيَةِ

Puphakagumao ron so ig: go Mata-an! A so saba-adon na Sabunar a so Pukhaolog sa pho-on ko kaluk ko Allah. Na kuna a ba kalilipati o Allah so gi-i niyo Nggolaola-an.

اللَّهُ وَمَا اللَّهُ بِغَفِيلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٧٥﴾

75. A ti i-inamun niyo a Kaparatiyaya-a iran rukano? -A Sabunar a adun a salompok kiran a Puphamakinugun niran so Katharo o Allah, na oriyani niyan na Puphamagalinun niran ko oriyani o Kiyasabota iran non a siran na katawan niran.

﴿٧٥﴾ أَفَظَنَّمُونَ أَنْ تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَقَدْ كَانَ فَرِيقٌ مِنْهُمْ يَسْمَعُونَ كَلِمَ اللَّهِ ثُمَّ يَحْرِفُونَهُ مِنْ بَعْدِ مَا عَقَلُوهُ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٧٥﴾

76. Go igira-a minitho-ona iran so Miyamaratiyaya, na Tharo-on niran: A Miyaratiyaya kami: Na igira-a miyakandod so saba-ad kiran ko saba-ad, na Tharo-on niran: A ino niyo kiran Puphanonotholana so Piyakitokawan rukano o Allah, a khikarina iran rukano to si-i ko Kadnan niyo? -Bada-a manga Sabot iyo?

وَإِذَا الْقَوَالِيْنَ آمَنُوا قَالُوا آمَنَّا وَإِذَا خَلَا بِبَعْضِهِمْ إِلَى بَعْضٍ قَالُوا أَتُحَدِّثُونَهُمْ بِمَا فَتَحَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ لِيُحَاوِرَكُمْ بِهِ عِنْدَ رَبِّكُمْ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٧٦﴾

77. Ba iran ndi katawi a Mata-an! A so Allah na katawan Niyan so isosolun niran go so Papayagun niran?

أَوْ لَا يَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٧٧﴾

78. Na adun a pud kiran a manga Ommi, a da-a katawan niran ko Kitab, a rowar ko manga Siyarangkoni, go da (a katawan niran) inonta na Puphagantangan siran.

وَمِنْهُمْ أُمِّيُونَ لَا يَعْلَمُونَ الْكِتَابَ إِلَّا أَمَانِي وَإِنَّهُمْ إِلَّا يَظُنُّونَ ﴿٧٨﴾

79. Na so sangat a siksa na bagiyani o siran a Ipuhanorat iran ko Kitab so manga lima iran, (adi iran

فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ يَكْتُمُونَ الْكِتَابَ بِأَيْدِيهِمْ ثُمَّ يَقُولُونَ هَذَا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ

mbaba-a-sun), oriyān niyan na gi-i ran Tharo-on: A giya-i na pho-on ko Allah, ka kagiya a ipuphamasa iran noto sa arga a maito!- Na sangat a siksa a bagiyan niran po-on ko Kinipanoratun non o manga lima iran, go sangat a siksa a bagiyan niran po-on ko gi-i ran non khisokatun.

80. Go Pitharo iran: A da dun a kakhasukho a rukami o Apoi inonta bo ko manga Alongan a mabibilang: Tharowangka (Ya Muhammad): Ba kano miyakakowa si-i ko Allah sa diyandi, na di Pundorat so Allah ko diyandi Iyan? Antawa-a gi-i niyo Tharoon makapantag ko Allah so da-a mulung iyo ron?

81. Owai man, sa dun sa Nggalubuk sa marata, go katangkali sukaniyan o kasalaan niyan, -na siran man i manga tao ko Naraka: Sa ron siran non ndun Makakakal.

82. Na so Miyamaratiyaya go Pinggalubuk Iran so manga pipiya, na siran man i manga tao ko Sorga: Sa ron siran non ndun Makakakal.

83. Na gowani na Tiyarima Ami so mailot a diyandi o manga Moriyatao o Israil (go Pitharo Ami:) Da-a Pushowasowata niyo a inonta so Allah; go (Phiyapiya i niyo) so mbala a Lokus sa tanto a Kaphiyapiya go so adun a Katotonganai ron, go so manga Wata a ilo go so

لِيَشْتَرُوا بِهٖ ثُمَّ قَلِيْلًا فَوَيْلٌ
لَّهُمْ مِمَّا كَتَبَتْ اَيْدِيهِمْ وَوَيْلٌ
لَّهُمْ مِمَّا يَكْسِبُوْنَ ﴿٧٩﴾

وَقَالُوا لَنْ نَمَسَّنَا النَّارُ اِلاَّ اَنْبَا مَا
مَعْدُوْدَةٌ قُلْ اَتَّخِذْتُمْ عِنْدَ اللّٰهِ عَهْدًا
فَلَنْ يُخْلِفَ اللّٰهُ عَهْدَهٗ اَمْ تَفْؤُلُوْنَ
عَلَى اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿٨٠﴾

بِكُلِّ مَنْ كَسَبَ سَيِّئَةً وَّ اَحْطَطَ
بِهٖ خَطِيئَتُهٗ فَاُولٰٓئِكَ اَصْحَابُ
النَّارِ هُمْ فِيهَا خٰلِدُوْنَ ﴿٨١﴾

وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ
اُولٰٓئِكَ اَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا
خٰلِدُوْنَ ﴿٨٢﴾

وَ اِذْ اَخَذْنَا مِيْثَاقَ بَنِيْ اِسْرٰٓءِيْلَ لَا
تَعْبُدُوْنَ اِلاَّ اللّٰهَ وَبِالْوَالِدِيْنَ اِحْسٰنًا
وَ ذِي الْقُرْبٰى وَالْيَتٰمٰى
وَالْمَسْكِيْنَ وَ قُولُوْا لِلنّٰسِ
حُسْنًا وَاَقِيْمُوا الصَّلٰوةَ وَءَاتُوْا

manga Miskin; go Tharo kano ko manga Manosiya sa Mapiya; go Pamayandugun niyo so Sambayang; go tonaya niyo so Zakat. Oriyan niyan na Mimbarapaling kano, in-onta so maito a pud rukano, a sukano na tomatalikhod kano.

84. Na gowani na Tiyarima Ami so mailot a diyandi iyo: Sa di niyo phamakaragira-in so manga rogo (o saba-ad) rukano, go di niyo mboga-on so saba-ad rukano ko manga Ingud iyo: Na oriyan niyan na miyagikral kano, a sukano na kashasaksi-an niyo.

85. Oriyan niyan na sukano wai, na Puphamono-on niyo so saba-ad rukano, go Puphakaawa-an niyo so isa ka Sagorompong rukano ko manga Ingud iran; gi-i niyo Thatabanga-an kiran so dosa, go so Kapakipuriridowai; na amai ka adun a minioma iran rukano a manga biyag, na Phaga-onun niyo siran (a Tamok), a sukaniyan na Kiyaram rukano so kapaka-awa-a kiran. Ino a Paparatiyaya-an niyo so saba-ad ko Kitab, na Phagongkirun niyo so saba-ad? Na da-a balas ko tao a Punggolaola ro-o a pud rukano a rowar ko Kahina-an ko Kaoyagoyag ko Doniya, go so Alongan a Qiyamah na Phakandodun siran ko Minitaralo a siksa. Na kuna a ba Kalilipati o Allah so gi-i niyo Nggolaola-an.

الرَّكُوعَ ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا
مِّنْكُمْ وَأَنْتُمْ مُّعْرِضُونَ ﴿٨٣﴾

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ لَاسْفِكُونَ
دِمَاءَكُمْ وَلَا تُخْرَجُونَ أَنفُسَكُمْ
مِّنْ دِيَارِكُمْ ثُمَّ أَقْرَرْتُمْ وَأَنْتُمْ
تَسْهَوْنَ ﴿٨٤﴾

ثُمَّ أَنْتُمْ هَؤُلَاءِ تَقْتُلُونَ
أَنفُسَكُمْ وَتُخْرَجُونَ فَرِيقًا مِّنْكُمْ
مِّنْ دِيَارِهِمْ تَطَاهَرُونَ عَلَيْهِمْ بِآلَائِهِمْ
وَالْعُدْوَانَ وَإِن يَأْتُواكُم أُسْرَىٰ
تُقَدُّوهُمْ وَهُوَ مُحَرَّمٌ عَلَيْكُمْ
إِخْرَاجُهُمْ أَفَتُؤْمِنُونَ بِبَعْضِ
الْكِتَابِ وَتَكْفُرُونَ بِبَعْضٍ
فَمَا جَزَاءُ مَن يَفْعَلْ ذَلِكَ
مِنكُمْ إِلَّا خِزْيٌ فِي الْحَيَاةِ
الدُّنْيَا وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يُرَدُّونَ إِلَىٰ
أَشَدِّ الْعَذَابِ وَمَا اللَّهُ بِغَفِيلٍ عَمَّا
تَعْمَلُونَ ﴿٨٥﴾

86. Siran man so ini Pamasa iran ko Kaoyagoyag ko Doniya so Akhirat: Na di kiran Phagukhapukhapun so siksa go di siran khatabangan.

أُولَئِكَ الَّذِينَ اشْتَرُوا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا
بِالْآخِرَةِ فَلَا يَحْفَفُهُمُ الْعَذَابُ
وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٨٦﴾

87. Na Sabunsabunar a ini bugai Ami ko Musa so Kitab go Piya-kathondotondog Ami ko oriyaniyan so manga Sogo; go ini bugai Ami ko Isa a Wata o Maryam so manga Rarayag a Karina go ini bagur Ami Ron so (Jibril a) Niyawa Soti. Ino a oman i Makatalingoma rukano a Sogo na sabap sa di khabayayan o manga ginawa niyo, na Pumaratabatan niyo? -Na adun a isa ka Sagorompong a Piyakambo-khag iyo, go adun a isa ka Sagorompong a Puphamono-on niyo!

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَقَفَّيْنَا
مِنْ بَعْدِهِ بِالرُّسُلِ وَآتَيْنَا عِيسَى ابْنَ
مَرْيَمَ الْبَيِّنَاتِ وَأَيَّدْنَاهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ
أَفَكُلَّمَا جَاءَكُمْ رَسُولٌ بِمَا لَا تَهْوَى
أَنْفُسُكُمْ اسْتَكْبَرْتُمْ فَفَرِيقًا كَذَّبْتُمْ
وَفَرِيقًا تَقْتُلُونَ ﴿٨٧﴾

88. Go Pitharo iran (sa Kapamagompat): A so manga poso ami na khikapupuno. Na kuna, ka Pimorkaan siran o Allah sabap ko da iran Kaparatiyaya: Ka miyaka-ito ito a Paratiyaya iran.

وَقَالُوا قُلُوبُنَا غُلْفٌ بَلْ لَعَنَهُمُ اللَّهُ
بِكُفْرِهِمْ فَقَلِيلًا مَّا يُؤْمِنُونَ ﴿٨٨﴾

89. Go kagiya a adun a Miyakatalingoma kiran a Kitab a pho-on ko Allah, a Tomiyanto ko Kitab a shisi-i kiran, -a aya butad iran sa paganai na Puphangunin niran a Kapugusa iran ko da Pamaratiyaya, -na kagiya a Makatalingoma kiran so (Muhammad a) miyakilala iran, na Inongkir iran noto na so Morka o Allah na san ko da Pamaratiyaya.

وَلَمَّا جَاءَهُمْ كِتَابٌ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ
مُصَدِّقٌ لِمَا مَعَهُمْ وَكَانُوا مِنْ قَبْلُ
يَسْتَفْتِحُونَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا
فَلَمَّا جَاءَهُمْ مَا عَرَفُوا كَفَرُوا
بِهِ فَلَعَنَهُ اللَّهُ عَلَى الْكٰفِرِينَ ﴿٨٩﴾

90. Mikharatarata so Piphasa-an niran ko manga ginawa iran, a so di ran Kapaparatiyayaa ko Initoron o Allah, kadungki sa Kiputhoronun o Allah ko Limo Iyan ko kabaya Iyan ko manga Oripun Niyan: Na miyakholokog siran sa Rarangit rakhus o isa Rarangit. Na adun a bagiyon o da Pamaratiyaya-a siksa a Phakahina.

91. Na igira-a Pitharo kiran: A Paratiyaya-a niyo so (Kitab a) Initoron o Allah, na Tharo-on niran: A Paparatiyaya-an nami so (Kitab a) Initoron rukami: Na di ran Paparatiyaya-an so salakao ron, a Sukaniyan so bunar a Tomiyanto ko Kitab a shisi-i kiran. Tharowangka kiran (Ya Muhammad): Ino niyo Puphamonowa so manga Nabi o Allah gowani, o sukano na Mapaparatiyaya kano?

92. Na Sabunsabunar a Minitalingoma rukano o Musa so manga Rarayag a Karina; oriyan niyan na kinowa niyo so Sapi (a Katohanan) ko oriyan niyan, sa sukano na Miyakanggolaola kano sa di ontol.

93. Na gowani na Tiyarima Ami so diyandi iyo ko Kiniporoon Nami ko Kaporowan niyo ko Palao (go Pitharo Ami:) Kupiti niyo so inibugai Ami rukano Shabunsabunar, go Pamakinuga niyo: Na Pitharo iran: A Piyamaknugami, go siyangka ami: Na Piyakasunup kiran ko

بِسْمَا أَسْرَوْا بِهِ أَنْفُسَهُمْ أَنْ
يَكْفُرُوا بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ بَغْيًا أَنْ
يُنزِلَ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ مِنْ
عِبَادِهِ فَبَاءُ وَيَعْضِبُ عَلَىٰ عِضْبٍ
وَاللَّكْفَرِينَ عَذَابٌ مُهِينٌ ﴿٩٠﴾

وَإِذْ أُقِيلَ لَهُمْ ءَامُوا بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ
قَالُوا نُوْمِنُ بِمَا أَنْزَلَ عَلَيْنَا
وَيَكْفُرُونَ بِمَا وَرَاءَهُ وَهُوَ الْحَقُّ
مُصَدِّقًا لِمَا مَعَهُمْ قُلْ فَلِمَ تَقْتُلُونَ
أَنْبِيَاءَ اللَّهِ مِنْ قَبْلُ إِنْ كُنْتُمْ
مُؤْمِنِينَ ﴿٩١﴾

﴿٩٢﴾ وَقَدْ جَاءَكُمْ مُوسَىٰ
بِالْبَيِّنَاتِ ثُمَّ أَخَذْتُمْ الْعَجَلَ مِنْ
بَعْدِهِ وَأَنْتُمْ ظَالِمُونَ ﴿٩٣﴾

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا
فَوْقَكُمْ الطُّورَ خُذُوا مَا
ءَاتَيْنَاكُمْ بِقُوَّةٍ وَأَسْمَعُوا
قَالُوا سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا وَأَسْرَبُوا فِي
قُلُوبِهِمُ الْعِجْلَ بِكُفْرِهِمْ ﴿٩٣﴾

manga poso iran so (kabaya sa Kasimba) sa Sapi sabap ko Kiya-ongkir iran. Tharowangka: A Mikhatarata so Ipushogo rukano o Paratiyaya niyo o sukano na Khipapariya!

94. Tharowangka: A o Miya-adun a ruk iyo so Ingud a Maori, si-i ko Allah, sa Tolabos, a di ron pud so manga Manosiya, na shingayo a niyo so Kapatai, o sukano na Mumamata-an kano.

95. Na di ran ndun noto shingayo-on sa tanitiyasa, sabap ko (dosa a) Mini-ona o manga lima iran. Na so Allah i lubi a Mata-ko da Pamaginontolan.

96. Na Ibut ka mato-on Ka siran ndun, a lubi a mala i inam ko manga Manosiya ko Kaoyagoyag-go lubi (mala-i inam) a di so Miyamanakoto: Makangunanguna so pishakatawan kiran a o ba bo Makaphagomor sa Sanggibo ragon: Na di sukaniyan mipakawatan ko siksa o Kapakapagomor iyan (sa Sanggibo ragon). Na so Allah i luhi a Phagilai ko gi-i ran Nggolaola-an.

97. Tharowangka: A sa dun sa mabaloi a ridowai o Jibril!- Na Mata-an! A Sukaniyan na Initoron Niyan so Qur-an ko poso o Ka (Ya Muhammad), sabap sa Sogowan o Allah, a Tomiyanto ko Kitab a Miya-ona an Niyan, go Torowan

قُلْ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
إِيْمَانِكُمْ إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٣﴾

قُلْ إِنْ كَانَتْ لَكُمْ الدَّارُ الْآخِرَةُ
عِنْدَ اللَّهِ خَالِصَةً مِنْ دُونِ النَّاسِ
فَتَمَنَّوْا الْمَوْتَ إِنْ كُنْتُمْ
صَادِقِينَ ﴿١٤﴾

وَلَنْ يَتَمَنَّوْهُ أَبَدًا بِمَا قَدَّمْتُمْ أَيْدِيَهُمْ
وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ ﴿١٥﴾

وَلَنَجْذِبَهُمْ أَجْرًا إِلَى النَّاسِ عَلَى
حَيَاتِهِمْ وَمِنَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا يُوَدُّ
أَحَدُهُمْ لَوْ يُعَمَّرَ أَلْفَ سَنَةٍ وَمَا هُوَ
بِمُعْرَضٍ عَنْهُ مِنَ الْعَذَابِ إِنَّ يُعَمَّرُ
وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾

قُلْ مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِجِبْرِيلَ
فَأَنزَلْنَاهُ عَلَى قَلْبِكَ بِإِذْنِ اللَّهِ
مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَهُدًى
وَبُشْرَى لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿١٧﴾

go Thothol a mapiya a bagiyan o Miyamaratiyaya,-

98. Sa dun sa mabaloi a ridowai o Allah a go so manga Malaikat Iyan go so manga Sogo Iyan, go so Jibirl, go so Mikail,- na Maturan! A so Allah na ridowai o da Pamaratiyaya.

99. Na Sabunsabunar a Tiyoronan Nami Suka (Ya Muhammad) sa manga Ayat a manga Rarayag; na da-a Magongkiron a rowar ko manga songklid.

100. Ino a oman siran Makindiyandi, sa isa a diyandi na ibowang, o isa kiran ka Sagorompong?-Kuna, ka kadakulan kiran na di Mapaparatiyaya.

101. Na kagiya a adun a Miyakatalingoma kiran a Sogo a phoon ko Allah, a Tomiyanto ko Kitab a shisi-i kiran, na i nibowang o isa ka Sagorompong a pud ko siran a bigan ko Kitab, so Kitab o Allah ko tampar ko manga likod iran, lagid o ba iran ndi katawi!

102. Go Inontan niran so Pumbatiya-an o manga Shaitan ko Kandadato o Sulaiman: Na kuna a ba Mikhapir so Sulaiman, na ogaid na so manga Shaitan i Mikhapir, ka ipuphangundao iran ko manga Manosiya so Sihir, go so Initoron ko dow a Malaikat sa Ingud a Babil

مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِلَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ
وَرُسُلِهِ وَجِبْرِيلَ وَمِيكَائِيلَ فَإِنَّ
اللَّهَ عَدُوٌّ لِلْكَافِرِينَ ﴿٩٨﴾

وَلَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ
وَمَا يَكْفُرُ بِهَا إِلَّا الْفَاسِقُونَ ﴿٩٩﴾

أَوْ كَلَّمَا عَاهَدُوا عَهْدًا نَبَاهَهُ
فَرِيقٌ مِنْهُمْ بَلَّ أَكْثَرُهُمْ
لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٠٠﴾

وَلَمَّا جَاءَهُمْ رَسُولٌ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ
مُصَدِّقٌ لِمَا مَعَهُمْ بَدَّ فَرِيقٌ مِّنَ
الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ كِتَابَ اللَّهِ
وَرَاءَ ظُهُورِهِمْ كَانَتْهُمْ
لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٠١﴾

وَاتَّبَعُوا مَا تَتْلُوا الشَّيْطَانُ عَلَىٰ مُلْكِ
سُلَيْمَانَ ۖ وَمَا كَفَرَ سُلَيْمَانُ
وَلَكِنَّ الشَّيْطَانَ كَفَرُوا
يَعْلَمُونَ النَّاسَ السَّحْرَ وَمَا أَنْزَلَ عَلَى
الْمَلَائِكَةِ إِلَّا بَيِّنَاتٍ وَرُتُّوا وَمُرُوتٌ

so Harut a go so Marut. Na da-a Pagundao-wan niran non a isa bo o di ran Matharo: A Mata-an! A sukami na matag tupung; na di ka Pukhapir. Na Puphaganadun niran sa dow a oto so Pukhasabapan sa gi ran Kapakambulaga ko tao a go so Karoma niyan. Na da-a Khabinasa-an niran non a isa bo inonta a sabap sa idin o Allah. Na Mapuphaganad iran so Phakabinasa kiran, go di kiran Phakaompiya. Na Sabunsabunar a kiyatokawan niran a Mata-an a so tao a miyatomo iyan noto na da-a bagiyan niyan ko Akhirat a Kamapiya-an. Na Mata-an a Mikharatarata so Piphasa-an niran ko manga ginawa iran, o siran na katawi ran!

103. Na o ba siran ndun Miyaratiyaya na go siran Miyananggila, na Matatangkud a so balas a phon ko Allah na aya thomo, o siran na katawi ran!

104. Hai Miyamaratiyaya! Di niyo Putharowa (ko Nabi) so Raina, aya Tharowa niyo na Unzurna^[1]; go Pamakinuga niyo: Na adun a bagiyan o da Pamaratiyaya a siksa a Malipudus.

105. Di khabayan-an o da Pamaratiyaya a pud ko adun a Kitab

وَمَا يَعْلَمَانِ مِنْ أَحَدٍ حَتَّى يَقُولَا إِنَّمَا
نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا تَكْفُرْ فَيَتَعَلَّمُونَ
مِنْهُمَا مَا يَفِرُّونَ بِهِ بَيْنَ الْمَرَّةِ
وَرَوْجِهِ وَمَا هُمْ بِضَارِينَ بِهِ مِنْ
أَحَدٍ إِلَّا يَأْذِنُ اللَّهُ وَيَتَعَلَّمُونَ مَا
يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ وَلَقَدْ
عَلِمُوا لَمَنِ اشْتَرَاهُ مَا لَهُ فِي
الْآخِرَةِ مِنْ خَلْقٍ وَلَبِئْسَ
مَا شَرَوْا بِهِ أَنْفُسَهُمْ لَوْ كَانُوا
يَعْلَمُونَ ﴿١٠٣﴾

وَلَوْ أَنَّهُمْ ءَامَنُوا وَأَتَقُوا لِمَثُوبَةٍ
مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ خَيْرٌ لَّوْكَانُوا
يَعْلَمُونَ ﴿١٠٤﴾

يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَقُولُوا
رَاعِنَا وَقُولُوا أَنْظِرْنَا وَاسْمَعُوا
وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٠٥﴾

مَا يُوَدُّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ
الْكِتَابِ وَلَا الْمُشْرِكِينَ أَنْ يُنَزَّلَ

[1] di niyo Putharowa ko Nabi ﷺ ilayangka so butad ami go pulombatingka rukami ka anami sabota so dingkatara-on, go aya tharowa niyo sambu anan: ilaya kamingka go so butad ami.

iyang, go so Miyamanakoto, so Kiputhoronun rukano ko mapiya a pho-on ko Kadnan niyo. Na so Allah na Ipuphamili Iyan so Limo Iyan ko tao a kabaya Iyan-ka so Allah i khiruk ko Gagao a lubi a Mala.

106. Sa dun sa iputharug Ami (a Kokoman) a Ayat o di na Pakilipatan Nami Sukaniyan, na Pumbugai Kami sa Mapiya a di Sukaniyan o di na so lagid iyan: Bangkadi katawi a Mata-an! A so Allah na so langowan taman na Gaos Iyan?

107. Bangkadi katawi a Mata-an! A so Allah i Khiruk ko Kapa-ar ko manga Langit a go so Lopa? Na daa bagiyang niyo a salakao ko Allah a Panarigan go Phakatabang.

108. Ba niyo pun kabaya a Manguni kano ko Sogo rukano lagid o Kiyapanguni-i ko Musa gowani? Na sa tao a shambi-in niyan ko Kaongkir so Paratiyaya, na Sabunar a Miyapokas ko ontol a lalan.

109. Miyashinganin o Madakul ko adun a Kitab iyan a oba kano iran bo Maphakakaso ko oriyang o Kiyaparatiyaya niyo, ko Kakakapir iyo, Kadunki a pho-on ko manga ginawa iran, ko oriyang o Kiyapayag kiran o bunar: Na Puma-ap kano go Dapaya niyo, taman sa italingoma o

عَلَيْكُمْ مِّنْ خَيْرٍ مِّنْ رَبِّكُمْ
وَاللَّهُ يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهِ مَن يَشَاءُ
وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿١٠٥﴾

﴿١٠٦﴾ مَا نَسَخَ مِنْ آيَةٍ أَوْ نُنسِهَا نَأْتِ
بِخَيْرٍ مِّنْهَا أَوْ مِثْلَهَا أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ
عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٠٦﴾

أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ وَمَا لَكُمْ مِّنْ دُونِ اللَّهِ
مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿١٠٧﴾

أَمْ تُرِيدُونَ أَن تَسْأَلُوا رَسُولَكُمْ
كَمَا سَأَلَ مُوسَىٰ مِنْ قَبْلُ وَمَنْ
يَتَّبِعِلْ الْكُفْرَ بِالْإِيمَانِ فَقَدْ ضَلَّ
سَوَاءَ السَّبِيلِ ﴿١٠٨﴾

وَدَكَثِيرٌ مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ
لَوْ رُدُّوْكُمْ مِّنْ بَعْدِ إِيمَانِكُمْ
كَقَرَارٍ حَسَدًا مِّنْ عِنْدِ أَنْفُسِهِمْ
مِّنْ بَعْدِ مَا بَيَّنَّ لَهُمُ الْحَقُّ فَاعْتُوا
وَاصْفَحُوا حَتَّىٰ يَأْتِيَ اللَّهُ بِأَمْرٍ إِنَّ اللَّهَ

Allah so Sogowan Niyan; Mata-an!
A so Allah na so langowan taman
na Gaos Iyan.

110. Na Pamayandugun niyo so Sambayang go tonaya niyo so Zakat: Ka sa dun sa iyona niyo a ruk o manga ginawa niyo a mapiya, na Khato-on niyo to si-i ko Allah: Ka Mata-an! A so Allah na so gi-i niyo Nggolaolaan na Phagila-in Niyan.

111. Na Pitharo iran: A da dun a Phakasolud ko Sorga a rowar ko mibaloi a manga Yahodi o di na manga Christian. Giyoto na manga ongaya iran. Tharowangka: A bugan niyo i Karina niyo o sukano i manga bunar.

112. Aya bunar,- na sa dun sa Imbayorantang iyan a ginawa niyan ko Allah a sukaniyan na Phipiya-piya, -na adun a bagiyan niyan a balas rukaniyan si-i ko Kadnan niyan; go da-a Pangandam iran, go di siran Makamboko (ko Alongan a Maori).

113. Na Pitharo o manga Yahodi: A da so manga Nasrani ko Agama ontol; go Pitharo o manga Christian: A da so manga Yahodi ko Agama ontol. A siran na Kapuphangadi-an niran so Kitab. Ishananan a Pitharo o siran a da-a manga mulung iyan so lagid o Katharo iran; Na so Allah i Kho-

عَلَىٰ كُلِّ نَفْسٍ قَدِيرٌ ﴿١٠٩﴾

وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ
وَمَا نَقَدُوا لَأَنْفُسِكُمْ مِنْ خَيْرٍ يَجِدُوهُ
عِنْدَ اللَّهِ إِنْ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ
بَصِيرٌ ﴿١١٠﴾

وَقَالُوا لَنْ نَدْخُلَ الْجَنَّةَ إِلَّا مَن كَانَ
هُودًا أَوْ نَصْرِيًّا تِلْكَ أَمَانِيُّهُمْ
فَلَهُاتُوا رَبَّهُنَّ كُمْ إِنْ كُنْتُمْ
صَادِقِينَ ﴿١١١﴾

بَلَىٰ مَنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ
فَلَهُ أَجْرُهُ عِنْدَ رَبِّهِ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ
وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿١١٢﴾

وَقَالَتِ الْيَهُودُ لَيْسَتِ النَّصْرِيَّةُ عَلَىٰ
شَيْءٍ وَقَالَتِ النَّصْرِيَّةُ لَيْسَتِ الْيَهُودُ
عَلَىٰ شَيْءٍ وَهُمْ يَتْلُونَ الْكِتَابَ كَذَلِكَ
قَالَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ مِثْلَ قَوْلِهِمْ قَالَ اللَّهُ
يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ
يَخْتَلِفُونَ ﴿١١٣﴾

kom kiran ko Alongan a Qiyamah ko di iran Phagayonayonan.

114. Na ba adun a lawan a Darowaka ko tao a ini panapar iyan so Manga Masjid o Allah, ko Kapukha-aloi ron o ngaran Niyan? -go Piyanamaran niyan Nggalubuk a Kagunukiron? Siran man na da-a Phamakasolud kiran non a ba di Puphanga-aluk^[1]. Adun a bagiyan niran ko Doniya a Kahina-an, go adun a bagiyan niran ko Akhirat a siksa a lubi a Mala.

115. Na ruk o Allah so Subangan go so Sudupan: Na apiya anda kano pakasangora, na ro-o dun so Puhangadapan ko Allah. Mata-an! A so Allah na Rangkom^[2], a Mata-o.

116. Na Pitharo iran: A kominowa so Allah sa Wata Iyan: Soti Sukaniyan. -Kuna, ka ruk Iyan so nganin a shisi-i ko manga Langit go so Lopa: Tanan non Puhangongonotan.

117. Mimba-as ko manga Langit a go so Lopa: Na igira-a adun a Ipunggolalan Niyan a showa-an, na aya bo a Putharoon Niyan non: Na KON^[3], na Khaadun.

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ مَنَعَ مَسْجِدَ اللَّهِ أَنْ يُذْكَرَ فِيهَا اسْمُهُ وَسَعَىٰ فِي خَرَابِهَا أُولَٰئِكَ مَا كَانَ لَهُمْ أَنْ يَدْخُلُوهَا إِلَّا خَائِفِينَ لَهُمْ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١١٤﴾

وَلِلَّهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ فَأَيْنَمَا تَوَلَّوْا فَسَمَّ وَجْهَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿١١٥﴾

وَقَالُوا اتَّخَذَ اللَّهُ وَلَدًا سُبْحٰنَهُ ۗ بَلْ لَّهُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ كُلُّ لَّهُ قٰنِیْنٌ ﴿١١٦﴾

بَدِيعُ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ ۗ وَإِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿١١٧﴾

[1] Siranoto so mga songkulid a di khapakai ko butad iran oba siran pusholud ko mga Masjid inonta o aya mambubutad iran na pupa manga alukun go puphanga awan sa siksa.

[2] Maolad so Limo iyan ko manga Oripun iyan.

[3] Ma-adunka.

118. Na Pitharo o siran a da-manga mulung iyan: A ino kami di Pumbitiyara-in o Allah? O di na adun a Makatalingoma rukami a Tanda? Ishanaya a Pitharo o siran a Miya-ona an niran so lagid o Katharo iran. Miyakandatar so manga poso iran. Sabunar a Piyayag Ami so manga Tanda ko pagtao a Khitotomangkud.

119. Mata-an! A Siyogo Ami Suka (Ya Muhammad) ka-an Mapayag so bunar a Puphamanothol ko Mapiya go Puphamakaiktiyar: Na kuna a ba Ruka Pagisha-an so manga tao ko (Naraka) Jahim.

120. Na di Ruka dun Khasowat so manga Yahodi go so manga Christian taman sa Dingka Onotan so okit iran. Tharowangka: A Mata-an! A so Torowan o Allah, -na Sukaniyan so Torowan. Na Ibut ka o Onotingka so manga kabaya iran a ribat ko oriyon o Kiyapakatalingoma Ruka o Kata-o, na da-mambagiyon Ka a pho-on ko Allah a Panarigan go da-a Phananabang.

121. So siran noto a inibugai Ami kiran so Kitab a Puphangadi-an niran ko ontol a Kapangadi iron: Na siran man i Mapaparatiyaya-on: Na sa dun sa di ron Maratiyaya, -na siran man na siran so manga logi.

122. Hai manga Moriyatao o Is-rail! Tatadumi niyo so Limo Akun a

وَقَالَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ لَوْلَا يُكَلِّمُنَا
اللَّهُ أَوْ تَأْتِينَا آيَةٌ كَذَلِكَ قَالَ
الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ مِثْلَ قَوْلِهِمْ
تَشَبَهتْ قُلُوبُهُمْ قَدْ بَيَّنَّا الْآيَاتِ
لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴿١١٨﴾

إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا
وَلَا تُسْأَلُ عَنْ أَصْحَابِ الْجَحِيمِ ﴿١١٩﴾

وَلَنْ تَرْضَىٰ عَنْكَ الْيَهُودُ وَلَا النَّصَارَىٰ حَتَّىٰ
تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمْ قُلْ إِنَّ هُدَىٰ اللَّهِ هُوَ الْهُدَىٰ
وَلَئِنْ أَتَيْتَ أَهْوَاءَهُمْ بَعْدَ الَّذِي جَاءَكَ
مِنَ الْعِلْمِ مَا لَكَ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ
وَلَا نَصِيرٍ ﴿١٢٠﴾

الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَتْلُونَهُ حَقَّ
تِلَاوَتِهِ وَأُولَئِكَ يُؤْمِنُونَ بِهِ ۗ وَمَنْ يَكْفُرْ بِهِ
فَأُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿١٢١﴾

يَبْنِي إِسْرَائِيلَ أَذْكَرُوا نِعْمَتِي الَّتِي أَنْعَمْتُ

so ini Pangalimo Akun rukano, go Mata-an! A Sakun na inilubi Ko sukano ko manga Kaadun (ko masa niyo).

123. Go kalukun niyo so gawii a da-a Khyogop o isa ginawa ko isa ginawa a maito bo, go da-a khatarima-on a sambu^[1] go da-a Phakanggai ron a gona a Safa-at go di siran Khatabangan.

124. Na gowani na adun a ini tupung ko Ibrahim o Kadnan Niyan a manga Katharo, na Tiyarotop Iyan noto: Pitharo Iyan: A Mata-an! A Sakun na mbalowin Nakun Suka ko manga Manosiya a Khaonotan. Na Pitharo (o Ibrahim): A go so pun so manga Moriyatao Akun! Pitharo (o Allah): A di ishampai so diyandi Akun ko da Pamaginontolan.

125. Na gowani na biyaloi Ami so Baitullah a Kalimodan o manga Manosiya go Panarigan; na kowa kano ko Tinindugan o Ibrahim sa gi-i Shambayangan; na ini Sogo Ami ko Ibrahim a go so Ismail, a Sotiya Iran so Walai Akun a bagiyang o gi-i Thatawaf, go so Puphamagi' itikaf, go so Puphuroroko, a Puphamanojiod.

126. Na gowani na Pitharo o Ibrahim: A Kadnan Ko, Baloyang-

عَلَيْكُمْ وَأَنْي فَضَّلْتُكُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿١٢٢﴾

وَأَتَّقُوا يَوْمًا لَا تَجْزِي نَفْسٌ عَنْ نَفْسٍ شَيْئًا
وَلَا يُقْبَلُ مِنْهَا عَدْلٌ وَلَا تَنْفَعُهَا شَفَعَةٌ
وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿١٢٣﴾

وَإِذْ ابْتَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ رَبُّهُ بِكَلِمَاتٍ
فَاتَّمَّهُنَّ قَالَ إِنِّي جَاعِلُكَ لِلنَّاسِ إِمَامًا
قَالَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي قَالَ لَا يَنَالُ عَهْدِي
الظَّالِمِينَ ﴿١٢٤﴾

وَإِذْ جَعَلْنَا الْبَيْتَ مَثَابَةً لِّلنَّاسِ وَأَمْنَا
وَأَتَّخِذُوا مِن مَّقَامِ إِبْرَاهِيمَ مُصَلًّى
وَعَهْدَنَا إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ أَنَّ
طَهَّرْنَا بَيْتِي لِلطَّائِفِينَ وَالْعَاكِفِينَ
وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ ﴿١٢٥﴾

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ اجْعَلْ هَذَا بَلَدًا
ءَامِنًا وَارْزُقْ أَهْلَهُ مِنَ الثَّمَرَاتِ مَنْ ءَامَنَ

[1] Sanggar a kilidas iyan pho-on ko siksa.

ka ini a Ingud a Panarigan, go Riskhi-ingka so tao ron ko manga Onga, -a so Miyamaratiyaya kiran ko Allah go so Alongan a Maori. Pitharo (o Allah): A go so Tao a da Paratiyaya, -ka Phakasawitun Ko sukaniyan sa maito (ko Doniya) oriyen niyan na Pakaphangubong-gungko ko siksa ko Naraka, -a Mi-kharatarata a khabolosan!

127. Na gowani ko Ipuphoro o Ibrahim so manga onayan o Baitullah go so Ismail: (Na Pitharo Iran): Kadnan Nami! Tarima-angka Rukami ya-i: Ka Mata-an! A Suka na Suka so Puphakanug, a Mata-o.

128. Kadnan Nami! Go baloya Kamingka a dowan, a Mbabayorantang Ruka, go so saba-ad ko manga Moriyatao Ami, a pagtao a Mbabayorantang Ruka; go Pakisowa-an Ka Rukami so manga okit Ami; go Pakataobata Kamingka; ka Mata-an! A Suka so Puphanarima ko Taobat, a Makalimo-on.

129. Kadnan Nami! go Pakatingka Siran sa Sogo a pud kiran, a Kapuphangadi-an Niyan kiran so manga Ayat Ka go Mindao Niyan kiran so Kitab go so Hadith, go Makasoti Kiran: Ka Mata-an! A Suka na Suka so Domada-ag, a Maongangun.

130. Na ba adun a khagowad ko okit o Ibrahim a rowar ko tao a

مِنْهُمْ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ قَالَ وَمَنْ كَفَرَ فَأُمِّمْتُهُ، قَلِيلًا ثُمَّ أَضْطَرُّهُ إِلَىٰ عَذَابِ النَّارِ وَيَنْسُ الْمَصِيدَ ﴿١٢٦﴾

وَإِذْ يَرْفَعُ إِبْرَاهِيمُ الْقَوَاعِدَ مِنَ الْبَيْتِ وَإِسْمَاعِيلُ رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿١٢٧﴾

رَبَّنَا وَاجْعَلْنَا مُسْلِمَيْنِ لَكَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِنَا أُمَّةً مُّسْلِمَةً لَّكَ وَأَرِنَا مَنَاسِكَنَا وَتُبْ عَلَيْنَا إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿١٢٨﴾

رَبَّنَا وَأَبْعَثْ فِيهِمْ رَسُولًا مِنْهُمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِكَ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَيُزَكِّيهِمْ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١٢٩﴾

وَمَنْ يَرْغَبْ عَن مِّلَّةِ إِبْرَاهِيمَ إِلاَّ مَن

Liyalong iyan a ginawa niyan? Na Sabunsabunar a Tinindos Ami Sukaniyan sa Doniya: Go Mata-an! A Sukaniyan si-i sa Akhirat na pud dun ko manga Bilangatao.

131. Gowani! Na Pitharo-on o Kadnan Niyan: A Mbayorantang Ka: Na Pitharo Iyan: A Mimbayorantang Ako ko Kadnan o manga Ka-adun.

132. Na ini Thanan noto o Ibrahim ko manga Wata Iyan, go so Yaqoub; (Pitharo Iyan:) Hai manga Wata Ko! Mata-an! A so Allah na Tinindos Iyan Rukano so Dinul Islam; na o ba Kano Mamatai sa di Kano Makambabayorantang (ko Allah).

133. Ba kano khipakadadarpa gowani ko makarani ko Yaqoub so Kapatai? A sa maoto, na Pitharo Iyan ko manga Wata Iyan: Antona-a i Shimba-an Niyo ko oriyang Ko? Na Pitharo Iran: A aya Shimba-an Nami na so Tohan Ka go Tohan o manga Lokus Ka, -a so Ibrahim, go so Ismail, go so Ishaq, -a Tohan a isa isa: Go Sukami na ron Kami Mbayorantang.

134. Giyoto man na pagtao a miya-ipos dun; a ruk Iyan so Pinggalubuk Iyan, go ruk iyo so Pinggalubuk iyo! Na di rukano ipagisha so Pinggolaola Iran!

سَفِهَ نَفْسَهُ وَلَقَدِ اصْطَفَيْنَاهُ فِي الدُّنْيَا
وَإِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِحِينَ ﴿١٣١﴾

إِذْ قَالَ لَهُ رَبُّهُ أَسْلِمْ قَالَ أَسْلَمْتُ
لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٣٢﴾

وَوَصَّيْنَا بَنِي إِبْرَاهِيمَ بِبَيْتِهِ وَيَعْقُوبَ
يٰبَنِي إِسْرَائِيلَ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَىٰ لَكُمْ الدِّينَ
فَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿١٣٣﴾

أَمْ كُنْتُمْ شُهَدَاءَ إِذْ حَضَرَ يَعْقُوبَ
الْمَوْتَ إِذْ قَالَ لِبَنِيهِ مَا تَعْبُدُونَ
مِن بَعْدِي قَالُوا نَعْبُدُ إِلَهَكَ وَإِلَهَ
آبَائِكَ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ
وَإِسْحَاقَ إِلَهًا وَاحِدًا وَنَحْنُ لَهُ
مُسْلِمُونَ ﴿١٣٤﴾

تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ لَهَا مَا كَسَبَتْ
وَلَكُمْ مَا كَسَبْتُمْ وَلَا تُنتَلُونَ عَمَّا كَانُوا
يَعْمَلُونَ ﴿١٣٥﴾

135. Na Pitharo iran: A mbaloi kano a manga Yahodi o di na manga Christian ka-angkano Matoro. Tharowangka: A kuna! (Ka aya Pagonotan nami na) so okit o Ibrahim a Shasalimbotawan, go di pud ko manga Pananakoto.

136. Tharowa niyo: A Piyaratiyaya mi so Allah, go so (Qur-an a) Initoron rukami, go so Initoron ko Ibrahim, go so Ismail, go so Ishaq, go so Yaqoub, go so manga Moriyatao Niyan, go so inibugai ko Musa go so Isa, go so inibugai ko manga Nabi a pho-on ko Kadnan niran: Da-a shalbo-on nami Kiran a isa bo: Go sukami na Ron Kami Mbabayorantang.

137. Na amai ka Paratiyayaan niran so Piyaratiyaya Niyo Sukaniyan, na Sabunar a Matoro siran; na o Talikhod siran, na siran ndun i miyatago ko Kashoransorang; na Pulindingung Ka kiran ndun o Allah, ka Sukaniyan so Puphakanug, a Mata-o.

138. (Onoti niyo so) okit o Allah: Ka ba-adun a lubi a Mapiya a di so Allah i okit? Go Sukami na aya Mi Sukaniyan gi-i Showasowatun.

139. Tharowangka: A ino kano Rukami gi-i Pakiphawala makapan-tag ko Allah, a Sukaniyan so Kadnan Nami go Kadnan niyo; na ruk Ami so manga Galubuk Ami na ruk

وَقَالُوا كُونُوا هُودًا أَوْ نَصَارَى
تَهْتَدُوا قُلْ بَلْ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا
وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٣٥﴾

قُولُوا آمَنَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْنَا وَمَا
أُنزِلَ إِلَيْنَا مِن قَبْلُ مِن سُلُوكِ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ
وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ وَمَا أُوتِيَ مُوسَى
وَعِيسَى وَمَا أُوتِيَ النَّبِيُّونَ مِن رَّبِّهِمْ
لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُ
مُسْلِمُونَ ﴿١٣٦﴾

فَإِن آَمَنُوا بِمِثْلِ مَا آَمَنَ بِهِ فَقَدِ
أَهْتَدُوا وَإِن نُّوَلُّوْا فَمَا لَهُمْ فِي شِقَاقٍ
فَسَيَكْفِيكَهُمُ اللَّهُ وَهُوَ السَّمِيعُ
الْعَلِيمُ ﴿١٣٧﴾

صِبْغَةَ اللَّهِ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ
صِبْغَةً وَنَحْنُ لَهُ عَابِدُونَ ﴿١٣٨﴾

قُلْ أَتَحَاجُّونَنَا فِي اللَّهِ وَهُوَ رَبُّنَا
وَرَبُّكُمْ وَلِنَا أَعْمَالُنَا وَلَكُمْ
أَعْمَالُكُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُخْلِصُونَ ﴿١٣٩﴾

iyu so manga Galubuk iyo; go Sukami na Ron Kami Thotolabos?

140. Ino niyo gi-i Tharowa: A Mata-an! A so Ibrahim, go so Ismail, go so Ishaq, go so Yaqoub go so manga Moriyatao Niyan na siran na manga Yahodi o di na manga Chrisitan? Tharowangka: A ba sukano i lubi a Mata-o antawa-a so Allah? Na ba-adun a lawan a Darowaka ko tao a miyaguma sa Kashesaksian niyan pho-on ko Allah? Ka kuna a ba Kalilipati o Allah so gii niyo Nggolaola-an!

141. Giyoto man na pagtao a miya-ipos dun; a bagiyan niyan so Pinggalubuk iyan, na bagiyan niyo so Pinggalubuk iyo! Go di rukano ipagisha so Pinggolaola iran:

142. Putharo-on o manga lalong ko manga Manosiya: A antona-a i miyaka-alin kiran ko Pukhibulatun niran a so thatakna-an niran? Tharowangka (Ya Muhammad): A ruk o Allah so Subangan a go so Sudupan: Thoro-on Niyan so tao a kabaya Iyan ko okit a Maka-o onqol.

143. Na lagid oto a biyaloi Ami sukano a pagtao a pishokodan, kangkano mabaloi a manga saksi ko manga Manosiya, go mabaloi so Sogo a saksi rukano; na da-a inibaloi Ami ko Kiblat a so Pithakna-an Ka Sukaniyan, inonta na-a Nami Mapunto so Magonot ko Sogo ko

أَمْ تَقُولُونَ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ
وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ
وَأَلْسَباطَ كَانُوا هُودًا أَوْ نَصَارَى
قُلْ أَنتُمْ أَعْلَمُ أَمِ اللَّهُ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن
كَتَبَ شَهَادَةً عِنْدَهُ مِنَ اللَّهِ وَمَا
اللَّهُ بِغَفِيلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿١٤٠﴾

تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَلكُمْ
مَا كَسَبْتُمْ وَلَا تُتَعَلَّوْنَ عَمَّا كَانُوا
يَعْمَلُونَ ﴿١٤١﴾

سَيَقُولُ السُّفَهَاءُ مِنَ النَّاسِ
مَا وَلَهُمْ عَن قِبَلِنَا آلِي كَانُوا عَلَيْنَا
قُلْ لِلَّهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ يَهْدِي مَنْ
يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿١٤٢﴾

وَكَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا
لِنَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ وَيَكُونَ
الرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيدًا وَمَا جَعَلْنَا
الْقِبْلَةَ الَّتِي كُنْتَ عَلَيْهَا إِلَّا لِنَعْلَمَ مَنْ
يَتَّبِعَ الرَّسُولَ مِمَّنْ يَنْقَلِبُ عَلَى عَقْبَيْهِ

tao a Pumbashowi ko Kakakapiri ron. Na Mata-an naya a miyabaloi a tonganai a marugun, inonta bo ko siran a Tiyoro o Allah. Na da ko Allah i ba Niyam ilanga so Paratiyaya niyo. Ka Mata-an! A so Allah na tanto a Mala i Gagao ko manga Manosiya, a Makalimo-on.

144. Sabunar a Pukhailai Ami so Kapukhatingur o Paras Ka ko Langit: Na Phakasangoron Nami Suka dun ko Kiblat a Pukhababaya-an Ka Sukaniyan. Na sangoron Ka a Paras Ka ko Tampar sa Masjid Al-Haram: Apiya anda kano matago, na Pushangoron Niyo so manga Paras Iyo ko Katatamparan non. Na Mata-an! A so siran a Tiyoronan ko Kitab na katawan niran ndun a Mata-an! A sukaniyan so bunar a pho-on ko Kadnan niran. Na kuna a ba kalilipati o Allah so gi-i ran Nggolaola-an.

145. Na Ibut ka apiya pun Mitalingomangka ko siran noto a Tiyoronan ko Kitab so langowan o Tanda, na di ran ndun onotap so Pukhibulatun Ka; na go da Ruka i Bangka Onoti so Pukhibulatun niran, go da ko saba-ad kiran i ba onot ko Pukhibulatun o saba-ad. Na Ibut ka o Onotingka so manga kabaya iran a ribat,-ko oriyan o Kiyapakatalingoma Ruka o Kata-o, na Mata-an! A Suka na sa maoto na pud dun ko da Pamaginontolan.

وَإِنْ كَانَتْ لَكَبِيرَةً إِلَّا عَلَى الَّذِينَ
هَدَى اللَّهُ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُضِلَّ
إِيمَانَكُمْ إِنَّ اللَّهَ بِالنَّاسِ
لَرءُوفٌ رَحِيمٌ ﴿١٤٣﴾

قَدْ نَرَى تَقَلُّبَ وَجْهِكَ فِي السَّمَاءِ
فَلَنُؤَيِّنَنَّكَ قِبَلَهُ تَرْضَاهَا أَوَّلَ
وَجْهِكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ
وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوا وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُ
وَإِنَّ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ لَيَعْلَمُونَ
أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ وَمَا اللَّهُ بِغَفِلٍ
عَمَّا يَعْمَلُونَ ﴿١٤٤﴾

وَلَيْنَ آتَيْتَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ بِكُلِّ
آيَةٍ مَا تَتَّبِعُوا قِبَلَتَكَ وَمَا أَنْتَ بِتَابِعٍ
قِبَلِنَهُمْ وَمَا بَعْضُهُمْ بِتَابِعٍ قِبَلَهُ
بَعْضٌ وَلَيْنَ آتَبَعْتَ أَهْوَاءَهُمْ
مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ
إِنَّكَ إِذًا لَمِنَ الظَّالِمِينَ ﴿١٤٥﴾

146. So siran noto a inibugai Ami kiran so Kitab na makikilala iran (so Muhammad) sa lagid o kakikilala-a iran ko manga Wata iran; na Mata-an! A adun a isa kiran ka Sagorompong a paguuma-an niran so bunar a siran na katawan niran.

147. So Bunar na pho-on ko Kadnan Ka; na o ba Ka dun mabaloi a pud ko Pukhaka-alangalangan.

148. Na adun a ruk o oman i isa a Puphangadapun a sukaniyan i Puphangadapon; na Pagoradoradi niyo so manga Pipiya. Ka apiya anda kano matago, na Phakatalingoma-an kano dun o Allah langon. Mata-an! A so Allah na so lango-wan taman na Gaos Iyan.

149. Na apiya anda Ka Maka-song, na Phagadapun Ka so Paras Ka ko Tampar ko Masjid Al-Haram; ka Mata-an! A Sukaniyan so tithe a Bunar a pho-on ko Kadnan Ka. Na kuna a ba kalilipati o Allah so gi-i niyo Nggolaola-an.

150. Go apiya anda Ka Maka-song, na Phagadapun Ka so Paras Ka ko tampar ko Masjid Al-Haram; go apiya anda kano matago, na Phagadapun niyo so manga Paras Iyo ko katatamparan non: Ka-an da-a khabaloi ko manga Manosiya a Karina iran Rukano, inonta so siran a da kiran Pamaginontolan; na di Niyo siran khalukun, go Sa-

الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَعْرِفُونَهُ كَمَا
يَعْرِفُونَ أَبْنَاءَهُمْ وَإِنَّ فَرِيقًا مِنْهُمْ
لَيَكْفُرُونَ بِالْحَقِّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿١٤٦﴾

الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ
مِنَ الْمُمْتَرِينَ ﴿١٤٧﴾

وَلِكُلِّ وُجْهٍ هُوَ مُوَلِّيًا فَاسْتَبِقُوا
الْحَيَاتِ آيُنَ مَا تَكُونُوا يَأْتِ
بِكُمْ اللَّهُ جَمِيعًا إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ
شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٤٨﴾

وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ وَجْهَكَ
شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَإِنَّهُ لِلْحَقِّ
مِنْ رَبِّكَ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا
تَعْمَلُونَ ﴿١٤٩﴾

وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ
الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوا
وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ
عَلَيْكُمْ حِجَّةٌ إِلَّا الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ
فَلَا تَحْسَبُوهُمْ وَآخِشُونِي وَلَا تَمَّ بِعَمِّي
عَلَيْكُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٥٠﴾

kun i kalukun Niyo; ka ana Kun Matarotop so Limo Akun Rukano, go Angkano Matoro;

151. Lagid aya a Kiyasogo i Ami Rukano sa Sogo a pud Rukano, a Pukhabatiya Iyan Rukano so mangga Ayat Ami, go Pukhasoti Kano Niyan, go Pukhindao Niyan Rukano so Kitab a go so Hadith, go Pukhindao Niyan Rukano so di niyo katawan.

152. Na Tatadumi Ako Niyo; ka Tataduman Ko Sukano. Go Panalamat Kano Rakun, go di Kano Pagongkir.

153. Hai Miyamaratiyaya! Panguni Kano sa Tabang sa Nggolalan ko Kapantang go so Kashambayang: Ka Mata-an! A so Allah na babid o (Tabang-Iyan so) manga Papantang.

154. Go di Niyo Putharowa ko tao a Khapurang sa lalan ko Allah: I Miyamatai. Kuna, ka manga Oyangoyag, na ogaid na di Niyo katawan.

155. Na Mata-an ndun a Puthupungan Nami Sukano sa Shai a kaluk go Kaor, go so Kapukhakorangi ko manga Tamok go so manga ginawa go so manga Onga, na Puphamanoholingka sa mapiya so manga Papantang,-

كَمَا أَرْسَلْنَا فِيكُمْ رَسُولًا
مِّنكُمْ يَتْلُوا عَلَيْكُمْ آيَاتِنَا
وَيُزَكِّيكُمْ وَيُعَلِّمُكُمُ الْكِتَابَ
وَالْحِكْمَةَ وَيُعَلِّمُكُم مَّا لَمْ تَكُونُوا
تَعْلَمُونَ ﴿١٥١﴾

فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ وَاشْكُرُوا لِي
وَلَا تَكْفُرُونِ ﴿١٥٢﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ
وَالصَّلَاةِ إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ ﴿١٥٣﴾

وَلَا تَقُولُوا لِمَنْ يُقْتَلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ
أَمْوَاتٌ بَلْ أَحْيَاءٌ وَلَكِن لَّا
تَشْعُرُونَ ﴿١٥٤﴾

وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ بِشَيْءٍ مِّنَ الْخَوْفِ وَالْجُوعِ
وَنَقْصٍ مِّنَ الْأَمْوَالِ وَالْأَنْفُسِ
وَالشَّمْرِاتِ وَبَشِيرِ الصَّابِرِينَ ﴿١٥٥﴾

156. A Siran na igira-a Miyasogat Siran a Tiyoba: Na Tharo-on Niran: A Mata-an! A Sukami na Kapa-ar o Allah, go Mata-an! A Sukami na Ron Kami Ron Phakandod:-

157. Siran man i Kiyapatotan ko manga Ma-ap^[1] a pho-on ko Kadnan Niran, a go Limo, go Siran man na siran i Miyamakakudug ko Ontol.

158. Mata-an! A giya Safa go giya Marwa na pud ko manga Tanda o Allah. Na sa tao a Munaik Hajji ko Baitullah o di na Magomra, na da-a dosa niyan ko kapagaloyan niyan sa dowa nan. Na sa dun sa Nggolaola sa da-on Paliyogatun a mapiya,-na Mata-an! A so Allah i Mbalason a Mata-o.

159. Mata-an! A siran a Puphaguma-an niran so Initoron Ami a manga Karina, go Torowan, ko oriyano o Kiyapayaga Mi ron ko manga Manosiya si-i ko Kitab,-na siran man na Pumorka-an siran o Allah, go Ipamaninta siran o Phamakasin-ta,-

160. Inonta bo so siran a Mithataobat go Miphipiypiya go Piyayagiran (so Piyamaguma iran): Ka siran man na Phakataobatun Ko siran; ka Sakun so Puphanarima ko Taobat, -a Makalimo-on.

الَّذِينَ إِذَا أَصَابَتْهُمُ مُصِيبَةٌ قَالُوا
إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ ﴿١٥٦﴾

أُولَئِكَ عَلَيْهِمْ صَلَوَاتٌ مِنْ رَبِّهِمْ
وَرَحْمَةٌ وَأُولَئِكَ هُمُ
الْمُهْتَدُونَ ﴿١٥٧﴾

﴿١٥٨﴾ إِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ
فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ أَوِ اعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ
عَلَيْهِ أَنْ يَطُوفَ بِهِمَا وَمَنْ تَطَوَّعَ
خَيْرًا فَإِنَّ اللَّهَ شَاكِرٌ عَلِيمٌ ﴿١٥٨﴾

إِنَّ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَا أَنْزَلْنَا مِنَ الْبَيِّنَاتِ
وَأَهْدَىٰ مِنْ بَعْدِ مَا بَيَّنَّاهُ لِلنَّاسِ فِي
الْكِتَابِ أُولَئِكَ يَلْعَنُهُمُ اللَّهُ وَيَلْعَنُهُمُ
الْمَلَائِكَةُ ﴿١٥٩﴾

إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا وَأَصْلَحُوا وَبَيَّنَّا
فَأُولَئِكَ أَتُوبُ عَلَيْهِمْ وَأَنَا التَّوَّابُ
الرَّحِيمُ ﴿١٦٠﴾

[1] ana bagianiran a po-on ko kadnaniran a bantogan.

161. Mata-an! A so siran a da Pamaratiyaya, go Miyamatai siran sa kapapantagan siran a manga Kampir, -na siran man na Miyatangkud kiran so Morka o Allah, go so manga Malaikat, go so manga Manosiya sa kasamasama iran;

162. Kakal siran non ndun: Sa di kiran kababasan so siksa, go di kiran khata-alik.

163. Na so Tohan niyo na Tohan a isa isa: Da-a Tohan inonta Sukaniyan, a Masalinggagao, a Makalimoon.

164. Mata-an! A adun a matatago ko Kiyaduna ko manga Langit go so Lopa; go so gi-i kapakashambi o Gagawi-i a go so Daondao; go so manga Kapal a Puphamangutas ko Kalodan sabap ko nganin a Phakangai a gona ko manga Manosiya; go so Kiyapakatorona o Allah phoon ko Kawang ko ig, na ini Oyag Iyan noto ko Lopa ko oriyan o Kiyapatai Niyan; go Biyarumbad Iyan ro-o so oman i Baraniyawa; go so Kapukha-alinalin o manga ndo, go so Gabon a Paonotonot ko pagulutan o Langit a go so Lopa; a titho a manga Tanda ko pagtao a Punggudaguda-an niran.

165. Na adun a pud ko manga Manosiya a tao a Puphangumba-al sa salakao ko Allah a manga Barahala^[1], a Pukhababaya-an niran

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَمَاتُوا وَهُمْ كُفَّارًا أُولَئِكَ عَلَيْهِمْ لعنةُ اللَّهِ وَاَلْمَلٰئِكَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ ﴿١٦١﴾

خٰلِدِيْنَ فِيْهَا لَا يُخَفَّفُ عَنْهُمُ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنظَرُوْنَ ﴿١٦٢﴾

وَاللَّهُمَّ إِنَّكَ اللهُ وَاحِدٌ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيْمُ ﴿١٦٣﴾

إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَالْفَلَكَ الَّتِي تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِمَا يَنْفَعُ النَّاسَ وَمَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ مَّاءٍ فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَبَثَّ فِيهَا مِنْ كُلِّ دَابَّةٍ وَتَصْرِيفِ الرِّيْحِ وَالسَّحَابِ الْمُسَخَّرِ بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ آيٰتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُوْنَ ﴿١٦٤﴾

وَمِنَ النَّاسِ مَن يَتَّخِذُ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَنْدَادًا يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ اللَّهِ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ وَلَوْ رَى الَّذِينَ

[1] a tao a Puphangumba-al sa salakao ko Allah a manga katohanan.

170. Na igira-a Pitharo kiran: A Onoti niyo so (Qur-an a) Initoron o Allah: Na Tharo-on niran: A di! Ka aya Pagonotan nami na so okit a miyato-on nami ron so manga lokus ami. Ati apiya pun so manga lokus iran na da-a Sabot iran a maito bo go di siran Maka-o ontol (na aya iran ndun phagonotan)?

171. Na aya ropa-an o siran a da Pamaratiyaya na lagid o ropa-an o tao a Puphanga-i niyan so da-a Khanug iyan, a rowar sa Kapananalo a go Kapananawag: (Siran na) manga Bungul, manga Omao, manga Bota, na siran na di Phamanabot.

172. Hai so Miyamaratiyaya! Kangkano ko manga Pipiya ko ini Riskhi Ami rukano, go Panalamati Niyo so Allah, o sukano na Sukanian bo i Pushowasowatun niyo.

173. Aya dun a Kiyaram Iyan rukano na so Miyatai (a da Masombali), go so Rogo, go so sapo a Baboi, go so nganin a ini Panambai ko salakao ko Allah. Na sa taq a Kasungutan, a kuna a ba Puphanganianyaya, go di Malawani,-na da-a dosa niyan non. Mata-an! A so Allah na Manapi, a Makalimo-on.

174. Mata-an! A so siran a Puphaguma-an niran so Initoron o Allah a pud ko Kitab, go ipuphamasa iran oto sa arga a maito,-na

وَإِذْ قِيلَ لَهُمُ اتَّبِعُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ قَالُوا بَلْ نَتَّبِعُ مَا أَلْفَيْنَا عَلَيْهِ آبَاءَنَا أَوْلُو كَانُوا آبَاءَهُمْ لَا يَعْقِلُونَ شَيْئًا وَلَا يَهْتَدُونَ ﴿١٧٠﴾

وَمَثَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا كَمَثَلِ الَّذِي يَنْعِقُ بِمَا لَا يَسْمَعُ إِلَّا دُعَاءً وَنِدَاءً صُمُّ بِكُمْ عَمَىٰ فَهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ﴿١٧١﴾

يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كَلُومًا مِنْ طَيِّبَاتٍ مَارَزَقْنَاكُمْ وَأَشْكُرُوا لِلَّهِ إِنْ كُنْتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ ﴿١٧٢﴾

إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالْدَّمَ وَلَحْمَ الْخِنْزِيرِ وَمَا أُهْلَ بِهِ لِغَيْرِ اللَّهِ فَمَنْ أَضْطَرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ إِنْ أَلَّهَ عَفْوٌ رَحِيمٌ ﴿١٧٣﴾

إِنَّ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنْ الْكِتَابِ وَيَشْتُرُونَ بِهِ - ثُمَّ قَلِيلًا

siran man na da-a Pukhakan niran a pukhatago ko manga Tiyan niran a rowar ko Apoi; go di siran Ipumbi-tiyara-i o Allah ko Alongan a Qiyamah, go di Niyan siran Shotin: Go adun a bagiyen niran a siksa a Malipudus.

175. Siran man so ini Pamasa iran ko Kadadag so Torowan go (ini Pamasa iran ko) siksa so Map. Na sayana siran a Madurus ko Apoi!

176. Giyoto man na sabap sa Mata-an! A so Allah na Initoron Niyan so Kitab a rakhus o Bunar. Na Mata-an! A so siran a da siran Pagayonayon ko Kitab na titho a miyatago ko Kasosorang a Mawatan (ko bunar).

177. Kuna a ba Kaphiyapiya so Khiphagadapun niyo ko manga Paras iyo ko tampar ko Subangan go so Sudupan; na ogaid na aya Miphiyapiya- na so tao a Miyaratiyaya ko Allah go so Alongan a Maori, go so manga Malaikat, go so manga Kitab, go so manga Nabi; go bigan Niyan ko tamok Iyan, ko Kapukhababayai niyan non, so manga Tonganai niyan, go so manga Wata a ilo, go so manga Miskin, go so gi-i Mulayalayag^[1], go so Puphamamanguni, go so Puphamanga-on sa ginawa niyan; go ini

أُولَئِكَ مَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ إِلَّا
النَّارَ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ يَوْمَ
الْقِيَامَةِ وَلَا يُزَكِّيهِمْ وَلَهُمْ
عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٧٤﴾

أُولَئِكَ الَّذِينَ اشْتَرُوا الضَّلَالَهٗ
بِالْهُدَىٰ وَالْعَذَابُ بِالْمَغْفِرَةِ فَمَا
أَصْبَرَهُمْ عَلَى النَّارِ ﴿١٧٥﴾

ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ نَزَّلَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ
وَإِنَّ الَّذِينَ اٰخْتَلَفُوا فِي الْكِتَابِ لِي
شِقَاقٍ بَعِيدٍ ﴿١٧٦﴾

لَيْسَ الْبِرَّ أَنْ تُولُوا وُجُوهَكُمْ قِبَلَ
الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنْ ءَامَنَ
بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَالْمَلَائِكَةِ
وَالْكِتَابِ وَالرَّسُولِ وَءَاتَى الْمَالَ عَلَى
حُبِّهِ ذَوِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ
وَالْمَسْكِينِ وَابْنَ السَّبِيلِ وَالسَّائِلِينَ
وَفِي الرِّقَابِ وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَءَاتَى
الزَّكَاةَ وَالْمُؤْتُونَكَ بِعَهْدِهِمْ إِذَا
عَاهَدُوا وَالصَّابِرِينَ فِي الْبَأْسَاءِ وَالضَّرَّاءِ

[1] go so Gi-i Mulayalayag a maka khakadiat a miya kawang sa Latan.

Pamayandug iyan so Sambayang, go tiyonai niyan so Zakat; go Puthomanun niran so diyandi iran igira-a Miyakindiyandi siran; go manga Papantang ko Masakit, go so Kapakathatalogudam, go so Masa a Kapanananggolo o Kambo-nowai. Na siran man so Miyaman-gimbunar, go siran man na siran so Miyamananggila.

178. Hai so Miyamaratiyaya! Ini Paliyogat rukano so Kakitasi ko Miyangabobono: So Maradika na (ikitas ko) Maradika, go so Oripun na Oripun, go so Babai na Babai. Na sa tao a adun a Puma-apun non a Shai ko Pagari niyan, na Pakao-notun ko Adat a mapiya, go tona-in ko Mima-ap (so diyat) sa Phiya-piya-an. Giyanan i Pilubolubodan non a pho-on ko Kadnan niyo go Limo. Na sa tao a Mbago sa rido ko oriyani noto na adun a bagiyani niyan a siksa a Malipudus.

179. Na adun a ruk iyo si-i ko Kakitas a Kaoyagoyag, Hai adun a manga Sabot iyan; ka-angkano Makapananggila.

180. Ini Paliyogat rukano, a igira-a miyakarani ko isa rukano so Kapatai, amai ka Phakabagak sa Tamok, so Khithananun ko bagiyani o dowa Lokus go so manga dadasug, si-i ko Adat a mapiya; Kabunar ko Khipanananggila.

وَحِينَ الْبَأْسِ أُولَئِكَ الَّذِينَ صَدَقُوا
وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ ﴿١٧٧﴾

يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ
الْقِصَاصُ فِي الْقَتْلِ الْحَرْبِ بِالْحَرْبِ وَالْعَبْدِ
بِالْعَبْدِ وَالْأَنْثَىٰ بِالْأُنْثَىٰ فَمَنْ عُفِيَ لَهُ مِنْ
أَخِيهِ شَيْءٌ فَأَبْسَعُ بِالْمَعْرُوفِ وَأَدَاءٌ إِلَيْهِ
بِإِحْسَانٍ ذَلِكَ تَخْفِيفٌ مِّن رَّبِّكُمْ
وَرَحْمَةٌ فَمَنْ أَعَدَّىٰ بَعْدَ ذَلِكَ فَلَهُ
عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٧٨﴾

وَلَكُمْ فِي الْقِصَاصِ حَيَوةٌ يَا أُولِي
الْأَلْبَابِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٧٩﴾

كُتِبَ عَلَيْكُمُ إِذَا حَضَرَ أَحَدَكُمُ
الْمَوْتُ إِنْ تَرَكَ خَيْرًا الْوَصِيَّةَ
لِلْوَالِدَيْنِ وَالْأَقْرَبِينَ بِالْمَعْرُوفِ حَقًّا
عَلَى الْمُتَّقِينَ ﴿١٨٠﴾

181. Na sa tao a sambiyani niyan ko oriyani o Kiyanuga niyan non, na so Dosa-on na si-i bo ko manga tao a Phamanambi-on. Mata-an! A so Allah na Puphakanug, a Mata-o.

فَمَنْ بَدَّلَهُ بَعْدَ مَا سَمِعَهُ فَإِنَّمَا إِثْمُهُ عَلَى الَّذِينَ يُبَدِّلُونَهُ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٨١﴾

182. Na sa tao a adun a kawan niyan ko Mithanan a karibat o di na Kandosa, na go niyan siran Maturanor, na da-a Dosa niyan non: Ka Mata-an! A so Allah na Manapi, a Makalimo-on.

فَمَنْ خَافَ مِنْ مَوْصٍ جَنَفًا أَوْ إِثْمًا فَأَصْلَحَ بَيْنَهُمْ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٨٢﴾

183. Hai so Miyamaratiyaya! Ini Paliyogat Rukano so Powasa lagid o Kinipaliyogatun non ko siran a Miya-ona an niyo, ka-angkano Makapananggila,-

يَأْتِيهَا الَّذِينَ آمَنُوا كَتَبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كَتَبَ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٨٣﴾

184. Si-i ko manga Alongan a mabililang; na sa tao a kapantagan rukano a Pukhasakit, o di na shisi-i sa lakawan, na (go Makaboka na bayadi niyan) so kadakul o. (Kiyaboka-an niyan si-i ko) manga Alongan a salakao. Na adun a ini Paliyogat ko siran a di ron Phamakagaga a Pidiya, a Pangunungkun o Miskin. Na sa dun sa Nggolaola sa da-on Paliyogatun a mapiya,-, na giyoto i tomo-on. Na so Kaphowasa niyo i tomo rukano, o sukano na katawi niyo.

أَيَّامًا مَعْدُودَاتٍ فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ مَرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِنْ أَيَّامٍ أُخَرَ وَعَلَى الَّذِينَ يُطِيقُونَهُ فِدْيَةٌ طَعَامِ مِسْكِينٍ فَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا فَهُوَ خَيْرٌ لَهُ وَأَنْ تَصُومُوا خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١٨٤﴾

185. So Olanolan a Ramadhan na ron minipantag a Kinitoronun ko Qur-an, a Torowan ko manga Manosiya, go manga Rarayag a Karina a Torowan go Padoman.

شَهْرَ رَمَضَانَ الَّذِي أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ أَنْ هُدِيَ لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَى وَالْفُرْقَانِ فَمَنْ شَهِدَ

Na sa tao a roma-ot rukano ko Olanolan a Ramadhan na Phowasa-on, na sa tao a kapantagan a Pukhasakit, o di na shisi-i sa lakawan, na (go Makaboka na bayadi niyan) so kadakul o (kiyaboka-an niyan si-i ko) manga Alongan a salakao. Kabaya rukano o Allah so malbod; na di Niyan rukano kabaya so Marugun. Go a niyo Matarotop so bilangan, go a niyo Mashulasula so Allah sa Kiyatorowa Niyan rukano; go angkano Makapanalamat.

186. Go igira-a ini-isha Ako Ruka o manga Oripun Ko, na Mata-an! A Sakun na Marani: Tharima-an Ko so Panguni o Phanguni igira-a Miyanguni Rakun: Na Tarima-a Ko iran, go Paratiyaya-a Ko iran: Ka-an siran Makaontol.

187. Kiyalal rukano, ko Gagawi-i ko Powasa, so Kapamakaya niyo ko manga Karoma niyo. Ka siran na Nditarun niyo na sukano na Nditarun niran. Katawan o Allah a Mata-an! A sukano na Miyadorat iyo a ginawa niyo; na Piyakatabat kano Niyan go Pima-apan kano Niyan; na imanto na Pakipurorada kano kiran, go mbabanoga niyo so Pithakdir rukano o Allah, go Kangkano go inom kano, taman sa mapayag rukano so goris a mapoti ko goris a maitum a Fajar; oriyaniyan na tarotopa niyo so Kathigur sa taman ko Gagawi-i; go di kano

مِنْكُمْ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ وَمَنْ كَانَ
مَرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِنْ
أَيَّامٍ أُخَرٍ يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمْ
الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ
وَلِتُكْمِلُوا الْعِدَّةَ وَلِتُكَبِّرُوا
اللَّهَ عَلَى مَا هَدَيْتُمْ وَلَعَلَّكُمْ
تَشْكُرُونَ ﴿١٨٥﴾

وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي
قَرِيبٌ مُجِيبٌ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ
فَلْيَسْتَجِيبُوا لِي وَلْيُؤْمِنُوا بِي
لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ ﴿١٨٦﴾

أُحِلَّ لَكُمْ لَيْلَةَ الصِّيَامِ الرَّفَثُ
إِلَى نِسَائِكُمْ هُنَّ لِيَاسٌ لَكُمْ
وَأَنْتُمْ لِيَاسٌ لَهُنَّ عَلِمَ اللَّهُ
أَنَّكُمْ كُنْتُمْ تَخْتَانُونَ
أَنْفُسَكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ
وَعَفَا عَنْكُمْ فَاَلْتَنَ بَشَرُوهُنَّ
وَابْتَغُوا مَا كَتَبَ اللَّهُ لَكُمْ
وَكُلُوا وَاشْرَبُوا حَتَّى يَبَيِّنَ
لَكُمْ الْخَيْطُ الْأَبْيَضُ مِنَ
الْخَيْطِ الْأَسْوَدِ مِنَ الْفَجْرِ
ثُمَّ أَتَمُّوا الصِّيَامَ إِلَى اللَّيْلِ
وَلَا تُبَشِّرُوهُنَّ وَأَنْتُمْ
عَلَيْكُمْ فِي الْمَسْجِدِ يَتْلُو

kiran Pakiphurorada a Magi-itikaf kano ko manga Masjid. Giyoto i manga taman o Allah: Na di niyo Pagobaya. Lagid a nan a Puphaya-gun o Allah so manga Ayat Iyan ko manga Manosiya: Ka-an siran Makapananggila.

188. Go di niyo Pagaraba so manga Tamok o saba-ad rukano sa mokit sa Kapanalimbot, go di niyo thundanun ko manga Kokoman, ka kha-arab iyo so saba-ad ko manga Tamok o manga Manosiya sa mokit sa Dosa a sukano na kawatan niyo.

189. Ipagisha iran Ruka so (gona ko) manga sinaribolan. Tharowangka: A giyanan na manga to-os ko manga Wakto o manga Manosiya, go so Kapunaik Hajji. Na kuna a ba Kaphiyapiya so kasolud iyo ko manga Walai si-i ko manga oriyaniyan: Na ogaid na aya Miphiyapiya na so tao a Miyananggila. Na solud kano ko manga Walai si-i ko manga Paitao niyan: Go kalukun niyo so Allah: Ka angkano makasulang sa Maliwanag.

190. Na Pakimbonowai kano sa makapantag ko lalan o Allah ko siran a Puphamono rukano, go di kano Phumalawani; ka Mata-an! A so Allah na di Niyan khabaya-an so manga Malawani.

حُدُودُ اللَّهِ فَلَا تَقْرُبُوهَا كَذَلِكَ
يُبَيِّنُ اللَّهُ آيَاتِهِ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ
يَتَّقُونَ ﴿١٨٧﴾

وَلَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ
وَتُدْلُوا بِهَا إِلَى الْحُكَّامِ
لِتَأْكُلُوا فَرِيقًا مِنْ أَمْوَالِ النَّاسِ
بِالْإِثْمِ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١٨٨﴾

﴿١٨٩﴾ يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْأَهْلِ قُلْ هِيَ
مَوَاقِبُ لِلنَّاسِ وَالْحُجَّجِ وَلَيْسَ الْبِرُّ
بِأَنْ تَأْتُوا الْبُيُوتَ مِنْ ظُهُورِهَا
وَلَكِنَّ الْبِرَّ مِنَ اتَّقَى وَأَتُوا
الْبُيُوتَ مِنْ أَبْوَابِهَا وَاتَّقُوا
اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿١٩٠﴾

وَقَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَكُمْ
وَلَا تَعْتَدُوا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ
الْمُعْتَدِينَ ﴿١٩١﴾

191. Go bonowa niyo siran apiya anda niyo siran Mato-on, go Paka-awa-a niyo siran sa sadun sa Kiya-paka-awa-a iran rukano; Ka so Kapanakoto na lawan ko Kapamono nadi kano kiran pakipumbonowaisa Masjid Al-Haram, taman sadi siran rukano ron makimbonowai; na amai ka makimbonowai siran rukano, na bonowa niyo siran. Lagid oto a balas ko da Pamaratiyaya.

192. Na amai ka gomunuk siran (Manakoto), na Mata-an! A so Allah na Manapi, a Makalimo-on.

193. Na Pakimbonowai kano kiran taman sa da-a Ma-adun a Kapanakoto, go Ma-adun so Agama (okit ko Kapaginutao) a ruko Allah; na amai ka gomunuk siran, na da-a rido inonta ko da Pamaginontolan.

194. So Olanolan a Paga-adatan na Pantag o Olanolan a Paga-adatan,- go so Khipaga-adatan,- na Makapukhikitasas. Na sa tao a Pangorawan kano niyan na Atowi niyo sukaniyan sa lagid o Kiyapangorawi niyan rukano. Go Kalukun niyo so Allah, go Tangkuda niyo a Mata-an! A so Allah na babid o (Tabang Iyan so) Khipanananggila.

195. Na Nggasto kano ko lalan ko Allah, go di niyo Pagunata a ginawa niyo ko kabinasa; go Phiya-piya kano; ka Mata-an! A so Allah na Pukhababaya-an Niyan so Mhipiyapiya.

وَأَقْتُلُوهُمْ حَيْثُ تَقِفْتُمُوهُمْ وَأَخْرِجُوهُمْ مِّنْ حَيْثُ أَخْرَجْتُمُوهُمْ وَالْفِتْنَةُ أَشَدُّ مِنَ الْقَتْلِ وَلَا تَقْبَلُوا لَهُمْ عِنْدَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ حَتَّى يُقْتَلُوا فِيهِ فَإِن قُتِلُوا فَمَاتُوا بِحَقِّ دِينِهِمْ كَذَلِكَ جَرَاءُ الْكٰفِرِينَ ﴿١٩١﴾

فَإِن أَنهَوْا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٩٢﴾

وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الدِّينُ لِلَّهِ فَإِن أَنهَوْا فَلَا عُدْوَانَ إِلَّا عَلَى الظَّالِمِينَ ﴿١٩٣﴾

الشَّهْرِ الْحَرَامِ بِالشَّهْرِ الْحَرَامِ وَالْحُرُمَتُ قِصَاصٌ فَمَن أَعَدَّى عَلَيْكُمْ فَأَعِدِّوْا عَلَيْهِ بِمِثْلِ مَا أَعَدَّى عَلَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ ﴿١٩٤﴾

وَأَنْفِقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا تُلْقُوا بِأَيْدِيكُمْ إِلَى التَّهْلُكَةِ وَأَحْسِنُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٩٥﴾

196. Na tarotopa niyo so Kapunaik Hajji go so Omra a ruk o Allah. Na amai ka kabalambanan kano, na (bugan niyo) so malbod ko manga Pamumugayan^[1], go di niyo Pagopawi so manga Olo niyo taman sa di iraot so manga Pamumugayan ko darpa iyan. Na sa tao a kapan-tagan a Pukhasakit rukano, o di na adun a sakit ko Olo niyan, na (Paliyogaton) so Pidiya a Kaphowasa, o di na Kashaduka, o di na Kasombali (sa Kambing); na amai ka Somarig kano, na sa tao a Mapili iyan so Omra ko ona-an o Kapunaik Hajji, na (Paliyogaton) so malbod ko manga Pamumugayan, na sa tao a di makato-on, na Phowasa sa tulo Alongan si-i ko Kapunaik Hajji go Pito (Alongan) igira-a Miyakabaling kano, giyoto na sapolo a tarotop. Giyoto na si-i ko tao a da mabaloi so Purun niyan o ba Khibabaling ko (obai a) Masjid Al-Haram. Na kalukun niyo so Allah, go Tangkuda niyo a Mata-an! A so Allah na Mailot i kapaniksa.

197. So Kapunaik Hajji na manga Olanolan a Khikapupunto. Na sa tao a Magikram ro-o ko Kapunaik Hajji, na da-a Kapamakai sa Babai, go da-a Kandarowaka, go da-a Kaphapawala si-i ko (Kapagi-ikram ko) Kapunaik Hajji. Na sa dun sa Mapunggolaola niyo a mapiya, na

وَأْتِمُوا الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ لِلَّهِ فَإِنْ أُخْضِرْتُمْ مَا
 اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ وَلَا تَحْلِقُوا رُءُوسَكُمْ
 حَتَّىٰ تَبْلُغَ الْهَدْيُ مَحَلَّهُ فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ مَّرِيضًا
 أَوْ بِهِ أَذًى مِنْ رَأْسِهِ فَفِدْيَةٌ مِنْ صِيَامٍ
 أَوْ صَدَقَةٍ أَوْ نُسُكٍ فَإِذَا أَمِنْتُمْ مِنْ تَمَنَعٍ
 بِالْعَمْرِوِّ إِلَى الْحَجِّ مَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ فَمَنْ
 لَمْ يَجِدْ فَصِيَامُ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ فِي الْحَجِّ وَسَبْعَةٍ
 إِذَا رَجَعْتُمْ تِلْكَ عَشْرَةٌ كَامِلَةٌ ذَلِكَ لِمَنْ
 لَمْ يَكُنْ أَهْلَهُ حَاضِرِي الْمَسْجِدِ
 الْحَرَامِ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَعَلِمُوا أَنَّ اللَّهَ
 شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿١٩٦﴾

الْحَجَّ أَشْهُرٌ مَعْلُومَةٌ فَمَنْ فَرَضَ
 فِيهَا الْحَجَّ فَلَارْفَتْ وَلَا فُسُوقَ
 وَلَا جِدَالَ فِي الْحَجِّ وَمَا تَفَعَّلُوا
 مِنْ خَيْرٍ يَعْلَمُهُ اللَّهُ وَتَزَوَّدُوا
 فَإِنَّ خَيْرَ الزَّادِ التَّقْوَىٰ وَاتَّقُونِ

[1] go minipaliyogaton so kasombali sa kalubodanon a pud ko manga ayam a Pamumugayan.

katawan sukaniyan o Allah. Na Puloto kano, na Mata-an! A aya mapiya Loto na so Kapananggila. Go Kalukun Ako niyo, Hai adun a manga Sabot iyan.

198. Da-a Dosa niyo ko Kambabanog iyo sa Limo a pho-on ko Kadnan niyo. Na amai ka gomanat kano sa Arafat, na Pushabota niyo so Allah ko obai o Masar Al-Haram, go Pushabota niyo Sukaniyan sa Kiyanggonana-owa Niyan rukano, ka Mata-an! A aya butad iyo ko ona-an naya, na pud dun ko Miyangdadadag.

199. Oriyan niyan na ganat kano sa sadun sa Pungganatan o manga Manosiya, go Panguni kano sa Map ko Allah. Mata-an! A so Allah na Manapi, a Makalimo-on.

200. Na amai ka mapasad iyo so manga okit iyo ko Kapunaik Hajji, na Tatadumi niyo so Allah, lagid o Katatadumi niyo ko manga Lokus iyo,-o di na lawanon a Kapananadum. Na adun a pud ko manga Manosiya a tao a gi-i Tharo: Sa Kadnan Nami! Bugi Kamingka si-i sa Doniya! Na da-a bagiyan niyan ko Akhirat a Kamapiya-an.

201. Na adun a pud kiran a gi-i Tharo: Sa Kadnan Nami! Bugi Kamingka si-i sa Doniya sa Mapiya go sa Akhirat sa Mapiya, go Lidasun Kamingka ko siksa ko Naraka!

يَتَأُولَى الْأَلْبَابِ ﴿١٧٧﴾

لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ
تَبْتَغُوا فَضْلًا مِنْ رَبِّكُمْ
فَإِذَا أَفَضْتُمْ مِنْ عَرَفَاتٍ
فَأَذْكُرُوا اللَّهَ عِنْدَ الْمَشْعَرِ
الْحَرَامِ وَأَذْكُرُوهُ كَمَا
هَدَىٰكُمْ وَإِنْ كُنْتُمْ مِنْ قَبْلِهِ

لَمِنَ الضَّالِّينَ ﴿١٧٨﴾

تُمْ أَوْ يَضُؤُوا مِنْ حَيْثُ أَفَاضَ
النَّاسُ وَأَسْتَغْفِرُوا لِلَّهِ إِنَّ
اللَّهَ عَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٧٩﴾

فَإِذَا أَقْبَضْتُمْ مَنَسِكَكُمْ
فَأَذْكُرُوا اللَّهَ كَذِكْرِكُمْ آبَاءَكُمْ
أَوْ أَشَدَّ ذِكْرًا فَمِنَ النَّاسِ
مَنْ يَقُولُ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا وَمَا
لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ خَلْقٍ ﴿١٨٠﴾

وَمِنْهُمْ مَنْ يَقُولُ رَبَّنَا آتِنَا فِي
الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ
حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴿١٨١﴾

202. Siran man na adun a bagiy-an niran a Kapiya-an po-on ko Pinggalubuk iran; na so Allah na Maga-an i Kapamagitong.

أُولَئِكَ لَهُمْ نَصِيبٌ مِّمَّا كَسَبُوا وَاللَّهُ
سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿٢٢﴾

203. Na Pushabota niyo so Allah si-i ko manga Alongan a Mabibilang. Na sa tao a Magalokalok (gomanat sa Mina) ko dow a Alongan, na da-a Dosa niyan, na sa tao a Makaori, na da-a Dosa niyan si-i ko tao a Miyananggila. Na Kalukun niyo so Allah, go Tangkuda niyo a Mata-an! A sukano na Ron kano Pulimoda.

﴿٢٣﴾ وَأَذْكُرُوا اللَّهَ فِي أَيَّامٍ
مَعْدُودَاتٍ فَمَنْ تَعَجَّلَ فِي يَوْمَيْنِ
فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ وَمَنْ تَأَخَّرَ فَلَا إِثْمَ
عَلَيْهِ لِمَنِ اتَّقَىٰ وَأَتَّقُوا اللَّهَ وَأَعْلَمُوا
أَنَّكُمْ إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٢٣﴾

204. Na adun a pud ko manga Manosiya a tao a Pukhasowat Ka o Katharo iyan si-i ko Kaoyagoyag ko Doniya, go gi-i niyan Shaksi-in so Allah ko madadalum ko poso iyan; (Takinoba) a sukaniyan i lubi a Pawal.

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُعِجِبُكَ قَوْلُهُ فِي
الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيُشْهَدُ اللَّهُ عَلَىٰ مَا فِي
قَلْبِهِ ۖ وَهُوَ الذَّاخِرِ خَصَامِ ﴿٢٤﴾

205. Na igira-a Miyakatalikhod, na lomalakao ko Lopa ka Mamina-sa-on go Purarata-an niyan so manga Pur go so manga Wata a Pangangayamun. Na so Allah na di Niyan Khababaya-an so Kapaminasa.

وَإِذَا تَوَلَّىٰ سَعَىٰ فِي الْأَرْضِ لِيُفْسِدَ
فِيهَا وَيُهْلِكَ الْحَرْثَ وَالنَّسْلَ وَاللَّهُ
لَا يُحِبُّ الْفُسَادَ ﴿٢٥﴾

206. Na igira-a Pitharo-on: A Kalukun ka so Allah, na awidan sukaniyan o Maratabat si-i ko Dosa. Na aya dun a Khabolosan niyan na so Naraka Jahannam;- a Mikharatarata a Darpa!

وَإِذَا قِيلَ لَهُ اتَّقِ اللَّهَ أَخَذَتْهُ الْعِزَّةُ
بِالْأُتْرُقِ فَحَسَبْنَاهُ أَنَّهُ جَاهِنٌّ
وَلَيْسَ
الْمِهَادُ ﴿٢٦﴾

207. Na adun a pud ko manga Manosiya a tao a gi-i niyan Phasaan a ginawa niyan ka tontot ko manga Ikasosowat o Allah; na so Allah na Makapudi-in ko manga Oripun Niyan.

وَمِنَ النَّاسِ مَن يَشْرِي نَفْسَهُ
أَبْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ وَاللَّهُ
رَءُوفٌ بِالْعِبَادِ ﴿٢٧﴾

208. Hai so Miyamaratiyaya! Solud kano ko Islam sa Kalangolan-gowan Niyan; go di niyo khuduga so manga okit o Shaitan; Ka Mata-an! A Sukaniyan na ridowai niyo a Mapayag.

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا ادْخُلُوا
فِي السِّلْمِ كَآفَّةً وَلَا تَتَّبِعُوا
خُطَوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ
عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴿٢٨﴾

209. Na amai ka somilai kano ko oriyen o Kiyapakatalingoma rukano o manga Rarayag a Karina, na Tangkuda niyo a Mata-an! A so Allah na Mabagur, a Maongangun.

فَإِن زَلَلْتُمْ مِّن بَعْدِ مَا
جَاءتْكُمْ الْبَيِّنَاتُ فَاغْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ
عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٩﴾

210. Ba-adun a Punaya-on niran a rowar ko Kapakatalingoma kiran o Allah a Maporo ago Mala si-i ko bontal a domadaiton sabap ko Kala iyan a matatago ko miyagungkapungkap a gabon, go so manga Malaikat go mitaman so Kokoman? Ka si-i bo Phakandoda ko Allah so manga Kokoman.

هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَن يَأْتِيَهُمُ اللَّهُ فِي
ظُلْمٍ مِّنَ الْعَمَامِ وَالْمَلَأْتِكُ
وَفُضِيَ الْأُمُورُ إِلَى اللَّهِ تَرْجِعُ
الْأُمُورُ ﴿٣٠﴾

211. Isha-an Ka ko manga Moriyatao o Israil o pira i ini bugai Ami kiran a Tanda a Marayag. Na sa tao a sambiyen niyan so Limo o Allah ko oriyen o Kiyapakatalingoma niyan non, na Mata-an! A so Allah na Mailot i kapaniksa.

سَلَّ بَنِي إِسْرَائِيلَ بِلِ كَم ءَاتَيْنَهُمْ مِّن
ءَايَةٍ بَيِّنَةٍ وَمَن يُبَدِّل نِعْمَةَ اللَّهِ مِن بَعْدِ مَا
جَاءتْهُ فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٣١﴾

212. Pipharasan ko siran a da Pamaratiyaya so Kaoyagoyag ko Doniya, go Puphamagurugan niran so Miyamaratiyaya. Na so siran a Miyamananggila na Makaombao kiran ko Alongan a Qiyamah; ka so Allah na Puriskhiyan Niyan so tao a kabaya Iyan sa di Khasar a Pandapat.

213. Miya-adun so Manosiya ko okit a isa, na Siyogo o Allah so manga Nabi a Puphamanothol ko Mapiya go Puphamakaiktiyar; go Piyakatoron Niyan a babid iran so Kitab a Bunar, ka-an Niyan Makokom so manga Manosiya ko di iran Phagayonayonan; na da-a Somiyor-angon a rowar ko siranoto a bigan non ko oriyen o Kiyapakatalingoma kiran o manga Rarayag a Karina, Kadungki ko siran (a Miyamaratiyaya). Na Tiyoro o Allah so Miyamaratiyaya, si-i ko da iran Pagayonayoni ko Bunar, sabap sa idin Niyan, ka so Allah na Thoro-on Niyan so tao a kabaya Iyan ko lalan a Matitho.

214. Ba niyo tiyarima a Phakaso-lud kano ko Sorga a da rukano Makatalingoma so lagid o (Miyakatalingoma ko) siranoto a miya-i pos ko Miya-ona an niyo? A Minisogat kiran so masikot go so karomasyon, go Miya-aroraya siran taman sagi-i Matharoo Sogo a go so Miyamaratiyaya a pud Iyan: A anda so Tabang o Allah? Tanodan! Ka

زِينَ الَّذِينَ كَفَرُوا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا
وَيَسْعُرُونَ مِنَ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَالَّذِينَ
اتَّقَوْا فَوْفَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَاللَّهُ يَرْزُقُ
مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٢١٢﴾

كَانَ النَّاسُ أُمَّةً وَاحِدَةً فَبَعَثَ اللَّهُ
النَّبِيَّاتَ مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ وَأَنْزَلَ
مَعَهُمُ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِيَحْكُمَ بَيْنَ
النَّاسِ فِي مَا اختلفُوا فِيهِ وَمَا اختلفَ
فِيهِ إِلَّا الَّذِينَ أُوتُوهُ مِنْ بَعْدِ مَا
جَاءَتْهُمْ الْبَيِّنَاتُ بَغْيًا بَيْنَهُمْ فَهَدَى
اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا لِمَا اختلفُوا فِيهِ مِنْ
الْحَقِّ بِإِذْنِهِ وَاللَّهُ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَى
صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٢١٣﴾

أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ وَلَمَّا
يَأْتِكُمْ مَثَلُ الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِكُمْ
مَسَّتْهُمُ الْبَأْسَاءُ وَالضَّرَاءُ وَزُلْزَلُوا حَتَّى
يَقُولَ الرَّسُولُ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا مَعَهُ مَتَى
نُصِرَ اللَّهُ إِلَّا إِنْ نَصَرَ اللَّهُ فَرِيبٌ ﴿٢١٤﴾

Mata-an! A so Tabang o Allah na marani!

215. Ipagisha iran Ruka o antona-a i Kaphamumugai ran. Na Tharowangka: A sa dun sa Iphamumugai niyo a Mapiya, na bagiyan o mbala a Lokus go so manga Dada-shug go so manga Wata a ilo go so manga Miskin go so Gi-i Mulayalayag a maka khakadiat a miya kawang sa Lalan. Na sa dun sa Nggolaola-an niyo a Mapiya,- na Mata-an! A so Allah na katawan Niyan noto.

216. Ini Paliyogat rukano so Kapakimbonowai (ko manga kapir), a sukaniyan na ipukhagowad iyo, Na thatana a adun a ipukhagowad iyo a aya rukano Mapiya, go thatana a adun a Pukhababaya-an niyo a aya rukano Marata. Na so Allah i Mata-o, na sukano idi manga Tata-o.

217. Ipagisha iran Ruka (Ya Muhammad) so Olanolan a Paga-adtan so Kambonowai ron. Na Tharowangka: A so Kambonowai ron na mala a Dosa; go so Kaalangi ko lalan o Allah, go so Kaongkiron, go so (ka-alangi ko) Masjid Al-Haram, go so Kapaka-awa-a on ko tao ron; na lawan ro-o a Mala (a Dosa) si-i ko Allah go so Kapanakoto na lawan a Mala (a Dosa) a di so Kapamono. Na di siran nggunuk sa Kapuphamonowa iran rukano

يَسْأَلُونَكَ مَاذَا يُنْفِقُونَ قُلْ مَا
أَنْفَقْتُمْ مِنْ خَيْرٍ فَلِلَّهِ وَاللَّيْنِ وَالْأَقْرَبِينَ
وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَأَبْنِ السَّبِيلِ وَمَا
تَفَعَّلُوا مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ ﴿١١٥﴾

كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ وَهُوَ كَرْهٌ لَكُمْ
وَعَسَىٰ أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ
لَكُمْ وَعَسَىٰ أَنْ تُحِبُّوا شَيْئًا وَهُوَ
شَرٌّ لَكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ
لَا تَعْلَمُونَ ﴿١١٦﴾

يَسْأَلُونَكَ عَنِ الشَّهْرِ الْحَرَامِ قِتَالٍ فِيهِ
قُلْ قِتَالٌ فِيهِ كَبِيرٌ وَصَدٌّ عَنْ سَبِيلِ
اللَّهِ وَكُفْرٌ بِهِ وَالْمَسْجِدِ الْحَرَامِ
وَإِخْرَاجُ أَهْلِهِ مِنْهُ أَكْبَرُ عِنْدَ اللَّهِ
وَالْفِتْنَةُ أَكْبَرُ مِنَ الْقَتْلِ وَلَا يَزَالُونَ
يَقْتُلُونَكُمْ حَتَّىٰ تَرُدُّوكُمْ عَنْ دِينِكُمْ
إِنْ أَسْتَطَعُوا وَمَنْ يَرْتَدِدْ دِينَكُمْ
عَنْ دِينِهِ فَيَمُتْ وَهُوَ كَافِرٌ

taman sa di kano iran mapakaawako Agama niyo o Khagaga iran. Na sa tao a mawa rukano ko Agama niyan na go Matai a kapantagan a sukaniyan na di Mapaparatiyaya, na siran man na Miya-ilang so manga Galubuk iran si-i sa Doniya go sa Akhirat; ka siran man i manga tao ko Naraka sa ron siran non ndun Makakakal.

218. Mata-an! A so siran a Miyamaratiyaya go Miyamanogalin sa Ingud go Miyamanagontaman si-i ko lalan o Allah,- na siran man i Phaka-arap ko Limo o Allah: Ka so Allah na Manapi, a Makalimo-on.

219. Ipagisha iran Ruka so Pakaburug go so Kandarmut. Na Tharowangka: A adun a madadalum sa dow a oto a Dosa a Mala, go manga gona, a ruk o manga Manosiya; na so Dosa sa dow a oto na Mala a di so gona-on. na Ipagisha iran Ruka o antona-a i Iphamumugai ran; na Tharowangka: A so Khalawan (ko Hadiyat iyo). Lagid aya a Kaphuphayaga rukano o Allah ko manga Ayat: Kan-an niyo Mapuphamimikiran-.

220. Si-i sa Doniya go sa Akhirat. Go Ipagisha iran Ruka so manga Wata a ilo. Na Tharowangka: A so Kaompiya i kiran na aya Mapiya; na o Pakishaog kano kiran (sa Kaoyagan), na manga Pagari niyo siran (ko Agama); ka so Allah na

فَأُولَئِكَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا
وَالْآخِرَةِ وَأُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ
هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢١٧﴾

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَاجَرُوا
وَجَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أُولَئِكَ
يَرْجُونَ رَحْمَةَ اللَّهِ وَاللَّهُ غَفُورٌ
رَحِيمٌ ﴿٢١٨﴾

﴿٢١٩﴾ يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ
قُلْ فِيهِمَا إِثْمٌ كَبِيرٌ وَمَنْفَعَةٌ لِلنَّاسِ
وَإِثْمُهُمَا أَكْبَرُ مِنْ نَفْعِهِمَا
وَيَسْأَلُونَكَ مَاذَا يُنْفِقُونَ قُلِ الْعَفْوَ
كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ
لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ ﴿٢٢٠﴾

فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ
الْيَتَامَى قُلْ إِصْلَاحُهُمْ خَيْرٌ وَإِنْ
تَحَايَطُوا لَهُمْ فَاِخْوَانُكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ
الْمُفْسِدِينَ مِنَ الْمَصْلِحِينَ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ

Matutundo Iyan so Puphaminasa ko Puphangompiya. Na o kabaya o Allah, na Mata-an a Kaphakarugunan kano Niyan: Mata-an! A so Allah na Mabagur, a Maongangun.

221. Na di niyo Phangaromaa so manga Pananakoto a manga Babai, taman sa di siran Maratiyaya: Ka Mata-an a so Oripun a Babai a Miyaratiyaya na tomo a di so Pananakoto a Babai, apiya pun Masowat kano niyan. Go di niyo Pakiphangaroma-an ko manga Pananakoto (so Miyamaratiyaya a Babai) taman sa di siran Maratiyaya: Ka Mata-an a so Oripun a Mama a Miyaratiyaya na tomo a di so Pananakoto a Mama, apiya pun Masowat kano niyan. Siran man na Iputhawag iran so Naraka. Na so Allah na Iputhawag Iyan so Sorga a go so Ma-ap sabap sa idin Niyan, go Puphayagun Niyan so manga Ayat Iyan ko manga Manosiya: Ka-an niran Pukhatadumi.

222. Na Ipagisha iran Ruka so Haid. Na Tharowangka: A sukaniyan na marshik: Na Gunuki niyo Mamakai so manga Babai ko masa o Haid, go di kano kiran pagobai sa (Kandima) taman sa di siran Makashoti. Na amai ka Makashoti siran, na songkano kiran sa sadun sa Sogowan rukano o Allah. Mata-an! A so Allah na Pukhababaya-an Niyan so manga Barataobat go Pukhababaya-an Niyan so manga Barasoti.

لَاَعْنَتَكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٢١﴾

وَلَا تَنْكِحُوا الْمُشْرِكَةَ حَتَّى تُؤْمِنَ
وَلَأَمَةٌ مُؤْمِنَةٌ خَيْرٌ مِنْ مُشْرِكَةٍ وَلَوْ
أَعْجَبَتْكُمْ وَلَا تَنْكِحُوا الْمُشْرِكِينَ
حَتَّى يُؤْمِنُوا وَلَعَبْدٌ مُؤْمِنٌ خَيْرٌ مِنْ
مُشْرِكٍ وَلَوْ أَعْجَبَكُمْ أُولَئِكَ يَدْعُونَ
إِلَى النَّارِ وَاللَّهُ يَدْعُو إِلَى الْجَنَّةِ
وَالْمَغْفِرَةِ بِإِذْنِهِ ۗ وَبَيِّنُهَا لَكُمْ
لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٢٢٢﴾

وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْمَحِيضِ قُلْ هُوَ أَدْنَى
فَاعْتَرِلُوا الْبَسَاءَ فِي الْمَحِيضِ ۗ
وَلَا تَقْرُبُوهنَّ حَتَّى يَطْهُرْنَ فَإِذَا تَطَهَّرْنَ
فَأَنْهَبْنَ مِنْ حَيْثُ أَمَرَكُمُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ
يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ
الْمُطَهِّرِينَ ﴿٢٢٣﴾

223. So manga Karoma niyo na Babasoka iyo; na songkano ko Babasoka iyo sa sadun sa kabaya iyo; go ona-an niyo so ruk o manga ginawa niyo; na Kalukun niyo so Allah, go Tangkuda niyo a Mata-an! A sukano na Miputho-ona iyo Sukaniyan, na Puphanotholinka sa Mapiya so Miyamaratiyaya.

نِسَاءُكُمْ حَرَّتْ لَكُمْ فَأَتُوا حَرَثَكُمْ أَنِّي
شِئْتُمْ وَقَدِمُوا لِأَنفُسِكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ
وَأَعْلَمُوا أَنَّكُمْ مُلْقَوَةٌ وَبَشِيرِ
الْمُؤْمِنِينَ ﴿٣٣٣﴾

224. Na di niyo mbaloya so (kashapa ko) Allah makapantag ko manga Sapa iyo a balamban o Kapuphiyapiya niyo, go so Kaphangongonotan niyo, go so Kathanora niyo ko manga Manosiya; ka so Allah na Puphakanug, a Mata-o.

وَلَا تَجْعَلُوا اللَّهَ عُرْضَةً
لِأَيْمَانِكُمْ أَنْ تَبَرُّوا وَتَتَّقُوا
وَتُصَلِّحُوا بَيْنَ النَّاسِ وَاللَّهُ
سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٣٣٤﴾

225. Di rukano ishiksa o Allah so da mbaba-a ko manga Sapa iyo, na ogaid na ishiksa Iyan rukano so Pimbaba o manga poso iyo; ka so Allah na Manapi, a Matigur.

لَا يُؤَاخِذُكُمُ اللَّهُ بِاللَّغْوِ فِي أَيْمَانِكُمْ وَلَكِنْ
يُؤَاخِذُكُمْ بِمَا كَسَبْتُمْ قُلُوبَكُمْ وَاللَّهُ
عَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿٣٣٥﴾

226. Bagiyan o siran a Pishapan niran (sa di ran Phamaka-in) so manga Karoma iran, so kanayao sa pat Olan; na amai ka indod iran, na Mata-an! A so Allah na Manapi, a Makalimo-on.

لِلَّذِينَ يَقُولُونَ مِن نِّسَائِهِمْ تَرْبُصٌ أَرْبَعَةَ
أَشْهُرٍ فَإِنْ فَأَوْ فَإِنْ اللَّهُ
عَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٣٣٦﴾

227. Na amai ka tanton niran so Kambulag, na Mata-an! A so Allah na Puphakanug, a Mata-o.

وَإِنْ عَزَمُوا الطَّلَاقَ فَإِنَّ اللَّهَ
سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٣٣٧﴾

228. So Piyamanalak na magun-gu niran so manga ginawa iran ko (Masa o) tulo a Haid. Na di kiran khapakai i ba iran Paguma-a so

وَالْمَطْلَقَتُ يَرَبِّصَنَّ بِأَنْفُسِهِنَّ
ثَلَاثَةَ قُرُوءٍ وَلَا يَحِلُّ لهنَّ أَنْ يَكْتُمَنَّ

Inadun o Allah ko manga Tiyan niran, o siran na Papatiyaya-iran so Allah go so Alongan a Maori. Na so manga karoma iran i Kapapatotan ko Kabalingi kiran sangkoto (a Masa), o kabaya iran so Kathanora. Na adun a bagiyan niran a kabunar a lagid o Kabunar kiran (o manga Mama) si-i ko Adat a Mapiya; go adun a bagiyan o manga Mama a Miyomboao iran ko manga Babai. Na so Allah na Mabagur, a Macangangun.

229. So Kambulag (a adun a Kambalinganan-on) na makadowa: Na balingi niyo siran ko Adat a Mapiya, o di na botawani niyo siran ko okit a Mapiya. Na di rukano khapakai, o ba kano kowa ko (Butang a) minibugai niyo kiran sa maito bo, inonta o ba iran khawanun a dow a so di ran Kaontola ko manga taman o Allah. Na amai ka ikhawan niyo so di iran Kaontola ko manga taman o Allah na da-a Dosa iran ko kitundan non o Babai. Giyoto i manga taman o Allah; na di niyo to Pulawani ka sa tao a lawanan niyan so manga taman o Allah, na siran man na siran so manga Darowaka.

230. Na amai ka Imbulag iyan (sa ika tulo), na di ron khapakai ko oriy an noto, taman sa di Makipangaroma sa Karoma a salakao ron na amai ka Imbulag o Miyangaroma (a ika dow a) na da-a Dosa iran ko

مَا خَلَقَ اللَّهُ فِي أَرْحَامِهِمْ إِنْ كُنْ يُؤْمِنُ
بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَبِعُولَتِهِمْ أَحْسَنُ يَرْزُقُهُمْ
فِي ذَلِكَ إِنْ أَرَادُوا إِصْلَاحًا وَهُمْ مِثْلُ
الَّذِي عَلَيْهِمْ بِالْمَعْرُوفِ وَاللِّرِّجَالِ عَلَيْهِمْ
دَرَجَةٌ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٢٩﴾

الطَّلُقُ مَرَّتَانٍ فَإِمْسَاكٌ بِمَعْرُوفٍ
أَوْ تَسْرِيحٌ بِإِحْسَنٍ وَلَا يُجِلُّ لَكُمْ أَنْ
تَأْخُذُوا بِمَمَآءٍ اتَّبِعْتُمُوهُمْ شَيْئًا إِلَّا أَنْ
يَخَافَا إِلَّا بُيُوعًا حُدُودَ اللَّهِ فَإِنْ خِفْتُمْ
إِلَّا بَيْعًا حُدُودَ اللَّهِ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا
فِيهَا أَفْذَتَ بِهِ تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ فَلَا
تَعْتَدُوهَا وَمَنْ يَتَعَدَّ حُدُودَ اللَّهِ فَأُولَئِكَ
هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٢٣٠﴾

فَإِنْ طَلَّقَهَا فَلَا تَحِلُّ لَهُ مِنْ بَعْدِ حَتَّى
تَنْكِحَ زَوْجًا غَيْرَهُ فَإِنْ طَلَّقَهَا فَلَا جُنَاحَ
عَلَيْهِمَا أَنْ يَرْجِعَا إِنْ طَلَّقَا أَنْ يُبَيِّعَا
حُدُودَ اللَّهِ وَتِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ يُبَيِّنُهَا

kikasowin niran (ko Kakhawing), amai ka maguda iran a Khaontol iran so manga taman o Allah. Na giyaya i manga taman o Allah, a Puphayagun Niyan ko pagtao a Khisasabot.

231. Na igira-a Inimbulag iyo so manga Babai, na go siran puraotun ko idda iran, na Balingi niyo siran si-i ko Adat a Mapiya o di na botawani niyo siran si-i ko Adat a Mapiya; go di niyo siran Mbalingi sa Kapakipurasaya, ka Makapumbaba kano; na sa tao a Nggolaola ro-o, na Sabunar a Miyabinasa niyan a ginawa niyan. Na di niyo mbaloya so manga Ayat o Allah a Kasandagan, go Tadumi niyo so Limo rukano o Allah, go so Initoron Niyan rukano a Kitab go Ongangun, a Iphanguthoma Niyan rukano to. Na Kalukun niyo so Allah, go Tangkuda niyo a Mata-an! A so Allah na katawan Niyan so langowan taman.

232. Na igira-a Inimbulag iyo so manga Babai, na go siran raotun ko idda iran, na di niyo siran Paguruna ko Kapakiphangaroma iran ko manga Karoma iran, igira-a Miyagayon siran ko Adat a Mapiya. Giyoto na Iphagundao to ko tao a pud rukano, a Papatiyaya-an niyan so Allah go so Alongan a Maori. Giyoto man i lubi a Phakaompiya rukano go lubi a Phaka-

لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٣٢﴾

وَإِذَا طَلَقْتُمُ النِّسَاءَ فَلَعْنِ أَجْلِهِنَّ
فَأَمْسِكُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ أَوْ سِرِّهِنَّ
بِمَعْرُوفٍ وَلَا تُمْسِكُوهُنَّ ضِرَارًا لِّتَعْتَدُوا
وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُ وَلَا
تُخِذُوا أَيْدِيَّ اللَّهِ هُزُومًا وَأَذْكُرُوا
بِعَمَّتِ اللَّهُ عَلَيْكُمْ وَمَا أَنْزَلَ عَلَيْكُمْ مِنَ
الْكِتَابِ وَالْحِكْمَةِ بِعَضُوكُمْ بِيَمِينِكُمْ
اللَّهُ وَأَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٣٣﴾

وَإِذَا طَلَقْتُمُ النِّسَاءَ فَلَعْنِ أَجْلِهِنَّ فَلَا
تَعْضُلُوهُنَّ أَنْ يَنْكِحْنَ أَنْزَوَجِهِنَّ إِذَا
تَرَاضُوا بَيْنَهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ ذَلِكَ يُوعَظُ بِهِ
مَنْ كَانَ مِنْكُمْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ
ذَلِكَ لَكُمْ لَكُمْ وَأَطَهَرُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ
لَا تَعْلَمُونَ ﴿٣٣﴾

soti. Na so Allah i Mata-o, na sukano idi manga Tata-o.

233. Na so manga Ina na Pakasosowa iran so manga Wata iran sa dow a ragon a tarotop a dow a oto, si-i ko tao a kabaya iyan a Katarotopa niyan ko Kapakasoso. Na Paliyogat ko Ama so Pagupur kiran go so nditarun niran si-i ko Adat a Mapiya. Da-a Iphaliyogat ko Baraniyawa a rowar ko Khagaga niyan. Di Rasa-in so Ina sa sabap ko Wata iyan. go di Pakarugunan so Ama sa sabap ko Wata iyan, na Paliyogat ko Waris (ko Ama) so lagid oto. Na amai ka kabaya iran a Kapakagunukaon Somoso. sa Piyagayonan niran, go Kiyapagodasa-an, na da-a Dosa iran non. Na amai ka kabaya iyo so Kapakasosowa niyo ko manga Wata iyo (ko salakao ko manga Ina iran), na da-a Dosa niyo, igira-a minibugai niyo kiran so tundan niyo kiran, si-i ko Adat a Mapiya. Na Kalukun niyo so Allah go Tangkuda niyo a Mata-an! A so Allah na so gi-i niyo Nggolaola-an na Phagila-i Niyan.

234. Na so Phamatai rukano a adun a Khibagak iran a manga Karoma, na Magun - guniran so manga ginawa iran sa pat Olan go sapolo (Gawi-i): Na amai ka iraat siran ko idda iran, na da-a Dosa niyo ko Kinggolalanun niran ko shisi-i sa ginawa iran si-i ko Adat

﴿ وَالْوَالِدَاتُ يُرْضِعْنَ أَوْلَادَهُنَّ حَوْلَيْنِ كَامِلَيْنِ لِمَنْ أَرَادَ أَنْ يُتِمَّ الرَّضَاعَةَ وَعَلَى الْمَوْلُودِ لَهُ رِزْقُهُنَّ وَكِسْوَتُهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ لَا تُكَلَّفُ نَفْسٌ إِلَّا وُسْعَهَا لَا تُضَارَّ وَالِدَةٌ بِوَلَدِهَا وَلَا مَوْلُودٌ لَهُ بِوَالِدِهِ وَعَلَى الْوَارِثِ مِثْلُ ذَلِكَ فَإِنْ أَرَادَا فِصَاً لَعَنَ تَرَاضٍ مِنْهُمَا وَتَشَاوُرٍ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا وَإِنْ أَرَدْتُمْ أَنْ تَسْرِعُوا فَأُولَادُكُمْ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِذَا سَلَّمْتُمْ مَا ءَاتَيْتُمْ بِالْمَعْرُوفِ وَأَنْفُوا اللَّهَ وَعَامِلُوا أَنْ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴾

﴿ وَالَّذِينَ يَتَّقُونَ مِنْكُمْ وَيَدْرُونَ أَرْوَاجًا يَتَرَبَّصْنَ بِأَنْفُسِهِنَّ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَعَشْرًا فَإِذَا بَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا فَعَلْنَ فِي أَنْفُسِهِنَّ بِالْمَعْرُوفِ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴾

a Mapiya. Na so Allah na so gi-niyo Nggolaola-an na Kaip Iyan.

235. Na da-a Dosa niyo si-i ko ini Pangilat iyo a garai ko manga Babai (a Balo) o di na Piyagunus iyo si-i ko manga ginawa niyo. Katawan o Allah a Mata-an a sukano na pukharum iyo siran: Na ogaid na di kano kiran Pakipuphasada sa Masolun inonta o aya Tharo a niyo na Katharo a Patot, go di niyo Phakata-tana-a so Katangkud o Kakhawing taman sa di iraot so idda ko tata-alikan non. Na Tangkuda niyo a Mata-an! A so Allah na katawan Niyani so shisi-i ko manga ginawa niyo, na iktiyari niyo Sukaniyan; go Tangkuda niyo a Mata-an! A so Allah na Manapi, a Matigur.

236. Da-a Dosa niyo amai ka Imbulag iyo so manga Babai ko da niyo kiran pun Kapamakaya go da pun a Miyapayag iyo kiran a Butang; na bugi niyo siran sa Iphakapiya ginawa iran, Paliyogat ko Kawasa so pantag o Guus iyan, go Paliyogat ko Kasisimpitan so Pantag o Gu-us iyan; - a Pamumugayan si-i ko Adat a Mapiya kabunar ko Miphipiypiya.

237. Na amai ka Imbulag iyo siran ko da niyo kiran pun Kapamakaya, a Sabunar a adun a Miyapayag iyo kiran a Butang, na (Bugan niyo kiran) so sabagi ko

وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا عَرَّضْتُمْ بِهِ
مِنْ خِطْبَةِ النِّسَاءِ أَوْ أَكْنَنْتُمْ
فِي أَنْفُسِكُمْ ۗ عَلِمَ اللَّهُ أَنَّكُمْ
سَتَدْرُوهُنَّ وَلَكِنْ لَّا تُوَاعِدُوهُنَّ
سِرًّا إِلَّا أَنْ تَقُولُوا قَوْلًا مَعْرُوفًا
وَلَا تَنْزِمُوا عُقْدَةَ النِّكَاحِ حَتَّى
يَبْلُغَ الْكِتَابَ أَجَلَهُ ۗ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ
يَعْلَمُ مَا فِي أَنْفُسِكُمْ فَاحْذَرُوهُ
وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ غَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿١٣٥﴾

لَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِنْ طَلَقْتُمُ النِّسَاءَ مَا لَمْ
تَمْسُوهُنَّ أَوْ تَفْرِضُوا لَهُنَّ فَرِيضَةً
وَمَتَّعُوهُنَّ عَلَىٰ التَّوَسُّعِ قَدْرَهُ ۗ وَعَلَىٰ
الْمُقْتَرِ قَدْرَهُ ۗ مَتَّعَابًا بِالْمَعْرُوفِ ۗ حَقًّا
عَلَىٰ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٣٦﴾

وَإِنْ طَلَقْتُمُوهُنَّ مِنْ قَبْلِ أَنْ تَمْسُوهُنَّ
وَقَدْ فَرَضْتُمْ لَهُنَّ فَرِيضَةً فَنَصِفُ
مَا فَرَضْتُمْ ۗ إِلَّا أَنْ يَعْفُوبَا أَوْ يَعْفُوا

Miyapayag iyo^[1], inonta o Puma-ap siran o di na Muma-ap so shisi-i sa tangan niyan so Katangkud o Kapangaroma; na so Kapuma-ap iyo na aya marani ko Kapangongonotan. Na di niyo Phakalipati so Kiyapakadiyadya rukano. Mata-an! A so Allah na so gi-i niyo Nggolaolan na Phagila-in Niyan.

238. Siyapa niyo so manga Sambayang, go so Sambayang (a Asar) a Milulubi; go Pamayandugun niyo a ruk o Allah sa titho a Kapuphan-gongonotan niyo.

239. Na amai ka Khawan kano, na (Shambayang kano a) a phulalaka kano, o di na Khokoda kano, na amai ka Somarig kano, na Sabota niyo so Allah (sa Shambayang kano) sa mana-a so Inindao Niyan rukano, a di niyo katawan.

240. Na so siran a Phamatai rukano go adun a khaganatan niran a manga Karoma na Thananun niran a adun a bagiyan o manga Karoma iran a Pagupur sa taman ko Saragon sa di siran Pakaliyon; na amai ka lomiyo siran, na da-a Dosa niyo si-i ko Kininggolalanun niran ko shisi-i sa ginawa iran, a Adat a Mapiya. Na so Allah na Mabagur, a Maongangun.

الَّذِي بِيَدِهِ عُقْدَةُ النَّكَاحِ وَأَنْ تَعْتَمُوا أَقْرَبُ لِلتَّقْوَىٰ وَلَا تَنْسُوا الْفَضْلَ بَيْنَكُمْ إِنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٣٢٧﴾

حَافِظُوا عَلَى الصَّلَوَاتِ وَالصَّلَاةِ الْوُسْطَىٰ وَقُومُوا لِلَّهِ قَانِتِينَ ﴿٣٢٨﴾

فَإِنْ خِفْتُمْ فَرِجَالًا أَوْ رُكْبَانًا فَإِذَا أَمِنْتُمْ فَأَذْكُرُوا اللَّهَ كَمَا عَلَّمَكُم مَّا لَمْ تَكُونُوا تَعْلَمُونَ ﴿٣٢٩﴾

وَالَّذِينَ يُتَوَفَّوْنَ مِنْكُمْ وَيَذَرُونَ أَزْوَاجًا وَصِيَّةً لِأَزْوَاجِهِمْ مَتَاعًا إِلَى الْحَوْلِ غَيْرَ إِخْرَاجٍ فَإِنْ خَرَجْنَا فَلَإِ جُنَاحَ عَلَيْنَا فِي مَا فَعَلْنَا فِي أَنْفُسِنَا مِنَ مَعْرُوفٍ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٣٣٠﴾

[1] na miya Wajib rukano so kibganiyo kiran ko midiya ko Mahar a Kiyapakatan.

241. Na adun a bagiyan o Piya-manalak a Pamumugayan si-i ko Adat a Mapiya; kabunar ko Khipananggila.

242. Lagid oto a Kapuphayaga rukano o Allah ko manga Ayat Iyan: Ka-an niyo gi-i Manggudaguda.

243. Bangka da katokawi so siran a Miyamangawa ko manga Ingud iran, a siran na baribo ribo, sa Pangali ko Kapatai? Na Pitharo kiran o Allah: A Miyamatai kano: Oriyan niyan na Inoyag Iyan siran. Mata-an! A so Allah i titho a Mala i Gagao ko manga Manosiya, na ogaid na kadakulan ko manga Manosiya a di siran Phanalamat.

244. Na Pakimbonowai kano sa lalan ko Allah, go tangkuda niyo a Mata-an! A so Allah na Puphakanug, a Mata-o.

245. Sa dun sa tao a Pagotangan niyan so Allah sa otang a Mapiya, na Puthakutakupun Niyan non sa Kathakutakup a madakul, ka so Allah i Pushikot go Pulowag, go Ron kano Phamakandoda.

246. Bangka da katokawi so manga Nakoda ko manga Moriyatao o Israil a Miya-orijan o Musa? Gowani na Pitharo iran ko Nabi ran a (Sama-on): A Pakatindugi Kamingka sa Datu, ka Makimbo-

وَلَمَّا طَلَّغَتْ مَتَعًا بِالْمَعْرُوفِ حَقًّا
عَلَى الْمُتَّقِينَ ﴿٢٤١﴾

كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ
آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٢٤٢﴾

﴿٢٤٣﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ خَرَجُوا مِنْ
دِيَارِهِمْ وَهُمْ أُلُوفٌ حَذَرَ الْمَوْتِ
فَقَالَ لَهُمْ اللَّهُ مُوتُوا ثُمَّ أَحْيَاهُمْ
إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ
وَلَكِنْ أَكْثَرُ النَّاسِ
لَا يَشْكُرُونَ ﴿٢٤٣﴾

وَقَتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَعَلِمُوا أَنَّ اللَّهَ
سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٤٤﴾

مَنْ ذَا الَّذِي يُقْرِضُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا
فِيضْلِعْفُهُ لَهُ أَضْعَافًا كَثِيرَةً وَاللَّهُ
يَقْبِضُ وَيَبْصِطُ وَإِلَيْهِ
تَرْجَعُونَ ﴿٢٤٥﴾

أَلَمْ تَرَ إِلَى الْمَلَأِ مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ
مِنْ بَعْدِ مُوسَى إِذْ قَالُوا لِنَبِيِّهِمْ
أَبْعَثْ لَنَا مَلِكًا نُقَاتِلَ فِي سَبِيلِ
اللَّهِ قَالَ هَلْ عَسَيْتُمْ إِنْ كُتِبَ

nowai kami sa lalan ko Allah. Pitharo Iyan: A o ba badun amai ka Ipaliyogat rukano so Kambonowai, na di kano bo Makimbonowai? Pitharo iran: A ino kami di Pakipumbonowai sa lalan ko Allah a Sabunar a Piyaka-awa kami ko manga Ingud ami go (Pirabai) so manga Wata ami? Na gowani a Ipaliyogat kiran so Kambonowai, na Tomiyalikhod siran, inonta so maito (a Mithalimbagak) kiran. Na so Allah na katawan Niyan so da Pamaginontolan.

247. Na Pitharo kiran o Nabi ran: A Mata-an! A so Allah na Piyakatindug Iyan rukano so Talut a Datu. Pitharo iran: A andamanya i Kakhapatoton o Kapundato i Niyan rukami a sukami i titho a Kapapatotan ko Kadatu a di Sukaniyan, go da bugi sa Kakawasa-an a Tamok? Pitharo Iyan: A Mata-an! A so Allah na Tinindos Iyan rukano Sukaniyan, go Piyakalawan Niyan sa kala ko Kata-o go so Lawas: Na so Allah na mbugan Niyan ko Kapa-ar Iyan so tao a kabaya Iyan. Na so Allah na Maginawa, a Mata-o.

248. Na Pitharo kiran o Nabi ran: A Mata-an! A aya Tanda o Kadatu Iyan na Makatalingoma rukano so Kaban a katatagowan sa Sarig, a pho-on ko Kadnan niyo, go so manga lamba ko Paninggalan o Musa go So Haroun, a Phagawidan

عَلَيْكُمْ الْقِتَالُ أَلَا نَقْتُلُوكُمْ أَلَمْ نَكُنْ لَكُمْ آيَةً
وَمَا لَنَا أَلَّا نَقْتُلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ
وَقَدْ أَخْرَجْنَا مِنْ دِينِنَا وَأَنْبَاءَنَا
فَلَمَّا كَتَبَ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ تَوَلَّوْا
إِلَّا قَلِيلًا مِنْهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ
بِالظَّالِمِينَ ﴿٦٦﴾

وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ اللَّهَ قَدْ بَعَثَ
لَكُمْ طَالُوتَ مَلِكًا قَالُوا أَنَّى
يَكُونُ لَهُ الْمُلْكُ عَلَيْنَا وَنَحْنُ
أَحَقُّ بِالْمُلْكِ مِنْهُ وَلَمْ يُؤْتَ سَعَةً
مِنَ الْمَالِ قَالَ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَاهُ
عَلَيْكُمْ وَزَادَهُ بَسْطَةً فِي
الْعِلْمِ وَالْجِسْمِ وَاللَّهُ يُؤْتِي
مُلْكَهُ مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ
وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٦٧﴾

وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ آيَةَ
مُلْكِهِ أَنْ يَأْتِيَكُمُ التَّابُوتُ
فِيهِ سَكِينَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ
وَبَقِيَّةٌ مِّمَّا تَرَكَ آءَالُ مُوسَى

Sukaniyan o manga Malaikat. Mata-an! A adun a matatago rooman a titho a Tanda a bagiyan niyo o sukano na Mapaparatiyaya.

249. Na kagiya a lomiyo so Talut a rakhus o manga Tantara Iyan, na Pitharo Iyan: A Mata-an! A so Allah na adun a ithupung Iyan rukano a Lawasaig: Na sa tao a Minomon, na di Rakun pud: Na sa tao a di ron Toma-am na Mata-an! A sukaniyan na pud Rakun: Inonta so tao a isandok iyan sa sasandok so lima niyan. Na Miyamanginom siran non, inonta so maito a pud kiran. Na kagiya a Maripag iyan noto, Sukaniyan a go so Miyamaratiyaya a pud Iyan, -na Pitharo iran: A da-a Kaphaka-ato tano sa Alongan na-iko Jalut a go so manga Tantara iyan. Na Pitharo o siran a Tatangkudun niran a Mata-an! A siran na Miputhona iran so Allah: A madakul a pagtao a maito a Miyakapugus sa pagtao a madakul sa sabap sa idin o Allah, ka so Allah na babid o (Tabang Iyan so) manga Papan-tang.

250. Na gowani a Makipurayara siran ko Jalut a go so manga Tantara iyan, na Pitharo iran: A Kadnan Nami! Samporna Angka Rukami so Kapantang go Pakabukunangka so manga Parapara Mi: Go Tabangi Kamingka ko pagtao a da Pamaratiyaya.

وَأَلْهَكُم مِّنْهَا وَمَحَمَلَةَ الْمَلَائِكَةِ
إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لَّكُمْ
إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٤٨﴾

فَلَمَّا فَصَلَ طَالُوتُ بِالْجُنُودِ قَالَ
إِنَّ اللَّهَ مُبْتَلِيكُمْ بِنَهَرٍ فَمَنْ
شَرِبَ مِنْهُ فَلَيْسَ مِنِّي وَمَنْ لَّمْ
يَطْعَمْهُ فَإِنَّهُ مِنِّي إِلَّا مَنِ
عُرِفَ بِيَدِهِ فَشَرِبُوا مِنْهُ إِلَّا قَلِيلًا
مِّنْهُمْ فَلَمَّا جَاوَزَهُ هُوَ وَالَّذِينَ
ءَامَنُوا مَعَهُ قَالُوا لَا طَاقَةَ لَنَا
أَلْيَوْمَ بِجَالُوتَ وَجُنُودِهِ قَالَ
الَّذِينَ يَظُنُّونَ أَنَّهُمْ مُّلتَمَقُوا اللَّهَ
كَمْ مِنْ فِئَةٍ قَلِيلَةٍ غَلَبَتْ
فِئَةً كَثِيرَةً بِإِذْنِ اللَّهِ وَاللَّهُ مَعَ
الصَّابِرِينَ ﴿١٤٩﴾

وَلَمَّا بَرَزُوا لِجَالُوتَ وَجُنُودِهِ
قَالُوا رَبَّنَا أَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا
وَتَسَّيْتِ أَقْدَامَنَا وَأَنْصَرْنَا عَلَيَّ
الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿١٥٠﴾

251. Na Miyapugus iran so pagtao o Jalut sabap sa idin o Allah; go Miyabono o Dawood so Jalut; go inibugai Ron o Allah so Kadatu go so Ongangun go Inindao Niyan non so nganin a kabaya Iyan. Na o da runa o Allah so manga Manosiya so saba-ad kiran sa Minggolalan ko saba-ad, na Miyabinasa dun so Lopa: Na ogaid na so Allah na Mala i Gagao ko manga ka-adun.

252. Giyoto man so manga Tanda o Allah: A Puphangadian Ami Ruka oto (Ya Muhammad) a aya butad Iyan na Bunar: Na Mata-an! A Suka na pud dun ko manga Sogo (o Allah).

253. Giyoto man so manga Sogo a ini Lubi Ami so Saba-ad Kiran ko saba-ad: Pud Kiran so Inimbitiyari o Allah; go ini Poro Iyan so saba-ad Kiran sa manga Daradat; na inibugai Ami ko Isa a Wata o Maryam so manga Rarayag a Karina, go ini Bagur Ami Ron so Roh Al-Qoddos (so Jibril). Na o kabaya o Allah, na da-a Makambobono ko siran a Miya-orijan niran, si-i ko orijan o Kiyapakatalingoma kiran o manga Rarayag a Karina, na ogaid na Mishoransorang siran, Ka-adun a pud kiran a tao a Miyaratiyaya go adun a pud kiran a tao a Miyongkir. Na o kabaya o Allah, na da-a Makambobono kiran; na ogaid na so Allah na Punggolaolan Niyan so nganin a kabaya Iyan.

فَهَزَمُوهُمْ بِإِذْنِ اللَّهِ وَقَتَلَ دَاوُدُ دَجَالُوتَ وَآتَاهُ اللَّهُ الْمُلْكَ وَالْحِكْمَةَ وَعَلَّمَهُ مِمَّا يَشَاءُ وَلَوْلَا دَفْعُ اللَّهِ النَّاسَ بَعْضَهُم بِبَعْضٍ لَفَسَدَتِ الْأَرْضُ وَلَٰكِنَّ اللَّهَ ذُو فَضْلٍ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٢٥١﴾

تِلْكَ آيَاتُ اللَّهِ تَنْزَلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ وَإِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٢٥٢﴾

﴿٢٥١﴾ تِلْكَ الرُّسُلُ فَضَّلْنَا بَعْضَهُم عَلَى بَعْضٍ مِنْهُمْ مَنْ كَلَّمَ اللَّهُ وَرَفَعَ بَعْضَهُمْ دَرَجَاتٍ وَآتَيْنَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيِّنَاتِ وَأَيَّدْنَاهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا أَقْتُلَ الَّذِينَ مِنْ بَعْدِهِمْ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَ تَهُمْ الْبَيِّنَاتُ وَلَكِنْ اخْتَلَفُوا فَمِنْهُمْ مَنْ آمَنَ وَمِنْهُمْ مَنْ كَفَرَ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا أَقْتَلُوا وَلَٰكِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ ﴿٢٥٣﴾

254. Hai so Miyamaratiyaya! Pamumugai kano ko inibugai Ami Rukano, ko da pun Kapakatalingoma o Gawi-i a da-a Kaphasa-i ron, go da-a Kambobolayoka-on go da-a Kapamagaluba-on. Na so da Pamaratiyaya-na siran so da Pamagintontan.

255. So Allah! Da-a Patot a Pushowasowatun a inonta Sukaniyan,-a Oyagoyag, a Thatandingan; di Khatalingoma-an a toratod go torog. Ruk Iyan so shisi-i ko manga Langit a go so shisis-i ko Lopa. Badun a tao a Makaphanapa-at sa Hadapan Niyan inonta o sabap sa idin Niyan? Katawan Niyan so nganin a Khabolosan niran go so nganin a Kiya-iposan niran. Na da-a shushushubun niran a maito bo ko Kata-o Niyan inonta bo ko nganin a kabaya Iyan. Miyarankom o Korsi. Iyan so manga Langit a go so Lopa, go di Ron Khipunud so siyap Iyan sa dowo oto, go Sukaniyan so Maporo, a Lubi a Mala.

256. Da-a Kapanugul ko Agama: Ka Sabunar a Minisungai so Qntol ko Ribat: Na sa dun sa Ongkirun niyan so manga tagot a Paratiyayan niyan so Allah na Sabunar a Miyakakaput sa Rambit a Maba-gur, a da-a ikhathupud iyan, Na so Allah na Puphakanug, a Mata-o.

257. So Allah i Panarigan o Miyamaratiyaya: Phaka-awa-an Ni-

يَأْتِيهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَنْفِقُوا مِمَّا
رَزَقْنَاكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَكُمْ يَوْمٌ لَا بَيْعَ
فِيهِ وَلَا خَلَّةَ وَلَا شَفْعَةً وَالْكَافِرُونَ
هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿١٥٤﴾

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ
لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي
السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي
يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ
أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ
بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ
كُرْسِيُّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ
حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ ﴿١٥٥﴾

لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ قَد تَبَيَّنَ الرُّشْدُ
مِنَ الْغَيِّ فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّغُوتِ
وَيُؤْمِنْ بِاللَّهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ
بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَى لَا انْفِصَامَ لَهَا وَاللَّهُ
سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٥٦﴾

اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا يُخْرِجُهُم

yan siran pho-on ko manga Lilibotung ka Phakasongun Niyan siran ko Maliwanag. Na so da Pamara-tiyaya na aya manga Panarigan niran na so manga Tagot: A Puphamaka-awa-an niran siran pho-on ko Maliwanag ka Puphamakasongun niran siran ko manga Libotung. Na siran man i manga tao ko Naraka, sa ron siran non ndun Makakakal.

258. Bangka da katokawi so (Namrod a) Miyakiphawala ko Ibrahim Makapantag ko Kadnan Niyan, sa Kinibugan non o Allah ko Kadatu? Gowani a Tharo-on o Ibrahim: A aya Kadnan Ko na so Puphangoyag go Puphakapatai. Na Pitharo iyan: A sakun na Pupha-kaoyag Ako go Phphakapatai Ako. Pitharo o Ibrahim: Na Mata-an! A so Allah na Puphakasongun Niyan so Alongan pho-on ko Subangan (si-i sa Sudupan): Na Pakasongangka Sukaniyan pho-on sa Sudupan (si-i sa Subangan). Na Biyabungan so da Paratiyaya. Na so Allah na di Niyan Punggonanaon so pagtao a da Pamaginontolan.

259. Go so (Uzair a) somiyagad ko (Baital Muqaddas a) Ingud a Miyangaguguba so manga Walai ron, Pitharo iyan: A andamanaya i Kakhaoyaga si-i o Allah, ko oriy-an o Kiyapatai niyan? Na Biyono sukaniyan o Allah sa Magatos Ragon, oriy-an niyan na Inoyag Iyan

مِنَ الظَّالِمِينَ إِلَى النُّورِ وَالَّذِينَ
كَفَرُوا أَوْلِيَاؤُهُمُ الطَّاغُوتُ
يُخْرِجُونَهُمْ مِنَ النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ
أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا
خَالِدُونَ ﴿٦٦﴾

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ حَاجَّ إِبرَاهِيمَ فِي رَبِّهِ
أَن آتَاهُ اللَّهُ الْمُلْكَ إِذ قَالَ إِبرَاهِيمُ
رَبِّيَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ قَالَ أَنَا
أُحْيِي وَأُمِيتُ قَالَ إِبرَاهِيمُ فَإِنَّ اللَّهَ
يَأْتِي بِالسَّمْسِ مِنَ الْمَشْرِقِ فَأْتِ بِهَا
مِنَ الْمَغْرِبِ فَبُهِتَ الَّذِي كَفَرَ وَاللَّهُ
لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٦٦﴾

أَوْ كَالَّذِي مَرَّ عَلَى قَرْيَةٍ وَهِيَ خَاوِيَةٌ
عَلَى عُرُوشِهَا قَالَ أَنَّى يُحْيِي هَذِهِ اللَّهُ
بَعْدَ مَوْتِهَا فَأَمَاتَهُ اللَّهُ مِائَةَ عَامٍ ثُمَّ
بَعَثَهُ قَالَ كَمْ لَبِثْتُ قَالَ لَبِثْتُ يَوْمًا
أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ قَالَ بَل لَّبِثْتُ مِائَةَ

bo. Na Pitharo (o Allah): Ai Kiyathaingka (Hai Uzair)? Pitharo iyan: Aya Kiyathai akun na Salongan o di na saba-ad sa Salongan. Pitharo (o Allah): A kuna, ka aya Kiyathaingka na Miyakamagatos Ragon; na ilayangka so Pangu-nungkun ka go so Inomun ka, ka da Phaparin; go ilayangka so Himar ka: Ka kagiya a mbalowin Nami suka a nana-o o manga Manosiya, go ilayangka so manga tolan, o andamanaya i gi-i Ami ron kapakatho-oto ora-a, oriyani niyan na Pumbongkosan Nami sa Sapo. Na kagiya a Mapayagon noto, na Pitharo iyan: A tiyangkud akun a Mata-an! A so Allah na si-i ko langowan taman na Gaos Iyan.

260. Na gowani na Pitharo o Ibrahim: Kadnan Ko! Paki-ila-in Ka Rakun o andamanaya i Kapagoyagangka ko Miyamatai. Pitharo (o Allah): Ba Ka di Pharatiyaya? Pitharo Iyan: Owai! (Mapaparatiyaya Ko) na ogaid na adun Thata na so Pamikiran Ko. Pitharo (o Allah): Na kowa Ka sa pat ko manga Papanok; na Tathadangka ko Katimo iran Ruka; oriyani niyan na Tagowangka-on so oman i isa Palao sa saba-ad, oriyani niyan na Talowangka siran: Ka Mamakatalingoma siran Ruka sa Maga-an. Na Tangkudangka a Mata-an! A so Allah na Mabagur, a Maongan-gun.

عَامِرًا فَانظُرْ إِلَىٰ طَعَامِكَ
وَشْرَابِكَ لَمْ يَتَسَنَّهٖۗ وَانظُرْ إِلَىٰ
حِمَارِكَ وَلِنَجْعَلَكَ آيَةً
لِّلنَّاسِۗ وَانظُرْ إِلَىٰ الْعِظَامِ
كَيْفَ نُنشِزُهَا ثُمَّ نَكْسُوهَا
لِحِمًا فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهُۥ قَالَ أَعْلَمُ أَنَّ
اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٦٧﴾

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ أَرِنِي كَيْفَ
تُحْيِي الْمَوْتَىٰ قَالَ أُولَٰئِمَّا تُوْمِنُ قَالَ بَلَىٰ
وَلَكِن لَّا يَظْمِنُ قَلْبِي قَالَ فَخُذْ
أَرْبَعَةً مِّنَ الطَّيْرِ فَصُرْهُنَّ إِلَيْكَ ثُمَّ
أَجْعَلْ عَلَىٰ كُلِّ جَبَلٍ مِّنْهُنَّ جُزْءًا ثُمَّ
ادْعُهُنَّ يَأْتِينَكَ سَعْيًا وَاعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ
عَرِيفٌ حَكِيمٌ ﴿٦٨﴾

261. Aya ropa-an o siran a gi-i siran Nggasto ko manga Tamok iran si-i ko lalan ko Allah na lagid o satiman a od: A Mitho sa Pito Sawai, shisi-i ko oman i sawai ron so Magatos a od. Na so Allah na Puthakutakupun Niyan ko tao a kabaya Iyan: Ka so Allah na Maginawa, a Mata-o.

262. Siran a gi-i ran Nggaston so manga Tamok iran si-i ko lalan o Allah, oriyan niyan na di ran Thon-dogun so Kiyapamumugai ran a Kashalibantog go Kapanakit sa ginawa, na adun a bagiyan niran a balas kiran si-i ko Kadnan niran: Go da-a Pangandam iran, go di siran Makamboko (ko Alongan a Maori).

263. So Katharo a Mapiya go so Kapuma-ap na tomo a di so Saduka a Pukhatondog a kapanakit sa Ginawa. Na so Allah na Kawasa, a Matigur.

264. Hai so Miyamaratiyaya! Di niyo mbinasa-an ko manga Saduka niyo so Kashalibantog go so Kapanakit sa Ginawa,- lagid o Puphamumugai ko tamok iyan sa Kapakilaila-in ko manga Manosiya, go di niyan Paparatiyaya-an so Allah go so Alongan a Maori. Na aya ropaan niyan na lagid o Ator a matilak, a Kaliliyawawan sa botha: A miyasogat sukaniyan a Mabagur a Oran, na miyalamba iyan non so matugas.

مَثَلُ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ كَمَثَلِ حَبَّةٍ أَنْبَتَتْ سَبْعَ سَنَابِلٍ فِي كُلِّ سُنْبُلَةٍ مِائَةٌ حَبَّةٌ ۗ وَاللَّهُ يُضْعِفُ لِمَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٦١﴾

الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ لَا يَتَّبِعُونَ مَا أَنْفَقُوا مَنًّا وَلَا أَذَىٰ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦٢﴾

﴿٦٣﴾ قَوْلٌ مَّعْرُوفٌ وَمَغْفِرَةٌ خَيْرٌ مِّنْ صَدَقَةٍ يَتَّبِعُهَا أَذَىٰ وَاللَّهُ عَنِّي حَلِيمٌ ﴿٦٤﴾

يَتَابِعُهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا يُبْطَلُوا صَدَقَتِكُمْ بِالْمَنِّ وَالْأَذَىٰ كَالَّذِي يُنْفِقُ مَالَهُ رِثَاءَ النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَمَثَلُهُ كَمَثَلِ صَفْوَانٍ عَلَيْهِ ثَرَابٌ فَأَصَابَهُ وَابِلٌ فَتَرَكَهُ صَلْدًا لَا يَقْدِرُونَ عَلَىٰ شَيْءٍ مِّمَّا كَسَبُوا ۗ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ﴿٦٥﴾

Na da-a Khaparoli ran a maito bo ko Pinggalubuk iran. Na so Allah na di Niyan Punggonana-on so pagtao a da Pamaratiyaya.

265. Na aya ropa-an o siran a Puphamumugai ko manga Tamok iran, sa singanin ko manga Kasosowat o Allah go so Kathatana o manga Ginawa iran, na lagid o Pamomolan, ko Lopa a Tambo: A Miyasogat a Mabagur a Oran na Minibugai niyan so Onga niyan sa dowo takup, na apiya pun da masogat a Mabagur a Oran, ka Tarintik bo. Ka so Allah na so gi-i niyo Nggolaola-an na Phagila-in Niyan.

266. Bakhabaya i o isa rukano a adun a mambagiyan niyan a Pamomolan a manga Qormah a go manga Anggor a Puphamangondas ko kababa-an niyan so manga Lawasaig, mambagiyan niyan ro-o so Pishoson a manga Onga, a Miyakatalingoma-on so Kalokus, go adun a manga Moriyatao niyan a manga lulumukna Miyasogat oto a Sobosobo, a kadadaluman sa Apoi, na Miyatotong? Lagid aya a Kapuphayaga rukano o Allah ko maŋga Tanda; ka-angkano Makapuphamimikiran.

267. Hai so Miyamaratiyaya! Puphamumugai kano ko manga Pipiya ko Miyasokat iyo, go so Piyakagumao Ami rukano a pho-on ko Lopa, go di niyo Puthibaba-a so

وَمَثَلُ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ
أَبْغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ وَتَثْبِيتًا مِّنْ
أَنْفُسِهِمْ كَمَثَلِ جَنَّةٍ بِرَبْوَةٍ
أَصَابَهَا وَابِلٌ فَتَأْتَّى أَكْهَافًا
ضِعْفَيْنِ فَإِن لَّمْ يُصِبْهَا وَابِلٌ
فَطَلَّ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٦٩﴾

أَيُّودٌ أَحَدُكُمْ أَن تَكُونَ لَهُ جَنَّةٌ
مِّن نَّخِيلٍ وَأَعْنَابٍ تَجْرِي مِّن تَحْتِهَا
الْأَنْهَارُ لَهُ فِيهَا مِن كُلِّ الثَّمَرَاتِ
وَأَصَابَهُ الْكِبَرُ وَلَهُ ذُرِّيَةٌ ضِعْفَانِ
فَأَصَابَهَا إِعْصَارٌ فِيهِ نَارٌ فَاحْتَرَقَتْ
كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ الْآيَاتِ
لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ ﴿٧٠﴾

يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَنْفِقُوا مِن طِبْعَتِ
مَا كَسَبْتُمْ وَمِمَّا أَخْرَجْنَا لَكُمْ مِّن
الْأَرْضِ ۗ وَلَا تَتَمَنَّوْا الْخَيْثَ مِنْهُ

Marata-on, a Iphamumugai niyo, ka da rukano i ba niyo to kowa-inonta o ba kano ron Phipipidung. Na Tangkuda niyo a Mata-an! A so Allah na Kawasa, a Puphodin.

268. So Shaitan na Ipuphangan-galuk iyan rukano so Kamiskin go Ipushogo iyan rukano so Pakasisingai. Na so Allah na didiyandi-an kano Niyan sa Maap a pho-on Rukaniyan go Limo. Na so Allah na Maginawa, a Mata-o.

269. Imbugai Niyan so Ongangun ko tao a kabaya Iyan; na sa tao a bugan ko Ongangun na Sabunar a Kiyabugan sa Mapiya a madakul; na da-a Phakatanodon a inonta so manga Papantas i Akal.

270. Na sa dun sa Ipamumugai niyo a Pamumugayan o di na Ishamaya iyo a Samaya, na Mata-an! A so Allah na katawan Niyan noto. Na da-a bagiyan o da Pamaginon-tolan a manga Tabanga.

271. Amai ka Payagun niyo so manga Saduka, na Mapiya dun noto, na amai ka Paguma-an niyo to, go ibugai niyo to ko Khikarurugunan, na giyoto i Mapiya rukano: Go Makaponas rukano ko sabaad ko manga Dosa niyo. Na so Allah na so gi-i niyo Nggolaolaan na Kaip Iyan.

272. Kuna a ba Ruka Paliyogat, so Katoro iran, na ogaid na so

تُنْفِقُونَ وَلَسْتُمْ بِتَّائِبِينَ إِلَّا أَنْ
تُعْصُوا فِيهِ وَعَلِمُوا أَنَّ اللَّهَ غَفِيرٌ
حَمِيدٌ ﴿٧٧﴾

الشَّيْطَانُ يَدْعُكُمْ الْفَقْرَ وَيَأْمُرُكُمْ
بِالْفَحْشَاءِ وَاللَّهُ يَعِدُكُمْ مَغْفِرَةً
مِنْهُ وَفَضْلًا وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٧٨﴾

يُؤْتِي الْحِكْمَةَ مَنْ يَشَاءُ وَمَنْ
يُؤْتِ الْحِكْمَةَ فَقَدْ أُوتِيَ خَيْرًا
كَثِيرًا وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّا أُولُو
الْأَلْبَابِ ﴿٧٩﴾

وَمَا أَنْفَقْتُمْ مِنْ نَفَقَةٍ أَوْ نَذَرْتُمْ مِنْ
نَذْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُهُ وَمَا
لِظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ ﴿٨٠﴾

إِنْ تَبَدُّوا لَأَبْصَدَقْتِ فَنِعْمَ هِيَ
وَأِنْ تَخْفُواهَا وَتَوَوَّأَهَا الْفُقَرَاءُ
فَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ وَيَكْفُرْ عَنْكُمْ
مِنْ سَيِّئَاتِكُمْ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ
خَبِيرٌ ﴿٨١﴾

لَيْسَ عَلَيْكَ هُدَاهُمْ

Allah i Thoro ko tao a kabaya Iyan. Na sa dun sa Mipuphamumugai niyo a Mapiya na ruk o manga Ginawa niyo, na di kano Phamumugai sa makaliyo ko singanin ko Kasosawat o Allah. Na sa dun sa Mipuphamumugai niyo a Mapiya, na khitoman rukano sa Tarotop, a sukano na di kano kasalimbotan.

273. (So manga Saduka) na bagiyan o Khikarurugunan, a siran na Miyangatatarongko ko lalan ko Allah, a di siran Phakatayod ndadala-kao ko Lopa, arangan kiran o di kiran Mata-o na manga Kawasa sabap ko kagugun - guna ko ginawa, Khikilangka kiran so manga to-os iran: A di siran Phamanguni ko manga Manosiya sa marusurus. Na sa dun sa Mipuphamumugai niyo a Mapiya, na Mata-an! A so Allah na katawan Niyan noto.

274. So siran a Puphamumugai siran ko manga Tamok iran si-i ko Gagawi-i go so Daondao, Masulun go Mapayag, na adun a bagiyan niran a balas kiran si-i ko Kadnan niran: Go da-a Pangandam iran, go di siran Makamboko (ko Alongan a Maori).

275. So siran a Pukhun niran so Piriba-an na di siran Makatindug inonta so lagid o Kapakatindug o Ipuphamapus sukaniyan o Shaitan po-on sa Buthang. Giyoto man na sabap sa Mata-an! A siran na

وَلَكِنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ
وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ فَلَا تُنْفِسْكُمْ
وَمَا تُنْفِقُونَ إِلَّا لِأَنْتَعَاءِ وَجْهِ
اللَّهِ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ يُوَفَّ
إِلَيْكُمْ وَأَنْتُمْ لَا تظلمون ﴿٧٦﴾

لِلْفُقَرَاءِ الَّذِينَ أَحْصَرُوا فِي
سَبِيلِ اللَّهِ لَا يَسْتَطِيعُونَ
ضَرْبًا فِي الْأَرْضِ يَحْسَبُهُمُ
الْجَاهِلُ أَغْنِيَاءَ مِنَ التَّعْفِيفِ
تَعْرِفُهُمْ بِسِيمَاهُمْ لَا يَسْأَلُونَ
النَّاسَ الْحَقَّ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ
خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ ﴿٧٧﴾

الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ بِالِتَّيْلِ
وَالنَّهَارِ سِرًّا وَعَلَانِيَةً فَلَهُمْ
أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ
عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٧٨﴾

الَّذِينَ يَأْكُلُونَ الرِّبَا لَا يَقُومُونَ
إِلَّا كَمَا يَقُومُ الَّذِي يَتَخَبَّطُهُ
الشَّيْطَانُ مِنَ الْمَسِّ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا
إِنَّمَا الْبَيْعُ مِثْلُ الرِّبَا وَأَحَلَّ اللَّهُ الْبَيْعَ

Pitharo iran: A so Kaphasa-i na lagid bo o Kapuriba, na Piyakai o Allah so Kaphasa-i na ini Sapar Iyan so Kapuriba. Na sa tao a adun a Makatalingoma-on a Thoma a pho-on ko Kadnan Niyan, na go gunuk (Muriba), na ruk iran so miya-ipos; na so Khasowa iyan na si-i Matitimo ko Allah; na sa tao a mbalinganan niyan na siran man i manga tao ko Naraka: Sa ron siran non ndun Makakakal.

276. Pagantiyorun o Allah so Riba, na Phakaoshorun Niyan so manga Saduka: Ka so Allah na di Niyan khabaya-an so langowan o Miyongkir a Baradosa.

277. Mata-an! A so siran a Miyamaratiyaya, go Pinggalubuk iran so manga Pipiya, go ini Pamayandug iran so Sambayang go Tiyonai ran so Zakat, na adun a bagiyan niran a Balas kiran si-i ko Kadnan niran: Go da-a Pangandam iran, go di siran Makamboko (ko Alongan a Maori).

278. Hai so Miyamaratiyaya! Kalukun niyo so Allah, go rundanan niyo so miyalamba ko Piriba-an o sukano na Khipaparatiyaya.

279. Na amai ka di niyo to Nggo-laola-an, na Tangkuda niyo a adun a Gobat a pho-on ko Allah go so Sogo Iyan: Na o Thaobat kano, na ruk iyo so manga Watang o manga

وَحَرَّمَ الرِّبَا فَمَنْ جَاءَهُ مَوْعِظَةٌ مِنْ رَبِّهِ فَانْتَهَى فَلَهُ مَا سَلَفَ وَأَمْرُهُ إِلَى اللَّهِ وَمَنْ عَادَ فَأُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٧٥﴾

يَمْحَقُ اللَّهُ الرِّبَا وَيُرْبِي الصَّدَقَاتِ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ كَفَّارٍ أَثِيمٍ ﴿٧٦﴾

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَءَاتَوْا الزَّكَاةَ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٧٧﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَذَرُوا مَا بَقِيَ مِنَ الرِّبَا إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٧٨﴾

فَإِن لَّمْ تَفْعَلُوا فَأْذَنُوا بِحَرْبٍ مِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَإِن تُبْتُمْ فَلَكُمْ رُءُوسُ أَمْوَالِكُمْ لَا تَظْلِمُونَ وَلَا

Tamok iyo: Sa di kano Makasalimbot, go di kano Kasalimbotan.

280. Na amai ka-adun a (Mabayad a) Karurugunan, na manayao sa taman sa Kalowagan. Na so Kishaduka-an niyo ron, i Mapiya rukano o sukano na Katawi niyo.

281. Na Kalukun niyo so Gaw-i a Phakandodun kano ron si-i ko Allah. Oriyan niyan na itoman sa Tarotop ko oman i Baraniyawa so Pinggalubuk iyan, sa di siran Kasalimbotan.

282. Hai so Miyamaratiyaya! Na igira-a Mindodolona kano sa Bayadan si-i ko ta-alik a Miyapunto, na Soratun niyo sukaniyan go Soratun rukano o Panonorat sa Kapaginontolan: Go di Pagunda so Panonorat ko Kisoratun Niyan non: Mana-a so Inindao ron o Allah, na Soratun niyan. Na kuduga o Mababayad, go Kalukun niyan so Allah a Kadnan niyan, go da-a Khoranga niyan non a maito bo. Na amai ka so Mababayad na korang i Sabot, o di na malobai, o di na di niyan khagaga komudug, na kudugun o Wali ron sa Kapaginontolan. Na Pakishaksi-i niyo sa dow-a Saksi, ko manga Mama rukano, na amai ka da-a Kapantagan a dow-a Mama, na isa a Mama a go dow-a Babai, ko Khasowat kano ron, a manga Saksi, ka o Khalipat so isa Kiran, na Mapakatadum o isa kiran so pud

تُظْلَمُونَ ﴿٧٦﴾

وَإِنْ كَانَتْ ذُو عُسْرَةٍ فَنَظِرَةٌ إِلَىٰ مَيْسَرَةٍ وَأَنْ نَصَدَّقُوا خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٧٨﴾

وَاتَّقُوا يَوْمًا تُرْجَعُونَ فِيهِ إِلَىٰ اللَّهِ ثُمَّ تُوَفَّىٰ كُلُّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٨١﴾

يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا تَدَايَنْتُمْ بِدِينٍ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى فَاكْتُبُوهُ وَلْيَكْتُب بَيْنَكُمْ كَاتِبٌ بِالْعَدْلِ وَلَا يَأْبَ كَاتِبٌ أَنْ يَكْتُبَ كَمَا عَلَّمَهُ اللَّهُ فَلْيَكْتُبْ وَلْيَمْلِلِ الَّذِي عَلَيْهِ الْحَقُّ وَلْيَتَّقِ اللَّهَ رَبَّهُ وَلَا يَبْخَسْ مِنْهُ شَيْئًا فَإِنْ كَانَ الَّذِي عَلَيْهِ الْحَقُّ سَفِيهًا أَوْ ضَعِيفًا أَوْ لَا يَسْتَطِيعُ أَنْ يُمْلَ هُوَ فَلْيَمْلِكْ لِئَلَّا يَأْتِيَ بِالْعَدْلِ وَأَسْتَشْهِدُوا شَهِيدَيْنِ مِنْ رِجَالِكُمْ فَإِنْ لَمْ يَكُونَا جَاهِلِينَ فَرَجُلٌ وَامْرَأَتَانِ مِمَّنْ تَرْضَوْنَ مِنَ الشَّهَدَاءِ أَنْ تَضِلَّ إِحَدُهُمَا فَتَذَكَّرَ إِحَدُهُمَا الْأُخْرَىٰ وَلَا يَأْبَ الشَّهَدَاءُ إِذَا مَا دُعُوا وَلَا تَسْمَعُوا أَنْ تَكْتُبُوهُ صَغِيرًا

iyah. Na di Pagunda so manga Saksi igira-a Tiyawag siran. Na o badun a Indarainon niyo ko Kisoratun niyo ron maito sa Mala: Taman ko Ta-alikon: Giyoto man i lubi a Kapaginontolan si-i ko Allah, go lubi a Phakatabang ko Kipamayangdugun ko Kashaksi, go lubi a Marani ko di niyo Kapakashangka inonta o Makaokit sa Kandagang a makamomowayan a khatangan niyo to, ka da-a Dosa niyo ko di niyo ron Kisoratun. Na Pakishaksi kano igira-a Puphapasa-i kano; go di Pumarata-an so Panonorat go so Saksi. Na amai ka Nggolaola-an niyo to, na Mata-an naya! A Dosa niyo. Na Kalukun niyo so Allah; ka Phagunda-on kano o Allah. Na so Allah na so langowan taman na katawan Niyan.

283. Na o kapantagi kano sa lakawan, go da-a khato-on niyo a Panonorat, na so manga Sanda a Matatangan. Na amai ka Sarigan o saba-ad rukano so saba-ad, na tonaya o Siyarigan so ini Sarigon, go Kalukun niyan so Allah a Kadnan niyan. Na di niyo Phaguma-a so Kashaksi; ka sa dun sa Magumaon,-na Mata-an! A sukaniyan na Baradosa so poso iyan. Na so Allah na so gi-i niyo Nggolaola-an na katawan Niyan.

284. Ruk o Allah so shisi-i ko manga Langit go so shisi-i ko Lopa. Na o Payaga niyo so shisi-i

أَوْ كَبِيرًا إِلَىٰ آجَلِهِ ذَٰلِكُمْ أَقْسَطُ
عِنْدَ اللَّهِ وَأَقْوَمٌ لِلشَّهَادَةِ وَأَدْنَىٰ أَلَّا
تَرْتَابُوا إِلَّا أَنْ تَكُونَ تِجْرَةً حَاضِرَةً
تُدِيرُونَهَا بَيْنَكُمْ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ
جُنَاحٌ أَلَّا تَكْتُمُوهَا وَأَشْهَدُوا
إِذَا تَبَايَعْتُمْ وَلَا يُضَارَّ كَاتِبٌ وَلَا
شَهِيدٌ وَإِنْ تَفَعَّلُوا فَإِنَّهُ فَسُوقٌ
بِكُمْ وَأَنْتُمْ بِاللَّهِ وَعِلْمُكُمْ
اللَّهُ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٢٨٣﴾

﴿٢٨٣﴾ وَإِنْ كُنْتُمْ عَلَىٰ سَفَرٍ وَلَمْ تَجِدُوا
كَاتِبًا فَرِهَنَّ مَقْبُوضَةً فَإِنْ مِنْ
بَعْضِكُمْ بَعْضًا فَلْيُوَدِّ الَّذِي أُوتِيَ
أَمْنَتَهُ، وَلْيَتَّقِ اللَّهَ رَبَّهُ، وَلَا تَكْتُمُوا
الشَّهَادَةَ وَمَنْ يَكْتُمْهَا فَإِنَّهُ
عَاشِمٌ قَلْبُهُ، وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ
عَلِيمٌ ﴿٢٨٣﴾

لِلَّهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ وَإِنْ
تُبَدُّوا مَا فِيْ اَنْفُسِكُمْ اَوْ تَخْفَوْهُ

ko manga ginawa niyo o di na Pagu-ma-an niyo to, na Phamagitungun rukano to o Allah. Na Punapiyan Niyan so tao a kabaya Iyan, go shiksa-an Niyan so tao a kabaya Iyan. Na so Allah na so langowan taman na Gaos Iyan.

285. Piyaratiyaya o Rasul so Itoronon a pho-on ko Kadnan Niyan, go so Miyamaratiyaya. Oman i isa kiran na Piyaratiyaya Niyan so Allah, go so manga Malaikat Iyan, go so manga Kitab Iyan, go so manga Sogo Iyan. Da-a imbida Ami a isa bo ko manga Sogo Iyan. Na Pitharo iran: A Piyamakinug Ami, go Inonotan Nami: Na Puma-api Kamingka, Kadnan Nami, ka Suka i Khabolosan.

286. Da-a iphaliyogat o Allah ko Baraniyawa, a rowar ko Khagaga niyan. Ruk iyan so Miyanggalubuk iyan (a Mapiya), go ithana - on so Miyanggalubuk iyan (a Marata). Kadnan Nami! Di Kamingka Shala-a o Malipat Kami o di na Maribat Kami; Kadnan Nami! Go di Kamingka Phaka-awida sa Mapunud lagid o Kiyapaki-awidingka-on ko siran a Miya-ona an Nami; Kadnan Nami! Go di Kamingka Phaka-awida sa Diyami Khagaga. Na Puma-api Kamingka, go Napi-i Kamingka: Go Kalimo-on Kamingka. Suka i Kadnan Nami; na Tabangi Kamingka sa Kada-aga Mi ko pagtao a da Pamaratiyaya.

يُحَاسِبْكُمْ بِهِ اللَّهُ فَيَغْفِرُ لِمَن يَشَاءُ
وَيُعَذِّبُ مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ
شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٨٥﴾

ءَا مَنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مِن رَّبِّهِ
وَالْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ ءَا مَنَ بِاللَّهِ وَمَلَكِهِ
وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ ۚ لَأَنفِرُوا بَيْنَ أَحَدٍ مِّن
رُّسُلِهِ ۚ وَقَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا
عُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ ﴿٢٨٥﴾

لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا لَهَا
مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا اكْتَسَبَتْ رَبَّنَا لَا
تُؤَاخِذْنَا إِن نَّسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا رَبَّنَا
وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا إصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ
عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِنَا رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْنَا
مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ ۗ وَاعْفُ عَنَّا
وَاعْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا ۗ أَنْتَ مَوْلَانَا
فَاَنْصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ
الْكَافِرِينَ ﴿٢٨٦﴾

Surah Ali-Imran-3

سُورَةُ آلِ عِمْرَانَ

Si-i ko ngaran o Allah, a Masingagao, a Makalimo- on.

1. Alif Lam Mim. So Allah i Mata-o ko Paka-a antapan Niyan non.

2. So Allah! Da-a Tohan a inonta Sukaniyan,-a Oyagoyag, a Thatandingan.

3. Piyakatoron Niyan Ruka (Ya Muhammad) So Kitab, a Bunar, a Tomatanto ko Kitab a Miya-ona an Niyan; go Piyakatoron Niyan so Taurat go so Injeel:

4. A Miya-ona, a Torowan ko manga Manosiya, go Piyakatoron Niyan so Padoman. Mata-an! A siran a da Pamaratiyaya ko manga Ayat o Allah na adun a bagiyang niran a siksa a Sangat, Na so Allah na Mabagur, a Phapa-ar ko Kanda-danug.

5. Mata-an! A so Allah, na da-a Makaphaguma-on a maito bo si-i ko Lopa go da si-i ko Langit.

6. Sukaniyan i gi-i rukano Mbon-tal si-i ko manga Tiyan sa sadun sa kabaya Iyan. Da-a Tohan a inonta Sukaniyan, a Mabagur, a Maongan-gun.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْم

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ

زَلَّ عَلَيْكَ الْكَتَابُ بِالْحَقِّ مَصَدَقًا لِمَا
بَيْنَ يَدَيْهِ وَأَنْزَلَ التَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ

مِن قَبْلِ هُدَى لِلنَّاسِ وَأَنْزَلَ الْفُرْقَانَ
إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بَيَّاتَتْ اللَّهُ لَهُمْ عَذَابٌ
شَدِيدٌ وَاللَّهُ عَزِيزٌ ذُو انْتِقَامٍ

إِنَّ اللَّهَ لَا يَخْفَى عَلَيْهِ شَيْءٌ فِي الْأَرْضِ
وَلَا فِي السَّمَاءِ

هُوَ الَّذِي يُصَوِّرُكُمْ فِي الْأَرْحَامِ كَيْفَ
يَشَاءُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

7. Sukaniyan so Tomiyoron Ruka ko Kitab: So saba-adon na manga Ayat a manga Rarayag; a giyoto i Onayan o Kitab: Go adun a pud a Makaphulilingowa. Na so puman so siran a katatagowan so manga poso iran sa anganangan na Phagonotan niran so minilingo ron, ka tontot ko samok, go tontot ko Kha-akiran non; na da-a Mata-o ko Kha-akiran non a inonta so Allah. Na so mithatakna ko Kata-o na gi-ran Tharo-on: A Piyaratiyaya Mi oto; ka palaya pho-on ko Kadnan Nami: Na da-a Phakasaboton a ro-war ko manga Papantas i Akal.

8. Kadnan Nami! Dingka Phalinga so manga poso Ami ko oriyon o masa a Kiyatoro Angka Rukami, go bugi Kamingka a pho-on ko Hadapan Ka sa Limo; Mata-an! A Suka na Suka so tanto a Phphamumugai.

9. Kadnan Nami! Mata-an! A Suka i Mulimod ko manga Manosiya si-i ko Gawi-i a da-a sangka a Madadalumon; Mata-an! A so Allah na di Pundorat ko wakto o diyandi.

10. Mata-an! A so siran a da Pamaratiyaya, - na da dun a Milingding kiran o manga Tamok iran a go so manga Wata iran ko (siksa o) Allah a maito bo: Ka siran man na siran i itagon o Apoi.

هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ مِنْهُ آيَاتٌ مُحْكَمَاتٌ هُنَّ أُمُّ الْكِتَابِ وَأُخَرٌ مُتَشَابِهَاتٌ فَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ زَيْغٌ فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَابَهَ مِنْهُ ابْتِغَاءَ الْفِتْنَةِ وَابْتِغَاءَ تَأْوِيلِهِ ۗ وَمَا يَسْلَمُ تَأْوِيلَهُ ۗ إِلَّا اللَّهُ ۗ وَالرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ يَقُولُونَ ۗ ءَأَمْتَابِهِ ۗ كُلٌّ مِنْ عِنْدِ رَبِّنَا وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ ﴿٧﴾

رَبَّنَا لَا تُزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ ﴿٨﴾

رَبَّنَا إِنَّكَ جَامِعُ النَّاسِ لِيَوْمٍ لَا رَيْبَ فِيهِ ۗ إِنَّكَ اللَّهُ لَا يُخْلِفُ الْعَاهِدَ ﴿٩﴾

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنْ تُغْنِيَ عَنْهُمْ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَأُولَئِكَ هُمْ وَقُودُ النَّارِ ﴿١٠﴾

11. Lagid o Adat o pagtao o Pir-aon, a go so Miya-ona an niran: A piyakambokhag iran so manga Ayat Ami, na Bininasa siran o Allah sabap ko manga Dosa iran. Na so Allah na mailot i Kandadanug.

12. Tharowangka ko siran a da Pamaratiyaya: A Nda-agun kano dun go thimo-on kano ko Naraka Jahannam,- a Mikharatarata a darpa!

13. Sabunar a adun a Tanda iyo si-i ko dowa pagtao a Miyakambaratumowa: Adun a isa a pagtao a gi-i Makimbonowai sa lalan ko Allah, go adun a salakao ron a Kafir; a Pukhailai ran siran a Katatakupan siran ko Kailai a Mata. Na so Allah na ipumbagur Iyan so Tabang Iyan ko tao a kabaya Iyan. Mata-an! A matatago ro-o man so titho a Thoma ko adun a manga Kailai niyan.

14. Ini barayat ko manga Manosiya so kabaya ko Pukhakababaya-an: A manga Babai go manga Wata; go manga Kakawasa-an a Piyanimo a Bolawan a go Pirak; go manga Koda a Khitatanda-an; go manga Pangangayamun go manga Babasoka. Giyoto man na matag sagad a Kapipiya ginawa ko Kaoyagoyag sa Doniya; na so Allah na ron so Mapiya a Khandodan.

15. Tharowangka: A ba Ko rukano Phanothola so Mapiya a di

كَدَّابِءِ آلِ فِرْعَوْنَ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ
كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا فَآخَذَهُمُ اللَّهُ بِذُنُوبِهِمْ وَاللَّهُ
شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿١١﴾

قُلْ لِلَّذِينَ كَفَرُوا سَعْتَلُونَ
وَتُحْشَرُونَ إِلَىٰ جَهَنَّمَ وَبِئْسَ
الْمِهَادِ ﴿١٢﴾

فَدَكَانَ لَكُمْ آيَةٌ فِي فِتْنَتِىَ النَّقَاتِ
فِيئَةٌ تَقْتَلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ
وَأُخْرَىٰ كَافِرَةٌ يَرَوْنَهُمْ مِثْلَيْهِمْ
رَأَىٰ الْعَيْنُ وَاللَّهُ يُؤَيِّدُ بِنَصْرِهِ
مَنْ يَشَاءُ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَعِبْرَةً
لِأُولِي الْأَبْصَارِ ﴿١٣﴾

رُزِيَ لِلنَّاسِ حُبُّ الشَّهَوَاتِ مِنَ
النِّسَاءِ وَالْبَنِينَ وَالْقَنَاطِيرِ الْمُقَنْطَرَةِ
مِنَ الذَّهَبِ وَالْفِضَّةِ وَالْخَيْلِ
الْمُسَوَّمَةِ وَالْأَنْعَامِ وَالْحَرْثِ
ذَٰلِكَ مَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَاللَّهُ
عِنْدَهُ حُسْنُ الْمَتَابِ ﴿١٤﴾

﴿١٤﴾ قُلْ أَوْبَيْتُكُمْ بِخَيْرٍ مِّنْ ذَٰلِكُمْ

giyoto? Adun a bagiyon o siran a Miyamananggila si-i ko Kadnan niran a manga Sorga, a Puphamangondas ko Kababa-an niyan so manga Lawasaig; a Kakal siran non; go manga Karoma a manga Soti, go Kasosawat a pho-on ko Allah. Na so Allah na Phagila-in Niyan so manga Oripun Niyan,-

16. Siran na gi-i ran tharo-on: A Kadnan Nami! Mata-an! A Miyaratiyaya Kami: Na Napiyangka rukami, so manga Dosa mi, go Pakalidasa Kamingka ko siksa ko Naraka;-

17. A manga Papantang, go Miyamangimbunar go Puphamangongonotan; go Puphamamumugai; go Puphamanguni sa Ma-ap ko Kapukhkalibabas iyan.

18. Pishaksi-an o Allah; a Mata-an naya! A da-a patot a Pushowasowatun a inonta Sukaniyan; Go (Pishaksi-an o) manga Malaikat, go so adun a manga Kata-o Niyan, a Mamamayandug ko Kapaginontolan. Da-a Patot a Pushowasowatun a Inonta Sukaniyan, a Mabagur, a Maongangun.

19. Mata-an! A aya okit ko Kapaginutao si-i ko Allah na so Islam: Na kuna a ba da Pagayonayon so Piyamugan ko Kitab inonta bo ko oriyon o Kiyapakatalingoma kiran o Kata-o, ka Mindudungkiya siran.

لِلَّذِينَ اتَّقَوْا عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي
مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا
وَأَزْوَاجٌ مُّطَهَّرَةٌ وَرِضْوَانٌ مِّنَ
اللَّهِ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ ﴿١٥﴾

الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا إِنَّا أَمَّا
فَاعْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَقِنَا
عَذَابَ النَّارِ ﴿١٦﴾

الضَّالِّينَ وَالضَّالِّينَ
وَالْمُنْفِقِينَ وَالْمُنْفِقِينَ
وَالْمُسْتَكْفِرِينَ بِالْأَسْحَارِ ﴿١٧﴾

شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ
وَالْمَلَكُ وَالْمَلَائِكَةُ وَأُولُو الْعِلْمِ قَائِمًا بِالْقِسْطِ
لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١٨﴾

إِنَّ الَّذِينَ عِنْدَ اللَّهِ لَأَسْلَمُوا وَمَا
أَخْتَلَفَ الَّذِينَ أَوْتُوا الْكِتَابَ إِلَّا
مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَيِّنَاتٍ مِنْهُمْ
وَمَنْ يَكْفُرْ يَأْتِ اللَّهُ فَإِنَّ اللَّهَ

Na sa tao a Ongkirun niyan so manga Ayat o Allah, na Mata-an! A so Allah na maga-an i Kapamagitong.

20. Na amai ka Pamawalun Ka iran, na Tharowangka: A ini Mbayorantang Akun so Ginawa Ko ko Allah go so tao a Miyonot Rakun. Na Tharowangka ko siran a Piyamugan ko Kitab a go so manga Ummi: A ino Mimbayorantang kano? Na o Mimbayorantang siran, na Sabunar a Matoro siran, na o talikhod siran, na aya bo a Paliyog-gat Ruka na so Kisampai (o Sogowan); ka so Allah na Phagila-in Niyani so manga Oripun Niyani.

21. Mata-an! A so siran a di Mapaparatiyaya ko manga Ayat o Allah, go Puphamono-on niran so manga Nabi sa di Patot, go Puphamono-on niran so Puphamanogo ko Kapaginontolan ko manga Manosiya, na Puphamanotholangka kiran so siksa a Malipudus.

22. Siran man so Miya-ilang so manga Galubuk iran si-i sa Doniya go sa Akhirat, go da-a bagiyan niran a Phamakatabang.

23. Bangka da katokawi so siran a bigan siran sa Kipantag ko Kitab? A iputhawag kiran so Kitab o Allah, ka-an Niyani siran Makokom, oriyani niyan na Puthalikhod so sal-

سَرِيحُ الْحِسَابِ ﴿١٩﴾

فَإِنْ حَاجُّوكَ فَقُلْ أَسَلْتُ وَجْهِيَ لِلَّهِ وَمَنِ
اتَّبَعَنِّي وَقُلْ لِلَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ
وَالْأُمِّيِّينَ أَاسَلْتُمْ فَإِنْ أَسَلْتُمْ
فَقَدْ أَهْتَدُوا وَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا
عَلَيْكَ الْبَلَاءُ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ ﴿٢٠﴾

إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بَيَّاتَتْ اللَّهُ
وَيَقْتُلُونَ النَّبِيَّيْنَ بِغَيْرِ حَقِّ
وَيَقْتُلُونَ الَّذِينَ يَأْمُرُونَ
بِالْقِسْطِ مِنَ النَّاسِ فَبَشِّرْهُمْ
بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٢١﴾

أُولَئِكَ الَّذِينَ حَبِطَتِ أَعْمَالُهُمْ
فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمَا لَهُمْ
مِنْ نَّاصِرِينَ ﴿٢٢﴾

الَّذِينَ تَرَى إِلَى الَّذِينَ أُوتُوا نَصِيبًا مِّنَ
الْكِتَابِ يُدْعَوْنَ إِلَى كِتَابِ اللَّهِ لِيَحْكُمَ
بَيْنَهُمْ ثُمَّ يُتَوَلَّى فِرْقٌ مِّنْهُمْ

ompok kiran a siran na Somasangka siran.

24. Giyoto man na sabap sa Mata-an! A siran na Pitharo iran: A da dun a kakhasukho a rukami o Apoi a rowar ko manga Alongan a mai-itong; Na Miyakalimpang kiran ko okit iran ko Kapaginutao so Pimbaba-as iran a Kabokhag.

25. Na antona-a i khasowa iran amai ka Limodun Nami siran ko Gawi-i a da-a sangka a Madadalumon, go itoman sa Tarotop ko oman i Baraniyawa so Pinggalubuk iran, sa di siran Kasalimbotan?

26. Tharowangka: Ya Allah! A Khiruk ko Kadatu, Ipumbugaingka so Kadatu ko tao a kabaya-a Ka, go Puphokasun Ka so Kadatu ko tao a kabaya-a Ka: Go Ipuphoro o Ka so tao a kabaya-a Ka, go Ipumbaba-a Ka so tao a kabaya-a Ka; Shisi-i sa tangan Ka so Mapiya. Mata-an! A Suka i Gaos ko langowan taman.

27. Puphakasoludun Ka so Gagawi-i ko Daondao, go Puphakasoludun Ka so Daondao ko Gagawi-i; go Puphakangumaon Ka so Oyagoyag pho-on ko Miyatai, go Puphakanguma-on Ka so Miyatai pho-on ko Oyagoyag; go Puriskhiyan Ka so tao a kabaya-a Ka, sa di Khasar a Pandapat.

وَهُمْ مُعْرِضُونَ ﴿٢٣﴾

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا لَنْ نَمَسَّنَا النَّارُ
إِلَّا أَيَّامًا مَّعْدُودَاتٍ وَّعَرِّمُوا فِي دِينِهِمْ مَا
كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٢٤﴾

فَكَيْفَ إِذَا جُمِعْتَهُمْ لِيَوْمٍ لَا رَيْبَ فِيهِ
وَوُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ
وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٢٥﴾

قُلِ اللَّهُمَّ مَلِكُ الْمَلِكِ تُوْفِي الْمَلِكِ
مَنْ تَشَاءُ وَتَنْزِيعُ الْمَلِكِ مِمَّنْ تَشَاءُ
وَعِزُّ مَنْ تَشَاءُ وَتُذِلُّ مَنْ تَشَاءُ بِيَدِكَ
الْخَيْرُ إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٦﴾

تُؤَلِّجُ الْمَيْلَ فِي النَّهَارِ وَتُؤَلِّجُ النَّهَارَ فِي
الْمَيْلِ وَتُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ
وَتُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَتَرزُقُ مَنْ تَشَاءُ
بِعَنَّا حِسَابٍ ﴿٢٧﴾

28. Di khowa-a o Miyamara-tiyaya so da Pamaratiyaya a manga Panarigan a salakao ko Miyamara-tiyaya: Ka sa tao a Nggolaola ro-o, na da ko (Agama o) Allah sa maito bo: Inonta o ba niyo siran Khalukun, sa titho a Kaluk. Na Pakipuphangali-an rukano o Allah a Ginawa Niyan; na si-i ko Allah so khandodan.

29. Tharowangka: A o Paguma-a niyo so shisi-i ko manga rarub iyo o di na Payagun niyo sukaniyan, na katawan ndun noto o Allah; Go katawan Niyan so nganin a shisi-i ko manga Langit, go so shisi-i ko Lopa. Na so Allah na so langowan taman na Gaos Iyan.

30. Si-i ko Gawi-i a mato-on o oman i Baraniyawa so Pingalubuk iyan a Mapiya a mimasa, go so Pingalubuk iyan a marata, na Mandingan dingan niyan a o ba bo khaluti (so marata) a go sukaniyan sa lut a mawatan. Na Pakipuphangali-an rukano o Allah a Ginawa Niyan. Na so Allah na Mala i Gagao ko manga Oripun Niyan.

31. Tharowangka (Ya Muham-mad): A o sukano na khabaya-an niyo so Allah, na Onoti Ako niyo: Ka kababaya-an kano o Allah go napi Niyan rukano so manga Dosa niyo: Ka so Allah na Manapi, a Makalimo-on.

لَا يَتَّخِذِ الْمُؤْمِنُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ
دُونِ الْمُؤْمِنِينَ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَلَيْسَ
مِنَ اللَّهِ فِي شَيْءٍ إِلَّا أَنْ تَتَّقُوا مِنْهُمْ
تَقَاتًا وَيَحْذَرُكُمْ اللَّهُ نَفْسَهُ
وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ ﴿٢٨﴾

قُلْ إِنْ تَتَّقُوا مَا فِي صُدُورِكُمْ
أَوْ تَبْدُوهُ يَعْلَمَهُ اللَّهُ وَيَعْلَمُ مَا فِي
السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَاللَّهُ عَلَى
كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٩﴾

يَوْمَ تَجِدُ كُلُّ نَفْسٍ مَاعَمِلَتْ مِنْ خَيْرٍ
مُحْضَرًا وَمَاعَمِلَتْ مِنْ سُوءٍ تَوَدُّ لَوْ أَنَّ
بَيْنَهَا وَبَيْنَهُ أَمَدًا بَعِيدًا وَيَحْذَرُكُمْ
اللَّهُ نَفْسَهُ وَاللَّهُ رَءُوفٌ بِالْعِبَادِ ﴿٣٠﴾

قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي
يُحِبِّبْكُمْ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ
وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٣١﴾

32. Tharowangka: A Onoti niyo so Allah a go so Rasul: Na o tali-khod siran, na Mata-an! A so Allah na di Niyan Khabaya-an so da Pamaratiyaya.

قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَإِنْ تَوَلَّوْا
فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْكَافِرِينَ ﴿٣٢﴾

33. Mata-an! A so Allah na tinindos Iyan so Adam go so Nuh, go so Mbawata-an o Ibrahim, go so Mbawata-an o Imran ko manga Ka-adun (si-i ko masa iran),-

﴿٣٣﴾ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَىٰ آدَمَ وَنُوحًا وَآلَ
إِبْرَاهِيمَ وَآلَ عِمْرَانَ
عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٣٣﴾

34. Manga Moriyatao, a so saba-adon na pho-on ko saba-ad: Na so Allah na Puphakanug, a Mata-o.

ذُرِّيَّةً بَعْضُهَا مِنْ بَعْضٍ وَاللَّهُ
سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٣٤﴾

35. Gowani na Pitharo (o Han-nato a) Karoma o Imran: A Kadnan Ko! Mata-an! A Sakun na ini Shamaya Akun a Phaladun Nakun Ruka so shisi-i sa Tiyan Nakun sa da-a sangkot iyan: Na Tarima-angka Rakun: Ka Mata-an! A Suka so Puphakanug, a Mata-o.

إِذْ قَالَتْ أُمَّرَأَتُ عِمْرَانَ رَبِّ إِنِّي نَذَرْتُ
لَكَ مَا فِي بَطْنِي مُحَرَّرًا فَتَقَبَّلْ مِنِّي إِنَّكَ
أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٣٥﴾

36. Na gowani a Imbawata Iyan, na Pitharo Iyan: A Kadnan Ko! Mata-an! A Sakun na Inimba-wata Akun Sukaniyan na Babai! Na so Allah i lubi a Mata-o ko Inimbawata-na da ko Mama i ba lagid o Babai. Na Mata-an! A Sakun na inibutho Akun non so Maryam, go Mata-an! a Sakun na Ipulindong Akun Ruka a go so manga Moriyatao Niyan ko Shaitan, a Pimorkaan.

فَلَمَّا وَضَعَتْهَا قَالَتْ رَبِّ إِنِّي وَضَعْتُهَا
أُنْثَىٰ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا وَضَعْتَ وَلَيْسَ الذَّكَرُ
كَالْأُنْثَىٰ وَإِنِّي سَمَّيْتُهَا مَرْيَمَ وَإِنِّي
أُعِيدُهَا بِإِذْنِكَ وَذُرِّيَّتَهَا مِنَ الشَّيْطَانِ
الرَّجِيمِ ﴿٣٦﴾

37. Na Tiyarima o Kadnan Niyan sa Katarima-a Mapiya: Go Piyakatho Iyan sa katho a Mapiya: Na tiyagikor Sukaniyan o Zakariya. Na oman non somolud so Zakariya ko Mihrab, na Makato-on non sa pagupur. Na Pitharo Iyan: A Hai Maryam! Andangka dun na-i Miyakowa? Pitharo Iyan: A giyaya na pho-on ko Allah: Mata-an! a so Allah na Puriskhiyan Niyan so tao a kabaya Iyan, sa di khaoma kira-kira.

38. Ro-o dun Miyanguni so Zakariya ko Kadnan Niyan, sa Pitharo Iyan: Kadnan Ko! Bugi Akongka a pho-on Ruka sa Moriyatao a Soti: Mata-an! A Suka i Puphakanug ko Panguni!

39. Na Tiyawag Sukaniyan o Malaikat: A Sukaniyan na tomitindug a gi-i Shambayang ko Mihrab: Mata-an! A so Allah na Pakiphanothol Iyan Ruka (a Ipumbawata-a Ka) so Yahya, a tomatanto ko Katharo a pho-on ko Allah, go Nakoda, go Pindiyara, go Nabi,- a pud ko Minggalalubuk sa manga Pipiya.

40. Pitharo Iyan: Kadnan Ko! Andamanaya i Kakha-adun Rakun o Wata, a Sabunar a riyat Ako o kalokus, go so Karoma Ko na Baluk? Pitharo o Malaikat: A giyoto dun man, ka so Allah na Punggo-laola-an Niyan so kabaya Iyan.

فَنَقَّبَهَا لَهَا بِرُحَاهَا قَبُولًا حَسَنًا وَأَنْبَتَهَا
نَبَاتًا حَسَنًا وَكَفَّلَهَا زَكْرِيَّا كُلَّمَا دَخَلَ
عَلَيْهَا زَكْرِيَّا الْمِحْرَابَ وَجَدَ عِنْدَهَا
رِزْقًا قَالَ يَنْمِرِمُ أَنَّ لِيَ هَذَا قَالَتْ
هُوَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ
بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٣٧﴾

هُنَالِكَ دَعَا زَكَرِيَّا رَبَّهُ قَالَ رَبِّ
هَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ ذُرِّيَّةً طَيِّبَةً إِنَّكَ
سَمِيعُ الدُّعَاءِ ﴿٣٨﴾

فَنَادَتْهُ الْمَلَائِكَةُ وَهُوَ قَائِمٌ يُصَلِّي
فِي الْمِحْرَابِ أَنْ اللَّهُ يَبْشُرُكَ بِيَحْيَى مُصَدِّقًا
بِكَلِمَةٍ مِنْ اللَّهِ وَسَيِّدًا وَحَصُورًا
وَنَبِيًّا مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٣٩﴾

قَالَ رَبِّ أَنَّى يَكُونُ لِي غُلَامٌ وَقَدْ بَلَغَنِي
الْكِبَرُ وَامْرَأَتِي عَاقِرٌ قَالَ كَذَلِكَ
اللَّهُ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ ﴿٤٠﴾

41. Pitharo Iyan: Kadnan Ko! Bugi Akongka sa nana-o! Pitharo (o Malaikat): A aya Nana-ongka na Dingka Mipumbitiyara-i so manga Manosiya sa tulo Alongan inonta o Kapurowayat. Na Pusha-botangka so Kadnan Ka sa mada-kul, go Puthasbik Ka si-i Ko Kagabi gabi go so Kapita pita.

42. Na gowani na Pitharo o Malaikat: A Hai Maryam! Mata-an! A so Allah na Tinindos Ka Niyan go Siyoti Ka Niyan- go Tinindos Ka Niyan ko manga Babai ko manga Ka-adun.

43. Hai Maryam! Pangongonotan Ka ko Kadnan Ka: Go Sojiod Ka, go Phuroko Ka a pud ko Puhuroroko.

44. Giyoto man na pud ko manga Tothol a gaib, a Iphagilaham Ami Ruka (Ya Muhammad): Ka di Ka kiran Makamamasa gowani ko ipuphangithog iran so manga Pansom iran (ka Pagila-in), o antawa-a kiran i Makatagikor ko Maryam: Go di Ka kiran Makamamasa gowani ko Puphangasasawal siran.

45. Gowani na Pitharo o Malaikat: A Hai Maryam! Mata-an! A so Allah na adun a Pakiphanothol Iyan Ruka a Katharo a pho-on Rukaniyan: A aya ngaran Niyan na Al-Masih Isa a Wata o Maryam, a Mala i Munang si-i sa Do-

قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِي آيَةً قَالَ آيَتُكَ
أَلَّا تُكَلِّمَ النَّاسَ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ إِلَّا
رَمَزًا وَذَكَرَ رَبَّكَ كَثِيرًا وَسَبِّحْ
بِالْعَشِيِّ وَالْإِبْكَارِ ﴿٤١﴾

وَإِذْ قَالَتِ الْمَلَائِكَةُ يَا مَرْيَمُ إِنَّ اللَّهَ
أَصْطَفَاكِ وَطَهَّرَكِ وَاصْطَفَاكِ
عَلَى نِسَاءِ الْعَالَمِينَ ﴿٤٢﴾

يَا مَرْيَمُ اقْنُتِي لِرَبِّكِ وَأَسْجُدِي وَأَرْكَعِي
مَعَ الرَّاكِعِينَ ﴿٤٣﴾

ذَٰلِكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ نُوحِيهِ إِلَيْكَ
وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ إِذْ يَقُولُ أَفْلَسْتُمْ
أَيُّهُمْ يَكْفُلُ مَرْيَمَ وَمَا كُنْتَ
لَدَيْهِمْ إِذْ يَخْتَصِمُونَ ﴿٤٤﴾

إِذْ قَالَتِ الْمَلَائِكَةُ يَا مَرْيَمُ إِنَّ اللَّهَ
يُبَشِّرُكِ بِكَلِمَةٍ مِنْهُ اسْمُهُ الْمَسِيحُ
عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ وَجِيهًا فِي الدُّنْيَا
وَالْآخِرَةِ وَمِنَ الْمُعْتَرِينَ ﴿٤٥﴾

niya a go sa Akhirat go pud ko manga rarani ko Allah;

46. Go Mipumbitiyara-i Niyan so manga Manosiya si-i ko Saloyota go so Kakhasad Iyan. Go pud ko manga Bilangatao.

47. Pitharo (o Maryam): Kadnan Ko! Andamanaya i Kakha-adun Rakun o Wata a da-a Miyakakhubot Rakun a Mama? Pitharo (o Malaikat): Giyoto dun man: Ka so Allah na Phagadun nun Niyan so nganin a kabaya Iyan: Igira-a Ipunggolalan Niyan so kabaya Iyan, na aya bo a Putharo-on Niyan non, na Kon, na Kha-adun!

48. Go Ipagundao Niyan non so kasorat go so Ongangun go so Taurat go so Injeel,

49. Go Sogo ko manga Moriyatao o Israil: (Na Pitharo Iyan:) Mata-an! A Sakun na Sabunar a adun a Minitalingoma Ko rukano a Tanda a phoon ko Kadnan niyo, ka Mata-an! A Sakun na Khambalan Ko rukano so Botha, a lagid o bontal a Papanok, na Iyopun Ko Sukaniyan, na Mbaloi a Papanok sabap sa idin o Allah: Go pukhapiya Ko so Bota, goso Puphanggalun, go Pukhaoyag Akun so Miyamatai, sa sabap sa idin o Allah; go Maphanothol Akun rukano so Pukhakan niyo, go so mbubutusun niyo ko manga Walai niyo.

وَيَكَلِّمُ النَّاسَ فِي الْمَهْدِ وَكَهْلًا
وَمِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٤٦﴾

قَالَتْ رَبِّ أَنَّى يَكُونُ لِي وَلَدٌ وَلَمْ
يَمَسَّسْنِي بَشَرٌ قَالَ كَذَلِكَ اللَّهُ يَخْلُقُ
مَا يَشَاءُ إِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ
فَيَكُونُ ﴿٤٧﴾

وَيُعَلِّمُهُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ
وَالتَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ ﴿٤٨﴾

وَرَسُولًا إِلَىٰ بَنِي إِسْرَائِيلَ أَنِّي قَدْ جِئْتُكُمْ
بِنَايَةِ مِّن رَّبِّكُمْ أَنِّي أَخْلُقُ لَكُمْ
مِنَ الطَّيْرِ كَهَيْئَةِ الطَّيْرِ فَأَنْفُخُ
فِيهِ فَيَكُونُ طَيْرًا بِإِذْنِ اللَّهِ وَأُبْرِئُ
الْأَكْمَهَ وَالْأَبْرَصَ وَأُخِي الْمَوْتَىٰ
بِإِذْنِ اللَّهِ وَأُنثِيكُمْ بِمَا تَأْكُلُونَ وَمَا
تَدْخِرُونَ فِي بُيُوتِكُمْ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ
لَآيَةً لِّكُمْ إِن كُنتُمْ مُّؤْمِنِينَ ﴿٤٩﴾

Mata-an! A adun a matatago saya man a titho a nana-o niyo o sukano na Khipaparatiyaya;

50. Go tomatanto ko Miyaonan Ko a Taurat; go Phaka-in Ko rukano so saba-ad ko ini Sapar rukano; go adun a Minitalingoma Ko rukano a Tanda a pho-on ko Kadnan niyo. Na Kalukun niyo so Allah, go Onoti Ako niyo.

51. Mata-an! A so Allah i Kadnan Ko go Kadnan niyo; na Showasowata niyo Sukaniyan. Giyaya i okit a ontol.

52. Na kagiya a maguda kiran o Isa so da Kaparatiyaya, na Pitharo Iyan: Antawa-a i manga Tabanga Akun si-i ko Allah? Pitharo o manga Hawariyyon: A Sukami i manga Tabanga o Allah: Piyaratiyaya Mi so Allah, na Shaksi-ingka a Mata-an! A Sukami na Mimbayorantang Kami (Ron).

53. Kadnan Nami! Piyaratiyaya Mi so Initoron Ka, go Inonotan Nami so Sogo; na Pakisoratun Kamingka a pud ko manga Saksi.

54. Na Miyagikmat siran, na Biyadalan o Allah so ikmat iran, ka so Allah i lawan ko manga bara-ikmat.

55. Gowani na Pitharo o Allah: Hai Isa! Mata-an! a Sakun na Than-

وَمُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ
التَّوْرَةِ وَلَا حِجْلَ لَكُمْ بَعْضَ الَّذِي
حُرِّمَ عَلَيْكُمْ وَجِئْتُمْ بِثَابِتَةٍ مِنْ
رَبِّكُمْ فَأَتَقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا ٥٠

إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَأَعْبُدُوهُ
هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ ٥١

فَلَمَّا أَحَسَّ عِيسَى مِنْهُمُ الْكُفْرَ
قَالَ مَنْ أَنْصَارِي إِلَى اللَّهِ قَالَ
الْحَوَارِيُّونَ نَحْنُ أَنْصَارُ اللَّهِ ءَأَمَنَّا
بِاللَّهِ وَأَشْهَدُ بِأَنَّا مُسْلِمُونَ ٥٢

رَبَّنَا ءَأَمَنَّا بِمَا أَنْزَلْتَ وَاتَّبَعْنَا
الرَّسُولَ فَأَكْتُتِبْنَا مَعَ
الشَّاهِدِينَ ٥٣

وَمَكْرُوا وَمَكَرَ اللَّهُ وَاللَّهُ خَيْرٌ
الْمَكْرِينَ ٥٤

إِذْ قَالَ اللَّهُ لِيَعِيسَى إِنِّي مُتَوَفِّيكَ

ganun Akun Suka go Iphoro Akun Suka si-i ko Hadapan Ko go Shotingko Suka pho-on ko siran a da Pamaratiyaya; go Mbalowingko so siran a Miyamangonot Ruka a Makaombao ko siran a da Pamaratiyaya, taman ko Alongan a Qiyamah: Oriyan niyan na Sakun i Khandodan niyo, na Kokomun Ko Sukano ko nganin a da kano ron Pagayonayon.

56. Na so puman so siran a da Pamaratiyaya, na siksa-an Ko siran sa siksa a sangat si-i sa Doniya go sa Akhirat, go da-a Phamakatabang kiran.

57. Na so puman so siran a Miyamaratiyaya go Pinggalubuk iran so manga Pipiya, na itoman Niyan kiran so manga Balas kiran; na so Allah na di Niyan Khabayasan so da Pamaginontolan.

58. Giyaya na Puphanotholun Nami Ruka a pud ko manga Ayat go so Pananadum a Kokoman.

59. Mata-an! A aya lagid o Isà si-i ko Allah na lagid o Adam; a Inadun Niyan a pho-on sa Botha, oriyaniyan na Pitharo Iyan non: So Kon. Na Miya-adun.

60. (Giyaya) so Bunar a pho-on ko Kadnan Ka; na di Ka Phangupud ko Pukhakadowadowa-an.

وَرَأَيْتُكَ إِلَىٰ وَمُطَهَّرِكَ مِنَ الَّذِينَ
كَفَرُوا وَجَاعِلِ الَّذِينَ اتَّبَعُوكَ فَوْقَ
الَّذِينَ كَفَرُوا إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ ثُمَّ
إِلَىٰ مَرْجِعِكُمْ فَأَحْكُم بَيْنَكُمْ
فِيمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٥٥﴾

فَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَأَعَذِبُهُمْ عَذَابًا
شَدِيدًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمَا
لَهُمْ مِنْ نَّاصِرِينَ ﴿٥٦﴾

وَأَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا
الصَّالِحَاتِ فَيُوَفِّيهِمْ أُجُورَهُمْ
وَاللَّهُ لَا يَجِبُ الظَّالِمِينَ ﴿٥٧﴾

ذَٰلِكَ نَتْلُوهُ عَلَيْكَ مِنَ الْآيَاتِ
وَالذِّكْرِ الْحَكِيمِ ﴿٥٨﴾

إِنَّمَا مَثَلُ عِيسَىٰ عِنْدَ اللَّهِ كَمَثَلِ ءَادَمَ
خَلَقَهُ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ قَالَ لَهُ كُنْ
فَيَكُونُ ﴿٥٩﴾

الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُن مِّنَ الْمُمْتَرِينَ ﴿٦٠﴾

61. Na sa tao a Mamawal Ruka on, ko oriyan o Kiyapakatalingoma Ruka o Kata-o, na Tharowangka: A songkano si-i! Ka Tawagun tano so manga Wata Ami go so manga Wata iyo, go so manga Babai Rukami go so manga Babai rukano, go so manga Ginawa Mi go so manga Ginawa niyo: Oriyan niyan na Mangangarapan tano, sa balowin Tano a so Morka o Allah na itomparak Iyan ko manga Bokhag!

62. Mata-an naya! A Sukaniyan ndun so manga Tothol a Bunar: Go da-a Tohan a inonta so Allah; na Mata-an! A so Allah na titho a Sukaniyan so Mabagur, a Maongangun.

63. Na amai ka tomalikhod siran, na Mata-an! A so Allah na katawan Niyani so Puphamaminasa.

64. Tharowangka: Hai manga tao a Tiyoronan ko Kitab! Songkano ko Katharo a ndatadatar Tano ron: A da-a Pushowasowatun Tano a salakao ko Allah; go da-a Isakoto Tano Ron a maito bo; go di Khowa-a o saba-ad rukutano so saba-ad, a manga Katohanan a salakao ko Allah. Na o talikhod siran, na Tharowa niyo. A shaksi-i niyo a Mata-an! A Sukami na Mbabayorantang Kami (ko Allah).

65. Hai manga tao a Tiyoronan ko Kitab! Ino niyo gi-i Phapawala-i

فَمَنْ حَاجَّكَ فِيهِ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنْ
الْعِلْمِ فَقُلْ تَعَالَوْا نَدْعُ أَبْنَاءَنَا
وَأَبْنَاءَكُمْ وَنِسَاءَنَا وَنِسَاءَكُمْ وَأَنْفُسَنَا
وَأَنْفُسَكُمْ ثُمَّ نَبْتَهِلْ فَنَجْعَلْ
لَعْنَتَ اللَّهِ عَلَى الْكَاذِبِينَ ﴿٦١﴾

إِنَّ هَذَا هُوَ الْقَبْضُ الْحَقُّ وَمَا مِنْ إِلَهٍ
إِلَّا اللَّهُ وَإِنَّ اللَّهَ لَهُوَ الْعَزِيزُ
الْحَكِيمُ ﴿٦٢﴾

فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّ اللَّهَ عَلَيْهِمُ بِالْمُفْسِدِينَ ﴿٦٣﴾

قُلْ يَتَّهَلُ الْكِتَابَ تَعَالَوْا إِلَى كَلِمَةٍ
سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ
وَلَا نُشْرِكُ بِهِ شَيْئًا وَلَا يَتَّخِذَ
بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ فَإِنْ
تَوَلَّوْا فَقُولُوا اشْهَدُوا بِأَنَّا
مُسْلِمُونَ ﴿٦٤﴾

يَتَّهَلُ الْكِتَابَ لِمَ تُحَاجُّونَ فِيهِ

so Makapantag ko Ibrahim, a da Toronun so Taurat a go so Injeel inonta ko oriyen niyan? Ba da-manga Sabot iyo?

66. Ino kano wai! A sukano na siran naya na Puphamawalun niyo ko adun a Kata-o niyo ron! Na go niyo wai gi-i Phapawala-i so da-a Mulung iyo ron? A so Allah i Mata-o, na sukano idi manga Tata-o!

67. Da ko butad o Ibrahim iba Yahodi go kuna a ba Christian; na ogaid na sukaniyan na Tomataliyaduk ko Bunar, a Mbabayorantang, na da Mabaloi a pud ko manga Pananakoto.

68. Mata-an! A aya patot a marani ko manga Manosiya ko Ibrahim, na Sabunar a so siran a Miyamangonoton, go giyangkai a Nabi (a so Muhammad) go so Miyamaratiyaya: Na so Allah i Somisiyap ko Miyamaratiyaya.

69. Miyandingandingan o isa ka Sagorompong ko Tiyoronan ko Kitab a o ba kano iran bo Khadadag. Na da-a Khadadag iran, a rowar ko manga ginawa iran, sa di iran mai-inungka!

70. Hai manga tao a Tiyoronan ko Kitab! Ino niyo Phagongkira so manga Ayat o Allah a sukano na Kashasaksi-an niyo?

إِبْرَاهِيمَ وَمَا أُنزِلَتِ التَّوْرَةُ
وَالْإِنْجِيلُ إِلَّا مِنْ بَعْدِهِ أَفَلَا
تَعْقِلُونَ ﴿٦٥﴾

هَاتَانِمْ هَتَوْلَاءَ حَجَجْتُمْ فِيمَا لَكُمْ
بِهِ عِلْمٌ فَلِمَ تُحَاجُّونَ فِيمَا لَيْسَ لَكُمْ
بِهِ عِلْمٌ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ
لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦٦﴾

مَا كَانَ إِبْرَاهِيمَ يَهُودِيًّا وَلَا نَصْرَانِيًّا
وَلَكِنْ كَانَ حَنِيفًا مُسْلِمًا وَمَا كَانَ
مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٦٧﴾

إِنَّ أَوْلَى النَّاسِ بِإِبْرَاهِيمَ لَلَّذِينَ
اتَّبَعُوهُ وَهَذَا النَّبِيُّ وَالَّذِينَ آمَنُوا
وَاللَّهُ وَلِيُّ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٦٨﴾

وَدَّتْ طَائِفَةٌ مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ
لَوِيضُوا لَكُمْ وَمَا يُضِلُّوكُمْ إِلَّا أَنْفُسُهُمْ
وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿٦٩﴾

يَأْتِيهِمْ الْكِتَابُ لَمْ تَكْفُرُوا بِشَيْءٍ
اللَّهُ وَأَنْتُمْ تَشْهَدُونَ ﴿٧٠﴾

71. Hai manga tao a Tiyoronan ko Kitab! Ino niyo Pukhumbotun ko Bunar so ribat, go niyo Puphaguma-a so Bunar, a sukano na kawatan niyo?

72. Na Pitharo o isa ka Sagorompong ko Tiyoronan ko Kitab: A Paratiyaya-a niyo so Initoron ko Miyamaratiyaya, ko awal o Kadaondao, na Ongkira niyo ko akir iran; ka-an siran mamakakasoi;

73. Go da-a Pharatiyaya-an niyo a rowar ko tao a Miyonot ko okit iyo. Tharowangka: A Mata-an! A aya Torowan na so Torowan o Allah: (Go di kano Pharatiyaya) sa badun a kabugan a isa bo sa lagid o ini bugai rukano? O di na ba-adun a Makapamawal kiran- rukano si-i ko Kadnan niyo? Tharowangka: A Mata-an! A so Kakawasa-an na shisi-i sa tangan o Allah: Ipumbugai Niyan ko tao a kabaya Iyan: Ka so Allah na Maginawa, a Mata-o.

74. Ipuphamili Iyan so Limo Iyan ko tao a kabaya Iyan; ka so Allah i Khiruk ko Kakawasa-an a Mala.

75. Na adun a pud ko Tiyoronan sa Kitab a tao, a amai ka sarigan ka sa Tamok a madakul, na tona-in niyan Ruka; go adun a pud kiran a tao, a amai ka sarigan Ka sa salad a Dinar, na di niyan Ruka Thona-in inonta ko Kathaithai a Katitindugan-

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَلْبِسُونَ الْحَقَّ
بِالْبَاطِلِ وَتَكْفُرُونَ بِالْحَقِّ وَأَنْتُمْ
تَعْلَمُونَ ﴿٧١﴾

وَقَالَتْ طَآئِفَةٌ مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ آمَنُوا
بِالَّذِي أُنزِلَ عَلَى الَّذِينَ آمَنُوا وَجَهَ
النَّهَارِ وَكَفَرُوا بِهِ خِرَافَةً لَهُمْ
يَرْجِعُونَ ﴿٧٢﴾

وَلَا تُؤْمِنُوا إِلَّا لِمَنْ تَبِعَ دِينَكُمْ قُلْ إِنَّ
الْهُدَىٰ هُدَىٰ اللَّهِ أَنْ يُؤْتَىٰ أَحَدٌ مِّثْلَ
مَا أُوتِيْتُمْ أَوْ يُحَاجَّكُمْ عِنْدَ رَبِّكُمْ قُلْ إِنَّ
الْفَضْلَ بِيَدِ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ
وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٧٣﴾

يَخْضِعُ بِرَحْمَتِهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ
ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿٧٤﴾

﴿٧٥﴾ وَمِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مَنْ إِنْ تَأْمَنَهُ
بِقِنطَارٍ يُؤَدِّيهِ إِلَيْكَ وَمِنْهُمْ مَنْ إِنْ
تَأْمَنَهُ بِدِينَارٍ لَا يُؤَدِّيهِ إِلَيْكَ إِلَّا مَا دَمَّتْ
عَلَيْهِ قَائِمًا ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا لَيْسَ عَلَيْنَا

gka-on, giyoto na sabap sa Mata-an!
A siran na Pitharo iran: A da-a okit
a Kakhadosa mi si-i ko manga
Ummi. Na Iphagangkob iran ko
Allah so Kabokhag, a siran na ka-
tawan niyan (a siran na manga bo-
khag).

76. Owai na-sa dun sa tao a Ito-
man niyan so diyandi iyan go Man-
anggila,- na Mata-an! A so Allah na
Pukhababaya-an Niyani so Khipa-
nananggila.

77. Mata-an! A so siran a Ipu-
phamasa iran so diyandi o Allah a
go so manga Sapa iran sa arga a
maito, na siran man na da-a Kipan-
tag iran ko Akhirat: Go di siran
Imbitiyara-i o Allah go di Niyani
siran ila-in ko Alongan a Qiyamah,
go di Niyani siran Sotin: Go adun a
bagiyan niran a siksa a Malipudus.

78. Na Mata-an! A adun a pud
kiran a salompok a ipuphamagalin
niran so manga dila iran ko Kitab:
Ka-an niyo to Tarima-a sa pud ko
Kitab, akuna a ba oto pud ko Ki-
tab; go gi-i ran Tharo-on: A Giyoto
na pho-on ko hadapan o Allah, a
kuna a ba oto pho-on ko Hadapan
o Allah: Ka Iphagangkob iran ko
Allah so kabokhag, a siran na ka-
tawan niran (a siran na manga bo-
khag)!

79. Di patot ko Manosiya, a
ibugai ron o Allah so Kitab; go so

فِي الْأَمْتِنَ سَكِيلٌ وَيَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ
الْكُذِبَ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٧٥﴾

بَلَىٰ مَنْ أَوْفَىٰ بِعَهْدِهِ وَاتَّقَىٰ فَإِنَّ اللَّهَ
يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ ﴿٧٦﴾

إِنَّ الَّذِينَ يَشْتَرُونَ بِعَهْدِ اللَّهِ وَأَيْمَانِهِمْ
ثَمَنًا قَلِيلًا أُولَٰئِكَ لَا خَلَاقَ لَهُمْ فِي
الْآخِرَةِ وَلَا يَكْلِمُهُمُ اللَّهُ وَلَا
يَنْظُرُ إِلَيْهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَا
يُرَكِّبُهُمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ
أَلِيمٌ ﴿٧٧﴾

وَإِنَّ مِنْهُمْ لَفَرِيقًا يَلْوَنَ أَسْمَانَهُمْ
بِالْكِتَابِ لِيَحْسَبُوهُ مِنَ الْكِتَابِ
وَمَا هُوَ مِنَ الْكِتَابِ وَيَقُولُونَ
هُوَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَمَا هُوَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ
وَيَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ الْكُذِبَ
وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٧٨﴾

مَا كَانَ لِبَشَرٍ أَنْ يُؤْتِيَهُ اللَّهُ الْكِتَابَ

Ongangun, go so Kananabi-i, iba sa oriyani niyan na Tharo-on Niyan ko manga Manosiya: a Mbalo kano a manga oripun ko a sambu o Allah: Na ogaid na (aya Tharo-on Niyan na:) Mbalo kano a manga Olama sabap ko sukano na Ipuphangundao niyo so Kitab: Go sabap ko sukano na Puphangadi-an niyo.

80. Go (Di patot) o ba Niyan rukano Sogo-on a kakowa-a niyo ko manga Malaikat go so manga Nabi a manga Katohanan; ka ino Niyan rukano Shogo-on so Kaongkir ko oriyani o Masa a Kambabayorantang iyo?

81. Na gowani a mba-alan o Allah so diyandi ko manga Nabi, na (Pitharo Iyan:) Ibut ka so ini bugai Akun Rukano a Kitab a go Ongangun; na sa oriyani niyan na adun a Phakatalingoma Rukano a Sogo, a tomatanto ko Matatangan Niyo (sukaniyan so Muhammad) na Paratiyaya-a Niyo dun go Tabangi Niyo dun Sukaniyan. Pitharo Iyan: Ino Miyayon Kano, go Tiyarima Iyo angkoto a diyandi Akun? Pitharo Iran: A Miyayon Kami. Na Pitharo Iyan: A Shaksi-i Niyo, go Sakun na pud Iyo a pud ko manga saksi.

82. Na sa dun sa tomalikhod ko oriyani noto, na siran man na siran i manga songklid.

وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ ثُمَّ يَقُولُ لِلنَّاسِ
كُونُوا عِبَادًا لِي مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَكِنْ
كُونُوا رَبَّيُنَا بِمَا كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ
﴿٧٨﴾

وَلَا يَأْمُرُكُمْ أَنْ تَتَّخِذُوا الْمَلَائِكَةَ
وَالنَّبِيِّينَ أَرْبَابًا أَيَأْمُرُكُمْ بِالْكُفْرِ بَعْدَ
إِذْ أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿٨٠﴾

وَإِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ النَّبِيِّينَ لَمَا
ءَاتَيْتُكُمْ مِنْ كِتَابٍ وَحِكْمَةٍ
تُرَجَّاءَ كُمْ رَسُولٌ مُصَدِّقٌ لِمَا
مَعَكُمْ لَتُؤْمِنُنَّ بِهِ، وَتَنْصُرُنَّهُ، قَالَ
ءَأَقْرَرْتُمْ وَأَخَذْتُمْ عَلَىٰ ذَٰلِكُمْ إِصْرِي
قَالُوا أَقْرَرْنَا قَالَ فَأَشْهَدُوا وَإِنَّا
مَعَكُمْ مِنَ الشَّاهِدِينَ ﴿٨١﴾

فَمَنْ تَوَلَّىٰ بَعْدَ ذَٰلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ
الْفٰلْسِفُونَ ﴿٨٢﴾

83. Ba so salakao ko Agama o Allah i Pumbabanogun niran?- A (si-i ko Allah) Mimbayorantang so matatago ko manga Langit go so Lopa, sa Kapangongonotan go tugul, go Ron siran Phamakandoda.

84. Tharowangka: A Piyaratiyaya Mi so Allah, go so (Qur-an) Initoron Rukami go so Initoron ko Ibrahim, go so Ismail, go so Ishaq, go so Yaqoub, go so manga Moriran a tao, goso inibugai ko Musa, go so Isa, go so manga Nabi, a pho-on ko Kadnan Niran: Da-a imbida Ami Kiran a isa bo, go Sukami na Ron Kami Mimbayorantang.

85. Na sa dun sa mbabanog sa salakao ko Islam a okit ko Kapaginutao, na da dun a Khatarima a pho-on rukaniyan; go sukaniyan si-i sa Akhirat na pud dun ko manga logi (a manga tao ko Naraka).

86. Andamanaya i Kapunggonanaowa o Allah ko pagtao a Miyamangongkir ko oriyan o Kiyaparatiyaya iran go Kiyashaksi-an niran a Mata-an! A so Sogo na Bunar go Miyakatalingoma kiran so manga Rarayag a Karina? Na so Allah na di Niyan Punggonana-on so pagtao a da Pamaginontolan.

87. Siran man na aya Balas kiran na Mata-an! A mitomparak kiran so Morka o Allah, go so manga Ma-

أَفَغَيْرَ دِينِ اللَّهِ يَبْغُونَ وَلَهُ
أَسْلَمَ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ
طَوْعًا وَكَرْهًا وَإِلَيْهِ
يُرْجَعُونَ ﴿٨٣﴾

قُلْ ءَأَمْنَا بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلَ عَلَيْنَا وَمَا
أُنزِلَ عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ
وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ
وَمَا أَوْقَىٰ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ وَالنَّبِيِّونَ
مِنْ رَبِّهِمْ لَا تَفْرِقْ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْهُمْ
وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ﴿٨٤﴾

وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ
مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٨٥﴾

كَيْفَ يَهْدِي اللَّهُ قَوْمًا كَفَرُوا بَعْدَ
إِيمَانِهِمْ وَشَهِدُوا أَنَّ الرَّسُولَ حَقٌّ
وَجَاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي
الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٨٦﴾

أُولَٰئِكَ جَزَاءُ وَّهُمْ أَنَّ عَلَيْهِمْ لَعْنَةَ
اللَّهِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ ﴿٨٧﴾

laikat, go so manga Manosiya a kasama sama iran;-

88. Makakakal siran non; di kiran Mapagukhapukhap so siksa, go di kiran Maphata-alik;-

89. Inonta bo so siran a Mitha-taobat ko oriyen noto, go Miphipyapiya; ka Mata-an! A so Allah na Manapi, a Makalimo-on.

90. Mata-an! A so siran a Miyamangongkir ko oriyen o Kiyaparatiyaya iran, oriyen niyan na Piyagomanomanan niran so Kaongkir,- na di dun Matarima so Taobat iran; ka siran man na siran so Miyangadadag.

91. Mata-an! A so siran a da Pamaratiyaya, a Miyamatai ko di ran Kapaparatiyaya,- na da dun a Matarima a pho-on ko nggagaisa kiran a makapuno ko Lopa a bolawan, o a-onunon. Na siran man na adun a bagiyan niran a siksa a Malipudus, go da-a Mamakatabang kiran.

92. Di kano dun iraot ko mapiya taman sa di kano nggasto ko Pukhababaya-an niyo; na sa dun sa Manggasto niyo a nganin o nganin, na Mata-an! A so Allah na katawan Niyan noto.

93. Langowan o Pangunungkun na Miyabaloi a Halal ko manga

خَالِدِينَ فِيهَا لَا يَخْفَىٰ عَنْهُمْ الْعَذَابُ
وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ ﴿٨٨﴾

إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِن بَعْدِ ذَلِكَ وَأَصْلَحُوا
فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٨٩﴾

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بَعْدَ إِيمَانِهِمْ ثُمَّ
أَزْدَادُوا كُفْرًا لَّن نُّقَبِلَ تَوْبَتَهُمْ
وَأُولَٰئِكَ هُمُ الصَّاغِرُونَ ﴿٩٠﴾

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَمَاتُوا وَهُمْ كُفْرًا فَلَن
يُقْبَلَ مِنْ أَحَدِهِمْ مِّلٌ أَرْضٍ
ذَهَبًا وَلَوْ أَفْتَدَىٰ بِهِ ۗ أُولَٰئِكَ لَهُمْ
عَذَابٌ أَلِيمٌ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَّاصِرِينَ ﴿٩١﴾

لَن نَّسْأَلَهُم بِرِحَّتِ تَنفِقُوا مِمَّا حُبِبْتُمْ
وَمَا تَنفِقُوا مِن شَيْءٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ
عَلِيمٌ ﴿٩٢﴾

﴿٩٣﴾ كُلُّ الطَّعَامِ كَانَ حَلَٰلًا لِّبَنِي

Moriyatao o Israil, inonta so Kiyaram o Israil sa ginawa Niyan, ko da pun Kitoronun ko Taurat. Tharowangka: A bayanun niyo so Taurat na go niyo Batiya-a o sukano i manga Bunar.

94. Na sa dun sa itumpo niyan ko Allah so Kabokhag ko oriyang noto, na siran man na siran so da Pamanginontolan.

95. Tharowangka: A Bunar so Allah: Na kuduga niyo so okit o Ibrahim, a Maka-o ontol; na da Mabaloi a pud ko manga Pananakoto.

96. Mata-an! A Aya Paganai a Walai a Mbala-in a ruk o manga Manosiya na so (Al-Masjid Al-Haram a) matatago sa Makkah: A Barakatun go Torowan ko manga Ka-adun:

97. Katatagowan sa manga Tanda a manga Rarayag; a so Tinindugan o Ibrahim; na sa dun sa Makasoludon na miyabaloi a Somasarig; na Paliyogat o Allah ko manga Manosiya so Kapunaik Hajji ko Baitullah, -ko tao a Phakagaos ko okiton; na sa tao a Mongkir, na Mata-an! A so Allah na Kawasa ko manga Ka-adun.

98. Tharowangka: Hai manga tao a Tiyoronan ko Kitab! Ino niyo di Pharatiyaya-a so manga Ayat o

إِسْرَائِيلَ إِلَّا مَا حَرَّمَ إِسْرَائِيلُ عَلَى
نَفْسِهِ مِنْ قَبْلِ أَنْ تُنَزَّلَ التَّوْرَةُ قُلْ
فَأْتُوا بِالتَّوْرَةِ فَاتْلُوهَا إِنْ كُنْتُمْ
صَادِقِينَ ﴿١٣﴾

فَمَنْ أَفْتَرَى عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ مِنْ بَعْدِ
ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿١٤﴾

قُلْ صَدَقَ اللَّهُ فَاتَّبِعُوا مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا
وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٥﴾

إِنْ أَوَّلَ بَيْتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِي بِبَكَّةَ
مُبَارَكًا وَهُدًى لِّلْعَالَمِينَ ﴿١٦﴾

فِيهِ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ مِّمَّا يُزَكِّيهِمْ وَمَنْ
دَخَلَهُ كَانَ آمِنًا وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ
الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا وَمَنْ
كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ عَنِي عَنِ الْعَالَمِينَ ﴿١٧﴾

قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَكْفُرُونَ بِآيَاتِ

Allah, a so Allah i Saksi ko gi-i niyo Nggolaola-an?

99. Tharowangka: Hai manga tao a Tiyoronan ko Kitab! Ino niyo Puphangalangi ko lalan o Allah, so tao a Miyaratiyaya, a iphuloloba iyo sa lalan a bukhog, a sukano i manga saksi-on? Na kuna a ba kalilipati o Allah so gi-i niyo Nggolaola-an.

100. Hai so Miyamaratiyaya! Amai ka Onotan niyo so isa ka Sagorompong ko siran a piyamugan ko Kitab, na Mapakakaso i kano iran ko oriyon o Kiyaparatiyaya niyo ko Kakakapiri!

101. Na andamanaya i Kapukhampir iyo a sukano na Kapuphangadian rukano so manga Ayat o Allah, go shisi-i rukano so Sogo Iyan? Na sa dun sa kupitan niyan so (Kitab o) Allah na Sabunar a Miyatoro ko lalan a Matitho.

102. Hai so Miyamaratiyaya! Kalukun niyo so Allah sa titho a Kaluk Rukaniyan, na oba kano Mamatai sa di kano Ron Makambabayorantang.

103. Go kupiti niyo so Tali o Allah sa kasamasama niyo, go di kano Pumbulabulag; go Tadumi niyo so Limo rukano o Allah; go wani ko Miriridowai kano na tini-mo Iyan so manga poso iyo, na

اللَّهُ وَاللَّهُ شَهِيدٌ عَلَىٰ مَا تَعْمَلُونَ ﴿٩٨﴾

قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ اللَّهِ مِنِّ أَمْنٍ تَبْغُونَهَا عِوَجًا وَأَنتُمْ شُهَدَاءُ ۗ وَمَا اللَّهُ بِغَفِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٩٩﴾

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِن تَطِيعُوا فَرِيقًا مِّنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ يَرُدُّوكُم بَعْدَ إِيمَانِكُمْ كَافِرِينَ ﴿١٠٠﴾

وَكَيْفَ تَكْفُرُونَ وَأَنتُمْ تُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ ءَايَاتُ اللَّهِ وَفِيكُمْ رَسُولُهُ ۗ وَمَن يَعْتَصِم بِاللَّهِ فَقَدْ هُدِيَ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿١٠١﴾

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقَاتِهِ وَلَا تَمُونُوا إِلَّا وَأَنتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿١٠٢﴾

وَأَعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرُّوا ۗ وَأَذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنْتُمْ أَعْدَاءً فَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ فَأَصْبَحْتُم بِنِعْمَتِهِ إِخْوَانًا وَكُنْتُمْ عَلَىٰ

Miyabaloï kano sa sabap ko Limo Iyan, a Magari-ari; go Miyatago kano ko Thuba-an o landung a Apoi, na Siyabut kano Niyan non. Lagid anan a Kapuphakaliwanaga rukano o Allah ko manga Tanda Iyan: Ka-angkano makakudug sa Ontol.

104. Na mbaloï so isa rukano ka Sagorompong a Ipuphanolon niran so Mapiya, go Ipushogo iran so okit a Mapiya, go Ipushapar iran so Marata: Na siran man na siran so Phamakasulang sa Maliwanag.

105. Na oba kano mabaloï a lagid o siran a Mimbulabulag siran go da siran Pagayonayon ko oriyan o Kiyapakatalingoma kiran o manga Rarayag a Karina: Na siran man na adun a bagiyen niran a siksa a lubi a Mala,-

106. Si-i ko Gawi-i a adun a Makatataid a manga Paras, go adun a Makaitumitum a manga Paras: Na so puman so siran noto a Miyakaitumitum so manga Paras iran, na (Tharo-on kiran:) Ino kano Pagongkir ko oriyan o Kiyaparatiyaya niyo? Na Ta-ami niyo so siksa sabap ko Kiya-ongkir iyo.

107. Na so puman so siran noto a Miyamakataitaid so manga Paras iran,-na matago ko (Sorga a) Limo o Allah: Sa ron Siran non ndun Makakakal.

شَفَا حُفْرَ وَمِنَ النَّارِ فَأَنْقَذَكُمْ مِنْهَا
كَذَلِكَ يَبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ
تَهْتَدُونَ ﴿١٠٣﴾

وَلَتَكُنْ مِنْكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ
وَيَأْمُرُونَ بِالْعُرْفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ
وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿١٠٤﴾

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ تَفَرَّقُوا وَاخْتَلَفُوا
مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُ وَأُولَئِكَ لَهُمْ
عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٠٥﴾

يَوْمَ تَبْيَضُّ وُجُوهٌ وَتَسْوَدُّ وُجُوهٌ فَأَمَّا
الَّذِينَ اسْوَدَّتْ وُجُوهُهُمْ أَكْفَرْتُمْ بَعْدَ
إِيمَانِكُمْ فذوقوا العذاب بما كنتم
تكفرون ﴿١٠٦﴾

وَأَمَّا الَّذِينَ أَبْيَضتْ وُجُوهُهُمْ ففِي رَحْمَةِ
اللَّهِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿١٠٧﴾

108. Giyaya man so manga Ayat o Allah: A Puphangadi-an Ami Rukaya si-i ko Bunar: Na di Kabaya o Allah o ba Niyar Kasalimboto so manga ka-adun.

109. Na ruk o Allah so nganin a shisi-i ko manga Langit go so nganin a shisi-i ko Lopa: Na si-i bo Phakandoda ko Allah so Pukhakaolaola.

110. Miya-adun kano a Mapiya a pagtao, a Piyakagumao ko manga Manosiya, a Ipushogo iyo so okit a Mapiya, go Ipushapar iyo so Marata, go Papatariyaya-an niyo so Allah. Na o Maratiyaya so Tiyoronan ko Kitab, na Mata-an! A adun a Mapiya a bagiyar niran: So saba-ad kiran na Mapapatariyaya, na so kadakulan kiran na manga songkid.

111. Da dun a Khibinasa iran rukano, a rowar sa sakit a ginawa; na o Pakimbonowai siran rukano, na Thalikhodan kano iran, oriyar niyan na di siran Khatabangan.

112. Minikolob kiran so Kahinagan apiya anda siran Pukhato-on, inonta bo sa (komupit) ko tali a pho-on ko Allah go so Tali a pho-on ko manga Manosiya; go adun a Miyatangkud kiran a Rarangit a pho-on ko Allah, go Minikolob kiran so Kapakarondan. Giyoto man na sabap sa Mata-an! A siran na

تِلْكَ آيَاتُ اللَّهِ نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ وَمَا
اللَّهُ يُرِيدُ ظُلْمًا لِلْعَالَمِينَ ﴿١٠٨﴾

وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ
وَالِلَّهِ تُرْجَعُ الْاُمُورُ ﴿١٠٩﴾

كُنْتُمْ خَيْرَ اُمَّةٍ اُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ
تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ
الْمُنْكَرِ وَتُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَلَوْ
ءَامَنَ اَهْلُ الْكِتَابِ لَكَانَ خَيْرًا
لَّهُمْ مِنْهُمْ الْمُؤْمِنُونَ
وَآكْثَرُهُمُ الْفٰسِقُونَ ﴿١١٠﴾

لَنْ يَضُرُّكُمْ اِلَّا اَذًى ط وَإِنْ
يَقْتُلُوكُمْ يُوَلُّوْكُمْ الْاَدْبَارَ ثُمَّ
لَا يَنْصُرُوْنَ ﴿١١١﴾

ضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الذِّلَّةُ اِنَّ مَا تَقِفُوْا اِلَّا
يُحِبُّلِي مِنَ اللّٰهِ وَحِبْلِي مِنَ النَّاسِ وَاَبَاءُ و
يَغْضَبُ مِنَ اللّٰهِ وَضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ
الْمَسْكَنَةُ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ كَانُوْا
يَكْفُرُوْنَ بِآيٰتِ اللّٰهِ وَيَقْتُلُوْنَ
الْاَنْبِيَاءَ بِغَيْرِ حَقِّ ذٰلِكَ بِمَا عَصَوْا

Miyabaloi siran a Mo-ongkir ko manga Ayat o Allah, go Puphamo-no-on niran so manga Nabi sa di ontol; giyoto man na sabap ko Kiyandarowaka iran go Miyabaloi siran a Mimamalawani.

113. Kuna a ba siran Mulagilagid: Ka-adun a pud ko Tiyoronan ko Kitab a pagtao a Mo-ontol; a Puphangadi-an niran so manga Ayat o Allah ko manga oras ko Kagagawi-i, a siran na Puphamanodod siran.

114. Papatiyaya-an niran so Allah a go so Alongan a Maori; go Ipushogo iran so okit a Mapiya, go Ipushapar iran so Marata; go Puphagoradorad siran ko manga Pipiya: Na siran man na pud ko manga Bilangatao.

115. Na sa dun sa Nggolaola-an niran a Mapiya, na di kiran ndun noto Mapapas; ka so Allah na katan Niyana so Khipananangila.

116. Mata-an! A so siran a da Pamaratiyaya,-na da dun a Milinding kiran o manga Tamok iran go so manga Wata iran ko (siksa o) Allah a maito bo: Ka siran man i manga tao ko Naraka,-sa ron siran non ndun Makakakal.

117. Aya ibarat o Ipuphamumugai ran sangkai a Kaoyagoyag sa Doniya na lagid o ndo a katatago-

وَكَانُوا يَعْتَدُونَ ﴿١١٢﴾

﴿١١٢﴾ لَيْسُوا سَوَاءً ۚ مَنِ أَهْلَ الْكِتَابِ أُمَّةٌ قَائِمَةٌ يَتْلُونَ آيَاتِ اللَّهِ آنَاءَ اللَّيْلِ وَهُمْ يَسْجُدُونَ ﴿١١٣﴾

يَوْمُنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ۚ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُسْرِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَأُولَٰئِكَ مِنَ الصَّٰلِحِينَ ﴿١١٤﴾

وَمَا يَنْفَعُكُمُ أَمْوَالٌ وَلَا بَنُونَ ۚ وَمَا يَنْفَعُكُمُ اللَّهُ عَلَيْهِم بِالْمُتَّقِينَ ﴿١١٥﴾

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنْ تُغْنِي عَنْهُمْ ۖ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا ۚ وَأُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿١١٦﴾

مَثَلُ مَا يُنْفِقُونَ فِي هَذِهِ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا كَمَثَلِ رِيحٍ فِيهَا صِرٌّ أَصَابَتْ حَرَّتْ

wan sa Mayao: A minisogat ko pur o pagtao a siyalimbota niran so manga ginawa iran na Miyabinasa niyan noto: Na da siran Salimbota o Allah, na ogaid na so manga ginawa iran i Pushalimbota niran.

118. Hai so Miyamaratiyaya! Di kano khowa sa manga. Bolayoka ko salakao rukano: Ka di iran rukano khukusan so Kapaminasa. Na Mashisinganin niran so Kapakandadamar iyo: Sabunar a Miyapayag so Rarangit a pho-on ko manga ngari iran: Na so Pagu-uma-an o manga rarub iran i lubi a Mala. Sabunar a Piyakarayag Ami rukano so manga Tanda, o sukano na Punggudagudagan niyo.

119. Ino kano wai! A sukano na Pukhababaya-an niyo siran, na di kano iran Khababaya-an,-go Papatatiyaya-an niyo so Kitab sa Kalangolangowan Niyan. Na igira-a Minitho-ona kano iran, na Tharon niran: A Miyaratiyaya kami: Na igira-a miyakasibai siran, na Pangukhubun niran makapantag rukano so manga kumur iran po-on sa otug. Tharowangka: A Mamatai kanò sabap ko otug iyo; Mata-an! A so Allah na katawan Niyan so shisi-i ko manga rarub.

120. O Masogat kano a Mapiya, na ikharata a ginawa iran; na o Masogat kano a Marata, na ipakapiya a ginawa iran. Na o Phantang

قَوْمٍ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ فَأَهْلَكَتَهُمْ وَمَا
ظَلَمَهُمُ اللَّهُ وَلَكِنْ أَنْفُسَهُمْ
يَظْلِمُونَ ﴿١١٧﴾

يَتَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّخِذُوا بَطَانَةَ
مِن دُونِكُمْ لَا يَأْتُونُكُمْ حَبَالًا وَدُوَامًا
عَيْنَتْمْ قَدْ بَدَتِ الْبَغْضَاءُ مِنْ أَفْوَاهِهِمْ
وَمَا تُخْفِي صُدُورُهُمْ أَكْبَرُ قَدْ بَيَّنَّا
لَكُمْ الْآيَاتِ إِنْ كُنْتُمْ تَعْقِلُونَ ﴿١١٨﴾

هَآئِنْتُمْ ءَاوِيَاءٌ يُحِبُّونَهُمْ وَلَا يُحِبُّونَكُمْ
وَتُؤْمِنُونَ بِالْكِتَابِ كُلِّهِ وَإِذَا الْقَوْمُ
قَالُوا ءَامَنُوا وَإِذَا خَلَقُوا عَضُوا عَلَيْكُمْ
أَلَا نُمَلِّ مِنْ الْعَيْظِ قُلُوبَ الْمُؤْتِرِ بِغَيْظِكُمْ
إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿١١٩﴾

إِنْ تَمَسَّكْتُمْ حَسَنَةً تَسْؤُهُمْ وَإِنْ
تُصِبْكُمْ سَيِّئَةٌ يَفْرَحُوا بِهَا وَإِنْ
تَصْرَبُوا وَتَتَّقُوا لَا يَضُرُّكُمْ

kano go Mananggila kano, na da-a Mibinasa rukano o tipo iran a mai-to bo; Mata-an! A so Allah na katawan Niyana so gi-i ran Nggolao-la-an.

121. Na gowani na Miyangabagala Ka a pho-on ko Walainka ka Phakadarupa-an Ka so Miyamaratiyaya ko manga Darpa ko Kambo-nowai: Na so Allah na Puphakanug, a Mata-o:

122. Gowani a Manggudaguda o dowo lompok rukano a kakhaluk iran; na so Allah i Tomiyabang kiran, na so Allah i Sarigi o Miyamaratiyaya.

123. Na Sabunsabunar a Tiyanbangan kano o Allah si-i sa Badr, a sukano na Mitatanan; na Kalukun niyo so Allah; ka-angkano Makapanalamat.

124. Gowani na Gi-ingka Tharon ko Miyamaratiyaya: A ba rukano di Phakatiyokop so Panabang rukano o Kadnan niyo a Tulonggi-bo a manga Malaikat a Piyamaktoron?

125. Owai,-amai ka Makatigur kano, go Mananggila kano, na go kano iran Matukao Gomobat sangkai a masa iran, na Phanabangan kano o Kadnan niyo sa Limanggibo a manga Malaikat a manga Biyak-sa.

كَيْدُهُمْ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ بِمَا يَعْمَلُونَ
مُحِيطٌ ﴿١٢٠﴾

وَإِذْ غَدَوْتَ مِنْ أَهْلِكَ تُبَوِّئُ
الْمُؤْمِنِينَ مَقْعِدَ الْقِتَالِ وَاللَّهُ
سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٢١﴾

إِذْ هَمَّتْ طَّائِفَتَانِ مِنْكُمْ أَنْ
تَفْسَلَا وَاللَّهُ وَلِيَهُمَا وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ
الْمُؤْمِنُونَ ﴿١٢٢﴾

وَلَقَدْ نَصَرَكُمُ اللَّهُ بِبَدْرٍ وَأَنْتُمْ أَذِلَّةٌ
فَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٢٣﴾

إِذْ تَقُولُ لِلْمُؤْمِنِينَ أَلَنْ يَكْفِيَكُمْ أَنْ
يُمَدِّدَ رَبُّكُمْ بِثَلَاثَةِ آفَافٍ مِنَ
الْمَلَائِكَةِ مُزْلَلِينَ ﴿١٢٤﴾

بَلَىٰ إِنْ تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا وَيَأْتُوكُمْ مِنْ
فَوْرِهِمْ هَذَا يُمْدِدْكُمْ رَبُّكُمْ بِخَمْسَةِ
آفَافٍ مِنَ الْمَلَائِكَةِ مُسَوِّمِينَ ﴿١٢٥﴾

126. Na da-a inimba-al o Allah ko Panabang a rowar sa Pangoyat rukano, go an Thatana so manga poso iyo sa sabap Rukaniyan: Na da ko Panabang inonta na si-i bo pho-on ko Hadapan o Allah, a Ma-bagur, a Maongangun:

وَمَا جَعَلَهُ اللَّهُ إِلَّا بُشْرَىٰ لَكُمْ وَلِتَطْمَئِنَّ قُلُوبُكُمْ بِهِ ۗ وَمَا النَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ﴿١٢٦﴾

127. Ka mbinasa-an Niyan so saba-ad ko siran a da Pamaratiyaya o di na Phakaito-on Niyan siran, ka-an siran mamakandod, a da-a Miyambatas iran.

لَيَقْطَعَنَّ طَرْفًا مِّنَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَوْ يَكْبِتُنَّهُمْ فَيَنْقَلِبُوا خَائِبِينَ ﴿١٢٧﴾

128. Da-a Kapa-ar Ka, ko Kha-sowa a maito bo: O Phakataobata Niyan siran, o di na siksa-an Niyan siran; ka Mata-an! A siran na da Pamaginontolan.

لَيْسَ لَكَ مِنَ الْأَمْرِ شَيْءٌ أَوْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْ أَوْ يُعَذِّبُهُمْ فَإِنَّهُمْ ظَالِمُونَ ﴿١٢٨﴾

129. Na ruk o Allah so nganin a shisi-i ko manga Langit a go so nganin a shisi-i ko Lopa. Punapiyan Niyan so tao a kabaya Iyan go shiksa-an Niyan so tao a kabaya Iyan; ka so Allah na Manapi, a Makalimo-on.

وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۗ يَغْفِرُ لِمَن يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَن يَشَاءُ ۗ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٢٩﴾

130. Hai so Miyamaratiyaya! Di niyo khana so Piriba-an, a Pukha-takup a gi-i Mathakutakup; go Kalukun niyo so Allah; ka-angkano Makasulang sa Maliwanag.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَأْكُلُوا الرِّبَا أَضْعَافًا مُّضَاعَفَةً ۖ وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿١٣٠﴾

131. Na Pananggila-i niyo so Apoi, a so ini Thiyagar ko da Pamaratiyaya:

وَاتَّقُوا النَّارَ الَّتِي أُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ ﴿١٣١﴾

132. Go Onoti niyo so Allah go so Sogo; ka-angkanano Mipangalimo.

133. Na Pamakoti niyo so Ma-ap a pho-on ko Kadnan niyo, go so Sorga a aya Kabulang Iyan na so Kabulang o manga Langit a go so Lopa, a ini Thiyagar ko Miyama-nanggila,-

134. Siran na Puphamumugai siran, ko Kapakadadaya, a go so Masikot; go itatakunul iran a ginawa iran ko Gani, go manga Nanapi ko manga Manosiya;-ka so Allah na Pukhababaya-an Niyan so Miphipi-yapiya;-

135. Go siran na igira-a Miyakanggolaola siran sa Pakasinggai, o di na Kasalimbotan niran so manga ginawa iran, na Kataduman niran so Allah, na Manguni siran non sa Ma-ap makapantag ko manga Dosa iran,-ka ba-adun a Phakada ko manga Dosa a rowar ko Allah?-Go di iran Thatapun so Pinggolaola iran (a marata) a siran na katawan niran.

136. Siran man na adun a Balas kiran a Ma-ap a pho-on ko Kadnan niran, go manga Sorga a Puphamangondas ko kababa-an Niyan so manga Lawasaig,-a Makakakal siran non: A Miyakapiyapiya a Balas ko manga Bara-amal!

وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ
تُرْحَمُونَ ﴿١٣٢﴾

﴿١٣٣﴾ وَسَارِعُوا إِلَىٰ مَغْفِرَةٍ مِّن
رَّبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا السَّمَاوَاتُ
وَالْأَرْضُ أُعِدَّتْ لِلْمُتَّقِينَ ﴿١٣٤﴾

الَّذِينَ يُنْفِقُونَ فِي السَّرَّاءِ وَالضَّرَّاءِ
وَالْكُظُمِينَ الْفَيْظِ وَالْعَافِينَ
عَنِ النَّاسِ وَاللَّهُ يُحِبُّ
الْمُحْسِنِينَ ﴿١٣٥﴾

وَالَّذِينَ إِذَا فَعَلُوا فَحِشَةً أَوْ ظَلَمُوا
أَنْفُسَهُمْ ذَكَرُوا اللَّهَ فَاَسْتَغْفَرُوا
لِدُنُوبِهِمْ وَمَنْ يَغْفِرِ الدُّنُوبَ إِلَّا
اللَّهُ وَلَمْ يُصِرُّوْا عَلَىٰ مَا فَعَلُوا وَهُمْ
يَعْلَمُونَ ﴿١٣٦﴾

أُولَٰئِكَ جَزَاؤُهُمْ مَغْفِرَةٌ مِّن رَّبِّهِمْ
وَجَنَّةٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
خَالِدِينَ فِيهَا وَنِعْمَ أَجْرُ
الْعَامِلِينَ ﴿١٣٧﴾

137. Sabunar a Miya-ipos ko Miya-ona an niyo o Piyanga-o okitan: Na ndalakao kano si-i ko Lopa, na Pagilailaya niyo o antona-a i Miyambutad o Kiya-akiran ko Piyamakambokhag iran (so manga Rasul).

138. Giyaya na osayan ko manga Manosiya, go Torowan go Thoma ko Miyamananggila!

139. Na di kano Khaloba-i, go di kano Pumboko: Ka sukano i Maporo o sukano na Khipaparatiyaya.

140. O Masogat kano a Pali, na Sabunar a Miyasogat so pagtao a Pali a ishan niyan, Na giyoto man so manga Alongan a gi-i Ami oto Pakashambisambi-in ko lut-lut o manga Manosiya: Go kagiya a Phunto-on o Allah so siran a Miyamaratiyaya, go Mbalowin Niyan so saba-ad rukano a manga Shahid. Na so Allah na di Niyan Khabayan so da Pamaginontolan;

141. Go kagiya Shotin o Allah so siran a Miyamaratiyaya go Mbina-sa-an Niyan so manga Kapir.

142. Ba niyo tatarima-a sa Phakasolud kano ko Sorga a da pun Mapunto o Allah so siran a Miyamanagontaman rukano go da Niyan pun Mapunto so manga Papantang?

قَدَحَلَّتْ مِنْ قَبْلِكُمْ سُنَنٌ فَسِيرُوا فِي
الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ
الْمُكذِّبِينَ ﴿١٣٧﴾

هَذَا بَيَانٌ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَمَوْعِظَةٌ
لِّلْمُتَّقِينَ ﴿١٣٨﴾

وَلَا تَهْتَفُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَانْتُمُ الْأَعْلَوْنَ
إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٣٩﴾

إِن يَمَسَّكُمْ فَرَحٌ فَقَدِمَسَّ الْقَوْمَ
فَرَحٌ مِّثْلُهُ، وَتِلْكَ الْآيَاتُ
نُذًا وَلِهَآبَيْنَ النَّاسِ وَلِيَعْلَمَ اللَّهُ
الَّذِينَ ءَامَنُوا وَيَتَّخِذَ مِنْكُمْ شُهَدَاءَ
وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ ﴿١٤٠﴾

وَلِيُمَحِّصَ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَيَمْحَقَ
الْكُفْرِينَ ﴿١٤١﴾

أَمْرٌ حَسِبْتُمْ أَن تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ وَلَمَّا
يَعْلَمِ اللَّهُ الَّذِينَ جَاهَدُوا مِنْكُمْ وَيَعْلَمَ
الصَّابِرِينَ ﴿١٤٢﴾

143. Na Sabunsabunar a sukano na gi-i niyo Shingayo-on so Kapatai ko da niyo ron pun Kitumo: Na Sabunar a Miya-ilai niyo to a sukano na Kababantayan niyo!

144. Na da ko Muhammad inonta na Sogo: A Sabunar a Miya-ipos ko Miya-ona a Niyan so manga Sogo. Ino amai ka Matai o di na Mapurang, Pumbaklid kano ko Kakapir iyo? Na sa dun sa Mbakulid ko Kakapiri ron, na da dun a Mibinasa niyan ko Allah a maito bo; na Mbalasan ndun o Allah so Miyamanalamat.

145. Na da-a Baraniyawa a ba Matai inonta o sabap sa idin o Allah, ko Misosorat a Adiyal: Na sa dun sa kabaya iyan so Balas sa Doniya, na Mbugan Nami ron; go sa dun sa kabaya iyan so Balas ko Akhirat, na Mbugan Nami ron. Na Mbalasan Nami dun so Miyamanalamat.

146. Na madakul a Nabi a Miya-kimbonowai, a biyabid o Sagorompong a madakul? Na da siran kaloba-i sabap ko Minisogat kiran (a Tiyoba) si-i ko lalan o Allah, go da siran Lunguk go da siran Sangkop. Na so Allah na Pukhababaya-an Niyan so manga Papantang.

147. Na da-a miyabaloi a Katharo iran a rowar sa gi-i ran katharowa: Sa Kadnan Nami! Ma-

وَلَقَدْ كُنْتُمْ تَمَنَّوْنَ الْمَوْتَ مِنْ قَبْلِ أَنْ تَلْقَوْهُ فَقَدْ رَأَيْتُمُوهُ وَأَنْتُمْ نَنْظُرُونَ ﴿١٤٣﴾

وَمَا مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ أَفَإِنْ مَاتَ أَوْ قُتِلَ انْقَلَبْتُمْ عَلَى أَعْقَابِكُمْ وَمَنْ يَنْقَلِبْ عَلَى عَقْبِهِ فَلَنْ يَصُرَ اللَّهُ شَيْئًا وَسَيَجْزِي اللَّهُ الشَّاكِرِينَ ﴿١٤٤﴾

وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ أَنْ تَمُوتَ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ كِنْتُمْ مُوجِلًا وَمَنْ يُرِدْ ثَوَابَ الدُّنْيَا نُؤْتِهِ مِنْهَا وَمَنْ يُرِدْ ثَوَابَ الْآخِرَةِ نُؤْتِهِ مِنْهَا وَسَيَجْزِي اللَّهُ الشَّاكِرِينَ ﴿١٤٥﴾

وَكَايْنٍ مِمَّنْ نَبِيٍّ قَاتَلَ مَعَهُ رِيثُونَ كَثِيرٌ فَمَا وَهَنُوا لِمَا أَصَابَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَمَا ضَعُفُوا وَمَا اسْتَكَانُوا وَاللَّهُ يُحِبُّ الصَّابِرِينَ ﴿١٤٦﴾

وَمَا كَانَ قَوْلُهُمْ إِلَّا أَنْ قَالُوا رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَإِسْرَافَنَا فِي أَمْرِنَا

apangka rukami so manga Dosa Mi go so Minipumalawani Ami si-i ko okit Ami: Go Pakabukunangka so manga Parapara Mi, go Tabangi Kamingka ko pagtao a da Pamaratiyaya.

148. Na inibugai kiran o Allah so Balas sa Doniya, go so Mapiya a Balas sa Akhirat. Ka so Allah na Pukhababaya-an Niyan so Miphipiyapiya.

149. Hai so Miyamaratiyaya! Amai ka Onotan niyo so siran a da Pamaratiyaya, na Maphakandod kano iran ko Kakakapiri rukano, na Khabaklid kano a Miyangalologi.

150. Kuna, ka so Allah i Tomatabang rukano, na Sukaniyan i Taralbi a Mapiya ko Puphamanabang.

151. Ithumo Ami dun ko manga poso o siran a da Pamaratiyaya so Kaluk sabap ko Kinisakoton niran ko Allah, ko da-a Initoron Niyan non a Katantowan: Go Darpa iran so Naraka: A Mikharatarata a Darpa o da Pamaginontolan!

152. Na Sabunsabunar a Tiyo-man rukano o Allah so Diyandi Iyan gowani ko Puphamono-on niyo siran sabap sa idin Niyan,-taman ko Kotika a Kiya-alapi rukano, go da kano Pagayonayon ko Sogowan, na Siyorang iyo ko oriyan o Kiyapaki-ila-in Niyan rukano ko

وَتَبَّتْ أقدَامَنَا وَأَنْصَرْنَا عَلَى الْقَوْمِ
الْكَافِرِينَ ﴿١٤٧﴾

فَقَاتِلْهُمْ اللَّهُ تَوَابٌ لِلَّذِينَ وَحَسَنَ تَوَابٍ
الْآخِرَةِ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٤٨﴾

يَتَّيِبُهَا لِلَّذِينَ آمَنُوا إِنْ تَطِيعُوا
الَّذِينَ كَفَرُوا يُرَدُّوكُمْ عَلَى
أَعْقَابِكُمْ فَتَنْقَلِبُوا خَاسِرِينَ ﴿١٤٩﴾

بَلِ اللَّهِ مَوْلَاكُمْ وَهُوَ خَيْرُ
الْمُنْصِرِينَ ﴿١٥٠﴾

سَنُنْفِي فِي قُلُوبِ الَّذِينَ كَفَرُوا
الرُّعْبَ بِمَا أَشْرَكُوا بِاللَّهِ مَا لَهُمْ
يُنزَلُ بِهِ. سُلْطَانًا وَمَأْوَهُمْ
التَّكْوِينُ وَبَيْتُ مَثْوَى
الظَّالِمِينَ ﴿١٥١﴾

وَلَقَدْ صَدَقَكُمُ اللَّهُ وَعْدَهُ
إِذْ تَحْسَبُونَهُمْ بِأَذْنِهِ ۖ حَتَّى إِذَا
فَسَلْتُمْ وَتَنْزَعْتُمْ فِي الْأَمْرِ
وَعَصَيْتُمْ مِنْ بَعْدِ مَا أَرَّكُمْ مَا
تُحِبُّونَ مِنْكُمْ مَنْ يُرِيدُ

Pukhababaya-an niyo. Na adun a pud rukano a tao a kabaya iyan so Doniya go adun a pud rukano a tao a kabaya iran so Akhirat. Oriyan niyan na Piyakitalikhodan Niyan rukano so siran noto ka Thupungan kano Niyan. Na Sabunsabunar a Pima-apan kano Niyan: Ka so Allah i Mala i Gagao ko Miyamara-tiyaya.

153. Gowani ko Puphamanaku-dug kano, na da-a Pulilinga-in niyo a isa bo, a so Rasul na Puthalowan kano Niyan si-i ko Talikhodan niyo. Na Biyalasan kano Niyan sa Boko sabap sa Kiyapakamboko (o Rasul) ka-an niyo di Mipumboko so Miyalupas rukano, go so Minisogat rukano (a Tiyoba). Na so Allah na Kaip Iyan so gi-i niyo Nggolaolan.

154. Oriyan niyan na Piyakatoronan kano Niyan ko oriyon o Boko sa Sarig a Toratod, a Pukhikolob ko isa rukano ka Sagorompong, go adun a isa ka Sagorompong a Sabunar a Miyapakandamar siran o manga ginawa iran, sa Ipuphagarangan niran so Allah sa kuna a ba bunar-arangan a kada-a Mulung. Gi-i ran Tharo-on: Ba-adun a Kapa-ar tano ko Khasowa a maito bo? Tharowangka: A Mata-an! A so Khasowa na palaya Kapa-ar o Allah. Pagu-uma-an niran ko manga ginawa iran so di iran Ruka Phayagun. Gi-i ran Tharo-on: A opama

الذُّنُوبِ وَمِنْكُمْ مَّنْ يُرِيدُ
الْآخِرَةَ ثُمَّ صَرَفَكُمْ عَنْهُمْ
لِيَبْتَلِيَكُمْ وَلَقَدْ عَفَا عَنْكُمْ
وَاللَّهُ ذُو فَضْلٍ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٥٣﴾

﴿١٥٣﴾ إِذْ تَصْعَدُونَ وَلَا تَكُونُوا
عَلَىٰ أَحَدٍ وَالرَّسُولُ
يَدْعُوكُمْ فِي آخِرَتِكُمْ
فَأْتَبِعْكُمْ عَمَّا يَنْفَرُ لِكَيْلَا
تَحْزَنُوا عَلَىٰ مَا فَاتَكُمْ
وَلَا مَا أَصَابَكُمْ وَاللَّهُ خَبِيرٌ
بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٥٣﴾

ثُمَّ أَنْزَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ بَعْدِ الْغَمِّ أَمَنَةً
نُّعَاسًا يَغْشَىٰ طَآئِفَةً مِّنْكُمْ
وَطَآئِفَةٌ قَدْ أَهَمَّتْهُمْ أَنفُسُهُمْ
يَظُنُّونَ بِاللَّهِ غَيْرَ الْحَقِّ ظَنَّ الْجَاهِلِيَّةِ
يَقُولُونَ هَلْ لَّنَا مِنَ الْأَمْرِ مِن شَيْءٍ
قُلْ إِنَّ الْأَمْرَ كُلَّهُ لِلَّهِ يُخْفُونَ فِي أَنفُسِهِم
مَا لَا يُبْدُونَ لَكَ يَقُولُونَ لَوْ كَانَ لَنَا
مِنَ الْأَمْرِ شَيْءٌ مَّا قُتِلْنَا هَهُنَا قُلْ لَوْ كُنْتُمْ
فِي بُيُوتِكُمْ لَبَرَزَ الَّذِينَ كَتَبَ عَلَيْهِمُ
الْقَتْلُ إِلَىٰ مَضَاجِعِهِمْ وَلِيَبْتَلِيَ اللَّهُ مَا فِي

ka-adun a Kapa-ar tano ko Khasowa a maito bo, na da-a Ma bono rukutano si-i. Tharowangka: A apiya matatago kano ko manga Walai niyo, na Phakaliyo dun so siran a Miyatangkud kiran so Kabono si-i ko Phangakukulitan niran; ka kagiya a Thupungan o Allah so shisi-i ko manga rarub iyo go kagiya a phunto-on Niyan so shisi-i ko manga poso iyo. Na so Allah na katawan Niyan so shisi-i ko manga rarub.

155. Mata-an! A so siran a Miyamalagoi rukano ko Alongan a Kiyapakambaratumowa a dowa Madakul,- na aya bo a Kiyagawiya kiran o Shaitan, na sabap ko sabad ko (Dosa a) Miyanggalubuk iran. Na Sabunsabunar a Pimapan siran o Allah: Ka Mata-an! A so Allah na Manapi, a Matigur.

156. Hai so Miyamaratiyaya! O ba kano mabaloi a lagid o siran a da Pamaratiyaya, go gi-i ran Tharo-on ko manga Pagari ran, igira-a Mindadalakao siran ko Lopa o di, na Miphurang siran: A o shisi-i siran rukutano, na da-a Mamatai kiran, go da-a manga Bobono kiran; ka kagiya a Mbalowin noto o Allah a Kashundit si-i ko manga poso iran. Na so Allah i Puphangoyag go Pushabap ko Kapatai, go so Allah na so gi-i niyo Nggolaola-an na Phagila-in Niyan.

صُدُّورِكُمْ وَلِيْمَحِصَ مَا فِي
قُلُوبِكُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ
الصُّدُورِ ﴿١٥٥﴾

إِنَّ الَّذِينَ تَوَلَّوْا مِنْكُمْ يَوْمَ الْتَقَى
الْجَمْعَانِ إِنَّمَا اسْتَزَلَّهُمُ الشَّيْطَانُ
بِبَعْضِ مَا كَسَبُوا وَلَقَدْ عَفَا اللَّهُ
عَنْهُمْ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿١٥٦﴾

يَتَّيِبُهَا لِلَّذِينَ ءَامَنُوا لَأَتَّكِفُوا لَكَ الَّذِينَ
كَفَرُوا وَقَالُوا لِإِخْوَانِهِمْ إِذَا ضَرَبُوا فِي
الْأَرْضِ أَوْ كَانُوا غُرَى لَوْ كَانُوا عِنْدَنَا مَا
مَاتُوا وَمَا قُتِلُوا لِيَجْعَلَ اللَّهُ ذَلِكَ
حَسْرَةً فِي قُلُوبِهِمْ وَاللَّهُ يُحْيِي وَيُمِيتُ
وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿١٥٧﴾

157. Na Ibut o Mapurang kano, sa lalan o Allah, o di na Matai kano, na Mata-an a so Ma-ap a pho-on ko Allah go so Limo na tomo a di so Puphanimo - on niran (a Kakawasa-an).

158. Na Ibut o Matai kano, o di na Mapurang kano, na si-i dun ko Allah i Pulimodan rukano.

159. Na sabap ko Limo a pho-on ko Allah na Kiyapakananaowan Ka siran. Na o Miyabaloi Ka a Mak-ras, a matugas i poso, na Giyanatan Ka iran ndun ko Muliliyota Ruka: Na Puma-apingka siran, go Pangu-nin Ka siran sa kada a Dosa iran; go Pakipuphagodasa Ka kiran ko Punggolaola-an. Na amai ka Matu-khus Ka (so Showa-an), na Saringka so Allah. Mata-an! A so Allah na Pukhababaya-an Niyan so Khisasarigon.

160. Amai ka Tabangan kano o Allah, na da-a Makapugus rukano: Na o di kano Niyan Tabangi, na antawa-a san, i Makatabang rukano ko oriyaniyan? Na so bo so Allah, i Sarigi o Miyamaratiyaya.

161. Na di patot ko Nabi i ba Ndonsiyan. Na sa dun sa Ndonsi-yan, na ka-awidan niyan so ini Ndonsiyan niyan ko Alongan a Qiyamah, oriyaniyan na itoman sa Tarotop ko oman i Baraniyawa so Pinggolaola niyan,- sa di siran Kasalimbotan,-

وَلَيْنَ قُتِلْتُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَوْ مُتُّمْ
لَمَغْفِرَةٌ مِنَ اللَّهِ وَرَحْمَةٌ خَيْرٌ مِمَّا
يَجْمَعُونَ ﴿١٥٧﴾

وَلَيْنَ مُتُّمْ أَوْ قُتِلْتُمْ لِيَّ اللَّهُ
تُحْشَرُونَ ﴿١٥٨﴾

فِيمَا رَحِمَهُ مِنَ اللَّهِ لَئِن لَّمْ يَكُنْ لَّهُمْ
لَوْ كُنْتُمْ فَظًّا غَلِيظَ الْقَلْبِ لَأَنْفَضُوا مِنْ حَوْلِكُمْ
فَأَعْفَوْا عَنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ وَشَاوِرْهُمْ
فِي الْأَمْرِ فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّ
اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ ﴿١٥٩﴾

إِن يَنْصُرْكُمُ اللَّهُ فَلَا غَالِبَ لَكُمْ وَإِن
يَخْذُلْكُمْ فَمَنْ ذَا الَّذِي يَنْصُرْكُمُ
مِّنْ بَعْدِهِ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ
الْمُؤْمِنُونَ ﴿١٦٠﴾

وَمَا كَانَ لِنَبِيِّ أَنْ يَعْلَمَ مَمَّنْ يَعْلُمُ يَأْتِ
بِمَا عَدَلَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ثُمَّ تُوْفَى كُلُّ
نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿١٦١﴾

162. Ino so tao a Kidugiyanyan so Kasosowat o Allah ba lagid o tao a Miyakakholokhog sa Rarangit a pho-on ko Allah, go darpa iyan so Naraka Jahannam?- A Mikharatar-ata a khabolosan!

أَفَمِنَ اتَّبَعِ رِضْوَانَ اللَّهِ كَمَنْ بَاءَ بِسَخَطٍ
مِّنَ اللَّهِ وَمَا أَوْلَاهُ جَهَنَّمَ وَبِئْسَ
الْمَصِيرُ ﴿١٦٢﴾

163. Siran (a Miyamangudug ko Kasosowat o Allah) i adun a manga Daradat iyan si-i ko Allah, na so Allah na Phagila-in Niyanyan so giran Nggolaola-an.

هُمْ دَرَجَاتٌ عِنْدَ اللَّهِ وَاللَّهُ بَصِيرٌ
بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿١٦٣﴾

164. Sabunsabunar a ini Kalimo o Allah so Miyamarat iyaya gowani a Pakatindugan Niyanyan siran sa Sogo a pud ko manga ginawa iran, a Kapuphangadian Niyanyan kiran so manga Ayat Iyan, go Puphakasoti kiran, go Makapuphangundao kiran ko Kitab go so Hadith ka Maturan! A miyabaloi siran sa Paganai, a titho a matatago ko Kadadag a Mapayag.

لَقَدْ مَنَّ اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ إِذْ بَعَثَ
فِيهِمْ رَسُولًا مِّنْ أَنفُسِهِمْ يَتْلُوا عَلَيْهِمْ
ءَايَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ
الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَإِنْ كَانُوا
مِن قَبْلَ لَفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿١٦٤﴾

165. Ino a kagiya a Masogat kano a Tiyoba, a Sabunar a minisogat iyo kiran so katatakupan noto, na Pitharo iyo: A ino wai Mapunggolaola?. Tharowangka: A sukaniyan na pho-on ko manga ginawa niyo (ka sabap ko kiyasoranga niyo ko Sogowan o Rasul): Maturan! A so Allah na so langowan taman na Gaos Iyan.

أَوَلَمَّا أَصَابَكُمْ مُصِيبَةٌ قَدْ أَصَبْتُمْ
مِثْلَهَا قُلْتُمْ إِنَّ هَذَا قُلُوبُنَا مِنْ عِنْدِ
أَنفُسِنَا إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ
قَدِيرٌ ﴿١٦٥﴾

166. Na so Tiyoba a Minisogat rukano ko Gawi-i a Kiyapakambaratumowa a dowo madakul, na sabap sa idin o Allah, go a Niyan Mapunto so Miyamaratiyaya,-

وَمَا أَصَابَكُمْ يَوْمَ التَّقِي الْجَمْعَانِ فَيَا ذِي
اللَّهِ وَلِيَعْلَمَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٦٦﴾

167. Go a Niyan Mapunto so siran a Mimomonapik. Na Pitharo kiran: A songkano si-i, na Pakimbonowai kano sa lalan ko Allah, o di na Pangurun kano. Na Pitharo iran: A o katawi ami i Kapakimbonowai, na Mata-an a Monot kami rukano. Siran si-i ko Kakakapiri sa Alongan noto na lubi a marani siran non a di so Paratiyaya, gi-i ran Pakitharo ko manga ngari iran so da ko manga poso iran. Na so Allah i lubi a Mata-o ko Pagu-uma-an niran.

وَلِيَعْلَمَ الَّذِينَ نَافَقُوا وَقِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا
قَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَوْ ادْفَعُوا قَالُوا
لَوْ نَعْلَمُ قِتَالًا لَاتَّبَعْنَاكُمْ هُمْ
لِلْكَافِرِينَ يَوْمَئِذٍ أَقْرَبُ مِنْهُمْ لِلْإِيمَانِ
يَقُولُونَ يَا قَوْمِ هُمْ مَا لَيْسَ فِي
قُلُوبِهِمْ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يَكْتُمُونَ ﴿١٦٧﴾

168. Siran na Pitharo iran ko manga Pagari ran a Mithatalimbagak: A o inotan kami ran, na di siran manga Bobono. Tharowangka: A runa niyo so manga ginawa niyo ko Kapatai, o sukano i manga bunar.

الَّذِينَ قَالُوا لِإِخْوَانِهِمْ وَقَعَدُوا لَوْ
أَطَاعُونَا مَا قَاتَلُوا قُلُوبًا فَادْرَأُوا عَنْ
أَنْفُسِكُمْ الْمَوْتَ إِنْ كُنْتُمْ
صَادِقِينَ ﴿١٦٨﴾

169. Na Dingka dun Tharima-a so siran a Miyangapupurang sa lalan ko Allah i ba Miyamatai. Kuna, ka manga Oyagoyag, si-i ko Kadnan niran a Puphagupurun siran;

وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قَاتَلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ
أَمْوَاتًا بَلْ أَحْيَاءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرَزِّقُونَ ﴿١٦٩﴾

170. Mabababaya siran sabap ko Kiyabugi kiran o Allah ko Kakawasa-an Niyan: Go Pukhababaya siran sabap ko siran noto a da siran pun

فَرِحِينَ بِمَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ
وَكَيْتَبَشِّرُونَ بِالَّذِينَ لَمْ يَلْحَقُوا بِهِمْ مِنْ

kiran raotun, a pud ko Kiyaganatan niran, da-a Pangandam iran, go da-a Mimboko iran (ko Alongan a Maori).

171. Pukhababaya siran sabap ko Limo a pho-on ko Allah a go Gagao, ka Mata-an! A so Allah na di Niyang Pagilangun so Balas ko Miyamaratiyaya.

172. Siran na tiyarima iran so Allah go so Rasul, ko oriyang o Kinisogat kiran o Pali, na adun a bagiyang o Miphipiypiya kiran go Miyamananggila a Balas a lubi a Mala;-

173. Siran na Pitharo kiran o manga Manosiya: A Mata-an a so manga Manosiya na Sabunar a Pithampotampongan kano iran: Na Kalukun niyo siran: Na ba kiran ndun miyakaoman sa Paratiyaya: Go Pitharo iran: A Angkosan Kami o Allah, go Miyakapiypiya a Sasarigan.

174. Na Miyakambalingan siran sabap ko Limo a pho-on ko Allah a go Gagao: Sa da siran Masukho a marata: Go Kiyangnotan niran so Ikaosowat o Allah: Ka so Allah i Khiruk ko Gagao a lubi a Mala.

175. Mata-an Giyoto dun man so Shaitan a Ipuhangangaluk iyan so

خَلْفَهُمْ الْأَخْوَفُ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ
يَحْزَنُونَ ﴿١٧٠﴾

﴿١٧١﴾ يَسْتَبْشِرُونَ بِنِعْمَةِ مِنَ اللَّهِ وَفَضْلٍ
وَأَنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٧١﴾

الَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِلَّهِ وَالرَّسُولِ مِنْ
بَعْدِ مَا أَصَابَهُمُ الْقَرْحُ لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا
مِنْهُمْ وَاتَّقُوا أَجْرَ عَظِيمٍ ﴿١٧٢﴾

الَّذِينَ قَالَ لَهُمُ النَّاسُ إِنَّ النَّاسَ قَدْ
جَمَعُوا لَكُمْ فَاخْشَوْهُمْ فَزَادَهُمْ إِيمَانًا
وَقَالُوا حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ
الْوَكِيلُ ﴿١٧٣﴾

فَأَنْقَلَبُوا بِنِعْمَةِ مِنَ اللَّهِ وَفَضْلٍ لَمْ
يَمَسْسَهُمْ سُوءٌ وَاتَّبَعُوا رِضْوَانَ اللَّهِ
وَاللَّهُ ذُو فَضْلٍ عَظِيمٍ ﴿١٧٤﴾

إِنَّمَا ذَلِكُمُ الشَّيْطَانُ يُخَوِّفُ أَوْلِيَاءَهُ.

mga Tabanga iyan: Na di niyo siran Khalukun, go Kalukun Nako niyo, o sukano na Mapaparatiyaya.

176. Na o ba Ka Mapakamboko o siran a Puphagoradorad ko Kakakapiri: Ka Mata-an! A siran na da dun a Mibinasa iran ko Allah a maito bo: Kabaya o Allah a da-a Misunggai Niyan a bagiyan niran a Kipantag si-i ko Akhirat, go adun a bagiyan niran a siksa a lubi a Mala.

177. Mata-an! A so siran a ini Pamasa iran ko Kakhapir so Paratiyaya,- na da dun a Mibinasa iran ko Allah a maito bo, go adun a bagiyan niran a siksa a Malipudus.

178. Na di dun Thangkapa o siran a da Pamaratiyaya o ba so Kapakalalanata Mi kiran na ba aya Mapiya ko manga ginawa iran: Ka aya bo a Kapakalalanata Mi kiran na-an siran Makapuphamagoman sa Dosa: Ka adun a bagiyan niran a siksa a Phakahina.

179. Da ko butad o Allah i ba Niyan ndarainonun so Miyamara-tiyaya ko mambubutad iyo, taman sa di Niyan Misunggai so Marata pho-on ko Mapiya. Go da ko butad o Allah i ba Niyan rukano Pakitokawi so Migagaib, na ogaid na so Allah na Puphamili ko manga Sogo Iyan sa kabaya Iyan. Na Paratiyaya-a niyo so Allah go so manga Sogo Iyan: Ka o Paratiyaya kano go

فَلَا تَخَافُوهُمْ وَخَافُونَ إِيَّانَا إِنَّ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٧٥﴾

وَلَا يَحْزَنكَ الَّذِينَ يُسْرِعُونَ فِي الْكُفْرِ إِنَّهُمْ لَنْ يَضُرُّوا اللَّهَ شَيْئًا يُرِيدُ اللَّهُ أَلَّا يَجْعَلَ لَهُمْ حِطَّاءً فِي الْآخِرَةِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٧٦﴾

إِنَّ الَّذِينَ اشْتَرُوا الْكُفْرَ بِالْإِيمَانِ لَنْ يَضُرُّوا اللَّهَ شَيْئًا وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٧٧﴾

وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّمَا نُمَلِّ لَهُمْ خَيْرًا لِّأَنفُسِهِمْ إِنَّمَا نُمَلِّ لَهُمْ لِيُذَادُوا إِثْمًا وَلَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿١٧٨﴾

مَا كَانَ اللَّهُ لِيُذَرَّ الْمُؤْمِنِينَ عَلَىٰ مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِ حَتَّىٰ يَمِيزَ الْخَبِيثَ مِنَ الطَّيِّبِ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُطْلِعَكُمْ عَلَى الْغَيْبِ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَجْتَبِي مِن رُّسُلِهِ مَن يَشَاءُ فَتَأْمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ۚ وَإِن تُؤْمِنُوا وَتَتَّقُوا فَلَكُمْ أَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿١٧٩﴾

kano Pananggila, na adun a bagiyang niyo a Balas a lubi a Mala.

180. Na di Thangkapa o siran a ipuliligut iran so inibugai kiran o Allah ko Kakawasa-an Niyan, i ba kiran noto Mapiya: Kuna, ka Marata kiran noto: Ka ithogor kiran ndun so ini Puligut iran si-i ko Alongan a Qiyamah. Na ruk o Allah so manga Paninggalan ko manga Langit go so Lopa; na so Allah na so gi-i niyo Nggolaola-an na Kaip Iyan.

181. Sabunsabunar a Miyanug o Allah so Katharo o siran a Pitharo iran: A Mata-an! A so Allah na Pukhamurmuran na sukami i manga Kawasa!- Ishorat ami dun so Pitharo iran go so Kiyapamonowa iran ko manga Nabi sa di Ontol, go Putharo-on Nami: A Ta-ami niyo so siksa a Phakatotong!

182. Giyoto man na sabap ko mini-ona o manga lima niyo (a Dosa): Ka Mata-an! A so Allah na kuna a ba Salimbot ko manga Oripun Niyan.

183. Siran na Pitharo iran: A Mata-an! A so Allah na ini Sogo Iyan rukami a da-a Pharatiyaya - an nami a Sogo taman sa dikami Niyan Kawitan sa Qorban a kun sukaniyan o Apoi. Tharowangka: A Sabunar a Minitalingoma rukano o manga Rasul a Miyaona an Ko, so

وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ يَبْخُلُونَ بِمَاءِ أَنفُسِهِمْ
 اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ هُوَ خَيْرٌ لَّهُمْ بَلْ هُوَ سَرُّ
 لَهُمْ سَيِّطُونَ مَا بَجَلُوا بِهِ يَوْمَ
 الْقِيَامَةِ وَلِلَّهِ مِيرَاثُ السَّمَوَاتِ
 وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿١٨٠﴾

لَقَدْ سَمِعَ اللَّهُ قَوْلَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ
 فَعِيرٌ وَنَحْنُ أَغْنِيَاءُ سَنَكْتُمُ مَا قَالُوا
 وَقَتَلَهُمُ الْأَنْبِيَاءَ بَعْدَ حَقِّ وَنَقُولُ
 ذُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ ﴿١٨١﴾

ذَلِكَ بِمَا قَدَّمْتُمْ أَيْدِيكُمْ وَأَنَّ اللَّهَ
 لَيْسَ بِظَلَّامٍ لِّلْعَبِيدِ ﴿١٨٢﴾

الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ عَهْدُ أَيْمَانِنَا
 أَلَّا نُؤْمِنَ لِرَسُولٍ حَقًّا يَا تَيْنَا
 يَقْرَبَانِ تَأْكُلُ الْتَارُ قُلْ قَدْ جَاءَكُمْ
 رَسُولٌ مِّن قَبْلِي بِالْبَيِّنَاتِ وَبِالذِّكْرِ
 قُلْتُمْ فَلِمَ قَتَلْتُمُوهُمْ إِن كُنْتُمْ

manga Rarayag a Karina a go so Pitharo iyo: Na ino niyo siran Phamonowa, o sukano na Mumamata-an kano?.

184. Na o Pakambokhaga Ka iran, na Sabunar a Piyakambokhag mambo so manga Sogo a Miya-ona an Ka, a Minitalingoma Iran so manga Rarayag a Karina, go so manga Kitab, go so Kitab a Miya-kabugai sa Sindao.

185. Oman i Baraniyawa na Phakata-am sa Kapatai: Na ithoman rukano dun sa Tarotop so manga Balas rukano si-i ko Alongan a Qiyamah. Na sa dun sa Pakawatanun ko Naraka go Pakasoludun ko Sorga na Sabunar a Miyagontong: Ka da ko Kaoyagoyag ko Doniya inonta na matag sagad a Kabimbanan a Phakalimpang.

186. Thiyoba-an kano dun si-i ko manga Tamok iyo go so manga ginawa niyo; go Mata-an a adun a Khanug iyo a Phakapo-on ko siran a Piyamugan ko Kitab a Miya-ona an niyo, go Phakapo-on ko siran a Miyamanakoto a ringasa a mada-kul. Na o Phantangkano, go Mananggila kano,- na Mata-an! A giyoto man i Pamotosan o manga Olaola.

187. Gowani a Tarima-an o Allah so Mailot a diyandi ko siran a Piyamugan ko Kitab, na (Pitharo

صَلِّدَيْنَ ﴿١٨٧﴾

فَإِنْ كَذَّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَ رَسُولٌ مِّنْ قَبْلِكَ جَاءُوا بِالْبَيِّنَاتِ وَالزُّبُرِ
وَالْكِتَابِ الْمُنِيرِ ﴿١٨٨﴾

كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ وَإِنَّمَا تُوَفَّقُونَ أَجُورَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَمَن زُحْجِحَ عَنِ النَّكَارِ وَأُدْخِلَ الْجَنَّةَ فَقَدْ فَازَ وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَمْتَعٌ مُّغْرُورٍ ﴿١٨٩﴾

﴿ تَلْبُوت ﴾ فِي أَمْوَالِكُمْ
وَأَنْفُسِكُمْ وَلِتَسْمَعُنَّ مِّنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِن قَبْلِكُمْ وَمِنَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا أَذَى كَثِيرًا وَإِن نَصَبُوا وَتَتَقُوا فَإِنَّ ذَلِكَ مِّنْ عِزِّ الْأُمُورِ ﴿١٩١﴾

وَإِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ لَتُبَيِّنُنَّهُ لِلنَّاسِ وَلَا تَكْتُمُونَهُ.

Iyan:) Mata-an a Payaga niyo dun noto ko manga Manosiya, go di niyo to Phaguma-a; na ini lubad iran ko oriyen o manga likod iran, go ini Pamasa iran sa arga a maito! Na Miyakaratarata so Piyamasa-an niran non!

188. Dingka dun thangkapa so siran a ishosonor iran so Miyanggo-laola iran, go Pukhababaya-an niran a Kipumbantogun kiran ko da iran Manggolaola,- na Dingka siran ndun Thangkapa ko Kapakawatan ko siksa. Na adun a bagiyen niran a siksa a Malipudus.

189. Na ruk o Allah so Kapa-ar ko manga Langit go so Lopa; ka so Allah na so langowan taman na Gaos Iyan.

190. Mata-an! A adun a matatago ko Kiya-aduna ko manga Langit go so Lopa, go so gi-i Kapakashambi o Gagawi-i a go so Daondao,- a titho a manga Tanda a ruk o adun a manga Sabot iyan,-

191. A siran na Tataduman niran so Allah, a Gomaganat siran, sa Mo-ontod siran, sa Mi-iga siran, go Puphamimikiranun niran so Kiya-aduna ko manga Langit a go so Lopa, (gi-i ran Tharo-on:) Kadnan Nami! Dangka ini Aduna sa ba ilang! Miyasoti Soti Ka! Na Pakalidasa Kamingka ko siksa ko Naraka.

فَنَبَذُوهُ وَرَاءَ ظُهُورِهِمْ وَأَشْرَوْا بِهِ
مِمَّا قَلِيلًا فِئْسَ مَا يَشْتَرُونَ ﴿١٨٧﴾

لَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ يَفْرُحُونَ بِمَا آتَوْا
وَيُحِبُّونَ أَنْ يُحْمَدُوا بِمَا لَمْ يَفْعَلُوا
فَلَا تَحْسَبَنَّهُمْ بِمَفَازَةٍ مِنَ الْعَذَابِ
وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٨٨﴾

وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ
عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٨٩﴾

إِنِّي فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَأَخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ لَآئِنِّي لِأُولِي
الْأَلْبَابِ ﴿١٩٠﴾

الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللَّهَ قِيَمًا وَقُعُودًا
وَعَلَى جُؤْبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا
بَطْلًا سُبْحَانَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴿١٩١﴾

192. Kadnan Nami! Mata-an! A Suka na sa dun sa Pakasoludun Ka ko Naraka, na Sabunar a Piyakarondan Ka sukaniyan, ka da-a bagiy-an o da Pamaginontolan a manga Tabanga!

رَبَّنَا إِنَّكَ مَنْ تَدْخِلُ النَّارَ فَقَدْ أَخْرَجْتَهُ
وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ ﴿١١٢﴾

193. Kadnan Nami! Mata-an! A Sukami na adun a Piyamakinug Ami a Puphananawag a Ipuphananawag Iyan so Paratiyaya: Sa Paratiyaya-a niyo so Kadnan niyo, na Piyaratiyaya Mi. Kadnan Nami! Napiyangka Rukami so manga Dosa Mi, go Pokasangka Rukami so manga karata-an Nami, go Tangana Kamingka a pud ko Miphipi-yapiya.

رَبَّنَا إِنَّا سَمِعْنَا مُنَادِيًا يُنَادِي
لِلْإِيمَانِ أَنْ ءَامِنُوا بِرَبِّكُمْ فَآمَنَّا
رَبَّنَا فَاعْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَكَفِّرْ عَنَّا
سَيِّئَاتِنَا وَتَوَقَّنَا مَعَ الْأَبْرَارِ ﴿١١٣﴾

194. Kadnan Nami! Go bugan Ka Rukami so inidiyandi-i Ka Rukami a Minggolalan ko manga Sogo o Ka, go di Kamingka Phakarondana si-i ko Alongan a Qiyamah: Ka Mata-an! A Suka na di Ka Pundorat ko wakto o diyandi.

رَبَّنَا وَءَايَاتِنَا مَا وَعَدْتَنَا عَلَى رُسُلِكَ
وَلَا تُخْزِنَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّكَ لَا تُخْلِفُ
الْمِيعَادَ ﴿١١٤﴾

195. Na inisumbag kiran o Kadnan niran: A Mata-an! A Sakun na di Ko Pagilangun so Galubuk o Minggalubuk rukano, a Mama o di na Babai: So saba-ad rukano, na pho-on ko saba-ad: Na so siran a Miyamanogalin, go Piyamaka-awa ko manga Ingud iran, go rinin-gasa siran makapantag ko lalan akun, go Miyakimbonowai siran go Miyapurang siran,- na Phokasun Ko kiran ndun so manga Karata-an

فَأَسْتَجَابَ لَهُمْ رَبُّهُمْ أَنِّي لَا أُضِيعُ
عَمَلَ عَمِلٍ مِنْكُمْ مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَى
بَعْضُكُمْ مِنْ بَعْضٍ فَأَلَدِينَ هَاجِرُوا
وَأُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَأُودِدُوا فِي سُبُلِي
وَقَاتَلُوا وَقُتِلُوا لَأُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ
سَيِّئَاتِهِمْ وَلَأُدْخِلَنَّهُمْ جَنَّاتٍ
تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ تَوَابًا مِّنْ

niran, go Phakasoludun Ko siran ndun ko manga Sorga a Puphamangondas ko kababa-an Niyan so manga Lawasaig;- Balas a pho-on ko Hadapan o Allah, ka so Allah na Ron so Mapiya a Balas.

196. O ba Ka Malimpang o gi-i kashorombaling o siran a da Pamaratiyaya si-i ko manga Ingud:

197. Matag sagad a Kapipiya ginawa a maito: Oriyan niyan na aya darpa iran na so Naraka Jahanam: A Mikharatarata a kaduna!

198. Ogaid na so siran a Miyan-gongonotan ko Kadnan niran, na adun a bagiyan niran a manga Sorga, a Puphamangondas ko kababa-an Niyan so manga Lawasaig; kakal siran ro-o,- a Pananakawan a pho-on ko Hadapan o Allah; na so shisi-i ko Allah na aya Mapiya a bagiyan o Miphipiypiya.

199. Na Mata-an! A adun a pud ko Tiyoronan ko Kitab, a tao a titho a Khipaparatiyaya ko Allah, go so Initoron rukano, go so Initoron kiran, Mangangalimbaba-an siran ko Allah: Di iran iphamasa so manga Ayat o Allah sa arga a maito! Na siran man na adun a bagiyan niran a Balas kiran si-i ko Kadnan niran: Mata-an! A so Allah na Magaan iitongan.

عِنْدَ اللَّهِ وَاللَّهُ عِنْدَهُ حَسَنُ الثَّوَابِ ﴿١٩٥﴾

لَا يَغْرَبَنَّكَ تَقَلُّبُ الَّذِينَ كَفَرُوا

فِي الْبَلَدِ ﴿١٩٦﴾

مَنْعَ قَلِيلٍ لَّمْ يَأْوَتْهُمُ جَهَنَّمُ وَيَتَّسَّ

الْمِهَادِ ﴿١٩٧﴾

لَكِنَّ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ هُمْ جَنَّتْ
تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا
نُزُلًا مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ وَمَاعِنَدَ اللَّهِ

خَيْرٌ لِلْأَبْرَارِ ﴿١٩٨﴾

وَإِنَّ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَمَنْ يُؤْمِنُ
بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْكُمْ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْهِمْ
خَشِعِينَ لِلَّهِ لَا يَشْتَرُونَ بِعَايَتِ اللَّهِ
ثَمَنًا قَلِيلًا أُولَئِكَ لَهُمْ

أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ إِنَّ اللَّهَ

سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿١٩٩﴾

200. Hai so Miyamaratiyaya Phantang kano; go Pakithobayowa kano sa Kapantang; go Pakithambuda kano; go Kalukun niyo so Allah, ka-angkano Makada-ag.

يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَصْبِرُوا
وَصَابِرُوا وَرَاطِبُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ
لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٢٠٠﴾

Surah Al-Nisa-4

Si-i ko ngaran o Allah, a Masalinggagao, a Makalimo-on.

1. Hai manga Manosiya! Kalukun niyo so Kadnan niyo, a so Inadun kano Niyan a pho-on ko (Adam a) ginawa a isa, go Inadun Niyan a pho-on Rukaniyan so Karoma Niyan, go Miyabumbad pho-on sa dowo oto sa manga Mama a madakul go manga Babai,-na Kalukun niyo so Allah, a so gi-i kano Makaphapanguniya sa sabap Rukaniyan, go (Kalukun niyo o ba niyo matuphud) so manga Kathotongnaya: Mata-an! A so Allah na tatap a Totonggowan kano Niyan.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَأَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ
نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا
رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَاءً وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي
نَسَاءَ لُونِ بَعْدَهُ وَالْأَرْحَامَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ
رَقِيبًا ﴿١﴾

2. Na bugan niyo ko manga Wata a ilo so manga Tamok iran, go di niyo Pushambiya ko marata so Mapiya; go di niyo Pagaraba so manga Tamok iran a mirakhus ko manga Tamok iyo. Mata-an naya! A sukaniyan na miyabaloi a Dosa a Mala.

وَأَتُوا الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَلَا تَبَدَّلُوا الْخَبِيثَ
بِالطَّيِّبِ وَلَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ إِلَىٰ أَمْوَالِكُمْ
إِنَّهُ كَانَ حُوبًا كَبِيرًا ﴿٢﴾

3. Na amai ka ikhawan niyo o ba kano di Makapaginontolan ko man-

وَأِنْ خِفْتُمْ أَلَّا تُفْسِدُوا فِي الْيَمِينِ فَاذْكُرُوا

ga Wata a ilo, na Pangaroma kano ko Mapiya rukano ko manga Babai, sa dowo, o di na tulo, o di na pat (na di niyo Pulawani); na amai ka ikhawan niyo o ba kano di Maka-paginontolan, na sakatao, o di na so manga Sandil iyo. Giyoto man i Marani a di niyo Kapaka-aniyaya.

4. Na bugan niyo ko manga Babai so manga Butang kiran a Pamumugayan a miyapunto; na amai ka Mapiya sa ginawa iran a Kapakakowa niyo ron, na Paroliya niyo sa Mapiya a da-a Marugun non.

5. Na di niyo mbugan ko manga lalong, so manga^[1] Tamok iran rukano, a so biyaloi kano o Allah a Thatandingan non, go Pagupura niyo siran non go Pakanditara niyo siran non, go Tharowa niyo kiran so Katharo a Mapiya.

6. Na tupungi niyo so manga Wata a ilo taman sa o pabila a iratot siran ko Kapangaroma; na o Khailai niyo siran sa Kabilangatao, na bugan niyo kiran so manga Tamok iran; go di niyo Pharoliya sa Kapamagola, go Kapamakot, (sa Kaluk) sa Kapakala iran. Na sa tao a kapantagan a Kawasa (ko manga Wali), na gung-guna niyan a ginawa niyan (ko Tamok o ilo), go sa tao a Kapantagan a kasisikotan, na Paroli ron sa so Pantag o Galubuk

مَا طَابَ لَكُمْ مِنَ النِّسَاءِ مِثْلُ مَا تَكُونُونَ
وَرُبِّعٌ فَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا تُعَدِلُوا فَوَاحِدَةٌ
أَوْ مَمْلُوكَةٌ أَيَّمَنْتُمْ ذَلِكَ أَدْنَى
أَلَّا تَعُولُوا ﴿٦﴾

وَأَتُوا النِّسَاءَ صِدُقَاتِهِنَّ نِحْلَةً فَإِنْ طِبْنَ
لَكُمْ عَنْ شَيْءٍ مِنْهُ فَسَاءَ فِكْرُهُ
هِيَءَ امْرِيَّتٍ ﴿٧﴾

وَلَا تَتُوتُوا السُّفَهَاءَ أَمْوَالَكُمُ الَّتِي جَعَلَ اللَّهُ
لَكُمْ قِيَمًا وَأَرْزُقُوهُمْ فِيهَا وَاكْسُوهُمْ
وَقُولُوا لَهُمْ قَوْلًا مَعْرُوفًا ﴿٨﴾

وَابْتُلُوا الْيَتَامَى حَتَّى إِذَا بَلَغُوا النِّكَاحَ فَإِنْ
ءَانَسْتُمْ مِنْهُمْ رُشْدًا فَادْفَعُوا إِلَيْهِمْ أَمْوَالَهُمْ
وَلَا تَأْكُلُوهَا إِسْرَافًا وَبِدَارًا أَنْ يَكْبُرُوا
وَمَنْ كَانَ غَنِيًّا فَلْيَسْتَعْفِفْ وَمَنْ كَانَ
فَقِيرًا فَلْيَأْكُلْ بِالْمَعْرُوفِ فَإِذَا دَفَعْتُمْ
إِلَيْهِمْ أَمْوَالَهُمْ فَأَشْهَدُوا عَلَيْهِمْ وَكَفَى
بِاللَّهِ حَسِيبًا ﴿٩﴾

[1] manga ito i sabot.

iyang. Na o Pabila a ibugai niyo kiran so manga Tamok iran, na Pakishaksi-i niyo siran: Ka so Allah na Makatatarotop a Pagi-itong.

7. Adun a kipantag o manga Mama ko Kiyaganatan o mbala a Lokus go so manga dadasug, go adun a kipantag o manga Babai ko Kiyaganatan o mbala a Lokus a go so manga dadasug, ko kaito iyan o di na Madakul,- kipantag a Madi-diyangka.

8. Na o Pabila makadarpa ko Kapumbagibagi so manga Tonganai, go so manga ilo, go so manga Miskin, na bugi niyo siran non, go Tharowa niyo kiran so Katharo a Mapiya.

9. Na Kalukun o siran o adun a Khaganatan niran ko oriyang niran a manga Moriyatao a manga lulumuk a ipukhawan niran siran: Na Kalukun niran so Allah, go Tharo siran sa Katharo a Matitho.

10. Mata-an! A so siran a Phagarabun niran so manga Tamok o manga Wata a ilo sa Kapanalimbot, na aya dun a Pukha-arab iran a Pukhatago ko manga Tiyan niran na Apoi: Go Makasolud siran ndun ko Kadug!

11. Isosogo rukano o Allah si-i ko manga Wata iyo: A bagiyan o isa Mama, so lagid o kipantag o dowang

لِّلرِّجَالِ نَصِيبٌ مِّمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ
وَالْأَقْرَبُونَ وَلِلنِّسَاءِ نَصِيبٌ مِّمَّا تَرَكَ
الْوَالِدَانِ وَالْأَقْرَبُونَ مِمَّا قَلَّ مِنْهُ
أَوْ كَثُرَ نَصِيبًا مَّفْرُوضًا ﴿٧﴾

وَإِذَا حَضَرَ الْقِسْمَةَ أُولُو الْقُرْبَىٰ
وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينُ فَأَرْزُقُوهُمْ
مِنْهُ وَقُولُوا لَهُمْ قَوْلًا مَعْرُوفًا ﴿٨﴾

وَلْيَخْشَ الَّذِينَ لَوْ تَرَكَوْا مِنْ خَلْفِهِمْ
ذُرِّيَّةً ضِعَفًا خَافُوا عَلَيْهِمْ فَلْيَتَّقُوا
اللَّهَ وَلْيَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا ﴿٩﴾

إِنَّ الَّذِينَ يَأْكُلُونَ أَمْوَالَ الْيَتَامَىٰ
ظُلْمًا إِنَّمَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ نَارًا
وَيَصْلَوْنَ سَعِيرًا ﴿١٠﴾

يُوصِيكُمُ اللَّهُ فِي أَوْلَادِكُمْ لِلَّذِ كُرِّ
مِثْلَ حِظِّ الْأُنثِيَيْنِ فَإِنْ كُنَّ نِسَاءً

Babai: Na amai ka siran na manga Babai, a (dowa o di na) kalawanan so dowa, na bagiyan niran so dowa ko tulo bagi ko Miniganat iyan; na amai ka sakatao, na bagiyan niyan so Midiya (ko Tamok). Na bagiyan o mbala a Lokus iyan, ruk o oman i isa kiran so ika num bagi ko Miniganat iyan, amai ka adun a Wata iyan; na amai ka da-a Wata iyan, go Kapangowarisi sukaniyan o mbala a Lokus iyan, na bagiyan o Ina iyan so ika tulo bagi; na amai ka adun a manga Pagari niyan na bagiyan o Ina iyan so ika num bagi; ko oriyan o Wasiyat a iputhanan niyan noto o di na bayadan. So manga Lokus iyo go so manga Wata iyo na di niyo katawan o antawa-a kiran i marani rukano a Makanggai a gona. Kaphara-il a pho-on ko Allah; Mata-an! A so Allah na tatap a Mata-o, a Maongangun.

12. Na bagiyan niyo so Midiya (ko Tamok) ko Kiyaganatan o manga Karoma niyo (a manga babai), amaika da-a Wata iran; na amai ka-adun a Wata iran, na bagiya niyo so ika pat bagi, ko Kiyaganatan niran ko oriyan o Wasiyat a iputhanan niran noto o di na bayadan. Na bagiyan niran so ika pat bagi, ko Miniganat iyo, amai ka da-a Wata iyo; na amai ka-adun a Wata iyo, na bagiyan niran so ika walo bagi; ko Miniganat iyo ko oriyan o Wasiyat a iputhanan niyo sukaniyan o di na bayadan. Na amai ka-adun a Mama

فَوْقَ اثْنَتَيْنِ فَلَهُنَّ ثُلُثَا مَا تَرَكَ وَإِنْ
كَانَتْ وَاحِدَةً فَلَهَا النِّصْفُ
وَلِأَبْوَيْهِ لِكُلِّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا السُّدُسُ
مِمَّا تَرَكَ إِنْ كَانَ لَهُ وَلَدٌ فَإِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُ
وَلَدٌ وَوَرِثَهُ آبَاؤُهُ فَلِأُمِّهِ الثُّلُثُ فَإِنْ
كَانَ لَهُ إِخْوَةٌ فَلِأُمِّهِ السُّدُسُ مِنْ بَعْدِ
وَصِيَّةٍ يُوصِي بِهَا أَوْلَادَيْنِ أَوْ إِخْوَةٍ
وَأَبْنَاؤُكُمْ لَاتَنْدُرُونَ إِلَيْهِمْ أَقْرَبُ لَكُمْ
نَفْعًا فَرِيضَةٌ مِنَ اللَّهِ إِنْ أَلَّهَ كَانَ
عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١١﴾

﴿١١﴾ وَلَكُمْ نِصْفُ مَا تَرَكَ
أَزْوَاجُكُمْ إِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُنَّ وَلَدٌ
فَإِنْ كَانَ لَهُنَّ وَلَدٌ فَلَكُمْ الرُّبُعُ
مِمَّا تَرَكَنَّ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ
يُوصِينَ بِهَا أَوْلَادَيْنِ وَلَهُنَّ
الرُّبُعُ مِمَّا تَرَكَنَّ إِنْ لَمْ يَكُنْ
لَكُمْ وَلَدٌ فَإِنْ كَانَ لَكُمْ
وَلَدٌ فَلَهُنَّ الثُّلُثُ مِمَّا تَرَكَنَّ
مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ تُوصُونَ بِهَا
أَوْلَادَيْنِ وَإِنْ كَانَتْ رَجُلٌ يُورِثُ

a Phangowarisan a da-a Lokus iyan go da-a Wata iyan, o di na Babai na adun a Pagari niyan a Mama o di na Pagari a Babai, na bagiyan o oman i isa kiran so ika num bagi; na amai ka siran na madakul a di giyoto, na Makathompotompok siran ko ika tulo bagi, ko oriyar o Wasiyat a iputhanan niyan sukaniyan o di na bayadan; sa di Makamorala. Wasiyat a pho-on ko Allah; na so Allah na Mata-o, a Matigur.

13. Giyoto man i manga taman o Allah: Na sa dun sa Monot ko Allah a go so Sogo Iyan na Phakasoludun Niyan ko manga Sorga a Puphamangondas ko kababa-an Niyan so manga lawasaig, kakal siran non. Na giyoto man so Ontong a Mala.

14. Na sa dun sa Sorangun niyan so Allah a go so Sogo Iyan go lomupas ko manga taman Niyan na Pakasoludun Niyan ko Naraka, sa kakalon ndun: Go adun a bagiyan niyan a siksa a Phakahina.

15. Na so siran a Masogok iran so Kashina a pud ko manga Karoma niyo, na Pakishaksi-i niyo siran sa pat a pud rukano; na amai ka Kashaksi-an siran, na Kalabosowa niyo siran ko manga Walai taman sa raotun siran o Kapatai, o di na sunggayan siran o Allah sa okit (a salakao).

كَذَلِكْ أَوْ امْرَأَةً وَلَهُ أَخٌ أَوْ أُخْتٌ
فَلَ كُلٍِّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا السُّدُسُ فَإِنْ
كَانُوا أَكْثَرَ مِنْ ذَلِكَ فَهُمْ
شُرَكَاءُ فِي الثُّلُثِ مِنْ بَعْدِ
وَصِيَّةٍ يُوصِي بِهَا أَوْ دَيْنٍ غَيْرِ
مُضَارٍ وَصِيَّةٍ مِنَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ
حَلِيمٌ ﴿١٢﴾

تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ وَمَنْ يُطِعِ
اللَّهَ وَرَسُولَهُ يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ
تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
خَالِدِينَ فِيهَا ذَلِكَ الْفَوْزُ
الْعَظِيمُ ﴿١٣﴾

وَمَنْ يَعِصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ
وَيَعْتَدِ حُدُودَهُ يُدْخِلْهُ نَارًا
خَالِدًا فِيهَا وَلَهُ عَذَابٌ
مُّهِينٌ ﴿١٤﴾

وَالَّتِي يَأْتِيَنَّ الْفَدْحِشَةَ مِنْ
نِسَائِكُمْ فَاسْتَشْهِدُوا عَلَيْهِنَّ
أَرْبَعَةً مِنْكُمْ فَإِنْ شَهِدُوا
فَأَمْسِكُوهُنَّ فِي الْبُيُوتِ حَتَّى
يَتَوَقَّعْنَ الْمَوْتَ أَوْ يُجْعَلَ اللَّهُ لَهُنَّ
سَبِيلًا ﴿١٥﴾

16. Na so dow a katao a Maka-sogok siran (sa Kashina) a pud rukano, na ringasa-a niyo siran. Na o Thaobat siran na go siran Phiya-piya, na gunuki niyo siran; Mata-an! A so Allah na tatap a Puphanarima ko Taobat, a Makalimo-on.

17. Aya bo a Taobat a Mata-tangkud ko Allah (a Katharima-a Niyan non) na so ruk o siran a gi-i ran Manggolaola so marata sabap ko di Kata-o oriyan niyan na Push-ambot siran Thaobat; na siran man na Pakataobatun siran o Allah: Ka so Allah na Mata-o, a Maongan-gun.

18. Na da-a Taobat (a Khatarima) a ruk o siran a gi-i ran Manggolaola so manga rarata, taman sa amai ka Miyakarani ko isa kiran so Kapatai, na Tharo-on niyan: A Mata-an! A sakun na Mithaobat ako imanto; go da (a Taobat a Khatarima) ko siran a Phamatai ko Kakakapir iran: Ka siran man na Pithiyaganan Nami siran sa siksa-a Malipudus.

19. Hai so Miyamaratiyaya! Di Rukano khapakai so Kapangowarisi Niyo ko manga Babai sa tugul. Na di Niyo siran paguruna (ko Kapakiphangaroma iran) sabap ko kakhowa-a Niyo ko saba-ad ko minibugai niyo kiran (a Butang),-inonta o makasogok siran sa Pakasingai a Mapayag; go pakipagoga-

وَالَّذَانِ يَأْتِيَنَّهَا مِنْكُمْ فَتَادُوهُمَا
فَإِنْ تَابَا وَأَصْلَحَا فَأَعْرَضُوا
عَنْهُمَا إِنَّ اللَّهَ كَانَ تَوَّابًا
رَجِيمًا ﴿١٦﴾

إِنَّمَا التَّوْبَةُ عَلَى اللَّهِ لِلَّذِينَ يَعْمَلُونَ
السُّوءَ بِجَهْلَةٍ ثُمَّ يَتُوبُونَ مِنْ قَرِيبٍ
فَأُولَئِكَ يَتُوبُ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَكَانَ اللَّهُ
عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١٧﴾

وَلَيْسَتِ التَّوْبَةُ لِلَّذِينَ يَعْمَلُونَ
السَّيِّئَاتِ حَتَّى إِذَا حَضَرَ أَحَدَهُمْ
الْمَوْتُ قَالَ إِنِّي تُبْتُ الْفَنِّ وَلَا
الَّذِينَ يَمُوتُونَ وَهُمْ كُفَّارًا
أُولَئِكَ أَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابًا
أَلِيمًا ﴿١٨﴾

يَأْتِيَنَّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا يَحِلُّ لَكُمْ
أَنْ تَرْتَابُوا النِّسَاءَ كَرَاهًا وَلَا تَعْضُلُوهُنَّ
لِتَذْهَبُوا بِبَعْضِ مَاءِ اتِّمُّوهُنَّ إِلَّا
أَنْ يَأْتِيَنَّ بِفَحْشَةٍ مُبِينَةٍ وَعَاشِرُوهُنَّ
بِالْمَعْرُوفِ فَإِنْ كَرِهْتُمُوهُنَّ فَعَسَى

napa Kano kiran ko Adat a Mapiya. Na amai ka ikhagowad Iyo siran na (Thigur Kano ka) adun a ikhagowad Iyo a shai, a thagowan o Allah sukaniyan sa Mapiya a mada-kul.

20. Na amai ka kabaya Iyo so kisambi o isa a Karoma ko Darpa o isa a Karoma, go adun a minibugai Niyo ko isa kiran a Tamok a madakul (a Butang), na di Kano ron khowa sa maito bo: Ati khowa Kano ron sa Kapanganियaya go Dosa a Mapayag?

21. Na andamanaya i kakhowa Niyo ron a Sabunar a Miyapamakai o saba-ad Rukano so saba-ad, go Miyakakowa siran Rukano sa diaryandi a mailot?

22. Na di Niyo Phangaroma-a so Miyapangaroma o manga Ama Iyo ko manga Babai,- inonta so andang a miya-ipos: Ka Mata-an naya! A miyabaloi a Pakasingai go raran-git,- go Miyakaratarata a okit.

23. Kiyaram Rukano so (Kapan-garoma-a Niyo ko):- Manga Ina Iyo, go so manga Wata Iyo, go so manga Babai Niyo; go so manga Babai o Ama Iyo, go so manga Pagari o Ina Iyo; go so manga Wata o Pagari a Mama, go so manga Wata o pagari a Babai; go so manga Ina Iyo, a so Miyapakasoso kano iran, go so manga Babai Niyo ko

أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَيَجْعَلَ اللَّهُ فِيهِ
خَيْرًا كَثِيرًا ﴿١٩﴾

وَإِنْ أَرَدْتُمْ اسْتِبْدَالَ زَوْجٍ
مَكَانَ زَوْجٍ وَءَاتَيْتُمْ
إِحْدَاهُنَّ قِنطَارًا فَلَا تَأْخُذُوا
مِنْهُ شَيْئًا أَتَأْخُذُونَهُ بِهْتِنًا
وَإِنَّمَا مُمِينًا ﴿٢٠﴾

وَكَيْفَ تَأْخُذُونَهُ وَقَدْ أَفْضَى
بَعْضُكُمْ إِلَى بَعْضٍ وَأَخَذْتُمْ
مِنْكُمْ مِيثَاقًا غَلِيظًا ﴿٢١﴾

وَلَا تَنْكِحُوا مَا نَكَحَ آبَاؤُكُمْ
مِنَ النِّسَاءِ إِلَّا مَا قَدْ سَلَفَ إِنَّهُ
كَانَ فَحِشَةً وَمَقْتًا وَسَاءَ
سَبِيلًا ﴿٢٢﴾

حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ أُمَّهَاتُكُمْ
وَبَنَاتُكُمْ وَأَخَوَاتُكُمْ وَعَمَّاتُكُمْ
وَخَالَاتُكُمْ وَبَنَاتُ الْأَخِ وَبَنَاتُ
الْأَخْتِ وَأُمَّهَاتُكُمُ النَّبِيِّ
أَرْضَعْنَكُمْ وَأَخَوَاتُكُمْ مِمَّنْ
الرَّضَعَةَ وَأُمَّهَاتُ نِسَائِكُمْ

Sosowan; go so manga Ina a manga Karoma Niyo; go so manga Patalilowan Niyo a so Phagoyagun Niyo, a pho-on ko manga Karoma Niyo a so Kiyasoludan Niyo siran,- na o da Niyo siran Kasoludi na da-a Dosa Niyo ron;-go so Miyapangaroma o manga Wata Iyo a so titho Niyo a manga Wata; go so Kapakandowaya-a Niyo ko Magari, inonta so andang a miyaipos; Mata-an! A so Allah na tatap a Manapi, a Makalimo-on;-

24. Go (Kiyaram Rukano) so adun a manga Karoma Niyan ko manga Babai, inonta so Miyakhapa-ar o manga tangan Niyo: Sogowan Rukano aya o Allah: Na piyakai Rukano so salakao ro-o, ka-an Niyo ron mimbabanog so manga Tamok Iyo,- sa titho kano a Phamangaroma, kuna a ba kano Pushisina. Na sa dun sa shawitan Niyo kiran, na bugan niyo kiran so manga Mahar iran a miyapunto; na da-a Dosa Niyo ko Pirilaiyan Niyo sukaniyan, ko oriyen o kiyapunto iran, Mata-an! A so Allah na tatap a Mata-o, a Maongangun.

25. Na sa dun sa di Phakabaog Rukano sa Kakawasa-an a Mipangaroma Niyan ko manga Pipiya a tao a Miyamaratiyaya, na si-i (Pangaroma) ko Miyakhapa-ar o manga tangan Niyo a manga Oripun Niyo a Miyamaratiyaya: Na so Allah na katawan Niyan so Paratiyaya Niyo.

وَرَبِّبِكُمُ اللَّاتِي فِي
حُجُورِكُمْ مِّنْ نِّسَائِكُمْ
الَّتِي دَخَلْتُم بِهِنَّ فَإِن لَّمْ تَكُونُوا
دَخَلْتُم بِهِنَّ فَلَا جُنَاحَ
عَلَيْكُمْ وَحَلَائِلُ أَبْنَائِكُمُ
الَّذِينَ مِنْ أَوْلَادِكُمْ وَأَن
تَجْمَعُوا بَيْنَ الْأُخْتَيْنِ إِلَّا مَا
قَدْ سَلَفَ إِنَّ رَبَّ اللَّهَ كَانَ عَفُورًا
رَحِيمًا ﴿٣٢﴾

وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ النِّسَاءِ إِلَّا مَا
مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ كَتَبَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ
وَأُحِلَّ لَكُمْ مَا وَرَاءَ ذَلِكَ أَن
تَبْتَغُوا بِأَمْوَالِكُمْ مُحْصِنِينَ غَيْرَ
مُسْفِحِينَ فَمَا اسْتَمْتَعْتُمْ بِهِ
مِنْهُنَّ فَمَاتُوهُنَّ أُجُورُهُنَّ فَرِيضَةٌ
وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِي مَا تَرَضَيْتُمْ بِهِ
مِن بَعْدِ الْفَرِيضَةِ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا
حَكِيمًا ﴿٣٣﴾

وَمَنْ لَّمْ يَسْتَطِعْ مِنْكُمْ طَوْلًا أَن
يَنْكِحَ الْمُحْصَنَاتِ الْمُؤْمِنَاتِ
فَمِنْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ مِّنْ فَنَائِكُمْ
الْمُؤْمِنَاتِ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِأَيْمَانِكُمْ
بَعْضُكُمْ مِنْ بَعْضٍ فَإِن كُوهُنَّ بِأَذْنِ

So saba-ad Rukano na pho-on ko saba-ad: Na Pamangaroma Kano kiran sa idin o Wali kiran, go bugan Niyo kiran so manga Mahar iran, si-i ko Adat a Mapiya: A manga Pati-is, a kuna a ba manga Pashisina, go di Phamangowa sa manga Bolayoka ko Kashina: Na amai ka Mapangaroma siran, na go siran Makasogok sa Kashina, na itana kiran so Midiya (ko Tamok) ko Kasala-an o manga Maradika ko siksa. Giyoto man na si-i ko tao a ini Kaluk iyan so Kashina a pud Rukano; na so Kaphantang Iyo i tomo Rukano. Na so Allah na Manapi, a Makalimo-on.

26. Kabaya o Allah ka phayagun Niyan Rukano go Thoro-on Kano Niyan ko manga okit o siran a Miya-ona an Niyo; go Phakataobatun Kano Niyan: Ka so Allah na Mata-o, a Maongangun.

27. Na so Allah na kabaya Iyan a Pakataobatun Kano Niyan, na kabaya o siran a Pangongonotan niran so manga kabaya a makasilai Kano,- sa kapakasilai a mala.

28. Kabaya o Allah a Pakakha-pan Kano Niyan: Ka Inadun so Manosiya a malobai.

29. Hai so Miyamaratiyaya! Di Niyo pagaraba so manga Tamok Iyo ko ndolondolonan Niyo sa mokit sa di Ontol: Inonta o mabaloi a

أَهْلِهِنَّ وَأَهْلَهُنَّ أَجُورَهُنَّ
بِالْمَعْرُوفِ مُحْصَدَاتٍ غَيْرِ مُسَفِّحَاتٍ
وَلَا مُتَّخِذَاتٍ أَخْدَانٍ فَإِذَا أَحْصِنَّ
فَإِنَّ أُنثَىٰ يَفْجَحْنَ فَعَلَيْهِنَّ نِصْفُ
مَا عَلَى الْمَحْصَدَاتِ مِنَ الْعَذَابِ
ذَٰلِكَ لِمَنْ خَشِيَ الْعَنَتَ مِنْكُمْ وَأَنْ
تَصْبِرُوا وَآخِرُ لَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ
رَّحِيمٌ ﴿٢٥﴾

يُرِيدُ اللَّهُ لِيُبَيِّنَ لَكُمْ وَيَهْدِيَكُمْ
سُنَنَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَيَتُوبَ
عَلَيْكُمْ وَاللَّهُ عَلَيْهِ حَكِيمٌ ﴿٢٦﴾

وَاللَّهُ يُرِيدُ أَنْ يَتُوبَ عَلَيْكُمْ
وَيُرِيدَ الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الشَّهَوَاتِ
أَنْ تَمِيلُوا مَيْلًا عَظِيمًا ﴿٢٧﴾

يُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُخَفِّفَ عَنْكُمْ وَخُلِقَ
الْإِنْسَانُ ضَعِيفًا ﴿٢٨﴾

يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَأْكُلُوا
أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ إِلَّا أَنْ

kandagang a pagayonan Niyo: Go di Niyo Mbonowa so manga Gina-wa Niyo: Mata-an! A so Allah na tatap a mala Rukano i Limo!

30. Na sa dun sa Nggolaola ro-o sa Kapumalawani go Kapangan-niyaya,- na Pakasoludun Nami dun ko Naraka: Ka miyabaloi oto ko Allah a malbod.

31. Ama i ka Pakawatanan Niyo so manga ala ko ini Sapar Rukano, na pokasun Nami Rukano so manga i ito a manga Dosa Niyo, go Pakasoludun Nami Sukano ko Khasoludan a Mapiya.

32. Na diniyo Pundingan dinga na so Kiyapakalubiya o Allah ko saba-ad Rukano ko saba-ad: Adun a bagiyan o manga Mama a kipantag ko Pinggalubuk iran, na adun a bagiyan o manga Babai a kipantag ko Pinggalubuk iran: Na Panguni Kano ko Allah ko Kakaya-an Niyan. Mata-an! A so Allah na tatap a so langowan taman na katawan Niyan.

33. Na oman i isa, na biyaloi Ami a manga Waris ko Miniganat o Mbala a Lokus a go so manga dadasug. Na so siran a miyabalus o manga Sapa Iyo, na bugan Niyo kiran so kipantag iran. Mata-an! A so Allah na mababaloi ko langowan taman a saksi.

تَكُونُ تَحْرَةً عَنْ تَرَايُضٍ مِّنْكُمْ
وَلَا تَقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُمْ
رَحِيمًا ﴿٣١﴾

وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ عُدْوَانًا وَظُلْمًا
فَسَوْفَ نُصَلِّيهُ نَارًا وَكَانَ
ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا ﴿٣٢﴾

إِنْ تَجْتَنِبُوا كَبَائِرَ مَا نَهَوْنَ عَنْهُ
نُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ
وَنُدْخِلْكُمْ مَدْخَلًا كَرِيمًا ﴿٣٣﴾

وَلَا تَتَمَنَّوْا مَا فَضَّلَ اللَّهُ بِهِ بَعْضَكُمْ
عَلَى بَعْضٍ لِلرِّجَالِ نَصِيبٌ مِّمَّا
اَكْتَسَبُوا وَلِلنِّسَاءِ نَصِيبٌ مِّمَّا
اَكْتَسَبْنَ وَسَأَلُوا اللَّهَ مِنْ فَضْلِهِ
إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُلِّ شَيْءٍ
عَلِيمًا ﴿٣٤﴾

وَلِكُلِّ جَعَلْنَا مَوْلَىٰ مِمَّا تَرَكَ
الْوَالِدَانِ وَالْأَقْرَبُونَ وَالَّذِينَ
عَقَدْتُمْ أَيْمَانَكُمْ فَأَتَوْهُم
نَصِيحَةٌ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَىٰ كُلِّ
شَيْءٍ شَهِيدًا ﴿٣٥﴾

34. So manga Mama i Pakathatandinganun ko manga Babai, sabap ko Kiyapakalubiya o Allah ko saba-ad kiran ko saba-ad, go sabap ko Kiyanggastowa iran ko manga Tamok iran. Na aya manga Bilangatao a Babai na so Puphamangongonotan, a Khisisiyapun niran sa masolun so Piyakisiyap o Allah. Na so manga Babai a ikhawan Niyo so karikor iran na Panguthoma-i Niyo siran, go awa-i Niyo siran ko manga iga-an, go danuga Niyo siran; na amai ka Pangonotan Kano iran, na di Niyo siran Pumbabanogi sa okit (a salakao): Mata-an! A so Allah na tatap a Maporo, a lubi a Mala.

الرِّجَالُ قَوَّامُونَ عَلَى النِّسَاءِ بِمَا
فَضَّلَ اللَّهُ بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ وَبِمَا
أَنْفَقُوا مِنْ أَمْوَالِهِمْ فَالصَّالِحَاتُ
قَنِينَتٌ حَفِظَتُنَّ لِنَفْسِنَّ بِمَا
حَفِظَ اللَّهُ وَاللَّي تَحْفَافُونَ نَشْرُهُنَّ
فِعْظُوهُنَّ وَأَهْجُرُوهُنَّ فِي
الْمَضَاجِعِ وَأَضْرِبُوهُنَّ فَإِنَّ
أَطْعَمَكُمُ فَلَا تَبْغُوا عَلَيْهِنَّ
سَبِيلًا إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا
كَبِيرًا ﴿٣٤﴾

35. Na amai ka ikhawan Niyo so di kaphagayon o Kharoma-i, na Sogo Kano sa Kokoman, a pud ko Tonganai o Mama, go Kokoman a pud ko Tonganai o Babai; na o kabaya iran so Katatanor, na Paka-phagayonun siran o Allah: Mata-an! A so Allah na tatap a Mata-o, a Maka Kakaip.

وَإِنْ خِفْتُمْ شِقَاقَ بَيْنِهِمَا فَأَبْعَثُوا
حَكَمًا مِّنْ أَهْلِهِ وَحَكَمًا مِّنْ أَهْلِهَا
إِنْ يُرِيدَا إِصْلَاحًا يُوَفِّقُ اللَّهُ بَيْنَهُمَا
إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿٣٥﴾

36. Na Showasowata Niyo so Allah, go di Niyo Phanakoton Sukaniyan sa maito bo; go (Phiyapiya i Niyo) so Mbala a Lokus, sa tanto a Kaphiyapiyago so manga Tonganai, go so manga Wata a ilo, go so manga Miskin, go so Siringan a Madashug, go so Siringan a mawatant, go so ingapuda a Mipago-obai, go so Gi-i Mulayalayag a maka

﴿٣٦﴾ وَعَبُدُوا اللَّهَ وَلَا تَشْرِكُوا بِهِ
شَيْعًا وَأَبْأُولَ الَّذِينَ إِحْسَنَّا وَبِذِي
الْقُرْبَى وَالْيَتَامَى وَالْمَسْكِينِ
وَالْجَارِ ذِي الْقُرْبَى وَالْجَارِ الْجُنُبِ
وَالصَّاحِبِ بِالْجَنبِ وَابْنِ
السَّبِيلِ وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ إِنَّ

khakadiat a miya kawang sa Lalan, go so Miyakhapa-ar o manga Tangan Niyo: Mata-an! A so Allah na di Niyan khabaya-an so tao a aya butad iyan na Takabor, a Masalibantogun;-

37. Siran na manga liligut go Ipushogo iran ko manga Manosiya so kapuligut, go Puphaguma-an niran so inibugai kiran o Allah ko Kakawasa-an Niyan; na Pithiyagaran Nami, so da Pamaratiyaya, sa siksa a Phakahina;-

38. Go siran na Ipuphamumugai ran so manga Tamok iran, sa Kapaki-ilaila-in ko manga Manosiya, na di iran Papatariyaya-an so Allah go so Alongan a Maori: Na sa dun sa tao a mabaloi so Shaitan a ingapuda iyan, na miyakaratarata a ingapuda!

39. Na antona-a i Phakakaid kiran o Piyaratiyaya iran so Allah go so Alongan a Maori, go Miyamumugai siran ko ini Riskhi kiran o Allah? Na tatap a so Allah na katawan Niyan siran.

40. Mata-an! A so Allah na da-a Paganiyaya-an Niyan a timbang bo o Kolpong: Na o mabaloi a Mapiya, na Puthakutakupun Niyan sukaniyan, go Mbugai a pho-on ko Hadapan Niyan sa Balas a lubi a Mala.

اللَّهُ لَا يُحِبُّ مَنْ كَانَ مُحْتَالًا
فَخُورًا ﴿٣٦﴾

الَّذِينَ يَبْخَلُونَ وَيَأْمُرُونَ النَّاسَ
بِالْبُخْلِ وَيَكْتُمُونَ
مَاءَ أَنفُسِهِمْ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَأَعْتَدْنَا
لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُهِينًا ﴿٣٧﴾

وَالَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ رِثَاءَ
النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَلَا بِالْيَوْمِ
الْآخِرِ وَمَنْ يَكُنِ الشَّيْطَانُ لَهُ قَرِينًا
فَسَاءَ قَرِينًا ﴿٣٨﴾

وَمَا ذَا عَلَيْهِمْ لَوْ ءَامَنُوا بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ
الْآخِرِ وَأَنْفَقُوا مِمَّا رَزَقَهُمُ اللَّهُ وَكَانَ
اللَّهُ بِهِمْ عَلِيمًا ﴿٣٩﴾

إِنَّ اللَّهَ لَا يَظْلِمُ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ وَإِنْ تَكَ
حَسَنَةً يُضْعِفْهَا وَيُؤْتِ مِنْ لَدُنْهُ
أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٤٠﴾

41. Na andamanaya i Khasowa amai ka Pakatindugan Nami so Oman i pagtao sa saksi, go Pakatindugan Nami Suka (Ya Muhammad) ko siran naya a saksi!

42. Sa Alongan noto na Mashin-gayo o siran a da pamaratiyaya go Miyamanangka ko Rasul a o ba siran bo khilagid ko Lopa: Na da-a Maphaguma iran ko Allah a Miyanggolaola!

43. Hai so Miyamaratiyaya! Di Niyo Punggolaola-a so Sambayang ko Kabuburug Iyo, taman sa di Niyo katanodan so Putharo-on Niyo,- go o ba Kano Madidiyonob, inonta o ba Kano Lomalayag, taman sa di kano Makaphaigo. Na o Kapantagi Kano a Pukhakasakit, o di na shisi-i sa lakawan, o di na Miyakaoma so isa Rukano a phon ko Diyamban, o di na Minipur-orada Iyo so manga Babai, go da-a Miyato-on Niyo a ig, na Thayamom Kano sa Botha a Soti, na sapowa Niyo ron so manga Paras Iyo go so manga Lima Niyo. Mata-an! A, so Allah na tatap a Mama-apun, a Manapi.

44. Bangkada katokawi so siran a Piyamugan sa kipantag ko Kitab? A ipuphamasa iran ko Kadadag, go khabaya-an niran a Mapokas Kano ko lalan.

فَكَيْفَ إِذَا جِئْنَا مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ بِشَهِيدٍ
وَجِئْنَا بِكَ عَلَى هَؤُلَاءِ شَهِيدًا ﴿٤١﴾

يَوْمَ يَدْعُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَعَصَوُا
الرَّسُولَ لَوْ سَوَّيْنَاهُمُ الْأَرْضَ وَلَا يَكْتُمُونَ
اللَّهُ حَدِيثًا ﴿٤٢﴾

يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَقْرَبُوا
الصَّلَاةَ وَأَنْتُمْ سُكَرَىٰ حَتَّىٰ تَعْلَمُوا
مَا تَقُولُونَ وَلَا جُنُبًا إِلَّا عَابِرِي سَبِيلٍ
حَتَّىٰ تَغْتَسِلُوا وَإِنْ كُنْتُمْ مَرْضَىٰ أَوْ عَلَىٰ
سَفَرٍ أَوْ جَاءَ أَحَدٌ مِنْكُمْ مِنَ الْغَائِطِ
أَوْ لَمَسْتُمُ النِّسَاءَ فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً
فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوا
بِأَيْدِيكُمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَفُورًا
غَفُورًا ﴿٤٣﴾

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أَوْتُوا نَصِيبًا مِنَ
الْكِتَابِ يَشْرَوْنَ الضَّلِيلَةَ وَبُرَيْدُونَ
أَنْ تَضِلُّوا السَّبِيلَ ﴿٤٤﴾

45. Na so Allah i lubi a Mata-o ko manga Ridowai Niyo: Go Makatatarotop so Allah a Panarigan, go Makatatarotop so Allah a Puphanabang.

46. Adun a pud ko siran a manga Yahodi a Puphamagalinun niran so manga Katharo ko Khipaka-a antapan non, go gi-i ran Tharo-on: A Miyanug ami go Siyangka ami; na Pamakinukha da-a Phamakinugon; sabotang ka so pupaka po-on rukami, go pakasabotaka mingka; a Kapamibid ko manga dila iran go Kapanotiya ko Agama. Na opama ka Mata-an! A siran na aya Pitharo iran: Na Miyanug ami go Inonotan nami; go Pakinugangka; go ilaya kamingka: Na Mata-an a aya kiran Mapiya, go aya ontol; na ogaid na Pimorka-an siran o Allah sabap ko Kiya-ongkir iran; ka da-a Mapaparatiyaya kiran a rowar ko maito.

47. Hai Piyamugan ko Kitab! Paratiyaya-a niyo so (Qur-an a) Initoron Nami, a tomatanto ko Kitab a shisi-i rukano, ko da-a Mi pun kapunasa ko manga Paras a tingurun Nami ko manga talikhodan niyan, o di na Pumorka-an Nami siran lagid o Kiyapumorka-i Ami ko Mimbabaloi a Amo, ka aya butad o Sogowan o Allah na Mapunggolaola.

48. Mata-an! A so Allah na di Niyang Punapin so Kapakisakotowi

وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِاَعْدَائِكُمْ وَكَفَىٰ بِاللّٰهِ وَلِيًّا
وَكَفَىٰ بِاللّٰهِ نَصِيرًا ﴿٤٥﴾

مِنَ الَّذِينَ هَادُوا يُحَرِّفُونَ الْكَلِمَ عَنْ مَوَاضِعِهِ وَيَقُولُونَ سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا
وَأَسْمَعُ غَيْرَ مُسْمِعٍ وَرَاعِنَا لِيًّا
بِأَلْسِنَتِهِمْ وَطَعْنًا فِي الَّذِينَ لَوْ أَنَّهُمْ
قَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا وَأَسْمَعُ وَنَنْظُرْنَا لَكَانَ
خَيْرًا لَهُمْ وَأَقْوَمًا وَلَكِنْ لَعَنَهُمُ اللَّهُ
بِكُفْرِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُونَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٤٦﴾

يَتَّيْنُهَا الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ ءَامِنُوا
بِمَا نَزَّلْنَا مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَكُمْ مِّن قَبْلِ
أَن نَّطْمِسَ وُجُوهًا فَنَرُدَّهَا عَلَيَّ
أَدْبَارَهَا أَوْ نَلْعَنَهُمْ كَمَا لَعْنَا أَصْحَابَ
السَّبْتِ ؕ وَكَانَ أَمْرُ اللَّهِ مَفْعُولًا ﴿٤٧﴾

إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ

Ron; na Punapin Niyan so salakao ro-o, si-i ko tao a kabaya Iyan; na sa tao a Pakisakotowan niyan so Allah na Sabunar a Miyakamba-al sa Dosa a lubi a Mala.

49. Bangka da katokawi so siran a Pumbalowin niran a Soti so manga Ginawa iran? Kunaka so Allah i Shoti ko tao a kabaya Iyan. Na di siran Kasalimbotan sa maito bo.

50. Pamimikiranangka! O anda-manaya i Kiphagangkobun niran ko Allah ko Kabokhag! Na khasana-an ndun noto a Dosa a Mapayag!

51. Bangka da katokawi so siran a Piyamugan sa kipantag ko Kitab? A Paparatiyaya-an niran so manga Barahala go so Tagot, go gi-i ran Tharo-on ko siran a da pamaratiyaya a siran i lubi a Miyatoro sa lalan a di so siran noto a Miyamaratiyaya!

52. Siran man so Pimorka-an siran o Allah: Na sa dun sa Pumorka-an o Allah, na Dingka dun Mitoon, sa Makatabangon.

53. Opama ka adun a kipantag iran ko Kapa-ar? na sa maoto na da-a ibugai ran ko manga Manosiya a ishan bo o puso o od a Qormah.

54. Ino iran ndungkin ko Manosiya so inibugai kiran o Allah ko Kalbihan Niyan? Na Sabunar a in-

ذَٰلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ
أَفْتَرَىٰ إِثْمًا عَظِيمًا ﴿٤٨﴾

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَزُكُّونَ أَنفُسَهُمْ بِاللَّهِ
يُزَكِّي مِنْ يَشَاءُ وَلَا يُظْلَمُونَ فَتِيلًا ﴿٤٩﴾

أَنْظُرْ كَيْفَ يَقْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ
وَكَفَىٰ بِهِ إِثْمًا مُّبِينًا ﴿٥٠﴾

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أُوتُوا نَصِيبًا مِنَ
الْكِتَابِ يُؤْمِنُونَ بِالْجِبْتِ
وَالطَّلُغُوتِ وَيَقُولُونَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا
هَؤُلَاءِ أَهْدَىٰ مِنَ الَّذِينَ ءَامَنُوا
سَبِيلًا ﴿٥١﴾

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ وَمَنْ يَلْعَنِ اللَّهُ
فَلَنْ نَجْعِدَ لَهُ نَصِيرًا ﴿٥٢﴾

أَمْ لَهُمْ نَصِيبٌ مِّنَ الْمَلِكِ فَإِذَا لَا يُوَثِّقُونَ
النَّاسَ نَقِيرًا ﴿٥٣﴾

أَمْ يَحْسُدُونَ النَّاسَ عَلَىٰ مَا آتَاهُمُ اللَّهُ
مِّن فَضْلِهِ فَقَدْ ءَاتَيْنَا آلَ إِبْرَاهِيمَ

ibugai Ami ko Moriyatao o Ibrahim so Kitab go so Ongangun, go bigan Nami Siran sa Kadato a lubi a Mala.

55. Na so saba-ad Kiran na Miyaratiyaya-on, na so saba-ad Kiran na Inongkir iran Sukaniyan: Na Ka-a angkosan siran o Naraka Jahannam a Pushokhayao (a ka-dug).

56. Mata-an! A so da Pamara-tiyaya ko manga Ayat Ami, na Pakapagubongun Nami siran ko Apoi: Na oman Matotong so manga Kobal iran, na sambiyani Nami kiran sa manga kobal a salakao rukaniyan, ka-an niran Pukhata-ami so siksa: Mata-an! A so Allah na tatap a Mabagur, a Maongangun.

57. Na so siran a Miyamara-tiyaya go Pinggalubuk iran so manga Pipiya, na Pakasoludun Nami Siran ndun ko manga Sorga, a Puhphamangondas ko kababa-an Niyani so manga Lawasaig,-a kakal Siran non sa dayon sa dayon: Adun a bagiyan Niran ro-o a manga Darodopa a manga Soti: Go Pakasoludun Nami Siran ko Kasisirongan a tatap.

58. Mata-an! A so Allah na Iso-sogo Iyan Rukano so kibugan Niyo ko manga Sarig ko khiruk on; na igira-a Khokomun Niyo so manga Manosiya, na Kokomun Niyo so

الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَءَاتَيْنَهُم مَّلَكًا
عَظِيمًا ﴿٥٤﴾

فَمِنْهُمْ مَنْ ءَامَنَ بِهِ وَمِنْهُمْ مَنْ صَدَّ عَنْهُ
وَكَفَىٰ مَجْهَتَهُمْ سَعِيرًا ﴿٥٥﴾

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا سَوْفَ نُصَلِّيهِمْ
نَارًا كَمَا نُصَلِّيَتْ جُلُودُهُمْ بَدَلًا لِّئَنَّهُمْ جُلُودًا
غَيْرَهَا لِيَذُوقُوا الْعَذَابَ إِنَّ اللَّهَ
كَانَ عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿٥٦﴾

وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
سَنُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا لَهُمْ فِيهَا
أَزْوَاجٌ مُطَهَّرَةٌ وَهُمْ فِيهَا
ظِلِيلًا ﴿٥٧﴾

﴿٥٨﴾ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تُؤَدُّوا الْأَمَانَاتِ
إِلَىٰ أَهْلِهَا وَإِذَا حَكَمْتُمْ بَيْنَ النَّاسِ
أَنْ تَحْكُمُوا بِالْعَدْلِ إِنَّ اللَّهَ نِعِمَّا يَعِظُكُمْ بِهِ

ontol: Mata-an! A so Allah na sayana a Mapiya so Ipuphangundao Niyen Rukano to! Mata-an! A so Allah na tatap a Puphakanug, a Puphakai.

59. Hai so Miyamaratiyaya! Onoti Niyo so Allah, go Onoti Niyo so Rasul, go so Bubugan sa Kapa-ar ko Showa-an a pud Rukano. Na amai ka manga sasawal Kano ko isa a Shai, na ndodun Niyo to ko (Kitab o) Allah go so Rasul, o Sukano na Paparatiyaya-a Niyo so Allah go so Alongan a Maori: Giyoto man i tomo, go lubi a Mapiya a khabolosan.

60. Bangka da katokawi so siran a ipundaowa iran a Mata-an! A siran na Piyaratiyaya iran so Initoron Ruka go so Initoron ko Miyaona an Ka? Kabaya iran a si-i siran Puphakangokom ko Tagot, a Sabunar a ini Sogo kiran a Kaongkira iran non. Na kabaya o Shaitan a Madadag iyan siran sa Kadadag a Mawatan.

61. Na igira-a Pitharo kiran: A songkano si-i ko (Kitab a) Initoron o Allah, go si-i ko Rasul: Na Mailangka so manga monapik a Talikhodan Ka iran sa titho a katalikhod.

62. Na antona aya, a igira-a Miyasogat siran a Tiyoba, sabap ko ini-ona o manga Lima iran (a

إِنَّ اللَّهَ كَانَ سَمِيعًا بَصِيرًا ﴿٥٨﴾

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا
الرَّسُولَ وَأُولَى الْأَمْرِ مِنْكُمْ فَإِن نَّزَعْتُمْ فِي
شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ إِن كُنتُمْ
تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ذَلِكَ خَيْرٌ
وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا ﴿٥٩﴾

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ
ءَامَنُوا بِمَا أَنزَلَ إِلَيْكَ وَمَا أَنزَلَ مِنْ
قَبْلِكَ يُرِيدُونَ أَن يَتَحَكَّمُوا إِلَى
الطَّاغُوتِ وَقَدْ أُمِرُوا أَن يَكْفُرُوا بِهِ
وَيُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَن يُضِلَّهُمْ ضَلَالًا
بَعِيدًا ﴿٦٠﴾

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا إِلَى مَا أَنزَلَ
اللَّهُ وَإِلَى الرَّسُولِ رَأَيْتُ الْمُنَافِقِينَ
يَصُدُّونَ عَنْكَ صُدُودًا ﴿٦١﴾

فَكَيْفَ إِذَا أَصَابَتْهُمُ مُصِيبَةٌ
بِمَا قَدَّمْتَأْيْدِيَهُمْ ثُمَّ جَاءُوكَ

Dosa)? Na oriyani niyan na Phakaoma siran Ruka, sa gi-i siran Shapa: Sa Ibut ko Allah ka da-a antap ami a rowar ko Kaphiyapiya go kapagayonayon!

63. Siran man so katawan o Allah so shisi-i ko manga poso iran; na Dapayangka kiran, go Panguthomaingka siran, go Tharo Ingka siran si-i ko manga ginawa iran sa Katharo a Tomotogutuk.

64. Na da ko Kiyasogo Ami ko Sogo, inonta na-an Kaonoti, sa sabap sa Idin o Allah. Na opama ka Mata-an! A siran gowani ko Kasalimbotan niran so manga ginawa iran, na Miyakaoma siran Ruka na Miyanguni siran sa Ma-ap ko Allah, go ini Panguni siran sa Ma-ap o Rasul, na Mata-an a Khato-on niran so Allah a Puphanarima ko Taobat, a Makalimo-on.

65. Na kuna, ka Ibut ko Kadnan Ka, ka di siran Khabaloi a Mapaparatiyaya, taman sa di siran Ruka Makikokom ko simokut iran, oriyani niyan na da-a maguda iran ko manga ginawa iran a sangka ko ini Kokom Ka, go Mbayorantang siran sa titho a Kambayorantang.

66. Na opama o Mata-an! A Sukami na ini Paliyogat Ami kiran a Bonowa niyo so manga ginawa Niyo o di na awa kano ko manga Ingud iyo, na da-a Nggolaola kiran

يَخْلِفُونَ بِاللَّهِ إِنْ أَرَدْنَا إِلَّا إِحْسِنًا
وَتَوْفِيقًا ﴿١٣﴾

أُولَئِكَ الَّذِينَ يَعْلَمُ اللَّهُ مَا فِي
قُلُوبِهِمْ فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَعِظْهُمْ
وَقُلْ لَهُمْ فِي أَنْفُسِهِمْ قَوْلًا
بَلِيغًا ﴿١٤﴾

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ رَسُولٍ إِلَّا لِيُطَاعَ
بِإِذْنِ اللَّهِ وَلَوْ أَنَّهُمْ إِذْ ظَلَمُوا
أَنْفُسَهُمْ جَاءُوكَ فَاسْتَغْفَرُوا
اللَّهَ وَاسْتَغْفَرَ لَهُمُ الرَّسُولُ
لَوَجَدُوا اللَّهَ تَوَّابًا رَحِيمًا ﴿١٥﴾

فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّى
يُحَكِّمُوكَ فِي مَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ
لَا يَجِدُوا فِي أَنْفُسِهِمْ حَرَجًا مِمَّا
قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا تَسْلِيمًا ﴿١٥﴾

وَلَوْ أَنَّا كُنْتُمْ عَلَيْنَهُمْ إِنْ أَقْتُلُوا
أَنْفُسَكُمْ أَوْ أُخْرِجُوا مِنْ دِينِكُمْ مَا
فَعَلْتُمْ إِلَّا قَلِيلٌ مِنْهُمْ وَلَوْ أَنَّهُمْ فَعَلُوا

non a rowar ko maito kiran: Na opama ka Mata-an! A siran na Pinggolaola iran so Ipuhanguthoma kiran noto, na Mata-an! A Miyabaloi a Mapiya a bagiyan niran, go tanto a iputhakna (o Paratiyaya iran);

67. Na o giyoto (i Pinggolaola iran) na bugan nami siran ndun pho-on ko Hadapan Nami sa Balas a lubi a Mala;

68. Go toro-on Nami siran ndun sa lalan a Matitho.

69. Na sa tao a Onotan niyan so Allah go so Rasul na siran man i pud o siran a ini Kalimo siran o Allah, - a manga Nabi, go Miyamangimbunar, go manga Shahid, go manga Bilangatao: Na Miyakapiyapiya Siran man a Bolayoka!

70. Giyoto man so Kapakalubi a pho-on ko Allah: Na Makatatarotop so Allah a Mata-o.

71. Hai so Miyamaratiyaya! Pagiya-a Niyo so iktiyar Iyo, na sorong Kano sa Kashalompok o di na sorong Kano sa Kashamasama.

72. Na Mata-an! A adun a pud Rukano a tao a titho a Puphulombat: Na o masogat Kano a Tiyoba, na Putharo-on niyan: A Sabunar a Inikalimo ako o Allah gowani a da ako kiran mapud a Miyakamasa.

مَا يُوعِظُونَ بِهِ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ وَأَشَدَّ تَنْبِيئًا ﴿٦٦﴾

وَإِذَا لَا تَأْتِيَنَّهُمْ مِّنْ لَّدُنَّا أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٦٧﴾

وَلَهَدَيْتَنَّهُمْ صِرَاطًا مُّسْتَقِيمًا ﴿٦٨﴾

وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَأُولَٰئِكَ مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ وَالصِّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ وَحَسُنَ أُولَٰئِكَ رَفِيقًا ﴿٦٩﴾

ذَٰلِكَ الْفَضْلُ مِنَ اللَّهِ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ عِلْمًا ﴿٧٠﴾

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا خُذُوا حِذْرَكُمْ فَانْفِرُوا ثُبَاتٍ أَوْ يَنْفِرُوا جَمِيعًا ﴿٧١﴾

وَإِنْ مِنْكُمْ لَمَن لَّيْبُطَنَ فَإِنْ أَصَابَتْكُمْ مُّصِيبَةٌ قَالْ قَدْ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيَّ إِذْ لَمْ أَكُنْ مَعَهُمْ شَهِيدًا ﴿٧٢﴾

73. Na Ibut o Masogat Kano a Limo a pho-on ko Allah, na Putharo-on niyan ndun-a lagid o ba da-a Miya-adun ko lut Iyo a go so lut Iyan a Kanggiginawa-i ah! O ba ako kiran bo Miyapud; ka Magontong ako sa Ontong a Mala!

74. Na Pakimbonowai sa lalan ko Allah so siran a Puphasa-an niran so Kaoyagoyag ko doniya ko Akhirat. Ka sa dun sa Makimbonowai sa lalan ko Allah,- na go Mapurang o di na Makapugusna mbugan Nami dun sukaniyan sa Balas a lubi a Mala.

75. Na ino kano di Pakipumbo-nowai sa lalan ko Allah go so (Kalindinga ko) manga Lolobai ko manga Mama, go so manga Babai; go so manga Wata?- A siran na gi-i ran Tharo-on: Kadnan Nami! Pakaawa-a Kamingka sangka-i a Ingud, a Tanganiyaya so tao ron; go sunggai Kamingka sa pho-on ko hadapan Ka sa Panarigan; go sunggai Kamingka sa pho-on ko Hadapan Ka sa Phananabang!

76. So siran a Miyamaratiyaya na gi-i Siran Makimbonowai sa lalan ko Allah, na so siran a da Pamaratiyaya na gi-i siran Makimbonowai sa lalan ko Tagot: Na Pakimbonowai Kano ko manga Tabanga o Shaitan: Mata-an! A so tipo o Shaitan na butad iyan na Malobai.

وَلَيْنَ أَصْبَابِكُمْ فَضَلَّ مِنْ اللَّهِ لِيَقُولَنَّ
كَأَن لَّمْ تَكُنْ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُ مَوَدَّةٌ
يَلِيَّتِي كُنْتَ مَعَهُمْ فَأَفُوزَ فَوْزًا
عَظِيمًا ﴿٧٣﴾

﴿٧٤﴾ فَلْيَقْتُلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ الَّذِينَ
يَشْرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا
بِالْآخِرَةِ وَمَنْ يُقْتَلْ فِي سَبِيلِ
اللَّهِ فَيُقْتَلْ أَوْ يُغْلَبْ فَسَوْفَ نُؤْتِيهِ
أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٧٤﴾

وَمَا لَكُمْ لَا تُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ
وَالْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ
وَالْوِلْدَانِ الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا أَخْرِجْنَا مِنْ
هَذِهِ الْقَرْيَةِ الظَّالِمِ أَوْلَاهَا وَاجْعَلْ لَنَا مِنْ
لَدُنْكَ وَيًّا وَاجْعَلْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ
نَصِيرًا ﴿٧٥﴾

الَّذِينَ آمَنُوا يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ
كَفَرُوا يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ الطَّاغُوتِ
فَقَاتِلُوا أَوْلِيَاءَ الشَّيْطَانِ إِنَّ كَيْدَ
الشَّيْطَانِ كَانَ ضَعِيفًا ﴿٧٦﴾

77. Bangka da katokawi so siran a Pitharo kiran: A Gunggun na niyo so manga Barokan niyo, go Pamayandugun Niyo so Sambayang go bugan Niyo so Zakat? Na kagiya a Ipaliyogat kiran so Kambonowai, na sa maoto? Na adun a isa kiran ka Sagorompong a Ipukhaluk iran so manga Manosiya-lagid o Kaluk ko Allah o di na lawanon a Kaluk: Go Pitharo iran: Kadnan Nami! Inongka rukami Phaliyogatun so Kambonowai? Inongka rukami da sundodun sa ta-alik a marani? Tharowangka: A so gona ko Doniya na maito: Na so Akhirat i tomo a bagiyon o tao a Miyananggila: Go di kano Khasalimbotan sa maito bo!

78. Apiya anda kano matago, na Puraotun kano o Kapatai, go apiya matago kano ko manga Kota a manga Poporo! Na o Masogat siran a Mapiya, na Putharo-on niran: A giya-i na pho-on ko Hadapan o Allah; na o Masogat siran a Marata, na Putharo-on niran: A giya-i na pho-on ko Hadapan Ka. Tharowangka: A palaya pho-on ko Hadapan o Allah. Na antona-a siran naya a pagtao, a Marugun a Kapukhasaboti ran ko Pukhaolaola?

79. Sa dun sa Misogat Ruka a Mapiya, na pho-on ko Allah; go sa dun sa Misogat Ruka a Marata, na pho-on ko Ginawangka. Na Siyogo Ami Suka (Ya Muhammad) ko

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ قِيلَ لَهُمْ كُفُّوا أَيْدِيَكُمْ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ إِذَا فَرِيقٌ مِنْهُمْ يَخْشَوْنَ النَّاسَ كَخَشْيَةِ اللَّهِ أَوْ أَشَدَّ خَشْيَةً وَقَالُوا رَبَّنَا لِمَ كَتَبْتَ عَلَيْنَا الْقِتَالَ لَوْلَا أَخَّرْنَا إِلَىٰ أَجَلٍ قَرِيبٍ قُلْ مَنَعَ الدُّنْيَا قَلِيلٌ وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ لِّمَنِ اتَّقَىٰ وَلَا يُظْلَمُونَ فَتِيلًا ﴿٧٧﴾

أَيْنَمَا تَكُونُوا يُدْرِكَكُمُ الْمَوْتُ وَلَوْ كُنْتُمْ فِي بُرُوجٍ مُّشِيدَةٍ وَإِنْ تُصَبِّهْهُمْ حَسَنَةً يَقُولُوا هَٰذَا مِن عِنْدِ اللَّهِ وَإِنْ تُصَبِّهْهُمْ سَيِّئَةً يَقُولُوا هَٰذَا مِن عِنْدِكَ قُلْ كُلٌّ مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ فَمَالِ هَٰؤُلَاءِ الْقَوْمِ لَا يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ حَدِيثًا ﴿٧٨﴾

مَا أَصَابَكُم مِّن حَسَنَةٍ مِّن لِّلَّهِ وَمَا أَصَابَكُم مِّن سَيِّئَةٍ مِّن نَّفْسِكُمْ وَأَرْسَلْنَاكَ لِلنَّاسِ رَسُولًا وَكَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا ﴿٧٩﴾

manga Manosiya a Sogo. Na Makatarotop so Allah a saksi.

80. Sa tao a Onotan niyan so Rasul, na Sabunar a Kiya-onotan niyan so Allah: Go sa tao a tomalikhod, na kuna a ba Ami Suka Siyogo a somisiyap kiran.

81. Na gi-i ran Tharo-on: A Kapingongonotan; na igira-a Miyakaliyo siran pho-on ko Hadapan Ka, na Mbabasagawi-i Magantangan so isa kiran ka Sagorompong sa salakao ko Gi-ingka Tharo-on. Na so Allah na Puphakisorat Iyan so gi-i ran babasagawi-iyen Magantangan: Na Dapayangka kiran, go Saringingka so Allah, ka Khasana-an so Allah a Sasarigan.

82. Ino iran ndi Punggudaguda-a so Qur-an? A opama ka Miya-adun a pho-on ko Hadapan o salakao ko Allah, na Mata-an a makato-on siran non sa shoransorang a madakul.

83. Na igira-a adun a Miyakatalingoma kiran a Miyasowa a Kalilintad o di na Kaluk, na ipamalata iran sukaniyan. Na o Piyakandod iran noto si-i ko Rasul, go si-i ko Makakhakapa-ar ko showa-an a pud kiran, na Mata-an! A Katokawan noto o siran a Puphangudugon a pho-on kiran. Na o da so Gagao Rukano o Allah go so Limo Iyan, na Kiya-onotan Niyo dun so Shaitan inonta so maito.

مَنْ يُطِيعِ الرَّسُولَ فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ وَمَنْ تَوَلَّىٰ فَمَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِيظًا ﴿٨٠﴾

وَيَقُولُونَ طَاعَةٌ فَإِذَا بَرَرُوا مِنْ عِنْدِكَ بَيَّتَ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ غَيْرَ الَّذِي تَقُولُ وَاللَّهُ يَكْتُبُ مَا يُبَيِّنُونَ فَأَعْرَضَ عَنْهُمْ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ وَكِيلًا ﴿٨١﴾

أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْمُقْرَأُونَ وَلَوْ كَانُوا مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللَّهِ لَوَجَدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا ﴿٨٢﴾

وَإِذَا جَاءَهُمْ أَمْرٌ مِنَ الْأَمْنِ أَوِ الْخَوْفِ أَذَاعُوا بِهِ وَلَوْ رَدُّوهُ إِلَى الرَّسُولِ وَإِلَىٰ أُولِي الْأَمْرِ مِنْهُمْ لَعَلِمَهُ الَّذِينَ يَسْتَنبِطُونَهُ مِنْهُمْ وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ لَاتَّبَعْتُمُ الشَّيْطَانَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٨٣﴾

84. Na Pakimbonowai Ka sa lalan ko Allah- ka da-a Ipapaliyogat Ruka a rowar sa Ginawangkago Pangoyatingka so Miyamaratiyaya. Na Matatangtud a so Allah na Pagurunun Niyan so Bagur os siran a da Pamaratiyaya; ka so Allah i tanto a Mabagur go tanto a Phanniksa.

85. Sa dun sa Mangongogopan sa Kapangongogopan a Mapiya na adun a Kipantag iyan non: Go sa dun sa Mangongogopan sa Kapan-gongogopan a Marata, na adun a bagiyan niyan non: Na tatap a so Allah na so langowan taman na Magagaga Niyan.

86. Na igira a Siyalam kano sa isa a Salam, na Salam kano sa lawanon sa kapiya, o di na Pakakasoya Niyo sukaniyan. Mata-an! A so Allah na tatap a so langowan taman na Mai-itong Iyan.

87. So Allah! Da-a Tohan a inonta Sukaniyan: Pulimodun Kano Niyan ndun si-i ko Alongan a Qiya-mah, a da-a sangka a madaqalumon. Na ba-adun a makalawan ko Allah a Bunar i Katharo?

88. Na in o kano khadowa Lompok makapantag ko manga Monapik? A so Allah na Piyato Iyan siran sabap ko Pinggalubuk iran. Ba niyo khabaya-i a Matoro Iyo so tao a Diyadag o Allah? A sa dun sa Da-

فَقَنِّلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَا تَكْلَفُ
إِلَّا نَفْسَكَ وَحَرِّضِ الْمُؤْمِنِينَ عَسَى اللَّهُ
أَنْ يَكْفَ بِأَسْ الذِّينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ
أَشَدُّ بِأَسًا وَأَشَدُّ تَنكِيلًا ﴿٨٤﴾

مَنْ يَشْفَعْ شَفَعَةً حَسَنَةً يَكُنْ لَهُ
نَصِيبٌ مِنْهَا وَمَنْ يَشْفَعْ شَفَعَةً سَيِّئَةً
يَكُنْ لَهُ كِفْلٌ مِنْهَا وَكَانَ اللَّهُ عَلَى كُلِّ
شَيْءٍ مُّقِينًا ﴿٨٥﴾

وَإِذْ أَحْبَبْتُمْ بِنَحِيَّةٍ فَحَبُّوا بِأَحْسَنِ مِنْهَا
أَوْ رُدُّوها إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ
حَسِيبًا ﴿٨٦﴾

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لِيَجْمَعَنَّكُمْ إِلَى يَوْمِ
الْقِيَامَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ وَمَنْ أَصْدَقُ مِنَ
اللَّهِ حَدِيثًا ﴿٨٧﴾

﴿٨٨﴾ فَمَا لَكُمْ فِي الْمُنَافِقِينَ فِتْنَةٍ وَاللَّهُ
أَرْكَسَهُمْ بِمَا كَسَبُوا أَتُرِيدُونَ أَنْ
تَهْتَدُوا مِنْ أَضَلِّ اللَّهُ وَمَنْ يُضِلِّ اللَّهُ
فَلَنْ تَجِدَ لَهُ سَبِيلًا ﴿٨٩﴾

dagun o Allah, na Dingka dun Mito-on sa lalan.

89. Miyashingayo iran a oba Kano bo Pagongkir, sa lagid o Kiya-Ongkir iran, na mabaloi Kano a Mulagilagid: Na di Kano kiran khowa sa manga Panarigan taman sa di siran tomogalin ko lalan o Allah. Na o talikhod siran, na Pamiyaga Niyo siran go Pamonowa Niyo siran apiya anda Niyo siran mato-on; go di Kano kiran khowa sa Panarigan go Tabanga;-

90. Inonta so siran a Magapas ko pagtao a adun a Pasad Iyo a go siran, o di na Miyakaoma siran Rukano a ini gagut o manga rarub iran o ba siran Rukano Pakimbonowai o di na ba siran Pakimbonowai ko pagtao iran. Na o kabaya o Allah, na Mata-an a Kaphakipangarasiyan Kano Niyan kiran, na Makimbonowai siran Rukano dun: Na o awata Kano iran a di siran Rukano Makimbonowai, go idolon niran Rukano so Kalilintad, na da-ina ini sunggai Rukano o Allah a okit kiran (ko Kapakimbonowai).

91. Khato-on Niyo dun a manga pud a tao a kabaya iran a Kapakasasariga iran Rukano go so Kapakasasariga iran ko pagtao iran: Oman siran Pakandodun ko Kapanakoto, na mapato siran non: Na o di Kano iran awata go di iran Rukano idolon so Kalilintad go di iran

وَدُّوْا لَوْ تَكْفُرُونَ كَمَا كَفَرُوا فَتَكُونُونَ
سَوَاءً فَلَا تَتَّخِذُوا مِنْهُمْ أَوْلِيَاءَ حَتَّى
يُهَاجِرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَإِنْ تَوَلَّوْا
فَخِذُّوهُمْ وَأَقْتُلُوهُمْ حَيْثُ
وَجَدْتُمُوهُمْ وَلَا تَتَّخِذُوا مِنْهُمْ
وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿٨٩﴾

إِلَّا الَّذِينَ يَصِلُونَ إِلَى قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ
مِيثَاقٌ أَوْ جَاءَهُمْ وَكُنْتُمْ حَصْرَتْ صُدُورُهُمْ
أَنْ يَقْتُلُوكُمْ أَوْ يَقْنَنُوا قَوْمَهُمْ وَلَوْ شَاءَ
اللَّهُ لَسَاطَهُمْ عَلَيْكُمْ فَلقنلوكم فإن
اعتزلوكم فلم يقننلوكم وألقوا إليكم
السلام فما جعل الله لكم عليهم
سبيلاً ﴿٩٠﴾

سَتَجِدُونَ عَآخِرِينَ يُرِيدُونَ أَنْ يَأْمَنُوكُمْ
وَيَأْمَنُوا قَوْمَهُمْ كُلٌّ مَّارِدٌ وَإِلَى الْعُنْتَةِ
أَرْكَسُوا فِيهَا فَإِن لَّمْ يَعْتَزِلُوكُمْ وَيُلْقُوا
إِلَيْكُمْ السَّلَامَ وَيَكْفُوا أَيَدِيَهُمْ
فَخِذُّوهُمْ وَأَقْتُلُوهُمْ حَيْثُ

(Rukano) runun so manga Barokan niran, na Pamiyaga Niyo siran go Pamonowa Niyo siran sa sadun sa Kapukhparowi Niyo kiran: Ka Sukano man na singgayan Nami Sukano kiran sa karina a Mapayag.

92. Na da mapatot ko Miyaratiyaya i ba Pamono sa Miyaratiyaya; inonta o karibat, na sa tao a Makabono sa Miyaratiyaya a da mbaba-a, na Makaphumaradika sa isa a Oripun a Miyaratiyaya, go diyat a ibugai ko Tonganai o Miyabono, inonta o ba iran non Shaduka-an. Na amai ka (so Miyabono na) pud ko pagtao a ridowai Niyo, a sukaniyan na Mapaparatiyaya, na Makaphumaradika (so Miyamono) sa isa a Oripun a Mapaparatiyaya. Na amai ka (so Miyabono na) pud ko pagtao a adun a Pasad Iyo a go siran, na Diyat a ibugai ko Tonganai niyan, go Kapumaradika sa isa a Oripun a Mapaparatiyaya. Na sa tao a da-a mato-on niyan (a Oripun) na Kaphowasa sa dow a Olan a makathondog a dow a oto: Kathaobat a pho-on ko Allah: Na tatap a so Allah na Mata-o, a Maongangun.

93. Na sa tao a Mamono sa Miyaratiyaya a pimbaba iyan, na aya balas iyan na so Naraka Jahanam, kakal ro-o: Go Kararangitan o Allah sukaniyan go Pumorka-an Niyan, go Thitiyagaran Niyan sa siksa a Mala.

نَفَقْتُمُوهُمْ وَأُولَئِكَ جَعَلْنَا لَكُمْ عَلَيْهِمْ
سُلْطٰنًا مَّبِئًا ﴿١١﴾

وَمَا كَانُوا لِمُؤْمِنٍ أَنْ يَاقْتُلَ مُؤْمِنًا
إِلَّا أَخْطَأُوا مِنْ قَوْلِ مُؤْمِنٍ أَخْطَا
فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُؤْمِنَةٍ وَرَبِّهٖ مُسْلِمَةٌ
إِلَىٰ أَهْلِهَا ۗ إِلَّا أَنْ يَصَدَّقُوا فَإِنْ
كَانَ مِنْ قَوْمٍ عَدُوِّكُمْ وَهُوَ
مُؤْمِنٌ فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُؤْمِنَةٍ
وَإِنْ كَانَتْ مِنْ قَوْمٍ بَيْنَكُمْ
وَبَيْنَهُمْ مِيثَاقٌ فِدْيَةٌ مُسْلِمَةٌ
إِلَىٰ أَهْلِهَا ۗ وَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُؤْمِنَةٍ
فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيَامُ شَهْرَيْنِ
مُتَتَابِعَيْنِ تَوْبَةً مِّنَ اللَّهِ وَكَانَ
اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١٢﴾

وَمَنْ يَاقْتُلْ مُؤْمِنًا مُتَعَمِدًا
فَجَزَاؤُهُ جَهَنَّمُ خَالِدًا فِيهَا
وَعَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَلَعْنَهُ
وَأَعَدَّ لَهُ عَذَابًا عَظِيمًا ﴿١٣﴾

94. Hai so Miyamaratiyaya! Igira-a lomiyalakao Kano sa lalan ko Allah, na pangamad Kano, go di Niyo Putharowa ko tao a ini alao niyan Rukano so Salaam: I kuna a ba ka Mapaparatiyaya! Sa tontot Iyo ko Ka-adilan ko Kaoyagoyag ko Doniya: Ka si-i ko Allah so manga Taban a madakul. Giyoto man i Miyambutad Iyo sa paganai, na ini Kalimo Kano o Allah: Na pangamad Kano. Mata-an! A so Allah na so gi-i Niyo Nggolaola-an na Kaip Iyan.

95. Di magishan so khigugunuk ko Miyamaratiyaya a da-a manga ongun niran, go so Miphupurang sa lalan ko Allah a murakhus so manga Tamok Iran a go so manga Ginawa iran. Piyakalubi o Allah so Miphupurang a murakhus so manga Tamok iran a go so manga Ginawa iran ko khigugunuk sa Pangkatan. Na oman i isa kiran na ini diyandi-on o Allah so Mapiya: Go Piyakalubi o Allah so Miyamanagontaman ko khigugunuk sa Balas a Mala,-

96. Manga Pangkatan a pho-on Rukaniyan go Ma-ap go Limo. Na tatap a so Allah na Manapi, a Malalimo-on.

97. Mata-an! A so siran a Biyono siran o manga Malaikat a inaniyaya iran so manga ginawa iran, na Pitharo o manga Malaikat: A anto-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا ضَرَبْتُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَتَبَيَّنُوا وَلَا تَقُولُوا لِمَنْ أَلْفَىٰ إِلَيْكُمْ أَلْسِنَتُنَا لَسْتَ مُؤْمِنًا تَبْتَغُونَ عَرَضَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ مَغَانِمُ كَثِيرَةٌ كَذَلِكَ كُنْتُمْ مِنْ قَبْلُ فَمَنْ أَلَّ اللَّهُ عَلَيْكُمْ فَتَبَيَّنُوا إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴿٩٤﴾

لَا يَسْتَوِي الْقَاعِدُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ غَيْرُ أُولِي الضَّرَرِّ وَالْمُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فَضَّلَ اللَّهُ الْمُجَاهِدِينَ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ عَلَى الْقَاعِدِينَ دَرَجَةً وَكُلًّا وَعَدَ اللَّهُ الْحَسَنَىٰ وَفَضَّلَ اللَّهُ الْمُجَاهِدِينَ عَلَى الْقَاعِدِينَ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٩٥﴾

دَرَجَاتٍ مِنْهُ وَمَغْفِرَةً وَرَحْمَةً وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿٩٦﴾

إِنَّ الَّذِينَ تَوَفَّيْنَاهُمُ الْمَلَائِكَةُ ظَالِمِي أَنْفُسِهِمْ قَالُوا فِيمَ كُنْتُمْ قَالُوا كُنَّا مُسْتَضْعَفِينَ فِي الْأَرْضِ قَالُوا أَلَمْ تَكُنْ

na-a i Miyambutad iyo? Pitharo iran: A aya butad ami na manga lolobai si-i ko Lopa. Pitharo o manga Malaikat: a ba da mabaloi so Lopa o Allah a maolad ka-angkano ron makatogalin? Na siran man na aya dun a darpa iran na so Naraka Jahannam,- na Mikharatarata a khabolosan!-

98. Tabiya bo ko manga lolobai ko manga Mama, go so manga Babai, go so manga Wata-a di siran Phakagaga Magantangan (sa Kapakaliyo iran), go di siran Phakato-on sa lalan.

99. Na siran man na Matatang-kud a so Allah na Phuma-apan Niyan siran: ka aya butad o Allah na mama-apan, a Mana-pi.

100. Na sa dun sa tomogalin ko lalan o Allah, na Phakato-on si-i ko Lopa sa Kha-apan a madakul, go daya-an: Na sa tao a lomiyo a phon ko Walai niyan a Thogalin ko Allah go so Sogo Iyan, oriyaniyan na raotun sukaniyan o Kapatai, na Mata-an a Miyatang-kud so Bałas Rukaniyan si-i ko Allah: Ka aya butad o Allah na Manapi, a Makalimo-on.

101. Na igira-a Milayalayag Kano si-i ko Lopa, na da-a Dosa Niyo ko Kakasara Niyo ko Sambayang amai ka ikhawan Niyo o ba Kano Kamarata-i o siran a da Pa-

أَرْضُ اللَّهِ وَسِعَةً فَهَاجِرُوا فِيهَا فَأُولَئِكَ
مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمَ وَسَاءَتْ مَصِيرًا ﴿١٧﴾

إِلَّا الْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ
وَالْوِلْدَانَ لَيْسْتَطِيعُونَ حِيلَةً وَلَا يَهْتَدُونَ
سَبِيلًا ﴿١٨﴾

فَأُولَئِكَ عَسَى اللَّهُ أَنْ يَعْفُوَ عَنْهُمْ وَكَانَ
اللَّهُ عَفُوًّا غَفُورًا ﴿١٩﴾

﴿٢٠﴾ وَمَنْ يَهَاجِرْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ يَجِدْ فِي
الْأَرْضِ مُرَاعًا كَثِيرًا وَسِعَةً وَمَنْ يَخْرُجْ
مِنْ بَيْتِهِ مَهَاجِرًا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ
يُدْرِكْهُ الْمَوْتُ فَقَدْ وَقَعَ أَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ وَكَانَ
اللَّهُ عَفُورًا رَحِيمًا ﴿٢١﴾

وَإِذَا ضَرَبْتُمْ فِي الْأَرْضِ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ
أَنْ تَقْصُرُوا مِنَ الصَّلَاةِ إِنْ خِفْتُمْ أَنْ يَفْتِنَكُمْ
الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ الْكَافِرِينَ كَانُوا لَكُمْ عَدُوًّا

maratiyaya: Mata-an! A so da Pamaratiyaya na Miyabaloi siran a ridowai Niyo a Mapayag.

102. Na igira-a shisi-i Ka kiran, na Gongka siran Phagimami ko Sambayang, na tindug so Salompok kiran sa pud Ka, go kukupiti ran so manga Goma-an niran: Na amai ka Makasodod siran, na kadun siran ko talikhodan Niyo. Na talingoma so Salompok a salakao a da Maka-shambayang na Shambayang siran sa pud Ka, go kukupiti ran so iktiyar iran, go so manga Goma-an niran: Miyashinganin o siran a da Pamaratiyaya, a oba Niyo bo Khaliwati so manga Goma-an Niyo go so manga Kasangkapan Niyo, na Gobatun Kano iran sa Kagobat a makaisa. Na da-a Dosa Niyo amai ka khasakitan Kano ko Oran o di na Pukhasakit Kano ko Kibutadun Niyo ko manga goma-an Niyo; na kupiti Niyo so iktiyar Iyo. Mata-an! A so Allah na Pithiyagaran Niyan so da Pamaratiyaya sa siksa a Phakahina.

103. Na igira-a miningolalan Niyo so Sambayang, na Tatadum Niyo so Allah, ko Katitindug, go Kao-ontod, go so Kai-iga Iyo; na igira-a lominintad Kano, na samporna-a Niyo so Sambayang: Mata-an! A so Sambayang na miyabaloi ko Miyamaratiyaya a Paliyogat a mi-powowakto.

مِيْنًا ﴿١٠١﴾

وَإِذَا كُنْتَ فِيهِمْ فَأَقَمْتَ لَهُمُ
الصَّلَاةَ فَلَنْتُمْ طَائِفَةً مِنْهُمْ مَعَكَ
وَلْيَأْخُذُوا أَسْلِحَتَهُمْ فَإِذَا سَجَدُوا
فَلْيَكُونُوا مِنْ وَرَائِكُمْ وَلْتَأْتِ
طَائِفَةٌ أُخْرَى لَمْ يُصَلُّوا
فَلْيُصَلُّوا مَعَكَ وَلْيَأْخُذُوا حِذْرَهُمْ
وَأَسْلِحَتَهُمْ وَذَ الَّذِينَ كَفَرُوا
لَوْ تَعْلَمُونَ عَنْ أَسْلِحَتِكُمْ
وَأَمْتِعَتِكُمْ فَيَمِيلُونَ عَلَيْكُمْ مَيْلَةً
وَاحِدَةً وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِنْ كَانَ
بِكُمْ أَدَى مِنْ مَطَرٍ أَوْ كُنْتُمْ مَرْضَى
أَنْ تَضَعُوا أَسْلِحَتَكُمْ وَخُذُوا
حِذْرَكُمْ إِنَّ اللَّهَ أَعَدَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا
مُهِينًا ﴿١٠٢﴾

فَإِذَا أَقَضَيْتُمُ الصَّلَاةَ فَادْكُرُوا
اللَّهَ قِيَمًا وَقُعودًا وَعَلَىٰ جُوبِكُمْ
فَإِذَا أَطْمَأْنَنْتُمْ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ إِنَّ
الصَّلَاةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا
مُوقُوتًا ﴿١٠٣﴾

104. Na di Kano pulokha sa gi-i kambabanoga ko pagtao (o ridowai Niyo): Ka o makathatalogudam Kano, na Mata-an! A siran na Makathatalogudam sa lagid o Kapakathatalogudam Iyo; go Kha-arap Iyo ko Allah, so di iran kha-arap. Na aya butad o Allah na Mata-o, a Maongangun.

وَلَا تَهِنُوا فِي ابْتِغَاءِ الْقَوْلِ إِنْ تَكُونُوا
تَأْمُونَ فَإِنَّهُمْ يَأْمُونَ كَمَا
تَأْمُونَ وَتَرْجُونَ مِنَ اللَّهِ مَا لَا
يَرْجُونَ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١٠٤﴾

105. Mata-an! A Sukami na Itonon Ami Ruka (Ya Muhammad) so Kitab a (Miyakapayag ko) Bunar, ka-an Ka Mikokom ko manga Manosiya, so Piyakikunal Ruka o Allah: Na o ba Ka mabaloi a manandig ko Mamakadodorata;

إِنَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِتَحْكُمَ
بَيْنَ النَّاسِ بِمَا أَرَاكَ اللَّهُ وَلَا تَكُنْ
لِلْخَائِنِينَ خَصِيمًا ﴿١٠٥﴾

106. Go Panguni Ka sa Ma-ap ko Allah; Mata-an! A so Allah na aya butad Iyan na Manapi, a Makalimo-on.

وَأَسْتَغْفِرُ اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا
رَحِيمًا ﴿١٠٦﴾

107. Go di Ka Pakipuphapawala sa linding ko siran a Pundoratun niran so manga ginawa iran; Mata-an! A so Allah na di Niyan khabaya-an so tao a aya butad iyan na Makadodorata a Baradosa;

وَلَا تُجَادِلْ عَنِ الَّذِينَ يَخْتَانُونَ
أَنْفُسَهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ مَنْ كَانَ
خَوَّانًا أَتِيمًا ﴿١٠٧﴾

108. Puphaguma siran ko manga Manosiya, na di siran Phaguma ko Allah, a Sukaniyan na katawan Niyan siran gowani a gi-i ran mbabasagawi-inan Magantangan, so di Phakasawat a Katharo: Na so Allah na tatap a so gi-i ran Nggolaola-an na katawan Niyan.

يَسْتَخْفُونَ مِنَ النَّاسِ وَلَا يَسْتَخْفُونَ
مِنَ اللَّهِ وَهُوَ مَعَهُمْ إِذْ يُبَيِّنُونَ مَا لَا
يَرْضَى مِنَ الْقَوْلِ وَكَانَ اللَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ
مُحِيطًا ﴿١٠٨﴾

109. Ah! Na sukano wai na Miyakiphapawala kano sa linding kiran si-i ko Kaoyagoyag ko Doniya; na antawa-onon i Makapawal ko Allah sa linding kiran ko Alongan a Qiyamah, ba-adun a tao a khabaloi a Khasarigan niran?

110. Na sa tao a Makanggolaola sa Marata o di na ma-anियaya niyan a ginawa niyan oriyaniyan na Manguni sa Ma-ap ko Allah, na Khato-on niyan so Allah a Manapi, a Makalimo-on.

111. Na sa tao a Nggalubuk sa Dosa. Na aya dun a gi-i niyan Minggalubuk sa Dosa na so ginawa niyan: Katatap a so Allah na Mata-o, a Maongangun.

112. Na sa tao a Nggalubuk sa Kasala-an o di na Dosa oriyaniyan na idi-il iyan noto ko di sala, na Sabunar a miyaka-awid sa Tumpo go Dosa a Mapayag.

113. Na o da so Gagao Ruka o Allah go so Limo Iyan, na Mata-an a Piyagungutan o salompok kiran a Kandadaga iran Ruka. Na da-a Khadadag iran a rowar ko manga ginawa iran, go da-a Khibinasa iran Ruka a maito bo. Na Piyakatoron Ruka o Allah so Kitab go so Ongangun go Inindao Niyan Ruka so Dingka katawan: Ka aya butad o Gagao Ruka o Allah na Mala.

هَاتَانْتُمْ هَتَوْلَاءَ جَدَلْتُمْ عَنْهُمْ فِي
الْحَيَاةِ الدُّنْيَا فَمَنْ يُجَادِلُ اللَّهَ
عَنْهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَمْ مَنْ يَكُونُ
عَلَيْهِمْ وَكَيْلًا ﴿١٠٩﴾

وَمَنْ يَعْمَلْ سُوءًا أَوْ يَظْلِمْ نَفْسَهُ ثُمَّ
يَسْتَغْفِرِ اللَّهَ يَجِدِ اللَّهَ غَفُورًا
رَحِيمًا ﴿١١٠﴾

وَمَنْ يَكْسِبْ إِثْمًا فَإِنَّمَا يَكْسِبُهُ عَلَى
نَفْسِهِ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١١١﴾

وَمَنْ يَكْسِبْ خَطِيئَةً أَوْ إِثْمًا ثُمَّ يَرْمِ بِهِ
بَرِيئًا فَقَدْ احْتَمَلَ بُهْتَانًا وَإِثْمًا
مُبِينًا ﴿١١٢﴾

وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكَ وَرَحْمَتُهُ
لَهَمَّتْ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ أَنْ
يُضِلُّوكَ وَمَا يُضِلُّونَ إِلَّا أَنْفُسَهُمْ
وَمَا يُضِرُّونَكَ مِنْ شَيْءٍ وَأَنْزَلَ اللَّهُ
عَلَيْكَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ
وَعَلَّمَكَ مَا لَمْ تَكُنْ تَعْلَمُ وَكَانَ
فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكَ عَظِيمًا ﴿١١٣﴾

114. Da-a Mapiya a matatago ko madakul ko Bitiyara iran: Inonta sa tao a Somiyogo sa Kashaduka o di na Adat a Mapiya o di na so Kaputhanora ko manga Manosiya: Na sa dun sa Nggolaola ro-o, sa singanin ko manga Kasosowat o Allah, na Mbugan Nami dun sa Balas a Mala.

115. Na sa dun sa Sorangun niyan so Rasul ko oriyen o Kiyapayagon o Torowan, go Komudug sa salak ao ko okit o Miyamaratiyaya, na Paka-antapun Nami Sukaniyan ko inantapan niyan, go Pakasoludun Nami sukaniyan ko Naraka Jahannam,-a Mikharatarata a khabolosan!

116. Mata-an! A so Allah na di Niyan Punapin so Kapakisakoto wi Ron; na Punapin Niyan so salakao ro-o si-i ko tao a kabaya Iyan: Na sa dun sa tao a Pakisakotowan niyan so Allah, na Sabunar a Miyadadag sa Kadadag a mawatan.

117. Da ko Pushimba-an niran a salakao ko Allah, inonta na manga Babai (A Barahala): Go da ko Pushimba-an niran inonta na Shaitan a gi-i mbinasa!

118. Pimorka-an sukaniyan o Allah, na Pitharo iran: A Mata-an a khowa ko dun ko manga Oripun Ka sa Kipantag a Mapupunto;

﴿لَا خَيْرَ فِي كَثِيرٍ مِّن نَّجْوَاهُمْ إِلَّا مَنْ أَمَرَ بِصَدَقَةٍ أَوْ مَعْرُوفٍ أَوْ إِصْلَاحٍ بَيْنَ النَّاسِ وَمَن يَفْعَلْ ذَلِكَ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ فَسَوْفَ نُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا﴾
﴿١١٤﴾

﴿وَمَن يُشَاقِقِ الرَّسُولَ مِن بَعْدِ مَا بُيِّنَ لَهُ الْهُدَىٰ وَيَتَّبِعْ غَيْرَ سَبِيلِ الْمُؤْمِنِينَ نُوَلِّهِ مَا تَوَلَّىٰ وَنُصَلِّهِ ۗ جَهَنَّمَ وَسَاءَتْ مَصِيرًا﴾
﴿١١٥﴾

﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ لِمَن يَشْرِكْ بِهِ ۚ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَن يَشَاءُ ۗ وَمَن يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا بَعِيدًا﴾
﴿١١٦﴾

﴿إِن يَدْعُونَ مِن دُونِهِ ۖ إِلَّا إِنشَاءً وَإِن يَدْعُونَ إِلَّا الشَّيْطَانَ مَرِيدًا﴾
﴿١١٧﴾

﴿لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَىٰ قَوْمِكَ لَا يَخَذَنَ مِنْ عِبَادِكَ نَصِيبًا مَّفْرُوضًا﴾
﴿١١٨﴾

119. Go Mata-an ka Dadagun ko siran ndun, go igudi akun ndun ko manga poso iran so ribat; go Sogo-on ko siran ndun na pamotolun niyan ndun so manga Tangila o manga Ayam, go Sogo-on ko siran ndun na Pamagalinun niran ndun so manga Ka-adun o Allah. Na sa dun sa tao a kowa-an niyan so Shaitan a Panarigan a salakao ko Allah, na Sabunar a Miyalogi sa Kalogi a Mapayag.

120. Pumbugan niyan siran sa pasad, go ipunggudi iran ko manga poso iran so ribat; na da-a ipumbugai kiran a Pasad o Shaitan a rowar sa limpangan.

121. Siran man na Darpa iran so Naraka Jahannam, go da-a Khaton niran a Milidason.

122. Na so Miyamaratiyaya go Pinggalubuk iran so manga Pipiya, na Phakasoludun Nami siran ndun ko manga Sorga, a Puphamangondas ko kababa-an niyan so manga Lawasaig,- kakal siran ro-o sa dayon sa dayon. Diyandi o Allah a di Pundorat, na ba-adun a Makalawan a Bunar ko Allah sa Katharo?

123. Kuna a ba si-i ko manga ongayay iyo, go kuna a ba si-i ko manga ongayay o adun a Kitab iyan: Ka sadun sa Nggalubuk sa Marata, na imbadalon. Go da-a mato-on niyan a salakao ko Allah a Panarigan, go Tabanga.

وَلَا ضَلَّانَهُمْ وَلَا مِئْتَهُمْ وَلَا مَرَّتَهُمْ
فَلْيَبْتَئِكُنَّ إِذَا كَانَ الْأَنْعَامُ
وَلَا مَرَّتَهُمْ فَلْيَغْيِرْ بَاطِنَ اللَّهِ
وَمَنْ يَتَّخِذِ الشَّيْطَانَ وَلِيًّا مِنْ
دُونِ اللَّهِ فَقَدْ خَسِرَ خُسْرَانًا
مُتَبِينًا ﴿١١٩﴾

يَعِدُهُمْ وَيَمْنُنُهُمْ وَمَا يَعِدُهُمْ
الشَّيْطَانُ إِلَّا غُرُورًا ﴿١٢٠﴾

أُولَئِكَ مَاؤُهُمْ جَهَنَّمُ وَلَا يَجِدُونَ
عَنْهَا مَخِيصًا ﴿١٢١﴾

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا
الصَّالِحَاتِ سَنُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ
تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ
فِيهَا أَبَدًا وَعْدَ اللَّهِ حَقًّا وَمَنْ أَصْدَقُ
مِنَ اللَّهِ قِيلًا ﴿١٢٢﴾

لَيْسَ بِأَمَانِيكُمْ وَلَا أَمَانِي أَهْلِ
الْكِتَابِ مَنْ يَعْمَلْ سُوءًا يُجْزَ
بِهِ وَلَا يُجِدْ لَهُ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا
وَلَا نَصِيرًا ﴿١٢٣﴾

124. Na sa tao a Nggalubuk ko manga Pipiya,- Mama o di na Babai- a sukaniyan na Mapaparatiyaya, na siran man i Phamakasolud ko Sorga, go da-a Masalimbot kiran a ishan bo o puso o od a Qormah.

125. Na ba-adun a tao a Makalawan sa Kapiya i okit ko Kapaginutao ko tao a ini Shalimbawan niyan a ginawa niyan si-i ko Allah, a sukaniyan na Phipiyapiya, go kidugiyang so okit o Ibrahim a tomataliyadok ko Bunar? Na Kinowa o Allah so Ibrahim a Bolayoka.

126. Na ruk o Allah so shisi-i ko manga Langit go so shisi-i ko Lopa: Ka aya butad o Allah na katawan Niyan so langowan taman.

127. Na Pakiphagosai ran Ruka so Makapantag ko manga Babai Tharowangka: A so Allah na Puphagosa-in Niyan Rukano so Makapantag kiran: Go so Kapuphangadi-an Rukano ko Kitab, Makapantag ko manga ilo ko manga Babai a siran na di Niyo kiran imbugai so Miyatangkud a ruk iran, go Pukababaya aniyo so kapangaroma-a niyo kiran, Go so manga lolobai ko manga Wata: Go so Kathandingana Niyo ko manga ilo sa Kapaginontolan. Na sa dun sa Manggolaola Niyo a Mapiya, na Mata-an! A so Allah na tatap a katawan Niyan noto.

وَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ مِنْ
ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَٰئِكَ
يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ وَلَا يُظْلَمُونَ
نَقِيرًا ﴿١٢٤﴾

وَمَنْ أَحْسَنُ دِينًا مِمَّنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُ
لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ وَاتَّبَعَ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ
حَنِيفًا وَاتَّخَذَ اللَّهُ إِبْرَاهِيمَ خَلِيلًا ﴿١٢٥﴾

وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ
وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ مُّحِيطًا ﴿١٢٦﴾

وَيَسْتَفْتُونَكَ فِي النِّسَاءِ قُلِ اللَّهُ
يُفْتِيكُمْ فِيهِنَّ وَمَا يُتْلَىٰ
عَلَيْكُمْ فِي الْكِتَابِ فِي بَيْتِ
النِّسَاءِ الَّذِي لَا تُؤْتُونَهُنَّ مَا كُتِبَ
لَهُنَّ وَتَرْغَبُونَ أَنْ تَنْكِحُوهُنَّ
وَالْمُسْتَضَعْفِينَ مِنَ الْوَالِدَانِ
وَأَنْ تَقُومُوا لِلْيَتَامَىٰ بِالْقِسْطِ وَمَا
تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِهِ
عَلِيمًا ﴿١٢٧﴾

128. Na amai ka adun a Babai a inikawan niyan ko Karoma niyan so Karupo iron o di na so kari-mung iyan, na da-a Dosa iran o mba-al siran sa Pasad ko katata-nor; na so Kaphasada i tomo (a di so Kambulag); ka Wara-an o manga ginawa so kala-a inam a sarta a Kaligut. Na amai ka Phiyapiya kano go Mananggila kano, na Mata-an! A so Allah na tatap a so gi-i niyo Nggolaola-an na Kaip Iyan.

129. Na di niyo dun Magaga i ba niyo Mapakathimbang so manga Karoma Niyo, apiya i Kapanagon-taman Niyo: Na di Kano Pushora-mig sa tanto a Kashoramig, sa indarainon Niyo so Karoma Niyo sa lagid o ma-a alangalang. Na o Phapasada kano, go Mananggila kano, na Mata-an! A so Allah na aya butad Iyan na Manapi, a Ma-kalimo-on.

130. Na amai ka Mbulag siran, na mbugan o Allah so oman i isa kiran ko Kakawasa-an Niyan: Ka aya butad o Allah na Maginawa, a Maongangun.

131. Na ruk o Allah so shisi-i ko manga Langit go shisi-i ko Lopa. Na Sabunsabunar a ini Sogo Ami ko siran a bigan ko Kitab ko Miya-ona an Niyo, a go sukano a Onoti Niyo so Allah. Na o di Kano Para-tiyaya, na Mata-an! A ruk o Allah

وَإِنَّ أُمَّرَأَةً خَافَتْ مِنْ بَعْلِهَا نُشُورًا
أَوْ إِعْرَاضًا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا أَنْ
يُصْلِحَا بَيْنَهُمَا صُلْحًا وَالصُّلْحُ خَيْرٌ
وَأَحْضَرْتَ الْأَنْفُسَ الشُّحَّ وَإِنْ
تُحْسِنُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ
بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴿١٢٨﴾

وَلَنْ تَسْتَطِيعُوا أَنْ تَعْدِلُوا بَيْنَ
النِّسَاءِ وَلَوْ حَرَصْتُمْ فَلَا تَحْسِبُوا
كُلَّ الْمَيْلِ فَتَذَرُوهَا كَالْمُعَلَّقَةِ
وَإِنْ تُصْلِحُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ اللَّهَ
كَانَ عَفُورًا رَحِيمًا ﴿١٢٩﴾

وَإِنْ يَنْفَرَا فَيُعِنِ اللَّهُ كَلًّا مِنْ
سَعْتِهِ ۗ وَكَانَ اللَّهُ وَسِعًا حَكِيمًا ﴿١٣٠﴾

وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ
وَلَقَدْ وَصَّيْنَا الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ
قَبْلِكُمْ وَإِيَّاكُمْ أَنْ اتَّقُوا اللَّهَ وَإِنْ
تَكْفُرُوا فَإِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي

so shisi-i ko manga Langit go so shisi-i ko Lopa, go aya butad o Allah na da-a Mapushinganin Niyan, a Puphodin.

132. Go ruk o Allah so shisi-i ko manga Langit go so shisi-i ko Lopa, go Kiyasana-an so Allah a Sasarigan.

133. O Kabaya Iyan, na Khailang kano Niyan, Hai manga Mansiya! Go Phaka-adun sa manga salakao; ka aya butad o Allah na Khagaya Niyan noto.

134. Na sa tao a aya kabaya iyan na so Balas sa Doniya, na si-i ko Allah so Balas sa Doniya a go sa Akhirat: Ka aya butad o Allah na Puphakanug, a Puphakailai.

135. Hai so Miyamaratiyaya! mbaloi Kano a Khipamamayandug ko Kapaginontolan, a manga saksi Makapantag ko Allah, apiya pun si-i Phakatana ko manga Ginawa Niyo, o di na so Mbala a Lokus, go so manga Dadasug, amai ka (so Pushaksi-an na) Kawasa o di na Miskin: Na so Allah i monà sa dowà oto. Na di Niyo Pagonoti so kabaya a ribat, ka Makasilai Kano, na amai ka Pamingigun Niyo o di na munda Kano, na Mata-an! A so Allah na tatap a so gi-i Niyo Ngolaola-an na Kaip Iyan.

136. Hai so Miyamaratiyaya! Paratiyaya-a Niyo so Allah go so

الْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ غَنِيًّا حَمِيدًا ﴿١٣١﴾

وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ
وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا ﴿١٣٢﴾

إِنْ يَشَاءُ يُدْهِبْكُمْ أَيُّهَا النَّاسُ
وَيَأْتِ بِتَاخِرِينَ ۗ وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ ذَٰلِكَ
قَدِيرًا ﴿١٣٣﴾

مَنْ كَانَ يُرِيدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ
ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ۗ وَكَانَ اللَّهُ
سَمِيعًا بَصِيرًا ﴿١٣٤﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُونُوا قَوَّامِينَ
بِالْقِسْطِ شُهَدَاءَ لِلَّهِ وَلَوْ عَلَىٰ أَنفُسِكُمْ
أَوِ الْوَالِدِينَ وَالْأَقْرَبِينَ ۚ إِنْ يَكُنْ غَنِيًّا
أَوْ فَقِيرًا فَاللَّهُ أَوْلَىٰ بِهِمَا فَلَا تَتَّبِعُوا
الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا وَإِنْ تَلَوُّا
أَوْ تَعْرِضُوا فَإِنَّ اللَّهَ كَانِ بِمَا تَعْمَلُونَ
خَبِيرًا ﴿١٣٥﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا ءَامِنُوا بِاللَّهِ

Sogo Iyan, go so Kitab a so Initoron Niyan ko Sogo Iyan go so Kitab a so Initoron Niyan gowani. Na sa dun sa di Maratiyaya ko Allah, go so manga Malaikat Iyan, go so manga Kitab Iyan, go so manga Sogo Iyan, go so Alongan a Maori, na Sabunar a Miyadadag sa Kada-dag a Mawatan.

137. Mata-an! A so Miyamar-tiyaya, oriyani niyan na Miyaman-gongkir, oriyani niyan na Miyamaratiyaya, oriyani niyan na Miyamangongkir, oriyani niyan na Piyakaoshor iran so Kaongkir,-na di Patot ko Allah i ba Niyan siran Napi-i go ba Niyan siran Nggona-na-owa sa lalan.

138. Puphanotholangka ko manga Monapik a Mata-an! A adun a bagiyani niran a siksa a Malipudus;-

139. A siran na Pukhowa-an niran so da Pamaratiyaya a manga Panarigan a inilubi ran ko Miyamaratiyaya: Ba iran Pushinganina si-i kiran noto so Munang? Na Mata-an! A so Munang na ruk o Allah langon.

140. Na Sabunar a Initoron Niyan rukano ko Kitab, a amai ka Manug iyo so manga Ayat o Allah a Phagongkirun Sukaniyan go gi-i Shomanun, na di Kano Pagontod ko obai ran taman sa di siran tompas ko Bitiyara a salakao ruka-

وَرَسُولِهِ ۚ وَالْكِتَابِ الَّذِي نَزَّلَ
عَلَىٰ رَسُولِهِ ۚ وَالْكِتَابِ الَّذِي
أَنْزَلَ مِنْ قَبْلُ ۚ وَمَنْ يَكْفُرْ بِاللَّهِ
وَمَلَائِكَتِهِ ۚ وَكُنُوفِهِ ۚ وَرُسُلِهِ ۚ وَالْيَوْمِ
الْآخِرِ ۚ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا بَعِيدًا ﴿١٣٧﴾

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا ثُمَّ ءَامَنُوا
ثُمَّ كَفَرُوا ثُمَّ ءَزَادُوا كُفْرًا لَمْ يَكُنِ اللَّهُ
لِيُغْفِرْ لَهُمْ وَلَا لِيَهْدِيَهُمْ سَبِيلًا ﴿١٣٨﴾

بَشِيرِ الْمُتَنَفِقِينَ بِأَنَّهُمْ عَذَابَ آلِيمًا ﴿١٣٩﴾

الَّذِينَ يَتَّخِذُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ
دُونِ الْمُؤْمِنِينَ أَلْيَبْتَغُونَ عِنْدَهُمُ
الْعِزَّةَ فَإِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا ﴿١٤٠﴾

وَقَدْ نَزَّلَ عَلَيْكُمْ فِي الْكِتَابِ أَنْ إِذَا
سَمِعْتُمْ آيَاتِ اللَّهِ يُكْفَرُ بِهَا وَيُسْتَهْزَأُ بِهَا
فَلَا تَقْعُدُوا مَعَهُمْ حَتَّىٰ يَخْرُجُوا فِي
حَدِيثٍ غَيْرٍ ۚ وَإِنَّمَا إِذًا مَثَلُهُمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ

nivan: Mata-an! A sukano na sa maoto na ishan niran. Mata-an! A so Allah na Thimo-on Nivan so manga Monapik go so manga Kapir- si-i ko Naraka Jahannam langon:-

141. Siran na dadara-an Kano iran: Na o adun a Mambagiyan Niyo a Da-ag a pho-on ko Allah, na Tharo-on niran: A ba kami Niyo di manga pud?- Na o adun a mambagiyan o da Pamaratiyaya a Kapakataban, na Tharo-on niran: A ba ami Sukano da Mapakapugus, go ba ami Sukano da Malinding ko Miyamaratiyaya? Na so Allah na Khokomun kano Nivan ko Alongan A Qiyamah. Na da dun a isunggai o Allah ko da Pamaratiyaya ko Miyamaratiyaya a okit.

142. Mata-an! A so manga Monapik- na Pulimpangun niran so Allah, a Sukaniyan i Mbadal ko Limpangan niran: Igira-a Tominindug siran ko Sambayang, na Tomindug siran a Khibobokulun, Maki-ilaila-in siran ko manga Manosiya, sa di iran Tataduman so Allah inonta so maito;

143. Ma-a alangalang siran ko pagulutan noto- da siran ko siranaya (a Miyamaratiyaya) go da siran ko siran noto (a manga Kapir). Na sa dun sa Dadagun o Allah,- na Dingka dun mito-on sa lalan.

جَامِعُ الْمُنَافِقِينَ وَالْكَافِرِينَ فِي جَهَنَّمَ جَمِيعًا ﴿١٤١﴾

الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ يَكْفِرِينَ فَإِنْ كَانَ لَكُمْ فَتْحٌ مِّنَ اللَّهِ قَالُوا أَلَمْ نَكُنْ مَعَكُمْ وَإِنْ كَانَ لِلْكَافِرِينَ نَصِيبٌ قَالُوا أَلَمْ نَسْتَحْوِذْ عَلَيْكُمْ وَنَمْنَعَكُمْ مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ فَاللَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَنْ يَجْعَلَ اللَّهُ لِلْكَافِرِينَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ سَبِيلًا ﴿١٤١﴾

إِنَّ الْمُنَافِقِينَ يُخَادِعُونَ اللَّهَ وَهُوَ خَادِعُهُمْ وَإِذَا قَامُوا إِلَى الصَّلَاةِ قَامُوا كَسَالَىٰ يُرَاءُونَ النَّاسَ وَلَا يَذْكُرُونَ اللَّهَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٤٢﴾

مُدْبِدِينَ بَيْنَ بَيْنَ ذَلِكَ لَا إِلَىٰ هَؤُلَاءِ وَلَا إِلَىٰ هَؤُلَاءِ وَمَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ سَبِيلًا ﴿١٤٣﴾

144. Hai so Miyamaratiyaya! Di Niyo khowa-a so da Pamaratiyaya a manga Panarigan a ilubi niyo ko Miyamaratiyaya: Ba niyo kabaya a sunggayan niyo so Allah sa Karina rukano a Mapayag?

145. Mata-an! A so manga Monapik na si-i ko Darpa a Pithamanan a mababa ko Naraka: Go Dingka siran ndun Mito-on sa Phanana-bang;-

146. Inonta so siran a Mithataobat, go Miphipyapiya, go kipitan niran so (Kitab o) Allah, go Tiyolabos iran so okit iran ko Kapagintao a ruk o Allah: Na siran man i pud o Miyamaratiyaya. Na mbugan ndun o Allah so Miyamaratiyaya sa Balas a Mala.

147. Di Punggolaola-an o Allah i ba Kano Niyan siksa-a, o Panalamat Kano go Maratiyaya Kano: Ka aya butad o Allah na Masalamatun, a Mata-o.

148. Di Khabaya-an o Allah so kipakatanogun ko Marata a Katharo, inonta so tao a Kiyasalimbotan; ka aya butad o Allah na Puhakanug, a Mata-o.

149. O payaga Niyo so Mapiya o di na paguma-an Niyo sukaniyan o di na Muma-ap Kano ko Marata, na Mata-an! A so Allah na aya butad Iyan na Mama-apun, a Phakagaga.

يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا
الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ
أَتُرِيدُونَ أَنْ تَجْعَلُوا اللَّهَ عَلَيْهِمْ
سُلْطَانًا مُبِينًا ﴿١٤٤﴾

إِنَّ الْمُنَافِقِينَ فِي الدَّرَكِ الْأَسْفَلِ مِنَ
النَّارِ وَلَنْ تَجِدَهُمْ صَرِيحًا ﴿١٤٥﴾

إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا وَأَصْلَحُوا
وَأَعْتَصَمُوا بِاللَّهِ وَأَخْلَصُوا دِينَهُمْ لِلَّهِ
فَأُولَئِكَ مَعَ الْمُؤْمِنِينَ وَسَوْفَ
يُؤْتِي اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿١٤٦﴾

مَا يَفْعَلُ اللَّهُ بِعَدَابِكُمْ
إِنْ شَكَرْتُمْ وَءَامَنْتُمْ وَكَانَ اللَّهُ
شَاكِرًا عَلِيمًا ﴿١٤٧﴾

لَا يَحِبُّ اللَّهُ الْجَهْرَ بِالسُّوءِ مِنَ
الْقَوْلِ إِلَّا مَنْ ظَلَمَ وَكَانَ اللَّهُ سَمِيعًا
عَلِيمًا ﴿١٤٨﴾

إِنْ تَبَدُّوا خَيْرًا أَوْ خَفَوْهُ أَوْ تَعَفَّوْا عَنْ
سُوءٍ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ عَفُورًا قَدِيرًا ﴿١٤٩﴾

150. Mata-an! A so da Pamaratiyaya ko Allah go so manga Sogo Iyan, go kabaya iran a Pakambidan niran so Allah go so manga Sogo Iyan, go gi-i ran Tharo-on: A Pamaratiyaya-an nami so saba-ad go o Ongkirun nami so saba-ad: Go kabaya iran a Makamba-al siran ko Pagulutan noto sa okit,-

151. Siran man na siran so da Pamaratiyaya a titho; na Pithiyagaran Nami so da Pamaratiyaya sa siksa a Phakahina.

152. Na so Miyamaratiyaya ko Allah go so manga Sogo Iyan go da a inibida iran a isa bo ko siran noto (a manga Rasul), na siran man na imbugai Niyan kiran ndun so manga Balas kiran: Ka aya butad o Allah na Manapi, a Makalaimo-on.

153. Phangunin Ruka (Ya Muhammad) o Tiyoronan ko Kitab a Pakatoronan Ka siran sa Kitab a pho-on ko Langit: Na Sabunar a Piyanguni ran ko Musa so Mala a di giyoto, sa Pitharo iran: A Pakilain Ka rukami so Allah sa Mapayag, na Piyolang siran o Luthi sabap ko Kiyandarowaka iran. Oriyan niyan na kinowa iran so Sapi (a katohanan) ko oriyan o Kiyapakatalingoma kiran o manga Rarayag a Karina; na Pima-ap Ami kiran noto; go bigan Nami so Musa sa Karina a Marayag.

إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ
وَيُرِيدُونَ أَنْ يُفْرِقُوا بَيْنَ اللَّهِ
وَرُسُلِهِ وَيَقُولُونَ نُؤْمِنُ بِبَعْضِ
وَنَكْفُرُ بِبَعْضٍ وَيُرِيدُونَ أَنْ
يَتَّخِذُوا بَيْنَ ذَلِكَ سَبِيلًا ﴿١٥٠﴾

أُولَٰئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ حَقًّا وَأَعْتَدْنَا
لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُّهِينًا ﴿١٥١﴾

وَالَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَلَمْ يُفْرِقُوا
بَيْنَ أَحَدٍ مِنْهُمْ أُولَٰئِكَ سَوْفَ
يُؤْتِيهِمْ أَجْرَهُمْ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا
رَّحِيمًا ﴿١٥٢﴾

يَسْأَلُكَ أَهْلُ الْكِتَابِ أَنْ تَنْزِلَ عَلَيْهِمْ
كِتَابًا مِنَ السَّمَاءِ فَقَدْ سَأَلُوا مُوسَىٰ
أَكْبَرًا مِنْ ذَلِكَ فَقَالُوا أَرِنَا اللَّهَ جَهْرَةً
فَأَخَذَتْهُمُ الصَّاعِقَةُ بِظُلْمِهِمْ ثُمَّ
اتَّخَذُوا الْعِجْلَ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمْ
الْبَيِّنَاتُ فَعَفَوْنَا عَنْ ذَلِكَ وَإِنَّا مُوسَىٰ
سُلْطَنَا مُبِينًا ﴿١٥٣﴾

154. Go ini Poro Ami ko Kaporowan niran so Palao sabap ko Kinindiyandi-in kiran; go Pitharo Ami kiran: A solud kano ko Pinto (o Baital Muqaddas) sa Pangangalimbaba-an kano; go Pitharo Ami kiran: A di kano Phumalawani ko Alongan a Sapto. Na kominowa Kami kiran sa diyandi a Mapunud.

155. Na (Pimorka-an Nami siran) sabap ko Kiyabarungkasa iran ko diyandi iran; go so Kiyaongkira iran ko manga Ayat o Allah; go so Kiyabonowa iran ko manga Nabi sa di ontol; go so Kiyatharowa iran: Sa so manga poso ami na Mapupuno;- kuna, ka Piyatri o Allah sukaniyan sabap ko Kiya-ongkir iran, ka da-a Mapaparatiyaya kiran a rowar ko maito;-

156. Go sabap ko Kiya-ongkir iran; go so Kiyatharowa iran ko Maryam ko tumpo a Mala;

157. Go so Katharo iran: Sa Mata-an! A Miyapatai ami so Al-Masih Isa a Wata o Maryam, a sogo o Allah;- a da iran Mapatai, go da iran Masola Sukaniyan, ogaid na Piyakalingo siran, na Mata-an! A siran a da-on Pagayonayon na miyatago siran ndun ko Angangan Rukaniyan, da-a katawi ran non a rowar sa Kaonot sa arangan, ka Mata-tangkud a da iran Mabono Sukaniyan:-

وَرَفَعْنَا فَوْقَهُمُ الطُّورَ مِيمَتَهُمْ وَقُلْنَا
لَهُمْ ادْخُلُوا الْبَابَ مُجَدًّا وَقُلْنَا لَهُمْ
لَا تَعْدُوا فِي السَّبْتِ وَأَخَذْنَا مِنْهُمْ مِيثَاقًا
عَظِيمًا ﴿١٥٤﴾

فِيمَا نَقَضِهِمْ مِيثَقَهُمْ وَكَفَرِهِمْ بَيِّنَاتٍ
اللَّهِ وَقُلْنَا لَهُمُ الْآيَاتِ بِغَيْرِ حَقٍّ وَقَوْلِهِمْ
قُلُوبُنَا غُلْفٌ بَلْ طَبَعَ اللَّهُ عَلَيْهَا بِكُفْرِهِمْ
فَلَا يُؤْمِنُونَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٥٥﴾

وَيَكْفُرِهِمْ وَقَوْلِهِمْ عَلَى مَرْيَمَ بَهْتِنَا
عَظِيمًا ﴿١٥٦﴾

وَقَوْلِهِمْ إِنَّا قَتَلْنَا الْمَسِيحَ عِيسَى ابْنَ
مَرْيَمَ رَسُولَ اللَّهِ وَمَا قَتَلُوهُ وَمَا صَلَبُوهُ
وَلَكِنْ شُبِّهَ لَهُمْ وَإِنَّ الَّذِينَ اخْتَلَفُوا فِيهِ
لَفِي شَكٍّ مِنْهُ مَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ إِلَّا أَنْبَاءَ
الظَّنِّ وَمَا قَتَلُوهُ يَقِينًا ﴿١٥٧﴾

158. Kuna, ka ini Poro Sukaniyan o Allah si-i ko Hadapan Niyan; ka aya butad o Allah na Mabagur, a Maongangun;-

بَلْ رَفَعَهُ اللَّهُ إِلَيْهِ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا
حَكِيمًا ﴿١٥٨﴾

159. Go da (a isa bo) ko Tiyoronan ko Kitab a ba-on ndi Paratiyaya ko da Niyan pun Kapatai; go sa Alongan a Qiyamah na mabaloi kiran a Saksi;-

وَإِنَّ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ الْيَتِيمَ الَّذِي
قَبْلَ مَوْتِهِ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكُونُ عَلَيْهِمْ
شَهِيدًا ﴿١٥٩﴾

160. Na sabap ko da Kapaginontolan o siran a manga Yahodi na Kiyaram Ami kiran so manga Pipiya a Kiyalal kiran;- go sabap ko Kiyapangalang iran ko lalan o Allah sa Madakul;-

فِي ظُلْمٍ مِنَ الَّذِينَ هَادُوا حَرَّمْنَا عَلَيْهِمْ
طَيِّبَاتٍ أُحِلَّتْ لَهُمْ وَبِصَدِّهِمْ عَنْ
سَبِيلِ اللَّهِ كَثِيرًا ﴿١٦٠﴾

161. Go so Kapuphakaya iran ko Kapuriba, a Sabunar a ini Sapar kiran noto; go so Kaphagaraba iran ko manga Tamok o manga Manosiya sa di ontol;- na Pithiyagaran Nami so da kiran Pamaratiyaya sa siksa a Malipudus.

وَأَخَذَهُمُ الرِّبَا وَقَدْ نُهُوا عَنْهُ وَأَكْلِهِمْ
أَمْوَالِ النَّاسِ بِالْبَطْلِ وَأَعَدْنَا لِلْكَافِرِينَ
مِنْهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٦١﴾

162. Ogaid na so Mithatakna ko Kata-o a pud kiran, go so Miyamaratiyaya, na Paparatiyaya-an niran so (Kitab a) Initoron Ruka (Ya Muhammad) go so Initoron ko Miya-ona an Ka: Go Ipuhamayan-dug iran so Sambyang go Puthonain niran so Zakat go Paparatiyaya-an niran so Allah go so Alongan a Maori: Na siran man na Mbugan Nami siran ndun sa Balas a Mala.

لَنَكِينِ الرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ مِنْهُمْ
وَالْمُؤْمِنُونَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَا
أُنزِلَ مِنْ قَبْلِكَ وَالْمُقِيمِينَ الصَّلَاةَ
وَالْمُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَالْمُؤْمِنُونَ
بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ أُولَئِكَ سَنُؤْتِيهِمْ
أَجْرًا عَظِيمًا ﴿١٦٢﴾

163. Mata-an! A Sukami na Inilahaman Nami Suka (Ya Muhammad), sa lagid o Kiyailahami Ami ko Nuh go so manga Nabi ko Miyariyan Niyan: Go Inilahaman Nami so Ibrahim, go so Ismail, go so Ishaq, go so Yaqoub, go so Mba-wata-an Niyan, go so Isa, go so Ayyub, go so Yunus, go so Haroun, go so Sulaiman, go inibugai Ami ko Dawood so Zaboor.

164. Go (Somiyogo Kami sa) manga Sogo a andang a Miyapanothol Ami Siran Ruka gowani; go manga Sogo a da-a Mi Siran Ruka Mapanothol;- na Inimbitiyara-i o Allah so Musa sa Samporna a Kambitiyara-i;-

165. Manga Sogo a Puphamanothol sa Mapiya go Puphamakaiktayar, ka-an nda-a khabaloi a Daowa omanga Manosiya, si-i ko Allah, ko oriyon o manga Sogo: Ka aya butad o Allah na Mabagur, a Maongangun.

166. Ogaid na so Allah na Shaksaksi-an Niyan so Initoron Niyan Ruka (Ya Muhammad) a Initoron Niyan si-i ko Kata-o Niyan go so manga Malaikat na Shaksaksi-an Niran: Na Khasana-an so Allah a Saksi.

167. Mata-an! A so da Pamara-tiyaya go Miyangalang siran ko lalan o Allah, Na Sabunar a

﴿ إِنَّا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ كَمَا أَوْحَيْنَا إِلَى نُوحٍ وَالنَّبِيِّينَ مِنْ بَعْدِهِ ۗ وَأَوْحَيْنَا إِلَى إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ ۖ وَالْأَسْبَاطَ ۗ وَعِيسَى ۚ وَأَيُّوبَ وَيُونُسَ وَهَارُونَ وَسُلَيْمَانَ ۚ وَآدَمَ وَنُوحًا وَذُرِّيَّاتَهُ ۗ ﴾ (١٦٣)

﴿ وَرُسُلًا قَدْ قَصَصْنَاهُمْ عَلَيْكَ مِنْ قَبْلُ ۖ وَرُسُلًا لَمْ نَقْصُصْهُمْ عَلَيْكَ ۚ وَكَلَّمَ اللَّهُ مُوسَى تَكْلِيمًا ۗ ﴾ (١٦٤)

﴿ رُسُلًا مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ ۚ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ۗ ﴾ (١٦٥)

﴿ لَنْ يَكُنَ اللَّهُ يَشْهَدُ بِمَا أَنْزَلَ إِلَيْكَ ۚ أَنْزَلَهُ بِعِلْمِهِ ۗ وَالْمَلَكُ يَشْهَدُونَ ۚ وَكَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا ۗ ﴾ (١٦٦)

﴿ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ قَدْ ضَلُّوا ضَلًّا بَعِيدًا ۗ ﴾ (١٦٧)

Miyadadag siran, sa Kadadag a Mawatan.

168. Mata-an! A so da Pamaratiyaya go da Pamaginontolan,-na da Mapatot ko Allah i ba Niyan siran Napi-i go ba Niyan siran Torowa sa lalan-

169. Inonta so lalan ko Naraka Jahannam, sa kakal siran non sa dayon sa dayon. Na Miyabaloi oto si-i ko Allah a malbod.

170. Hai manga Manosiya! Sabunar a Minitalingoma rukano o Sogo so Bunar a pho-on ko Kadnan niyo: Na Paratiyaya-a Niyo: Ka aya rukano Mapiya. Na o di niyo Paratiyaya-a, na Mata-an! A ruk o Allah so shisi-i ko manga Langit a go so Lopa: Ka aya butad o Allah na Mata-o, a Maongangun.

171. Hai Tiyoronan ko Kitab! Di niyo Phanongkili so Agama niyo: Go da-a Putharowa niyo Makapan-tag ko Allah a rowar ko Bunar. So Al-Masih Isa a Wata o Maryam na matag Sogo o Allah, go Katharo Iyan, na initumo Niyan ko Maryam, go Niyawa a pho-on Rukanian: Na Paratiyaya-a niyo so Allah go so manga Sogo Iyan. Na di Niyo Putharowa a tulo (a Tohan): Gunuki niyo: Ka aya rukano Mapiya: So Allah na aya bo Tohan a Isa Isa: Mawatan non o ba-adun a mabaloi a Wata Iyan. Ruk Iyan so shisi-i ko

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَظَلَمُوا لَمْ يَكُنِ اللَّهُ لِيُغْفِرْ لَهُمْ وَلَا لِيَهْدِيَهُمْ طَرِيقًا

﴿١٦٨﴾

إِلَّا طَرِيقَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا
وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا

﴿١٦٩﴾

يَأْتِيهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمُ الرَّسُولُ
بِالْحَقِّ مِنْ رَبِّكُمْ فَآمَنُوا خَيْرًا لَكُمْ
وَإِنْ تَكْفُرُوا فَإِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا

﴿١٧٠﴾

يَأْتِيهِمْ الْكِتَابُ لَا تَقُولُوا فِي
دِينِكُمْ وَلَا تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ إِلَّا
الْحَقَّ إِنَّمَا الْمَسِيحُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ
رَسُولُ اللَّهِ وَكَلِمَتُهُ أَلْقَاهَا إِلَى
مَرْيَمَ وَرُوحٌ مِنْهُ فَآمَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ
وَلَا تَقُولُوا ثَلَاثَةٌ قَدْ أَنْتَهُمْ خَيْرًا لَكُمْ
إِنَّمَا اللَّهُ إِلَهُ وَاحِدٌ سُبْحَانَهُ أَنْ
يَكُونَ لَهُ وَلَدٌ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ
وَمَا فِي الْأَرْضِ وَكَفَى بِاللَّهِ
وَكَيْلًا

﴿١٧١﴾

manga Langit go so shisi-i ko Lopa. Na Kiyasana-an so Allah a Sasarigan.

172. Di dun iphunama o Al-Masih a kababaloi Niyan a Oripun o Allah, go di iphunama o manga Malaikat a manga dadasug: Ka sa dun sa Ipunama niyan so Kao-oripun niron o Allah go Mumaratabat,- na timo-on Niyan siran ndun si-i ko Hadapan Niyan langon.

173. Na so puman so Miyamaratiyaya go Pinggalubuk iran so manga Pipiya, na ithoman Niyan Kiran sa Tarotop so manga Balas Kiran,- go omanan Niyan Siran ko Kakaya-an Niyan: Na so puman so Minanama go Mimamaratabat, na shiksa-an Niyan siran sa siksa a Malipudus; go da-a Mato-on niran a bagiyen niran a salakao ko Allah, a Panarigan go da-a Phanabang.

174. Hai manga Manosiya! Sabunar a adun a Miyakaoma Rukano a Karina a pho-on ko Kadnan Niyo: Go Piyakatoronan Nami Sukanon sa Sindao a Maliwanag.

175. Na so puman so Miyamaratiyaya ko Allah, go Tikhus iran non,-na Pakasoludun Niyan siran ndun ko Limo a pho-on Rukaniyan go Kakaya-an, go Thoro-on Niyan siran si-i Rukaniyan ko lalan a Matitho.

لَنْ يَسْتَنْكِفَ الْمَسِيحُ أَنْ يَكُونَ
عَبْدَ اللَّهِ وَلَا الْمَلَائِكَةُ الْمُقَرَّبُونَ
وَمَنْ يَسْتَنْكِفْ عَنْ عِبَادَتِهِ
وَيَسْتَكْبِرْ فَسَيَحْشُرُهُمْ إِلَيْهِ
جَمِيعًا ﴿١٧٢﴾

فَأَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا
الصَّالِحَاتِ فَيُوَفِّيهِمْ أُجُورَهُمْ
وَيَزِيدُهُمْ مِنْ فَضْلِهِ ؕ وَأَمَّا الَّذِينَ
أَسْتَنْكَفُوا ؕ أَتَسْكَبُوا فَيَعَذِّبُهُمْ
عَذَابًا أَلِيمًا وَلَا يَجِدُونَ لَهُمْ مِنْ
دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿١٧٣﴾

يَأْتِيهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَ كُمْ بُرْهَنٌ مِنْ رَبِّكُمْ
وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ نُورًا مُبِينًا ﴿١٧٤﴾

فَأَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا بِاللَّهِ
وَاعْتَصَمُوا بِهِ ؕ فَسَيُدْخِلُهُمْ فِي
رَحْمَتِنَا وَفَضْلِ وَبِهِدِيمِهِمْ إِلَيْهِ
صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا ﴿١٧٥﴾

176. Phaki-osai siran Ruka: (Ya Muhammad). Tharowangka: A so Allah na Phagosa-in Niyan rukano so Makapantag ko da-a Lokus Iyan go da-a Moriyatao niyan. Amai ka so Mama na Matai, a da-a Wata iran, na adun a Babai niyan na bagiyan niyan so Midiya (ko Tamok) ko Miniganat iyan: Go sukanian (a Mama) na Khawarisan niyan (so Kiyaganatan o Babai niyan) o da-a Wata iran: Na amai ka dow a Babai, na bagiyan niyan so dow ko tulo ba-ad ko Miniganat iyan: Na amai ka siran na Magariari a manga Mama go manga Babai, na Bagiyan o isa a Mama so lagid o kipantag o dow a Babai. Puphakarayagun rukano o Allah, ka o ba kano Madadag. Na so Allah na so langowan taman na Katawan Niy an.

يَسْتَفْتُونَكَ قُلِ اللَّهُ يُفْتِيكُمْ
فِي الْكَلَالَةِ إِنَّ أَمْرًا عَلَيْكَ
وَلَهُ وَأُخْتُ فَلَهَا نِصْفُ مَا تَرَكَ
وَهُوَ يَرِثُهَا إِنْ لَمْ يَكُنْ لَهَا وَلَدٌ
فَإِنْ كَانَتْ أَثْنَتَيْنِ فَلَهُمَا
الثُّلُثَانِ مِمَّا تَرَكَ وَإِنْ
كَانُوا إِخْوَةً رَجُلًا وَنِسَاءً
فَلِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ الْأُنثِي
يُنَبِّئُ بَيْنَ اللَّهِ لَكُمْ
أَنْ تَضِلُّوا وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ
عَلِيمٌ ﴿١٧٦﴾

Surah Al-Maidah-5

Si-i ko ngaran o Allah, a Masalinggagao, a Makalimo-on.

1. Hai so Miyamaratiyaya! To-manun niyo so manga diyandi (a maka-o ontol). Piyakai rukano so Binatang a manga Ayam, inonta so Pukhabatiya rukano: Liyo ko piyakai niyo ko Kapanganop ko kapagikram iyo: Na Mata-an! A so Allah na Ipukhokom Iyan so kabaya Iyan.

سُورَةُ الْمَائِدَةِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَوْفُوا بِالْعُقُودِ
أُحِلَّتْ لَكُمْ بَيْمَتُ الْأَعْنَمِ إِلَّا مَا بَتَلْتُمْ
عَلَيْكُمْ غَيْرَ مَجْلِيِّ الصَّيْدِ وَأَنْتُمْ حُرْمٌ
إِنْ اللَّهُ يَحْكُمُ مَا يُرِيدُ ﴿١﴾

2. Hai so Miyamaratiyaya! Di niyo Pundarowaka-i so manga Tанда o Allah, go so Olanolan a Paga-adatan, go so manga Pamumugayan, go so manga to-os, go so Puhaphamanong ko Walai a Paga-adatan, a Pumbabanog siran sa Riskhi a pho-on ko Kadnan niran go Kasosawat. Na amai ka makaipos kano (ko Kapagikram) na Panganop kano (o kabaya iyo), na o ba rukano makagawi so rarangit ko pagtao sa kiyalangi ran rukano ko Masjid Al-Haram ko kapakamba-al iyo sa rido. Na thatabanga kano ko mapiya, go so Kapananggila, go di kano Puthatabanga ko dosa go so Kapuriridowai: Go kalukun niyo so Allah: Ka Mata-an! A so Allah na mailot i kandadanug.

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ ءَامَنُوْا لَا تَحْلُوْا شَعْبِرَ
 اَللّٰهِ وَلَا الشَّهْرَ الْحَرَامَ وَلَا الْهَدْيَ وَلَا
 الْقَلَائِدَ وَلَا ءَامِيْنَ الْبَيْتِ الْحَرَامِ يَبْتَغُوْنَ
 فَضْلًا مِّنْ رَبِّهِمْ وَرِضْوَانًا وَّإِذَا حَلَلْتُمْ
 فَاصْطَادُوْا وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَاٰنُ قَوْمٍ
 اَنْ صَدَّدُوْكُمْ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ
 اَنْ تَعْتَدُوْا وَتَعَاوَنُوْا عَلٰى الْبِرِّ وَالنَّفْوٰى
 وَلَا تَعَاوَنُوْا عَلٰى الْاِثْمِ وَالْعُدْوٰنِ وَاَتَّقُوا
 اَللّٰهَ اِنَّ اَللّٰهَ شَدِيْدُ الْعِقَابِ ﴿٢﴾

3. Hiyaram rukano so (kakana ko) Miyatai (a da Masombali), go so rogo (a tomiyoga), go so Sapo o Baboi, go so ini Panambai ko salakao ko Allah; go so Miyapukul, go so Bintol, go so Miyaolog, go so Sinidong; go so Piyagudasan o Binatang a Mawarao, inonta so Miyasombali iyo (a riya-otan sa Niyawa), go so Siyombali makapantag ko manga Barahala, go so Kipurimarun niyo ko manga Azlam: Giyoto man na kapanongklid. Sa Alongan na-i na kiyada-an sa panginam so da Pamaratiyaya (ko kabinasa-a) ko Agama niyo: Na di niyo siran khalukun, na Sakun i kalukun niyo. Sa Alongan nai-na Tiyarotop Akun ru-

حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ اَلْمَيْتَةُ وَاَلْدَّمُ وَاَلْحَمَّ
 اَلْخِنْزِيْرُ وَمَا اَهْلٌ لِّغَيْرِ اَللّٰهِ بِهِ وَاَلْمُنْخَنِقَةُ
 وَاَلْمَوْقُوْدَةُ وَاَلْمُرْدِيْةُ وَاَلنَّطِيْحَةُ وَمَا
 اَكَلَ السَّبْعُ اِلَّا مَا ذَكَيْتُمْ وَمَا ذُبِحَ عَلٰى
 النُّصْبِ وَاَنْ تَسْنُقِسْمُوْا بِاَلْاَزْلَمِ
 ذٰلِكُمْ فَمَنْ فَسَقَ اَلْيَوْمَ بِبَيْسِ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا
 مِنْ دِيْنِكُمْ فَلَا تَحْشَوْهُمْ وَاَحْشَوْنِ
 اَلْيَوْمَ اَكْمَلْتُ لَكُمْ دِيْنَكُمْ وَاَتَمَمْتُ
 عَلَيْكُمْ نِعْمَتِيْ وَرَضِيْتُ لَكُمْ الْاِسْلَامَ
 دِيْنًا فَمَنْ اَضْطَرَّ فِيْ مَخْصَصَةٍ غَيْرِ

kano so okit iyo ko Kapaginutao, go Siyamporna Akun rukano so Limo Akun; go pinili Akun rukano so Islam a Agama (a okit ko Kapaginutao). Na sa tao a kasungutan ko Ongos, a kuna a ba mithibaba ndosa, na Mata-an! A so Allah na Manapi, a Makalimo-on.

4. Ipagisha iran Rka o antona-a i piyakai kiran. Tharowangka: A piyakai rukano so manga pipiya: Go so Minipangundao niyo ko Pumphamakapali a bababusun niyo a Pukhipangundao niyo kiran so ini Pangundao rukano o Allah: Na kangkano ko miyadakup iran rukano, go aloya niyo ron so ngaran o Allah: Go kalukun niyo so Allah; Mata-an! A so Allah na maga-an i Kapagitong.

5. Sa Alongan na-i na piyakai rukano so manga pipiya. Na so siyombali o siran a bigan ko Kitab na Halal rukano, go so siyombali iyo na Halal kiran; go (Piyakai rukano) so manga Bilangatao ko Miya maratiyaya a manga bai, go so manga bilangatao ko manga bai ko siran a bigan ko Kitab, ko miyona an niyo,- igira minibugai niyokiran so manga Mahar iran, sa titho kano a miya mangaroma a kuna a ba kano Pushisina sa Mapayag, go kuna a ba kano phamangowa sa manga bolayoka ko Kashina a masolun. Na sa dun sa Khapir ko oriyon o Paratiyaya, na Sabunar a

مَتَجَانِفٍ لِأَتْمِرَ فَإِنَّ اللَّهَ عَفْوٌ رَحِيمٌ ﴿٣﴾

يَسْأَلُونَكَ مَاذَا أُحِلَّ لَهُمْ قُلْ أُحِلَّ لَكُمْ
الطَّيِّبَاتُ وَمَا عَلَّمْتُم مِّنَ الْجَوَارِحِ
مَكَلِبِينَ تَعْلَمُونَهُنَّ مِمَّا عَلَّمَكُمُ اللَّهُ فَكُلُوا
مِمَّا أَمْسَكْنَ عَلَيْكُمْ وَاذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ
عَلَيْهِ وَانْقُوا لِلَّهِ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ
الْحِسَابِ ﴿٤﴾

الْيَوْمِ أُحِلَّ لَكُمْ الطَّيِّبَاتُ وَطَعَامُ الَّذِينَ
أُوتُوا الْكِتَابَ حَلَّ لَكُمْ وَطَعَامُكُمْ حَلَّ
لَهُمْ وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ الْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُحْصَنَاتُ
مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِن قَبْلِكُمْ إِذَا
ءَاتَيْتُمُوهُنَّ أَجُورَهُنَّ مُحْصِنِينَ غَيْرِ
مُسْفِحِينَ وَلَا مِتْجَدِي أَخْدَانٍ
وَمَن يَكْفُرْ بِالْإِيمَانِ فَقَدْ حَبِطَ
عَمَلُهُ وَهُوَ فِي الآخِرَةِ مِنَ الْخَسِرِينَ ﴿٥﴾

miyailang so galubuk iyan, go sukaniyan si-i sa Akhirat na pud ko Miyangalologi (a manga tao ko Naraka).

6. Hai so Miyamaratiyaya! Igrira ithindug iyo so Sambayang, na onabi niyo so manga Paras iyo, go so manga lima niyo taman ko manga siko; go sapowa niyo so manga Olo niyo; go (onabi niyo) so manga ai niyo taman ko dow a boko a ai. Na amai ka madidiyonob kano, na Phaigo kano. Na o Pukhakasakit kano, o di na kapantagan kano sa lakawan, o di na miyakaoma so isa rukano a pho-on ko diyamban, o di na minipurorada iyo so manga Babai, go da-a khato-on niyo a ig, na thayamom kano sa botha a Soti, na sapowa niyo ron so manga Paras iyo, go so manga Lima niyo. Kuna a ba kabaya o Allah i ba kano Niyan sunggai sa marugun, na ogaid na aya kabaya Iyan na-an kano Niyan Masoti, go a Niyan Matarotop so Limo iyan rukano, ka-an kano Makapanalamat.

7. Na Tadumi niyo so Limo rukano o Allah, go so diyandi Iyan, a so ini diyandi Iyan rukano, gowani ko Tharo-on niyo: A Piyamakinug Ami go Inonotan nami: Na kalukun niyo so Allah; Mata-an! A so Allah na katawan Niyan so shisi-i ko manga rarub (a manga pamikiran).

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا قُمْتُمْ
إِلَى الصَّلَاةِ فَاغْسِلُوا وُجُوهَكُمْ
وَأَيْدِيَكُمْ إِلَى الْمَرَافِقِ وَامْسَحُوا
بُرُءُوسِكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ إِلَى
الْكَعْبَيْنِ وَإِنْ كُنْتُمْ جُنُبًا فَاطَّهَّرُوا
وَإِنْ كُنْتُمْ مَرْضَىٰ أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ أَوْ جَاءَ
أَحَدٌ مِنْكُمْ مِنَ الْغَايِبِ أَوْ لَمَسْتُمُ
النِّسَاءَ فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً فَتَيَمَّمُوا
صَعِيدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوا
بِوُجُوهِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ مِنْهُ
مَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيَجْعَلَ عَلَيْكُمْ
مِنْ حَرَجٍ وَلَكِنْ يُرِيدُ لِيُطَهِّرَكُمْ
وَلِيُتِمَّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ
تَشْكُرُونَ ﴿٦﴾

وَأَذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ
وَمِيثَاقَهُ الَّذِي وَاثَقَكُمْ بِهِ إِذْ قُلْتُمْ
سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا وَأَتَقُوا اللَّهَ إِنْ اللَّهُ
عَلِيمٌ ذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٧﴾

8. Hai so Miyamaratiyaya! Mba-loi kano a Khipamamayandung ko (manga kabunar o) Allah, a manga saksi kano ko Kapaginontolan, na o ba rukano makagawi so rarangit ko pagtao ko di niyo Kapakapaginontolan. Paginontolan kano: Ka giyoto i lubi a marani ko Kapan-gongonotan: Na kalukun niyo so Allah. Mata-an! A so Allah na Kaip Iyan so gi-i niyo nggolaola-an.

9. Ini diyandi o Allah ko siran a Miyamaratiyaya go Pinggalubuk iran so manga Pipiya, a adun a bagiyan niran a Ma-ap go Balas a lubi a Mala.

10. Na so da Pamaratiyaya go Piyakambokhag iran so manga Ayat Ami, na siran man i manga tao ko Naraka Jahim.

11. Hai so Miyamaratiyaya! Ta-dumi niyo so Limo rukano o Allah gowani ko mapamikir o pagtao a Pagolangun niran rukano so manga barokan niran, na inurun Niyan rukano so manga barokan niran: Go kalukun niyo so Allah. Na so bo so Allah i Sarigi o Miyamara-tiyaya.

12. Na Sabunsabunar a inumba-alan o Allah so diyandi ko manga Moriyatao o Israil, go Piyakatindugan Nami siran sa sapolo a go dow

يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُونُوا قَوَّامِينَ
لِلَّهِ شُهَدَاءَ بِالْقِسْطِ وَلَا
يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَاٰنُ قَوْمٍ عَلٰٓى
اَلَّا تَعْدِلُوْا اَعْدِلُوْا هُوَ اَقْرَبُ
لِلْقَوِّىِّ وَاتَّقُوا اللّٰهَ اِنَّ اللّٰهَ خَبِيْرٌ
بِمَا تَعْمَلُوْنَ ﴿٨﴾

وَعَدَ اللّٰهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا
الصّٰلِحٰتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَّاَجْرٌ
عَظِيْمٌ ﴿٩﴾

وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَكَذَّبُوْا بِآيٰتِنَا
اُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ الْجَحِيْمِ ﴿١٠﴾

يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اذْكُرُوْا
نِعْمَتَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ اِذْ هُمْ قَوْمٌ
اَن يَّبْسُطُوْا اَيْدِيْكُمْ اَيْدِيْهِمْ فَكَفَّ
اَيْدِيْهِمْ عَنْكُمْ وَاَتَّقُوا اللّٰهَ وَعَلٰى
اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُوْنَ ﴿١١﴾

﴿١٢﴾ وَلَقَدْ اَخَذَ اللّٰهُ مِيْثَقَ بَنِيْ
اِسْرٰٓءِيْلَ وَبَعَثْنَا مِنْهُمُ اثْنَيْ

Nakoda. Na Pitharo o Allah: A Mata-an! A Sakun na babid iyo: Na Ibut ka o Pamayandugun niyo so Sambayang, go tona-in niyo so Zakat, go Paratiyaya-an niyo so manga Sogo Akun, go babidun niyo Siran, go Pagotangan niyo so Allah sa otang a mapiya, na Mata-an a lalasan Ko rukano dun so manga dosa niyo, go Mata-an a pakasoludun Ko sukano dun ko manga Sor-ga a Puphamangondas ko kababa-an niyan so manga Lawasaig; na sa dun sa Mongkir rukano, ko oriyan noto, na Sabunar a miyapokas ko ontol a lalan.

13. Na sabap ko kiyabarungkasa iran ko diyandi kiran, na Pimorka-an Nami siran, go biyaloi Ami so manga poso iran a manga tutugas: Puphamagalinun niran so manga Katharo ko manga darpa iyan, go Piyakalipatan niran so Ontong a pud ko ini Sogo kiran; na di khada a Kapukhatokawingka ko Kandon-siyan a puphakapo-on kiran-inonta so maito kiran-na Puma-apingka siran, go Dapayangka: Mata-an! A so Allah na Pukhababaya-an Niyan so Miphipiypiya.

14. Na sabap sa siran na Pitharo iran: A Mata-an! A sukami na manga Christian, na inumba-alan Nami so diyandi kiran, na piyakalipatan niran so Ontong a pud ko ini Sogo kiran: Na Inadun Nami kiran so rido go so rarangit sa taman ko

عَشْرَ نَقِيبًا وَقَالَ اللَّهُ إِنِّي
مَعَكُمْ لَئِنْ أَقَمْتُمُ الصَّلَاةَ
وَأَتَيْتُمُ الزَّكَاةَ وَءَامَنْتُمْ بِرُسُلِي
وَعَزَّزْتُمُوهُمْ وَأَقْرَضْتُمُ اللَّهَ قَرْضًا
حَسَنًا لَأُكَفِّرَنَّ عَنْكُمْ
سَيِّئَاتِكُمْ وَلَأُدْخِلَنَّكُمْ جَنَّاتٍ
تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ فَمَنْ
كَفَرَ بَعْدَ ذَلِكَ مِنْكُمْ
فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ ﴿١٣﴾

فِيمَا نَقَضْتُمْ مِيثَاقَهُمْ لَعْنَهُمْ
وَجَعَلْنَا قُلُوبَهُمْ قَاسِيَةً
يُحَرِّفُونَ الْكَلِمَ عَنْ مَوَاضِعِهِ
وَنَسُوا حَظًّا مِمَّا ذُكِّرُوا بِهِ وَلَا
نَزَالُ تَطَّلِعُ عَلَى خَائِنَةٍ مِنْهُمْ إِلَّا قَلِيلًا
مِنْهُمْ فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاصْفَحْ إِنَّ اللَّهَ
يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٣﴾

وَمِنَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّا نَصْرِيُّ
أَحَدْنَا مِيثَاقَهُمْ فَنَسُوا حَظًّا مِمَّا
ذُكِّرُوا بِهِ فَأَغْرَيْنَا بَيْنَهُمُ الْعَدَاوَةَ
وَالْبَغْضَاءَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ

Alongan a Qiyamah. Na Phanotho-
lun kiran ndun o Allah so siyowa
iran.

15. Hai Tiyoronan ko Kitab! Sa-
bunar a miyakaoma rukano so Sogo
Ami, a Puphagosai rukano ko ma-
dakul ko piyaguma iyo ko Kitab, go
adun a pulupasun niyan a madakul:
Sabunar a adun a Miyakaoma ru-
kano a pho-on ko Allah a Sindao a
go Kitab a Miyakaosai (a giya Qur-
an nya),-

16. Puthoro-on o Allah sa sabap
ro-o so tao a komidug ko Kasoso-
wat Iyan, ko manga okit ko Kali-
lintad, go Puphakatogalinun Niyan
siran pho-on ko manga lilibotung,
si-i ko Maliwanag,- sabap sa idin
Niyan, go Puthoro-on Niyan siran
ko okit a Ontol.

17. Sabunsabunar a Miyakapir
so siran a Pitharo iran: A Mata-
an! A so Allah na so dun so Al-
Massih a Wata o Maryam. Tharo-
wangka: Na ba-adun a tao a adun a
Mapukhapa-ar iyan ko Allah a mai-
to bo, amai ka kabaya Iyan a bina-
sa-an Niyan so Al-Masih a Wata o
Maryam, go so Ina Iyan, go so tao
ko Lopa sa kalangolangowan ni-
yan? Na ruk o Allah so Kapa-ar
ko manga Langit a go so Lopa, go
so nganin a pagulutan a dowo oto.
Puphangadun sa sadun sa kabaya
Iyan. Na so Allah na so langowan
taman na Gaos Iyan.

وَسَوْفَ يَنْبِئُهُمُ اللَّهُ بِمَا
كَانُوا يَصْنَعُونَ ﴿١٤﴾

يَأْتَاهُمْ الْكِتَابُ قَدْ
جَاءَكُمْ رَسُولُنَا يُبَيِّنُ لَكُمْ
كَثِيرًا مِمَّا كُنْتُمْ تُخْفُونَ
مِنَ الْكِتَابِ وَيَعْفُو عَنْ
كَثِيرٍ قَدْ جَاءَكُمْ مِنَ
اللَّهِ نُورٌ وَكِتَابٌ مُبِينٌ ﴿١٥﴾

يَهْدِي بِهِ اللَّهُ مَنِ اتَّبَعَ
رِضْوَانَهُ سُبُلَ السَّلَامِ
وَيُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ
إِلَى النُّورِ بِإِذْنِهِ وَيَهْدِيهِمْ
إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿١٦﴾

لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ
هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ قُلْ فَمَنْ
يَمْلِكُ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا إِنْ أَرَادَ
أَنْ يُهْلِكَ الْمَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ
وَأُمَّهُ، وَمَنْ فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا
وَاللَّهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ
وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٧﴾

18. Na Pitharo o manga Yahodi go so manga Christian: A sukami na manga Wata o Allah, go Pukhaka-babaya-an Niyan. Tharowangka: Ino kano Niyan shiksa-a sabap ko manga Dosa niyo? Kuna, ka sukano na Manosiya,- a pud ko Inadun Niyan: Punapiyan Niyan so tao a kabaya Iyan, go shiksa-an Niyan so tao a kabaya Iyan: Ka ruk o Allah so Kapa-ar ko manga Langit a go so Lopa, go so pagulutan a dowan: Go Sukaniyan ikhandodan.

19. Hai Tiyoronan ko Kitab! Sabunar a Miyakaoma rukano so Sogo Ami, a Puphagosai rukano (ko bitikan o Agama) ko kiyarintas o manga Sogo, ka oba niyo Matharo: I da-a Miyakaoma rukami a Puphamanothol sa Mapiya, go Puphamakaiktiyar: Na Sabunar a adun a Miyakaoma rukano a Puphamanothol sa Mapiya go Puphamakaiktiyar. Na so Allah na so langowan taman na Gaos Iyan.

20. Na gowani na Pitharo o Musa ko pagtao Niyan: Hai pagtao Akun! Tadumi niyo so Limo rukano o Allah, gowani ko porotan kano Niyan sa manga Nabi, go biyaloi kano Niyan a manga Dato, go ini bugai Niyan rukano so da-a bigan Niyan non a isa bo ko manga Kadun.

21. Hai pagtao Akun! Solud kano (sa Baital Moqaddas a) lopa

وَقَالَتِ الْيَهُودُ وَالنَّصَارَىٰ نَحْنُ أَبْنَاءُ اللَّهِ وَأَحِبُّواهُ قُلْ فَلِمَ يُعَذِّبُكُمْ بِذُنُوبِكُمْ بَلْ أَنْتُمْ بَشَرٌ مِّمَّنْ خَلَقَ يَغْفِرْ لِمَن يَشَاءُ وَيُعَذِّبْ مَن يَشَاءُ ۗ وَاللَّهُ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ ﴿١٨﴾

يٰٓأَهْلَ الْكِتٰبِ قَدْ جَاءَكُمْ رَسُولُنَا يُبَيِّنُ لَكُمْ عَلَىٰ فَتْرَةٍ مِّنَ الرَّسُلِ أَن تَقُولُوا مَا جَاءَنَا مِن بَشِيرٍ وَلَا نَذِيرٍ قَدْ جَاءَكُمْ بَشِيرٌ وَنَذِيرٌ ۗ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٩﴾

وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ ۖ يَقَوْمِ ۖ اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ جَعَلَ فِيكُمْ أَنْبِيَاءَ وَجَعَلَكُمْ مُلُوكًا وَآتَاكُمْ مَا لَمْ يُؤْتِ أَحَدًا مِّنَ الْعَالَمِينَ ﴿٢٠﴾

يَقَوْمِ ۖ ادْخُلُوا الْأَرْضَ الْمُقَدَّسَةَ الَّتِي

a Soti a so tiyangkud o Allah a ruk iyo, go di kano pumbashowi ko manga talikhodan niyo, ka makaka-soi kano a Miyangalologi.

22. Pitharo iran: Hai Musa! Mata-an! A adun a matatago-on a pagtao a Puphamamundug: Go Mata-an! A sukami na di kami ron ndun sholud taman sa di siran non mawa: Na o awa siran non, na Mata-an! A sukami na phamanolud kami ron.

23. Pitharo o dowa Mama a pud ko siran a ma-alukun (ko Allah) a ini Kalimo siran o Allah: Soludi niyo siran ko Pinto: Ka o solud kano ron, na Mata-an! A sukano i Phamakada-ag; go so bo so Allah i sarigi niyo o sukano na Mapapar-atiyaya kano.

24. Pitharo iran: Hai Musa! Mata-an! A sukami na di kami ron ndun sholud, sa dayon sa kakakaduni ran non, na lalakao Ka, Suka a go so Kadnan Ka, na Pakimbonowai Kano (kiran), ka Mata-an! A sukami na si-i kami dun kakadun.

25. Pitharo Iyan: Kadnan Ko! Mata-an! A Sakun na da-a Mipapa-ar Akun a rowar ko ginawa Ko a go so Pagari Ko: Na Pakashung-gaya-a Kamingka a go so pagtao a manga songklid!

كُتِبَ اللَّهُ لَكُمْ وَأَنْتُمْ عَلَىٰ أَدْبَارِكُمْ
فَنَقِلْبُوا خَسِرِينَ ﴿٦١﴾

قَالُوا يَمْوَسِيٰٓءُ إِنَّا فِيهَا قَوْمًا جَبَارِينَ وَإِنَّا
لَن نَّدْخُلُهَا حَتَّىٰ يَخْرُجُوا مِنْهَا فَإِن
يَخْرُجُوا مِنْهَا فَإِنَّا دَاخِلُونَ ﴿٦٢﴾

قَالَ رَجُلَانِ مِنَ الَّذِينَ يَخَافُونَ
أَن نَّمَّ اللَّهُ عَلَيْهِمَا آذَخُلُوا عَلَيْهِمُ
الْبَابَ فَإِذَا دَخَلْتُمُوهُ فَإِنَّكُمْ
غَالِبُونَ وَعَلَىٰ اللَّهِ فَتَوَكَّلُوا إِن كُنتُمْ
مُؤْمِنِينَ ﴿٦٣﴾

قَالُوا يَمْوَسِيٰٓءُ إِنَّا لَن نَّدْخُلُهَا أَبَدًا مَا
دَامُوا فِيهَا فَادْهَبْ أَنتَ وَرَبُّكَ
فَقَتِلَا إِنَّا هُنَا قَاعِذُونَ ﴿٦٤﴾

قَالَ رَبِّ إِنِّي لَا أَمْلِكُ إِلَّا نَفْسِي
وَإِخِي فَافْرُقْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ الْقَوْمِ
الْفَاسِقِينَ ﴿٦٥﴾

26. Pitharo (o Allah): Na Mata-an! A ini sapar kiran sa pat polo ragon: Na Pukhata-ata-ap siran ko Lopa: Na Dingka Pumboko-on so pagtao a manga songklid.

قَالَ فَإِنَّهَا مُحَرَّمَةٌ عَلَيْهِمْ أَرْبَعِينَ سَنَةً
يَتِيهُونَ فِي الْأَرْضِ فَلَا تَأْسَ عَلَى
الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ ﴿٣٦﴾

27. Na Pangadi-ingka kiran so Totholan ko dowa Wata o Adam si-i ko bunar; gowani a Khorban siran sa Korban: Na tiyarima so pho-on ko isa sa dowa oto, na da tarima-a so pho-on ko pud iyan. Na Pitharo (o Qabil): A Mbono-on ko Suka dun. Pitharo (o Habil): A aya bo a Tharima-an o Allah na so pho-on ko Miyamangongonotan (ko Allah);

﴿٣٧﴾ وَأَتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ ابْنَيْ آدَمَ بِالْحَقِّ
إِذْ قَرَّبَا قُرْبَانًا فَتُقْبِلُ مِنْ أَحَدِهِمَا
وَلَمْ يُنْقَبَلْ مِنَ الْآخِرِ قَالَ لَأَقْتُلَنَّكَ
قَالَ إِنَّمَا يَتَقَبَّلُ اللَّهُ مِنَ الْمُتَّقِينَ ﴿٣٧﴾

28. Ibut o Olangangka rakun a barokan ka, ka Mbono-on na kongka, o ba ko ruka Olanga a barokan nakun sa ba ko suka bonowa: Ka Mata-an! A sakun na ikhaluk akun so Allah, a Kadnan o manga Kadun.

لَئِن بَسَطْتَ إِلَيَّ يَدَكَ لِنُقْتَلَنِي مَا أَنَا
بِأَسِطِي يَدِي إِلَيْكَ لَأَقْتُلَنَّكَ إِنِّي
أَخَافُ اللَّهَ رَبَّ الْعَالَمِينَ ﴿٣٨﴾

29. Mata-an! A sakun na tomon ko a mikholokog ka so Dosa ko, go so Dosangka, na mabaloi ka a pud ko manga tao ko Naraka, ka giyoto i balas ko da Pamaginontolan.

إِنِّي أُرِيدُ أَنْ تَمُوتَ أَيَّامِي وَإِنَّمِكَ فَتْكُونَ
مِنْ أَصْحَابِ النَّارِ وَذَلِكَ جَزَاءُ
الظَّالِمِينَ ﴿٣٩﴾

30. Na ini Pangoyaton o napso niyan a Kiyabonowa niyan ko Pagari niyan: Na Biyono iyan, na miyabaloi a pud ko Miyangalologi.

فَطَوَعَتْ لَهُ نَفْسُهُ قَتْلَ أَخِيهِ فَقَتَلَهُ
فَأَصْبَحَ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٤٠﴾

31. Na Somiyogo so Allah sa Kakowak, a mangokai ko Lopa, ka phaki-ilai niyan non o andamanaya i katamboni niyan ko Bangkai i Pagari niyan. Pitharo i Qabil: Hai dowan dowan Nako! Ino ko da magaga a mabaloi ako a lagid angkai a Kakowak, a katambonan ko so Bangkai o Pagari ko? Na mibaloi a pud ko Miyamakashundit.

32. Sabap a makapantag ro-o: Na tiyangkud Ami ko manga Moriyatao o Israil a Mata-an! A sa dun sa Mono ko tao a da Pamono sa tao, o di na da Paminasa ko Lopa, na lagid o ba niyan Biyono so manga Manosiya langon: Na sa dun sa kasabapan sa Kaoyag o tao, na lagid o ba-on mini-sabap a Kiyayoyag o manga Manosiya langon. Na Sabunsabunar a mini-oma kiran o manga Sogo Ami so manga rarayag a karina, oriyan niyan na Mata-an! A madakul kiran ko oriyan noto a titho a Mimamalawani ko Lopa.

33. Aya dun a imbadal ko siran a romido ko Allah a go so Sogo Iyan, go manamar nggalubuk ko Lopa sa Kapaminasa: Na so Kapamonowa kiran, o di na so Kasola-a kiran, o di na so kapamotoli ko manga barokan niran go so manga ai ran sa di makapagonod, o di na so kitaogun kiran ko Lopa: Goyoto man i bagiyany niran a Kahina-an sa Doniya, go adun a bagiyany niran sa Akhirat a siksa a Mala;

فَبَعَثَ اللَّهُ غُرَابًا يَبْحَثُ فِي الْأَرْضِ
لِيُرِيَهُ كَيْفَ يُورِي سَوْءَ أَخِيهِ
قَالَ يَتُولِيَ فَأَعْجَزْتُ أَنْ أَكُونَ مِثْلَ
هَذَا الْغُرَابِ فَأُورِي سَوْءَ أَخِي
فَأَصْبَحَ مِنَ النَّادِمِينَ ﴿٣١﴾

مِنْ أَجْلِ ذَلِكَ كَتَبْنَا عَلَى بَنِي
إِسْرَائِيلَ أَنَّهُ مَنْ قَتَلَ نَفْسًا بِغَيْرِ
نَفْسٍ أَوْ فَسَادٍ فِي الْأَرْضِ
فَكَأَنَّمَا قَتَلَ النَّاسَ جَمِيعًا
وَمَنْ أَحْيَاهَا فَكَأَنَّمَا أَحْيَا
النَّاسَ جَمِيعًا وَلَقَدْ جَاءَتْهُمْ
رُسُلُنَا بِالْبَيِّنَاتِ ثُمَّ إِنْ كَثِيرًا
مِنْهُمْ بَعْدَ ذَلِكَ فِي الْأَرْضِ
لَمُسْرِفُونَ ﴿٣٢﴾

إِنَّمَا جَزَاءُ الَّذِينَ يُحَارِبُونَ اللَّهَ
وَرَسُولَهُ وَيَسْعَوْنَ فِي الْأَرْضِ فَسَادًا
أَنْ يُقْتَلُوا أَوْ يُصَلَّبُوا أَوْ نَقَطَعُ
أَيْدِيَهُمْ وَأَرْجُلَهُمْ مِنْ خَلْفِهِمْ
أَوْ يُنْفَوْا مِنَ الْأَرْضِ ذَلِكَ
لَهُمْ حِزْبٌ فِي الدُّنْيَا وَلَهُمْ فِي
الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٣٣﴾

34. Inonta so siran a Mithaobat ko da niyo kiran pun kagaga-a (domakup): Na tangkuda niyo, a Mata-an! A so Allah na Manapi, a Malalimo-on.

إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِنْ قَبْلِ أَنْ تَقْدَرُوا عَلَيْهِمْ فَأَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٣٤﴾

35. Hai so Miyamaratiyaya! Kalukun niyo so Allah, go Puloba-an niyo so Mipakarani niyo Ron, go Panagontaman kano ko lalan Niyon: Ka-an kano Makasulang sa Maliwanag.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَابْتَغُوا إِلَيْهِ الْوَسِيلَةَ وَجَاهِدُوا فِي سَبِيلِهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٣٥﴾

36. Mata-an! A so siran a da Pamaratiyaya, - na apiya pun. Mata-an! A pakimbagiyon kiran so nganin a shisi-i ko Lopa langon, go dorogun a lagid iyan, ka-an niran noto miya-on (sa ginawa iran) phoon ko siksa ko Alongan a Qiyamah, na di kiran Mata-rima. Go adun a bagiyon niran a siksa a Malipudus.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوَآتَتْ لَهُمْ مَافِي الْأَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُ مَعَهُ، لَيُقْتَدُوا بِهِ مِنْ عَذَابٍ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَا نَقْبَلُ مِنْهُمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٣٦﴾

37. Kabaya iran a kapaka-awa iran ko Naraka, na di siran non ndun mamaka-awa: Go adun a bagiyon niran a siksa a Tatap.

يُرِيدُونَ أَنْ يُخْرِجُوا مِنَ النَّارِ وَمَا هُمْ بِخَارِجِينَ مِنْهَا وَلَهُمْ عَذَابٌ مُّقِيمٌ ﴿٣٧﴾

38. Na so tukhao a Mama, go so tukhao a Babai, na Potoli niyo so manga barokan niran: Ka balas ko Pinggolaola iran, a danug a Thoma a phoon ko Allah, ka so Allah na Mabagur, a Maongangun.

وَالسَّارِقُ وَالسَّارِقَةُ فَاقْطَعُوا أَيْدِيَهُمَا جِزَاءً بِمَا كَسَبَا نَكَالًا مِنَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٣٨﴾

39. Na sa tao a Thaobat ko oriyon o kiyapakasalimbot iyan, go phiyapiya, na Mata-an! A so Allah na Phakataobatun Niyon; ka Mata-

فَمَنْ تَابَ مِنْ بَعْدِ ظُلْمِهِ وَأَصْلَحَ فَإِنَّ اللَّهَ يَتُوبُ عَلَيْهِ إِنَّ اللَّهَ

an! A so Allah na Manapi, a Makalimo-on.

40. Bangkadi katawi a Mata-an! A so Allah i Khiruk ko Kapa-ar ko manga Langit a go so Lopa? Shiksan Niyan so tao a kabaya Iyan, go Punapiyan Niyan so tao a kabaya Iyan: Ka so Allah si-i ko langowan taman na Gaos Iyan.

41. Hai Rasul! O ba Ka Mapakamboko o siran a Puphagoradorad ko Kakhapir: A siran na Pitharo iran: A Miyaratiyaya kami sa si-bo ko manga ngari iran na di Mapaparatiyaya so manga poso iran; go pud ko siran a manga Yahodi,- a Puphamakinug siran sa pantag a Kapamamokhag,- a ipuphamakinug iran so pagtao a salakao a da siran Ruka makasong. Na Puphamagalinun niran so manga Katharo ko manga darpa iyan (ko oriyaniyan): Gi-iran Tharo-on: A o mitalingoma rukano wa-i, na kupiti niyo sukaniyan, na o di rukano wa-i mitalingoma, na pagiktiyari niyo! Na sa dun sa kabaya o Allah a kadadag iyan, na da dun a Makhapar-ar Ka-on ko Allah a maito bo. Siran man so di kabaya o Allah o ba Niyan masoti so manga poso iran. Adun a bagiyan niran sa Doniya a Kahina-an, go adun a bagiyan niran sa Akhirat a siksa a Mala.

42. Puphamakinug siran sa pantag a Kapamamokhag, manga bo-

عَفُورٍ رَّحِيمٍ ﴿٣٩﴾

أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ لَهُ مُلْكُ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يُعَذِّبُ مَنْ
يَشَاءُ وَيَغْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَى
كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٤٠﴾

يَتَّبِعُهَا الرَّسُولُ لَا يَحْزَنُكَ
الَّذِينَ يُسْرِعُونَ فِي الْكُفْرِ مِنَ
الَّذِينَ قَالُوا آمَنَّا بِأَفْوَاهِهِمْ وَلَمْ
تُؤْمِن قُلُوبُهُمْ وَمِنَ الَّذِينَ هَادُوا
سَمَّعُونَ لِلْكَذِبِ
سَمَّعُونَ لِقَوْمٍ آخِرِينَ لَمْ
يَأْتُوكَ بِحَرْفٍ مِنَ الْكَلِمِ مِنْ بَعْدِ
مَوَاضِعِهِ يَقُولُونَ إِنْ أُوتِيتُمْ
هَذَا فَخُذُوهُ وَإِنْ لَمْ تُؤْتَوْهُ فَاحْذَرُوا
وَمَنْ يُرِدِ اللَّهُ فِتْنَتَهُ فَلَنْ تَمْلِكَ
لَهُ مِنْ اللَّهِ شَيْئًا أُولَئِكَ الَّذِينَ
لَمْ يُرِدِ اللَّهُ أَنْ يَطَهِّرْ قُلُوبَهُمْ لَمْ
يُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَهُمْ فِي الْآخِرَةِ
عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٤١﴾

سَمَّعُونَ لِلْكَذِبِ أَكَلُونَ

sao sa Haram. Na o makaoma siran Ruka, na Kokomangka siran, o di na Talikhodingka siran. Na o Tali-khodingka siran, na da dun a Mibinasa iran Ruka a maito bo. Na o Khokomangka (siran) na Kokomun Ka kiran so Ontol. Na Mata-an! A so Allah na Pukhababaya-an Niyan so manga o Ontol.

43. Na andamanaya i Kaphakikokom iran Ruka a shisi-i kiran so Taurat a matatago-on so Kokoman o Allah? Oriyan niyan na thalikhod siran bo ko oriyan noto; ka di siran Mapaparatiyaya.

44. Mata-an! A Sukami na Initoron Ami so Taurat a katatagowan sa Torowan go Sindao: A Ipuphan-gokom Sukaniyan o manga Nabi, a so Mimbabayorantang (ko Allah), ko siran a manga Yahodi go (Ipu-phangokom o) manga Barasimba go so manga Olama (kiran): Sabap ko Piyakisiyap kiran a Kitab o Allah, go miyabaloi siran non a manga Saksi: Na di niyo khalukun so manga Manosiya, ka Sakun i kalukun niyo, go di niyo phamasa-an so manga Ayat Akun sa arga a maito. Na sa dun sa di niyan Ikokom so Initoron o Allah, na siran man na siran i manga Kafir.

45. Na ini Paliyogat Ami kiran si-i ko Taurat: A Mata-an! A so Niyawa na (Kitasan sa) Niyawa, go so Mata na Mata, go so Ngirong na

لِلسُّحْتِ فَإِنْ جَاءُوكَ فَأَحْكُمْ بَيْنَهُمْ
أَوْ أَعْرَضْ عَنْهُمْ وَإِنْ تُعْرَضْ عَنْهُمْ
فَكَانَ يَصْرُوكَ شَيْئًا وَإِنْ حَكَمْتَ
فَأَحْكُمْ بَيْنَهُمْ بِالْقِسْطِ إِنَّ اللَّهَ
يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ ﴿٤٣﴾

وَكَيْفَ يُحْكِمُونَكَ وَعِنْدَهُمُ التَّوْرَةُ فِيهَا
حُكْمُ اللَّهِ تَمْرُتَوْلُونَ مِنْ بَعْدِ
ذَلِكَ وَمَا أَوْلَيْكَ
بِالْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٤﴾

إِنَّا أَنْزَلْنَا التَّوْرَةَ فِيهَا هُدًى وَنُورٌ
يُحْكِمُ بِهَا النَّبِيُّونَ الَّذِينَ أَسْلَمُوا
لِلَّذِينَ هَادُوا وَالرَّبَّانِيُونَ وَالْأَحْبَابُ
يَمَا اسْتَحْفِظُوا مِنْ كِتَابِ اللَّهِ
وَكَانُوا عَلَيْهِ شُهَدَاءَ فَلَا
تَخْشَوُا النَّكَاسَ وَأَخْشَوْنَ وَلَا
تَشْتَرُوا بِآيَاتِي ثَمَنًا قَلِيلًا وَمَنْ لَمْ
يُحْكَمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ
الْكَافِرُونَ ﴿٤٥﴾

وَكُنَّا عَلَيْهِمْ فِيهَا أَنْ النَّفْسِ
بِالنَّفْسِ وَالْعَيْنِ بِالْعَيْنِ

Ngirong, go so Tangila na Tangila, go so Ngipun na Ngipun, go so manga Pali na makapukhikitasa. Na sa tao a rundanun niyan (so Kitas) na giyoto na khilalas iyan ko Dosa; na sa tao a di niyan Ikokom so Initoron o Allah, na siran man na siran i manga salimbot.

46. Na Piyakatondog Ami ko manga rarad iran so Isa a Wata o Maryam, a Miyakatanto ko miyaona a Niyan a Taurat: Go ini bugai Ami Ron so Injil: A katatagowan sa Torowan go Sindao, go Miyakatanto ko Miyaona an Niyan a Taurat: Go Torowan go Undao a ruk o Miyamanangila.

47. Na Kokomun o Tiyoronan ko Injil so Initoron o Allah a madadalumon. Na sa dun sa di niyan Ikokom so Initoron o Allah, na siran man na siran i manga songklid.

48. Na Initoron Nami Ruka (Ya Muhammad) so Kitab ka-an Mapayag so Bunar, a Miyakatanto ko Miya-ona an Niyan a Kitab, go miyakashaksi-on: Na Kokomun Ka kiran so Initoron o Allah, go Dingka Phangonoti so manga kabaya iran, a makaliliyo ko Miyakatalingoma Ruka a Bunar. Oman i isa rukano na singgayan Nami sa Bitikan go okit. Na o kabaya o Allah, na Mata-an a khabaloi kano

وَالْأَنْفَ بِالْأَنْفِ وَالْأُذُنَ بِالْأُذُنِ
وَالسِّنَّ بِالسِّنِّ وَالْجُرُوحَ قِصَاصًا
فَمَنْ تَصَدَّقَ بِهِ فَهُوَ كَفَّارَةٌ
لَهُ وَمَنْ لَمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ
فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٤٥﴾

وَقَفِينَا عَلَىٰ آثَرِهِمْ بَعِيسَىٰ ابْنِ مَرْيَمَ
مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرَةِ
وَأَتَيْنَاهُ الْإِنجِيلَ فِيهِ هُدًى وَنُورٌ
وَمُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرَةِ
وَهُدًى وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٤٦﴾

وَلِيَحْكُمَ أَهْلَ الْإِنجِيلِ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فِيهِ
وَمَنْ لَمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ
فَأُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٤٧﴾

وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا
لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ الْكِتَابِ
وَمُهَيِّمًا عَلَيْهِ فَاحْكُم بَيْنَهُم بِمَا
أَنْزَلَ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَ هُمَ عَمَّا
جَاءَكَ مِنَ الْحَقِّ لِكُلِّ جَعَلْنَا مِنْكُمْ
شِرْعَةً وَمِنْهَاجًا وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ
لَجَعَلَكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَكِن

Niyan ko okit a isa, na ogaid na (Piyakambidabida kano Niyan ka) angkano Niyan katupungi ko ini bugai Niyan rukano: Na Pagoradoradi niyo so manga pipiya. Na si-i bo ko Allah so khandodan niyo langon; na Phanotholun Niyan rukano so da niyo Pagayonayoni;

49. Na Kokomun Ka kiran so Initoron o Allah, go Dingka Phangonoti so manga kabaya iran, go Iktiyaringka siran o ba Ka iran Mapokas ko saba-ad ko Initoron Ruka o Allah. Na o talikhod siran, na Tangkudangka a aya dun a kabaya o Allah na ishogat Iyan kiran so saba-ad ko manga Dosa iran. Na Mata-an! A madakul ko manga Manosiya a titho a manga Songklid.

50. Ba so Kokoman ko masa a kada-a mulung i phuloloba-an niran? Go ba-adun a lawan o Allah sa kapiya i Kokoman ko pagtao a khitotomangkud?

51. Hai so Miyamaratiyaya! Di niyo khowa-a so manga Yahodi a go so manga Christian a manga Panarigan: So saba-ad kiran i manga Panarigan o saba-ad. Na sa dun sa pud rukano a somarig kiran na Mata-an! A sukaniyan na pud kiran. Mata-an! A so Allah na di Niyan Punggonana-on so pagtao a da Pamaginontolan.

لِيَبْلُوكُمْ فِي مَاءِ آتَانِكُمْ فَاسْتَيْقُوا
الْخَيْرَاتِ إِلَى اللَّهِ مَرْجِعَكُمْ
جَمِيعًا فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنتُمْ فِيهِ
تَخْلِفُونَ ﴿٤٨﴾

وَأَن أٰحْكُم بَيْنَهُم بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعْ
أَهْوَاءَهُمْ وَأَحْذَرَهُمْ أَن يَفْتِنُوكَ
عَنْ بَعْضِ مَا أَنزَلَ اللَّهُ إِلَيْكَ فَإِن تَوَلَّوْا
فَاعْلَم أَنهٗ أَبْرِيْدُ اللَّهُ أَن يُصِيبَهُمْ بَعْضُ
ذُنُوبِهِمْ وَإِن كَثُرَ مِن النَّاسِ
لَفَسِقُونَ ﴿٤٩﴾

أَفَحُكْمَ الْجَهْلِِيَّةِ يَبْغُونَ وَمَنْ أَحْسَنُ
مِنَ اللَّهِ حُكْمًا لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴿٥٠﴾

يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُودَ
وَالنَّصْرَةَ أَوْلِيَاءَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ
وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ يَتَوَلَّهُمْ أَجْمَعِينَ إِنَّمَا اللَّهُ
لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٥١﴾

52. Na Mailangka so siran a katatagowan so manga poso iran sa gudamun-a puphamagapas siran kiran, a gi-i ran Tharo-on: A ipukhaluk ami o ba kami masogat o Khisalimbago a Marugun. Na Matatangud a so Allah na imbugai Niyan so Kapakada-ag, o di na Sogowan a pho-on ko Hadapan Niyan. Na mabaloi siran makapan-tag ko piyaguma iran ko manga ginawa iran a Mamakashundit.

53. Na Tharo-on o siran a Miyamaratiyaya: A ba siran naya so Inishapa iran ko Allah, so Pithamanan o manga Sapa iran sa Mata-an! A siran na pud iyo dun? Miya-ilang so manga galubuk iran, na miyabaloi siran a manga Logi.

54. Hai so Miyamaratiyaya! Sa dun sa mawa rukano ko Agama niyan, na shambiyang ndun o Allah sa pagtao a Pukhababaya-an Niyan siran go Pukhababaya-an niran Sukaniyan,- a Mangangalimbaba-an ko Miyamaratiyaya, a thutugas ko da-Pamaratiyaya, a Mananagontaman ko lalan o Allah, go da-a ikhaluk iran a Panginsoya o Puphan-ginsoya. Giyoto man so Gagao o Allah, A mibugai Niyan ko tao a kabaya Iyan. Na so Allah na Maginawa, a Mata-o.

55. Aya bo a Panarigan niyo na so Allah, go so Sogo Iyan, go so

فَرَى الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ يُسْرِعُونَ
 فِيهِمْ يَقُولُونَ نَخْشَى أَنْ تُصِيبَنَا دَائِرَةٌ
 فَعَسَى اللَّهُ أَنْ يَأْتِيَ بِالْفَتْحِ أَوْ أَمْرٍ مِّنْ
 عِنْدِهِ فَيُصْبِحُوا عَلَى مَا أَسْرَوْا
 فِي أَنْفُسِهِمْ نَادِمِينَ ﴿٥٢﴾

وَيَقُولُ الَّذِينَ آمَنُوا أَهَؤُلَاءِ الَّذِينَ أَقْسَمُوا
 بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ إِنَّهُمْ لَعَمْرُكُم حَيْطَتَ
 أَعْمَلْتُمْ فَاصْبِرُوا خَيْرَ بَرٍّ ﴿٥٣﴾

يَتَّبِعُهَا الَّذِينَ آمَنُوا مَنْ يَرْتَدَّ مِنكُمْ عَن دِينِهِ
 فَسَوْفَ يَأْتِي اللَّهُ بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ أَذِلَّةٌ
 عَلَى الْمُؤْمِنِينَ أَعِزَّةٌ عَلَى الْكَافِرِينَ
 يُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا يَخَافُونَ
 لَوْمَةً لَّا يَمُرُّ بِذَلِكَ فَضَّلَ اللَّهُ يَوتِيهِ مَن
 يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٥٤﴾

إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ

siran a Miyamaratiyaya,-a so Ipu-phamayandug iran so Sambayang go Puthona-in niran so Zakat, a siran na Puphuroroko.

56. Na sa dun sa Manarig ko Allah, go so Sogo Iyan, go so siran a Miyamaratiyaya,-na Mata-an! A so Tampil ko Allah na siran i Phamakada-ag.

57. Hai so Miyamaratiyaya! Di niyo khowa-a so siran a kinowa iran so Agama niyo a kasandagan go gitagita a pud ko siran a bigan ko Kitab ko Miya-ona an niyo, go so da Pamaratiyaya, a manga Panarigan; go kalukun niyo so Allah, o sukano na Khipaparatiyaya.

58. Na igira-a ini Pananawag iyo so Sambayang, na balowin niran a kasandagan go kakayad; giyoto man na sabap sa Mata-an! A siran na pagtao a da-a manga Sabot iyan.

59. Tharowangka: Hai Tiyoronan ko Kitab! Ba adun a isisilid iyo rukami a rowar sa Kapaparatiyaya Ami ko Allah, a go so Initoron Rukami, go so Initoron gowani, Na Mata-an! A kadakulan rukano na manga Songklid?

60. Tharowangka: Ba Ko sukano Phanotholi sa marata a di giyoto a balas, si-i ko Hadapan o Allah? So tao a Pimorka-an sukaniyan o Allah, go Kiyararangitan Niyan, go

يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ

وَهُمْ رَاكِعُونَ ﴿٥٥﴾

وَمَنْ يَتَوَلَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا فَإِنَّ

حِزْبَ اللَّهِ هُمْ الْغَالِبُونَ ﴿٥٦﴾

يَتَابِعُهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا نَتَّخِذُ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا

دِينَكُمْ هُزُؤًا وَلَعِبًا مِّنَ الَّذِينَ أُوتُوا

الْكِتَابَ مِن قَبْلِكُمْ وَالْكَثَارَ أَوْلِيَاءَ وَاتَّقُوا

اللَّهَ إِنَّ كُفْرَكُمْ مَوْتٌ مِّمَّنْ ﴿٥٧﴾

وَإِذَا نَادَيْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ اتَّخَذُوا هُزُؤًا وَلَعِبًا

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْقِلُونَ ﴿٥٨﴾

قُلْ يَا هَلْ الْكِتَابِ هَلْ تَنْقِمُونَ مِنَّا إِلَّا أَنْ

ءَامَنَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْنَا وَمَا أُنزِلَ مِن قَبْلُ

وَأَنْ أَكْثَرُكُمْ فَسِيقُونَ ﴿٥٩﴾

قُلْ هَلْ أُنَبِّئُكُمْ بِشَرِّ مِّنْ ذَلِكَ مُتَوَبِّعًا عِنْدَ

اللَّهِ مِنْ لَعْنَةِ اللَّهِ وَعُضْبٍ عَلَيْهِ وَجَعَلَ

مِنْهُمْ الْفَرْدَةَ وَالْخَنَازِيرَ وَعَبَدَ الطَّاغُوتِ

biyaloi Niyam siran a manga Amo, go manga Baboi, go Miyangongonotan ko Tagot,- siran man i tanto a marata ibutad, go miya-awatawat ko Ontol a lalan!

61. Na igira-a miyakaoma siran Rukano, na Tharo-on niran: A Miyaratiyaya kami: A Sabunar a somiyolud siran a di Mapaparatiyaya, go Sabunar a siran na lomi-niyo siran na maoto dun. Na so Allah i lubi a Mata-o ko Pagu-uma-an niran.

62. Go Pukhailangka a madakul kiran, a Puphamagarabaya ko Dosa, go so Kapumalawani, go so Kapukhana iran ko Haram. Na miyakaratarata dun so gi-i ran Nggolaola-an.

63. Ino kiran ndi shaparun o manga Barasimba go so manga Olama (kiran) so gi-i ran Katharowa ko Dosa, go so Kapukhana iran ko Haram? Miyakaratarata dun so Pushowa-an niran.

64. Na Pitharo o manga Yahodi: A so Lima o Allah na Mapapatong. Na miyapatong so manga lima iran go Pimorka-an siran sabap ko Katharo iran. Kuna, ka so Mbala a Lima o Allah na Makapangongodaya: Pumbugai sa sadun sa kabaya Iyan. Na Mata-an a ba dun Puphakaoman ko madakul a pud kiran so Initoron Ruka a pho-on

أُولَئِكَ شَرٌّ مَكَانًا وَأَضَلُّ عَنْ سَوَاءِ
السَّبِيلِ ﴿٦١﴾

وَإِذَا جَاءُوكُمْ قَالُوا آمَنَّا وَقَدْ دَخَلُوا
بِالْكُفْرِ وَهُمْ قَدَّحُوا بِيَدِهِ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا
كَانُوا يَكْتُمُونَ ﴿٦٢﴾

وَرَأَى كَثِيرًا مِنْهُمْ يَسْعُرُونَ فِي آثَامِهِمْ
وَالْعُدُونَ وَأَكْلِهِمُ السَّحْتِ
لَيْسَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٦٣﴾

لَوْلَا يَنْهَاهُمُ الرَّبَّانِيُّونَ وَالْأَحْبَارُ عَنِ
قَوْلِهِمُ الْإِثْمَ وَأَكْلِهِمُ السَّحْتِ لَيْسَ
مَا كَانُوا يَصْنَعُونَ ﴿٦٤﴾

وَقَالَتِ الْيَهُودُ بَدَأَ اللَّهُ مَعْلُومَةً غَلَّتْ أَيْدِيهِمْ
وَلَعَنُوا بِمَا قَالُوا بَلْ يَدَاهُ مَبْسُوطَتَانِ يُنفِقُ
كَيْفَ يَشَاءُ وَلِيَزِيدَ كَثِيرًا مِنْهُمْ مَا
أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ طُغْيَانًا وَكُفْرًا وَالْقَيْمَةُ
بَيْنَهُمُ الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَاءُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ
كُلَّمَا أَوقَدُوا نَارًا لِلْحَرْبِ أَطْفَأَهَا اللَّهُ

ko Kadnan Ka sa Kapangakowala go kaongkir. Na inolog Ami kiran so rido go so Rarangit taman ko Alongan a Qiyamah. Na oman siran miyag sa Apoi ko Kapakipurido-wai, na Padungun sukaniyan o Allah; go mananamar siran nggalubuk ko Lopa sa Kapaminasa. Na so Allah na di Niyan Khabaya-an so Puphamaminasa.

65. Na opama ka Mata-an! A so Tiyoronan ko Kitab na Miyaratiyaya siran go Miyananggila siran, na lalasun Nami kiran ndun so manga Dosa iran go Pakasoludun Nami siran ndun ko manga Sorga a Pakadarandang.

66. Na opama ka Mata-an! A siran na ini pamayandug iran so Taurat, go so Injil, go so (Qur-an a) Initoron kiran a pho-on ko Kadnan niran, na Mata-an! A Makapangondaya siran Koman ko pho-on ko kaporowan niran, go so pho-on ko kababa-an o manga Ai ran. Adun a pud kiran a pagtao a Mo-ontol: Na madakul kiran a Mikharata-rata a gi-i ran Nggolaola-an.

67. Hai Rasul! Sampa-in Ka' so Initoron Ruka a pho-on ko Kadnan Ka. Na Odingka Nggolaola-a, na Dangka misampai so Sogowan Niyan. Na so Allah na Lilindingun Ka Niyan ko manga Manosiya. Mata-an! A so Allah na di Niyan Punggonana-on so pagtao a da Pamara-tiyaya.

وَيَسْعَوْنَ فِي الْأَرْضِ فَسَادًا وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ ﴿١٦﴾

وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْكِتَابِ آمَنُوا
وَاتَّقَوْا لَكَفَّرْنَا عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ
وَلَأَدْخَلْنَاهُمْ جَنَّاتِ النَّعِيمِ ﴿١٥﴾

وَلَوْ أَنَّهُمْ أَقَامُوا التَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ وَمَا
أُنزِلَ إِلَيْهِمْ مِنْ رَبِّهِمْ لَأَكَلُوا مِنْ
فَوْقِهِمْ وَمِن تَحْتِ أَرْجُلِهِمْ مِنْهُمْ أُمَّةٌ
مُّقْتَصِدَةٌ وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ سَاءَ مَا
يَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾

﴿١٦﴾ يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ
مِنْ رَبِّكَ وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَغْتَ
رِسَالَاتَهُ وَاللَّهُ يَعْصِمُكَ
مِنَ النَّاسِ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي
الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ﴿١٧﴾

68. Tharowangka: Hai Tiyoronan ko Kitab! Da-a kaputhindugan niyo a maito bo (ko Agama o Allah) taman sa di niyo Ipamayandug so Taurat, go so Injil, go so (Qur-an a) Initoron rukano a pho-on ko Kadnan niyo. Na mata-an a ba dun puphakaoman ko madakul a pud kiran so Initoron Ruka a pho-on ko Kadnan Ka, sa Kapangakowala go Kaongkir. Na Dingka Pumboko-on so pagtao a da Pamaratiyaya.

69. Mata-an! A so siran a Miyamaratiyaya, go so manga Yahodi, go so manga Sabi-on, go so manga Christian,- na sa dun sa Maratiyaya-on ko Allah, go so Alongan a Maori, go nggalubuk sa mapiya,- na da-a Pangandam iran, go di siran Makamboko (ko alongan a-Maori).

70. Sabunsabunar a inumba-alan Nami so diyandi ko manga Moriyatao o Israil go Siyogo-an Nami siran sa manga Sogo. Na oman ndun na Mitalingoma kiran o Sogo so di Khabaya-an o manga ginawa iran, na adun a isa ka Sagorompong (ko manga Rasul) a Piyakambo-khag iran, go adun a isa ka Sagorompong a Puphamono-on niran.

71. Na aya tarima iran na da-a Phakambowat a tiyoba; na mimbota bungul siran; oriyani niyan na Piyakataobat siran o Allah; oriyani niyan na mimbota bungul siran so

قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَسْتُمْ عَلَىٰ شَيْءٍ حَتَّىٰ تُقِيمُوا التَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ وَلَيُزِيدَنَّ كَثِيرًا مِنْهُمْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكَ طُغْيَانًا وَكُفْرًا فَلَا تَأْسَ عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿١٨﴾

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالصَّادِقُونَ وَالنَّصِرِيُّونَ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلُوا صَالِحًا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿١٩﴾

لَقَدْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَائِيلَ وَرَسَلْنَا إِلَيْهِمُ رُسُلًا كَمَا جَاءَهُمْ رَسُولٌ بِمَا لَا تَهْوَىٰ أَنفُسُهُمْ فَرِيقًا كَذَّبُوا وَفَرِيقًا يَقْتُلُونَ ﴿٧٠﴾

وَحَسِبُوا ۖ أَلَّا تَكُونَ فِتْنَةً فَعَمُوا وَصَمُوا ثُمَّ تَابَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ ثُمَّ عَمُوا وَصَمُوا كَثِيرٌ مِنْهُمْ وَاللَّهُ

madakul kiran. Na so Allah na Phagila-in Niyan so gi-i ran Nggo-laola-an.

72. Sabunsabunar a Miyakapir so siran a Pitharo iran: A Mata-an! A so Allah na so dun so Al-Massih a Wata o Maryam. Na Pitharo o Al-Massih: Hai manga Moriyatao o Israil! Shimba-a niyo so Allah, a Kadnan Ko go Kadnan niyo. Mata-an naya! A sa dun sa Mumba-al sa Sakoto o Allah,-na Sabunar a Kiyaramon o Allah so Sorga, go darpa iyan so Naraka. Na da-a bagiyon o manga Darowaka a Phamakatabang.

73. Sabunsabunar a Miyakapir so siran a Pitharo iran: A Mata-an! A so Allah na ikatulo ko tulo (a manga Tohan): Na da-a Tohan inonta so Tohan a Isa Isa. Na o di ran gunuki so gi-i ran Tharo-on, na khasogat dun so siran a da kiran Pamaratiyaya a siksa a Malipudus.

74. Ino siran ndi Puthaobat ko Allah, go siran non Panguni sa Ma-ap? A so Allah na Manapi, a Makalimo-on.

75. So Al-Massih a Wata o Maryam na matag Sogo; a andang a miya-ipos ko miya-ona an Niyan so manga Sogo. Na so Ina Iyan na Mangingimbunar. Aya butad Iran na Pukhan Siran ko Pangunungkun. Ilayangka o andamanaya i Kapu-

بَصِيرًا يَمَّا يَعْمَلُونَ ﴿٧١﴾

لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ
الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ وَقَالَ الْمَسِيحُ
يَبْنِي إِسْرَائِيلَ عِبُدُوا اللَّهَ رَبِّي
وَرَبَّكُمْ إِنَّهُ مَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ
حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَأْوَاهُ النَّارُ
وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ ﴿٧٢﴾

لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ
ثَالِثُ ثَلَاثَةٍ وَمَا مِنْ إِلَهٍ إِلَّا إِلَهٌ
وَاحِدٌ وَإِنْ لَمْ يَنْتَهُوا عَمَّا يَقُولُونَ
لَيَمَسَّنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ
عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٧٣﴾

أَفَلَا يَتُوبُونَ إِلَى اللَّهِ
وَيَسْتَغْفِرُونَ لَهُ وَاللَّهُ غَفُورٌ
رَحِيمٌ ﴿٧٤﴾

مَا الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ إِلَّا رَسُولٌ
قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ وَأُمُّهُ
صِدِّيقَةٌ كَانَا يَأْكُلَانِ
الطَّعَامَ أَنْظِرْ كَيْفَ نَبِّئُ

phakarayaga Mi kiran ko manga Tanda; taros a Ilayangka o anda-manaya i Kaputhalikhod iran!

76. Tharowangka: Ino niyo Pushimba-a, a salakao ko Allah, so da-a Mipapa-ar iyan rukano a Kabinasa go Ompiya? Na so Allah,- na Sukanian so Puphakanug, a Mata-o.

77. Tharowangka: Hai Tiyoronan ko Kitab! Di niyo Phanongkir-un ko Agama niyo so di Bunar, go di niyo Pagonoti so manga kabaya o pagtao a andang a Miyangadadadag gowani,- go Miyakadadag siran sa madakul, go Miyapokas siran ko Ontol a lalan.

78. Kiyamorka-an so da Pamaratiyaya ko manga Moriyatao o Israil, a Minggolalan ko Katharo o Dawood a go so Isa a Wata o Maryam: Giyoto man na sabap ko Kiyandarowaka iran go so Kiyapumalawani ran.

79. Aya butad iran na da iran Thatapaosa-i so marata a Pinggolaola iran: Na Miyakaratarata dun so Pinggolaola iran.

80. Puphakailai Ka sa madakul a pud kiran a Puphanarig ko siran a da Pamaratiyaya. Na Mikharatarata dun so minibugai kiran o manga ginawa iran a ini Kararangit kiran o Allah, go si-i ko siksa na siran na Kakal siran non.

لَهُمُ الْآيَاتِ ثُمَّ أَنْظَرْنَا
يُؤْفِكُونَ ﴿٧٥﴾

قُلْ أَتَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا وَاللَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٧٦﴾

قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَا تَغْلُوا فِي دِينِكُمْ غَيْرَ الْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعُوا أَهْوَاءَ قَوْمٍ قَدْ ضَلُّوا مِنْ قَبْلُ وَأَضَلُّوا كَثِيرًا وَضَلُّوا عَنْ سَوَاءِ السَّبِيلِ ﴿٧٧﴾

لُعِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ عَلَى لِسَانِ دَاوُدَ وَعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ ذَلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ ﴿٧٨﴾

كَانُوا لَا يَتَنَاهَوْنَ عَنْ مُنْكَرٍ فَعَلُوهُ لَبِئْسَ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿٧٩﴾

تَرَى كَثِيرًا مِنْهُمْ يَتَوَلَّوْنَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَبِئْسَ مَا قَدَّمَتْ لَهُمْ أَنْفُسُهُمْ أَنْ سَخِطَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَفِي الْعَذَابِ هُمْ خَالِدُونَ ﴿٨٠﴾

81. Opama ka Piyaratiyaya iran so Allah, go so Nabi, go so (Qur-an a) Initoron si-i rukaniyan, na di ran siran makowa a manga Panarigan, na ogaid na madakul kiran a manga Songklid.

وَلَوْ كَانُوا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالنَّبِيِّ
وَمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مَا تَأْخُذُوهُمْ
أَوْلِيَاءَ وَلَكِنَّ كَثِيرًا مِنْهُمْ
فَلَسِقُونَ ﴿٨١﴾

82. Khatundo o Ka dun a tanto a mailot ko manga Manosiya i Kapakipuridowai ko Miyamaratiyaya so manga Yahodi go so siran a Miyamanakoto; go Khatundo o Ka dun a lubi a marani kiran i Kapakingginawai ko siran a Miyamaratiyaya so siran a Pitharo iran: A Mata-an! A sukami na manga Christian: Giyoto man na sabap sa Mata-an! A adun a pud kiran a manga Olama go manga Barasimba go Mata-an! A siran na di siran Phanakabor.

﴿٨٢﴾ لَتَجِدَنَّ أَشَدَّ النَّاسِ عَدَاوَةً لِلَّذِينَ
ءَامَنُوا الْيَهُودَ وَالَّذِينَ أَشْرَكُوا
وَلَتَجِدَنَّ أَقْرَبَهُمْ مَوَدَّةً لِلَّذِينَ
ءَامَنُوا الَّذِينَ قَالُوا إِنَّا نَصْرِيُّ
ذَلِكَ بَأَنَّ مِنْهُمْ قِسِيَسِينَ
وَرُهْبَانًا وَأَنْهُمْ
لَا يَسْتَكْبِرُونَ ﴿٨٢﴾

83. Go igira-a Miyanug iran so Initoron ko Rasul, na Mailaingka so manga mata iran a Purarayasan a «Lo,» sabap ko Kiyakilala-a iran ko Bunar: Sa gi-i ran Tharo-on: Kadnan nami! Miyaratiyaya kami; na Soratun Kamingka a pud ko manga saksi;

وَإِذَا سَمِعُوا مَا أُنزِلَ إِلَى الرَّسُولِ تَرَى
أَعْيُنُهُمْ تَفِيضُ مِنَ الدَّمْعِ مِمَّا
عَرَفُوا مِنَ الْحَقِّ يَقُولُونَ رَبَّنَا آمَنَّا
فَاكْتُبْنَا مَعَ الشَّاهِدِينَ ﴿٨٣﴾

84. Go andamanaya idi ami Kaparatiyaya-a ko Allah go so Miya-kaoma rukami a Bunar, a mai-inam ami a Kapakasoluda rukami o Kadnan nami (ko Sorga) a pud ko pagtao a manga Bilangatao?

وَمَا لَنَا لَا نُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَمَا جَاءَنَا مِنَ
الْحَقِّ وَنَطْمَعُ أَنْ يَدْخُلَنَا رَبَّنَا مَعَ
الْقَوْمِ الصَّالِحِينَ ﴿٨٤﴾

85. Na ini balas kiran o Allah sabap ko Katharo iran so manga

فَأْتَبَهُمْ اللَّهُ بِمَا قَالُوا جَنَّاتٍ

Sorga, a Puphamangondas ko kababa-an Niyan so manga lawasaig, makakakal siran ro-o. Na giyoto man i balas ko Miphipiypiya.

86. Na so siran a da Pamaratiyaya go Piyakambokhag iran so manga Ayat Ami,- na siran man i manga tao ko Somoshokhayao a Kadug.

87. Hai so Miyamaratiyaya! Di niyo Kharama so manga pipiya a Kiyalal rukano o Allah, go di kano Pumalawani: Mata-an! A so Allah na di Niyan Khabaya-an so manga Malawani.

88. Na kangkano ko ini Pagupur rukano o Allah, a Halal a Mapiya; go Kalukun niyo so Allah, a so sukano na aya niyo Sukaniyan Paparatiyaya-an.

89. Di rukano ishiksa o Allah so da mbaba-a ko manga Sapa iyo, na ogaid na ishiksa Iyan rukano so Kiyathibaba iyo Shapa: Na aya runding iyan, na so Kapakakana ko sapolo a manga Miskin, ko, katangka-an ko Puphakikan niyo ko ta-alok rukano; o di na so Kapakanditara kiran; o di na Kapumaradika sa Oripun. Na sa tao a di ron phakaba-og, na Kaphowasa sa tulo Alongan. Giyoto man i runding o manga Sapa iyo igira Mishapakan. Na siyapa niyo so manga Sapa iyo. Lagid aya a Kapuphago-

تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا
وَذَلِكَ جَزَاءُ الْمُحْسِنِينَ ﴿٨٥﴾

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا
أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ﴿٨٦﴾

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَحْرَمُوا طِبَّتْ
مَا أَحَلَّ اللَّهُ لَكُمْ وَلَا تَعْتَدُوا إِنَّ اللَّهَ
لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ ﴿٨٧﴾

وَكُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمْ اللَّهُ حَلَالًا طَيِّبًا
وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي أَنْتُمْ بِهِ
مُؤْمِنُونَ ﴿٨٨﴾

لَا يُؤَاخِذُكُمُ اللَّهُ بِاللَّغْوِ فِي أَيْمَانِكُمْ
وَلَكِنْ يُؤَاخِذُكُمْ بِمَا عَقَدْتُمُ الْآيْمَانَ
فَكَفَرْتُهُنَّ بِإِطْعَامِ عَشْرَةِ مَسْكِينٍ مِنْ
أَوْسَطِ مَا نَطَعْتُمْ مِنْ أَهْلِكُمْ أَوْ
كِسْوَتِهِمْ أَوْ تَحْرِيرِ رَقَبَةٍ فَمَنْ لَمْ يَجِدْ
فَصِيَامًا ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ ذَلِكَ كَفْرَةٌ
أَيْمَانِكُمْ إِذَا حَلَفْتُمْ وَاحْفَظُوا
أَيْمَانَكُمْ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ ءَايَاتِهِ
لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٨٩﴾

saya rukano o Allah ko manga Ayat Iyan, ka-angkano Makapanalamat.

90. Hai so Miyamaratiyaya! Aya bo a (antap) o Pakaburug go so Kandarmut, go so manga Barahala, go so manga Kapurimar, na marshik,- ka pud ko galubuk o Shaitan: Na pakawatani niyo sukaniyan, ka-angkano Makada-ag.

91. Aya bo a ongaya o Shaitan na mitana iyan rukano so rido, go so Rarangit, si-i ko Pakaburug go so Kandarmut, go ka-alangan kano niyan ko Tadum ko Allah, go so Sambayang: Na una sukano ginukan niyo?

92. Go Onoti niyo so Allah, go Onoti niyo so Rasul, go Pagiktiyar kano: Na o talikhod kano, na tangkuda niyo a aya bo a Paliyogat ko Sogo Ami na so Kapamakasampai a Mapayag.

93. Da ko siran a Miyamaratiyaya go Pinggalubuk iran so manga pipiya i Dosa si-i ko Miyakan niran (gowani), igira-a Miyananggila siran, go Miyaratiyaya siran, go Pinggalubuk iran so manga Pipiya,- oriyaniyan na Miyananggila siran go Miyaratiyaya siran,- oriyaniyan na Miyananggila siran go Miphiyapiya siran. Na so Allah na Pukhababaya-an Niyaniyan so Miphiyapiya.

يَأْتِيهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْمَيْسِرُ
وَالْأَنْصَابُ وَالْآزْلَمُ رِجْسٌ مِّنْ عَمَلِ
الشَّيْطَانِ فَاجْتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمْ تَفْلِحُونَ ﴿٩٠﴾

إِنَّمَا يُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُوقِعَ بَيْنَكُمُ
الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ فِي الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ
وَيَصُدَّكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَعَنِ الصَّلَاةِ فَهَلْ
أَنْتُمْ مُنْتَهُونَ ﴿٩١﴾

وَاطِيعُوا اللَّهَ وَاطِيعُوا الرَّسُولَ وَاحْذَرُوا
فَإِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَأَعْلَمُوا أَنَّمَا عَلَى رَسُولِنَا
الْبَلْغُ الْمُبِينُ ﴿٩٢﴾

لَيْسَ عَلَى الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا
الصَّالِحَاتِ جُنَاحٌ فِيمَا طَعِمُوا إِذَا مَا
اتَّقَوْا وَآمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
تَمَّ اتَّقَاوُءَ آمَنُوا تَمَّ اتَّقَاوُءَ أَحْسَنُوا وَاللَّهُ
يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴿٩٣﴾

94. Hai so Miyamaratiyaya! Thiyoba-an kano dun o Allah si-ko shai a pud ko Puphanganopun a pukhakawa sukaniyan o manga barokan niyo, go so manga Subat iyo, ka-an mapunto o Allah so tao a ma-aluk Rukaniyan a Masolun: Na sa dun sa Mumalawani ko oriyang noto, na adun a bagiyan niyan a siksa a Malipudus.

يَأْتِيهَا الَّذِينَ آمَنُوا لِيَسْلُبُوكُمُ اللَّهُ بِشَيْءٍ
مِّنَ الصَّيْدِ تَنَالَهُ أَيْدِيكُمْ وَرِمَاحُكُمْ
لِيَعْلَمَ اللَّهُ مَن يَخَافُهُ بِالْغَيْبِ فَمَن أَعْتَدَى
بَعْدَ ذَلِكَ فَلَهُ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٤٦﴾

95. Hai so Miyamaratiyaya! Di niyo Mbonowa so Puphanganopun ko Kapagi-ikram iyo, Na sa dun sa Mono-on rukano a thibaba-an niyan, na aya khibayad iyan na so lagid o Miyapatai niyan ko manga Ayam, Khakokom sukaniyan o dow a Maontol rukano; a Pamumugayan a ishampai sa Kaaba, o di na Kiparat a Pangunungkun o manga Misikin; o di na kabaloyanan noto a Kaphowasa: Ka-an niyan kata-ami so karata o Siyowa iyan. Pima-ap o Allah so miya-ipos: Na sa dun sa pharomanan niyan noto na indanugon o Allah. Na so Allah na Mabagur, a Phapa-ar ko Kanda-danug.

يَأْتِيهَا الَّذِينَ آمَنُوا لِيَأْتُوا الصَّيْدَ وَأَنْتُمْ
حُرْمٌ وَمَن قَتَلَهُ مِنْكُمْ مُتَعَمِّدًا فَجَزَاءٌ مِّثْلُ
مَا قَتَلَ مِنَ النَّعْمِ يَحْكُمُ بِهِ ذَوَا عَدْلٍ مِّنكُمْ
هُدًى بَلِّغِ الْكُفَّةَ أَوْ كَفَّرَةٌ طَعَامٌ
مَسْكِينٍ أَوْ عَدْلٌ ذَلِكَ صِيَامًا لِيَذُوقَ
وَبَالَ أَمْرَهُ عَفَا اللَّهُ عَمَّا سَلَفَ وَمَن عَادَ
فَإِنَّ عَذَابَ اللَّهِ مِنْهُ وَاللَّهُ عَزِيزٌ
ذُو نِقَامٍ ﴿٤٧﴾

96. Kiyalal rukano so Kathogus ko Kalodan go so Pangunungkunon, a Pagupur rukano a go so Puphulayalayag; na Kiyaram rukano so Kapanganop ko Kalopa-an ko Masa a Kapagi-ikram iyo. Na kalukun niyo so Allah, a so Ronkano Pulimoda.

أَحِلَّ لَكُمْ صَيْدُ الْبَحْرِ وَطَعَامُهُ مَتَّعًا
لَكُمْ وَاللَّسْيَارَ وَحَرَمَ عَلَيْكُمْ صَيْدُ
الْبَرِّ مَا دُمْتُمْ حُرْمًا وَاتَّقُوا اللَّهَ
الَّذِي إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٤٨﴾

97. Biyaloi o Allah so Kaaba, a so Walai a Paga-adatan, a Makapamamayandug ko (Kapiya-an o) manga Manosiya, go so Olanolan a Paga-adatan, go so manga Pamumugayan, go so manga to-os: Giyoto man na-a niyo katokawi a Mata-an! A so Allah na katawan Niyan so shisi-i ko manga Langit a go so shisi-i ko Lopa, go Mata-an! A so Allah na so langowan taman na katawan Niyan,

98. Tangkuda niyo a Mata-an! A so Allah na mailot i kapaniksa, go Mata-an! A so Allah na Manapi, a Makalimo-on.

99. Da-a Paliyogat ko Rasul a rowar ko Kapamakasampai (o Sogowan non). Na so Allah na katawan Niyan so Papayagun niyo a go so Pagu-uma-an niyo.

100. Tharowangka: A di magishan so marata a go so Mapiya, apiya i Kiyasowata Ruka o kadakul o marata; na kalukun niyo so Allah, hai manga papantas i Akal; ka-an kano Makasulang sa Maliwanag.

101. Hai so Miyamaratiyaya! Di niyo Phagisha-an so nganinganin, a o Payaga rukano, na Makaringasa rukano. Na o aya Kiphagisha-an niyo ron na so Masa a Kiputhoronun ko Qur-an, na Khapayag rukano; na Pima-ap oto o Allah: Ka so Allah na Manapi, a Matigur.

﴿١٧﴾ جَعَلَ اللَّهُ الْكَعْبَةَ الْبَيْتَ الْحَرَامَ قِيَمًا لِلنَّاسِ وَالشَّهْرَ الْحَرَامَ وَهَدَىٰ وَالْقَلِيدَ ذَلِكَ لِيَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَأَنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿١٧﴾

﴿١٨﴾ أَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ وَأَنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٨﴾

﴿١٩﴾ مَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا تَكْتُمُونَ ﴿١٩﴾

﴿٢٠﴾ قُلْ لَا يَسْتَوِي الْخَيْثُ وَالطَّيْبُ وَلَوْ أَعْجَبَكَ كَثْرَةُ الْخَيْثِ فَاتَّقُوا اللَّهَ يَأْتِي أُولَىٰ الْأَلْبَابِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٢٠﴾

﴿٢١﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَسْتَلُوا عَنَ أَشْيَاءَ إِنْ تُبَدَّلْ لَكُمْ تَسْوِكُمْ وَإِنْ تَسَلُوا عَنْهَا حِينَ يُنزَلُ إِلَيْكُمْ فَمَا لَكُمْ غِفًّا اللَّهُ عَنَّا وَاللَّهُ غَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿٢١﴾

102. Sabunar a ini isha oto o pagtao a miya-ona an niyo, oriyan niyan na miyabloi siran sa sabap ro o a manga Kapir.

103. Da-a ini sunggai o Allah a Bahira: a giyo to so Ayam a pupotolan so tangila niyan igira mimbawata sa madakul, go da a Saiba a giyoto so ayam a ipusunggai parabo ko manga barahalla, go da a Wasilah: a giyo to so ayam a oman bawata na babai, go da-a Ham: a giyoto so Mama a Pud ko Onta igira inimbawata a pho-on kombawata-anian so madakul a Onta. na ogaid na siran a da Pamaratiyaya na iphagangkob iran ko Allah so kabokhag; na kadakulan kiran na da-a manga Sabot iyan.

104. Na igira-a Pitharo kiran: A songkano si-i ko (Kokoman a) Initoron o Allah; go si-i ko Sogo: Na Tharo-on niran: A kiyatarotopan kami o kupit a kiyato-onan nami ko manga lokus ami. Ati apiya aya butad o manga lokus iran na da-a manga Mulung iran a maito bo go di siran maka-o Ontol (ko bunar)?

105. Hai so Miyamaratiyaya! Siyapa niyo so manga ginawa niyo: Da-a khibinasa rukano o tao a Miyadadag o Matoro kano. Si-i kano bo phakandod ko Allah langon: Na Phanotholun Niyan rukano so Pinggolaola niyo.

قَدْ سَأَلَهَا قَوْمٌ مِّن قَبْلِكُمْ ثُمَّ
أَصْبَحُوا بِهَا كَافِرِينَ ﴿١٠٢﴾

مَا جَعَلَ اللَّهُ مِنْ بَحِيرَةٍ وَلَا سَائِبَةٍ وَلَا
وَصِيلَةٍ وَلَا حَامِرٍ وَلَكِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا
يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ وَأَكْثَرُهُمْ
لَا يَعْقِلُونَ ﴿١٠٣﴾

وَإِذِ اقْبَلْ لَهُمْ تَعَالَوْا إِلَى مَا أَنزَلَ اللَّهُ
وَإِلَى الرَّسُولِ قَالُوا حَسْبُنَا مَا وَجَدْنَا
عَلَيْهِ ءَابَاءَنَا أَوْلُو كَانِ ءَابَاؤُهُمْ
لَا يَعْلَمُونَ شَيْئًا وَلَا يَهْتَدُونَ ﴿١٠٤﴾

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا عَلَيْكُمْ أَنفُسَكُمْ
لَا يَضُرُّكُمْ مِّن ضَلَّ إِذَا اهْتَدَيْتُمْ
إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا فَيُنَبِّئُكُمْ
بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٠٥﴾

106. Hai so Miyamaratiyaya! Pakishaksi kano amai ka makarani ko isa rukano so Kapatai, ko masa a Kaputhanan,- sa dow a Katao a manga o Ontol a pud rukano, o di na dow a salakao a di rukano pud amai ka sukano na gi-i kano ndadalakao ko Lopa, na miyasogat kano o khisogat a Kapatai. Runa niyo siran ko oriy an o Sambayang, na Shapa siran ko Allah: O ba kano shasangka sa (Tharo-on niran a:) Di ami aya iphamasa sa arga apiya mi tonganai: Go di ami Phaguma-an so kashaksi ko Allah: Ka Mata-an! A sukami na o sowa-a mi oto, na khapud kami dun ko manga Baradosa!

107. Na o katokawi a Mata-an! A giya dow a oto na miyatangkud a Mindosa, na so dow a salakao i makatindug ko tindug a dow a oto,- a pud kosiran a kiyapatotan (ko Kathanan) a dow a madashug (o Miyatai): Na Shapa siran ko Allah: Sa Mata-an! a so kiyashaksi ami na bunar a di so kiyashaksi. iran a dow a, go da kami pamagoman: Ka Mata-an! A sukami na o sowa-a mi oto, na khapud kami dun ko da Pamaginontolan!

108. Giyoto man i marani a kito-manun niran ko kashaksi si-i ko Kaontol iyan: O di na ikaluk iran so di Katarima o Kashapa (a dow a oto) ko oriy an o Kashapa iran (a manga Waris). Na kalukun niyo so

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا شَهْدَةً بَيْنَكُمْ إِذَا
حَضَرَ أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ حِينَ الْوَصِيَّةِ
أَشْهَادٌ ذَوَا عَدْلٍ مِنْكُمْ أَوْ ءَاخِرَانِ مِنْ
غَيْرِكُمْ إِنْ أَنْتُمْ ضَرَبْتُمْ فِي الْأَرْضِ
فَأَصْبَبْتُمْ مُصِيبَةً الْمَوْتِ
تَحْسِبُونَهُمَا مِنْ بَعْدِ الصَّلَاةِ
فَيُقْسِمَانِ بِاللَّهِ إِنْ أَرْتَبْتَهُ لَآ نَشْتَرِي
بِهِ شَيْئًا وَلَوْ كَانُ ذَاقَرَيْنِ وَلَا تَنْكُرُوهُ
شَهْدَةً لِلَّهِ إِنَّا إِذَا لَمِنَ الْأَيْمِينِ ﴿١٠٦﴾

فَإِنْ عُدَّ عَلَيْنَا أَنَّهُمَا اسْتَحَقَّا إِثْمًا فَآخِرَانِ
يَقُومَانِ مَقَامَهُمَا مِنَ الَّذِينَ اسْتَحَقَّ
عَلَيْهِمُ الْأَوْلِيَيْنِ فَيُقْسِمَانِ بِاللَّهِ
لَشَهِدْنَا أَحَقُّ مِنْ شَهِدَتَيْهِمَا وَمَا
أَعْتَدْنَا إِنَّا إِذَا لَمِنَ الظَّالِمِينَ ﴿١٠٧﴾

ذَٰلِكَ أَدْفَىٰ أَنْ يَأْتُوا بِالشَّهَدَةِ عَلَىٰ
وَجْهَيْهَا أَوْ يَخَافُونَ أَنْ تُرَدَّ أَيْمَنٌ بَعْدَ
أَيْمَنِهِمْ وَأَتَقُوا اللَّهَ وَاسْمَعُوا وَاللَّهُ
لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ﴿١٠٨﴾

Allah, go Pamakinuga niyo: Ka so Allah na di Niyān Thoro-on so pagtao a manga Songklid.

109. Si-i ko Alongan a Kalimoda o Allah ko manga Rasul, na Tharo-on Niyān: Antona-a i ini sumbag rukano (o pagtao Niyo)? Tharo-on niran: A da-a Kata-o Ami: Mata-an! A Suka na Suka i Mata-o ko manga Sosolun.

﴿يَوْمَ يَجْمَعُ اللَّهُ الرُّسُلَ فَيَقُولُ مَاذَا أُجِبْتُمْ قَالُوا لَا عِلْمَ لَنَا إِنَّكَ أَنْتَ عَلَّمُ الْغُيُوبِ﴾

110. Gowani na Pitharo o Allah: Hai Isa a Wata o Maryam! Tadingka so Limo Akun Ruka a go si Ina Aka, gowani ko Ibagur Akun Ruka so Niyawa Soti (a so Jibril) a Gi-ingka Mimbityara-i so manga Manosiya ko Saloyota go so Kiyakhasad Ka; go gowani ko Indao Akun ruka so kashorat go so Ongangun, go so Taurat go so Injil; go gowani ko Puhakamba-al Ka ko Lipao, sa lagid o bontal o Papanok, sabap sa idin Nakun, na Phagiyo-pun Ka oto, na gi-i mbaloi a Papanok sabap sa idin Nakun, go Pukhapiyanga so Bota, go so Punggalun, sabap sa idin Nakun; go gowani ko Pukhaoyag Ka so Miyamatai, sabap sa idin Nakun; go gowani ko Lindingun Nakun Suka ko manga Moriyatao o Israil gowani a Miyomangka kiran so manga Rarayag a Karina, na Pitharo o siran a da kiran Pamaratiyaya: A da-a salakao saya a rowar sa Balik Mata a Mapayag.

إِذْ قَالَ اللَّهُ لِيَعْقُوبَ إِنِّي أَمَرْتُكَ أَنْ تَقُولَ لِلنَّاسِ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ فَاسْتَعْصَمَ قَالَ بَلَىٰ أَلَمْ يَأْتِكُمْ رُسُلٌ مِنْ قَبْلِكَ فَاتَّبَعْتَهُمْ فَكَفَرُوا وَلَقَدْ عَلِمْتُمْ لِقَاءَ اللَّهِ يَوْمَئِذٍ حَقًّا ﴿١٠٩﴾

إِذْ قَالَ اللَّهُ لِيَعْقُوبَ إِنِّي أَمَرْتُكَ أَنْ تَقُولَ لِلنَّاسِ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ فَاسْتَعْصَمَ قَالَ بَلَىٰ أَلَمْ يَأْتِكُمْ رُسُلٌ مِنْ قَبْلِكَ فَاتَّبَعْتَهُمْ فَكَفَرُوا وَلَقَدْ عَلِمْتُمْ لِقَاءَ اللَّهِ يَوْمَئِذٍ حَقًّا ﴿١١٠﴾

إِذْ قَالَ اللَّهُ لِيَعْقُوبَ إِنِّي أَمَرْتُكَ أَنْ تَقُولَ لِلنَّاسِ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ فَاسْتَعْصَمَ قَالَ بَلَىٰ أَلَمْ يَأْتِكُمْ رُسُلٌ مِنْ قَبْلِكَ فَاتَّبَعْتَهُمْ فَكَفَرُوا وَلَقَدْ عَلِمْتُمْ لِقَاءَ اللَّهِ يَوْمَئِذٍ حَقًّا ﴿١١١﴾

111. Go gowani na ini ilaham Akun ko manga Hawari-in a Paratiyaya-a Ko niyo go so Sogo Akun: Na Pitharo iran: A Miyaratiyaya kami, na Shaksi Ingka a Mata-an! A Sukami na Mimbabayorantang (Ruka).

112. Gowani na Pitharo o manga Hawari-on: Hai Isa a Wata o Maryam! Ino Khagaga o Kadnan Ka a Pakatoronan kami Niyam sa Dolang a pho-on ko Kawang? Pitharo Iyan: Kalukun niyo so Allah, o sukano na Khipaparatiyaya.

113. Pitharo iran: A kabaya ami a Makakan kami ron go thakna so manga poso ami, go katokawan nami a Sabunar a Pimata-anan Kamingka; go mabaloi kami a pud ko manga saksi.

114. Pitharo o Isa a Wata o Maryam: Ya Allah! A Kadnan Nami Pakatoroni Kamingka sa Dolang, a pho-on ko Kawang, a mabaloi Rukami a gi-i Khalamilamiyan a ruk o miya-ona Rukami a go so khaori Rukami go Tanda a pho-on Ruka; go Riskhi-i Kamingka, ka Suka i Taralbi a mapiya ko Puphamugai sa Riskhi.

115. Pitharo o Allah: Mata-an! A Sakun na Ithoron Nakun Rukano a nan: Na sa dun sa Mongkir Rukano ko oriyam noto, na Mata-an! A Sakun na Shiksa-an Ko sukaniyan sa

وَإِذْ أُوحِيَتْ إِلَى الْحَوَارِيِّينَ أَنْ آمِنُوا
بِرَسُولِي قَالُوا آمَنَّا وَأَشْهَدُ بِأَنَّ
مُسْلِمُونَ ﴿١١١﴾

إِذْ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ يَا عِيسَى ابْنَ
مَرْيَمَ هَلْ يَسْتَطِيعُ رَبُّكَ أَنْ يُنَزِّلَ
عَلَيْنَا مَائِدَةً مِنَ السَّمَاءِ قَالَ اتَّقُوا اللَّهَ
إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١١٢﴾

قَالُوا نُرِيدُ أَنْ نَأْكُلَ مِنْهَا وَتَطْمَئِنَّ
قُلُوبُنَا وَنَعْلَمَ أَنْ قَدْ صَدَقْتَنَا
وَتَكُونَ عَلَيْنَا مِنَ الشَّاهِدِينَ ﴿١١٣﴾

قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ اللَّهُمَّ رَبَّنَا أَنْزِلْ عَلَيْنَا
مَائِدَةً مِنَ السَّمَاءِ تَكُونُ لَنَا عِيدًا
لِأَوْلِيَانَا وَآخِرِنَا وَآيَةً مِنْكَ وَارزُقْنَا
وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ ﴿١١٤﴾

قَالَ اللَّهُ إِنِّي مَنِّلْتُهَا عَلَيْكُمْ فَمَنْ يَكْفُرْ
بَعْدَ ذَلِكَ فَأِنَّي أَعَذُّبُهُ عَذَابًا لَا أَعَذُّبُهُ
أَحَدًا مِنَ الْعَالَمِينَ ﴿١١٥﴾

Siksa a da-a Shiksa-an Ko ron a isa bo ko manga Ka-adun.

116. Na so masa a Tharo-on o Allah: Hai Isa a Wata o Maryam! Bangka Pitharo ko manga Manosiya, a baloya Ko niyo a go si Ina a dowa Tohan a salakao ko Allah? Na Tharo-on Niyan: Soti Ka (Ya Rabbi)! Di Rakun Patot. O Sakun na Pitharo Akun noto, na Sabunar a katawan Ka Sukaniyan. Katawan Ka so shisi-i sa Ginawa Ko, na di Ko katawan so shisi-i sa Ginawangka. Mata-an! A Suka na Suka i Mata-o ko manga Sosolun.

117. Da-a Pitharo Akun kiran a rowar ko ini Sogo o Ka Rakun Sukaniyan: A giya Kashowasowata niyo ko Allah, a Kadnan Ko go Kadnan niyo; na miyabaloi Ako kiran a saksi ko kashisi-i Akun kiran; na kagiya a tanganun na Kongka, na Suka bo i Makatotonggo kiran; ka Suka i Saksi ko langowan taman.

118. O Siksa-angka siran, na Mata-an! A siran na manga Oripun Ka: Na o Napi-ingka siran, na Mata-an! A Suka na Suka so Ma- bagur, a Maongangun.

119. Putharo-on o Allah: Giyaya so Alongan a Phakanggai a gona ko Miyamangimbunar so Kiyapangimbunar iran: Adun a bagiyan niran a manga Sorga, a Puphamangondas

وَإِذْ قَالَ اللَّهُ يُعِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ اَنْتَ قُلْتَ لِلنَّاسِ اتَّخِذُونِي وَأُمَّيَّ الْهَيْبِ مِنْ دُونِ اللَّهِ قَالَ سُبْحَانَكَ مَا يَكُونُ لِي أَنْ أَقُولَ مَا لَيْسَ لِي بِحَقِّ إِنْ كُنْتُ قُلْتُهُ فَقَدْ عَلِمْتَهُ تَعَلَّمَ مَا فِي نَفْسِي وَلَا أَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِكَ إِنَّكَ أَنْتَ عَلَّمُ الْعُيُوبِ ﴿١١٦﴾

مَا قُلْتُ لَهُمْ إِلَّا مَا أَمَرْتَنِي بِهِ أَنْ أَعْبُدُوا اللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمْ وَكُنْتُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا مَا دُمْتُ فِيهِمْ فَلَمَّا تَوَفَّيْتَنِي كُنْتُ أَنْتَ الرَّقِيبَ عَلَيْهِمْ وَأَنْتَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ﴿١١٧﴾

إِنْ تُعَذِّبُهُمْ فَإِنَّهُمْ عَبَادُكَ وَإِنْ تُعْفِرْ لَهُمْ فَإِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١١٨﴾

قَالَ اللَّهُ هَذَا يَوْمُ يَنْفَعُ الصَّالِحِينَ صِدْقُهُمْ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ

ko kababa-an niyan so manga Law-asaig,- Makakakal siran non sa day-on sa dayon: Miyasowat kiran so Allah, na Miyasowat siran non mambo: Giyoto man so Da-ag a Mala.

120. Ruk o Allah so Kapa-ar ko manga Langit go so Lopa, go so Madadalum ro-o; na Suka-niyan si-i ko langowan taman na Gaos Iyan.

Surah Al-An'Am-6

Si-i ko ngaran o Allah, a Masalinggagao, a Makalimo-on.

1. So Podi na ruk o Allah, a so Miyadun ko manga Langit go so Lopa, go Miyadun ko manga Lilibotung a go so Sindao. Oriyan naya na siran a Miyamangongkir na so Kadnan niran na Phurimbangun niran.

2. Sukaniyan so Miyadun rukano pho-on sa Lipao, oriyan niyan na diniyangka Iyan so Adiyal. Na so Adiyal na miyapunto si-i rukaniyan; oriyan naya na sukano na shasangka kano!

3. Go Sukaniyan so Allah (a Patot a Pushimba-an) si-i ko manga Langit go so Lopa. Katawan Niyan so isosolun niyo, go so ipapayag iyo, go katawan Niyan so gi-i niyo nggalubukun.

ذَٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿١١٩﴾

لِلَّهِ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَا فِيهِنَّ
وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿١٢٠﴾

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي خَلَقَ السَّمٰوٰتِ
وَالْاَرْضَ وَجَعَلَ الظُّلُمٰتِ وَالنُّوْرَ ثُمَّ
الَّذِيْنَ كَفَرُوْا بِرَبِّهٖمْ يَعدُوْنَ ﴿١﴾

هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِّن طِيْنٍ ثُمَّ قَضٰى
اَجَلًا وَّاجَلٌ مُّسَمًّى عِنْدَهٗ ثُمَّ اَنْتُمْ
تَمُرُوْنَ ﴿٢﴾

وَهُوَ اللّٰهُ فِي السَّمٰوٰتِ وَفِي الْاَرْضِ يَعْلَمُ
سِرَّكُمْ وَجَهْرَكُمْ وَيَعْلَمُ مَا تَكْسِبُوْنَ ﴿٣﴾

4. Na da-a Phakatalingoma kiran a Ayat a pud ko manga Ayat o Kadnan niran, a ba iran noto di tatalikhodi.

وَمَا تَأْتِيهِمْ مِنْ آيَةٍ مِنْ آيَاتِ رَبِّهِمْ
إِلَّا كَانُوا عَنْهَا مُعْرِضِينَ ﴿٤﴾

5. Na Sabunar a Piyakambokhag iran so Bunar ko Kiyapakaoma Niyang kiran: Na Phakatalingoma kiran ndun so manga Totholan ko Piyamagompat iran Sukaniyan (a siksa).

فَقَدْ كَذَّبُوا بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ فَسَوْفَ
يَأْتِيهِمْ أَنْبَتُوهَا مَا كَانُوا بِهٖ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٥﴾

6. Ba iran nda Mailai a madakul a bininasa Mi ko miyaona a niran a pagtao? A Piyakikhapa-ar Ami kiran ko Lopa, so da-a Mi rukano Phakikhapa-arun, go Biyotawan Nami kiran so oran a Marugus, go biyaloi Ami so manga Lawasaig a Puphamangondas ko kababa-an niran: Na bininasa Mi siran sabap ko manga Dosa iran, go Miyadun Kami ko oriyang niran sa pagtao a manga salakao.

أَلَمْ يَرَوْا كَمَا أَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مِنْ قَرْنٍ
مَكَتَّهِمْ فِي الْأَرْضِ مَا لَهُمْ تُمْكِنٌ وَلَا
وَأَرْسَلْنَا السَّمَاءَ عَلَيْهِمْ مِدْرَارًا وَجَعَلْنَا
الْأَنْهَارَ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهِمْ فَأَهْلَكْنَاهُمْ
يَذُوبُهُمْ وَأَنْشَأْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ قَرْنًا
ءَاخِرِينَ ﴿٦﴾

7. Na opama ka Tiyoronan Nami Suka sa Kitab a matatago sa Karatas, go iran non minisukho so manga lima iran, na Putharo-on ndun o siran a da Pamaratiyaya: A da-a salakao saya o rowar sa Salamangka a Mapayag!

وَلَوْ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ كِتَابًا فِي قِرطاسٍ فَلَمَسُوهُ
بِأَيْدِيهِمْ لَقَالُوا الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ هَذَا إِلَّا
سِحْرٌ مُبِينٌ ﴿٧﴾

8. Na Pitharo iran: A ino da Pakatoroni Sukaniyan sa Malaikat? Na o Tomiyoron Kami sa Malaikat, na minitaman ndun so khasowa, oriyang niyan na di kiran Maputha-ta-alik.

وَقَالُوا لَوْلَا أُنزِلَ عَلَيْهِ مَلَكٌ وَلَوْ أَنْزَلْنَا
مَلَكَ فَضِيَ الْأَمْرُ ثُمَّ لَا يَنْظُرُونَ ﴿٨﴾

9. Na opama ka baloya Mi so Sogo a Malaikat, na matatangkud a khabaloi Ami Sukaniyan a Mama, na Mata-an a ba Ami siran ndun kharimboti sa lagid o karirimboti kiran.

10. Na Sabunsabunar a adun a Piyamagompat a manga Sogo ko Miya-ona an Ka; na Kiyatangkalan so siran a Miyamagurug kiran o Piyamagompat iran (a siksa).

11. Tharowangka: A ndalakao kano ko Lopa, na go niyo Pagilailaya oantona-a i Miyambutad o kiya-akiran ko Miyamanaplis (ko Bunar).

12. Tharowangka: Antawa-a i Khiruk ko nganin a shisi-i ko manga Langit a go so Lopa? Tharowangka: A ruk o Allah Tiyangkud Iyan ko Ginawa Niyan so Kapanagalimo. Pulimodun kano Niyan ndun ko Alongan a Qiyamah, a da-a sangka-a madadalumon. So siran a liyogi ran so manga ginawa iran, na siran idi Khipaparatiyaya.

13. Na ruk Iyan so nganin a miyakakadun ko Gagawi-i a go so Daondao; go Sukaniyan so Pupha-kanug; a Mata-o.

14. Tharowangka: Ba-adun a salakao ko Allah a khakowa Ko a Panarigan, a Mimba-as ko manga Langit a go so Lopa? A Sukaniyan i

وَلَوْ جَعَلْنَاهُ مَلَكَ لَجَعَلْنَاهُ رَجُلًا
وَلَلْبَسْنَا عَلَيْهِمْ مَا يَلْبِئُونَ ﴿٩﴾

وَلَقَدْ أَسْتَهْزَيْتُمْ بُرْسِلَ مِنْ قَبْلِكَ فَحَاقَ
بِالَّذِينَ سَخَّرْتُمْ لَهُمْ مَا كَانُوا
بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ﴿١٠﴾

قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ ثُمَّ أَنْظِرُوا
كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ
الْمُكَذِّبِينَ ﴿١١﴾

قُلْ لِمَنْ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
قُلْ لِلَّهِ كُتِبَ عَلَى نَفْسِهِ الرَّحْمَةُ
لِيَجْمَعَكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ
لَا رَيْبَ فِيهِ الَّذِينَ خَسِرُوا
أَنْفُسَهُمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٢﴾

﴿١٣﴾ وَلَهُ مَا سَكَنَ فِي اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَهُوَ
السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿١٣﴾

قُلْ أَعْبُدُوا اللَّهَ أَلْتَأْتُوا اللَّهَ لِيَأْخُذَ
بِأَفْئِدَتِكُمْ وَاللَّهُ يَأْتِي بِالْبُرْهَانِ
وَالْأَرْضِ وَهُوَ يُطْعِمُهُمْ وَلَا يُطْعَمُ قُلُوبَهُمْ
﴿١٤﴾

Puphagupur na di Maphagupur. Tharowangka: A Mata-an! A ini Sogo Rakun a kabaloi Akun a Paganai a tao a Mimbayorantang (ko Allah), na Dingka dun mbaloya a Ginawangka a pud ko manga Pananakoto.

15. Tharowangka: A Mata-an! A sakun na ikhaluk Akun amai ka sangka-an Ko so Kadnan Ko, so siksa ko Alongan a lubi a Mala.

16. Sa dun sa pakalidasun ro-o sa Alongan noto, na Sabunar a ini Kalimo Sukaniyan (o Allah); ka giyoto man so Da-ag a Mapayag.

17. Na o Sogati Ka o Alah sa Morala, na da-a phakapokason a rowar Rukaniyan; na o Sogati Ka Niyani sa Mapiya, na Sukaniyan si-i ko langowan taman na Gaos Iyan.

18. Go Sukaniyan so Phakagaga, a Maka-o ombao ko manga Oripun Niyani; go Sukaniyan so Maongan-gun, a Kaip.

19. Tharowangka (Ya Muhammad): Antona-a shai i mala-a saksi? Tharowangka: A so Allah a saksi Rakun a go si-i rukano; go ini Ila-ham Rakun angka-i a Qur-an, ka-an Akun rukano aya Mipamaka-iktiyar; a go sa dun sa raotun Niyani. Ba Mata-an! a sukano na Pushaksian niyo a Mata-an! A adun a pud o Allah a manga Tohan a sal-

أَمَرْتُ أَنْ أَكُونَ أَوَّلَ مَنْ أَسَدَّ
وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٤﴾

قُلْ إِنِّي أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ
يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٥﴾

مَنْ يُصِرْ عَنْهُ يَوْمَئِذٍ فَقَدْ رَحِمَهُ
وَذَلِكَ الْفَوْزُ الْمُبِينُ ﴿١٦﴾

وَإِنْ يَمَسُّكَ اللَّهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ
لَهُ إِلَّا هُوَ وَإِنْ يَمَسُّكَ بِخَيْرٍ فَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ
شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٧﴾

وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِ ۗ وَهُوَ الْحَكِيمُ
الْخَبِيرُ ﴿١٨﴾

قُلْ أَيُّ شَيْءٍ أَكْبَرُ شَهَادَةً قُلْ اللَّهُ شَهِيدٌ بَيْنِي
وَبَيْنَكُمْ وَأَوْحَىٰ إِلَيَّ هَذَا الْقُرْآنَ أَنْ لَا تُذِرَكُمْ
بِهِ ۗ وَمَنْ بَلَغَ أَيْتُكُمْ لَتَشْهَدُوا أَنَّ مَعَ
اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ قُلْ لَا أَشْهَدُ قُلْ إِنَّمَا
هُوَ اللَّهُ وَحْدَهُ وَإِنِّي بِرُبِّهِ مُّشْرِكٌ
تُشْرِكُونَ ﴿١٩﴾

akao? Tharowangka: A di Ko Push-aksian! Tharowangka: A Mata-an! A Sukaniyan bo i Tohan a Isa Isa, go Mata-an! A Sakun na angiyas Ako ko Ipuphanakoto niyo.

20. Na so Siran a ini bugai Ami kiran so Kitab na makikilala iran (so Muhammad) lagid o kakililala a iran ko manga Wata iran. So liyogi ran so manga ginawa iran, na siran idi Khipapatiyaya.

21. Na ba-adun a tao a lawan a salimbota a di so tao a Inangkob iyan so Allah sa kabokhag, o di na Piyakambokhag iyan so manga Ayat Iyan? Mata-an naya! A di Phakada-ag so manga Salimbota.

22. Na si-i ko Alongan a Kalimoda Mi kiran langon: Oriyan niyan na Tharo-on Nami ko siran a Miyamanakoto: A anda so ini Pamanakoto niyo a siran na sukano a itutugo niyo (a manga sakotowa o Allah)?

23. Oriyan naya na da-a mabaloi a rason niran a rowar sa Katharowa iran: Sa Ibut ko Allah a Kadnan Nami, ka kuna a ba kami manga Pananakoto.

24. Pamimikiranangka! O Anda-manaya i Kapakapumbokhaga iran ko manga ginawa iran! Go mailang kiran so ini Pangangkob iran (ko Allah).

الَّذِينَ اتَّبَعَتْهُمْ إِذَا كَتَبَ يَعْرِفُونَهُ، كَمَا
يَعْرِفُونَ أَبْنَاءَهُمْ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ
فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٢٠﴾

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا
أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِ إِنَّهُ لَا يُقْلِحُ
الظَّالِمُونَ ﴿٢١﴾

وَيَوْمَ نَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ نَقُولُ لِلَّذِينَ
أَشْرَكُوا آئِن شُرَكَاءُكُمْ الَّذِينَ كُنتُمْ
تَزْعُمُونَ ﴿٢٢﴾

ثُمَّ لَمْ تَكُن فِتْنَتَهُمْ إِلَّا أَنْ قَالُوا وَاللَّهِ
رَبِّنَا مَا كُنَّا مُشْرِكِينَ ﴿٢٣﴾

أَنْظُرْ كَيْفَ كَذَبُوا عَلَيَّ أَنفُسَهُمْ وَضَلَّ
عَنَّهُمْ مَا كَانُوا يَفْعَرُونَ ﴿٢٤﴾

25. Na adun a pud kiran a Puphamakinugun Ka niyan; na Tiya-gowan Nami so manga poso iran sa manga pilus, ka-an niran noto di Khasabot, go (Tiyagowan Nami) so manga Tangila iran sa Kabungul; na apiya mailai ran so langowan o Tanda, na di ran noto Paratiyayaan; taman sa igira a Miyakaoma siran Ruka, na Puphamawalun Ka iran; gi-i Tharo-on o siran a da Pamaratiyaya: A da-a salakao saya a rowar sa manga iringa a kabokhag o miyanga-o ona.

26. Na siran na ipuphanapar iran Sukaniyan (a Qur-an), go Phagawatun niran Sukaniyan; na da-a Pukhabinasa-an niran a rowar ko manga ginawa iran, sa di iran Mai-inungka.

27. Na o Mailaingka so masa a Katarongkowa kiran ko Naraka! Na Matharo iran: A hai o ba tano bo Phakakasoya (ko Doniya)! Ka di tano Pakambokhagun so manga Ayat o Kadnan tano, go mabaloi tano a pud ko Miyamaratiyaya!

28. Kuna, ka Puphayag kiran so Piyaguma iran sa Paganai. Na o Pakakasoya siran, na Pagundodan niran ndun so ini Sapar kiran, ka Mata-an! A siran na titho a manga Bokhag.

29. Na Pitharo iran: A da-a Kaoyagoyag a rowar ko Kaoya-

وَمَتَّهُمْ مِّن يَّسْتَمِعُ إِلَيْكَ وَجَعَلْنَا عَلَى قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَن يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ وَقْرًا وَإِن يَرَوْا كَلِمَةً أَيَّةً لَا يُؤْمِنُ بِهَا حَتَّىٰ إِذَا جَاءَهُكَ يَجِدُونَكَ يَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا إِن هَذَا إِلَّا أَسْطِيرٌ الْأُولِينَ ﴿٢٥﴾

وَهُمْ يَنْهَوْنَ عَنْهُ وَيَنْهَوْنَ عَنْهُ وَإِن يُهْلِكُونَ إِلَّا أَنفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿٢٦﴾

وَلَوْ تَرَىٰ إِذْ وَقَفُوا عَلَى النَّارِ فَقَالُوا يَا لَيْتَنَا نُرَدُّ وَلَا نَكَذَّبَ بِآيَاتِ رَبِّنَا وَنَكُونُ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٢٧﴾

بَلْ بَدَأَهُم مَّا كَانُوا يُخْفُونَ مِن قَبْلُ وَلَوْ رُدُّوا لَعَادُوا لِمَا نُهُوا عَنْهُ وَإِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿٢٨﴾

وَقَالُوا إِن هِيَ إِلَّا أَلْحِيَانُنَا الدُّنْيَا وَمَا نَحْنُ

goyag tano ko Doniya, go di tano Pagoyagun (ko oriyen o Kapatai).

30. Na o Mailaingka so masa a Kapakatinduga kiran ko Hadapan o Kadnan niran! A Tharo-on Niyan: A ba ini di Bunar? Na Tharo-on niran: A ungkai no di, Ibut ko Kadnan nami (ka Bunar dun)! Tharo-on Niyan: Na Ta-ami niyo so siksa, sabap ko Kiya-ongkir iyo.

31. Sabunar a Miyalogi so siran a Piyakambokhag iran so Kimbaratumowa-an ko Allah,- taman sa amai ka makaoma kiran so Bangkit a Mitalumba, na Matharo iran: A hai Miyakasundit tano! Sa kiyandarainon tano ko Doniya; a siran na ka-a awidan niran so manga dosa iran si-i ko manga likod iran; tanodan ka Miyakaratarata a ka-a awidi ran non.

32. Na da ko Kaoyagoyag ko Doniya inonta na matag Katumbangan go Kabimbangan; na Mata-tangkud a so Ingud a Maori i taralbi a Mapiya, ko siran a Khipananggila. Ba da-a manga Şabot iyo?

33. Sabunar a katawan Nami a Mata-an naya! A Mapakapumboko Ka dun o Katharo iran: Na Mata-an! A siran na kuna a ba Ka iran di Bubunara: Na ogaid na so da Paminontolan na so manga Ayat o Allah na sasangka-an niran.

بِمَبْعُوثِينَ ﴿١٦﴾

وَلَوْ تَرَىٰ إِذْ وَقُفُّوا عَلَىٰ رَبِّهِمْ قَالَ أَيْسَ هَذَا بِالْحَقِّ قَالُوا بَلَىٰ وَرَبِّنَا قَالَ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٢٠﴾

قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ كَذَبُوا بِلِقَاءِ اللَّهِ حَتَّىٰ إِذَا جَاءَتْهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً قَالُوا أَيْحْسَرْنَا عَلَىٰ مَا فَرَطْنَا فِيهَا وَهُمْ يَحْمِلُونَ أَوْزَارَهُمْ عَلَىٰ ظُهُورِهِمْ أَلَا سَاءَ مَا يَزِينُونَ ﴿٣١﴾

وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَعِبٌ وَلَهُوَ وَلِلدَّارِ الْآخِرَةِ خَيْرٌ لِلَّذِينَ يَنْقُونَ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٣٢﴾

قَدْ نَعْلَمُ إِنَّهُ لَيَحْزَنُكَ الَّذِي يَقُولُونَ فَإِنَّهُمْ لَا يَكْذِبُونَكَ وَلَكِنَّ الظَّالِمِينَ بَعَّيْتِ اللَّهُ بِمَا يَحْمَدُونَ ﴿٣٣﴾

34. Na Sabunsabunar a Piyakambokhag so manga Sogo ko Miyaona an Ka: Na Miphantang Siran ko Kiyapakambokhaga Kiran, go so Kiyaringasa-a Kiran, taman ko Kiyapakatalingoma Kiran o tabang Ami: Ka da-a Phakasambi ko manga Katharo o Allah. Na Sabunsabunar a adun a Miyakaoma Ruka ko manga Totholan ko manga Sogo.

وَلَقَدْ كَذَّبَتْ رُسُلٌ مِّن قَبْلِكَ فَصَبَرُوا عَلَىٰ مَا كَذَّبُوا وَآوُوا حَتَّىٰ أَنهَم نَصْرَنَا وَلَا مَبْدَل لِّكَلِمَتِ اللَّهِ وَلَقَدْ جَاءَكَ مِن نَّبِيِّ الْمُرْسَلِينَ ﴿٢٤﴾

35. Na o ba Ruka Minirugun so kiyatalikhod iran, na o Khagagangka na Puloloba Ka sa okita ko Lopa o di na Towak ko Langit a kasabapan sa Kabugingka kiran sa Tanda,- na o kabaya o Allah, na Mata-an a Khatimo Iyan siran ko Torowan: Na o ba Ka mabaloi a pud ko da-a manga Mulung iyan!

وَإِن كَانَ كَبُرَ عَلَيْكَ إِعْرَاضُهُمْ فَإِنِ اسْتَطَعْتَ أَن تَبْغِي نَفَقًا فِي الْأَرْضِ أَوْ سُلَّمًا فِي السَّمَاءِ فَتَأْتِيَهُم بِآيَةٍ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَمَعَهُمْ عَلَى الْهَدْيِ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْجَاهِلِينَ ﴿٢٥﴾

36. Aya bo a Tharima (ko Ipuphanolon Ka) na so Puphamakinugon: Na so Miyamatai, na Pagoyagun siran o Allah; oriyaniyan na Ron siran Phakandoda.

﴿٢٦﴾ إِنَّمَا يَسْتَجِيبُ الَّذِينَ يَسْمَعُونَ وَالْمَوْتَىٰ يَبْعَثُهُمُ اللَّهُ ثُمَّ إِلَيْهِ يُرْجَعُونَ

37. Na Pitharo iran: Ino da Toroni Sukaniyan sa Tanda a pho-on ko Kadnan Niyan? Tharowangka: A Mata-an! A so Allah na Gaos Iyan a Kapakatoron Niyan sa Tanda: Na ogaid na kadakulan kiran a di manga Tata-o.

وَقَالُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِّن رَّبِّهِ قُلْ إِنَّ اللَّهَ قَادِرٌ عَلَىٰ أَنْ يُنْزِلَ آيَةً وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٧﴾

38. Na da-a Binatang ko Lopa, go da-a Papanok a iphulantap iyan so mbala a Papak iyan, a ba di

وَمَا مِن دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا ظَلِيمٍ يَطِيرُ بِجَنَاحَيْهِ إِلَّا أُممٌ مِّثْلُكُمْ مَا فَرَطْنَا

manga pagtao a manga lagid iyo. Da-a Linipha Ami ko Kitab a maito bo, oriyan niyan na si-i siran Puli-modan ko Kadnan niran.

39. Na so siran a Piyakambokhag iran so manga Ayat Ami na manga Bungul go manga Omao,- a mata-tago ko manga Lilibotung: Sa dun sa kabaya o Allah (a Kadadag iyan) na Ndadagun Niyan: Go sa dun sa kabaya Iyan (a Katoro iyan) na Thago-on Niyan ko lalan a Makao ontol.

40. Tharowangka: Aiguda iyo amai ka Makatalingoma rukano so siksa o Allah, o di na Makatalingoma rukano so Bangkit, ba adun a salakao ko Allah a Kaphanguniyan niyo?- O sukano i manga Bunar!

41. Kuna,- ka Sukaniyan bo i Kaphanguniyan niyo, na pakasulangung kano niyan sa maliwanag po-on ko tiyoba a mala a mini talumba rukano o kabaya Iyan, na Kalipatan niyo so Ipuphmanakoto niyo ron!

42. Go Sabunsabunar a Siyogowan Nami so manga pagtao ko Miya ona an Ka, na Piyakadansal Ami kiran so masakot, go so Kapakathatalogudam, ka-an siran Makapangalimbaba-an.

43. Na ino siran nda Pangalimbaba-an gowani ko Makaoma kiran

فِي الْكِتَابِ مِنْ شَيْءٍ تُعْرَىٰ إِلَىٰ رَبِّهِمْ
يُحْشَرُونَ ﴿٣٨﴾

وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا صُوبَكُمْ فِي
الظُّلُمَاتِ مِنْ يَشَاءِ اللَّهُ يُضِلُّهُ وَمَنْ
يَشَاءُ يَجْعَلُهُ عَلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٣٩﴾

قُلْ أَرَأَيْتَكُمْ إِنْ أَنْتُمْ عَذَابَ اللَّهِ أَوْ
أَنْتُمْ السَّاعَةَ أَغْيِرَ اللَّهُ تَدْعُونَ إِنْ
كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٤٠﴾

بَلْ آيَاتِهِ تَدْعُونَ فَيَكْشِفُ مَا تَدْعُونَ
إِلَيْهِ إِنْ شَاءَ وَتَنْسَوْنَ مَا تُشْرِكُونَ ﴿٤١﴾

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَىٰ أُمَمٍ مِنْ قَبْلِكَ
فَاتَّخَذْتَهُمْ بِالْبَأْسَاءِ وَالضَّرَّاءِ لَعَلَّهُمْ
بَضُرُّعُونَ ﴿٤٢﴾

فَلَوْلَا إِذْ جَاءَهُمْ بَأْسُنَا تَضَرَّعُوا وَلَكِنْ

so siksa Ami? Na ogaid na ba dun tomigas so manga poso iran, go Pipharasan kiran o Shaitan so Pinggolaola iran (a manga rarata).

44. Na kagiya a pakalipatan niran so sabap a Kiyapakataduma kiran, na lika-an Nami kiran so manga Pinto o langowan taman, taman sa kagiya-a ba siran ndun Miyasonor ko kiyabugi kiran, na siniksa Ami siran sa Minitalumba, na sa maoto na siran na kiyada-an siran sa Panginam!

45. Na Miyathiphad so kaposan o pagtao a da Pamaginontolan. Na so Podi na ruk o Allah a Kadnan o manga Ka-adun.

46. Tharowangka: Aiguda iyo, amai ka kowa-an o Allah so Kanug iyo go so manga Kailai niyo, go Parukatun Niyan so manga poso iyo, ba adun a Tohan a salakao ko Allah a Mibugai niyan rukanoto? Pamimikiranangka so ropa-an a gi-i Ami kashalinsalina Magosai ko manga Ayat; na oriyen niyan na siran na Puthalikhodan niran.

47. Tharowangka: Aiguda iyo, amai ka Makatalingoma rukano so siksa o Allah a Mitalumba, o di na Mapayag, ba-adun a khabinasa a rowar ko pagtao a da Pamaginontolan?

48. Na da-a Kiyasogo Ami ko manga Sogo a rowar sa Kapupha-

قَسَتْ قُلُوبَهُمْ وَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ
مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٤٣﴾

فَلَمَّا نَسُوا مَا ذُكِّرُوا بِهِ فَتَحْنَا
عَلَيْهِمْ أَبْوَابَ كُلِّ شَيْءٍ حَتَّى إِذَا
فَرِحُوا بِمَا أُوتُوا أَخَذْنَاهُمْ بَغْتَةً فَإِذَا هُمْ
مُمْلِسُونَ ﴿٤٤﴾

فَقَطَّعَ دَائِرَ الْقَوْمِ الَّذِينَ ظَلَمُوا وَالْحَمْدُ
لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٤٥﴾

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَخَذَ اللَّهُ سَمْعَكُمْ
وَأَبْصَارَكُمْ وَخَمَّ عَلَى قُلُوبِكُمْ مِنْ
إِلَهِ غَيْرِ اللَّهِ يَأْتِيكُمْ بِهِ أَنْظُرْ
كَيْفَ نَصْرَفُ الْأَيَّاتِ لِقَوْمٍ يَصْدِفُونَ ﴿٤٦﴾

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَنْتُمْ عَدَابُ اللَّهِ
بَغْتَةً أَوْ جَهْرَةً هَلْ يُهْلِكُ إِلَّا الْقَوْمَ
الظَّالِمُونَ ﴿٤٧﴾

وَمَا نُرْسِلُ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا مُبَشِّرِينَ

manothol Iran sa Mapiya go giya Kaphuphamaki-iktiyar Iran ko Marata: Na sa dun sa Maratiyaya go Mbilangatao,- na da-a Pangan-dam iran, go di siran Makamboko (ko Alongan a Maori).

49. Na so Piyakambokhag iran so manga Ayat Ami,- na khasogat siran o siksa, sabap ko da iran Kapangongonotan.

50. Tharowangka: A di Ko rukano Putharo-on i shisi-i Rakun so Khatatagowan ko manga Kakawasa-an o Allah, go di Ko katawan so Migagaib, go di Ko rukano Putharo-on i Mata-an! A Sakun na Malaikat. Da-a khudugun Ko a rowar ko Iphagilaham Rakun. Tharowangka: A ba magishan so Bota a go so Puphakailai? Ino kano di Phamimikiran?

51. Na Paki-iktiyaringka ini ko siran a ika-aluk iran so Kapulimoda kiran ko Kadnan niran: A da-a khakowa iran a salakao ko Allah a Panarigan go da-a Phangongogopan: Kan-an siran Makapananggila.

52. Go Dingka mbowangun so siran a Pushimba-an niran so Kadnan niran ko Kapita-pita go so Kagabi-gabi, a singanin niran ko Kasosawat o Allah. Na da-a Paliyogat Ruka ko Kapuphamagiton-ga kiran a maito bo, go da-a Paliyogat kiran ko Kapuphamagi-

وَمُنذِرِينَ فَمَنْ أَمِنَ وَأَصْلَحَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٤٨﴾

وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا يَمَسُّهُمُ الْعَذَابُ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ﴿٤٩﴾

قُلْ لَا أَقُولُ لَكُمْ عِنْدِي خَزَائِنُ اللَّهِ وَلَا أَعْلَمُ الْغَيْبِ وَلَا أَقُولُ لَكُمْ إِنِّي مَلَكٌ إِنْ أَتَيْتُمُونِي بِآيَاتٍ مِثْلِ الْقُلُوبِ أَهْلُ يَسْتَوِي الْأَعْمَى وَالْبَصِيرُ أَفَلَا تَتَفَكَّرُونَ ﴿٥٠﴾

وَأَنْذِرْ بِهِ الَّذِينَ يَخَافُونَ أَنْ يُحْشَرُوا إِلَىٰ رَبِّهِمْ لَيْسَ لَهُمْ مِنْ دُونِهِ وَلِيٌّ وَلَا شَفِيعٌ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿٥١﴾

وَلَا تَطْرُدِ الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ بِالْغَدَاةِ وَالْعَشِيِّ يُرِيدُونَ وَجْهَهُ مَا عَلَيْكَ مِنْ حِسَابِهِمْ مِنْ شَيْءٍ وَمَا مِنْ حِسَابِكَ عَلَيْهِمْ مِنْ شَيْءٍ فَتَطْرُدَهُمْ فَتَكُونَ مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٥٢﴾

tonga Ruka a maito bo, ka misabap ko Kibowangun Ka kiran, a sabap a Kabaloingka a pud ko da Pamaginontolan.

53. Na lagid aya a Kiyatiyoba Ami ko saba-ad kiran sabap ko saba-ad, ka-aniran Matharo: A ba siran naya so ini Kalimo siran o Allah kondolondolonan tano? Ba di so Allah i Mata-o ko Miyama-nalamat?

54. Na igira-a Miyakaoma Ruka so siran a Papatiyaya-an niran so manga Ayat Ami, na Tharowangka: A so Kalilinatatad na si-i rukano: Tiyangkud o Kadnan niyo ko Gina-wa Niyan so Kapangalimo: Mata-an naya! A sa dun sa Miyakanggo-laola rukano sa marata si-i ko di Katao, oriyen niyan na Mithaobat ko oriyen niyan, go Miphiyapiya, na Mata-an! A so Allah na Manapi, a Makalimo-on.

55. Na lagid aya a gi-i Ami Kashumpada magosai ko manga Ayat: Go an Mapayag so okit o manga Baradosa.

56. Tharowangka: A Mata-an! A Sakun na ini Sapar Rakun so Kashawasowata Ko ko siran a Puphanongganowin niyo a salakao ko Allah. Tharowangka: A di Akun Pagonotan so manga kabaya iyo a ribat: Ka Miyadadag Ako dun, o siyowa Akun noto, go kuna a ba Ako pud ko Miyamakaontol.

وَكَذَلِكَ فَتَنَّا بَعْضَهُم بِبَعْضٍ
لِيَقُولُوا أَهَؤُلَاءِ مِنْ اللَّهِ عَلَيْهِمْ
مِنْ بَيْنِنَا أَلَيْسَ اللَّهُ بِأَعْلَمَ
بِالشَّاكِرِينَ ﴿٥٣﴾

وَإِذَا جَاءَكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِنَا
فَقُلْ سَلِّمُوا عَلَيْكُمْ كَتَبَ رَبُّكُمْ عَلَيَّ
نَفْسِهِ الرَّحْمَةَ أَنَّهُ مَنْ عَمِلَ
مِنْكُمْ سُوءًا بِجَهْلَةٍ تَرْجَاهُ مِنْ
بَعْدِهِ وَأَصْلَحَ فَأَنَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٥٤﴾

وَكَذَلِكَ نَفِصِلُ الْآيَاتِ وَلِتَسْتَبِينَ
سَبِيلَ الْمُجْرِمِينَ ﴿٥٥﴾

قُلْ إِنِّي مُهِتٌ أَنْ أَعْبُدَ الَّذِينَ تَدْعُونَ
مِنْ دُونِ اللَّهِ قُلْ لَا أَنْبِئُكُمْ بِأَهْوَاءِكُمْ قَدْ
ضَلَلْتُمْ إِذَا مَا آمَنَّا مِنَ
الْمُهْتَدِينَ ﴿٥٦﴾

57. Tharowangka: A Mata-an! A Sakun na Thatakna ko Marayag a Karina a pho-on ko Kadnan Ko, a Piyakambokhag iyo Sukaniyan. Kuna a ba Rakun shisi-i so Puphalokalokan niyo (a siksa). Da ko Kokoman noto inonta na ruk o Allah: Ipukhokom Iyan so Bunar, go Sukaniyan i Taralbi a Mapiya ko manga Kokoman.

58. Tharowangka: A opama ka Mata-an! A shisi-i Rakun so Phagalokalokan niyo, na Minitaman ndun so Khasowa ko lut Akun a go so lut iyo, Na so Allah na katawan niyan so da Pamaginontolan.

59. Na shisi-i Rukaniyan so manga Gonsi o Migagaib, da-a Mata-aron a Rowar Rukaniyan. Go katawan Niyan so shisi-i ko Kalopa-an go so Kalodan. Go da-a khaolog, a Raon a ba Niyan ndi katawi sukaniyan: Go da-a Od a matatago ko manga Lilibotung ko Lopa, go da-a Mawasa go da-a Mamara, a ba di matatago ko Kitab a Mapayag (so Lauh Mahful).

60. Go sukaniyan so Puthangan rukano ko Gagawi-i, (ko kaputhoroga rukano), go katawan Niyan so Miyapasad iyo ko daondao: Oriyan niyan na Puphakagogona-on kano Niyan ro-o; ka-an mapopos so talik a miyapunto; oriyan niyan na si-i Rukaniyan so Khandodan ni-

قُلْ إِنِّي عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّي وَكَذَّبْتُمْ بِهِ ۚ مَا عِنْدِي مَا تَسْتَعْجِلُونَ بِهِ ۚ إِنَّ الْحُكْمَ إِلَّا لِلَّهِ يُقْضُ الْحَقُّ وَهُوَ خَيْرُ الْفَاصِلِينَ ﴿٥٧﴾

قُلْ لَوْ أَنِّي عِنْدِي مَا تَسْتَعْجِلُونَ بِهِ ۚ لَفُضِّي الْأَمْرَ بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ ۚ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِالظَّالِمِينَ ﴿٥٨﴾

﴿٥٩﴾ وَعِنْدَهُ مَفَاتِحُ الْغَيْبِ لَا يَعْلَمُهَا إِلَّا هُوَ ۚ وَيَعْلَمُ مَا فِي الْبُرِّ وَالْبَحْرِ وَمَا تَسْقُطُ مِنَ وَرَقَةٍ إِلَّا يَعْلَمُهَا وَلَا حَبَّةٍ فِي ظِلْمَتِ الْأَرْضِ وَلَا رَطْبٍ وَلَا يَأْسٍ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ ﴿٦٠﴾

وَهُوَ الَّذِي يَتَوَفَّاكُم بِاللَّيْلِ وَيَعْلَمُ مَا جَرَحْتُم بِالنَّهَارِ ۚ ثُمَّ يَبْعَثُكُمْ فِيهِ لِيُقْضَىٰ أَجَلٌ مُّسَمًّى ثُمَّ إِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ ثُمَّ يُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٦٠﴾

yan; oriyaniyan na Phanotholun Niyan rukano so Pinggolaola niyo.

61. Go Sukaniyan so phakaba-as, a Kaporowan o manga Oripun Niyan, go Pushogowan kano Niyan sa (manga Malaikat a) khisisiyap (rukano). Taman sa igira-a miyakaoma ko isa rukano so Kapatai, na tangannun sukaniyan o manga Sogo Ami (a manga Malaikat), a siran na di siran Puphasipasin.

62. Oriyan niyan na pakakasowin siran ko Allah, a Kadnan niran a Bunar: Tanodan ka ruk Iyan so Kokoman, go Skaniyan i lubi a maga-an ko manga pagi-itong.

63. Tharowangka: Ba adun a Phakasabut rukano ko manga Lilibotung ko Kalopa-an go so Kalodan, a Kaphangangarapanan niyo sukaniyan sa Mapayag a Kapangalimbaba-an a go Masolun (Maputharo iyo a:) Ibut o Sabuta kami Niyan si-i, na khabaloi kami dun a pud ko Miyamanalamat?

64. Tharowangka: A so Allah na Pushabutun kano Niyan non, go so langowan o boko: Oriyan niyan na sukano na Ipuhanakoto niyo!

65. Tharowangka: A Sukaniyan so Phakagaga sa Katalingoma-i Niyan rukano sa siksa, a pho-on ko Kaporowan niyo o di na pho-on ko kababa-an o manga ai niyo, o di na

وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِ وَيُرْسِلُ
عَلَيْكُمْ حَفَظَةً حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدَكُمْ
الْمَوْتُ تَوَفَّقَتْهُ رُسُلُنَا وَهُمْ
لَا يُفِرُّونَ ﴿٦١﴾

ثُمَّ رَدُّوهُ إِلَى اللَّهِ مَوْلَاهُمُ الْحَقُّ أَلَا لَهُ
الْحُكْمُ وَهُوَ أَسْرَعُ الْحَسِيبِينَ ﴿٦٢﴾

قُلْ مَنْ يُنَجِّبِكُمْ مِنْ ظُلْمَتِ الْوَبْءِ الْبَحْرِ
تَدْعُونَهُ تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً لَّيِّنَ أَنْجَحَنَا مِنْ
هَذِهِ لَنَكُونَنَّ مِنَ الشَّاكِرِينَ ﴿٦٣﴾

قُلْ اللَّهُ يُنَجِّبِكُمْ مِنْهَا وَمِنْ كُلِّ كَرْبٍ
ثُمَّ أَنْتُمْ تُشْرِكُونَ ﴿٦٤﴾

قُلْ هُوَ الْقَادِرُ عَلَىٰ أَنْ يَبْعَثَ عَلَيْكُمْ عَذَابًا
مِّنْ فَوْقِكُمْ أَوْ مِنْ تَحْتِ أَرْجُلِكُمْ
أَوْ يَلْبِسَكُمْ شِيْعًا وَيُذِيقَ بَعْضَكُمْ بَأْسَ

Pakarimbotan kano Niyan, sa Kapakathitinduga-go Pakitintiman Niyan ko saba-ad rukano so Bagur o saba-ad. Pamimikiranangka so ropa-an a gi-i Ami Kashalinsalina Magosai ko manga Ayat, ka-an niran Kasaboti.

66. Na Piyakambokhagaya o Pagtaongka, a Sukaniyan so Bunar. Tharowangka: A kuna a ba kano Rakun Sasarigun;

67. Oman i Tothol na adun a Pukhatana-an niyan, na katokawan niyo bo.

68. Na igira-a Miya-ilaingka so siran a Puphagishawishao ko manga Ayat Ami, na Talikhodingka siran taman sa di aya Pagishawisha-on niran na Tothol a salakao ron. Na o Malipat Ka o Shaitan, na di Ka Pagontod ko oriyen o Kapakata-dum Ka, a pud o pagtao a da Pamaginontolan.

69. Na da-a Paliyogat ko siran a Khipanananggila ko Kapuphamagitunga kiran a maito bo, na ogaid na Pananadum, ka-an siran Makapananggila.

70. Na Ganatingka so siran a biyaloi ran so Agama iran a Katumbangan go Kabimbanan, go Miya-limpang siran o Kaoyagoyag ko Doniya. Na Pamakitadumingka a Qur-an nai: Ka oba adun a kabina-

بَعْضٌ أَنْظَرَ كَيْفَ نَصْرَفُ الْآيَاتِ لَعَلَّهُمْ
يَفْقَهُونَ ﴿٦٥﴾

وَكَذَّبَ بِهِ قَوْمُكَ وَهُوَ الْحَقُّ قُلْ لَسْتُ
عَلَيْكُمْ بِوَكِيلٍ ﴿٦٦﴾

لِكُلِّ نَبِيٍّ مُّسْتَقَرٌّ وَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿٦٧﴾

وَإِذَا رَأَيْتَ الَّذِينَ يَخُوضُونَ فِي آيَاتِنَا
فَاعْرِضْ عَنْهُمْ حَتَّى يَخُوضُوا فِي حَدِيثٍ
غَيْرِهِ ۗ وَإِمَّا يُنسِيَنَّكَ الشَّيْطَانُ فَلَا تَقْعُدْ
بَعْدَ الذِّكْرِىٰ مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٦٨﴾

وَمَا عَلَى الَّذِينَ يَنْقُوتُونَ مِنْ حِسَابِهِمْ
مِنْ شَيْءٍ وَلَكِنْ ذِكْرٌ لِّعَلَّهُمْ
يَنْقُوتُونَ ﴿٦٩﴾

وَذَرِ الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَهُمْ لِبَآئِنَا
وَلَهُمْ آعْرَتُهُمْ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا
وَذَكَرِيَّهِ أَنْ تَبْسَلَ نَفْسٌ مِّمَّا
كَسَبَتْ لَيْسَ لَهَا مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلِيٌّ

sa-an a ginawa sa sabap ko pishokat iyan: Da-a bagiyan niyan a salakao ko Allah a Panarigan go da-a Phangalubalub: Na-apiya iya-on niyan (sa ginawa niyan) so langowan o ipaga-on na di ron Matarima: Siran man so kiyabinasa-an sabap ko Pishokat iran: Na bagiyan niran so inomun a Phulikabo a ig go so siksa a Malipudus: Sabap ko da iran Kaparatiyaya.

71. Tharowangka (Ya Muham-mad): Ino Ami Shimba-a a salakao ko Allah,- so di Rukami Phakang-gai a gona go di Rukami Phaka-morala,- go ba Kami pumbaklid ko manga talikhodan Nami ko oriyon o masa a Kiyatorowa Rukami o Allah?- Lagid o diyadag sukaniyan o Shaitan si-i ko Lopa, a pukhata-ata-p, adun a manga Bolayoka iyan a Puthawagun niran si-i ko Torowan, Sa songka rukami. Tharowangka: A Mata-an! A so Torowan o Allah na giyoto i Torowan, na ini Sogo Rukami a Kambayorantang Ami ko Kadnan o manga Ka-adun;-

72. Go giya kipamayandugun niyo ko Sambayang go Onoti niyo Sukaniyan: Na Sukaniyan so Ron kano Pulimoda.

73. Go Sukaniyan so (Allah a) Miyadun ko manga Langit a go so Lopa si-i ko Bunar: Na si-i ko Alongan a Tharo-on Niyan: So Kon, na Kha-adun. Aya Katharo

وَلَا سَفِيحٌ وَإِنْ تَعَدَّلْ كُلَّ عَدْلٍ
لَا يُؤْخَذُ مِنْهَا أُولَئِكَ الَّذِينَ أُبْسِلُوا
بِمَا كَسَبُوا لَهُمْ شَرَابٌ مِنْ حَمِيمٍ
وَعَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا
يَكْفُرُونَ ﴿٧١﴾

قُلْ أَدْعُو مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُنَا
وَلَا يَضُرُّنَا وَنُرَدُّ عَلَىٰ أَعْقَابِنَا بَعْدَ إِذْ
هَدَيْنَا اللَّهُ كَالَّذِي اسْتَهْوَتْهُ الشَّيَاطِينُ
فِي الْأَرْضِ حَيْرَانًا لَهُ أَصْحَابٌ يَدْعُونَهُ
إِلَى الْهُدَىٰ أَفَتُنَادِلُ رَبَّ هُدَىٰ اللَّهِ
هُوَ الْهُدَىٰ وَأَمْرًا لِلْإِسْلَامِ رَبِّ
الْعَالَمِينَ ﴿٧٢﴾

وَأَنْ أَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا زَكَاةً وَهُوَ
الَّذِي إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٧٣﴾

وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ وَيَوْمَ يَقُولُ كُنْ
فَيَكُونُ قَوْلُهُ الْحَقُّ وَلَهُ الْمُلْكُ

Iyan na so Bunar. Na ruk Iyan so Kapa-ar ko Alongan a Kaiyopa ko Pariyop o Sang-gakala. Katawan Niyan so Gaib a go so Mapayag. Go Sukaniyan so Maongangun, a Kaip.

74. Na gowani na Pitharo o Ibrahim ko Ama Iyan a Azar: Ino ka Puphangumba-al sa manga Barahala a manga Katohanan? Mata-an! A Sakun na Pukhailai Akun suka go so pagtaongka ko Kadadag a Mapayag.

75. Na lagid aya a Kapuphakilain Nami ko Ibrahim ko Mala a Kapa-ar ko manga Langit go so Lopa, ka-an mabaloi a pud ko Mithotomangkud.

76. Na kagiya a Makalibotung Rukaniyan so Gagawi-i, na miyakaikai sa Biton-on: Na Miyatharo Iyan: A giyaya i Kadnan Ko. Na kagiya a Somudup, na Miyatharo Iyan: A di Ko khabaya-an so Puhamanudup.

77. Na kagiya a mailai Niyan so Olan a Pushubang, na Miyatharo Iyan: A giyaya i Kadnan Ko. Na kagiya a Somudup, na Miyatharo Iyan: A Ibut o di Ako Torowa o Kadnan Ko, na khabaloi ako dun a pud ko pagtao a Miyangadadadag.

يَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ عَلِيمُ الْغَيْبِ
وَالشَّهَادَةُ وَهُوَ الْحَكِيمُ
الْخَيْرُ ﴿٧٣﴾

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ لِأَبِيهِ إِذْ رَأَى تَتَّخِذُ
أَصْنَامًا اللَّهُ إِنِّي أُرِيدُكَ وَوَقَوْمَكَ
فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٧٤﴾

وَكَذَلِكَ نُرِي إِبْرَاهِيمَ مَلَكُوتَ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلِيَكُونَ
مِنَ الْمُوقِنِينَ ﴿٧٥﴾

فَلَمَّا جَنَّ عَلَيْهِ اللَّيْلُ رَأَى الْكُوفَةَ قَالَ هَذَا
رَبِّي فَلَمَّا أَفَلَ قَالَ لَأَأْتِيَنَّ
الْأَفْلِينَ ﴿٧٦﴾

فَلَمَّا رَأَى الْقَمَرَ بَازِعًا قَالَ هَذَا
رَبِّي فَلَمَّا أَفَلَ قَالَ لَئِن لَّمْ يَهْدِنِي رَبِّي
لَأَكُونَنَّ مِنَ الْقَوْمِ
الضَّالِّينَ ﴿٧٧﴾

78. Na kagiya a mailai Niyan so Alongan a Pushubang, na Miyatharo Iyan: A giyaya i Kadnan Ko; ka giyaya i Mala. Na kagiya a Somudup, na Miyatharo Iyan: A hai pagtao Akun! Mata-an! A Sakun na angiyas Ako ko Ipuphama-nakoto niyo.

79. Mata-an! A Sakun, na ini Bantak Akun so Hadap Akun ko (Allah a) Mimba-as ko manga Langit go so Lopa, a Mbabayorantang Ako, go di Ako pud ko manga Pananakoto.

80. Na Miyakiphawala-on so pagtao Niyan. Pitharo Iyan: A ino kano Rakun gi-i Pakiphawala, makapantag ko Allah, a Sabunar a Tiyoro Ako Niyan? Na da-a Ikhaluk Akun ko Ipushakoto niyo Rukaniyan a maito bo: Inonta sa kabaya o Kadnan Ko. Mararangkom o Kadnan Ko a Kata-o so langowan taman. Ino kano di Phananadum?

81. Na andamanaya i kikkhalukun Ko ko Ipuphanakoto niyo, na di niyo ikhaluk a Mata-an! A sukano na Piyakisakotowan niyo so Allah ko da-a Initoron Niyan rukano ron a karina? Na anda ko dow a ka Sagorompong i Kiyapatotan ko Sarig? O sukano na katawi niyo.

82. So Miyamaratiyaya go da iran kumbotun ko Paratiyaya iran

فَلَمَّارَةً الشَّمْسِ بَارِعَةً قَالَ هَذَا رَبِّي
هَذَا أَكْبَرُ فَلَمَّا أَفَلَتْ قَالَ يَنْفُورُ إِنِّي
بَرِيءٌ مِّمَّا تُشْرِكُونَ ﴿٧٨﴾

إِنِّي وَجَّهْتُ وَجْهِيَ لِلَّذِي فَطَرَ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ خَائِفًا
وَمَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٧٩﴾

وَحَاجَّةٌ قَوْمَهُ. قَالَ أَلَمْ تَحْجُوْنِي فِي اللَّهِ
وَقَدْ هَدَيْتَنِي وَلَا أَخَافُ
مَا تُشْرِكُونَ بِهِ ۚ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ رَبِّي
شَيْئًا وَسِعَ رَبِّي كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا
أَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ ﴿٨٠﴾

وَكَيْفَ أَخَافُ مَا أَشْرَكْتُمْ وَلَا
تَخَافُونَ أَنْتُمْ أَشْرَكْتُمْ بِاللَّهِ مَا لَمْ
يُنزَلْ بِهِ عَلَيْكُمْ سُلْطَانًا فَأَيُّ
الْفَرِيقَيْنِ أَحَقُّ بِالْأَمْنِ إِنْ كُنْتُمْ
تَعْلَمُونَ ﴿٨١﴾

الَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يَلْبِسُوا إِيمَانَهُمْ

so Kapanakoto, na siran man i Kiyapatotan ko Sarig, go siran i Miyamakaontol.

83. Na giyoto i karina Mi, a ini bugai Ami oto ko Ibrahim makapantag ko pagtao Niyan: Ipuphoro Ami ko manga Daradat so tao a kabaya Ami: Mata-an! A so Kadnan Ka na Maongangun, a Mata-o.

84. Na ini bugai Ami Ron so Ishaq go so Yaqoub: Oman i isa Kiran na Tiyoro Ami: Go so Nuh, na Tiyoro Ami ko Miya-ona an Niyan, na pud ko Moriyatao Niyan so Dawood go so Solaiman, go so Ayyub, go so Yusuf, go so Musa, go so Haroon: Na lagid aya a Kambalasi Ami ko Miphipiypiya:

85. Go so Zakariya go so Yahya, go so Isa go so Ilyas: Oman i isa Kiran na pud ko manga Bilangatao:

86. Go so Ismail, go so Al-Yasha, go so Younus, go so Lut: Na oman i isa Kiran na ini lubi Ami ko manga Ka-adun (ko masa iran):

87. Go so saba-ad ko manga lokus Iran, go so manga Moriran a tao, go so manga Pagari ran: Na Pinili Ami Siran, go Tiyoro Ami Siran ko okit a Maka-o ontol.

88. Giyaya man so Torowan o Allah: A Thoro-on Niyan sa sabap Rukaniyan so tao a kabaya Iyan, ko

يُظَلِّمُوا وَلِيِّكَ لِمَ الْأَمْنُ وَهُمْ
مُهْتَدُونَ ﴿٨٢﴾

وَتِلْكَ حُجَّتُنَا آتَيْنَاهَا إِبْرَاهِيمَ عَلَى
قَوْمِهِ نَرْفَعُ دَرَجَاتٍ مَن نَّشَاءُ إِنَّ
رَبَّنَا حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿٨٣﴾

وَوَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ
كُلًّا هَدَيْنَا وَنُوحًا هَدَيْنَا مِن
قَبْلُ وَمِن دُرِّيَّتِهِ دَاوُدَ وَسُلَيْمَانَ
وَأَيُّوبَ وَيُوسُفَ وَمُوسَى وَهَارُونَ
وَكَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿٨٤﴾

وَزَكَرِيَّا وَيَحْيَى وَعِيسَى وَإِلْيَاسَ كُلٌّ
مِّن الصَّالِحِينَ ﴿٨٥﴾

وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيُوسُفَ وَنُوحًا
وَكُلًّا فَضَّلْنَا عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٨٦﴾

وَمِن آبَائِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ وَإِخْوَانِهِمْ
وَاجْتَنَبْنَاهُمْ وَهَدَيْنَاهُمْ إِلَى صِرَاطٍ
مُّسْتَقِيمٍ ﴿٨٧﴾

ذَٰلِكَ هُدَى اللَّهِ يَهْدِي بِهِ مَن يَشَاءُ مِّن
عِبَادِهِ ۗ وَلَوْ أَشْرَكُوا لَحِطَّ عَلَيْهِم

manga Oripun Niyan. Na opama ka Miyanakoto Siran, na Miya-ilang Kiran ndun so Pingalubuk Iran.

89. Siran man so ini bugai Ami Kiran so Kitab, go so Ongangun, go so Kananabi-i: Na amai ka Ongkirun naya o Siranaya, na Sabunar a ini Sarig Ami aya sa pagtao a kuna aba iran naya di Paparatiyaya-a.

90. Siran man so Tiyoro o Allah: Na so Torowan Kiran i Onotingka Sukaniyan; Tharowangka: A da-a Phanguningko rukano saya a sokai: Da-a salakao Rukaniyan a rowar sa undao ko manga Ka-adun.

91. Na da iran Sula-an ko Allah so titho a Kala Iyan gowani ko Tharo-on niran: A da-a Initoron o Allah ko Manosiya a maito bo: Tharowangka: A antawa-o non i Tomiyoron ko Kitab a so Minioma Sukaniyan o Musa?- A Sindao a go Torowan ko manga Manosiya: Ipuphanorat iyo to ko manga Daptar na Puphayagun niyo to, na madakul a Puphaguma-an niyo ron: Na Minindao rukano so di niyo katawan, sukano go di katawan o manga lokus iyo. Tharowangka: A so Allah (i Tomiyoron non): Oriyan niyan na Ganatingka siran ko gi-iran kandadab a Mabibimban siran.

92. Na giyangkaya a (a Qur-an) na Kitab a Initoron Nami Sukaniyan, a ndadakulan o mapiya, a

مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٨٨﴾

أُولَئِكَ الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَ
وَالنَّبُوَّةَ فَإِنْ يَكْفُرْ بِهَا هَؤُلَاءِ فَقَدْ وَكَلْنَا
بِهَا قَوْمًا لَيْسُوا بِهَا بِكَافِرِينَ ﴿٨٩﴾

أُولَئِكَ الَّذِينَ هَدَى اللَّهُ فَبِهِدَّتْ لَهُمْ
أَفْتَدَةٌ قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا
إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ﴿٩٠﴾

وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ إِذْ قَالُوا مَا أَنْزَلَ
اللَّهُ عَلَى بَشَرٍ مِّن شَيْءٍ قُلْ مَنْ أَنْزَلَ
الْكِتَابَ الَّذِي جَاء بِهِ مُوسَى نُورًا
وَهُدًى لِلنَّاسِ لِيَجْزِيَ بِهِمْ فَبِهِدَّتْ لَهُمْ
تَبَدُّؤُهَا وَتُخَفُونَ كَثِيرًا وَعَلِمْتُمْ
مَا لَمْ تَعْلَمُوا أَنْتُمْ وَلَا آبَاؤُكُمْ قُلْ اللَّهُ
تَعَدَّرَهُمْ فِي خَوْضِهِمْ لِيَلْعَبُونَ ﴿٩١﴾

وَهَذَا كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ مَبَارَكٌ مُّصَدِّقٌ
الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَلِنُنذِرَ أُمَّ الْقُرَى وَمَنْ

Miyakatanto ko Miya-ona an niyan: Go an Ka Mipamaka-iktiyar ko (tao sa Makkah a) Pompongan o manga Ingud a go so makaliliyoton. Na so Miyamaratiyaya ko Akhirat na Papatariyaya-an niran naya, go siran na so Sambayang iran na siyapun niran.

93. Na ba-adun a tao a lawan a Darowaka ko tao a inangkob iran so Allah sa Kabokhag, o di na Pitharo iran: A Inilahaman nako, a da-a ini Ilahamon a maito bo, go so tao a Pitharo iran: A Phakatoron Ako sa lagid o Initoron o Allah? Na opama ka Mailaingka amai ka so da Pamaginontolan na matago ko manga Kaburug ko Kapatai!- A so manga Malaikat na o Olangun niran so manga Barokan Niran, (sa gi-ran Tharo-on a:) Pakaliyowa niyo so manga Niyawa niyo: Sa Alongan na-i na imbadal rukano so siksa a Kahina-an,- sabap ko sukano na Ipuphangangkob iyo ko Allah so di Bunar, go sukano na so manga Ayat Iyan na Puphumaratabatan niyo!

94. Na (Tharo-on kiran a:) Sabunsabunar a Miyakaoma kano Rukami a manga tawantawan lagid o Kiya-aduna Mi rukano ko paganai a kiya-okitan: Na kiyaganatan niyo (sa doniya) so inibugai Ami rukano ko tampar ko manga tali-khodan niyo: Na da-a khilai Ami a pud iyo ko manga Panandigan niyo

حَوْلَهَا وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ يُؤْمِنُونَ
بِهِ. وَهُمْ عَلَى صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ ﴿١٣﴾

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ
قَالَ أُوحِيَ إِلَيَّ وَلَمْ يُوحَ إِلَيْهِ شَيْءٌ وَمَنْ
قَالَ سَأُنزِلُ مِثْلَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَلَوْ تَرَى إِذِ
الظَّالِمُونَ فِي غَمَرَاتِ الْمَوْتِ
وَالْمَلَائِكَةُ بَاسِطُوا أَيْدِيهِمْ أَخْرَجُوا
أَنْفُسَكُمْ الْيَوْمَ تُجْرُونَ عَذَابَ
الْهُونِ بِمَا كُنْتُمْ تَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ غَيْرَ
الْحَقِّ وَكُنْتُمْ عَنْ آيَاتِهِ
تَسْتَكْبِرُونَ ﴿١٣﴾

وَلَقَدْ جِئْتُمُونَا فَرَادَى كَمَا خَلَقْنَاكُمْ
أَوَّلَ مَرَّةٍ وَتَرْكُمَا مَا حَوْلَكُمْ وِرَاءَ
ظُهُورِكُمْ وَمَا نَرَى مَعَكُمْ
شُفَعَاءَ كُ الَّذِينَ رَعَعْتُمْ أَنفُسَ
فِيكُمْ شُرَكَؤُا لَقَدْ تَقَطَّعَ بَيْنَكُمْ

a siran so initugo niyo sa Mata-an!
A siran na manga sakotowa siran
rukano o Allah: Sabunsabunar a
miyangapupuka so kiyakhokoyapu-
ta-an niyo, go Miya-ilang rukano so
initugo niyo (a phamakaogop ruka-
no)!

95. Mata-an! A so Allah i di-
makambatukad ko manga od go
so od a Qormah. Puphakagumaon
Niyam so Oyagoyag a pho-on ko
Miyatai, go Puphakagumaon Niyam
so Miyatai a pho-on ko Oyagoyag.
Giyoto man so Allah: Na andama-
naya i Kaputhalikhod iyo?

96. Miyadun ko Kapipita: Go
biyaloi Niyam so Gagawi-i a idudu-
kha, go so Alongan go so Olan a
ipuphagitong: Giyoto man i Takus
o (Allah a) Mabagur, a Mata-o.

97. Go Sukaniyan so Miyadun
rukano ko manga Bito-on, ka-a
niyo gi-i Mipunana-o ko manga Li-
libotung ko Kalopa-an a go so Ka-
lodan: Sabunar a Pishumpad Ami
magosai so manga Ayat ko pagtao a
tatakikun niran.

98. Go Sukaniyan so Miyadun
rukano pho-on ko ginawa a isa (a
giyoto so Adam): Na adun a ka-
puthakna-an go adun a Kapumbu-
tadan: Sabunar a Pishumpad Ami
magosai so manga Ayat ko pagtao a
Khisasabot.

وَصَلَّ عَنْكُمْ مَا كُنْتُمْ
تَزْعُمُونَ ﴿٩٤﴾

﴿٩٥﴾ إِنَّ اللَّهَ فَالِقُ الْحَبِّ وَالنَّوَىٰ يُخْرِجُ
الْحَمَىٰ مِنَ الْمَيْتِ وَيُخْرِجُ الْمَيْتَ مِنَ الْحَيِّ
ذَٰلِكُمْ اللَّهُ فَآتَىٰ تَوْفُكُونَ ﴿٩٥﴾

فَالِقُ الْإِصْبَاحِ وَجَعَلَ اللَّيْلَ سَكَنًا
وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرَ حُسْبَانًا ذَٰلِكَ تَقْدِيرُ
الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ﴿٩٦﴾

وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ النُّجُومَ لِتَهْتَدُوا
بِهَا فِي ظُلُمَاتِ اللَّيْلِ وَالْبَحْرِ قَدْ فَصَّلْنَا
الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٩٧﴾

وَهُوَ الَّذِي أَنشَأَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ
فَمُسْتَقَرٌّ وَمُسْتَوْدَعٌ قَدْ فَصَّلْنَا الْآيَاتِ
لِقَوْمٍ يَفْقَهُونَ ﴿٩٨﴾

99. Go Sukaniyan so Piyakator-on Niyan a pho-on ko Kawang so Ig: Na Piyakagumao Ami sa sabap rukaniyan so Mbarambarang a Mangunguto: Na adun a Piyakagumao Ami ron a Gadong, na Puphakagumawan Ami sukaniyan sa Onga a Mapipingi; go Puphakapon ko Qormah a pho-on ko Tandok iyan a manga Talintang a ma-ampir: Go so manga Pamomolan a manga Anggor, go Zayton, go Dalimah, Makapushasaropa-i go di Makapushasaropa-i: Pagilailaya niyo so Onga niyan igira Miyonga, go so Kapakatowa niyan. Mata-an! A adun a matatago ro-o man a titho a manga Tanda ko pagtao a Maparatiyaya.

100. Na biyaloi ran a manga Sakotowa o Allah so manga Jinn, a Inadun Niyan siran; go tiyakayan niran sa manga Wata a Mama go manga Wata a Babai a kuna a ba Kata-o. Soti Sukaniyan! Go Maporo a Ka-a awat Iyan ko Phuropan-an niran non!

101. Mimba-as ko manga Langit a go so Lopa: Andamanaya i Kapumbawata Iyan a da-a Darodopa Iyan? Go aya Miyadun ko langowan taman, go Sukaniyan i Mata-o ko langowan taman.

102. Giyoto man so Allah, a Kadnan niyo! Da-a Tohan a inonta Sukaniyan, a Miyadun ko langowan

وَهُوَ الَّذِي أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً
فَأَخْرَجْنَا بِهِ نَبَاتَ كُلِّ شَيْءٍ فَأَخْرَجْنَا
مِنْهُ خَضِرًا مُخْرِجًا مِنْهُ حَبًّا
مُتَرَكَبًا وَمِنَ النَّخْلِ مِن طَلْعِهَا
قِنْوَانٌ دَانِيَةٌ وَجَنَّاتٍ مِّنْ أَعْنَابٍ
وَالزَّيْتُونَ وَالرُّمَّانَ مُشْتَبِهًا وَغَيْرَ مُتَشَبِهٍ
أَنْظُرُوا إِلَى ثَمَرِهِ إِذَا أَثْمَرَ وَيَنْعِهِ إِنَّ فِي
ذَٰلِكُمْ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿١١﴾

وَجَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ الْجِنَّ وَخَلَقَهُمْ وَخَرَفُوا
لَهُ بَنِينَ وَبَنَاتٍ بِغَيْرِ عِلْمٍ سُبْحَانَكَ
وَتَعَالَى عَمَّا يُصِفُونَ ﴿١٠﴾

يَدْبِغُ السَّمْنَوتِ وَالْأَرْضِ أَنَّى يَكُونُ لَهُ
وَلَدٌ وَلَمْ تَكُنْ لَهُ صَاحِبَةً وَخَلَقَ كُلَّ
شَيْءٍ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿١١﴾

ذَٰلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ
خَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ فَأَعْبُدُوهُ

taman: Na Showasowata niyo Sukaniyan: Go Sukaniyan i Toma-tanggong ko langowan taman.

103. Di khatundo^[1] Sukaniyan o manga Kailai, na Sukaniyan na Matutundo^[2] Iyan so manga Kailai: Go Sukaniyan i lambas i Kata-o, a Kaip.

104. Sabunar a adun a Miyakao-ma rukano, a manga Karina, a phon ko Kadnan niyo: Na sa dun sa Minungka-on, na Kapiya-an o ginawa niyan; na sa di ron Maginungka, na ikabinasa niyan: Na kuna a ba Sakun i Somisiyap rukano.

105. Na lagid aya a gi-i Ami Kashalinsalina magosai ko manga Ayat: Go kagiya o ba iran Matharo: A Kiyapangadi-an Ka, go kagiya ana Mi oto Mapakarayag ko pagtao a manga Tata-o.

106. Kudugangka so ini Ilaham Ruka a pho-on ko Kadnan Ka: Da-a Tohan a inonta Sukaniyan: Go Talikhodingka so manga Pananakoto.

107. Na a kabaya o Allah, na di siran Makapanakoto: Na da Ami Suka punto'a a somisiyap kiran, go kuna a ba siran Ruka Paki-a akon.

وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ ﴿١٠٣﴾

لَا تَدْرِكُهُ الْآبْصَارُ وَهُوَ يُدْرِكُ
الْآبْصَارَ وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ ﴿١٠٣﴾

فَدَجَاءَ كُمْ بِصَائِرٍ مِّن رَّبِّكُمْ فَمَنْ أَبْصَرَ
فَلَِنَفْسِهِ ۖ وَمَنْ عَمِيَ فَعَلَيْهَا وَمَا أَنَا
عَلَيْكُمْ بِحَفِيفٍ ﴿١٠٤﴾

وَكَذَٰلِكَ نُصَرِّفُ الْآيَاتِ لِيَقُولُوا
دَرَسْتَ وَلِنُبَيِّنَهُ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿١٠٥﴾

اتَّبِعْ مَا أُوحِيَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ ۚ لَا إِلَهَ
إِلَّا هُوَ ۚ وَأَعْرِضْ عَنِ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٠٦﴾

وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا أَشْرَكُوا وَمَا جَعَلْنَاكَ
عَلَيْهِمْ حَفِيفًا ۖ وَمَا أَنَا عَلَيْكَ
بَوَكِيلٍ ﴿١٠٧﴾

[1] Di khaganggaman.

[2] kagaganggaman.

108. Na di niyo Pundadaora-i so siran a Pushimba-an niran a salakao ko Allah, ka Ndadaora-an niran so Allah sa Kapumalawani sabap ko di Kata-o. Lagid aya a kiyapharasi Ami ko oman i pagtao ko galubuk iran. Oriyan niyan na so bo so Kadnan niran i khandodan niran, na Phanotholun Niyan kiran so Pinggolaola iran.

وَلَا تَسُبُّوا الَّذِينَ يَدْعُونَ مِن دُونِ
 اللَّهِ فَيَسُبُّوا اللَّهَ عَدْوًا بِغَيْرِ عِلْمٍ كَذَلِكَ
 زَيْنًا لِّكُلِّ أُمَّةٍ عَمَلُهُمْ إِلَىٰ رَبِّهِمْ
 تَمَرُّجُهُمْ فَيُنْتِجُهُم بِمَا كَانُوا
 يَعْمَلُونَ ﴿١٠٨﴾

109. Na Mishasapa siran ko Allah ko Pithamanan o manga Sapa iran, sa Mata-an a o adun a Makaoma kiran a Tanda, na Pharatiyaya-an niran ndun noto. Tharowangka: A so manga Tanda na si-i bo ko Allah: Na antawa-a i Maphakatokao kano niyan sa Mata-an naya! A o Makatalingoma na di ran Pharatiyaya-an?

وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَئِن
 جَاءَتْهُمْ آيَةٌ لِّيُؤْمِنُوا بِهَا قُلْ إِنَّمَا
 الْآيَاتُ عِنْدَ اللَّهِ وَمَا يُشْعِرُكُمْ
 أَنَّهَا إِذَا جَاءَتْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٠٩﴾

110. Na Mbangkiringun Ami so manga poso iran, go so manga Kailai ran, lagid o da iran non Kaparatiyaya-a ko paganai a kiya-okitan: Go mbotawanan Ami siran ko Kadadadag iran, a gi-i siran Muromparompak.

وَنَقَلِبُ أَفْئِدَتِهِمْ وَأَنْصَرُهُمْ كَمَا نَزَلُوا
 يُؤْمِنُوا بِهِ ۗ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَنَدَرْتَهُمْ
 فِي طَعْنِنِهِمْ يَعْجَهُونَ ﴿١١٠﴾

111. Na opama ka Mata-an! A Sukami na Piyakatoron Ami kiran so manga Malaikat, go Minimbityara-i siran o Miyamatai, go tini-mo Ami kiran so langowan taman a Minipagadapa (iran), na di siran ndun Maratiyaya, inonta o kabaya o Allah. Na ogaid na kadakulan kiran na di manga Tata-o.

﴿١١١﴾ وَلَوْ أَنَّا نَزَّلْنَا إِلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةَ
 وَكَلَّمَهُم بِالنُّوْرِ وَحَشَرْنَا عَلَيْهِمْ كُلَّ شَيْءٍ
 قَبْلًا مَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا إِلَّا أَن يَشَاءَ اللَّهُ
 وَلَٰكِن أَكْثَرُهُمْ يَجْهَلُونَ ﴿١١١﴾

112. Na lagid aya a Kiyasungga-i Ami ko oman i Nabi sa ridowai, a manga Shaitan ko manga Manosiya go so manga Jinn, a Ipuhmodiyok o saba-ad kiran ko saba-ad so inirmasan a Katharo, ka-an siran maikmat. Na o kabaya o Kadnan Ka, na di ran noto Manggolaola: Na Botawaningka siran a goso gi-i ran mbaba-asun;

113. Ka-an non mitaliyadok so manga poso o siran a di phamaratiyaya ko Akhirat: Go an siran non Masowat, go a niran gi-i Manggolaola so siran na gi-i ran Nggolaolan (a dosa).

114. (Tharowangka a:) Ba-adun a salakao ko Allah a Pumbabanogun Akun a Kokoman?- A Sukaniyan so Tomiyoron rukano ko Kitab, a Katarotopan sa osayan. Na so siran a bigan Ami ko Kitab, na katawan niran, a Mata-an! (a giya Qur-an naya na) Initoron a pho-on ko Kadnan Ka a Bunar. Na Dingka dun mbaloya a Ginawangka a pud ko Puhakadowadowa-an.

115. Na Miyasamporna' so Katharo o Kadnan Ka a Bunar a go Ontol: Da-a Phakasambi ko manga Katharo Iyan: Go Sukaniyan so Puphakanug, a Mata-o.

116. Na amai ka Onotan Ka so kadakulan ko tao ko Lopa, na kha-pokas Ka iran ko lalan o Allah; ka

وَكَذَلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا
شَيْطَانًا الْإِنْسِي وَالْجِنُّ يُوحِي
بَعْضُهُمْ إِلَى بَعْضٍ زُخْرُفَ
الْقَوْلِ غُرُورًا وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ
مَافَعَلُوهُ ۗ فَذَرْهُمْ وَمَا يَفْكُرُونَ ﴿١١٢﴾

وَلِصَفِيٍّ إِلَيْهِ أَفْعَدَةُ الَّذِينَ
لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ وَلِيَرَضُوهُ
وَلِيَقْتَرِفُوا مَا هُمْ مُقْتَرِفُونَ ﴿١١٣﴾

أَفَعَيَّرَ اللَّهُ أَتَعْبَى حَكَمًا وَهُوَ الَّذِي
أَنْزَلَ إِلَيْكُمْ الْكِتَابَ مُفَصَّلًا
وَالَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَعْلَمُونَ
أَنَّهُ مُنَزَّلٌ مِنْ رَبِّكَ بِالْحَقِّ فَلَا تَكُونَنَّ
مِنَ الْمُعْتَرِينَ ﴿١١٤﴾

وَمَتَّ كَلِمَتَ رَبِّكَ صِدْقًا وَعَدْلًا
لَا مُبَدَّلَ لِكَلِمَتِهِ ۗ وَهُوَ السَّمِيعُ
الْعَلِيمُ ﴿١١٥﴾

وَإِنْ تَطَعْ أَكْثَرُ مَنْ فِي الْأَرْضِ
يُضِلُّوكَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ إِنْ يَتَّبِعُونَ

da-a Phagonotan niran a rowar ko arangan: Go ba siran ndun di pangusar.

117. Mata-an! A so Kadnan Ka na Sukaniyan i Mata-o ko tao a Mapopokas ko lalan Niyan: Go Sukaniyan i Mata-o ko Khipakao ontol.

118. Na kangkano ko miya-aloi ron so ngaran o Allah, o sukano na so manga Ayat Iyan i Papatariyayan niyo.

119. Na antona-a i sikap iyo (a maka-u urun rukano) sa di niyo kakhana ko miya-aloi ron so ngaran o Allah, a Sabunar a Pishumpad Iyan rukano Magosai so Kiyaram Iyan rukano inonta so kiyasungutan kano ron? Na Mata-an! A madakul a tanto a Puphamakadadag sabap ko manga kabaya iran a ribat a kuna a ba Kata-o. Mata-an! A so Kadnan Ka na Sukaniyan i Mata-o ko manga Malawani.

120. Na ganati niyo so Mapapayag a Dosa, go so Masolunon: Mata-an! A siran a gi-i shokat ko Dosa na Imbalas kiran ndun so Pishokat iran.

121. Na di kano khaan ko da-on ma-aloi so ngaran o Allah: Ka Mata-an naya! A titho a Kandaro-waka. Na Mata-an! A so manga Shaitan na titho a Puphamodiyokun

إِلَّا الظَّنَّ وَإِنَّهُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ ﴿١١٦﴾

إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ مَنْ يَضِلُّ عَنْ سَبِيلِهِ ۗ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ﴿١١٧﴾

فَكُلُوا مِمَّا ذُكِرَ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ إِنْ كُنْتُمْ بِآيَاتِهِ مُؤْمِنِينَ ﴿١١٨﴾

وَمَا لَكُمْ أَلَّا تَأْكُلُوا مِمَّا ذُكِرَ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَقَدْ فَصَّلَ لَكُمْ مَا حَرَّمَ عَلَيْكُمْ إِلَّا مَا اضْطُرِرْتُمْ إِلَيْهِ وَإِنَّ كَثِيرًا يَضِلُّونَ بِأَهْوَاءِهِمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِالْمُعْتَدِينَ ﴿١١٩﴾

وَذَرُوا ظَهْرَ الْأَثَرِ وَبَاطِنَهُ ۗ إِنَّ الَّذِينَ يَكْسِبُونَ الْأَثَمَ سَيَجْزَوْنَ بِمَا كَانُوا يَفْعَرُونَ ﴿١٢٠﴾

وَلَا تَأْكُلُوا مِمَّا لَمْ يُذْكَرِ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَإِنَّهُ لَفِسْقٌ وَإِنَّ الشَّيْطَانَ لِيُوحِثُ إِلَىٰ أَوْلِيَآئِهِمْ لِيُجْنِدَ لَكُمْ وَإِنَّ

niran so manga Salinggogopa iran, ka-an kano iran Mapuphamawal. Na amai ka Onotan niyo siran, na Mata-an! A sukano na titho a manga Pananakoto.

122. Ino so tao a aya butad iran na Ma-atai, na Inoyag Ami sukaniyan, go singgayan Ami sa Sindao a sabap a Pukhilalakao niyan ko manga Manosiya, ba lagid o tao a maka-i ibarat sukaniyan sa matatago ko manga Lilibotung, a di ron Phaka-awa? Lagid aya a kiyapharasi Ami ko da Pamaratiyaya ko Pinggolaola iran

123. Go lagid aya a Kiyasunggai Ami ko oman i Ingud, sa manga ala ko manga rarataon i Ongar, ka-an siran non Makapuphagantangan sa marata: Na da-a Kapuphagantangan iran sa marata a rowar ko manga ginawa iran, sa di iran Mai-inungka.

124. Na igira adun a Miyakaoma kiran a Tanda, na Tharo-on niran: A di ami dun Pharatiyaya-an taman sa di kami kabugan sa lagid o ini bugai ko manga Sogo o Allah. So Allah i Mata-o sa sadun sa Ipuhidiya Niyan ko Sogowan Niyan. Na khasogat dun so siran a Mimamarata i ongar a kapakaito, si-i ko Allah, go siksa-a sangat, sabap ko Kiyapagantangan niran sa marata.

أَطَعْتُمُوهُمْ إِنَّكُمْ لَمُشْرِكُونَ ﴿١٢٢﴾

أَوْ مِنْ كَانَ مِيتًا فَأَحْيَيْنَاهُ وَجَعَلْنَا لَهُ نُورًا يَمْشِي بِهِ فِي النَّاسِ كَمَنْ مِثْلُهُ. فِي الظُّلُمَاتِ لَيْسَ بِخَارِجٍ مِنْهَا كَذَلِكَ زُيِّنَ لِلْكَافِرِينَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٢٣﴾

وَكَذَلِكَ جَعَلْنَا فِي كُلِّ قَرْيَةٍ أَكْبَرًا مُجْرِمِيهَا لِيَمْكُرُوا فِيهَا وَمَا يَمْكُرُونَ إِلَّا بِأَنْفُسِهِمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿١٢٤﴾

وَإِذَا جَاءَتْهُمْ آيَةٌ قَالُوا لَنْ نُؤْمِنَ حَتَّى نُؤْتَىٰ مِثْلَ مَا أُوتِيَ رُسُلُ اللَّهِ اللَّهُ أَعْلَمُ حَيْثُ يَجْعَلُ رِسَالَتَهُ سَيُصِيبُ الَّذِينَ أَجْرَمُوا صَغَارٌ عِنْدَ اللَّهِ وَعَذَابٌ شَدِيدٌ بِمَا كَانُوا يَمْكُرُونَ ﴿١٢٥﴾

125. Na sa dun sa kabaya o Allah a Katorowa Niyan non,- na phakalowagun Niyan so rarub iyan ko Kambayorantang; go sa dun sa kabaya Iyan a Kadadaga Niyan non,- na mbaloi Niyan so Rarub iyan a magugut a masimpit, lagid o ba Puphanakudug ko Kawang: Lagid oto a kipushunggain, o Allah ko siksa ko siran a di Mapararatiyaya.

126. Na giyangkai (a Islam) i lalan o Kadnan Ka, a Maka-o ontol: Sabunar a Pishumpad Ami Magosai so manga Ayat ko pagtao a Khipakatatadum.

127. Bagiyan niran so Ingud a Kalilintad si-i ko Kadnan niran: Go Sukaniyan i Panarigan niran, sabap ko Pinggolaola iran (a ma-piya).

128. Na si-i ko Gawi-i a Kalimoda Niyan kiran langon, (na Tharon Niyan): Hai Malilimod a manga Jinn! Sabunar a madakul a liyalong iyo ko manga Manosiya. Na Tharon o manga Salinggogopa iran a pud ko manga Manosiya: Kadnan nami! Kiyasawitan o saba-ad rukami so saba-ad: Na ini sampai kami ko diyandi ami-a so ini diyandi-i Ka rukami. Tharon Niyan: A so Apoi i darpa iyo: Makakakal kano ron ndun, inonta sa kabaya o Allah. Mata-an! A so Kadnan Ka na Maongangun, a Mata-o.

فَمَنْ يُرِدِ اللَّهُ أَنْ يَهْدِيَهُ يَشْرَحْ صَدْرَهُ
لِلْإِسْلَامِ وَمَنْ يُرِدْ أَنْ يُضِلَّهُ يَجْعَلْ
صَدْرَهُ ضَيِّقًا حَرَجًا كَأَمَّا
يَبْصُرُ فِي السَّمَاءِ كَذَلِكَ
يَجْعَلُ اللَّهُ الرِّجْسَ عَلَى الَّذِينَ
لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٢٥﴾

وَهَذَا صِرَاطُ رَبِّكَ مُسْتَقِيمًا قَدْ فَضَّلْنَا
الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَذْكُرُونَ ﴿١٢٦﴾

﴿١٢٧﴾ هُمْ دَارُ السَّلَامِ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَهُوَ
وَلِيَّهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٢٧﴾

وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا يَمَعَشَرَ الْجِنِّ
قَدْ اسْتَكْبَرْتُمْ مِنَ الْإِنْسِ وَقَالَ
أَوْلِيَاؤُهُمْ مِنَ الْإِنْسِ رَبَّنَا اسْتَمْتَعَ
بَعْضُنَا بِبَعْضٍ وَبَلَّغْنَا آجَلَنَا الَّذِي
أَجَلْتَ لَنَا قَالَ النَّارُ مَثْوَاكُمْ خَالِدِينَ
فِيهَا إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ إِنَّ رَبَّكَ حَكِيمٌ
عَلِيمٌ ﴿١٢٨﴾

129. Na giyaya i gi-i Ami Kapakihapa-arun ko saba-ad ko manga Darowaka ko saba-ad, sabap ko Pishokat iran.

130. Hai kasamasama o manga Jinn go manga Manosiya! Ba da-a Miyakatalingoma rukano a manga Sogo a pud rukano, a Mapuphanothol iran rukano so manga Ayat Akun, go Mipuphamaka-iktiyar iran rukano so kitumo ko Alongan niyo wai? Tharo-on niran: Pishaksi-an nami a sala so manga ginawa mi. Na Miyakalimpang kiran so Kaoyagoyag ko Doniya. Na shaksi-an niran a ginawa iran sa Mata-an! A siran na da Pamaratiyaya.

131. Giyoto man na Mata-an! A da ko butad o Kadnan Ka o ba Niyan binasa-a so manga Ingud sabap ko Kiyandarowaka, a ba so tao ron na di maka-i inungka.

132. Na ruk o oman i isa so manga Daradat ko Pinggolaola iran: Ka da ko Kadnan Ka i ba Niyan kalilipati so gi-i ran Nggolaola-an.

133. Na so Kadnan Ka i Kawasa, a khiruk ko Limo: O kabaya Iyan, na khailang kano Niyan, go Phakasambi (sa pagtao) ko oriyaniyo sa sadun sa kabaya Iyan, ishan o Kiyaduna Niyan rukano a miyakapon ko Moriyatao o pagtao a sala-kao.

وَكَذَلِكَ نُؤْتِي بَعْضَ الظَّالِمِينَ بَعْضًا
بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿١٢٩﴾

يَمَعَشَرَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ أَلَمْ يَأْتِكُمْ
رُسُلٌ مِنْكُمْ يَفْضُونَ عَلَيْكُمْ آيَاتِي
وَيُنذِرُونَكُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَذَا قَالُوا
شَهِدْنَا عَلَى أَنْفُسِنَا وَغَرَّتْهُمُ الْحَيَاةُ
الدُّنْيَا وَشَهِدُوا عَلَى أَنْفُسِهِمْ أَنَّهُمْ
كَانُوا كَافِرِينَ ﴿١٣٠﴾

ذَلِكَ أَنْ لَمْ يَكُنْ رَبُّكَ مُهْلِكَ الْقُرَى
بِظُلْمٍ وَأَهْلُهَا غَافِلُونَ ﴿١٣١﴾

وَلِكُلِّ دَرَجَةٍ مِمَّا عَمِلُوا وَمَا
رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ ﴿١٣٢﴾

وَرَبُّكَ الْغَنِيُّ ذُو الرَّحْمَةِ إِنْ يَشَاءُ
يُذْهِبْكُمْ وَيَسْتَخْلِفْ مِنْ
بَعْدِكُمْ مَا يَشَاءُ كَمَا
أَنْشَأَكُمْ مِنْ ذُرِّيَةِ قَوْمٍ
ءَاخِرِينَ ﴿١٣٣﴾

134. Mata-an! A so diyandi rukano na Phakatalingoma dun: Go di niyo dun kapalagoyan.

إِنَّ مَا تُوَعَدُونَ لَأَتِي وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ ﴿١٣٤﴾

135. Tharowangka (Ya Muham-mad): Hai pagtao Akun! Nggalubuk kano sa sadun sa kapasang iyo: Ka Mata-an! A Punggalubuk Ako mambo: Na katokawan niyo bo o antawa-a i khabaloi a ruk iyan so Mababantog a Ingud: Mata-an naya! A di Phakasulang sa Maliwag nag so da Pamaginontolan.

قُلْ يَقَوْمِ اعْمَلُوا عَلَىٰ مَكَانَتِكُمْ إِنِّي عَامِلٌ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ
مَنْ تَكُونُ لَهُ عَقِبَةُ الدَّارِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ ﴿١٣٥﴾

136. Na singgayan niran so Allah ko Inadun Niyan a manga Purpuran go manga Ayam, sa kipantag: Na Pitharo iran: A giyaya na bagiy-an o Allah si-i ko tugo iran a kabokhag: Go giyaya na bagiy-an o Ipuphamanakoto ami! Na so miyabaloi a bagiy-an o Ipuphamanakoto iran na di ipuraot ko Allah, na so miyabaloi a bagiy-an o Allah na ipuraot ko Ipuphamanakoto iran! Mikharatarata so Ipukhokom iran!

وَجَعَلُوا لِلَّهِ مِمَّا ذَرَأَ مِنَ الْحَرْثِ وَالْأَنْعَامِ نَصِيبًا فَأَقَالُوا هَذَا لِلَّهِ بِرَعْمِهِمْ وَهَذَا لِشُرَكَائِهِمْ فَمَا كَانَ لِشُرَكَائِهِمْ فَلَا يَصِلُ إِلَى اللَّهِ وَمَا كَانَ لِلَّهِ فَهُوَ يَصِلُ إِلَىٰ شُرَكَائِهِمْ سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿١٣٦﴾

137. Na lagid aya a Kiyapharasi Niyan ko madakul ko manga Pananakoto, ko Kapumbonowa ko manga Wata iran o Ipuphamanakoto iran, ka-aniran siran Mabinasa, go a niran siran karimboti ko Agama iran. na opama ka kabaya o Allah, na di ran noto Manggolaola: Na Botawaningka siran a go so gi-iran Mbaba-asun a Kabokhag.

وَكَذَلِكَ زَيْنَ الْبَعِيثِ كَثِيرٌ مِّنَ الْمُشْرِكِينَ قَتَلَ أَوْلَادِهِمْ شُرَكَائِهِمْ لِيُردُّوهُمْ وَلِيَلْبِسُوا عَلَيْهِمْ دِينَهُمْ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا فَعَلُوهُ فَذَرَّهُمْ وَمَا يُفْتَرُونَ ﴿١٣٧﴾

138. Na Pitharo iran: A giya manga Ayam ai go giya Purpuran na-i na ini sapar, da-a Phakakan non a inonta so kabaya ami-si-i ko tugo iran a Kabokhaggo manga Ayam a ini sapar so karorani ko manga likod iyan, go manga Ayam a di ran non Pagalowin so ngaran o Allah;- a Ipuhangangkobon: Mbadalan Niyan siran ndun ko Ipuhangangkob iran non.

139. Go Pitharo iran: A so Matatago ko manga tiyan a ungkai a manga Ayam na kabisa o manga Mama rukutano, na Kiyaram ko manga Karoma tano; na amai ka mabaloi a Ma-atai, na tompotompok siran non. Mbadalan Niyan siran ko ini ropa iran (a Kabokhag): Mata-an! A Sukaniyan na Maongangun, a Mata-o.

140. Sabunar a miyalogi so siran a Piyamono iran so manga Wata iran, sa Kalalalongan, kuna a ba Kata-o, go Kiyaram iran so Pagupur kiran o Allah, a ini angkob ko Allah. Sabunar a Miyadadag siran go da siran makakudug sa Ontol.

141. Na Sukaniyan so (Allah a) Miyadun ko manga Sapad, a gi-i Mitha-ata-ar, go di Miputha-ata-ar, go so Qormah go so Purpuran, a mbidabida a Kapukhana-on: Go Zayton, go so Dalima a Makapushasaropa-i, go di makapushasaropa-i: Kang-kano ko Onga niyan igira-a

وَقَالُوا هَذِهِ أَنْعَمٌ وَّحَرَّتْ حَجْرٌ
لَّا يَطْعَمُهَا إِلَّا مَنْ نَشَأَ بِرِزْعِهِمْ
وَأَنْعَمُ حَرِمَتْ طُحُورُهَا وَأَنْعَمُ
لَّا يَذْكُرُونَ أَسْمَاءَ اللَّهِ عَلَيْهَا افْتِرَاءً عَلَيْهِ
سَيَجْزِيهِمْ بِمَا كَانُوا
يَفْتَرُونَ ﴿١٣٨﴾

وَقَالُوا مَا فِي بُطُونِ هَذِهِ الْأَنْعَمِ
خَالِصَةٌ لِّذِكُورِنَا وَمُحَرَّمٌ عَلَى
أَزْوَاجِنَا وَإِنْ يَكُن مَيْتَةً فَهُمْ
فِيهِ شُرَكَاءُ سَيَجْزِيهِمْ وَصَفَهُمْ
إِنَّهُ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿١٣٩﴾

قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ قَتَلُوا أَوْلَادَهُمْ
سَفَهًا بِغَيْرِ عِلْمٍ وَحَرَّمُوا مَا رَزَقَهُمُ
اللَّهُ افْتِرَاءً عَلَى اللَّهِ قَدْ ضَلُّوا وَمَا
كَانُوا مُهْتَدِينَ ﴿١٤٠﴾

﴿١٤١﴾ وَهُوَ الَّذِي أَنْشَأَ جَنَّاتٍ مَّعْرُوشَاتٍ
وَعَيْرَ مَّعْرُوشَاتٍ وَالنَّخْلَ وَالزَّرْعَ
مُخْتَلِفًا أَلْوَانًا وَالزَّيْتُونَ
وَالرِّمَانَ مُتَشَابِهًا وَغَيْرَ مُتَشَابِهٍ
كُلُوا مِنْ ثَمَرِهِ إِذَا أَثْمَرَ وَءَاتُوا

Miyonga, go tonaya niyo so Zakat iyan ko Alongan a Kapuragonaon; go di kano Puthabowakar: Ka Mata-an! A Sukaniyan na di Niyan Khabaya-an so manga Tabowakar.

142. Go (Inadun Niyan) so saba-ad ko manga Ayam a Pukharoranan go di Kharoranan: Kangkano ko Pagupur rukano o Allah, go di niyo khuduga so manga okit o Shaitan: Mata-an! A sukaniyan na ridowai niyo a Mapayag.

143. Walo anggaganapa: Si-i ko Bilibili a dowa, go si-i ko Kambing a dowa; Tharowangka: A ba so dowa Mama i ini sapar iyan, antawa-a so dowa Babai, antawa-a so Miyarangkom sukaniyan o manga tiyan o dowa Babai? Panothola niyo Rakun si-i ko Kata-o, o sukano na manga Bunar:

144. Go si-i ko Onta a dowa, go si-i ko Sapi a dowa; Tharowangka: A ba so dowa Mama i ini sapar Iyan, antawa-a so dowa Babai, antawa-a so Miyarangkom sukaniyan o manga tiyan o manga Babai? Antawa-a ba kano khipakadardarpa gowani a Isogo rukano aya o Allah? Na ba-adun a lawan a Darowaka ko tao a Inangkob iyan so Allah sa Kabokhag, ka-an niyan Madadag so manga Manosiya sa kuna a ba Kata-o? Mata-an! A so Allah na di Niyan Punggonana-on so pagtao a da Pamaginontolan.

حَقَّهُ، يَوْمَ حَصَادِهِ، وَلَا تَشْرَفُوا
إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ ﴿١٤١﴾

وَمِنَ الْأَنْعَامِ حَمُولَةً وَفَرْشًا
كُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعُوا
خُطْوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ
مُبِينٌ ﴿١٤٢﴾

ثَمَنِيَّةَ أَرْوَجٍ مِنَ الصَّخَانِ اثْنَيْنِ
وَمِنَ الْمَعَزِ اثْنَيْنِ قُلْ أَلَّذَكَرَيْنِ
حَرَّمَ أَمِ الْأُنثِيَيْنِ أَمْ أَسْتَمَلَتْ
عَلَيْهِ أَرْحَامُ الْأُنثِيَيْنِ نَبِيُّنِي بَعَلُّهُ
إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٤٣﴾

وَمِنَ الْإِبِلِ اثْنَيْنِ وَمِنَ الْبَقَرِ اثْنَيْنِ
قُلْ أَلَّذَكَرَيْنِ حَرَّمَ أَمْ الْأُنثِيَيْنِ
أَمْ أَسْتَمَلَتْ عَلَيْهِ أَرْحَامُ الْأُنثِيَيْنِ
أَمْ كُنْتُمْ شُهَدَاءَ إِذْ
وَصَّيْتُكُمْ اللَّهُ بِهِذَا فَمَنْ أَظْلَمُ
مِمَّنْ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا لِيُضِلَّ
النَّاسَ بِغَيْرِ عِلْمٍ إِنْ اللَّهُ لَا يَهْدِي
الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿١٤٤﴾

145. Tharowangka (Ya Muhammad): A da-a Khato-on Koko ini Ilaham Rakun a ini sapar ko khan a kakan niyan non, inonta o mabaloi a Miyatai, o di na rogo a tomiyoga, o di na Sapo o Baboi,- ka Mata-an! A sukaniyan na marshik- o di na Kandarowaka, a ini Panambai oto ko salakao ko Allah. Na sa dun sa kasungutan, a kuna a ba Darowaka, go di Malawani,- na Mata-an! A so Kadnan Ka na Manapi, a Makalimo-on.

146. Na Kiyaram Ami ko siran a manga Yahodi so oman i adun a kanoko niyan, go so Sapi go so Kambing, na Kiyaram Ami kiran so manga sibo a dow a oto, inonta so ka-a awidan o manga likod a dow a oto, o di na so manga tinai, o di na so minilo-ok ko tolan: Giyo to man i ini badal Ami kiran sabap ko Kiyandarowaka iran: Na Mata-an! a Sukami i titho a manga Bunar.

147. Na Opakambokhaga Ka iran, na Tharowangka: A so Kadnan niyo i Khiruk ko Limo a Rangk-om; go da-a Phakarun ko siksa Iyan ko pagtao a manga rarata i Ongar.

148. Putharo-on o siran a Miyamanakoto: A opama ka kabaya o Allah, na di kami Makapanakoto, go di Makapanakoto so manga lokus ami; go da-a Misapar ami a maito bo. Lagid oto a Kiyapakam-

قُلْ لَا آجِدُ فِي مَا أُوحِيَ إِلَيَّ مُحَرَّمًا عَلَىٰ طَاعِمٍ يَطْعَمُهُ إِلَّا أَنْ يَكُونَ مَيْتَةً أَوْ دَمًا مَسْفُوحًا أَوْ لَحْمَ خَيْزِرٍ فَإِنَّهُ رَجَسٌ أَوْ فِسْقًا أُهْلًا لِغَيْرِ اللَّهِ بِهِ فَمَنْ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَإِنَّ رَبَّكَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٤٥﴾

وَعَلَى الَّذِينَ هَادُوا حَرَّمْنَا كُلَّ ذِي ظُفْرٍ وَمِنَ الْبَقَرِ وَالْفَعْرِ حَرَّمْنَا عَلَيْهِمْ شُحُومَهُمَا إِلَّا مَا حَمَلَتْ ظُهُورُهُمَا أَوِ الْحَوَايَا أَوْ مَا اخْتَلَطَ بِعَظْمٍ ذَلِكَ جَزَيْنَهُمْ بِبِعْثِهِمْ وَإِنَّا لَصَادِقُونَ ﴿١٤٦﴾

فَإِنْ كَذَّبُوكَ فَقُلْ رَبِّكُمْ ذُو رَحْمَةٍ وَسِعَتْهُ وَلَا يَرُدُّ بِأَسْفِهِ عَنِ الْقَوْمِ الْمُجْرِمِينَ ﴿١٤٧﴾

سَيَقُولُ الَّذِينَ أَشْرَكُوا لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا أَشْرَكْنَا وَلَا آبَاؤُنَا وَلَا حَرَّمْنَا مِنْ شَيْءٍ كَذَلِكَ كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ حَتَّىٰ ذَاقُوا آسَاءَ مَا قُلُّوا

bokhaga o siran a Miya-ona an niran (ko manga Sogo), taman sa Kiyata-aman niran so siksa Ami. Tharowangka: A ba-adun a shisi-i rukano a Kata-o? Na guma-on niyo Rukami oto. Da-a Phagonotan niyo a rowar ko arangan: Ka ba kano dun gi-i Pangusar.

149. Tharowangka: Na ruk o Allah so Karina a Tarotop: Na o kabaya Iyan, na Mata-an a Khatoro kano Niyan langon.

150. Tharowangka: A Pakadarpa-a niyo i manga saksi iyo a siran so Pushaksi-an niran a Mata-an! A so Allah na Kiyaram Iyan naya. Na o shaksi-i ran, na dingka siran mbabida a kashaksi: Go Dingka Pagonoti so manga kabaya o siran a Piyakambokhag iran so manga Ayat Ami, go siran na di ran Papatariyaya-an so Akhirat: A siran na so Kadnan niran na Phurimbangun niran.

151. Tharowangka: A songkano si-i, ka Batiya-angko so Kiyaram rukano o Kadnan niyo: Di piyo Phanakoton (so Allah) sa maito bo; go (Phiyapiya i niyo) so Mbala a lokus sa tanto a Kaphiyapiya; go di niyo Mbonowa so manga Wata iyo sa po-on ko Kamiskin;- ka Sukami i Puphagupur rukano a go so siran;- go di kano pagobai ko manga pakasingai, so Mapapayagon go so Misosolun; go di niyo Mbo-

عِنْدَكُمْ مِّنْ عِلْمٍ فَتُخْرِجُوهُ لَنَا إِن تَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَإِنْ أَنْتُمْ إِلَّا تَخْرُصُونَ ﴿١٤٨﴾

قُلْ فَلِلَّهِ الحُجَّةُ البَلِيغَةُ فَلَوْ شَاءَ لَهَدَيْتُكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿١٤٩﴾

قُلْ هَلُمُّ شُهَدَاءَ كُمُ الَّذِينَ يَشْهَدُونَ أَنَّ اللَّهَ حَرَّمَ هَذَا فَإِنْ شَهِدُوا فَلَا تَشْهَدُ مَعَهُمْ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَ الَّذِينَ كَذَبُوا بِمَا يَئْتِنَا وَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ وَهُمْ بِرَبِّهِمْ يَعْدِلُونَ ﴿١٥٠﴾

﴿١٤٨﴾ قُلْ تَعَالَوْا أَنزِلْ مَا حَرَّمَ رَبِّي كُمُ عَلَيْكُمْ ۖ أَلَا تُشْرِكُونَ بِهِ ۚ شَيْئًا وَبِالْوَالِدِينَ إِحْسَانًا وَلَا تَقْتُلُوا أَوْلَادَكُمْ مِمَّنْ إِمْلَقَ تَحْنُ نَزْفُكُمْ وَإِيَّاهُمْ وَلَا تَقْرُبُوا الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطُنَ وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ ۗ إِلَّا بِالْحَقِّ ذَلِكُمْ وَصَنَّمْكُمْ

nowa so Baraniyawa, a so ini sapar o Allah, inonta o si-i ko Kabunar: Giyoto man na ini Sogo Iyan ruka-no to, ka-a niyo Sabota.

152. Go di niyo pagobaya so tamok o ilo, inonta o so kapiya niyan, taman sa irao to ko kakhasad iyan; go tarotopa niyo so kapagasad go so Kathimbang si-i ko Kaontol; da-a Iphaliyogat Ami ko Baraniyawa, a inonta so Khagaos iyan; na igira-a Putharo kano, na Paginontolan kano, apiya si-i ko Tonganai (niyo); go so diyandi o Allah na Tomanun niyo: Giyoto man i Kinisogo-on Niyan rukano ron, ka-an niyo Katanodi.

153. Na Mata-an! A giyaya i lalan Nakun, a Maka-o ontol: Na kuduga niyo Sukaniyan: Go di niyo khuduga so manga pud a lalan: Ka mabulag kano niyan ko lalan Niyan: Giyoto man i Kinisogo-on Niyan rukano ron, ka-angkano Makapananggila.

154. Oriyan niyan na ini bugai Ami ko Musa so Kitab, a Tarotop ko Miphiyapiya, go osayan ko langowan taman, go Torowan go Limo, ka-an niran Maparatiyaya so Kiputho-ona an (iran) ko Kadan niran.

155. Na giyangkaya (Qur-an) na Kitab a Initoron Ami Sukaniyan a Piyakandakulan sa Mapiya: Na

بِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١٥١﴾

وَلَا تَقْرَبُوا مَالَ الْيَتِيمِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ
أَحْسَنُ حَتَّىٰ يَبْلُغَ أَشُدَّهُ. وَأَوْفُوا
الْكَيْلَ وَالْمِيزَانَ بِالْقِسْطِ
لَا تَكْفِفُ نَفْسًا إِلَّا وَسْعَهَا. وَإِذَا
قُلْتُمْ فَأَعْدِلُوا وَلَا تَوْكَانَ ذَا قُرْبَىٰ
وَبِعَهْدِ اللَّهِ أَوْفُوا ذَٰلِكُمْ وَصْنَكُمْ
بِهِ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿١٥٢﴾

وَأَنَّ هَذَا صِرَاطِي مُسْتَقِيمًا فَاتَّبِعُوهُ
وَلَا تَتَّبِعُوا السُّبُلَ فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَنْ
سَبِيلِهِ ذَٰلِكُمْ وَصْنَكُمْ بِهِ لَعَلَّكُمْ
تَتَّقُونَ ﴿١٥٣﴾

ثُمَّ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ تَمَامًا عَلَى
الَّذِي أَحْسَنَ وَنَفَصِيلًا لِكُلِّ شَيْءٍ
وَهَدَىٰ وَرَحْمَةً لَّعَلَّهُم بِلِقَاءِ رَبِّهِمْ
يُؤْمِنُونَ ﴿١٥٤﴾

وَهَذَا كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ مَبَارَكٌ فَاتَّبِعُوهُ
وَاتَّقُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿١٥٥﴾

Onoti niyo Sukaniyan, go Panang-gila kano, ka-angkano Mipangali-mo:

156. Ka o ba niyo Matharo: A aya bo a Tiyoronan ko Kitab na so dow a pagtao ko Miya-ona an Nami, na Mata-an a Miyabaloi kami a titho a di Somasabot ko Kapuphangadi iran;

157. O di na o ba niyo Matharo: I opama ka Mata-an! A si-i rukami Initoron so Kitab, na khabaloi kami dun a lubi a Miyatoro a di siran. Na Sabunar a adun a Miyakaoma rukano a Karina a pho-on ko Kadnan niyo,- go Torowan go Limo: Na ba-adun a lawan a Darowaka ko tao a Piyakambokhag iyan so manga Ayat o Allah, go tiyalikhodan niyan noto? Imbalas Ami dun ko siran noto a Puphamanalikhod ko manga Ayat Ami, so Marata a siksa, sabap ko Kiyatalikhod iran.

158. Ba-adun a Punaya-on niran a rowar ko Kapakatalingoma kiran o manga Malaikat odi na so kapaka talingoma o kadnan ka hai Mohamad ko masa a kakokoma kon dolon dolonan o manga oripun iyan sa Alongan a Qiyamah. O di na so Kapakatalingoma o saba-ad ko manga Tanda o Kadnan Ka (a so kashubang o Alongan sa Sudupan)? Si-i ko Alongan a Kapakatalingoma o saba-ad ko manga Tanda o Kadnan Ka, Na di Makanggai a gona

أَنْ تَقُولُوا إِنَّمَا أَنْزَلَ إِلَهُكُمُ الْكِتَابَ عَلَيْنَا
طَائِفَتَيْنِ مِنْ قَبْلِنَا وَإِنْ كُنَّا عَنْ
دِرَاسَتِهِمْ لَغَافِلِينَ ﴿١٥٦﴾

أَوْ تَقُولُوا لَوْ أَنَّا أُنزِلَ عَلَيْنَا الْكِتَابُ
لَكُنَّا أَهْدَىٰ مِنْهُمْ فَقَدْ جَاءَكُمْ
بَيِّنَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ
فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ كَذَبَ بِآيَاتِ اللَّهِ
وَصَدَفَ عَنْهَا سَنَجْزِي الَّذِينَ يَصْدُقُونَ
عَنَّا آيَاتِنَا سُوءَ الْعَذَابِ بِمَا كَانُوا
يَصْدُقُونَ ﴿١٥٧﴾

هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ تَأْتِيَهُمُ الْمَلَائِكَةُ
أَوْ يَأْتِي رَبُّكَ أَوْ يَأْتِي بَعْضُ آيَاتِ رَبِّكَ
يَوْمَ يَأْتِي بَعْضُ آيَاتِ رَبِّكَ لَا يَنْفَعُ نَفْسًا
إِيمَانُهَا لَمْ تَكُنْ ءَامَنَتْ مِنْ قَبْلُ
أَوْ كَسَبَتْ فِي إِيمَانِهَا خَيْرًا قُلِ انظُرُوا
إِنَّا مُنظِرُونَ ﴿١٥٨﴾

ko ginawa so Paratiyaya niyan, o da Paratiyaya sa Paganai, o di na danggalubuk ko Paratiyaya niyan sa Mapiya. Tharowangka: A nayao kano: Ka Mata-an! A Sukami na noma-nayao Kami (mambo).

159. Mata-an! A so siran a Mithisibaya ko Agama iran go Mithitinduga, na da-a labot Ka kiran a maito bo: Ka so khasowa iran na si-i bo (Phakandod) ko Allah: Oriyan niyan na Phanotholun Niyan kiran so Pinggolaola iran.

160. Sa tao a Mitalingoma niyan so Mapiya, na adun a bagiyan niyan a sapolo a manga lagid iyan (a manga pipiya): Go sa ta o a Mitalingoma niyan so marata, na da-a imbalas on a rowar ko lagid iyan: Sa di siran Kasalimbotan.

161. Tharowangka (Ya Muhammad): A Mata-an! A Sakun na Tiyo-ro Ako o Kadnan Ko ko lalan a Maka-o ontol,- a okit a Makasogot,- a okit o Ibrahim a Maka-ontol, go kuna a ba Miyabaloi a pud ko manga Pananakoto.

162. Tharowangka: A Mata-an! a so Sambayang Akun go so Simba Ko, go so Kaoyagoyag Akun go so Kapatai Akun, na ruk o Allah, a Kadnan o manga Ka-adun:

163. Da-a Sakotowa Iyan: Na giyaya i ini Sogo Rakun, go Sakun

إِنَّ الَّذِينَ فَرَّقُوا دِينَهُمْ وَكَانُوا شِيَعًا لَسَتْ مِنْهُمْ فِي شَيْءٍ إِنَّمَا أَمْرُهُمْ إِلَى اللَّهِ تَنْتَهُمُ بِمَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿١٥٩﴾

مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرٌ أَمْثَلِهَا وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزَىٰ إِلَّا مِثْلَهَا وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿١٦٠﴾

قُلْ إِنِّي هَدَيْتِي رَبِّي إِلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ دِينًا قِيَمًا مَلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٦١﴾

قُلْ إِنْ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٦٢﴾

لَا شَرِيكَ لَّهِ، وَبِذَلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا أَوَّلُ

i Paganai ko Mimbabayorantang (ko Allah).

164. Tharowangka: Ba-adun a salakao ko Allah a Pumbabanogun Ko a Kadnan, a Sukaniyan i Kadnan o langowan taman? Na da-a khasokat o oman i ginawa (a dosa) a ba-on ndi Puthagorar: Go di khaawidan o ma-awid so awid o pud iyan. Oriyan niyan na so bo so Kadnan niyo i Khandodan niyo: Na Phanotholun Niyan rukano so nganin a sukano na di niyo to Phayonayonan.

165. Go Sukaniyan so Miyadun rukano a manga Khalifah ko Lopa: Go Piyakaombao Niyan so saba-ad rukano, ko Kaporowan o saba-ad sa manga Daradat: Ka thupungan kano Niyan ko ini bugai Niyan rukano: Mata-an! A so Kadnan Ka na Maga-an i Kandadanug: Go Mata-an! A Sukaniyan na titho a Manapi, a Makalimo-on.

Surah Al-A'raf-7

Si-i ko ngaran o Allah, a Masa-linggagao, a Makalimo-on.

1. Alif, Lam, Mim, Sad. So Allah i Mata-o ko Paka-a antapan Niyan non.

2. (Giya-ungkaya a Qur-an) na Kitab a Initoron Ruka (Ya Muham-

الْمُسْلِمِينَ ﴿١٦٣﴾

قُلْ أَعِدَّ اللَّهُ لِيَوْمِ رَبِّاَ وَهُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ وَلَا تَكْسِبُ كُلُّ نَفْسٍ إِلَّا عَلَيْهَا وَلَا نُزِرُ وَأَنْزِرُهُ وَزُرُّوا أُخْرَىٰ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ مَرْجِعُكُمْ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنتُمْ فِيهِ تَخْلِفُونَ ﴿١٦٤﴾

وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ خَلْقَ الْأَرْضِ وَرَفَعَ بَعْضَكُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجَاتٍ لِيَبْلُوكُمْ فِي مَاءِ آتَانِكُمْ إِنْ رَبُّكَ سَرِيعُ الْعِقَابِ وَإِنَّهُ لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٦٥﴾

سُورَةُ الْأَنْعَامِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْعَص ﴿١﴾

كِتَابٌ أَنْزَلَ لِيَاكُفِّرَ عَنْكَ مَا كُنْتَ فِي صَدْرِكَ

mad),- na di aya nggagutun a Rarub Ka,- ka-an Ka Mipamaka-iktiyar go Pananadum a ruk o Miyamara-tiyaya.

3. Onoti niyo so (Qur-an a) Initoron rukano a pho-on ko Kadnan niyo, na di niyo Pagonoti, so sala-ka-o rukaniyan a manga Panarigan, miyaka-ito ito a kapuphakatadum iyo.

4. Na madakul a Ingud a binina-sa Mi, a miyakaoma-on so siksa Ami ko Kagagawi-i, o di na siran na Khitotorogun siran ko Kaotho o Alongan.

5. Na da-a miyabaloi a daowa iran gowani ko makaoma kiran so siksa Ami, a rowar sa Kiyatharowa iran: Sa Mata-an! A sukami na miyabaloi kami a manga Darowaka.

6. Na Mata-an a pagisha-an Nami dun so manga tao a Siyogowan siran, go pagisha-an Nami dun so manga Sogo.

7. Na Mata-an a Phanothoʔun Nami kiran ndun (so Pinggolaola iran) si-i ko Kata-o, go kuna a ba Kami di Makadadarpa.

8. Na so Kathimbang sa Alongan noto na Ontol: Na sa dun sa Maka-punud so manga Timbang iran, na siran man na siran i Phamakasulang sa Maliwanag:.

حَرَجٌ مِّنْهُ لِنَذِيرِهِۦٓ ۖ وَذِكْرَىٰ
لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٢﴾

اتَّبِعُوا مَا أُنزِلَ إِلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ وَلَا تَتَّبِعُوا
مِنْ دُونِهِۦٓ ۚ أَوْلِيَاءَ قَلِيلًا مَّا تَذَكَّرُونَ ﴿٣﴾

وَكَمْ مِنْ قَرَبَةٍ أَهْلَكْنَاهَا فَجَاءَهَا بَأْسُنَا
بَيِّنًا وَأَوْهَمَهَا قَائِلُونَ ﴿٤﴾

فَمَا كَانَ دَعْوَاهُمْ إِذْ جَاءَهُمْ بَأْسُنَا إِلَّا أَنْ
قَالُوا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿٥﴾

فَلَنَسْأَلَنَّ الَّذِينَ أُرْسِلَ إِلَيْهِمْ
وَلَنَسْأَلَنَّ الْمُرْسَلِينَ ﴿٦﴾

فَلَنَقْصِنَّ عَلَيْهِمْ بِمَا كَانُوا
عَاصِينَ ﴿٧﴾

وَأَلْوَزْنُ يَوْمَئِذٍ الْحَقُّ فَمَنْ ثَقُلَتْ
مَوَازِينُهُ، فَأُولَٰئِكَ هُمُ
الْمُفْلِحُونَ ﴿٨﴾

9. Na sa dun sa Makakhap so manga Timbang iyan, na siran man so liyogi ran so manga ginawa iran, sabap ko Kiya-ongkira iran ko manga Ayat ami.

10. Na Sabunsabunar a Piyakakhapa-ar Ami sukano ko Lopa, go singgayan Nami sukano ro-o sa manga Kaoyagan: Na miyakaito ito a Kapuphanalamat iyo!

11. Go Sabunsabunar a Inadun Ami sukano, oriyani niyan na Pimbontalan Nami sukano; oriyani niyan na Pitharo Ami ko manga Malaikat: A Pangalimbaba-an kano ko Adam, na Miyangalimbaba-an siran; inonta so Iblis; ka da mapud ko Miyamangalimbaba-an.

12. Pitharo (o Allah): A antona-a i miyakarun ruka sa dangka Kapangalimbaba-an sa ko Sogo-on Nakun suka? Pitharo (o Iblis): A sakun i tomo a di so Adam: Ka Inadun Akongka a pho-on sa Apoi, na Inadun Ka Sukaniyan a pho-on sa Lipao.

13. Pitharo (o Allah): A Panokha ka dingka dait: I ba ka si-i di Pumaratabat: Na Awa ka, ka Mataan! A ska na pud ko Miyamakaito.

14. Pitharo (o Iblis): A bugi Akongka sa ta-alik taman ko Alongan a Kaoyaga kiran.

وَمَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَئِكَ الَّذِينَ
خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ بِمَا كَانُوا بِآيَاتِنَا
يَظْلِمُونَ ﴿٩﴾

وَلَقَدْ مَكَّنَّاكُمْ فِي الْأَرْضِ وَجَعَلْنَا
لَكُمْ فِيهَا مَعِيشٌ قَلِيلًا مَا تَشْكُرُونَ ﴿١٠﴾

وَلَقَدْ خَلَقْنَاكُمْ ثُمَّ صَوَّرْنَاكُمْ ثُمَّ قُلْنَا
لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا
إِلَّا إِبْلِيسَ لَمْ يَكُنْ مِنَ السَّاجِدِينَ ﴿١١﴾

قَالَ مَا مَنَعَكَ آلَا تَسْجُدُ إِذْ أَمَرْتُكَ قَالَ أَنَا
خَيْرٌ مِمَّنْ خَلَقْتَنِي مِنْ نَارٍ وَخَلَقْتَهُ مِنْ
طِينٍ ﴿١٢﴾

قَالَ فَأَهِطْ مَعَهَا يَأْكُفُّ لَكَ أَنْ تَتَكَبَّرَ
فِيهَا فَاخْرُجْ إِنَّكَ مِنَ الصَّاغِرِينَ ﴿١٣﴾

قَالَ أَنْظِرْنِي إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿١٤﴾

15. Pitharo (o Allah): A Mata-an! A suka na pud ko piyangabubugan sa ta-alik.

قَالَ إِنَّكَ مِنَ الْمُنظَرِينَ ﴿١٥﴾

16. Pitharo (o iblis): Na sabap ko Kiyabaloyangka rakun a dadag, na Mata-an a Bukunangko siran ndun sa ayan ko lalan Ka a Maka-ontol:

قَالَ فِيمَا آغْوَيْتَنِي لَأَقْعُدَنَّ لَهُمْ صِرَاطَكَ الْمُسْتَقِيمَ ﴿١٦﴾

17. Oriyan niyan na Mata-an a Songowangko siran ndun si-i ko kasasangoran niran go si-i ko Tali-khodan niran, go si-i ko manga Kawanan niran go si-i ko manga Diyowang iran: Na dingka Mato-on so kadakulan kiran, o ba Panalalamat.

ثُمَّ لَا يَنبَغُهُمْ مِيقَاتُ أَيْدِيهِمْ وَمَنِ خَلْفَهُمْ وَعَنْ يَمِينِهِمْ وَعَنْ شَمَائِلِهِمْ وَلَا تَجِدُ أَكْثَرَهُمْ شَاكِرِينَ ﴿١٧﴾

18. Pitharo (o Allah): A awa ka pho-on rukaniyan (a Sorga), a Papa-awingun, a ini bowang. Na Mata-an a sa dun sa Monot ruka kiran,- na Mata-an a ipuno Akun sukano dun ko Naraka Jahannam langon.

قَالَ أَخْرَجْنَا مِنْهَا مَذْمُومًا مِمَّا مَدْحُورًا لَمَنْ يَبْعَكَ مِنْهُمْ لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنْكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿١٨﴾

19. Na (Pitharo o Allah a:) Hai Adam! Babalingka Suka go si Karomangka ko Sorga, na Kangkano sa sadun sa kabaya Iyo a dowa: Na di Kano Pagobai sangka-i a Kayo, ka mbaloi kano a pud ko manga Darowaka.

وَيَتَعَادَمُ أُسْكُنُ أَنْتَ وَرَوْحُكَ الْجَنَّةَ فَكُلَا مِنْ حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا هَذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿١٩﴾

20. Na Piyangonsi siran o Shaitan, ka-a niyan kiran kasawa-i so idadalong kiran ko Kaya-an Niran: Go Pitharo iyan: A da-a kinisaparun

فَوَسْوَسَ لَهُمَا الشَّيْطَانُ لِيُبْدِيَ لَهُمَا مَا وُورِيَ عَنْهُمَا مِنْ سَوْءِ أَيْتِهِمَا وَقَالَ مَا نَهَاكُمَا رَبُّكُمَا عَنْ هَذِهِ الشَّجَرَةِ إِلَّا أَنْ

Rukano o Kadnan niyo sangka-i a Kayo, a rowar sa o ba Kano mabaloi a dow a Malaikat, o di mabaloi Kano a pud ko Phangakakakal (ko sorga).

21. Na Mishapa Kiran: Sa Mata-an! A sakun na pud dun ko Puphamangoyao Rukano sa Mapiya.

22. Na minibaba iyan siran sabap ko ikmat: Na kagiya a Kata-aman Niran so Kayo, na kiyasawa-an Kiran so kaya-an Niran a dow a, na aya miyata-ad iran na giya di-i ran kapanangkir ko ra-on sa Sorga (a Pinditar Iran). Na Tiyawag Siran o Kadnan niran: Ba Ko Rukano da saparun angkanan a Kayo, go ba Ko Rukano da Tharowa: A Mata-an! A so Shaitan na ridowai Niyo a Mapayag?

23. Pitharo Iran: Kadnan Nami! Miyadorat Ami a Ginawa Mi: Na o di Kamingka Napi-i go ka Mingka di Kalimo-on, na Mata-an a khabaloi Kami dun a pud ko Miyangalogi.

24. Pitharo (o Allah): A tupad Kano, sa so saba-ad Rukano na ridowai o saba-ad; go adun a ruk Iyo ko Lopa a Kaputhakna-an go Kaoyagan,- taman ko wakto (o Kapatai).

25. Pitharo Iyan (pun): A Ron kano Khaoyag, go Ron Kano Phamatai, go Ron Kano Phakagumawa.

تَكُونَا مَلَائِكِينَ أَوْ نَكُونَا مِنَ الْخَالِدِينَ ﴿٢٠﴾

وَقَاسَمَهُمَا إِنِّي لَكُمَّ لَئِن

التَّصْحِيحِ ﴿٢١﴾

فَدَلَّهُمَا بِغُرُورٍ فَلَمَّا ذَاقَا الشَّجَرَةَ بَدَتْ لَهُمَا سَوْآتُهُمَا وَطَفِقَا يَخْصِفَانِ عَلَيْهِمَا مِنْ وَرَقِ الْجَنَّةِ وَنَادَاهُمَا رَبُّهُمَا أَلَمْ أَنْهَكُمَا عَنْ تِلْكَ الْمَشْجَرَةِ وَأَقُلَّ لَكُمَا إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمَا عَدُوٌّ مُبِينٌ ﴿٢٢﴾

قَالَ رَبَّنَا ظَلَمْنَا أَنفُسَنَا وَإِن لَّنَا تَغْفِرٌ لَنَا وَتَرَحَّمْنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٢٣﴾

قَالَ أَهَيْطُوا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ وَلَكُمُ فِي الْأَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَمَتَاعٌ إِلَىٰ حِينٍ ﴿٢٤﴾

قَالَ فِيهَا تَحْيَوْنَ وَفِيهَا تَمُوتُونَ وَمِنْهَا تُخْرَجُونَ ﴿٢٥﴾

26. Hai manga Moriyatao o Adam! Sabunar a Tiyoronan Ami Sukano sa nditarun a Puphakarunding ko Kaya-an Niyo, go Ikataid. Na so nditarun a Kapananggila,- na giyoto i tomo. Giyoto man na pud ko manga Tanda o Allah, ka-an siran Puphakatadum!

يٰٓبَنِيَّ اٰدَمَ قَدْ اَنْزَلْنَا عَلَيْكَمُ لِبَاسًا يُورٰى
سَوَءَ تَكْمُمُ وِرِيْشًا وِلِبَاسِ النِّقَوى ذٰلِكَ
خَيْرٌ ذٰلِكَ مِّنْ اٰيٰتِ اللّٰهِ لَعَلَّهُمْ
يَذْكُرُوْنَ ﴿٦٦﴾

27. Hai manga Moriyatao o Adam! Di Kano Phakidadag ko Shaitan, lagid o Kiyapaka-awa-a niyan ko dow a Lokus iyo pho-on ko Sorga, a Phulukasun niyan Kiran so nditarun niyan: Ka-an niyan kiran Mapaki-ilai so Kaya-an Niran: Mata-an! A sukaniyan na Pukhailai Kano niyan sukaniyan a go so manga pagtao niyan sa di niyo siran khailai: Mata-an! A biyaloi Ami so manga Shaitan a manga Panarigan o siran a di Mapaparatiyaya.

يٰٓبَنِيَّ اٰدَمَ لَا يَفْنٰنَكُمْ الشَّيْطٰنُ كَمَا
اَخْرَجَ اٰبِيْئِكُمْ مِنَ الْجَنَّةِ يَنْزِعُ عَنْهُمَا
لِبَاسَهُمَا لِيُرِيَهُمَا سَوَءَ تَهُمَا اِنَّهُ
يُرِيْكُمْ هُوَ وِقَبِيْلُهُ مِنْ حَيْثُ لَا تَرَوْنَهُمْ
اِنَّا جَعَلْنَا الشَّيْطٰنِ اَوْلِيَّاءَ لِلَّذِيْنَ
لَا يُؤْمِنُوْنَ ﴿٦٧﴾

28. Go igira-a Minggolaola siran sa Pakasingai, na Tharo-on niran: A Miyato-on nami saya so manga Lokus ami; go so Allah na ini Sogo Iyan rukami aya: Tharowangka: A Mata-an! A so Allah na di Niyan Ishogo so Piyamakasingai: Ino niyo Pakiputharo-on ko Allah so da-a Kata-o niyo ron?

وَإِذَا فَعَلُوا فَحِشَةً قَالُوا وَجَدْنَا عَلَيْهَا
ءَابَآءَنَا وَاللّٰهُ اَمْرًا نَّهَىٰ عَنْهَا قُلْ اِنَّ اللّٰهَ
لَا يَأْمُرُ بِالْفَحِشَآءِ اَتَقُولُوْنَ عَلَى اللّٰهِ
مَا لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿٦٨﴾

29. Tharowangka (Ya Muham-mad): A ini Sogo Rakun o Kadnan Ko so Kaontol; go bantakun niyo so manga Hadap iyo (ko Allah) si-i ko oman i Kashambayang, go Sho-

قُلْ اَمْرٌ رَبِّيْ بِالْقِسْطِ وَاَقِيْمُوا
وُجُوْهَكُمْ عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ
وَادْعُوْهُ مُخْلِصِيْنَ لَهُ الدِّيْنَ كَمَا

wasowata niyo Sukaniyan, sa Bobonayona niyo Ron so okit ko Kapagintao: Lagid o kiyapho-oni Niyan rukano (Madun), a Kaphakakasoi niyo.

30. So salompok na Tiyoro Iyan: Go so salompok na Miyatangkid kiran so Kadadag; Mata-an! A siran na kinowa iran so manga Shaitan a manga Panarigan, a salakao ko Allah, aya arangan niran na Mata-an! A siran i Khipaka-o Ontol.

31. Hai manga Moriyatao o Adam! Solota niyo so Mapiya ko nditarun niyo ko oman i wakto a Kapushambayang: Go Kangkano go Inom kano: Go di kano Phano-bra, Mata-an! A Sukaniyan na di Niyan khabaya-an so Puphamanobra.

32. Tharowangka: Antawa-a i somiyapar ko (Kanditara ko) Parahiyasan o Allah, a so Inadun Niyan a ruk o manga Oripun Niyan, go so manga pipiya ko Pagupur? Tharowangka: A giyaya na ruk o siran a Miyamaratiyaya si-i ko Kaoyagoyag ko Doniya, kabisa iran ko Alongan a Qiyamah. Lagid aya a Kapuphagosaya Mi ko manga Ayat ko pagtao a manga Tata-o.

33. Tharowangka: A aya bo a ini Sapar o Kadnan Ko na so Piyamakasingai, so Mapayagon go so Masolun; go so Dosa go so Kapan-

بَدَأَ كُمْ تَعُودُونَ ﴿٣١﴾

فَرِيقًا هَدَىٰ وَفَرِيقًا حَقَّ عَلَيْهِمُ
الضَّلَالَةُ إِنَّهُمْ اتَّخَذُوا الشَّيَاطِينَ
أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَيَحْسَبُونَ
أَنَّهُمْ مُّهْتَدُونَ ﴿٣٢﴾

﴿٣١﴾ يٰبَنِي آدَمَ خُذُوا زِينَتَكُمْ عِنْدَ كُلِّ
مَسْجِدٍ وَكُلُوا وَاشْرَبُوا وَلَا تُسْرِفُوا إِنَّهُ
لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ ﴿٣٢﴾

قُلْ مَنْ حَرَّمَ زِينَةَ اللَّهِ الَّتِي أَخْرَجَ لِعِبَادِهِ
وَالطَّيِّبَاتِ مِنَ الرِّزْقِ قُلْ هِيَ لِلَّذِينَ
ءَامَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا خَالِصَةً يَوْمَ
الْقِيَامَةِ كَذَلِكَ نَفَصَلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ
يَعْلَمُونَ ﴿٣٣﴾

قُلْ إِنَّمَا حَرَّمَ رَبِّي الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا
وَمَا بَطَّنَ وَأَلْيَافَ الْبَغْيِ غَيْرِ الْحَقِّ وَأَنْ

garasi sa di Ontol; go so Kipushakoton niyo ko Allah, ko da-a Initoron Niyān non a katantowan; go so gi-i niyo Kapakitharo-on ko Allah ko da-a Katao niyo ron.

34. Na oman i pagtao na adun a diyandi iyan (ko kakhabinasa iran): na a pabila a makaoma so diyandi kiran, na di ran misundod sa isa ka oras, go di ran makutung.

35. Hai manga Moriyatao o Adam! Amai ka Makatalingoma rukano so manga Sogo a pud rukano, a Puphamanoholun Niran rukano so manga Ayat Akun,- na sa dun sa Mananggila go Phiyapiya,- na da-a Pangandam iran, go di siran Makamboko (ko Alongan a Maori).

36. Na so siran a Piyakambokhag iran so manga Ayat Ami go Pimaratabatan niran,- na siran man i manga tao ko Naraka, sa ron siran non ndun Makakakal.

37. Na ba-adun a lawan a Darowaka ko tao a inangkob iyan so Allah sa Kabokhag, o di na Piyakambokhag iyan so manga Ayat Iyan? Siran man na ipuraot kiran so kipantag iran ko Kitab: Taman sa a pabila makaoma kiran so manga Sogo Ami a khowa ko manga Niyawa iran, sa Tharo-on niran: Anda dun so Piyanongganoi niyo a salakao ko Allah? Na Isumbag iran: A miya-ilang siran rukami, na shak-

تَشْرِكُوا بِاللَّهِ مَا لَمْ يُنَزَّلْ بِهِ سُلْطَانًا وَأَنْ
تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ مَا لَا نَعْمُونَ ﴿٣٣﴾

وَلِكُلِّ أُمَّةٍ أَجَلٌ فَإِذَا جَاءَ أَجْلُهُمْ لَا
يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ ﴿٣٤﴾

يَبْنِيءَ آدَمَ إِمَامًا يَتَّبِعُكُمْ رَسُولٌ مِنْكُمْ
يُقِضُونَ عَلَيْكُمْ آيَاتِي فَمَنْ أَتَّقَى وَأَصْلَحَ
فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٣٥﴾

وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَاسْتَكْبَرُوا
عَنْهَا أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا
خَالِدُونَ ﴿٣٦﴾

فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا
أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِ أُولَئِكَ يَتْلَوْنَ نَصِيبَهُمْ
مِنَ الْكِتَابِ حَتَّى إِذَا جَاءَهُمْ رَسُولُنَا
يَتَوَفَّوهُمْ قَالُوا أَيْنَ مَا كُنْتُمْ تَدْعُونَ مِنْ
دُونِ اللَّهِ قَالُوا ضَلُّوا عَنَّا وَشَهِدُوا
عَلَى أَنْفُسِهِمْ أَنَّهُمْ كَانُوا كَافِرِينَ ﴿٣٧﴾

si-an niran so manga ginawa iran, sa Mata-an! A siran na miyabalo i siran a da Pamaratiyaya.

38. Tharo-on (o Allah): Solud kano a rakhus o manga pagtao a andang a miya-ipos ko Miya-ona an niyo- a manga Jinn a go manga Manosiya,- ko Naraka. Oman i makasolud a pagtao na Ipamaninta iyan so pud iyan, taman sa amai ka Makapuraraota siran ro-o langon, na Tharo-on o Miya-ori kiran sa Makapantag ko Miya-ona kiran: A Kadnan nami! Siran naya i Domiyadag rukami: Na Talingomaingka siran sa siksa a takup ko Naraka. Tharo-on Niyan: A adun a ruk o oman i isa rukano a takup (ko siksa) Ogaid na di niyo katawan.

39. Na Tharo-on o miya-ona kiran ko miya-ori kiran: A da-a Milalawan niyo rukami; na ta-ami niyo so siksa sabap ko Pinggalubuk iyo (a marata)!

40. Mata-an! A so siran a Piya-kambokhag iran so manga Ayat Ami go Pimaratabatan niran noto, na di kiran kaluka-an so manga Pinto o Langit, go di siran Makasolud ko Sorga, taman sa di Makasolud so Onta ko puso o ragom: Na lagid aya a Imbadal Ami ko manga rarata i Ongar.

41. Adun a bagiyen niran ko Naraka Jahannam, a iga-an go

قَالَ أَدْخُلُوا فِي أَمْرٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ
قَبْلِكُمْ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ فِي النَّارِ
كَلِمَاتٌ لَعْنَةٌ لَعْنَةٌ أُنخِتَتْ أُنْحَتًا حَتَّى إِذَا
أَدَارَكُوا فِيهَا جَمِيعًا قَالَتْ أُخْرِنَهُمْ
لِأُولِهِمْ رَبَّنَا هَؤُلَاءِ أَضَلُّونَا فَفَاتِهِمْ
عَذَابٌ أْبَاضَعْفًا مِنَ النَّارِ قَالَ لِكُلِّ ضِعْفٍ
وَلَكِنْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٢٨﴾

وَقَالَتْ أُولُهُمْ لِأُخْرِنَهُمْ فَمَا كَانَتْ
لَكُمْ عَلَيْنَا مِنْ فَضْلٍ فذُوقُوا الْعَذَابَ
بِمَا كُنْتُمْ تَكْسِبُونَ ﴿٢٩﴾

إِنَّ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَاسْتَكْبَرُوا
عَنْهَا لَا تَفْتَحُ لَهُمْ أَبْوَابُ السَّمَاءِ وَلَا يَدْخُلُونَ
الْجَنَّةَ حَتَّى يَلِجَ الْجَمَلُ فِي سَمِّ الْخِيَاطِ
وَكَذَلِكَ نَجْزِي الْمُجْرِمِينَ ﴿٣٠﴾

لَهُمْ مِنْ جَهَنَّمَ مِهَادٌ وَمِنْ فَوْقِهِمْ

adun a Phamangikolob ko kaporo-wan niran (a Apoi): Na lagid aya a Imbadal Ami ko manga Darowaka.

42. Na so Miyamaratiyaya go Pinggalubuk iran so manga pi-piya,-da-a Iphaliyogat Ami ko Bar-aniyawa, a inonta so khagaga niyan,- na siran man i manga tao ko Sorga, sa ron siran non ndun Makakakal.

43. Na iniliyo Ami so matatago ko manga rarub iran a dungki;-Puphamangondas ko kababa-an niran so manga Lawasaig;- go Putharo-on niran: So Podi na ruk o Allah, a Tomiyoro rukutano si-i: Ka di tano Matoro, o da tano Torowa o Allah: Sabunsabunar a Mini-oma o manga Sogo o Kadnan tano so Bunar. Na Itawag kiran: A giyanan man so Sorga! A Piyakikhawali rukano, sabap ko Pinggolaola niyo (a Mapiya).

44. Na itawag o manga tao ko Sorga ko manga tao ko Naraka: A Sabunar a Miyato-on Nami so ini diyandi rukami o Kadnan Nami a Bunar: Na ino Miyato-on niyo so ini diyandi rukano o Kadnan niyo a Bunar? Tharo-on niran: A owai; na Ipananawag o Phananawag ko pagulutan niran: A Mata-an a so Mor-ka o Allah na si-i ko manga Darowaka;-

45. Siran so Puphangalang ko lalan o Allah go Puphuloloba-an

غَوَاشٍ ۚ وَكَذَلِكَ نَجْزِي الظَّالِمِينَ ﴿٤١﴾

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا
الصَّالِحَاتِ لَنُكَفِّرَنَّ
نَفْسًا
إِلَّا وَسِعَهَا أَوْلِيَانِكَ أَصْحَابُ
الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٤٢﴾

وَنَزَعْنَا مَا فِي صُدُورِهِمْ مِّنْ غَلِيظٍ نَّجْوَى
مِنْ نَحْوِهِمْ أُتُوا لَوْلَا الْحَمْدُ لِلَّهِ
الَّذِي هَدانا لِهَذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا
أَنَّ هَدانا اللَّهُ لَقَدْ جَاءَتْ رُسُلًا مِنَّا بِالْحَقِّ
وَنُودُوا أَنْ تِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِي أُورِثْتُمُوهَا
بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٤٣﴾

وَنَادَى أَصْحَابُ الْجَنَّةِ أَصْحَابَ النَّارِ أَنْ قَدْ
وَجَدْنَا مَا وَعَدَنَا رَبُّنَا حَقًّا فَهَلْ وَجَدْتُمْ
مَا وَعَدَ رَبُّكُمْ حَقًّا قَالُوا نَعَمْ فَأَذَّنَ مُؤَذِّنٌ
بَيْنَهُمْ أَنْ لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الظَّالِمِينَ ﴿٤٤﴾

الَّذِينَ يَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ اللَّهِ وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا

niran non a kabukhog iyan: Go siran na so Akhirat na o Ongkirun niran.

46. Na ka-alutan siran sa runding, go adun a manga Mama ko liyawao o pagulut a makikilala iran so oman i isa kiran sabap ko manga Tanda iran: na Iputhawag iran ko manga tao ko Sorga: A Kalilintad a si-i Rukano: Da siran non Makasolud, a siran na adun a Panginam iran (sa Kapakasolud iran ko Sorga).

47. Na igira-a miyatingur so manga Kailai ran ko tampar ko manga tao ko Naraka, na Tharon niran: Kadnan nami! Di Kamingka mbaloya a pud ko pagtao a manga Darowaka.

48. Go adun a Thawagun o manga tao ko pagulut a manga Mama a makikilala iran siran sabap ko manga Tanda iran, sa Tharon niran: Ino Miyakalinding rukano so piyanimo iyo (a manga Tamok) go so Kiyapanakabor iyo?

49. Ba siran naya so Inishapa iyo sa da-a Phakasampa-in kiran o Allah a Limo? (Tharon kiran a:) Solud kano ko Sorga: Da-a Pangan-dam iyo, go da-a Mimboko iyo.

50. Na Itawag o manga tao ko Naraka ko manga tao ko Sorga: Sirayati kami niyo ko ig o di na so

وَهُمْ بِالْآخِرَةِ كَافِرُونَ ﴿٤٥﴾

وَبَيْنَهُمَا حِجَابٌ وَعَلَى الْأَعْرَافِ رِجَالٌ
يَعْرِفُونَ كُلًّا بِسِيمَنَّهُمْ وَنَادُوا أَصْحَابَ
الْجَنَّةِ أَنْ سَلِّمُوا عَلَيْنَا لَعَلَّكُمْ تَعْرِفُونَنَا
وَهُمْ يَطْمَعُونَ ﴿٤٦﴾

وَإِذَا صُرِفَتْ أَبْصَارُهُمْ تِلْقَاءَ أَصْحَابِ
النَّارِ قَالُوا رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا مَعَ الْقَوْمِ
الظَّالِمِينَ ﴿٤٧﴾

وَنَادَى أَصْحَابُ الْأَعْرَافِ رِجَالًا يَعْرِفُونَهُمْ
بِسِيمَنَّهُمْ قَالُوا مَا آغَى عَنْكُمْ جَمْعَكُمْ
وَمَا كُنْتُمْ تَشْتَكِرُونَ ﴿٤٨﴾

أَهْتَوَى الَّذِينَ أَقْسَمْتُمْ لَا يَنَالُهُمُ اللَّهُ
بِرَحْمَةٍ أَدْخَلُوا الْجَنَّةَ لَا يَخُوفٌ عَلَيْكُمْ
وَلَا أَنْتُمْ تَحْزَنُونَ ﴿٤٩﴾

وَنَادَى أَصْحَابُ النَّارِ أَصْحَابَ الْجَنَّةِ
أَنْ أَيْضُوا عَلَيْنَا مِنَ الْمَاءِ أَوْ مِمَّا

ini Pagupur rukano o Allah. Isum-bag iran: A Mata-an! A so Allah na ini Sapar Iyan a dowaya ko da Pamaratiyaya;-

51. Siran na biyaloi ran so Agama iran a Kabimbangan go Katumbangan, go Miyakalimpang kiran so Kaoyagoyag ko Doniya. Na sa Alongan nai na Phakalipatan Nami siran, lagid o Kiyapakalipati ran ko kitumo ko Alongan niran na go so Kiyasangka-a iran ko manga Ayat Ami.

52. Na Sabunsabunar a bigan Nami siran sa Kitab, a Piyagosai Ami Sukaniyan si-i ko Kata-o,-a Torowan a go Limo ko Pagtao a Mapaparatiyaya.

53. Ba adun a Punaya-on niran a rowar ko pakatana iyan? Si-i ko Alongan a Makatalingoma so pakatana iyan, na Matharo o siran a Miyamakalipaton gowani: A Sabunar a Mini-oma o manga Sogo o Kadnan tano so Bunar. Na ba-adun a manga Panandigan tano ka-an tano iran Masandig? O di na batano phakakasoya (ko Doniya)? Ka-an tano Makanggalubuk sa salakao ko Pinggalubuk tano. Sabunar a Miyabinasa iran so manga ginawa iran, go miyakawatan kiran so Piyangumba-alan niran a Kabokhag.

54. Mata-an! A aya Kadnan niyo na so Allah, a Miyadun ko manga

رَزَقَكُمْ اللَّهُ فَأَلْوَا إِنَّ اللَّهَ حَرَمَهُمَا
عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٥١﴾

الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَهُمْ لَهْوًا وَلَعِبًا
وَعَرَّتْهُمْ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا فَالْيَوْمَ
نَنْسَهُمْ كَمَا نَسُوا لِقَاءَ يَوْمِهِمْ
هَذَا وَمَا كَانُوا بِآيَاتِنَا
يَجْحَدُونَ ﴿٥١﴾

وَلَقَدْ جِئْتَهُمْ بِكِتَابٍ فَصَلْنَاهُ عَلَىٰ عَلَيْهِمْ
هُدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٢﴾

هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا تَأْوِيلَهُ يَوْمَ يَأْتِي تَأْوِيلَهُ
يَقُولُ الَّذِينَ نَسُوهُ مِنْ قَبْلُ قَدْ جَاءَتْ
رُسُلٌ رَبِّنَا بِالْحَقِّ فَهَلْ لَنَا مِنْ شُفَعَاءَ
فَيَشْفَعُوا لَنَا أَوْ نُرَدُّ فَنَعْمَلْ غَيْرَ الَّذِي
كُنَّا نَعْمَلُ قَدْ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ وَضَلَّ
عَنَّهُمْ مَا كَانُوا يَفْرَتُونَ ﴿٥٣﴾

إِنَّ رَبَّكُمْ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ

Langit a go so Lopa sa Miyakanum Alongan, oriyan niyan na mithakna ko Aras: Ipundalong Iyan so Gaga-wi-i ko Daondao, na Puphakitondog iyan non sa maga-an: Go (Inadun Niyan) so Alongan, go so Olan, go so manga Bito-on, a Paonotonot ko Sogowan Niyan. Tanodan ka ruk Iyan so Kiyapangadun go so Sogowan; Soti so Allah, a Kadnan o manga Ka-adun!

55. Panguni kano ko Kadnan niyo sa kapangalimbaba-an go Masolun: Mata-an! A Sukaniyan na di Niyan khabaya-an so Puphulalawan.

56. Go di kano Phaminasa ko Lopa, ko oriyan o kiyatanor iyan, go Panguni kano Ron sa Makapan-tag sa kaluk a go Arap: Mata-an! A so Limo o Allah na marani ko Miphipiypiya.

57. Go Sukaniyan so Pumbotawan ko manga ndo a Puphamalata ko ona-an o Limo Iyan: Tamap sa igira-a miyaka-awid sa Gabon a Kapupunudan (sa Oran), na ipamaka-ig Ami sukaniyan ko Ingud a miyatai (so Lopa-on), na Pakatoronun Nami ron so ig, na isabap Ami ron a Kapakagumawa Mi ko oman i manga Onga: Lagid aya man a Kaphakagumawa Mi ko Miyamatai: Ka-angkano Puphakatadum.

وَالْأَرْضِ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ
عَلَى الْعَرْشِ يُغْشَى اللَّيْلَ النَّهَارَ يَطْلُبُهُ
حَثِيثًا وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ وَالنُّجُومُ
مُسَخَّرَاتٌ بِأَمْرِ رَبِّهِ ۗ أَلَا لَهُ الْخَلْقُ وَالْأَمْرُ
تَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿٥٦﴾

أَدْعُوا رَبَّكُمْ تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً إِنَّهُ
لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ ﴿٥٥﴾

وَلَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ بَعْدَ
إِصْلَاحِهَا وَادْعُوهُ خَوْفًا وَطَمَعًا إِنَّ
رَحْمَتَ اللَّهِ قَرِيبٌ مِّنَ
الْمُحْسِنِينَ ﴿٥٦﴾

وَهُوَ الَّذِي يُرْسِلُ الرِّيحَ بُشْرًا
بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهِ ۗ حَتَّىٰ إِذَا أَقْلَتِ
سَحَابًا نُّفِثَ لَهَا سَفْنُهُ لِيَلْدَمِيَّتْ فَأَنْزَلْنَا
بِهِ الْمَاءَ فَأَخْرَجْنَا بِهِ مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ
كَذَٰلِكَ نُخْرِجُ الْمَوْتَىٰ لَعَلَّكُمْ
تَذَكَّرُونَ ﴿٥٧﴾

58. Na so Ingud a Mapiya, na Puphakagumao so Mangunguto-on sabap sa idin o Kadnan Niyan: Na so (Ingud a) marata, na da-a Phakagumao ron (a Mangunguto) inonta o kapulogati: Lagid aya a gi-i Ami kashalinsalina Magosai ko manga Tanda ko pagtao a Mananalamat (ko Allah).

59. Sabunsabunar a Siyogo Ami so Nuh ko pagtao Niyan, na Pitharo Iyan: Hai pagtao Akun! Showasowata niyo so Allah! Ka da-a Tohan niyo a salakao Rukaniyan. Mata-an! A ipukhawan Nakun sukano ko siksa ko Alongan a lubi a Mala!

60. Pitharo o manga Nakoda ko pagtao Niyan: A Mata-an! A Pukhailai ami Suka dun ko Kadadag a Mapayag.

61. Pitharo o Nuh: Hai pagtao Akun! Da Rakun so Kadadag: Ogaid na Sakun na Sogo a pho-on ko Kadnan o manga Ka-adun!

62. Ipushampai Akun rukano so manga Sogowan o Kadnan Ko: go Puphanguthoma-an Ko sukano, go Katawan Ko pho-on ko Allah so di niyo katawan.

63. Ino a go kano Phamumusa sa Kiyapakaoma rukano o undao a pho-on ko Kadnan niyo, a Minggolalan ko Mama a pud rukano, ka-

وَالْبَلَدُ الطَّيِّبُ يَخْرُجُ نَبَاتُهُ بِإِذْنِ رَبِّهِ
وَالَّذِي خَبثَ لَا يَخْرُجُ إِلَّا نَكِدًا
كَذَلِكَ نُصِرِفُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ
يَشْكُرُونَ ﴿٥٨﴾

لَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ فَقَالَ لِقَوْمِهِ
أَعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ إِنِّي
أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿٥٩﴾

قَالَ الْمَلَأُ مِنْ قَوْمِهِ إِنَّا لَنَرُّكَ فِي
ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٦٠﴾

قَالَ لِقَوْمِهِ لَيْسَ بِي ضَلَالَةٌ وَلَكِنِّي
رَسُولٌ مِنَ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٦١﴾

أَبْلَغُكُمْ رَسُولًا لِيَمُنُّوا وَيَتَّقُوا اللَّهَ
وَأَعْلَمُ مِنَ اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦٢﴾

أَوْ عَجِبْتُمْ أَنْ جَاءَكُمْ ذِكْرٌ مِنْ رَبِّكُمْ عَلَى
رَجُلٍ مِنْكُمْ لِيُنذِرَكُمْ وَلِتَتَّقُوا وَلَعَلَّكُمْ

angkano Niyam Mapaka-ikhtiyar,- go angkano Makapananggila, ka-angkano Mipangalimo?

64. Na Piyak ambokhag iran, na Siyabut Ami Sukaniyan, go so manga pud Iyan ko Kapal: Na inulud Ami so siran a Piyakambokhag iran so manga Ayat Ami. Mata-an! A siran na Miyabaloi siran a pagtao a di Phamakanono!

65. Go (Siyogo Ami ko pagtao a) Ad, so Pagari ran a Hud. Pitharo Iyan: Hai pagtao Akun! Showasowata niyo so Allah! Ka da-a Tohan niyo a salakao Rukaniyan. Ino kano di Phananggila?

66. Pitharo o manga Nakoda a so da Pamaratiyaya ko pagtao Niyam: A Mata-an! A sukami na Pukhailai ami Suka dun ko Kamomondowi! Go Mata-an! A sukami na Sabunar a arangan nami Ruka na pud ko manga Bokhag!

67. Pitharo o Hud: Hai pagtao Akun! Da-a Kamomondowi Rakun, na ogaid na Sakun na Sogo a phoon ko Kadnan o manga Ka-adun!

68. Ipushampai Akun rukano so manga Sogowan o Kadnan Ko: Go Sakun na Puphanguthoma rukano a kasasana-an.

69. Ino a go kano Phamumusa sa Kiyapakaoma rukano o undao a

تَرْحُمُونَ ﴿١٣﴾

فَكَذَّبُوهُ فَأَنْجَيْنَاهُ وَالَّذِينَ مَعَهُ فِي
الْفُلْكِ وَأَغْرَقْنَا الَّذِينَ كَذَّبُوا
بِآيَاتِنَا إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا عَمِينَ ﴿١٤﴾

﴿١٥﴾ وَإِلَىٰ عَادٍ أَخَاهُمْ هُودًا قَالَ يَا قَوْمِ
اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُ ۖ أَفَلَا
تَتَّقُونَ ﴿١٦﴾

قَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ ۚ
إِنَّا لَنَرُّكَ فِي سَفَاهَةٍ وَإِنَّا لَنَنْظُرُكَ
مِنَ الْكَاذِبِينَ ﴿١٧﴾

قَالَ يَا قَوْمِ لَيْسَ بِي سَفَاهَةٌ وَلَكِنِّي
رَسُولٌ مِّن رَّبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٧﴾

أَتَيْتُكُمْ رَسُولًا مِّن رَّبِّي وَأَنَا كَا
نَاصِحٌ أَمِينٌ ﴿١٨﴾

أَوْ يَجِبُ أَنْ جَاءَكُمْ ذِكْرٌ مِّن رَّبِّكُمْ

pho-on ko Kadnan niyo a Minggolalan ko Mama a pud rukano, kangkano Niyan Mapaka-iktiyar? Na Tadumi niyo gowani a balowin kano Niyan a manga Khalifah ko oriyani o pagtao Nuh, go Piyakalawan kano Niyan ko Ka-adun sa Kapanga-ala. Na Tadumi niyo so manga Limo o Allah: Ka-angkano Makasulang sa Maliwanag.

70. Pitharo iran: Ba aya Kiyapakatalingomangka rukami, na an ami Masimba so Allah a Isa Isa Sukanian, go an ami kaganati so Pushimba-an o manga lokus ami? Na Talingoma-an Ka rukami so Ipuhangangaluk Ka rukami, o pud Ka ko manga Bunar!

71. Pitharo (o Hud): A Sabunar a adun a Miyatangtud rukano a pho-on ko Kadnan niyo a siksa go Rarangit: Ino kano Rakun gi-i Pakiphawala Makapantag ko manga ngaran a ini Pamutho niyo ron-sukano go so manga lokus iyo, - a da-a Initoron non o Allah a Katantowan? Na nayao kano: Ka Mata-an! A Sakun na pud iyo, a pud o Khinanayao.

72. Na Siyabut Ami Sukaniyan go so manga pud Iyan, sabap ko Limo a pho-on Rukami, na Tini-phad Ami so Kaposan o siran a Piyakambokhag iran so manga Ayat Ami go di siran Mapaparatiyaya.

عَلَى رَجُلٍ مِّنكُمْ لِيُنذِرَكُمْ
وَأَذْكُرُوا إِذْ جَعَلَكُمْ خُلَفَاءَ مِن
بَعْدِ قَوْمِ نُوحٍ وَزَادَكُمْ فِي الْخَلْقِ
بَضْطَةً فَأَذْكُرُوا آيَةَ اللَّهِ لَعَلَّكُمْ
تَفْلِحُونَ ﴿٦١﴾

قَالُوا أَأَجِئْنَا لِنَعْبُدَ اللَّهَ وَحْدَهُ
وَنَذَرَ مَا كَانُوا يَعْبُدُ آبَاءَنَا
فَأَنبِئَايِمًا تَعِدُّنَا إِن كُنتَ مِنَ
الصَّادِقِينَ ﴿٧٠﴾

قَالَ قَدْ وَقَعَ عَلَيْكُمْ مِّن رَّبِّكُمْ
رِجْسٌ وَعَظْبٌ أَتَجِدُونَنِي فِي
أَسْمَاءٍ سَمَّيْتُمُوهَا أَنْتُمْ وَآبَاءَكُمْ
مَا نَزَلَ اللَّهُ بِهَا مِنْ سُلْطَانٍ فَاَنْظُرُوا
إِنِّي مَعَكُمْ مِنَ الْمُنْظِرِينَ ﴿٧١﴾

فَأَنْبِئْنَهُ وَالَّذِينَ مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّا
وَقَطَعْنَا دَابِرَ الَّذِينَ كَذَّبُوا آيَاتِنَا
وَمَا كَانُوا مُؤْمِنِينَ ﴿٧٢﴾

73. Go (Siyogo Ami ko pagtao a) Samood so Pagari ran a Salih. Pitharo Iyan: Hai pagtao Akun! Showasowata niyo so Allah; ka da-a Tohan niyo a salakao Rukaniyan. Sabunar a adun a Miyakaoma rukano a Karina a pho-on ko Kadnan niyo! Kati-i so Onta o Allah a nana-o niyo: Na botawani niyo Sukaniyan ko Kapuphangangan Niyan ko Lopa o Allah, go di niyo ron thumon so marata, ka Masogat kano o siksa a Malipudus.

74. Na Tadumi niyo gowani a balowin kano Niyan a manga Khalifah ko oriyani o Ad go Bigan kano Niyan sa Darpa ko Lopa: Gi-i kano Makambabalai ko manga Kapan-taran non sa manga Torogan, go Puphanonggirub kano ko manga Palao sa manga Walai; na Tadumi niyo so manga Limo o Allah, go di kano Phaminasa ko Lopa a Mama-kakaid kano.

75. Pitharo o manga Nakoda a siran so Miyamanakabor ko pagtao Niyan ko siran a di Pakanganganinun-a Miyamaratiyaya a pud kiran: A ba niyo Katawi a Mata-an! A so Salih na Siyogo a pho-on ko Kadnan Niyan? Pitharo iran: A Mata-an! A sukami na so ini Sogo-on na Parparatiyaya-an Nami oto.

76. Pitharo o siran a Miyamana-kabor: A Mata-an! A sukami na so Piyaratiyaya niyo to na Inongkirami.

وَالَّذِينَ تَتَّبِعُوا خَلْقَهُمْ
يَتَقَوَّمُوا عِبَادُ اللَّهِ مَا لَكُمْ مِنْ
إِلَهِ غَيْرِهِ، قَدْ جَاءَكُمْ بَيِّنَةٌ
مِّن رَّبِّكُمْ هَذِهِ نَاقَةُ اللَّهِ لَكُمْ
آيَةٌ فَذُرُّوهَا تَأْكُلُ فِي أَرْضِ اللَّهِ
وَلَا تَمْسُوهَا يُسْوَءَ فَيَأْخُذْكُمْ عَذَابٌ
أَلِيمٌ ﴿٧٣﴾

وَأَذْكُرُوا إِذْ جَعَلَكُمْ خُلَفَاءَ مِنْ
بَعْدِ عَادٍ وَبَوَّأَكُمْ فِي الْأَرْضِ
تَتَّخِذُونَ مِنْ سُهولِهَا قُصُورًا
وَتَنْجُونَ الْجِبَالَ يَبُوتًا فَاذْكُرُوا
آيَةَ اللَّهِ وَلَا تَعْتُوا فِي الْأَرْضِ
مُفْسِدِينَ ﴿٧٤﴾

قَالَ أَعْمَلُوا الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا مِنْ
قَوْمِهِ لِلَّذِينَ اسْتَضَعُّوا لِمَنْ
ءَامَنَ مِنْهُمْ أَتَعْلَمُونَ أَنَّ صَالِحًا
مُرْسَلٌ مِّن رَّبِّهِ، قَالُوا إِنَّا بِمَا
أُرْسِلَ بِهِءُ مُؤْمِنُونَ ﴿٧٥﴾

قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا
بِالَّذِيءُءَامَنْتُمْ بِهِءُ كَافِرُونَ ﴿٧٦﴾

77. Na Biyono iran so Onta, go Pimaratabatan niran so Sogowan o Kadnan niran, go Pitharo iran: A hai Salih! Talingoma-an Ka rukami so Ipuhangangaluk Ka rukami, o Suka na pud ko manga Sogo!

78. Na Miyadansal siran o Linog, na Kiyapita-an siran ko manga Ingud iran a Miyamangundur!

79. Na inawa-an Niyan siran, go Pitharo Iyan: Hai pagtao Akun! Sabunsabunar a Minisampai Akun rukano so Sogowan o Kadnan Ko: Go Kiyapanguthoma-an Ko suka-no, na ogaid na di niyo Khabaya-an so Puphamanguthoma!

80. Go (Siyogo Ami) so Lut: Gowani na Pitharo Iyan ko pagtao Niyan: A ino niyo gi-i nggolaola-a so Piyakasingai a da-a ba-on Minggolaola a Miya-ona an niyo a isa bo ko manga Ka-adun?

81. Mata-an! A sukano na aya dun a Puphangabaya-an niyo na so manga Mama a sambu o manga Babai: Kuna, ka sukano na pagtao a Mimamalawani.

82. Na da-a ini sumbagon o pagtao Niyan a rowar sa Kiyatharowa iran: Sa Paka-awa-a niyo siran ko Ingud iyo: Ka Mata-an siran a mangtao a Shosoti!

فَعَقَرُوا النَّاقَةَ وَعَتَوْا عَنْ أَمْرِ رَبِّهِمْ وَقَالُوا يُصَلِّحُ آثِنَا بِنَا عِدْنَا إِنْ كُنْتَ مِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٧٧﴾

فَأَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَأَصْبَحُوا فِي دَارِهِمْ جَدِيمِينَ ﴿٧٨﴾

فَتَوَلَّى عَنْهُمْ وَقَالَ يَا قَوْمِ لَقَدْ أَنْبَأْتُكُمْ رَسُولًا رَبِّي وَنَصَحْتُ لَكُمْ وَلَكِنْ لَا تُحِصُونَ النَّاصِحِينَ ﴿٧٩﴾

وَلَوْطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ أَتَأْتُونَ الْفُجُحَةَ مَا سَبَقَكُمْ بِهَا مِنْ أَحَدٍ مِّنَ الْعَالَمِينَ ﴿٨٠﴾

إِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ الرِّجَالَ شَهْوَةً مِّنْ دُونِ النِّسَاءِ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ مُّسْرِفُونَ ﴿٨١﴾

وَمَا كَانَتْ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا أَوْخَرُجُوهُمْ مِّنْ قَرْيَتِكُمْ إِنَّهُمْ أَنَاسٌ يَنْطَهُرُونَ ﴿٨٢﴾

83. Na Siyabut Ami Sukaniyan a go so manga Ta-alokon, inonta so Karoma Niyan: Ka miyabaloi a pud ko Miyamangibagak (ko siksa).

84. Na Piyakaoranan Nami siran sa Oran (a Ator): Na Pamimikira-nangka so Miyambutad o kiya-akiran ko manga rarata i Ongar!

85. Go (Siyogo Ami ko) pagtao a Madyan so Pagari ran a Shu'aib. Pitharo Iyan: Hai pagtao Akun! Showasowata niyo so Allah; ka da-a Tohan niyo a salakao Rukaniyan. Sabunar a adun a Miyakaoma rukano a Karina a pho-on ko Kadnan niyo! Na Tarotopa niyo so Kapagasad go so Kathimbang, go di niyo khorangi ko manga Manosiya so nganinganin niran; go di kano Phaminasa ko Lopa ko oriyani o Kiyatanor iyan: Giyoto man i Mapiya rukano, o sukano na Khipaparatiyaya.

86. Go di kano Phamagayan ko oman i lalan, a Puphangangaluk kano, go Phangalangan niyo ko lalan o Allah so Miyaratiyaya Rukaniyan, go Pumbabanogun niyo ron a kabukhog iyan; go Tadumi niyo gowani ko maito kano, na Piyakadukul kano Niyan. Na Pamimikiran niyo so Miyambutad o kiya-akiran ko Miyamaminasa.

87. Na Mata-an a adun a saba-ad rukano a Piyaratiyaya iran so ini

فَأَنجَيْنَاهُ وَأَهْلَهُ إِلَّا أَمْرًا تَهُ كَانَتْ
مِنَ الْعَاقِبِينَ ﴿٨٣﴾

وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَطَرًا فَأَنْظُرْ
كَيْفَ كَانَتْ عَاقِبَةُ
الْمُجْرِمِينَ ﴿٨٤﴾

وَالِإِلَى مَدِينٍ أَخَاهُمْ شُعَيْبًا قَالَ
يَنْقُورِمُ عَبِدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ
مِنَ إِلَهٍ غَيْرُهُ قَدْ جَاءَتْكُمْ بَيِّنَةٌ
مِّن رَّبِّكُمْ فَأَوْفُوا الْكَيْلَ
وَالْمِيزَانَ وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ
أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تَتَّبِعُوا فِي
الْأَرْضِ بَعْدَ إِصْلَاحِهَا ذَلِكُمْ
خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٨٥﴾

وَلَا تَقْعُدُوا بِكُلِّ صِرَاطٍ
تُوعَدُونَ وَتَضُدُونَ عَن سَبِيلِ اللَّهِ
مَنْ آمَنَ بِهِءِ وَتَبْغُونَهَا
عِوَجًا وَأَذْكُرُوا إِذْ كُنْتُمْ
قَلِيلًا فَكَثَرْتُمْ وَأَنْظُرُوا كَيْفَ
كَانَتْ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ ﴿٨٦﴾

وَإِنْ كَانَ طَائِفَةٌ مِّنْكُمْ آمَنُوا

Sogo Rakun, go adun a saba-ad a da iran Paratiyaya-a, na Phantang kano taman sa Kokomun tano o Allah: Ka Sukaniyan i taralbi a Mapiya ko manga Kokoman.

بِالَّذِي أَرْسَلْتُمْ بِهِ وَطَائِفَةٌ لَمْ يُؤْمِنُوا
فَأَصْبِرُوا حَتَّى يَحْكُمَ اللَّهُ بَيْنَنَا وَهُوَ
خَيْرُ الْحَاكِمِينَ ﴿٨٧﴾

88. Pitharo o manga Nakoda a so Miyamanakabor ko pagtao Niyan: A Mata-an a Phaka-awa-an nami Suka dun hai Shu'aib! Go so Miyamaratiyaya a pud Ka pho-on ko Ingud ami, inonta o Mata-an a komasoi Kano ko okit tano. Pitharo Iyan: A ti apiya di Ami kabaya?

﴿٨٨﴾ قَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا مِنْ قَوْمِهِ
لنُخْرِجَنَّكَ يَشْعِيبُ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَكَ
مِنْ قَرِينِنَا أَوْ لَنَعُودَنَّ فِي مِلَّتِنَا قَالَ أُولُو
كُلِّ دَهْرٍ ﴿٨٨﴾

89. Sabunar a kha-angcob Ami so Allah sa kabokhag, o kasoi Kami ko okit iyo ko oriyan o masa a kiyalupasa Rukami Ron o Allah; go di Rukami khapakai i ba Kami Ron kasoi inonta o kabaya o Allah, a Kadnan Nami. Mararangkom o Kadnan Nami a Kata-o so lango-wan taman. So bo so Allah i Siyarigan Nami. Kadnan Nami! Kokoma Kamingka a go so pagtao Ami sa Ontol, ka Suka i Taralbi a Mapiya ko manga Kokoman.

قَدْ أَفْرَيْنَا عَلَى اللَّهِ كَذِبًا إِنْ عُدْنَا فِي
مِلَّتِكُمْ بَعْدَ إِذْ بَخَّسْنَا اللَّهُ مِنْهَا
وَمَا يَكُونُ لَنَا أَنْ نَعُودَ فِيهَا إِلَّا أَنْ يَشَاءَ
اللَّهُ رَبُّنَا وَسِعَ رَبُّنَا كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا عَلَى
اللَّهُ تَوَكَّلْنَا رَبَّنَا افْتَحْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ قَوْمِنَا
بِالْحَقِّ وَأَنْتَ خَيْرُ الْفَصِّحِينَ ﴿٨٩﴾

90. Na Pitharo o manga Nakoda a so da Pamaratiyaya ko pagtao Niyan: Ibut amai ka Onotan niyo so Shu'aib, na Mata-an! A sukano sa maoto na Miyangalologi dun!

وَقَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ لَئِن
اتَّبَعْتُمْ شُعَيْبًا إِنَّكُمْ إِذًا لَخٰسِرُونَ ﴿٩٠﴾

91. Na Miyasogat siran o Linog, na Kiyapita-an siran ko manga Ingud iran a Miyamangundur!

فَأَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَأَصْبَحُوا فِي دَارِهِمْ
جِثْمِينَ ﴿٩١﴾

92. So siran a Piyakambokhag iran so Shu'aib na lagid o ba siran ro-o da Maadun: Siran a Piyakambokhag iran so Shu'aib, na Miyabalo i siran a siran i manga logi!

93. Na Inawa-an Niyan siran, go Pitharo Iyan: Hai Pagtao Akun! Sabunsabunar a Minisampai Akun rukano so manga. Pakawit o Kadnan Ko: Go Piyanguthoma-an Ko sukano, na andamanaya i Kipumboko-on Nakun ko pagtao a da Pamaratiyaya!

94. Na da-a Siyogowan Nami a Ingud sa Nabi, a ba Ami da sogatun ko tao ron so Masikot go so Karomasayan, ka-an siran Makapangalimbaba-an.

95. Oriyan niyan na siyambiyani Nami so butad a marata sa Mapiya, taman sa Mithagompiya siran, na Pitharo iran: A Sabunar a Minisogat ko manga lokus tano so Karomasayan go so Kapakadadaya! Na siniksa Ami siran sa Minitalumba, a siran na di ran Mai-inungka.

96. Na opama ka Mata-an! A so tao ko manga Ingud na Miyaratiyaya siran go Miyananggila siran, na Puluka-an Nami kiran ndun so manga Kapiya-an a pho-on ko Langit a go so Lopa; na ogaid na kagiya a Piyakambokhag iran (so manga Sogo), na siniksa Ami siran sabap ko Pinggalubuk iran (a Marata).

الَّذِينَ كَذَّبُوا شُعَيْبًا كَانُوا لَمْ يَفْنَوْا فِيهَا
الَّذِينَ كَذَّبُوا شُعَيْبًا كَانُوا هُمُ
الْخَاسِرِينَ ﴿١٢﴾

فَنَوَىٰ عَنْهُمْ وَقَالَ يَ قَوْمٍ لَقَدْ
أَبْلَغْتُكُمْ رَسُولًا مِّن رَّبِّي وَنَصَحْتُ
لَكُمْ فَكَيْفَ عَاسَىٰ عَلَىٰ قَوْمٍ
كَافِرِينَ ﴿١٣﴾

وَمَا أَرْسَلْنَا فِي قَرْيَةٍ مِّن نَّبِيٍّ إِلَّا
أَخَذْنَا أَهْلَهَا بِالْأَسَاءِ وَالضَّرَّاءِ
لَعَلَّهُمْ يَضُرَّعُونَ ﴿١٤﴾

ثُمَّ بَدَّلْنَا مَكَانَ السَّيِّئَةِ الْحَسَنَةَ حَتَّىٰ
عَفَوْا وَقَالُوا قَدْ مَسَّ آيَاتُنَا الضَّرَّاءُ
وَالسَّرَّاءُ فَأَخَذْنَاهُمْ بَغْتَةً وَهُمْ
لَا يَشْعُرُونَ ﴿١٥﴾

وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرَىٰ آمَنُوا وَاتَّقَوْا
لَفَتَحْنَا عَلَيْهِم بَرَكَاتٍ مِّنَ السَّمَاءِ
وَالْأَرْضِ وَلَٰكِن كَذَّبُوا فَأَخَذْنَاهُم بِمَا
كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿١٦﴾

97. Ba sasana so manga tao ko manga Ingud sa di kiran Makatalingoma so siksa Ami ko Gagawi-i a siran na Khitotorogun siran?

أَفَأَمِنَ أَهْلُ الْقُرَىٰ أَن يَأْتِيَهُمْ بَأْسُنَا
بَيِّنَاتًا وَهُمْ نَائِمُونَ ﴿١٧﴾

98. O di na ba sasana so manga tao ko manga Ingud sa di kiran Makatalingoma so siksa Ami ko Daondao a siran na Mabibimban siran?

وَأَمِنَ أَهْلُ الْقُرَىٰ أَن يَأْتِيَهُمْ بَأْسُنَا
ضُحًى وَهُمْ يَلْعَبُونَ ﴿١٨﴾

99. Ba siran sasana (sa Malupas siran) ko siksa o Allah?- Da-a somasana (sa Kalupas) ko siksa o Allah, a rowar ko pagtao a Miyangalologi!

أَفَأَمِنُوا مَكْرَ اللَّهِ فَلَا يَأْمَنُ
مَكْرَ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ
الْخَاسِرُونَ ﴿١٩﴾

100. Ba da Makanggonana-o ko siran a Puphamangowali ko Lopa ko oriyana o (Kiyabinasa o) tao ron, a o kabaya Ami, na Khisogat Ami kiran (so siksa) sabap ko manga Dosa iran, go khaparkat Ami so manga poso iran na siran na di siran Mamakanug?

أَوَلَمْ يَهْدِ لِلَّذِينَ يَرِثُونَ الْأَرْضَ
مِن بَعْدِ آهْلِهَا أَن لَّوَنَشَاءُ أُصْبِتَهُمْ
يَذُنُّوهُمْ وَنَطْبَعُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ فَهُمْ
لَا يَسْمَعُونَ ﴿٢٠﴾

101. Giyoto man so manga Ingud a Puphanotholun Nami Ruka so saba-ad ko manga To-tholan non: Na Sabunsabunar a mini-oma kiran o manga Sogo kiran so manga Rarayag a karina: Na da iran Paratiyaya-a so Piyakambokhag iran sa Paganai. Lagid aya a kaputhotopi o Allah ko manga poso o da pamaratiyaya.

تِلْكَ الْقُرَىٰ نَقِضُ عَلَيْكَ مِنْ أَنْبِيَآهَا
وَلَقَدْ جَاءَهُمْ رَسُولُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا
كَانُوا لِيُؤْمِنُوا بِمَا كَذَّبُوا مِنْ
قَبْلُ كَذَلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِ
الْكَافِرِينَ ﴿٢١﴾

102. Na da-a Miyato-on Nami ko kadakulan kiran a (Katoman sa)

وَمَا وَجَدْنَا لِأَكْثَرِهِمْ مِنْ عَهْدٍ

diyandi: Ka Mata-an a Miyato-on Nami so kadakulan kiran a da dun Pangongonotan.

103. Oriyan niyan na Siyogo Ami ko kiya-ipos iran so Musa rakhus o manga Tanda Ami ko Pir-aon a go so manga Nakoda ko pagtao niyan, na Siyangka iran noto: Na Pamimikiranangka so miyambutad o kiya-bolosan o Miyamaminasa.

104. Na Pitharo o Musa: Hai Pir-aon! Mata-an! A Sakun na Sogo a pho-on ko Kadnan o manga Ka-adun,-

105. Patot a da-a Tharo-ongko Makapantag ko Allah a rowar ko Bunar. Sabunar a adun a Minioma ko rukano a Marayag a Karina a pho-on ko Kadnan niyo: Na Pakao-notangka Rakun so manga Moriyat-ao o Israil.

106. Pitharo (o Pir-aon): A o ba adun a Mini-omangka a Tanda, na Guma-on Ka,-o Suka na pud ko manga Bunar.

107. Na ini ithog Iyan so Badas Iyan, na sa maoto na Sukaniyan na (Mimbaloi a) Nipai, a Marayag!

108. Go Tiyonggos Iyan a Lima Niyan, na sa maoto na Sukaniyan na Lominindao ko khibabantai!

وَإِنْ وَجَدْنَا أَكْثَرَهُمْ لَفٰسِقِينَ ﴿١٠٢﴾

ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْ بَعْدِهِم مُّوسَىٰ بِآيَاتِنَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ ۖ فَظَلَمُوا بِهَا فَأَنْظُرْ

كَيْفَ كَانَتْ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ ﴿١٠٣﴾

وَقَالَ مُوسَىٰ يَنْفِرُونَ فِي رَسُولٍ مِّن رَّبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٠٤﴾

حَقِيقٌ عَلَىٰ أَنْ لَا أَقُولَ عَلَى اللَّهِ إِلَّا الْحَقُّ قَدْ جِئْتُكُمْ بِبَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ فَأَرْسِلْ مَعِيَ بَنِي إِسْرَائِيلَ ﴿١٠٥﴾

قَالَ إِنْ كُنْتَ جِئْتَ بِآيَةٍ فَأْتِ بِهَا إِنْ كُنْتَ مِنَ الصّٰدِقِينَ ﴿١٠٦﴾

فَأَلْقَىٰ عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ ثُعْبَانٌ مُّبِينٌ ﴿١٠٧﴾

وَنَزَعَ يَدَهُ فَإِذَا هِيَ بَيْضَاءُ لِلنّٰظِرِينَ ﴿١٠٨﴾

109. Pitharo o manga Nakoda ko pagtao o Pir-aon: A Mata-an na-i! A titho a Balik Mata a Mapasang.

قَالَ الْمَلَأَمِنْ قَوْمِ فِرْعَوْنَ إِنِّي هَذَا
لَسِحْرٌ عَلِيمٌ ﴿١٠٩﴾

110. Kabaya Iyan a Mapaka-awa kano Niyan ko Lopa iyo: Na anto-na-a i Iphando iyo?

يُرِيدُ أَنْ يُخْرِجَكُمْ مِنْ أَرْضِكُمْ فَمَاذَا
تَأْمُرُونَ ﴿١١٠﴾

111. Pitharo iran (ko Pir-aon): A Pakanayawangka go si Pagari Niyan; go Sogowingka so manga Ingud sa Kalimod iran-

قَالُوا أَرْجَاهُ وَأَخَاهُ وَأَرْسِلْ فِي الْمَدَائِنِ
حَاشِرِينَ ﴿١١١﴾

112. Ka-a niran ruka Mapaka-song so oman i Balik Mata a Mapasang.

يَأْتُوكَ بِكُلِّ سِحْرٍ عَلِيمٍ ﴿١١٢﴾

113. Na Miyakaoma so manga Balik Mata ko Pir-aon Na Pitharo iran: A Mata-an! A adun a balas rukami o mabaloi kami a sukami i Mamakada-ag!

وَجَاءَ السَّحَرَةُ فِرْعَوْنَ قَالُوا إِنَّا
لَنَا لَأَجْرٌ إِنْ كُنَّا نَحْنُ الْغَالِبِينَ ﴿١١٣﴾

114. Pitharo iyan: Owai, go Mata-an! A sukano na pud dun ko manga dadashug (rakun).

قَالَ نَعَمْ وَإِنَّكُمْ لَمِنَ الْمُفْرَبِينَ ﴿١١٤﴾

115. Pitharo iran: Hai Musa! O Suka i (Mona) Mithog, o di na sukami i (Mona) Mamangithog?

قَالُوا يَا مُوسَى إِمَّا أَنْ تُلْقَى وَإِمَّا أَنْ
تَكُونَ نَحْنُ الْمُلْقِينَ ﴿١١٥﴾

116. Pitharo Iyan: A ithog kano (Mona). Na kagiya Mithog siran, na miyabalik iran so manga Mata o manga Manosiya, go Kiyapakalukan niran siran: Go Miyakamba-al siran sa Balik mata a Mala.

قَالَ الْقَوْمُ فَلَمَّا آلَقُوا سَحَرُوا
أَعْيَبَ النَّاسِ وَأَسْتَرْهَبُوهُمْ وَجَاءَهُمْ
بِسِحْرِ عَظِيمٍ ﴿١١٦﴾

117. Na ini Ilaham Ami ko Musa: A ithogun Ka so Badas Ka:

﴿١١٧﴾ وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنْ أَلْقِ

Na sa maoto na Sukaniyan na Liyolok Iyan so ipuphamagakal iran!

عَصَاكَ فَإِذَا هِيَ تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُونَ ﴿١١٧﴾

118. Na Mithakna so Bunar. Na miya-ilang so Pinggalubuk iran.

فَوَقَعَ الْحَقُّ وَبَطَلَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١١٨﴾

119. Na Miyapugus siran ro-o, go Miyamakandod siran a Miyamakaito.

فَغُلِبُوا هُنَا لِكَ وَأَنْقَلَبُوا صَغِيرِينَ ﴿١١٩﴾

120. Na Miyamangigupha so manga Balik Mata a Makasosodod siran.

وَأَلْقَى السَّحَرَةَ سَاجِدِينَ ﴿١٢٠﴾

121. Miyatharo iran: a Piyaratiyaya Mi so Kadnan o manga Kadnun,

قَالُوا أَمْ نَأْتِي رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٢١﴾

122. A Kadnan o Musa a go so Haroun.

رَبِّ مُوسَى وَهَارُونَ ﴿١٢٢﴾

123. Pitharo o Pir-aon: A Piyaratiyaya niyo Sukaniyan ko da Akun rukano pun Kapando-i? Mata-an! A giya-i na titho a ikmat a ini ikmat iyo to sangka-i a Ingud ka-a niyo ron Mapaka-awa so tao ron: Na katokawan niyo bo.

قَالَ فِرْعَوْنُ أَمْ أَنَا آذَنٌ لِّكُتُبٍ
إِنَّ هَذَا الْمَكْرُ مَكْرٌ تُمِئْتُمْ فِي الْمَدِينَةِ
لِنُخْرِجُوا مِنْهَا أَهْلَهَا فَسَوْفَ تَعْمَلُونَ ﴿١٢٣﴾

124. Mata-an a Pakipamolangko dun so manga barokan niyo go so manga ai niyo sa di makapagotonod, oriyan niyan na Mata-an a Pakisola-akun sukano dun langon.

لَأَقْطَعَنَّ أَيْدِيَكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ مِنْ خَلْفٍ ثُمَّ
لَأَصْلَبَنَّكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿١٢٤﴾

125. Pitharo Iran: A Mata-an! A Sukami, na si-i Kami bo ko Kadnan Nami Phamangundod:

قَالُوا إِنَّا إِلَى رَبِّنَا مُنْقَلِبُونَ ﴿١٢٥﴾

126. Na aya bo a indanug ka Rukami na giya Kiyaparatiyaya Ami ko manga Tanda o Kadnan Nami ko Kiyapakaoma Niyan Rukutano! Kadnan Nami! Bugi kamingka sa Kapantang, go Tarima-a Kamingka a Khimbabayorantang (Ruka)!

127. Na Pitharo o manga Nako-da ko pagtao o Pir-aon: A bangka mbotawani so Musa a go so pagtao Niyan, ka-an siran Makapaminasa ko Lopa, go angka Niyan kaganati a go so manga Katohanan ka? Pitharo iyan: A Pamono-on tano so manga Wata iran a Mama; na lamba-an tano so manga Babai kiran; ka Mata-an! A sukutano i Maka-o ombao Kiran a Puphaman-garasi.

128. Pitharo o Musa ko pagtao Niyan: A Panguni kano sa Tabang ko Allah, go Phantang kano: Ka Mata-an! a so Lopa na ruk o Allah, Pakiphangowaliyan Niyan noto ko tao a kabaya Iyan ko manga Oripun Niyan; na so (Mapiya-a) khabolo-san na bagiyon o Khipanananggila.

129. Pitharo Iran: A riyasai kami, ko Dangka rukami pun Kapakatalingoma, go si-i ko oriyon o Kiyapakatalingomangka rukami. Pitharo Iyan: a Mata-tangkud a so Kadnan niyo na mbinasa-an Niyan so ridowai niyo go ishambi kano

وَمَا نَقِمُ مِنْهَا إِلَّا أَنْتَ أَمْ نَمُنَّا بِمَا تَبَيَّنَتْ
رَبِّنَا لِمَاجَاءِ تَنَارِ رَبِّنَا أَوْ غَرَّ عَلَيْنَا صَبْرًا
وَنُوفِنَا مُسْلِمِينَ ﴿١٢٦﴾

وَقَالَ الْمَلَأُ مِنْ قَوْمِ فِرْعَوْنَ أَتَدْرُمُوسَى
وَقَوْمَهُ يُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ وَيَذُرُكَ
وَأَ الْهَتَّكَ قَالَ سَنَقْبِلُ أَبْنَاءَهُمْ
وَنَسْتَحْيِي نِسَاءَهُمْ وَإِنَّا فَوْقَهُمْ
قَاهِرُونَ ﴿١٢٧﴾

قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ اسْتَعِينُوا بِاللَّهِ
وَاصْبِرُوا إِنَّ الْأَرْضَ لِلَّهِ يُورِثُهَا
مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَالْعَاقِبَةُ
لِلْمُتَّقِينَ ﴿١٢٨﴾

قَالُوا أَوِذِنَا مِنْ قَبْلِ أَنْ تَأْتِيَنَا وَمَنْ
بَعْدِ مَا جِئْتَنَا قَالَ عَسَى رَبُّكُمْ
أَنْ يَهْلِكَ عِدْوَتُكُمْ
وَيَسْتَخْلَفَكُمْ فِي الْأَرْضِ

Niyan a manga Khalifah ko Lopa; ka-a Niyan Mailai o antona-ai Punggolaola-an niyo.

130. Na Sabunsabunar a ini siksa Ami ko pagtao o Pir-aon so Miya-kapira ragon (a laon): Go so Kiyakhorang o manga Onga ka-an siran Mamakatanod.

131. Na igira-a miyakaoma kiran so Mapiya, na Tharo-on niran: A ruk tano wai-i; na o masogat siran a marata, na isundit iran so sokna a marata ko Musa a go so manga pud Iyan! Tanodan! Ka Mata-an! A so sokna iran a marata na si-i bo phon ko Allah, na ogaid na so kadakulan kiran na di ran katawan!

132. Na Pitharo iran: Apiya antona-a i Khitalingomangka rukami a Tanda, a ipulimpang Ka rukami oto, na di ami Suka dun Pharatiyaya-an.

133. Na Biyotawanan Nami kiran so Lapai: Go so Tarapan, go so Koto, go so manga Babak, go so Rogo: A manga Tanda a Piyamakarayag: Na ba siran ndun Mimaratabat,- go mimbalo i siran a pagtao a manga Baradosa.

134. go masa a kiya paka toron o Siksa ko Pir-awn a go so Pagtao niyan, na Tharo-on niran: Hai Musa! Pangunin Kamingka ko Kadnan Ka sabap ko ini diyandi

فَيَنْظُرُ كَيْفَ تَعْمَلُونَ ﴿١٢٩﴾

وَلَقَدْ أَخَذْنَا آلَ فِرْعَوْنَ بِالسِّينِ
وَنَقَصْنَا مِنَ الشَّجَرِ لَعَلَّهُمْ
يَذَكَّرُونَ ﴿١٣٠﴾

فَإِذَا جَاءَتْهُمْ الْحَسَنَةُ قَالُوا لَنَا هَذِهِ
وَإِنْ تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ يَطَّيَّرُوا بِمُوسَى
وَمَنْ مَعَهُ، أَلَا إِنَّمَا طَّيَّرَهُمْ عِنْدَ اللَّهِ
وَلَكِنْ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٣١﴾

وَقَالُوا مَهْمَا تَأْتِنَا بِهِ مِنْ آيَةٍ
لَتَسْحَرْنَا بِهَا فَمَا نَحْنُ لَكَ
بِمُؤْمِنِينَ ﴿١٣٢﴾

فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الطُّوفَانَ وَالْجُرَادَ
وَالْقُمَّلَ وَالضَّفَادِعَ وَالِدَّمَاءَ إِنَّتِ
مُفْضَلَتٍ فَأَسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا
مُجْرِمِينَ ﴿١٣٣﴾

وَلَمَّا وَقَعَ عَلَيْهِمُ الرِّجْزُ قَالُوا لِمُوسَى
ادْعُ لَنَا رَبَّكَ بِمَا عَهِدَ عِنْدَكَ لَئِن
كَشَفْتَ عَنَّا الرِّجْزَ لَنُؤْمِنَنَّ لَكَ

Iyan Ruka: Ka Ibut o Pokasangka rukami so siksa, na Mata-an a Paratiyaya-an nami Suka dun, go Mata-an a Sogo-on nami dun a Monot Ruka so manga Moriyatao o Israil.

135. na si-i ko masa a pakawatanun o Allah kiran pokasun so siksa taman ko ta-alik a siran na riya-ot iran Sukaniyan,- na sa maoto na siran na Mbarungkas siran!

136. Na Siniksa Ami siran: Ka Inulud Ami siran ko Ragat, sabap ko Mata-an! A siran na Piyakambo-khag iran so manga Tanda Ami, go miyabalo i siran a da iran Inungka-a Sukaniyan.

137. Na Piyakipangowaliyan Ami ko pagtao a so siran a di siran Pakanganganinun, so manga Subangan o Lopa go so manga Sudupan Niyan,- a so Piyakathagompiya Mi so dalam iyan. Na Miyatarotop so Katharo o Kadnan Ka a Mapiya ko manga Moriyatao o Israil, sabap ko Kiyaphantang iran; na Piyowalas Ami so Miyapasad o Pir-aon go so pagtao niyan, go so Pimbabalai ran a manga Poporo.

138. Na Piyakaripag Ami so manga Moriyatao o Israil ko Kalodan. Na Miyatalingoma iran a pagtao a rurutukan niran so manga Barahala iran. Pitharo iran: Hai

وَلَنُرْسِلَنَّ مَعَكَ بَنِي إِسْرَائِيلَ ﴿١٣٥﴾

فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُمْ الرِّجَالَ إِلَىٰ
أَجَلٍ هُمْ بَلَغُوهُ إِذَا هُمْ يَنْكُثُونَ ﴿١٣٦﴾

فَأَنْقَمْنَا مِنْهُمْ فَأَغْرَقْنَاهُمْ فِي الْيَمِّ
بِأَيْدِيهِمْ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَكَانُوا عَاقِبَةً
غَافِلِينَ ﴿١٣٧﴾

وَأَوْرَثْنَا الْقَوْمَ الَّذِينَ كَانُوا
يُستَضْعَفُونَ مَشْرِقَ الْأَرْضِ
وَمغربِهَا الَّتِي بَرَكْنَا فِيهَا وَتَمَّتْ
كَلِمَةُ رَبِّكَ الْحُسْنَىٰ عَلَىٰ بَنِي إِسْرَائِيلَ
بِمَاصِبُهُمْ وَأَدْمَرْنَا مَا كَانُوا يَصْنَعُونَ
فِرْعَوْنُ وَقَوْمُهُ وَمَا كَانُوا
يَعْرِشُونَ ﴿١٣٧﴾

وَجَنُوزًا بِبَنِي إِسْرَائِيلَ الْبَحْرَ فَأَتَوْا
عَلَىٰ قَوْمٍ يَعْكُفُونَ عَلَىٰ أَصْنَانٍ لَهُمْ
قَالُوا يَا مُوسَىٰ اجْعَلْ لَنَا إِلَهًا كَمَا لَهُمْ

Musa! Sungai Kamingka sa Tohan a lagid o manga Tohan niran. Pitharo Iyan: A Mata-an! A sukano na pagtao a da-a manga Mulung iyo.

139. Mata-an! A siran naya na Miyabinasa so okit iran,-go Miyailang so Pinggalubuk iran.

140. Pitharo Iyan: A ba-adun a salakao ko Allah a Pumbabanogun Ko rukano a Tohan, a Sukaniyan na Piyakalawan kano Niyan ko manga Ka-adun (ko masa niyo)?

141. Go gowani na siyabut Ami sukano ko pagtao o Pir-aon, a irarasai ran rukano so marata a siksa, ka Puphamono-on niran so manga Wata iyo a Mama na Phulamba-an niran so manga Babai rukano: Na matatago ro-o man so Tiyoba a pho-on ko Kadnan niyo a lubi a Mala.

142. Na ini diyandi Ami ko Musa so tulo polo Gawi-i, na inomanan Nami oto sa sapolo: Na miyaganap so wakto o diyandi o Kadnan, Niyan, a pat polo Gawi-i (a Kipumbitiyara-i Niyan non). Na Pitharo o Musa ko Pagari Niyan a Haroun: A Samb-i Akongka ko pagtao Akun: Go Phiyapiya Ka, go Dingka khuduga so okit o Puphamaminasa.

143. Na kagiya a maoma o Musa so diyandi Ami (a Kapumbitiyarai),

ءَالِهَةً ۚ قَالَ إِنَّكُمْ قَوْمٌ يَّجْهَلُونَ ﴿١٣٨﴾

إِنَّ هَؤُلَاءِ مِثْرٌ مِّثْرَهُمْ فِيهِ وَيَطِلُّ مَا كَانُوا يَعمَلُونَ ﴿١٣٩﴾

قَالَ أَغَيَّرَ اللَّهُ أَبْغِيكُمْ إِلَهًا وَهُوَ فَضَّلَكُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿١٤٠﴾

وَإِذْ أَجْبَيْتَكُمْ مِنْ آلِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُوءَ الْعَذَابِ يُقْتَلُونَ أَبْنَاءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ وَفِي ذَلِكُمْ بَلَاءٌ مِنْ رَبِّكُمْ عَظِيمٌ ﴿١٤١﴾

﴿١٤٢﴾ وَوَعَدْنَا مُوسَى ثَلَاثِينَ لَيْلَةً وَأَتَمَمْنَا بِعَشْرِ فَنَمَّ مِيقَتَ رَبِّهِ ۖ أَرْبَعِينَ لَيْلَةً وَقَالَ مُوسَى لِأَخِيهِ هَارُونَ أَخْلَفْنِي فِي قَوْمِي وَأَصْلِحْ وَلَا تَتَّبِعْ سَبِيلَ الْمُفْسِدِينَ ﴿١٤٣﴾

وَلَمَّا جَاءَ مُوسَى لِمِيقَاتِنَا وَكَلَّمَهُ رَبُّهُ ۖ

na ini Mbitiyarai Sukaniyan o Kadnan Niyan, Pitharo Iyan: Kadnan Ko! Paki-ilai Ka Rakun, ka Anakun Suka Mapagilailai. Pitharo (o Allah): A Diyakongka dun Khailai; na ogaid na Patungingka so Palao; na o Thatakna ko darpa iyan, na Khailai Akongka. Na kagiya a Mapayag so Tihaya o Kadnan Niyan ko Palao, na miyabaloi Niyan a Miyaropuoput, na Minipapus so Musa a Pipinsanun. Na kagiya a Makatanod na Miyatharo Iyan: Soti Ka (Ya Rabbi)! Mithaobat Ako Ruka, go Sakun i Paganai ko Miyamaratiyaya.

144. Pitharo Iyan: Hai Musa! Mata-an! A Sakun na Tinindos Akun Suka ko manga Manosiya, sabap ko manga Pakawit Akun go so Kinimbitiyara-in Ko Ruka: Na Kupitingka so ini bugai Akun Ruka, go tapi Ka ko Miyamanalamat.

145. Na Inisorat Ami Ron si-i ko manga Ondang Ondang so langowan taman, a Thoma go osayan ko langowan taman: Na (Pitharo Ami Ron a:) Kupitingkaya Shabunsabunar, go Sogo-on Ka ko Pagtaongka a Kupiti ran so lubi ron a Mapiya: Ka Phaki-ilai Ko Rukano dun so Ingud o manga Darowaka,-

146. Phakitalikhodan Ko dun so manga Ayat Akun ko siran a Khipanakabor ko Lopa sa di Ontol:

قَالَ رَبِّ أَرِنِي أَنْظُرْ إِلَيْكَ قَالَ لَنْ
تَرِنِّي وَلَكِنْ أَنْظُرْ إِلَى الْجَبَلِ فَإِنِ
أَسْتَقَرَّ مَكَانَهُ فَسَوْفَ تَرِنِّي فَلَمَّا
تَجَلَّى رَبُّهُ لِلْجَبَلِ جَعَلَهُ دَكًّا
وَخَرَّ مُوسَىٰ صَعِقًا فَلَمَّا أَفَاقَ قَالَ
سُبْحَانَكَ بُنْتُ إِلَيْكَ وَأَنَا أَوَّلُ
الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٤٣﴾

قَالَ يَمُوسَىٰ إِنِّي اصْطَفَيْتُكَ عَلَى
النَّاسِ بِرِسَالَتِي وَبِكَلِمِي فَخُذْ
مَاءَ آتِيَتِكَ وَكُن مِمَّنْ
الشَّاكِرِينَ ﴿١٤٤﴾

وَكَتَبْنَا لَهُ فِي الْأَلْوَابِ مِنْ كُلِّ
شَيْءٍ مَوْعِظَةً وَتَفْصِيلًا لِكُلِّ شَيْءٍ
فَخُذْهَا بِقُوَّةٍ وَأْمُرْ قَوْمَكَ يَأْخُذُوا
بِأَحْسَنِهَا سَأُرِيكُمْ دَارَ الْفَاسِقِينَ ﴿١٤٥﴾

سَأَصْرِفُ عَنْ آيَاتِيَ الَّذِينَ يَتَكَبَّرُونَ
فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَإِنْ يَرَوْا

Na o mailai ran so oman i Ayat, na di ran noto Paratiyaya-an; go o Mailai ran so lalan ko Torowan, na di ran noto Khowa-an a lalan; na o Mailai ran so lalan ko Kada-dag, na Khowa-an niran noto a lalan. Giyoto man na sabap ko Mata-an! A siran na Piyakambokhag iran so manga Ayat Ami, go siran na da iran noto Inungka-a.

147. Na so siran a Piyakambokhag iran so manga Ayat Ami go so Kitumo ko Akhirat,- na Miya-ilang so manga Galubuk iran: Ba-adun a imbalas kiran a rowar ko Pinggalubuk iran?

148. Na mimba-al so pagtao o Musa ko oriyen (o Kiyalalakao Niyan), pho-on ko manga Imbolawan niran, sa Sapi a Lawas iyan, a Mapuphaka-unga: Ba iran da Mailai a Mata-an! A sukaniyan na di niyan siran Mipumbitiyarai, go di niyan siran Khatoro sa la-lan? Biyaloi ran noto (a Tohan) na Mimbalo i siran a manga Darowaka.

149. Na kagiya a Makashundit siran, go Miya-ilai ran a Mata-an a siran na Sabunar a Miyadadag siran, na Pitharo iran: Ibut ka o di tano Kalimo-on o Kadnan tano go di tano Niyan napi-i, na Mata-an a khabalo i tano dun a pud ko Miyangalologi.

كَلَّآءِآيَةٍ لَا يُؤْمِنُونَ بِهَا وَإِن يَرَوْا
سَبِيلَ الرُّشْدِ لَا يَتَّخِذُوهُ سَبِيلًا
وَإِن يَرَوْا سَبِيلَ الغَىِّ يَتَّخِذُوهُ
سَبِيلًا ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا
وَكَانُوا عَنْهَا غَافِلِينَ ﴿١٤٦﴾

وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَلِقَاءِ
الْآخِرَةِ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ هَلْ
يُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كَانُوا
يَعْمَلُونَ ﴿١٤٧﴾

وَاتَّخَذَ قَوْمُ مُوسَىٰ مِنْ بَعْدِهِ مِنْ
حُلِيِّهِمْ عِجْلًا جَسَدًا لَّهُ خَوَارِجٌ
الَّذِينَ يَرَوْنَ أَنَّهُ لَا يُكَلِّمُهُمْ وَلَا يَهْدِيهِمْ
سَبِيلًا اتَّخَذُوهُ وَكَانُوا
ظَالِمِينَ ﴿١٤٨﴾

وَمَا سَقَطَ فِي أَيْدِيهِمْ وَرَأَوْا أَنَّهُمْ
قَدْ ضَلُّوا قَالُوا لَئِن لَّمْ يَرْحَمْنَا رَبُّنَا
وَيَغْفِرْ لَنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ
الْخَاسِرِينَ ﴿١٤٩﴾

150. Na kagiya a Makandod so Musa ko pagtao Niyan, a Pukhararangitan a Makamboboko, na Pitharo Iyan: A Mikharatarata a Kiyasambi-i niyo Rakun ko oriyan (o Kiyalalakao Akun): Ino niyo Pagonai so Sogowan o Kadnan niyo? Na ini ithog Iyan so manga Ondang Ondang, sa Kiyaputan Niyan a Olo i Pagari Niyan, sa Punggandurun Niyan sa ginawa Niyan. Pitharo (o Haroun): Wata i Ina! Mata-an! A so pagtao na da-a Ko iran pakanganina, go maito bo na Mbono-on Nako iran! Na Dingka Phakapiyaa a ginawa o manga ridowai sa sabap Rakun, go di Akongka mbaloya a pud ko pagtao a manga Darowaka.

151. Pitharo Iyan: Kadnan Ko! Napi-i Akongka go so Pagari Ko! Go Pakasoluda Kamingka ko Limo o Ka! Ka Suka i lubi a Makalimoon ko Puphamangalimo!

152. Mata-an! A so siran a biyaloi ran so Sapi (a Tohan) na Khasogat siran ndun a Rarangit a phon ko Kadnan niran, go Kahina-an ko Kaoyagoyag ko Doniya: Na lagid aya a imbadal Ami ko Puphamangumba-al sa Kabokhag.

153. Na so siran a Miyanggalubuk iran so manga rarata, oriyan niyan na Mithaobat siran ko oriyan noto go Miyaratiyaya siran,- na Mata-an! A so Kadnan Ka ko ori-

وَلَمَّا رَجَعَ مُوسَىٰ إِلَىٰ قَوْمِهِ غَضْبَانَ
أَسْفًا قَالَ بِنِسْمَا خَلَقْتُهُنِي مِنْ بَعْدِي
أَعْمَلْتُمْ أَمْرَ رَبِّكُمْ وَأَلْقَى الْأَلْوَابِحَ
وَأَخَذَ بِرَأْسِ أَخِيهِ يَجُرُّهُ إِلَيْهِ قَالَ ابْنَ أُمَّ
إِنَّ الْقَوْمَ اسْتَضَعُّوْنِي وَكَادُوا
يَقْتُلُونَنِي فَلَا تَشْمِتْ بِالْأَعْدَاءِ
وَلَا تَجْعَلْنِي مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿١٥٠﴾

قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلِإِخِي وَأَدْخِلْنَا
فِي رَحْمَتِكَ وَأَنْتَ أَرْحَمُ
الرَّحِيمِينَ ﴿١٥١﴾

إِنَّ الَّذِينَ اتَّخَذُوا الْعِجْلَ سَيِّئًا لَّهُمْ
غَضَبٌ مِنْ رَبِّهِمْ وَذِلَّةٌ فِي الْحَيَاةِ
الدُّنْيَا وَكَذَلِكَ نَجْزِي
الْمُفْتَرِينَ ﴿١٥٢﴾

وَالَّذِينَ عَمِلُوا السَّيِّئَاتِ ثُمَّ تَابُوا مِنْ
بَعْدِهَا وَآمَنُوا إِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا
لَعَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٥٣﴾

yan noto na titho a Manapi, a Makalimo-on.

154. Na kagiya a lomunggao ko Musa so gani, na kinowa Niyan so manga Ondang Ondang: A adun a matatago-on ko ini Soraton a Torowan go Limo a ruk o siran a Ikaaluk iran so Kadnan niran.

155. Na Miyamili so Musa ko pagtao Niyan sa pito polo a Mama si-i ko wakto a diyandi Ami: Na kagiya madansal siran o Linog, na Pitharo Iyan: Kadnan Ko! O ini kabaya-a Ka na Miyabinasangka siran gowani, a go Sakun: Bangka Rukami mbinasa-an so Pinggalubuk o manga lalong Rukami? Da-a salakao saya a rowar sa Tiyoba-a Ka: Ndadagun Ka sa sabap saya so tao a kabaya-a Ka, go Thoro-on Ka so tao a kabaya-a Ka. Suka i Panarigan Nami: Na Napi-i Kamingka go Kalimo-on Ka Mingka; a Suka i Taralbi a Mapiya ko manga Nanapi.

156. Na Tangkudangka a adun a bagiyan Nami si-i sangkai a Doniya a Mapiya, go si-i sa Akhirat: Mata-an! a Sukami na Mimbalingan Kami Ruka. Pitharo (o Allah): A so siksa Akun na Ishogat Akun noto ko tao a kabaya Akun; go so Limo Akun na langkap ko langowan taman. Na Thangkudun na Kun naya a ruk o siran a Khipanangngila, go Puthonain niran so

وَلَمَّا سَكَتَ عَنْ مُوسَى الْغَضَبُ
أَخَذَ الْأَلْوَابِحَ وَفِي نُشْحَتِهَا هُدًى
وَرَحْمَةٌ لِلَّذِينَ هُمْ لِرَبِّهِمْ يَرْهَبُونَ ﴿١٥٤﴾

وَأَخَارَ مُوسَى قَوْمَهُ سَبْعِينَ رَجُلًا
لِّمِيقَاتِنَا فَلَمَّا أَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ
قَالَ رَبِّ لَوْ شِئْتَ أَهْلَكْتَهُم مِّن قَبْلُ
وَإِنِّي أَتُهْلِكُهُمْ فَأَفْعَلُ السُّفْهَاءُ مِنَّا إِنَّ
هِيَ إِلَّا فِتْنَتُكَ تُضِلُّ بِهَا مَن تَشَاءُ
وَتَهْدِي مَن تَشَاءُ أَنْتَ وَلِيْنَا فَاعْرِفْنَا
وَارْحَمْنَا وَأَنْتَ حَيُّ الْغَفِيرِينَ ﴿١٥٥﴾

﴿١٥٦﴾ وَأَكْتَبْنَا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا
حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ إِنَّا هُدْنَا إِلَيْكَ
قَالَ عَذَابِي أُصِيبُ بِهِ مَن أَشَاءُ
وَرَحْمَتِي وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ
فَسَاكِنْتُمْهَا الَّذِينَ يَنْقُوتُونَ وَيُؤْتُونَ
الزَّكَاةَ وَالَّذِينَ هُمْ بِآيَاتِنَا
يُؤْمِنُونَ ﴿١٥٦﴾

Zakat, go siran na siran na so mangga Ayat Ami i Paparatiyaya-an niran;-

157. Siran na Phagonotan niran so Sogo, a Nabi a Umami, so Pukhaton niran Sukaniyan a Misosoratsi-i kiran,- ko Taurat go so Injil;- a Pushogo kiran ko Mapiya go Pushapar kiran ko Marata; go Puphakai kiran ko manga Pipiyago Pushapar kiran ko manga Rarata; go Puphaka pokas kiran ko manga pupunud iran go so manga rurugun a misasanggolai kiran. Na so siran a Miyamaratiyaya-on, go Mishulasula-on, go Miyamanabangon, go Miyamangonot ko (Qur-an a) Sindao a so Initoron a Pud Iyan,- na siran man na siran i Phamakasulang sa Maliwaganag.

158. Tharowangka (Ya Muhammad): Hai manga Manosiya! Mata-an! A Sakun na Sogo rukano o Allah langon, a so khiruk ko Kapa-ar ko manga Langit a go so Lopa: Da-a Tohan a inonta Sukaniyan: A Puphangoyag go Puphangimatai. Na Paratiyaya-a niyo so Allah go so Sogo Iyan, a Nabi a Umami, a so Mapaparatiyaya ko Allah go so manga Katharo Iyan: Na Onoti niyo Sukaniyan, ka-angkano Makakudug sa Ontol.

159. Na adun a pud ko pagtao o Musa a isa ka Sagorompong a Iputhoro iran so Bunar, go o Ontolun niran Sukaniyan.

الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الرَّسُولَ النَّبِيَّ
الْأُمِّيَّ الَّذِي يَجِدُونَهُ مَكْنُوبًا
عِنْدَهُمْ فِي التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ
يَأْمُرُهُمْ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَاهُمْ
عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُحِذُّ لَهُمُ
الطَّبِيبَاتِ وَيُحَرِّمُ عَلَيْهِمُ الْخَبَائِثَ
وَيَضَعُ عَنْهُمْ إِصْرَهُمْ وَالْأَغْلَالَ
الَّتِي كَانَتْ عَلَيْهِمْ فَالَّذِينَ آمَنُوا
بِهِ وَعَزَّرُوهُ وَنَصَرُوهُ وَاتَّبَعُوا
التَّوْرَ الَّذِي أَنْزَلَ مَعَهُ فَأُولَئِكَ هُمُ
الْمُفْلِحُونَ ﴿١٥٧﴾

قُلْ يَتَّبِعُوا النَّاسَ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ
إِلَيْكُمْ جَمِيعًا الَّذِي لَهُ مُلْكُ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يُحْيِي
وَيُمِيتُ فَآمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ النَّبِيِّ
الْأُمِّيَّ الَّذِي يُوْمِنُ بِاللَّهِ
وَكَلِمَتِهِ وَأَتَّبِعُوهُ لَعَلَّكُمْ
تَهْتَدُونَ ﴿١٥٨﴾

وَمِنْ قَوْمِ مُوسَى أُمَّةٌ يَهْدُونَ بِالْحَقِّ
وَبِهِ يَعْدِلُونَ ﴿١٥٩﴾

160. Na Pimba-aba-ad Ami siran sa sapolo a go dow a ka lokus a manga pagtao. Na ini Ilaham Ami ko Musa, gowani ko Manguni ron sa ig so pagtao Niyan: A Buntolon Ka so Badas Ka ko Ator: Na Kiyambowatan noto a sapolo a go dow a Bowalan: Sabunar a Kiyatokawan o oman i isa ka lokus so saguba iran. Na ini sayap Ami kiran so Gabon, go Initoron Ami kiran so Manna go so (Papanok a) Salwa, (na Pitharo Ami kiran a:) Kangkano ko manga Pipiya a ini Pagupur Ami rukano: Na da Kami ran kabinasa-i, na ogaid na giya ginawa iran i Kiyabinasa-an niran.

وَقَطَعْنَهُمْ اثْنَتَيْ عَشْرَةَ أَسْبَاطًا
أُمَمًا وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ
إِذْ أَسْتَسْقَمُهُ قَوْمُهُ ۚ وَآتَىٰ
أَضْرِبَ بِعَصَاكَ الْحَجَرَ
فَأُتْبِجَسْتُمْ مِنْهُ اثْنَتَا عَشْرَةَ عَيْنًا
قَدْ عَلِمَ كُلُّ أُنَاسٍ مَّشْرِبَهُمْ
وَوَضَّلْنَا عَلَيْهِمُ الْغَمَمَ ۖ وَأَنزَلْنَا عَلَيْهِمُ
الْمَنَّٰ وَالسَّلْوَىٰ ۖ كُلُوا مِنْ
طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ ۖ وَمَا
ظَلَمُونَا وَلٰكِن كَانُوا أَنفُسَهُمْ
يَظْلِمُونَ ﴿١٦٠﴾

161. Na gowani na Pitharo kiran: A Balingkano sangka-i a Ingud (a Baital Moqaddas) go Kangkano ron sa sadun sa kabaya iyo, go Tharokano sa ikhada a dosa go solud kano ko Paitao sa Kapangalimbaba-an: Ka Napin Nami rukano so manga Kasala-an niyo; Phagomanoman Nami dun so (Balas ko) Miphipyapiya.

وَإِذْ قِيلَ لَهُمُ اسْكُنُوا هَذِهِ
الْقَرْيَةَ وَكُلُوا مِنْهَا حَيْثُ
شِئْتُمْ وَقُولُوا حِطَّةٌ وَادْخُلُوا
الْبَابَ سُجَّدًا نَّغْفِرْ لَكُمْ
خَطِيئَتَيْكُمْ سَتَزِيدُ
الْمُحْسِنِينَ ﴿١٦١﴾

162. Na siyambiyani o siran a, da kiran Pamaginontolan sa Katharo a salakao ko Pitharo kiran; na Piya-katoronan Ami siran sa siksa a phoon ko Langit, sabap ko da iran Kapaginontolan.

فَبَدَّلَ الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ قَوْلًا
غَيْرَ الَّذِي قِيلَ لَهُمْ فَأَرْسَلْنَا
عَلَيْهِمْ رِجْرَامًا مِنَ السَّمَاءِ
يَمَا كَانُوا يُظْلِمُونَ ﴿١٦٢﴾

163. Na isha-an Ka kiran so Ingud a matatago ko marani sa Ragat. Gowani ko Pushorang siran sa Pan-

وَسَأَلَهُمْ عَنِ الْقَرْيَةِ الَّتِي كَانَتْ
حَاضِرَةَ الْبَحْرِ إِذْ يَعْدُونَ فِي

do ko Alongan a Sapto. Gowani na Puphakatalingoma kiran so manga Suda iran ko Alongan a sapto iran, andadakudakul, na si-i ko Alongan a di ran Sapto, na di kiran Phakatalingoma: Lagid aya man a Kaputhiyoba Ami kiran, sabap ko da iran Kapangongonotan.

164. Na gowani na Pitharo o isa kiran ka Sagorompong: A ino kano Puphanguthoma sa pagtao a so Allah i Mbinasa kiran o di na shiksa kiran sa siksa a Sangat?- Pitharo iran: A kapamokas sa kataksilan si-i ko Kadnan niyo, go o ba siran Pananggila.

165. Na kagiya a Pakalipatan niran so Inindao kiran, na inilidas Ami so siran a Puphanapar ko Marata; na siniksa Ami so siran a da Pamaginontolan, sa siksa a Sangat, sabap ko Kiyandarowaka iran.

166. Na kagiya a sogokun niran so ini Sapar kiran, na Pitharo Ami kiran: A Mbaloi kano a manga Amo, a Miyamakadapanas.

167. Na gowani na Piyakitokawan o Kadnan Ka a Mata-an a Pakiphangarasiyan Niyan siran ndun, sa taman ko Alongan a Qiyamah, sa tao a Phakisagadan Niyan kiran so Marata a siksa. Mata-an! A so Kadnan Ka na titho a Maga-an i Kandadanug, go Mata-an! A Sukanian na titho a Manapi, a Makalimo-on.

السَّبْتِ إِذْ تَأْتِيهِمْ حِيتَانُهُمْ
يَوْمَ سَكَتٍ لَهُمْ شُرْعَاوِيَوْمَ
لَا يُسْمِعُونَ لَا تَأْتِيهِمْ
كَذَلِكَ نَبَلُوهُم بِمَا كَانُوا
يَفْسُقُونَ ﴿١٦٣﴾

وَإِذْ قَالَتْ أُمَّةٌ مِنْهُمْ لِمَ تَعِظُونَ قَوْمًا اللَّهُ
مُهْلِكُهُمْ أَوْ مُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا
قَالُوا مَعذِرَةٌ إِلَىٰ رَبِّكُمْ وَلَعَلَّهُمْ
يَنْفِقُونَ ﴿١٦٤﴾

فَلَمَّا نَسُوا مَا ذُكِّرُوا بِهِ أَجْنَبْنَا آلَ الَّذِينَ
يَنْهَوْنَ عَنِ السُّوءِ وَأَخَذْنَا الَّذِينَ
ظَلَمُوا بِعَذَابٍ بَئِيسٍ بِمَا كَانُوا
يَفْسُقُونَ ﴿١٦٥﴾

فَلَمَّا عَتَوْا عَنْ مَا نُهُوا عَنْهُ قُلْنَا لَهُمْ كُونُوا
قِرَدَةً خَاسِئِينَ ﴿١٦٦﴾

وَإِذْ تَأَذَّتْ رِبِّكَ لِيُبَعْنَ عَلَيْهِمْ إِلَىٰ
يَوْمِ الْقِيَامَةِ مَنْ يُسْئِلُهُمْ سُوءَ
الْعَذَابِ إِنَّ رَبَّكَ لَسَرِيعُ الْعِقَابِ
وَإِنَّهُ لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٦٧﴾

168. Na Pimba-aba-ad Ami siran ko Lopa a Pishagorompong. Saba-ad kiran so manga bilangatao, na saba-ad kiran na salakao ro-o. Naini tupung Ami kiran so manga pi-piya go so manga rarata: Ka-an siran Makambalingan (ko Ontol).

169. Na adun a Minilapis ko kiya-ipos iran a salapis: A Miyakhawali ran so Kitab, a Pukhowa-an niran so Parayasan sangka-i a korang (a Ingud), go gi-i ran Tharo-on: A Punapin rukutano bo. Na o adun a Makatalingoma kiran a Parayasan a lagid iyan, na Khowa-an niran pun noto. Ba kiran da makowa so diyandi ko Kitab, sa da-a Putharowa iran makapantag ko Allah a inonta so Bunar? Go Kiyapangadian niran so Madadalumon. Na so Ingud a Maori i lubi a Mapiya a bagiyang o siran a Khipanananggila. Ba da-a manga Sabot iyo?

170. Na so siran Komukupit ko Kitab go ini Pamayandug iran so Sambayang,- na Mata-an! A Sukami na di Ami Pagilangun so Balas ko Miphiyapiya.

171. Na gowani na inalangalang Ami so Palao ko Kaporowan niran, makasasaibarat Sukaniyan sa Atup, na tiyangkud iran a mata-an naya! A Phakatana kiran ndun: (Na Pitharo Ami a:) Kupiti niyo so ini bugai Ami rukano Shabunsabunar,

وَقَطَعْنَاهُمْ فِي الْأَرْضِ أَمْمًا مِنْهُمْ
الصَّالِحِينَ وَمِنْهُمْ دُونَ ذَلِكَ
وَيَلُونَهُمْ بِالْحَسَنَاتِ وَالسَّيِّئَاتِ
لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿١٦٨﴾

فَخَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ وَرِثُوا
الْكِتَابَ يَأْخُذُونَ عَرَضَ هَذَا الْأَدْنَى
وَيَقُولُونَ سَيُغْفَرُ لَنَا وَإِنْ يَأْتِهِمْ عَرَضٌ مِثْلَهُ
يَأْخُذُوهُ أَلَمْ يُؤْخَذْ عَلَيْهِمْ مِيثَاقُ الْكِتَابِ
أَنْ لَا يَقُولُوا عَلَى اللَّهِ إِلَّا الْحَقَّ وَدَرَسُوا
مَا فِيهِ وَاللَّذَارُ الْأُخْرَى حَيْرٌ لِلَّذِينَ
يَنْقُورُونَ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٦٩﴾

وَالَّذِينَ يُمَسِّكُونَ بِالْكِتَابِ وَأَقَامُوا
الصَّلَاةَ إِنَّا لَا نَضِيعُ أَجْرَ الْمُصْلِحِينَ ﴿١٧٠﴾

وَإِذْ نَفَخْنَا الْجِبَلِ فَوْقَهُمْ كَأَنَّهُ ظِلَّةٌ
وَوَطْنُوا أَنَّهُ وَاقِعٌ بِهِمْ خُذُوا مَا آتَيْنَاكُمْ
بِقُوَّةٍ وَادْكُرُوا مَا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٧١﴾

go Tatadumi niyo so Madadalu-mon; ka-angkano Makapananang-gila.

172. Na gowani na Piyakaliyo o Kadnan Ka pho-on ko manga Moriyatao a Adam- pho-on ko manga likod iran-so manga Moriya-tao iran, na Piyakishaksian Niyan kiran a ginawa iran, sa (Pitharo Iyan a:) Ba di Sakun i Kadnan niyo?-Pitharo iran: A owai (Suka i Kadnan nami)! Pishaksi-an Nami! Ka o ba niyo Matharo ko Alongan a Qiyamah: I Mata-an! A Sukami na miyabalo i kami a di Ami aya Katawan.

173. O di na o ba niyo Matharo: A aya bo a Miyanakoto na so manga lokus ami gowani, na Miyabalo i kami a manga Moriyatao ko oriyanniran (na Miyakaonot kami kiran): Inongka rukami Mbinasa-an so Pinggolaola o Minggalalubuk sa ribat?

174. Na lagid aya a gi-i Ami Kashumpada Magosai ko manga Ayat; ka-an siran Makambalangan (ko Ontol).

175. Na Pangadi-ingka kiran so Totholan ko (Bal-am Bunu Baorah a) tao a ini bugai Ami ron so manga Ayat Ami, na liyowas iyan noto: Na tiyalokonan sukaniyan o Shaitan, na Miyabalo i a pud ko Mithatari-dadag.

وَإِذْ أَخَذَ رَبُّكَ مِنْ بَنِي آدَمَ مِمَّنْ
ظَهَرِ لَهُمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَأَشْهَدَهُمْ عَلَى
أَنْفُسِهِمْ أَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ قَالُوا بَلَى شَهِدْنَا
أَنْ تَقُولُوا يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّا كُنَّا عَنْ
هَذَا غَافِلِينَ ﴿١٧٢﴾

أَوْ قُولُوا إِنَّمَا أَشْرَكَ آبَاؤُنَا مِنْ قَبْلُ
وَكُنَّا ذُرِّيَّةً مِنْ بَعْدِهِمْ أَفَهِيَ كُنَّا
بِمَافِعَلِ الْمُظْلُومِينَ ﴿١٧٣﴾

وَكَذَلِكَ نَفْصَلُ الْآيَاتِ وَلَعَلَّهُمْ
يَرْجِعُونَ ﴿١٧٤﴾

وَأْتَلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ الَّذِي آتَيْنَاهُ آيَاتِنَا
فَأَسْلَخَ مِنْهَا فَأَتْبَعَهُ الشَّيْطَانُ
فَكَانَ مِنَ الْغَاوِينَ ﴿١٧٥﴾

176. Na o kabaya Ami, na Mata-an a Maphakaoshor Ami sukaniyan sa sabap ro-o; na ogaid na sukaniyan na Mishoramig ko Doniya, go Piyangonotan niyan so Nunga iyan. Na aya ibarat iyan na lagid o Aso: A o Pakabasungingka sukaniyan, na Pakaloloyotun niyan a Dila iyan, o di na dingka khodi-in sukaniyan, na Pakaloloyotun niyan ndun a Dila iyan. Giyoto man i ibarat o pagtao a so Piyakambokhag iran so manga Ayat Ami; na Panotholangka so manga Tothol, ka-aniran Mapuphamimikiran.

177. Miyakaratarata a ibarat o pagtao a so Piyakambokhag iran so manga Ayat Ami go so manga ginawa iran i Bininasa iran.

178. Sa dun sa Toro-on o Allah,- na sukaniyan i Khatoro: Go sadun sa Dadagun Niyan,- na siran man na siran i Phangalologi.

179. Na Sabunsabunar a Miyadun Kami sa ruk o Naraka Jahan-nam a madakul a pud ko manga Jinn go so manga Manosiya: Adun a manga poso iran na di ran noto Ipongudaguda, go adun a manga Mata iran na di ran noto Iphangilailai, go adun a manga Tangila iran na di ran noto Iphamakinug. Siran man na lagid o manga Ayam,- kuna ka siran i lubi a Miyangadadadag: Siran man na siran so di maka-inungka.

وَلَوْ شِئْنَا لَرَفَعْنَاهُ بِهَا وَلَكِنَّهُ أَخْلَدَ
إِلَى الْأَرْضِ وَاتَّبَعَ هَوَاهُ فَشَلَاهُ
كَمَثَلِ الْكَلْبِ إِنْ تَحْمِلْ عَلَيْهِ
يَلْهَثَ أَوْ تَتْرُكْهُ يَلْهَثُ ذَلِكَ
مَثَلُ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَبُوا بَيِّنَاتِنَا
فَأَقْصِرْ الْقَصَصَ لَعَلَّهُمْ
يَتَفَكَّرُونَ ﴿١٧٦﴾

سَاءَ مَثَلًا الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَبُوا بَيِّنَاتِنَا
وَأَنْفُسُهُمْ كَانُوا نَظِيمُونَ ﴿١٧٧﴾

مَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَهُوَ الْمُهْتَدَىٰ وَمَنْ
يُضِلِلْ فَأُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿١٧٨﴾

وَلَقَدْ ذَرَأْنَا لِجَهَنَّمَ كَثِيرًا مِنَ الْجِنَّةِ
وَالْإِنْسِ لَهُمْ قُلُوبٌ لَا يَفْقَهُونَ بِهَا وَلَهُمْ
أَعْيُنٌ لَا يُبْصِرُونَ بِهَا وَلَهُمْ آذَانٌ لَا يَسْمَعُونَ
بِهَا أُولَئِكَ كَأَنْ لَمْ يَسْمَعُوا لَكُمْ أَصْلًا أُولَئِكَ
هُمُ الْغَافِلُونَ ﴿١٧٩﴾

180. Na ruk o Allah so manga ngaran a manga Pipiya: Na Buthon niyo Ron noto; na Ganati niyo so siran a Puphamakasila-in niran so manga ngaran Niyan: Ka imbadal kiran ndun so Pinggolaola iran.

وَلِلَّهِ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ فَادْعُوهُ بِهَا وَذَرُوا
الَّذِينَ يُلْحِدُونَ فِي آسْمَائِهِ
سَيُجْزَوْنَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٨٠﴾

181. Na adun a pud ko Inadun Ami a pagtao a Iputhoro iran so Bunar so Sukaniyan na o Ontolun niran.

وَمِمَّنْ خَلَقْنَا أُمَّةً يَهْدُونَ بِالْحَقِّ وَبِهِ
يَعْدِلُونَ ﴿١٨١﴾

182. Na so Miyamanaplis ko manga Ayat Ami, na shagintonun Ami siran (ko Phakabinasa kiran) sa di ran katawan;

وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا سَنَسْتَدْرِجُهُمْ
مِنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٨٢﴾

183. Go Pakalalanatun Ko siran: Mata-an! A so siksa Akun na Mabagur.

وَأْمَلِي لَهُمْ آيَاتٍ كِيدِي مَتِينٌ ﴿١٨٣﴾

184. Ba iran nda Pamimikirana? A da ko (Muhammad a) Bolayoka Iran i Buthang: Da-a salakao ron a rowar sa Pupha maka-iktiyar a Mapayag.

أَوَلَمْ يَنْفَكُوا مَا بَصَّحْتَهُمْ مِنْ جَنَّةٍ إِنَّ
هُوَ إِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿١٨٤﴾

185. Ba iran nda Mailai so Mala a Kapa-ar ko manga Langit go so Lopa go so Kiya-aduna o Allah ko langowan taman? Go so Kiyatang-kud a Kababaloi a Sabunar a Kiyapakarani o diyandi kiran? Na antona-a i Tothol ko oriyana naya i Pharatiyaya-an niran?

أَوَلَمْ يَنْظُرُوا فِي مَلَكُوتِ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ وَمَا خَلَقَ اللَّهُ مِنْ شَيْءٍ وَأَنْ عَسَىٰ
أَنْ يَكُونَ قَدِ اقْتَرَبَ أَجْلُهُمْ فَبِأَيِّ حَدِيثٍ
بَعْدَهُ يُؤْمِنُونَ ﴿١٨٥﴾

186. Sa dun sa Dadagun o Allah, na da-a Makanggonana-o ron: Na Mbotawanan Niyan siran ko Ka-

مَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَسَ لَا هَادِيَ لَهُ وَيَذَرُهُمْ
فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿١٨٦﴾

pangangakowala iran, a gi-i siran Muromparompak.

187. Iphagisha iran Ruka so Alongan a Qiyamah-o andai Kapakatalingoma niyan? Tharowangka: A Mata-an! A so katawi ron na si-i bo ko Kadnan Ko: Da-a Phakapayag ko wakto Niyan a inonta Sukaniyan. Mapunud ko manga Langit a go so Lopa. Di rukano Makatalingoma o di Mitukao. Iphagisha iran Ruka a lagid o Bangka oto katawi: Tharowangka: A Mata-an! A so katawi ron na si-i bo ko Allah, na ogaid na so kadakulan ko manga Manosiya na di ran katawan.

188. Tharowangka: A da-a Mipapa-ar Akun a bagiyon o ginawa Ko a Ompiya a go da-a Morala inonta sa kabaya o Allah. Na o adun a katawi Ko ko Damapayag, na Mata-an a pakadakulan Akun so Mapiya, go di Rakun misogat so marata: Sakun na matag Ako Puphamakaiktayar, go Puphamanothol sa Mapiya ko pagtao a Mapaparatiyaya.

189. Sukaniyan so (Allah a) Miyadun rukano pho-on ko (Adam a) isa ginawa, go biyaloi Niyan a Miyakapo-on Rukaniyan so Darodopa Iyan, ka-anon Lilintad. Na kagiya a Pamaka-in Niyan Sukaniyan, na Miyarimbit sa Karimbit a Makhap; na Pukhilalakao Niyan

يَسْتَلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ أَيَّانَ مُرْسِنُهَا قُلْ إِنَّمَا
عِلْمُهَا عِنْدَ رَبِّي لَا يُجِيبُهَا لَوْفَهَا إِلَّا هُوَ نَقَلَتْ
فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ لَا تَأْتِيكُمُ إِلَّا بَغْتَةً
يَسْتَلُونَكَ كَأَنَّكَ حَفِيٌّ عَنَّا قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا
عِنْدَ اللَّهِ وَلَٰكِن أَكْثَرَ النَّاسِ

لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٨٧﴾

قُلْ لَا أَمْلِكُ لِنَفْسِي نَفْعًا وَلَا ضَرًّا إِلَّا مَا
شَاءَ اللَّهُ وَلَوْ كُنْتُ أَعْلَمُ الْغَيْبِ
لَأَسْتَكْبَرْتُ مِنَ الْخَيْرِ وَمَا مَسَّنِيَ
السُّوءُ إِن أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ لِّقَوْمٍ

يُؤْمِنُونَ ﴿١٨٨﴾

﴿١٨٧﴾ هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ
وَجَعَلَ مِنْهَا زَوْجَهَا لِيَسْكُنَ إِلَيْهَا
فَلَمَّا تَغَشَّيْهَا حَمَلَتْ حَمْلًا حَفِيظًا
فَمَرَّتْ بِهِ فَلَمَّا أَثْقَلَتْ دَعَا اللَّهُ رَبَّهُمَا
لَئِن آتَيْتَنَا صَبْلًا لَنَكُونَنَّ مِنَ

noto. Na kagiya a Makapunud, na Minipangangarapan Niran ko Allah, a Kadnan Niran: A Mata-an a o bugi Kamingka sa (Wata a) Mapiya; na Mata-an a mabaloi Kami dun a pud ko Miyamanalamat.

190. Na kagiya a bugan Niyan siran sa (Wata a) Mapiya, na mimba-al Siran sa manga Sakotowa Iyan ko ini bugai Niyan Kiran: Na Maporo so Allah a Ka-a awat Iyan ko Ipushakoto Iran non.

191. Ino Iran Puphakasakotowa (ko Allah) so da-a Khamba-alan niyan a maito bo, ka siran na Puhangumba-alan?

192. Go da-a Khagaga iran a tabang kiran, go di ran Khatabangan so manga ginawa iran!

193. Na o Tawagun niyo kiran so Torowan, na di kano iran Khaontan: Magishan rukano o Tawaga niyo siran antawa-a bakano dun khigugunuk!

194. Mata-an! A so siran a Puhphanongganowin niyo a salakao ko Allah, na manga Oripun a manga lagid iyo: Na Tawaga niyo siran, na Pakisumbag kano kiran, o sukano i manga Bunar!

195. Ba-adun a manga ai ran a Pukhilalakao iran? Antawa-a ba-adun a manga Barokan niran a

الشَّكِرِينَ ﴿١٨٩﴾

فَلَمَّا آتَتْهُمَا صَالِحًا جَعَلَا لَهُ شُرَكَاءَ
فِيمَاءِ آتَتْهُمَا فَتَعَلَىٰ اللَّهُ عَمَّا
يُشْرِكُونَ ﴿١٩٠﴾

أَيُّشْرِكُونَ مَا لَا يَخْلُقُ شَيْئًا وَهُمْ يُخْلِقُونَ ﴿١٩١﴾

وَلَا يَسْتَطِيعُونَ لَهُمْ نَصْرًا وَلَا أَنفُسَهُمْ
يَنْصُرُونَ ﴿١٩٢﴾

وَإِنْ تَدْعُوهُمْ إِلَىٰ الْهُدَىٰ لَا يَتَّبِعُوكُمْ
سِوَاهُ عَلَيْهِمْ أَدْعَاؤُهُمْ أَمْ أَنْتُمْ
صَمِيمُونَ ﴿١٩٣﴾

إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ عِبَادٌ
أَمْثَلُكُمْ فَاذْعَبُوهُمْ فَلْيَسْتَجِيبُوا
لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٩٤﴾

أَلَمْ أَرْجُلُ يَمْشُونَ بِهَا أَمْ لَهُمْ آيِدٍ
يَبْطِشُونَ بِهَا أَمْ لَهُمْ أَعْيُنٌ يَبْصُرُونَ

Pukhipangawakawa iran? Antawa-a ba-adun a manga Mata iran a Pukhipangilailai ran? Antawa- ba-adun a manga Tangila iran a Mipuphamamakinug iran? Tharowangka: A Panongganoya niyo so Ipuhmanakoto niyo, oriyani niyan na Pagantangani Ako niyo sa marata, na di niyo Rakun Tha-alika!

196. Mata-an! A aya somisiyap Rakun na so Allah, a so Tomiyoron ko Kitab, go Sukaniyan i somisiyap ko manga Bilangatao.

197. Na so siran a Puphanongganowin niyo a salakao ko Allah, na da-a Khagaga iran a tabang rukano, go di ran Khatabangan so manga ginawa iran.

198. Na o Tawagun niyo kiran so Torowan, na di ran khanug. Na Pukhailaingka siran a tututungan Ka iran, a siran na di siran Phamakanono.

199. Kupitingka so Kanapi; go Sogo-on Ka so Mapiya; go Talikhodingka so da-a manga Mulung iyan.

200. Na amai ka Khasogat Ka o onsi a pho-on ko Shaitan, na Lindongka ko Allah; Mata-an! A Sukaniyan na Puphakanug, a Mata-o.

201. Mata-an! A siran a Khipananggila, na igira-a adun a Miyakasogat kiran a Saramat a pho-on

بِهَا أَمْ لَهُمْ آذَانٌ يَسْمَعُونَ بِهَا قَلِيلٌ
أَدْعُوا شُرَكَاءَكُمْ ثُمَّ كِيدُونِ فَلَا
نُنْظِرُونَ ﴿١٩٥﴾

إِنَّا وَلِيُّ اللَّهِ الْأَزَلِيِّ نَزَّلَ الْكِتَابَ
وَهُوَ تَوَلَّى الصَّالِحِينَ ﴿١٩٦﴾

وَالَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ
لَا يَسْتَجِيبُونَ نَصْرَكُمْ وَلَا
أَنْفُسَهُمْ يَصْرِفُونَ ﴿١٩٧﴾

وَإِنْ تَدْعُوهُمْ إِلَى الْهُدَى لَا يَسْمَعُوا
وَتَرَاهُمْ يُنْظَرُونَ إِلَيْكَ وَهُمْ
لَا يُبْصِرُونَ ﴿١٩٨﴾

خُذِ الْعَفْوَ وَأْمُرْ بِالْعُرْفِ وَأَعْرِضْ عَنِ
الْجَاهِلِينَ ﴿١٩٩﴾

وَإِمَّا يَنْزَغَنَّكَ مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْغٌ
فَأَسْتَعِذْ بِاللَّهِ إِنَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٠٠﴾

إِنَّ الَّذِينَ اتَّقَوْا إِذَا مَسَّهُمْ طَائِفٌ
مِنَ الشَّيْطَانِ تَذَكَّرُوا فَإِذَا هُمْ

ko Shaitan, na Makatadum siran, na sa maoto na siran na Makapan-gilailai siran!

202. Na so manga Pagariya (o manga Shaitan) na ipumbolog iran siran ko Kadadag, oriyan niyan na di siran Puthangka.

203. Na igira-a da-a Minitalingo-mangka kiran a Tanda, na Tharon niran: A Inongka oto da Mipanton? Tharowangka: A aya bo a Phagonotan Ko na so Iphagilaham Rakun a pho-on ko Kadnan Ko: Giyaya na manga Rara yag a Karina a pho-on ko Kadnan niyo, go Torowan, go Limo, a bagiyan o pagtao a Khipaparatiyaya.

204. Na igira-a Pumbatiya-an so Qur-an, na Puphamamakinuga niyo Sukaniyan, go Lilintad kano: Kangkano Mipangalimo.

205. Na Tatadumingka so Kadnan Ka si-i ko Ginawangka, sa Kapangalimbaba-an a go Kaluk, go di Matanog a Katharo, si-i ko Kapitapita go so Kagabigabi; go Dingka mbaloya so Ginawangka a pud ko Khikalilipat.

206. Mata-an! A so (manga Malaikat a) manga rarani ko Kadnan Ka, nadi ran iphumaratabat a Kapushimba-a iran ko Allah: Go gi-iran Iphoroporo Sukaniyan, go Ron siran Pangangalimbaba-an.

مُبْصِرُونَ ﴿٢١﴾

وَإِخْوَانُهُمْ يَمُدُّوهُمْ فِي الْغَيِّ ثُمَّ لَا يُبْصِرُونَ ﴿٢٢﴾

وَإِذَا لَمْ تَأْتِهِمْ بَيِّنَةٌ قَالُوا لَوْلَا أُنزِلَتْ إِلَيْنَا آيَةٌ مِنْ رَبِّي هَذَا بَصَائِرٌ مِنْ رَبِّكُمْ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٢٣﴾

وَإِذَا قُرِئَ الْقُرْآنُ فَاسْتَمِعُوا لَهُ. وَأَنْصِتُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٢٤﴾

وَأَذْكُرَنَّكَ فِي نَفْسِكَ تَضَرَّعًا وَخِيفَةً وَدُونَ الْجَهْرِ مِنَ الْقَوْلِ بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ وَلَا تَكُنْ مِنَ الْغَافِلِينَ ﴿٢٥﴾

إِنَّ الَّذِينَ عِنْدَ رَبِّكَ لَا يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِهِ وَيُسَبِّحُونَهُ وَهُدًى يَسْجُدُونَ ﴿٢٦﴾

Surah Al-anfal-8

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَسْتَلُونَكَ عَنِ الْأَنْفَالِ قُلِ الْأَنْفَالُ لِلَّهِ
وَالرَّسُولِ فَأَتَقُوا اللَّهَ وَأَصْلِحُوا ذَاتَ
بَيْنِكُمْ وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ إِنْ
كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١﴾

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ
وَجِلَّتْ قُلُوبُهُمْ وَإِذَا تُلِيَتْ عَلَيْهِمْ آيَاتُهُ
زَادَتْهُمْ إِيمَانًا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ
يَتَوَكَّلُونَ ﴿٢﴾

الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَمِمَّا
رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ ﴿٣﴾

أُولَٰئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا لَهُمْ دَرَجَاتٌ
عِنْدَ رَبِّهِمْ وَمَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ
كَرِيمٌ ﴿٤﴾

كَمَا أَخْرَجَكَ رَبُّكَ مِن بَيْتِكَ بِالْحَقِّ
وَإِنَّ فَرِيقًا مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ لَكَرِهُونَ ﴿٥﴾

Si-i ko ngaran o Allah, a Masa-linggagao, a Makalimo-on.

1. Ipagisha iran Ruka so manga Taban ko Kambonowai. Tharowangka: A so manga Taban na Kapa-ar o Allah go so Rasul: Na Kalukun niyo so Allah, go Tanora niyo so Kaphapantapantagan niyo: Go Onoti niyo so Allah go so Sogo Iyan, o sukano na Khipapariyaya.

2. Aya bo a titho a Khipapariyaya na so siran, a igira-a Miyaloi so Allah, na Somangkop so manga poso iran, go igira-a Piyangadi-an kiran so manga Ayat Iyan, na Makaoman kiran sa Paratiyaya, go so bo so Kadnan niran i Sasarigan niran;

3. Siran na Ipuphamayandug iran so Sambayang go so saba-ad ko ini bugai Ami kiran a Ipuphamumugai ran:

4. Siran man na siran so Khipapariyaya a titho: Adun a bagiyan niran a manga Pangkatan (ko Sorgia) si-i ko Kadnan niran, go Ma-ap, go Pagupur a Mapiya:

5. Lagid o Kiyapakaliyowa Ruka o Kadnan Ka pho-on ko Walaingka sabap ko Bunar, na Mata-an! A adun a Salompok ko Miyamara-

tiyaya a tanto a di siran Kamaman-trangan,

6. Puphamawalungka iran Maka-pantag ko Bunar ko oriyen o Kiyapayag iran, lagid o ba siran Pundundugun ko Kapatai a siran na Kasasandungun niran.

7. Na gowani ko idiyandi rukano o Allah so isa ko dowag pagtao, a Mata-an naya! A Khataban niyo: Na gi-i niyo Mandingandingan a so da-a Bugur iyan i Masangan niyo, na kabaya o Allah a tanto Niyan so Bunar sabap ko manga Katharo, Iyan, na Thiphadun Niyan so kaposan o da Pamaratiyaya;-

8. Ka thanto Niyan so Bunar na Pagilangun Niyan so ribat, apiya di kabaya o manga rarata i Ongar.

9. Gowani ko Puphanguni kano sa Tabang ko Kadnan niyo, na Inisumbag Iyan rukano: A Mata-an! A Sakun na Thabangan Ko sukano sa Sanggibo a manga Malaikat, a Makaputhondotondog.

10. Na da-a kiyabaloya saya o Allah a rowar sa Tothol a iphaka-piya ginawa, go anon misabap a Kathatana o manga poso iyo: Na da ko Tabang inonta na si-i bo Phon ko Allah; Mata-an! A so Allah na Mabagur, a Maongangun.

يُجَدِّ لُونَكَ فِي الْحَقِّ بَعْدَ مَا بَيَّنَّ كَانَمَا
يُسَافُونَ إِلَى الْمَوْتِ وَهُمْ يَنْظُرُونَ ﴿٦﴾

وَإِذْ يَعِدُّكُمْ اللَّهُ إِحْدَى الطَّائِفَيْنِ أَنَّهَا
لَكُمْ وَتَوَدُّونَ أَنَّ غَيْرَ ذَاتِ
الشَّوْكَةِ تَكُونُ لَكُمْ وَيُرِيدُ
اللَّهُ أَنْ يُحِقَّ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ وَيَقْطَعَ
دَابِرَ الْكَافِرِينَ ﴿٧﴾

لِيُحِقَّ الْحَقَّ وَيُبْطِلَ الْبَاطِلَ وَلَوْ كَرِهَ
الْمُجْرِمُونَ ﴿٨﴾

إِذْ تَسْتَغِيثُونَ رَبَّكُمْ فَاسْتَجَابَ
لَكُمْ أَنِّي مُبْدِكُمْ بِأَلْفٍ مِنَ الْمَلَائِكَةِ
مُرْدِفِينَ ﴿٩﴾

وَمَا جَعَلَهُ اللَّهُ إِلَّا بُشْرَىٰ وَلِتَطْمَئِنَّ
بِهِ قُلُوبُكُمْ وَمَا النَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِنْدِ
اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿١٠﴾

11. Gowani na Ipuholob Iyan rukano so toratod, a Sarig a pho-on Rukaniyan, go Puthoronan kano Niyan a pho-on ko Kawang sa ig, ka-anon misabap a Kasotiya Niyan rukano, go a Niyan rukano Mailang so Pangangaluk o Shaitan, go a Niyan Matukhus so manga poso iyo, go anon misabap a Kapakabukuna Niyan ko manga Parapara.

إِذْ يُغَشِّيكُمُ النَّعَاسَ أَمَنَةً مِنْهُ وَيُنزِلُ عَلَيْكُم مِّنَ السَّمَاءِ مَاءً يُطَهِّرُكُم بِهِ وَيُذْهِبَ عَنْكُم رَجَزَ الشَّيْطَانِ وَلِيَرْبِطَ عَلَى قُلُوبِكُمْ وَيُثَبِّتَ بِهِ الْأَقْدَامَ ﴿١١﴾

12. Gowani na Iphagilaham o Kadnan Ka ko manga Malaikat: A Mata-an! A Sakun na pud iyo: Na Pakabukuna niyo so siran a Miyamaratiyaya: Ithumo Akun ndun ko manga poso o siran a da Pamaratiyaya so kaluk: Na sogata niyo so Kaporowan o manga lig (iran), go sogata niyo kiran so oman i kumur.

إِذْ يُوحِي رَبُّكَ إِلَى الْمَلَائِكَةِ أَنْ مَعَكُمْ فَتَيِّتُوا الَّذِينَ آمَنُوا سَأُلْقَى فِي قُلُوبِ الَّذِينَ كَفَرُوا الرُّعْبَ فَأَصْرَبُوا فَوْقَ الْأَعْنَاقِ وَأَصْرَبُوا مِنْهُمْ كُلَّ بَنَانٍ ﴿١٢﴾

13. Giyoto man na sabap sa Mata-an! A siran na Siyorang iran so Allah go so Sogo Iyan: Na sa dun sa Sorangun niyan so Allah go so Sogo Iyan, na Mata-an! A so Allah na Mailot i kapaniksa.

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ شَاقُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَمَنْ يُشَاقِقِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿١٣﴾

14. Giyoto man (so siksa): Na tami niyo sukaniyan: Ka Mata-an! A bagiyani o da Pamaratiyaya so siksa ko Naraka.

ذَٰلِكُمْ فَذُوقُوهُ وَأَنَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَابَ النَّارِ ﴿١٤﴾

15. Hai Miyamaratiyaya! Igira Minithumo niyo (ko gi-i Mbonowayan) so siran a da Pamaratiyaya a Pukhamang siran, na di niyo kiran Thalikhodun so manga likod (iyo).

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا لَقِيتُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا رَحِمًا فَلَا تُولُوهُمُ الْأَدْبَارَ ﴿١٥﴾

16. Na sa dun sa italikhod iyan kiran sa Alonga noto a likod iyan-inonta a Pulimpang ko Kambonowai, o di na Thapi ko pagtao (a pud iyan)- na Sabunar a miyakakhologog sa Rarangit a pho-on ko Allah, go darpa iyan so Naraka Jahannam,- a Mikharatarata a khabolosan!

وَمَنْ يُؤَلِّمَهُمْ يَوْمَئِذٍ دُبُرَهُ إِلَّا مُتَحَرِّفًا لِّقُنَالٍ أَوْ مُتَحَرِّزًا إِلَىٰ فِتْنَةٍ فَقَدْ بَاءَ بِغَضَبٍ مِّنَ اللَّهِ وَمَأْوَاهُ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿١٦﴾

17. Na da niyo siran Mapatai; na ogaid so Allah i Miyakapatai kiran: Go kuna a ba Suka i Miyakasogat gowani a lomubad Ka, na ogaid na so Allah i Somiyogat (kiran): Kan Niyan Matiyoba so Miyamaratiyaya sa Tiyoba a Mapiya a pho-on Rukaniyan Mata-an! A so Allah na Puphakanug, a Mata-o.

فَلَمْ تَقْتُلُوهُمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ قَتَلَهُمْ وَمَا رَمَيْتُمْ إِذْ رَمَيْتُمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ رَمَىٰ وَلِيُبْلِيَ الْمُؤْمِنِينَ مِنْهُ بَلَاءٌ حَسَنًا إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٧﴾

18. Giyoto dun man, ka Mata-an! A so Allah na Puphakaalobain Niyan so antangan a marata o da Pamaratiyaya.

ذَلِكُمْ وَأَنَّ اللَّهَ مُوهِنٌ كَرِيمٌ
الْكَافِرِينَ ﴿١٨﴾

19. Na Ophangniyano so Hokoman (ko pagulut iyo ago so Muhammad) na sabnar a miyaka oma rekano so Hokoman (a so kiyatabana rekano sa bader) Na o gunuk kano (Mongkir), na giyoto i Mapiya rukano: Na o kasoi kano na komasoi Kami (Tomabang). Na da dun a Milinding rukano o pagtao niyo a maito bo, apiya i kadakul iyan: Ka Mata-an! A so Allah na babid o (Tabang Iyan so) Miyamaratiyaya!

إِنْ تَسْتَفِيحُوا فَتَدْرَبُوا فَجَاءَ كُفْرًا
الْفِتْحُ وَإِنْ تَنْهَوْا فَهِيَ خَيْرٌ لِّكُمْ
وَإِنْ نَعُدُّوا نَعُدُّوْا وَلَنْ نَغْنِيَّ عَنْكُمْ
فَتَنَتُمْ شَرِيحًا وَلَوْ كَثُرَتْ وَأَنَّ اللَّهَ
مَعَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٩﴾

20. Hai Miyamaratiyaya! Onoti niyo so Allah go so Sogo Iyan, go

يَتَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ

di niyo Thalikhodi Sukaniyan a sukano na Pukhanug iyo.

21. Go di niyo showa-a so siran a Pitharo iran: A Piyamakinug ami, a siran na di ran Phamamakinugun:

22. Mata-an! A Miyakaratarata ko manga Binatang si-i ko Allah so manga Bungul a manga Omao,- a siran na da-a manga Sabot iran.

23. Na o katawi o Allah a adun a Matatago kiran a Mapiya, na Mata-an a Pakapamamakinugun Niyan siran: Na apiya pakapamamakinugun Niyan siran, na Thalikhod siran bo a siran na Khisasangka.

24. Hai Miyamaratiyaya! Tari-ma-a niyo so Allah go so Rasul, igira-a Tiyawag kano Niyan ko Phakaoyag rukano; go Tangkuda niyo a Mata-an! A so Allah na Phagulutan Niyan so lut o tao a go so poso iyan, go Mata-an! A Sukaniyan na Ron kano Pulimoda.

25. Go Pananggila-i niyo so Tiyoba, ka di khisogat ko siran a Mindadarowaka rukano sa ba Matabis: Go Tangkuda niyo a Mata-an! A so Allah na Mailot i kapanik-sa.

26. Na Tadumi niyo gowani ko maito kano, a di kano Pakanganganinun ko Lopa, Ipukhaluk iyo o ba kano Mabiyaq o manga Manosiya; na Piyakapagingud kano Niyan (sa Madinah), go ini Bagur Iyan ruka-

وَرَسُولُهُ، وَلَا تَوْلَوْا غَنَّهُ وَأَنْتُمْ
تَسْمَعُونَ ﴿٢٠﴾

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ قَالُوا سَمِعْنَا
وَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ ﴿٢١﴾

﴿٢٢﴾ إِنَّ شَرَّ الدَّوَابِّ عِنْدَ اللَّهِ الضَّمُّ
الْبُكْمُ الَّذِينَ لَا يُعْقِلُونَ ﴿٢٣﴾

وَلَوْ عَلِمَ اللَّهُ فِيهِمْ خَيْرًا لَأَسْمَعَهُمْ
وَلَوْ أَسْمَعَهُمْ لَتَوَلَّوْا وَهُمْ
مُعْرِضُونَ ﴿٢٤﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اسْتَجِيبُوا لِلَّهِ
وَلِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ
وَاعْلَمُوا أَنَّهُ اللَّهُ يُحَوِّلُ بَيْنَ
الْمَرْءِ وَقَلْبِهِ، وَأَنَّهُ إِلَهُهُ
مُحْشَرُونَ ﴿٢٥﴾

وَأَتَّقُوا فَتَنَةَ الْأَنْصَارِ الَّذِينَ ظَلَمُوا
مِنْكُمْ خَاصَّةً وَاعْلَمُوا أَنَّهُ اللَّهُ
شَكِيدٌ أَلْعَابٍ ﴿٢٦﴾

وَأَذْكُرُوا إِذْ أَنْتُمْ قَلِيلٌ مُسْتَضْعَفُونَ
فِي الْأَرْضِ تَخَافُونَ أَنْ يَنْخَطِفَكُمْ
النَّاسُ فَمَا وَانَكُمْ وَأَيْدِيكُمْ يَنْصُرُهُ
وَرَزَقَكُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ لَعَلَّكُمْ

no so Tabang Iyan, go Riniskhiyan kano Niyan ko manga Pipiya: Kangkano Makapanalamat.

27. Hai Miyamaratiyaya! Di niyo Pundonsiyani so Allah go so Rasul, go di niyo Pundonsiyani so manga Sarig rukano a sukano na Katawan niyo.

28. Na Tangkuda niyo a so manga Tamok iyo go so manga Wata iyo na matag tupung; ka Mata-an! A so Allah na adun a shisi-i Rukaniyan a Balas a lubi a Mala.

29. Hai Miyamaratiyaya! O kalukun niyo so Allah, na sunggayan kano Niyan sa Padoman, go lalasan Niyan rukano so manga Dosa niyo, go Napiyan kano Niyan: Ka so Allah i Khiruk ko Limo a lubi a Mala.

30. Na gowani na Puphagantangan Ka sa marata o siran a da Pamaratiyaya, ka Tharongko-on Ka iran, o di na Mbono-on Ka iran, o di na Phaka-awa-an Ka iran. Na Puphagantangan siran sa marata, na Pumbadalan o Allah so antangan niran, ka so Allah i Makalalawan ko Puphamagantangan sa marata.

31. Na igira-a Biyatiya kiran so manga Ayat Ami, na Tharo-on niran: A Sabunar a Miyanug ami: Na o kabaya Ami, na Mata-an a Maputharo Ami so lagid aya: Ka da-a

تَشْكُرُونَ ﴿٦٦﴾

يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَخُونُوا اللَّهَ
وَالرَّسُولَ وَتَخُونُوا أَمْنَتَكُمْ وَأنتُمْ
تَعْلَمُونَ ﴿٦٧﴾

وَأَعْلَمُوا أَنَّمَا آمَنَ بكم وَأَوْلَدُكُمْ
فِتْنَةٌ وَأَنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ أَجْرٌ
عَظِيمٌ ﴿٦٨﴾

يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن تَتَّقُوا اللَّهَ
يَجْعَل لَكُمْ فُرْقَانًا وَيُكَفِّرْ عَنْكُمْ
سَيِّئَاتِكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ
الْعَظِيمِ ﴿٦٩﴾

وَإِذ يَمْكُرُ بِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِيُثْبِتُوكَ
أَوْ يَقْتُلُوكَ أَوْ يُخْرِجُوكَ وَيَمْكُرُونَ
وَيْمَكُرُ اللَّهُ وَاللَّهُ خَيْرُ الْمَكْرِينَ ﴿٧٠﴾

وَإِذْ اتَّخَذْتَنِي عَلَيْهِمْ إِيْتِنَانًا قَالُوا قَدْ
سَمِعْنَا لَوْلَنَّا لَقُلْنَا مِثْلَ هَذَا
إِن هَذَا إِلَّا آسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿٧١﴾

salakao saya a rowar sa manga Tothol a Kabokhag o Miyanga-ona.

32. Na gowani na Pitharo iran: Ya Allah! O giya-i na Sukaniyan so Bunar a pho-on ko Hadapan Ka, na Paka-orani kamingka sa Ator a pho-on ko Kawang, o di na Talingoma-i Kamingka sa siksa a Malipudus.

33. Na da ko Allah i ban Niyan siran siksa-a a Matatago Ka kiran; go da ko Allah i ba Niyan siran siksa-a a Puphanguni siran sa Maap (ko Allah).

34. Na andamanaya idi kiran kasiksa-a o Allah, a siran na Puphangalang siran ko Masjid Al-Haram- a kuna a ba siran i manga Wali ron? Ka da-a manga Wali ron a rowar ko Khipanananggila; na ogaid na so kadakulan kiran na di ran katawan.

35. Na da-a Miyabaloi a Sambayang iran si-i sa Baitullah a rowar sa Kapamopoi go kandaopai: Na ta-ami niyo so siksa sabap ko da niyo Kaparatiyaya.

36. Mata-an! A so siran a da Pamaratiyaya na gi-i ran nggaston so manga Tamok iran ka-an siran maka-alang ko lalan o Allah, na gi-i ran ndun noto nggaston; na oriyen niyan na pukhabaloi kiran a kashundit; oriyen niyan na Punda-

وَإِذْ قَالُوا اللَّهُمَّ إِن كَانَتْ هَذَا
هُوَ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِكَ فَأَمْطِرْ عَلَيْنَا
حِجَابًا مِنَ السَّمَاءِ أَوْ آتِنَا
بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٣٢﴾

وَمَا كَانَتْ اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ وَأَنْتَ
فِيهِمْ وَمَا كَانَتْ اللَّهُ لِمُعَذِّبَهُمْ وَهُمْ
يَسْتَغْفِرُونَ ﴿٣٣﴾

وَمَا لَهُمْ أَلَّا يُعَذِّبَهُمُ اللَّهُ وَهُمْ
يَصُدُّونَ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ
وَمَا كَانُوا أَوْلِيَاءَ لَهُ إِنَّ أَوْلِيَاءَهُ إِلَّا
الْمُنَافِقُونَ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ
لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٤﴾

وَمَا كَانَ صَلَاتُهُمْ عِنْدَ الْبَيْتِ إِلَّا
مُكَاءً وَتَضْيَعَةً فَذُوقُوا الْعَذَابَ
بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٣٥﴾

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ
لِيَصُدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ فَسَيُنْفِقُونَهَا
ثُمَّ تَكُونُ عَلَيْهِمْ حَسْرَةً ثُمَّ
يُغْلَبُونَ وَالَّذِينَ كَفَرُوا إِلَىٰ جَهَنَّمَ

agun siran: Na siran a da Pamara-tiyaya na si-i siran ko Naraka Jahannam Pulimoda;-

37. Ka ishunggai o Allah so marata a Mbulagun ko Mapiya, go ithapi Iyan so marata, so saba-adon ko saba-ad, na Thimo-on Niyan noto langon, na Thago-on Niyan noto ko Naraka Jahannam. Siran man na siran so manga logi.

38. Tharowangka ko siran a da Pamaratiyaya: A o gunuk siran, na Punapin kiran so andang a Miyai- ipos; na o kasoi ran, na Sabunar a somiyagad so Kiyaokitan o Miyanga-o ona (a Miyabaloi a ladiyawan).

39. Na Pakimbonowai kano kiran taman sa da-a mabaloi a Kapanakoto, go Mabaloi so okit ko Kapagintao a tanan ruk o Allah; na o gunuki ran, na Mata-an! A so Allah na so gi-i ran Nggolaola-an na Phagila-in Niyan.

40. Na o Talikhod siran, na Tangkuda niyo a Mata-an! A so Allah i Panarigan niyo- Miyakapiyapiya a Phanarigan go Miyakapiyapiya a Phananabang.

41. Na Tangkuda niyo a Mata-an! A so Miyataban niyo, apiya antona-a, na Mata-an! A ruk o Allah so ikalima-on bagi,- go ruk o Rasul, go ruk o manga Tonganai

يُحْشَرُونَ ﴿٣٦﴾

لِيَمِيزَ اللَّهُ الْخَبِيثَ مِنَ الطَّيِّبِ وَيَجْعَلَ
الْخَبِيثَ بَعْضَهُ عَلَى بَعْضٍ
فَيُرَكِّمُهُمْ جَمِيعًا فَيَجْعَلُهُ فِي جَهَنَّمَ
أَوْلِيَاءَ لَهُمْ الْخٰسِرُونَ ﴿٣٧﴾

قُلْ لِلَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ يَنْتَهُوْا
يُعْفَرْ لَهُمْ مَا قَدْ سَلَفَ وَإِنْ يَعُودُوا
فَقَدْ مَضَتْ سُنَّتُ الْأَوَّلِينَ ﴿٣٨﴾

وَقَدْ نُوِّهُهُمْ حَتَّى لَا تُكُونَ فَتْنَةً
وَيَكُونَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّهِ قِيَابًا
أَنْتَهُوْا فَإِنَّ اللَّهَ بِمَا يَعْمَلُونَ
بَصِيرٌ ﴿٣٩﴾

وَإِنْ تَوَلَّوْا فَأَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَوْلَانَكُمْ
نِعْمَ الْمَوْلَىٰ وَنِعْمَ النَّصِيرُ ﴿٤٠﴾

﴿٤١﴾ وَأَعْلَمُوا أَنَّمَا غَنِمْتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَإِنَّ
لِلَّهِ خُمُسَهُ وَلِلرَّسُولِ وَلِذِي الْقُرْبَىٰ
وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَأَبْنِ

Niyan, go so manga ilo, go so manga Misikin, go so Puphulayalayag,- o sukano na Piyaratiyaya niyo so Allah go so Initoron Ami ko Oripun Nami ko Alongan a Kiyapakasung-gaya (o Ontol a go so Ribat),- a Alongan a Kiyapakathumo o dowo pagtao (sa Badur). Na so Allah si-i ko langowan taman na Gaos Iyan.

السَّبِيلِ إِنْ كُنْتُمْ آمَنْتُمْ بِاللَّهِ وَمَا
أَنْزَلْنَا عَلَى عَبْدِنَا يَوْمَ الْفُرْقَانِ
يَوْمَ الْفُتَى الْجَمْعَانِ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ
شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٤١﴾

42. Gowani na shisi-i kano ko sabala ko Balintad a Marani (sa Madinah), na shisi-i siran ko sabala ko Balintad a Mawatan (sa Madinah), na so isa ka lalakawan (a manga Padangang) na shisi-i ko kababa-an niyo. Na o Miphapasada kano (sa Kaputhalabok iyo), na Pundorat kano dun ko Pasad: Na ogaid na kagiya adun a Pakapung-golalanun o Allah a Sogowan a Miyatangtud a Mapunggolaola; ka-an Thakna a Ka-o ongkir o tao a Miyongkir ko oriyon o Marayag a Karina, go an Thakna a Kapaparatiyaya o tao a Miyaratiyaya ko oriyon o Marayag a Karina. Na Mata-an! A so Allah na tithe a Puphakanug, a Mata-o.

إِذْ أَنْتُمْ بِالْعُدْوَةِ الدُّنْيَا وَهُمْ بِالْعُدْوَةِ
الْقُصْوَى وَالرَّكْبُ أَسْفَلَ مِنْكُمْ
وَلَوْ تَوَاعَدْتُمْ لَا خْتَلَفْتُمْ فِي الْمِيعَادِ
وَلَكِنْ لِيَقْضِيَ اللَّهُ أَمْرًا كَانَ
مَفْعُولًا لِيَهْلِكَ مَنْ هَلَكَ عَنْ بَيِّنَةٍ
وَيَحْيَى مَنْ حَيَّ عَنْ بَيِّنَةٍ وَإِنَّ
اللَّهَ لَسَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٤٢﴾

43. Gowani na Puphaki-ilai Ruka siran o Allah ko Katotoroga Ruka a maito (siran): Na opama ka Piyakililai Niyan Ruka siran a Madakul (siran), na Mata-an a Ka-alapan kano, go Mata-an a di Kano Magayonayon ko Punggolaola-an: Na ogaid na so Allah na migai sa Kalilintad: Mata-an! a Sukaniyan na

إِذْ يُرِيكَهُمُ اللَّهُ فِي مَنَايِكَ قَلِيلًا
وَلَوْ أَرَادْتُمْ كَثِيرًا لَفِشَلْتُمْ
وَلَنْ نَزَعْنَهُمْ فِي الْأَمْرِ وَلَكِنَّ اللَّهَ
سَلَّمَ إِنَّهُ عَلَيْهِمْ يَدَاتِ الصُّدُورِ ﴿٤٣﴾

katawan Niyan so shisi-i ko manga rarub.

44. Na gowani na Puphaki-ilai Niyan Rukano siran ko masa a Kiyapakathumo Niyo, a maito a Kai-ilaya Niyo kiran, na maito a Kai-ilaya iran Rukano:Ka kagiya adun a Pakapunggolalanun o Allah a Sogowan a Miyatangkud a Mapunggolaola. Na si-i bo Phakando-da ko Allah so mapunggolaola.

45. Hai Miyamaratiyaya! Igira adun a Minithumo Niyo a Sagorompong (a da Pamaratiyaya), na Pakathana-a Niyo, go Tatadumi niyo so Allah sa Madakul; ka-angkanano Makada-ag:

46. Go Onoti Niyo so Allah go so Sogo Iyan; go di Kano Pushoransorang, ka ka-lalupan Kano go mada so Bagur Iyo; go Phantang Kano: Ka Mata-an! A so Allah na babid o manga Papantang:

47. Go di Niyo Showa-a so siran a Lominiyo siran ko manga Ingud iran sa Kapangandag go Kapakilaila-in ko manga Manosiya, go Puphangalang siran ko lalan ko Allah: Na so Allah si-i ko gi-i ran Nggolaola-an na katawan Niyan.

48. Na gowani na Pipharasan kiran o Shaitan so manga Galubuk iran, go Pitharo Iyan: A da-a Phakada-ag rukano sa Alongan na-i ko

وَإِذْ يُرِيكُمُوهُمْ إِذِ التَّمَيَّقَاتِ فِي
أَعْيُنِكُمْ قَلِيلًا وَيُقَلِّلُكُمْ
فِي أَعْيُنِهِمْ لِيَقْضَى اللَّهُ أَمْرًا كَانَ
مَفْعُولًا وَإِلَى اللَّهِ تَرْجِعُ الْأُمُورُ ﴿٤٤﴾

يَتَأَيَّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَ الْفَيْتْرَةِ فَكَتَّةً
فَأَنْتَبُوا وَادْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا
لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٤٥﴾

وَاطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَنَزَعُوا
فَنَفْسُهُمْ وَأَنْتَبُوا وَادْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا
لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٤٦﴾

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ خَرَجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ
بَطْرًا وَرِفَاءَ الْتَأْسِ وَيَصُدُّونَ
عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَاللَّهُ يَمَّا يَعْمَلُونَ
مُحِيطٌ ﴿٤٧﴾

وَإِذْ زَيْنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَالَهُمْ
وَقَالَ لَأَعْلَبَنَّ لَكُمْ الْيَوْمَ مِنَ

manga Manosiya, go Mata-an! A Sakun i Lomilinding rukano: Na kagiya Makambantaya so dow a ka Sagorompong, na Miyangundod ko talikhodan niyan, sa Pitharo iyan: A Mata-an! A sakun na angiyas ako rukano; ka Mata-an! A sakun na Pukhailai akun so di niyo Pukhailai; Mata-an! A sakun na ikhaluk akun so Allah; ka so Allah na mailoti kapaniksa.

49. Gowani na gi-i Tharo-on o manga Monapik go so siran a kata-tagowan so manga poso iran sa Gudamun: A miyaka-ikmat ko siran naya so Agama iran. Na sa dun sa Somarig ko Allah, na Mata-an! A so Allah na Mabagur, a Maongan-gun.

50. Na o Mailaingka, so Masa a kathangana o manga Malaikat ko (Niyawa o) da Pamaratiyaya, a Puphuroronta-in Niran so manga Paras iran go so manga likod iran, na (gi-i Ran Tharo-on a:) Ta-ami niyo so siksa a Phakatotong-

51. Giyoto man na sabap ko Mini-ona o manga lima niyo (a Dosa:) Ka Mata-an! A so Allah na kuna a ba Salimbot ko manga Oripun Niyani:

52. Lagid o Sowasowa-i o pagtao o Pir-aon go so Miya-ona an niran: A da iran Pratiyaya-a so manga Ayat o Allah, na siniksa siran o

النَّاسِ وَإِنِّي جَارٌ لَّكُمْ فَلَمَّا
تَرَاءتِ الْفِئْتَانِ نَكَصَ عَلَى عَقَبَيْهِ
وَقَالَ إِنِّي بَرِيءٌ مِّنْكُمْ إِنِّي أَرَى مَا
لَا تَرَوْنَ إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ وَاللَّهُ شَدِيدُ
الْعِقَابِ ﴿٤٨﴾

إِذْ يَقُولُ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي
قُلُوبِهِمْ مَّرَضٌ غَرَّهُمْ أَهْلَاءُ دِينِهِمْ
وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَإِنَّ اللَّهَ
عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٤٩﴾

وَلَوْ تَرَى إِذْ يَتَوَفَّى الَّذِينَ كَفَرُوا
الْمَلَائِكَةَ يَصْرُفُونَ وُجُوهَهُمْ
وَأَدْبُرَهُمْ وَذُوقُوا عَذَابَ
الْحَرِيقِ ﴿٥٠﴾

ذَٰلِكَ بِمَا قَدَّمْتُمْ أَيْدِيكُمْ وَأَنَّ
اللَّهَ لَيْسَ بِظَلَمٍ لِّلْعَبِيدِ ﴿٥١﴾

كَدَّابٌ ءَالَ فِرْعَوْنَ ۗ وَالَّذِينَ مِنْ
قَبْلِهِمْ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا ۖ فَآخَذَهُمْ

Allah sabap ko manga Dosa iran: Mata-an! A so Allah na Mabagur, a Mailot i kapaniksa:

53. Giyoto man na sabap sa Mata-an! A so Allah na di Niyan Pagalinun so Limo a ini Pangalimo Iyan ko pagtao taman sa di ran alinun so shisi-i ko manga ginawa iran: Ka Mata-an! A so Allah na Puphakanug, a Mata-o.

54. Lagid o Sowasowa-i o pagtao o Pir-aon go so siran a Miyaona an niran: A Piyakambokhag iran so manga Ayat o Kadnan niran: Na Bininasa Mi siran sabap ko manga Dosa iran, na inulud Ami so pagtao o Pir-aon: Ka tanan siran manga Darowaka.

55. Mata-an! A Mikharatarata ko manga Binatang si-i ko Allah so siran a Miyamangongkir: Na siran na di Phamaratiyaya.

56. Siran so Miniphasada Aka kiran, oriyen niyan na Pumbarungkasun niran so Pasad iran ko oman siran Makiphasada, a siran na di siran Phananggila.

57. Na o Mapugus Ka siran ko Kambonowai, na Baloyangka siran a Thoma, ko tao a Phakatondog kiran, ka-aniran Pukhatadumi.

اللَّهُ يَذُوبُهُمْ إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ شَدِيدٌ
الْعِقَابِ ﴿٥٢﴾

ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ لَمْ يَكُ مُعْتَرِئًا نِعْمَةً
أَنْعَمَهَا عَلَى قَوْمٍ حَتَّى يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ
وَإِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٥٣﴾

كَذَّابٍ ءَالَ فِرْعَوْنَ وَالَّذِينَ مِنْ
قَبْلِهِمْ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا رَبِّهِمْ فَأَهْلَكْنَاهُمْ
يَذُوبُهُمْ وَأَغْرَقْنَا ءَالَ فِرْعَوْنَ
وَكُلُّ كَانُوا ظَالِمِينَ ﴿٥٤﴾

إِنَّ شَرَّ الدَّوَابِّ عِنْدَ اللَّهِ الَّذِينَ كَفَرُوا
فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٥٥﴾

الَّذِينَ عَاهَدْتَ مِنْهُمْ ثُمَّ يَنْقُضُونَ
عَهْدَهُمْ فِي كُلِّ مَرَّةٍ وَهُمْ
لَا يَتَّقُونَ ﴿٥٦﴾

فَأَمَّا نَشَقَّفْنَهُمْ فِي الْحَرْبِ فَشَرِّدْ بِهِمْ
مَنْ خَلْفَهُمْ لَعَلَّهُمْ يَدْكُرُونَ ﴿٥٧﴾

58. Na amai ka Ikhawan Ka ko pagtao so kandorat, na Bokaingka kiran (so Pasad), sa Mapayag: Mata-an! A so Allah na di Niyan Khabaya-an so Mamakadodorata.

وَأِمَّا تَحَافَتَ مِنْ قَوْمِ خِيَانَةٍ فَاذْبُذْ
إِلَيْهِمْ عَلَىٰ سَوَاءٍ إِنْ أَلَّاهُ لَا يُجِيبُ
الْمُتَلَابِسِينَ ﴿٥٨﴾

59. Na di dun Thangkapa o siran a da Pamaratiyaya o ba siran Miyakalipos: Mata-an! A siran na di ran Khalipos.

وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا سَبَقُوا أُولَئِكَ
لَا يَعْرِضُونَ ﴿٥٩﴾

60. Na Thiyagari Niyo siran sa sadun sa Khagaga Niyo a Bagur, go pudon so Kathiyagara ko manga Koda, a Mipuphangangaluk Iyo to ko ridowai o Allah, go ridowai Niyo, go so manga pud a salakao kiran, a di Niyo siran Katawan, so Allah i Mata-o kiran. Na sa dun sa Manggasto Niyo apiya antona-a si-ko lalan o Allah, na Khitoman Rukano sa tarotop (so Balas iyan), a Sukano na di Kano Kasalimbotan.

وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ
وَمِنْ رِبَاطِ الْخَيْلِ تُرْهَبُونَ بِهِ
عَدُوَّ اللَّهِ وَعَدُوَّكُمْ وَءَاخِرِينَ مِنْ
دُونِهِمْ لَأَنْتُمْ أَعْلَمُونَ اللَّهُ يَعْلَمُ
وَمَا تَنْفِقُوا مِنْ شَيْءٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ
يُوفَىٰ إِلَيْكُمْ وَأَنْتُمْ لَا تُظْلَمُونَ ﴿٦٠﴾

61. Na o Ramig siran ko Kalilintad, na Ramig Ka on (mambo), go Saringingka so Allah: Mata-an! A Sukaniyan na Sukaniyan so Puphanug, a Mata-o.

﴿٦١﴾ وَإِنْ جَنَحُوا لِلسَّلَامِ فَاجْنَحْ لَهَا وَتَوَكَّلْ
عَلَى اللَّهِ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٦١﴾

62. Na o ba iran Khabaya-i a Kalimpanga iran Ruka,- na Mata-an! A-a Angkosangka o Allah: Sukaniyan so ini Bagur Iyan Ruka so Tabang Iyan go so Miyamaratiyaya;

وَإِنْ يُرِيدُوا أَنْ يَخْدَعُوكَ فَإِنَّ حَسْبَكَ اللَّهُ هُوَ الَّذِي آتَاكَ نَبْرَهُ
وَبِالْمُؤْمِنِينَ ﴿٦٢﴾

63. Go Piyakakhakalayama Iyan so manga poso Iran: Apiya Nggaston Ka so nganin a shisi-i ko Lopa

وَأَلْفَ بَيْتٍ قُلُوبِهِمْ لَوْ أَنْفَقْتَ مَا فِي
الْأَرْضِ جَمِيعًا مَا أَلْفَتْ بِئْرَ

langon, na Dingka Mapakakhakalayama so manga poso iran, na ogaid na so Allah i Miyakapagayonayon kiran: Mata-an! A Sukaniyan na Mabagur, a Maongangun.

64. Hai Nabi! A Angkosan Ka o Allah,- go so tao a Miyonot Ruka a Miyamaratiyaya.

65. Hai Nabi! Pi-isun Ka ko Miyamaratiyaya so Kapakimbonowai. O adun Rukano a dowo polo, a manga Papantang, na Phakapugus siran sa dowo gatos: Na o adun Rukano a Magatos, na Phakapugus Siran sa Sanggibo ko siran a da Pamaratiyaya: Sabap sa Mata-an! A siran na pagtao a da-a manga Sabot iran.

66. Imanto, na piyakakhapan Kano o Allah, ka katawan Niyan a Mata-an! A matatago Rukano so kalobai: Na o adun Rukano a magatos, a manga Papantang, na Phakapugus siran sa dowo gatos, na o adun Rukano a Sanggibo, na Phakapugus siran sa dowo nggibo, sabap sa idin o Allah: Ka so Allah na babid o (Tabang Iyan so) manga Papantang.

67. Da mapatot ko Nabi i ba adun a kowa-an Niyan ko manga Biyag (a a'on sa ginawa) taman sa di Makapugus ko Lopa. Khabayaan Niyo so Parayasan ko Doniya; na so Allah na kabaya Iyan (a

فَلُوْبِهِمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ أَلْفَ بَيْنَهُمْ
إِنَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿١٣﴾

يَأْتِيهَا النَّبِيُّ حَسْبُكَ اللَّهُ وَمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ
الْمُؤْمِنِينَ ﴿٦٤﴾

يَأْتِيهَا النَّبِيُّ حَرِضُ الْمُؤْمِنِينَ عَلَى
الْقِتَالِ إِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ عَشْرُونَ
صَدْرُونَ يَغْلِبُوا مِائَتِينَ وَإِنْ يَكُنْ
مِنْكُمْ مِائَةٌ يَغْلِبُوا أَلْفًا مِنَ
الَّذِينَ كَفَرُوا بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ
لَا يَفْقَهُونَ ﴿٦٥﴾

الَّذِينَ خَفَّفَ اللَّهُ عَنْكُمْ وَعَلِمَ أَنَّ
فِيكُمْ ضَعْفًا فَإِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ مِائَةٌ
صَابِرَةٌ يَغْلِبُوا مِائَتِينَ وَإِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ
أَلْفٌ يَغْلِبُوا أَلْفِينَ بِإِذْنِ اللَّهِ وَاللَّهُ
مَعَ الصَّابِرِينَ ﴿٦٦﴾

مَا كَانَتْ لِنَبِيِّ أَنْ يَكُونَ لَهُ أُسْرَى حَتَّى
يُشْخِطَ فِي الْأَرْضِ تُرِيدُونَ عَرَصَ
الدُّنْيَا وَاللَّهُ يُرِيدُ الْآخِرَةَ وَاللَّهُ
عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٦٧﴾

Mambagiyan Niyo) so Akhirat: Na so Allah na Mabagur, a Maongan-gun.

68. O da so Kitab a pho-on ko Allah a Miya-ona, na Khasogat kano dun sabap ko Kinowa niyo a siksa a Mala.

69. Na Kangkano ko Miyataban Niyo, a Halal a Mapiya: Go Kalukun Niyo so Allah: Mata-an! A so Allah na Manapi, a Makalimo-on.

70. Hai Nabi! Tharowangka ko tao a shisi-i sa tangan Niyo a manga Biyag: A o adun a katawan o Allah a matatago ko manga poso iyo a Mapiya, na Mbugan kano Niyan sa Mapiya a di so Miyakowa rukano, go Punapiyan kano Niyan: Ka so Allah na Manapi, a Makalimo-on.

71. Na o kabaya iran so kandorata iran Ruka, na Sabunar a diyorat iran so Allah gowani, na piyakidag Iyan (Ruka) siran. Na so Allah na Mata-o, a Maongan-gun.

72. Mata-an! a siran a Miyamaratiyaya, go giyanatan Niran so manga Darpa Iran, go ini Panagon-taman Niran so manga Tamok Iran go so manga ginawa Iran, si-i ko lalan o Allah, go so siran a Somiyandig Kiran go Tomiyabang Kiran (ko Nabi),- na siran man na so saba-ad Kiran i manga Wali ko saba-ad. Na so Miyamaratiyaya a

لَوْلَا كُنْتُمْ مِنَ اللَّهِ سَبَقَ لَمَسَّكُمْ فِيمَا
أَخَذْتُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٦٨﴾

فَكُلُوا مِمَّا غَنِمْتُمْ حَلَالًا طَيِّبًا وَاتَّقُوا
اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٦٩﴾

يَأْتِيهَا النَّبِيُّ قُلُوبًا لَمَّا فِي أَيْدِيكُمْ مِنَ
الْأَسْرَىٰ إِنْ يَعْلَمِ اللَّهُ فِي قُلُوبِكُمْ خَيْرًا
يُؤْتِكُمْ خَيْرًا مِّمَّا أَخَذَ مِنْكُمْ وَيَغْفِرَ
لَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٧٠﴾

وَإِنْ يُرِيدُوا خِيَانَتَكَ فَقَدْ خَانُوا اللَّهَ
مِنْ قَبْلُ فَأَمْكَنَ مِنْهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ
حَكِيمٌ ﴿٧١﴾

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا
بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ
وَالَّذِينَ ءَاوَأُوا وَنَصَرُوا أُولَٰئِكَ بَعْضُهُمْ
أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا لَمْ يَهَاجَرُوا
مَا لَكُمْ مِنَ وَلِيَّتِهِمْ مِنْ شَيْءٍ حَتَّىٰ يَهَاجَرُوا
وَإِنْ أَسْتَضَرُّوكُمْ فِي الدِّينِ فَعَلَيْكُمْ

da iran ganati so manga Darpa Iran, na da-a Kipantag iyo ko Kapingowali-i kiran a maito bo taman sa di siran tomogalin; na o Panguni siran Rukano sa Tabang Makapantag ko Agama, na Paliyogat Rukano so Katabangi (kiran), inonta a aya iran khasogot so pagtao a adun a Pasad Iyo a go siran. Na so Allah na Phagila-in Niyan so gi-i Niyo Nggolaola-an.

73. Na so siran a da Pamaratiyaya, na so saba-ad kiran i manga Wali ko saba-ad: O di Niyo to Nggolaola-a, na Khatagowan sa samok so Lopa, go Kapaminasa a Mala.

74. Na so Miyamaratiyaya, go Miyamanogalin, go Miyamanagontaman ko lalan o Allah, go so siran a Somiyandig kiran go Tomiyabang kiran,- na siran man na siran so Miyamaratiyaya a titho: Na adun a bagiyan niran a Ma-ap, go Pagupur a Mapiya.

75. Na so Miyamaratiyaya ko oriyaniyan, go Miyamanogalin, go pud iyo a Miyamanagontaman,- na siran man na pud iyo. Na so Thotonganaya na so saba-ad kiran i lubi a Wali ko saba-ad si-i ko Kitab o Allah. Mata-an! A so Allah na so Langowan taman na katawan Niyan.

النَّصْرُ الْأَعْلَىٰ قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ مِيثَاقٌ
وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٧٣﴾

وَالَّذِينَ كَفَرُوا بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ
إِلَّا تَفْعَلُوهُ تَكُن فِتْنَةً فِي
الْأَرْضِ وَفَسَادٌ كَبِيرٌ ﴿٧٤﴾

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا
فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ آوَأُوا وَنَصَرُوا
أُولَٰئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا لَهُمْ مَغْفِرَةٌ
وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿٧٥﴾

وَالَّذِينَ آمَنُوا مِن بَعْدِ وَهَجَرُوا
وَجَاهَدُوا مَعَكُمْ فَأُولَٰئِكَ مِنكُمْ وَأُولَٰئِكَ
الْأَرْحَامُ بَعْضُهُمْ أَوْلَىٰ بِبَعْضٍ فِي كِتَابِ
اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٧٥﴾

Surah Al-Taubah (Al-Baraat)-9

1. (Giya-i) so Kiyabarungkas o Pasad a pho-on ko Allah go so Sogo Iyan, si-i ko siran a ini Phasada Iyo ko manga Pananakoto:-

بِرَاءةٍ مِّنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ إِلَى الَّذِينَ عَاهَدْتُمْ
مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٩﴾

2. Na ndalakao Kano ko Lopa (hai manga Mosrik) sa pat Olan, go Tangkuda Niyo a Mata-an! A Sukano na di Niyo khalipos so (siksa o) Allah go Mata-an! A so Allah na Phakaito-on Niyan so manga Kampir.

فَيَسِيحُوا فِي الْأَرْضِ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ
وَأَعْلَمُوا أَنَّهُمْ غَيْرُ مُعْجِزِي اللَّهِ وَأَنَّ اللَّهَ
مُخْزِي الْكَافِرِينَ ﴿١٠﴾

3. Na Piyakalangkap a pho-on ko Allah go so Sogo Iyan, ko manga Manosiya ko Alongan a Kapunaik Hajji a Mala,-a Mata-an! A thipud o Allah (so Pasad) ko manga Pananakoto; go (Thipud o) Sogo Iyan. Na o Thaobat kano, na giyoto i Mapiya rukano; na o talikhod kano, na Tangkuda niyo a Mata-an! A sukano na di niyo khapalagoyan so (siksa o) Allah. Na Panotholangka ko siran a da Pamaratiyaya so siksa a Malipudus.

وَأَذَّنُ مِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ إِلَى النَّاسِ يَوْمَ
الْحَجِّ الْأَكْبَرِ أَنَّ اللَّهَ بَرِيءٌ مِّنَ
الْمُشْرِكِينَ وَرَسُولُهُ فَإِنْ تُبْتُمْ فَهُوَ خَيْرٌ
لَّكُمْ وَإِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَأَعْلَمُوا أَنَّكُمْ
غَيْرُ مُعْجِزِي اللَّهِ وَبَشِّرِ الَّذِينَ كَفَرُوا
بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿١١﴾

4. Inonta so siran a ini Phasada Iyo ko manga Pananakoto, oriyaniyan na da-a kiyorang iran Rukano a maito bo, go da-a Tiyabangan niran a Sorang Rukano a isa bo. Na tarotopa niyo kiran so

إِلَّا الَّذِينَ عَاهَدْتُمْ مِنَ الْمُشْرِكِينَ
ثُمَّ لَمْ يَنْقُضُوا عَهْدَهُمْ لَكُمْ بِزِينَتِهِمْ
وَأَنَّهُمْ كَانُوا فِي عَهْدِكُمْ وَإِنْ يُبْطِئُوا
عَلَيْكُمْ أَحَدًا فَأْتُوا إِلَيْهِمْ عَهْدَهُمْ إِلَى
مَدِينِهِمْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ ﴿١٢﴾

diyandi kiran taman ko wakto iran (a Mapupunto): Mata-an! A so Allah na Pukhababaya-an Niyen so Khipananangila.

5. Na amai ka maipos so manga Olanolan a Khipaga-اداتan, na Bonowa Niyo so manga Pananakoto apiya anda Niyo siran Mato-on, go Pamiyaga Niyo siran, go Tarongkowa Niyo siran, go Pamagayani Niyo siran ko oman i Phagokitan; na o Thaobat siran, go Itindug iran so Sambayang go tonain niran so Zakat, na gikasi Niyo so lalan niran: Mata-an! A so Allah na Manapi, a Makalimo-on.

6. Na amai ka-adun a sakatao a pud ko manga Mosrik a Manarig Ruka, na Pakasarigangka, taman sa Pamamakiniyun niyan so Katharo o Allah; oriyan niyan na sampa-in Ka sukaniyan ko Phakasarigon. Giyoto man na sabap sa Mata-an! A siran na pagtao a di manga Tata-o

7. Andamanaya i Kakhapatoꝥ ko manga Pananakoto o diyandi si-i ko Allah go si-i ko Sogo Iyan, inonta so siran a ini diyandi Iyo si-i sa Masjid Al-Haram? Na sa dun sa Kapagi-inontolan niran Rukano, na Pagi, inontolani Niyo siran (mambo): Mata-an! A so Allah na Pukhababaya-an Niyen so Khipananangila.

فَإِذَا أَسْلَخَ الْأَشْهُرَ الْحُرْمَ فَاقْتُلُوا
الْمُشْرِكِينَ حَيْثُ وَجَدْتُمُوهُمْ وَخَذُوهُمْ
وَاحْضَرُوهُمْ وَأَقْعُدُوا لَهُمْ كُلَّ
مَرْصِدٍ فَإِنْ تَابُوا وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ
وَأَتَوْا الزَّكَاةَ فَخَلُّوا سَبِيلَهُمْ إِنَّ
اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٥﴾

وَإِنْ أَحَدٌ مِنَ الْمُشْرِكِينَ اسْتَجَارَكَ
فَأَجْرُهُ حَتَّى يَسْمَعَ كَلِمَ اللَّهِ ثُمَّ ابْلِغْهُ
مَأْمَنَهُ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ
لَّا يَعْلَمُونَ ﴿٦﴾

كَيْفَ يَكُونُ لِلْمُشْرِكِينَ
عَهْدٌ عِنْدَ اللَّهِ وَعِنْدَ رَسُولِهِ إِلَّا
الَّذِينَ عَاهَدْتُمْ عِنْدَ الْمَسْجِدِ
الْحَرَامِ فَمَا اسْتَقْتُمُوا لَكُمْ فَاسْتَقِيمُوا
لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ ﴿٧﴾

8. Na andamanaya (i Kapakipu-phasada Iyo kiran) a o Mapugus kano iran, na di ran rukano Pagila-in i Kapulolot go Kaphapasada? Ipushawat iran Rukano so manga ngari iran, na Somasangka so manga poso iran; ka so kadakulan kiran na manga songklid.

9. Ini Pamasa iran so manga Ayat o Allah sa arga a maito, go Miyangalang siran ko lalan Rukanian: Mata-an! A siran na Miyakaratarata so Pinggolaola iran.

10. Di ran Pagila-in ko Miyaratiyaya so Kapulolot go Kaphapasada! Na siran man na siran so manga Malawani.

11. Na o Thaobat siran, go Ithin-dug iran so Sambayang go tona-in niran so Zakat,- na manga Pagari Niyo siran ko Agama: Na Puphagosa-in Nami so manga Ayat, ko pagtao a manga Tata-o.

12. Na o Barungkasa iran so manga Sapa iran ko oriyen o Kiyapakindiyandi iran, go Phapa-awingun niran so Agama Niyo,- na Pakimbonowai Kano ko manga Nakoda ko Kaongkir: Mata-an! A siran na da-a Kipantag kiran o manga Sapa: Ka-an siran Makagunuk.

13. Ino kano di Pakipumbonowai ko pagtao a Siyogok iran so manga Sapa iran, go Piyagungutan niyan a

كَيْفَ وَإِنْ يَظْهَرُوا عَلَيْكُمْ
لَا يَرْقُبُوا فِيكُمْ إِلَّا وِلَادَةَ يُرْضُونَكُمْ
بِأَفْوَاهِهِمْ وَتَأْبَىٰ قُلُوبُهُمْ وَأَكْثَرُهُمْ
فَاسِقُونَ ﴿٨﴾

أَشْتَرُوا بِعَائِدَتِ اللَّهِ ثَمَنًا قَلِيلًا
فَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِهِ إِنَّهُمْ سَاءَ مَا
كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٩﴾

لَا يَرْقُبُونَ فِي مُؤْمِنٍ إِلَّا وِلَادَةَ
وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُعْتَدُونَ ﴿١٠﴾

فَإِنْ تَابُوا وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا
الزَّكَاةَ فَإِخْوَانُكُمْ فِي الدِّينِ
وَنفَصِلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿١١﴾

وَإِنْ نَكَثُوا أَيْمَانَهُمْ مِنْ بَعْدِ عَهْدِهِمْ
وَطَعَنُوا فِي دِينِكُمْ فَقَبَلُوا أَيْمَةَ
الْكَفَرِ إِنَّهُمْ لَا أَيْمَانَ لَهُمْ
لَعَلَّهُمْ يَنْتَهُونَ ﴿١٢﴾

لَا تُقْبَلُونَ قَوْمًا نَكَثُوا
أَيْمَانَهُمْ وَهَمُّوا بِإِخْرَاجِ

Kaphaka-awa-a iran ko Rasul, go siran na Piyangorawan Kano iran ko Paganai a Kiya-okitan? Ino Niyo siran Khalukun? Na so Allah i Patot a Ikhuluk Iyo Sukaniyan, o Sukano na Khipaparatiyaya!

14. Pakimbonowai kano kiran, ka Shiksa-an siran o Allah sa Punggolalan ko manga Barokan Niyo, go Phakaito-on Niyan siran, go Thabangan Kano Niyan, sa Kadaaga kiran, go Phakapiya-an Niyan so manga Rarub o pagtao a Khipaparatiyaya,

15. Go Pagilangun Niyan so otug ko manga poso iran. Na Phakatao-batun o Allah so tao a kabaya Iyan; ka so Allah na Mata-o, a Maongan-gun.

16. Ba Niyo tiyangkap sa Ipun-darainon Kano, ka an katokawi o Allah so siranoto a miyamag-iklas ko kiya prang iran, go da siran kowa sa salakao ko Allah go so Sogo Iyan go so Miyamaratiyaya sa manga Panarigan? Na so Allah na Kaip Iyan so gi-i Niyo Nggolao-la-an.

17. Da Mapatot ko manga Pananakoto, so Kaputhanosa iran ko manga Masjid o Allah Shasaksi-an niran so manga ginawa iran ko Kaongkir. Siran man na Miya-ilang so manga Galubuk iran: Na so Naraka na siran na Tatap siran non.

الرَّسُولِ وَهُمْ بَدَاءُكُمْ
أُولَٰئِكَ مَرْءٌ أَنَخَشَوْهُمْ فَاَللَّهُ أَهَقُّ
أَن تَخْشَوْهُ إِن كُنتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٣﴾

فَتَلَوْهُمْ يُعَدِّبُهُمُ اللَّهُ بِأَيْدِيكُمْ
وَيُخْرِجُهُم بِبَصْرِكُمْ عَلَيْهِمْ وَيَشْفِ
صُدُورَ قَوْمٍ مُؤْمِنِينَ ﴿١٤﴾

وَيَذْهَبُ غِيظَ قُلُوبِهِمْ وَيَتُوبُ
اللَّهُ عَلَىٰ مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١٥﴾

أَمْ حَسِبْتُمْ أَن تُتْرَكُوا وَلَمَّا يَعْلَمِ اللَّهُ
الَّذِينَ جَاهَدُوا مِنكُمْ وَلَمْ يَتَّخِذُوا
مِن دُونِ اللَّهِ وَلَا رَسُولِهِ وَلَا الْمُؤْمِنِينَ
وَلِجَآءِ اللَّهِ خَيْرٌ مَّا
تَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾

مَا كَانَ لِلْمُشْرِكِينَ أَنْ يَعْمُرُوا مَسْجِدَ
اللَّهِ شَاهِدِينَ عَلَىٰ أَنفُسِهِم بِالْكَفْرِ
أُولَٰئِكَ حِطَّتْ أَعْمَالُهُمْ فِي النَّارِ
هُم خَالِدُونَ ﴿١٧﴾

18. Aya bo (a Patot) a Puthanos ko manga Masjid o Allah na so tao a Piyaratiyaya Niyan so Allah go so Alongan a Maori, go ini Tindug Iyan so Sambayang go Tiyonai Niyan so Zakat, go da-a ini Kaluk Iyan a inonta so Allah. Na Mata-tangkud a siran man i Khabaloi a pud ko Miyamakakudug sa Ontol.

19. Ino Niyo mbaloya so Kapuphakainoma ko Nomanaiik go so Kaputhanosa ko Masjid Al-Haram, a lagid o tao a Piyaratiyaya Niyan so Allah go so Alongan a Maori, go Miyanagontaman si-i ko lalan o Allah? Di siran Magishan si-i ko Allah: Ka so Allah na di Niyan Punggonana-on so pagtao a manga Darowaka.

20. So Miyamaratiyaya, go Miyamanogalin (sa Ingud) go ini Panagontaman niran ko lalan o Allah, so manga Tamok iran go so manga ginawa iran, i Mala i Pangkatan ko Allah: Na siran man na siran so Phamakasulang sa Maliwanag.

21. Puphanotholan siran o Kadan Niran sa Limo a pho-on Rukanian, go Kasosowat, go manga Sorga, a adun a bagiyon niran ro-o a Kapipiya ginawa a Tatap:

22. Makakal siran non sa dayon sa dayon. Mata-an! A so Allah na adun a shisi-i Rukanian a Balas a Mala.

إِنَّمَا يَعْمُرُ مَسْجِدَ اللَّهِ مَنَءَامَنَ
بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَأَقَامَ الصَّلَاةَ
وَأَتَى الزَّكَاةَ وَلَمْ يَخْشَ إِلَّا اللَّهَ
فَعَسَىٰ أَوْلِيٰكَ أَن يَكُونُوا مِنَ
الْمُهْتَدِينَ ﴿١٨﴾

﴿١٨﴾ أَجَعَلْتُمْ سِقَايَةَ الْحَاجِّ وَعِمَارَةَ
الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ كَمَنَءَامَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ
الْآخِرِ وَجَاهَدَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَا يَسْتَوُونَ
عِنْدَ اللَّهِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ
الظَّالِمِينَ ﴿١٩﴾

الَّذِينَ آمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا فِي
سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ أَعْظَمُ
دَرَجَةً عِنْدَ اللَّهِ وَأَوْلِيٰكَ هُمُ الْفَائِزُونَ ﴿٢٠﴾

يُبَشِّرُهُمْ رَبُّهُم بِرَحْمَةٍ مِّنْهُ
وَرِضْوَانٍ وَجَنَّتْ لَهُمْ فِيهَا
نَعِيمٌ مُّقِيمٌ ﴿٢١﴾

خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ أَجْرٌ
عَظِيمٌ ﴿٢٢﴾

23. Hai Miyamaratiyaya! Di niyo khowa-a so manga lokus iyo go so manga Pagari Niyo a manga Panarigan amai ka Matomo iran so Kaongkir a di so Kaparatiyaya: Na sa dun sa Manarig kiran a pud Rukano, na siran man na siran so da Pamaginontolan.

24. Tharowangka: A o so manga lokus iyo, go so manga Wata iyo, go so manga Pagariniyo, go so manga Karoma niyo, go so manga Tonganai niyo; go so manga Tamok a Miyasokat iyo; go so Dagangan a Ipuhawan niyo so kalupas o wakto niyan: Go so manga Darpa a Masosawat Kano ron-na Matomo iyo a di so Allah, go so Sogo Iyan, go so Kaphurang si-i ko lalan Rukaniyan;- na nayawa niyo taman sa italingoma o Allah so Sogowan Niyan (a siksa): Ka so Allah na di Niyan Thoro-on so pagtao a manga Songklid.

25. Sabunsabunar a Tiyabangan Kano o Allah si-i ko manga Thumowan a madakul go so Alongan a (Kiyaphurang sa) Hunain: Gowani na Miyasawat Kano o kadakul iyo, na da-a Mininggai Niyan rukano a gona a maito bo: Go Piyakasimpit Rukano o Lopa so Kaolad iyan, oriyan niyan na Tomiyalikhod Kano a Puphamalagoi.

26. Oriyan niyan na Initoron o Allah so Kathatana Iyan si-i ko

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ ءَامَنُوْا لَا تَتَّخِذُوْا
ءَاۡبَاءَكُمْ وَاِخْوَانَكُمْ اَوْلِيَآءَ اِن
اَسْتَجَبُوْا لِكُفْرٍ عَلٰى الْاَيْمٰنِ
وَمَنْ يَتَّوَلَّهُمْ فَاُولٰٓئِكَ هُم
الظَّالِمُوْنَ ﴿٢٣﴾

قُلْ اِنْ كَانَ ءَاۡبَاؤُكُمْ وَاَبْنَاؤُكُمْ
وَاِخْوَانُكُمْ وَاَزْوَاجُكُمْ وَعَشِيْرَتُكُمْ وَاَمْوَالٌ
اَقْتَرَفْتُمُوْهَا وَتَجْرَةٌ تَخْشَوْنَ كَسَادَهَا
وَمَسٰكِنٌ تَرْضَوْنَهَا اَحَبَّ اِلَيْكُمْ
مِّنْ اَللّٰهِ وَرَسُوْلِهِ وَجِهَادٍ فِيْ سَبِيْلِهِ
فَتَرَبَّصُوْا حَتّٰى يَأْتِيَ اَللّٰهُ بِاَمْرٍ ۗ وَّ اَللّٰهُ
لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفٰسِقِيْنَ ﴿٢٤﴾

لَقَدْ نَصَرَكُمُ اللّٰهُ فِيْ مَوٰطِنٍ
كَثِيْرَةٍ وَّ يَوْمَ حُنَيْنٍ اِذْ
اَعَجَبْتَكُمْ كَتَرْتَكُمْ فَلَمْ تَغْنِ
عَنكُمْ شَيْئًا وَّ ضَاقَتْ
عَلَيْكُمْ الْاَرْضُ بِمَا رَحَبَتْ
ثُمَّ وَلِيْتُمْ مَّدْيَنَ ﴿٢٥﴾

ثُمَّ اَنْزَلَ اللّٰهُ سَكِيْنَتَهٗ عَلٰى رَسُوْلِهِ ۗ وَعَلٰى

Sogo Iyan go si-i ko Miyamaratiyaya, go Tomiyoron sa manga Tantara a (manga Malaikat) ada Niyo siran Mailai: go siniksa Iyan so siran a da Pamaratiyaya: Na giyoto i Balas ko manga Kafir.

27. Oriyan niyan na Phakataobatan o Allah ko kiya-ipos oto so tao a kabaya Iyan: Ka so Allah na Manapi, a Makalimo-on.

28. Hai Miyamaratiyaya! Mata-an a so manga Pananakoto na Marshik; na di siran pagobai ko Masjid Al-Haram ko oriyan a ungka-i a ragon niran (a Kiyabarungkas o Pasad). Na o ba Niyo khawanun so Kamiskin, na mbugan kano o Allah ko Kakaya-an Niyan, o kabaya Iyan, Mata-an! A so Allah na Mata-o, a Maongangun.

29. Pakimbonowai Kano ko siran a di Mapaparatiyaya ko Allah, go so Alongan a Maori, go di ran Ishapar so ini Sapar o Allah go so Sogo Iyan, go di siran Magokit ko okit a Bunar, a pud ko siran a bigan ko Kitab, taman sa di siran mugai sa Bowis sa Kathangana-an, a siran na Phapasiyonot siran.

30. Na Pitharo o manga Yahodi: A so Uzair na Wata o Allah, go Pitharo o manga Christian, A so Al-Masih na Wata o Allah. Giyoto man so Katharo iran ko manga

الْمُؤْمِنِينَ وَأَنْزَلَ جُنُودًا لَمْ تَرَوْهَا
وَعَذَّبَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَذَلِكَ
جَزَاءُ الْكَافِرِينَ ﴿٦٦﴾

ثُمَّ يَتُوبُ اللَّهُ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ عَلَى مَنْ
يَشَاءُ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٦٧﴾

يَتَّيِبُهَا لِلَّذِينَ آمَنُوا إِتِمًا
الْمُشْرِكُونَ نَجَسٌ فَلَا يَقْرَبُوا
الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ بَعْدَ عَامِهِمْ
هَذَا وَإِنْ خِفْتُمْ عَيْلَةً فَسَوْفَ
يَغْفِيكُمْ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ إِنْ شَاءَ
إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٦٨﴾

قَبِلُوا الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ
وَلَا بِالْيَوْمِ الْآخِرِ وَلَا يُحَرِّمُونَ مَا حَرَّمَ
اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَلَا يَدِينُونَ دِينَ الْحَقِّ
مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ
حَتَّى يُعْطُوا الْجِزْيَةَ عَنْ يَدٍ وَهُمْ
صَاغِرُونَ ﴿٦٩﴾

وَقَالَتِ الْيَهُودُ عُزَيْرٌ ابْنُ اللَّهِ
وَقَالَتِ النَّصْرَى الْمَسِيحُ
ابْنُ اللَّهِ ذَلِكَ قَوْلُهُمْ

ngari iran; a Ipuphananayan niran ko Katharo o siran a da Pamara-tiyaya gowani. Pimorka-an siran o Allah: Andamanaya i Kapuphamo-khag iran!

31. Kinowa iran so manga Olama kiran go so manga Barasimba kiran a manga Katohanan a salakao ko Allah, go so Al-Masih a Wata o Maryam; a da-a ini Sogo Kiran a rowar ko Kasimba-a Iran ko (Allah a) Tohan a Isa Isa: Da-a Tohan a inonta Sukaniyan. Soti Sukaniyan: Mawatan ko Ipushakoto iran non.

32. Khabaya-an niran so Kapa-dunga iran ko Sindao o Allah a gi- nggolalan ko manga ngari iran, na di Iphangonot o Allah inonta na Tharotopun Niyan so Sindao Niyan, apiya pun di kabaya o manga Kapir.

33. Sukaniyan so (Allah a) Siyogo lyan so Sogo Iyan a rakhus o Torowan go so Agama a bunar, ka Phaki-ombawan Niyan non so manga Agama, sa Kalangolangowan Niyan, apiya di kabaya o manga Pananakoto.

34. Hai Miyamaratiyaya! Mata-an! A madakul ko manga Olama ko manga Yahodi go so manga Olama ko manga Christiyan, a Mata-an a phagarabun niran so manga Tamok o manga Manosiya sa di ontol go Puphangalang siran ko lalan o Al-

بِأَفْوَاهِهِمْ يُضَاهَوْنَ قَوْلَ
الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَبْلُ قَسَتْ لَهُمْ
اللَّهُ أَنْفُ يُؤْفِكُونَ ﴿٣٠﴾

اتَّخَذُوا أَحْبَابَهُمْ وَرَهْبَتَهُمْ
أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ وَالْمَسِيحَ
ابْنَ مَرْيَمَ وَمَا أُمُورُ إِلَّا
لِيَعْبُدُوا إِلَهًا وَاحِدًا لَا
إِلَهَ إِلَّا هُوَ سُبْحَانَهُ عَمَّا
يُشْرِكُونَ ﴿٣١﴾

يُرِيدُونَ أَنْ يُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ
بِأَفْوَاهِهِمْ وَيَأْبَى اللَّهُ إِلَّا أَنْ يُنِيرَ
نُورَهُ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ ﴿٣٢﴾

هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى
وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ
كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ
الْمُشْرِكُونَ ﴿٣٣﴾

﴿٣٤﴾ يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنَّ كَثِيرًا
مِنَ الْأَخْبَارِ وَالرَّهْبَانِ لَيَأْكُلُونَ
أَمْوَالَ النَّاسِ بِالْبَطْلِ
وَيُضَدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ

lah. Na so siran a Puphanimo-on niran so Bolawan a go Pirak na di ran noto Punggaston ko lalan o Allah: Na Panotholangka kiran so siksa a Malipudus-

35. Si-i ko Alongan a Pakalanga-an noto ko Apoi ko Jahannam, na Ipamirinsa oto ko manga Bunung iran, go so manga kilid iran, go so manga likod iran. (Tharo-on kiran a:) Giyaya so Piyanimo iyo a ruk o manga ginawa niyo: Na Tamami niyo so Piyanimo iyo!

36. Mata-an! A so itongan o manga Olanolan (ko Saragon) si-i ko Allah na sapolo a go dowa Olan si-i ko Kitab o Allah si-i ko Alongan a Kiya-aduna Niyan ko manga Langit go so Lopa; a adun a pudon a pat Olan a Khipaga-adatan: Giyoto man so okit a Ontol. Na di Niyo ro-o mbinasa-a so manga ginawa niyo; na Pakimbonowai Kano ko manga Pananakoto langon lagid o gi-i ran Rukano Kapakimbonowai langon. Na Tangkuda Niyo a Mata-an! A so Allah na babid o (Tabang Iyan so) Khipanananggila.

37. Mataan a so Kapphaka oriya (ko kasesela a ko Moharam siiko sapar) na phaka o man. ko Kaongkir: Pukhisabapon a Kapukhadadag o siran a Miyamangongkir: Puphaka niran noto ko saragon, na ipushapar iran noto ko isa a ragon, ka Puphaka-ayonun niran ko iton-

وَالَّذِينَ يَكْتُمُونَ الذَّهَبَ
وَالْفِضَّةَ وَلَا يَنْفِقُونَهَا فِي سَبِيلِ
اللَّهِ فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٣٤﴾

يَوْمَ يُحْمَىٰ عَلَيْهَا فِي نَارِ جَهَنَّمَ
فَتَكْوَىٰ بِهَا جِبَاهُهُمْ وَجُنُوبُهُمْ
وَوُجُوهُهُمْ هَذَا مَا كُنْتُمْ
لَأَنْفُسِكُمْ تَدْفَعُونَ مَا كُنْتُمْ
تَكْتُمُونَ ﴿٣٥﴾

إِنَّ عِدَّةَ الشُّهُورِ عِنْدَ اللَّهِ اثْنَا عَشَرَ
شَهْرًا فِي كِتَابِ اللَّهِ يَوْمَ خَلَقَ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ مِنْهَا أَرْبَعَةٌ
حُرْمٌ ذَلِكَ لِلَّذِينَ أَلْقِيَتْمْ فَلَا تَظْلِمُوا
فِيهِنَّ أَنْفُسَكُمْ وَقَتِلُوا
الْمُشْرِكِينَ كَأَنَّهُمْ كَمَا
يَقْتُلُونَكُمْ كَأَنَّهُمْ وَعَلِمُوا أَنَّ
اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ ﴿٣٦﴾

إِنَّمَا النَّسِيءُ زِيَادَةٌ فِي الْكُفْرِ
يُضَلُّ بِهِ الَّذِينَ كَفَرُوا يُحْلُونَهُ عَامًا
وَيُحَرِّمُونَهُ عَامًا لِيُؤْطِئُوا عِدَّةَ
مَا حَرَّمَ اللَّهُ فَيُحِلُّوا مَا حَرَّمَ اللَّهُ
زَيْنٌ لَهُمْ سَوْءٌ أَعْمَلِيهِمْ وَاللَّهُ

gan o ini Sapar o Allah na Puphakiniran so ini Sapar o Allah. Pipharasan kiran so marata ko manga Galubukiran. Na so Allah na di Niyang Punggonana-on so pagtao a manga Kafir.

38. Hai Miyamaratiyaya! Ino kano wa-i, a igira-a Pitharo rukano: A sorong kano ko Kambonowai si-i ko lalan o Allah, na ba kano dun ompulak ko Lopa? Ino kano Khasawat ko Kaoyagoyag ko Doniya a di so Akhirat? Na da ko Parayasan ko Kaoyagoyag ko Doniya, ko Kipapantag iyan ko Akhirat inonta na Miyakaito-ito.

39. O di kano sorong ko kambonowai, na shiksa-an kano o Allah sa siksa a Malipodus, go shambi sa pagtao a salakao rukano; na da-a mibinasa niyo Ron a maito bo. Na so Allah na so langowan taman na Gaos Iyan.

40. O di niyo Tabangi (so Rasul), na Sabunar a Tiyabangan Sukaniyan o Allah, gowani a Paka-awa-an o siran a da Pamaratiyaya: A ika dowo ko dowo gowani a shisi-i siran a dowo ko Liyang (a Jabal Tur), na sa maoto na gi-i Niyang Tharo-on ko pud Iyan (a so Abu Bakur): Adi ka Pumboko, ka Mata-an! A so Allah na babid Ta (so Tabang Iyan): Na Piyakatoronon o Allah so Ithatana Iyan, go Tiyabangan Niyang sa manga Tantara a da Niyo mailai, go

لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ﴿٣٧﴾

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا مَا لَكُمْ إِذَا
قِيلَ لَكُمْ أَنْفِرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَتَأْتَلْتُمْ
إِلَى الْأَرْضِ أَنْ رَضِيَتم بِالْحَيَاةِ
الْأُنْيَامِ مِنَ الْآخِرَةِ فَمَا مَتَّعُ
الْحَيَاةِ الَّذِينَ فِي الْآخِرَةِ إِلَّا
قَلِيلٌ ﴿٣٨﴾

إِلَّا أَنْفِرُوا يُعَذِّبْكُمْ عَذَابًا
أَلِيمًا وَيَسْتَبَدِّلْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ
وَلَا تَضُرُّوهُ شَيْئًا وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ
شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٣٩﴾

إِلَّا أَنْفِرُوهُ فَقَدْ نَصَرَهُ اللَّهُ إِذْ
أَخْرَجَهُ الَّذِينَ كَفَرُوا ثَائِفٍ
أَثْنِينَ إِذْ هَمَّ فِي الْغَارِ إِذْ يَقُولُ
لِصَاحِبِهِ لَا تَحْزَنْ إِنَّا نَرَى اللَّهَ
مَعَنَا فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ
عَلَيْهِ وَأَيَّدَهُ بِجُنُودٍ لَمْ تَرَوْهَا
وَجَعَلَ لِكَلِمَةِ الَّذِينَ
كَفَرُوا السُّفْلَى وَكَلِمَةُ

biyaloi Niyān so Katharo o siran a da Pamaratiyaya a mababa. Na so Katharo o Allah na giyoto i Maporō: Na so Allah na Mabagur, a Maongangun.

41. Sorong kano ko Kambonowai, Makhap sa Mapunud, go Panagontamanun niyo so manga Tamok iyo go so manga ginawa niyo, si-i ko lalan o Allah. Giyoto man i Mapiya Rukano, o sukano na katawi Niyo.

42. O adun a Parayasan (a Khabatan) a marani go so Pulalaka-on na Mathangka, na Magonot siran Ruka dun, na ogaid na Piyakawatan kiran o lalan a malayat. Na Pushapa siran ndun ko Allah, sa o Miyakagaga kami, na miyapud kami niyo dun a lominiyo: Pumbinasa-an niran so manga ginawa iran; na so Allah na katawan Niyān a Mata-an! A siran na titho a manga bokhag.

43. Pima-apan Ka o Allah! Anda sabap i Kiya-idiningka kiran taman sa Mapayag Ruka so siran a Mimatata-an, go katokawan Ka so manga bokhag?

44. Di Ruka Phanguni sa idin so siran a Miyamaratiyaya ko Allah go so Alongan a Maori sa ba iran di Panagontamanun so manga tamok iran go so manga ginawa iran. Na so Allah na katawan Niyān so Khipananangila.

اللَّهُ هِيَ الْعَلِيَّا وَاللَّهُ عَزِيزٌ
حَكِيمٌ ﴿٤٠﴾

انْفِرُوا خِفَافًا وَثِقَالًا وَجَاهِدُوا
بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ
ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ
تَعْلَمُونَ ﴿٤١﴾

لَوْ كَان عَرَضًا قَرِيبًا وَسَفَرًا قَاصِدًا
لَآتَبِعُوكَ وَلَكِنْ بَعَدَتْ عَلَيْهِمُ الشَّقَّةُ
وَسَيِّحِلْفُونَ بِاللَّهِ لَوْ اسْتَطَعْنَا
لَخَرَجْنَا مَعَكُمْ يُهْلِكُونَ أَنْفُسَهُمْ
وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿٤٢﴾

عَفَا اللَّهُ عَنْكَ لِمَ أَذْنَتْ لَهُمْ حَتَّى
يَتَّبِعَنَّ لَكَ الَّذِينَ صَدَقُوا وَتَعْلَمَ
الْكَاذِبِينَ ﴿٤٣﴾

لَا يَسْتَعِذُ نَكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ
وَالْيَوْمِ الْآخِرِ أَنْ يُجَاهِدُوا
بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ وَاللَّهُ عَلَيْهِمُ
بِالْمُنْقِبِينَ ﴿٤٤﴾

45. Aya bo a Phanguni Ruka sa idin (ko Kathalimbagak) na so siran a di Mapaparatiyaya ko Allah go so Alongan a Maori, go Mishangka so manga poso iran, na siran na mata-ta-ap siran ko Kashasangka iran.

46. Na o Miyabaya siran Lomiyo, na Pithiyagaran niran ndun sa Bagur; na ogaid na da kabayai o Allah so Kapakaliyo iran; na Piya-kapamokul Iyan siran, na adun a Mitharo: Sa Thalimbagak kano a pud o Mithatalimbagak.

47. O Miyapud siran Rukano Lomiyo, na da-a Khiyoman niran Rukano a rowar sa Kabinasa, go Pulagosakun niran ndun so Pagulututan Niyo ka Ipumbabanog kano iran sa Samok, go adun a Matatago Rukano a Pakapuphanorimanun niran. Na so Allah na katawan Niyan so manga Darowaka.

48. Sabunsabunar a Pimbabanog iran so Samok gowani, go Pikhulikhulid iran Ruka so manga Bitiyara,- taman sa Miyakaoma so Bunar, go Miyapayag so Sogowan o Allah, a siran na Ikagogowad iran.

49. Na adun a pud kiran a gi-i Tharo: Sa Idini Akongka (ko Kathalimbagak) go di Akongka Pagologa ko Dosa. Tanodan ka Miyalog siran ko Dosa, na Mata-an! A so Naraka Jahannam na Katatang-kalan niyan ndun so manga Kapir.

إِنَّمَا يَسْتَعِذُّ نَكَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ
بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَأَزَّابَتْ قُلُوبُهُمْ
فَهُمْ فِي رَيْبِهِمْ يَتَرَدَّدُونَ ﴿٤٥﴾

﴿٤٥﴾ وَلَوْ أَرَادُوا الْخُرُوجَ لَأَعَدُّوا لَهُ
عُدَّةً وَلَكِنَّ كَرِهَ اللَّهُ لِنُعَاثِهِمْ
فَتَبَطَّهْمُ وَقِيلَ أَقْعُدُوا مَعَ
الْقَاعِدِينَ ﴿٤٦﴾

لَوْ خَرَجُوا فِئَكُمْ مَارَادُوا كُمْ إِلَّا خَبَالًا
وَلَا وَضَعُوا خِلَالَكُمْ يَبْغُونَكُمْ
الْفِتْنَةَ وَفِيكُمْ سَمْعُونُ لَهُمْ وَاللَّهُ
عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ ﴿٤٧﴾

لَقَدْ ابْتَغُوا الْفِتْنَةَ مِنْ قَبْلُ وَقَلَّبُوا
لَكَ الْأُمُورَ حَتَّىٰ جَاءَ الْحَقُّ
وَوَظَّهَرَأَمْرُ اللَّهِ وَهُمْ
كَرِهُونَ ﴿٤٨﴾

وَمِنْهُمْ مَن يَقُولُ أُنذِرْنِي
وَلَا تَفْتِنِّي أَلَا فِي الْفِتْنَةِ سَقَطُوا
وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَمُحِيطَةٌ
بِالْكَافِرِينَ ﴿٤٩﴾

50. O Masogat Ka a Mapiya, na ikharata a ginawa iran; na o Masogat Ka a Tiyoba, na Tharo-on niran: A Sabunar a Miyakatoman kami ko galubuk ami gowani, na tomalikhod siran a siran na Pukhakababaya.

51. Tharowangka: A da dun a Khisogat Rukami a rowar ko Inimasad o Allah a bagiyani Nami: Sukaniyan i Panarigan Nami: Na so Allah i Sarigi o Miyamaratiyaya.

52. Tharowangka: A da-a Punaya-on niyo Rukami a rowar ko isa ko dowa Mapiya (Kapakataban o di na Kashahid). Na Sukami na nanaya-on Nami rukano so Kasogata rukano o Allah a siksa a phoon ko Hadapan Niyan, o di na nggolalan ko manga Barokan Nami. Na nayao kano; ka Mata-an! A pud Kami niyo a Khinayao.

53. Tharowangka: A Puphamugai kano sa Onot o di na Tugul: Da dun a Khatarima a phoon rukano: Mata-an! A sukano na miyabaloi kano a pagtao a manga Songklid.

54. Na da-a Miyakagandawali kiran ko Katarima-a kiran ko Ipu-phamugai ran: A rowar sa Mata-an! a siran na da iran Paratiyaya-a so Allah a go so Sogo Iyan; go di ran Ipongolalan so Sambayang o

إِنْ تُصِيبْكَ حَسَنَةٌ تَسُؤْهُمْ
وَإِنْ تُصِيبْكَ مُصِيبَةٌ يُّقُولُوا
فَدَأَخْنَا أَمْرًا مِنْ قَبْلُ وَيَتَوَلَّوْا
وَهُمْ فَرِحُونَ ﴿٥٠﴾

قُلْ لَنْ يُصِيبَنَا إِلَّا مَا كَتَبَ
اللَّهُ لَنَا هُوَ مَوْلَانَا وَعَلَى اللَّهِ
فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿٥١﴾

قُلْ هَلْ تَرَبَّصُونَ بِنَا إِلَّا إِحْدَى
الْحَسَنَيْنِ وَمَنْ نَتَرَبَّصَ بِكُمْ أَنْ
يُصِيبَكُمُ اللَّهُ بِعَذَابٍ مِنْ
عِنْدِهِ أَوْ يَأْتِيَنَا فَرَبْصُوا إِنَّا
مَعَكُمْ مُتَرَبِّصُونَ ﴿٥٢﴾

قُلْ أَنْفِقُوا طَوْعًا أَوْ كَرْهًا لَنْ يُتَقَبَلَ
مِنْكُمْ إِتْكُمْ كُنْتُمْ قَوْمًا
فَاسِقِينَ ﴿٥٣﴾

وَمَا مَنَعَهُمْ أَنْ تُقَبَلَ مِنْهُمْ نَفَقَتُهُمْ
إِلَّا أَنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ
وَلَا يَأْتُونَ الصَّلَاةَ إِلَّا وَهُمْ
كُسَالَى وَلَا يُنْفِقُونَ إِلَّا وَهُمْ

di siran Khibobokul; go di siran Phamumugai o di siran Magogowad.

55. Na o ba Ruka Makabirai so manga Tamok iran go so manga Wata iran: Aya dun a kabaya o Allah na anon Misabap a Kasiksa a Niyan kiran si-i ko Kaoyagoyag ko Doniya, go an Makaliyo so manga Niyawa iran ko di ran Kapaparatiyaya.

56. Na gi-i siran Shapa ko Allah sa Mata-an! A pud Iyo siran ndun; a kuna aba Niyo siran pud: Na ogaid na siran na pagtao a Puphangaluk.

57. O Makato-on siran sa Khalindongan, o di na manga Liyang, o di na Khasolukan, na Magapas siran non ndun, a siran na gi-i siran Manishakai.

58. Na adun a pud kiran a tao a gi-i Ka niyan shomanun ko Makapantag ko manga Sadaqa: Na o Kabugi siran non, na Masowat siran, na o di siran non Kabugi, na sa maoto na siran na Ganiganin siran!

59. Na opama ka Mata-an! A siran na Miyasowat siran ko ini bugai kiran o Allah a go so Sogo Iyan, go iran Pitharo: A Ka-a angkosan kami o Allah! Mbugan kami dun o Allah ko Kakaya-an Niyan go so Sogo Iyan: Mata-an! A Suka-

كَرِهُونَ ﴿٥٤﴾

فَلَا تُعْجِبْكَ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ
إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ بِهَا فِي الْحَيَاةِ
الدُّنْيَا وَتَزْهَقَ أَنْفُسُهُمْ وَهُمْ
كَافِرُونَ ﴿٥٥﴾

وَيَخْلِفُونَ بِاللَّهِ إِيَّاهُمْ لِمَنْكُمْ
وَمَا هُمْ بِمَكْرُومٍ وَلَكِنَّهُمْ قَوْمٌ
يَفْرُقُونَ ﴿٥٦﴾

لَوْ يَخْتَدُونَ مَلَجًا أَوْ مَغْرَبًا أَوْ
مُدْخَلًا لَوَلَّوْا إِلَيْهِ وَهُمْ يَجْمَحُونَ ﴿٥٧﴾

وَمِنْهُمْ مَنْ يَلْمِزُكَ فِي الصَّدَقَاتِ فَإِنْ
أَعْطُوا مِنْهَا رَضُوا وَإِنْ لَمْ يُعْطُوا مِنْهَا إِذَا
هُمْ يَسْتَخْطُونَ ﴿٥٨﴾

وَلَوْ أَنَّهُمْ رَضُوا مَاءَ أَرْضِهِمْ اللَّهُ
وَرَسُولُهُ وَقَالُوا حَسْبُنَا اللَّهُ
سَيُؤْتِينَا اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَرَسُولُهُ
إِنَّا إِلَى اللَّهِ رَاغِبُونَ ﴿٥٩﴾

mi na so bo so Allah i Phangangarapanan nami (na giyoto i Mapiya kiran)!

60. So manga Zakat na aya bo a Khibagiyan non na so Pukhaka-murmuran, go so manga Miskin, go so manga Gomagalubukon; go so Pulayamun so manga poso iran (ko bunar); go so Ka-a ona ko Khika-o oripun, go so adun a manga Bayadan niyan; go so si-i ko lalan o Allah, go so Gi-i Mulyalayag a miya kawang sa Lalan: Paliyogat a pho-on ko Allah, na so Allah na Mata-o, a Maongangun.

61. Na pud kiran so siran a Phuringasa-an niran so Nabi go gi-i ran Tharo-on: A Sukaniyan na Pananangila. Tharowangka: A Pananangila sa Mapiya a bagiyan niyo: Papatiyaya-an Niyan so Allah, go Bubunarun Niyan so Miyamaratiyaya, go Limo ko siran a Miyamaratiyaya a pud Rukano. Na so siran a Phuringasa ko Sogo o Allah, na adun a bagiyan niran a siksa a Malipudus.

62. Gi-i siran Rukano Shapa ko Allah; ka-an Kano iran Masawat: A So Allah a go so Sogo Iyan i Paṭot a Pushowasawatun niran, o siran na Khipapatiyaya.

63. Ba iran ndi katawi a Mata-an naya! A sa dun sa somorang ko

﴿ إِنَّمَا الصَّدَقَتُ لِلْفُقَرَاءِ
وَالْمَسْكِينِ وَالْعَمَلِينَ عَلَيْهَا
وَالْمُؤَلَّفَةِ قُلُوبِهِمْ وَفِي الرِّقَابِ
وَالْغُرَمِينَ وَفِي سَبِيلِ اللَّهِ
وَأَبْنِ السَّبِيلِ فَرِيضَةً مِّنَ
اللَّهِ وَاللَّهُ عَلَيْهِ حَكِيمٌ ﴾ ﴿٦٠﴾

وَمِنَهُمُ الَّذِينَ يُؤْذُونَ النَّبِيَّ
وَيَقُولُونَ هُوَ أذنُ قُلُوبِنا خَيْرٌ
لَّكُمْ يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَيُؤْمِنُونَ
لِلْمُؤْمِنِينَ وَرَحْمَةً لِلَّذِينَ
ءَامَنُوا مِنكُمْ وَالَّذِينَ يُؤْذُونَ رَسُولَ اللَّهِ
لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٦١﴾

يَحْفَظُونَ بِاللَّهِ لَكُمْ لِيَرْضَوْكُمْ
وَاللَّهُ وَرَسُولُهُ أَحَقُّ أَنْ يُرْضَوْهُ إِنْ
كَانُوا مُؤْمِنِينَ ﴿٦٢﴾

أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّهُ مَن يُحَادِدِ اللَّهَ

Allah go so Sogo Iyan. na Mata-an!
A bagiyan niyan so Apoi ko Jahannam? - Sa Matatap ro-o Giyoto so Kahina-an a Mala.

64. Ipukhawan o manga Monapik o ba adun a Mitoron a Makapantag kiran a Surah, a Mapayag Iyan kiran so shisi-i ko manga poso iran. Tharowangka: A Shagola kano dun Shandag! Ka Mata-an! A so Allah na Phakaguma-on Niyan so Ipukhawan niyo (oba Mapayag).

65. Na Ibut o Isha-ingka siran, na Putharo-on niran ndun: A sukami na giya-bo a gi-i ami Kapagikayat go kanggitagita. Tharowangka: A ba so Allah, go so manga Ayat Iyan, go so Sogo Iyan, i Diiniyo pagshao shaon?

66. Di kano dun Puphamitowa: A Sabunar a Miyongkir kano ko oriyani o Paratiyaya niyo. O Napi-i Ami so saba-ad rukano na shiksan Nami so saba-ad, sabap sa Mata-an! A siran na miyabaloi siran a manga Baradosa.

67. So manga Monapik a manga Mama go so manga Monapik a manga Babai, na so saba-ad kiran na pud ko saba-ad: Ipushago iran so marata, go Ipushapar iran so Mapiya, go gagamakun niran a manga Lima iran (ka di siran Phamumugai). Piyakalipatan niran so Allah; na Piyakalipatan siran mam-

وَرَسُولُهُ فَإِنَّ لَهُ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدًا فِيهَا ذَلِكَ الْخِزْيُ الْعَظِيمُ ﴿١١٣﴾

يَحْذَرُ الْمُنَافِقُونَ أَنْ تُنَزَّلَ عَلَيْهِمْ سُورَةٌ تُنَبِّئُهُمْ بِمَا فِي قُلُوبِهِمْ قُلِ اسْتَهِزْءُوا إِنَّا اللَّهُ مُخْرِجٌ مَا تَحْذَرُونَ ﴿١١٤﴾

وَلَيْنَ سَأَلْتَهُمْ لَيَقُولُنَّ إِنَّمَا كُنَّا نَخُوضُ وَنَلْعَبُ قُلْ أَبِاللَّهِ وَآيَاتِهِ وَرَسُولِهِ كُنْتُمْ تَسْتَهْزِءُونَ ﴿١١٥﴾

لَا تَعْتَدُوا وَقَدْ كَفَرْتُمْ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ إِنَّكُمْ لَعَنَةٌ عَنِ طَائِفَةٍ مِّنْكُمْ يُعَذِّبُ طَائِفَةٌ بِآثَمِهِمْ كَانُوا جُجْرًا مِّنْكُمْ ﴿١١٦﴾

الْمُنَافِقُونَ وَالْمُنَافِقَاتُ بَعْضُهُم مِّنْ بَعْضٍ يَأْمُرُونَ بِالْمُنْكَرِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمَعْرُوفِ وَيَقْبِضُونَ أَيْدِيَهُمْ نَسُوا اللَّهَ فَنَسِيَهُمْ إِنَّ الْمُنَافِقِينَ هُمُ الْفٰسِقُونَ ﴿١١٧﴾

bo o Allah. Mata-an! A so manga Monapik na siran so manga Pasik.

68. Ini diyandi o Allah ko manga Monapik a manga Mama go so manga Monapik a manga Babai, go so manga Kapir, so Apoi ko Jahannam: Makakakal siran non: Giyoto i Khabolosan niran: Na Pimorka-an siran o Allah, go adun a bagiyen niran a siksa a Tatap,-

وَعَدَ اللَّهُ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ
وَالْكُفَّارَ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا هِيَ
حَسْبُهُمْ وَلَعْنَةُ اللَّهِ لَئِيمِيهَا وَلَهُمْ عَذَابٌ
مُقِيمٌ ﴿٦٨﴾

69. Lagid o siran a Miya-ona an Niyo: A Miyabaloi siran a lubi a Mabagur a di Sukano, go madakul i manga Tamok go manga Wata (a di Sukano). Na Siyawitan niran so Kipantag iran: Na Siyawitan niyo mambo so Kipantag iyo, lagid o Kiyasawiti o siran a Miya-ona an Niyo ko Kipantag iran; go Miyagikayat kano (sa Kabokhag) lagid a Kiyapagikayat iran. Siran man na Miya-ilang so manga Galubuk iran si-i sa Doniya a go si-i sa Akhirat, na siran man na siran so Miyangalologi.

كَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ كَانُوا أَشَدَّ
مِنْكُمْ قُوَّةً وَأَكْثَرَ أَمْوَالًا وَأَوْلَادًا
فَاسْتَمْتَعُوا بِخَلْقِهِمْ فَاسْتَمْتَعْتُمْ
بِخَلْقِكُمْ كَمَا اسْتَمْتَعَ الَّذِينَ
مِنْ قَبْلِكُمْ بِخَلْقِهِمْ وَخُضْتُمْ كَالَّذِي
خَاصُوا أَوْلِيَاءَ حِطَّتْ
أَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ
وَأَوْلِيَاءَهُمْ الْخَاسِرُونَ ﴿٦٩﴾

70. Ba kiran nda Makatalingoma so Totholan ko Miya-ona an niran?- A pagtao o Nuh, go so Ad, go so Samood; go so pagtao o Ibrahim, go so Khibabaling sa Madyan, go so Miyangababaklid. Miyakatalingoma kiran so manga Sogo kiran rakhus o manga Rarayag a Karina. Na da siran Salimbota o Allah, na ogaid na siran i Somiyalimbota ko manga ginawa iran.

الْقِيَامَتِهِمْ نَبَأَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ
قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ وَثَمُودَ وَقَوْمِ
إِبْرَاهِيمَ وَأَصْحَابِ مَدْيَنَ
وَالْمُؤْتَفِكَةَ أَتَتْهُمْ رُسُلُهُمْ
بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانَ اللَّهُ لِيَظْلِمَهُمْ
وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٧٠﴾

71. Na so Miyamaratiyaya a manga Mama go so Miyamaratiyaya a manga Babai, na so saba-ad kiran na manga Panarigan o saba-ad: Ipushogo iran so Mapiya, go Ipushapar Iran so marata: Go Iputhindug Iran so Sambayang, go Puthona-in niran so Zakat, go Phagonotan niran so Allah go so Sogo Iyan. Siran man na Ikhali mo siran ndun o Allah: Mata-an! A so Allah na Mabagur, a Maongangun.

72. Di niyandi-an o Allah so Miyamaratiyaya a manga Mama go so Miyamaratiyaya a manga Babai, sa manga Sorga a Puphamangondas ko Kababa-an Niyan so manga Lawasaig, Makakakal siran ro-o, go manga Darpa a manga Pipiya si-i ko manga Sorga a Tatap. Go Kasosawat a pho-on ko Allah a lawan ro-o pun: Giyoto man na Sukaniyan so Da-ag a Mala.

73. Hai Nabi! Purangangka so manga Kapir a go so manga Monapik go Pakatugasingka siran. Na Darpa iran so Naraka Jahannam, a Mikharatarata a Khabolosan.

74. Gi-siran Shapa ko Allah sa da iran Matharo, go Sabunsabunar a Pitharo iran: So Katharo a Kaongkir, go Miyongkir siran ko oriyan o Kiyambayorantang iran (ko Allah); go Piyagungutan niran so (Kambonowa iran ko Nabi a) da iran Maparoli: Na da-a inipa-awing

وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ يَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَيُطِيعُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أُولَئِكَ سَيَرْحَمُهُمُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٧١﴾

وَعَدَ اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَمَسْكِنٍ طَيِّبَةٍ فِي جَنَّاتٍ عَدْنٍ فِيهَا رِضْوَانٌ مِنْ اللَّهِ أَكْبَرُ ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٧٢﴾

يَأْتِيهَا النَّارُ الْجَهَنَّمَ أَلْكَفَّارِ وَالْمُنْفِقِينَ وَاعْلَظَّ عَلَيْهِمْ وَمَأْوَهُمْ جَهَنَّمُ وَيَسَّ الْمَصِيرُ ﴿٧٣﴾

يَخْلِفُونَ بِاللَّهِ مَا قَالُوا وَلَقَدْ قَالُوا كَلِمَةَ الْكُفْرِ وَكَفَرُوا بَعْدَ إِسْلَامِهِمْ وَهُمْ أُولِي أَلْمَانِ إِلَّا أَنْ أَعْنَاهُمْ اللَّهُ وَرَسُولُهُ مِنْ فَضْلِهِ فَإِنْ يَتُوبُوا يَكْ خَيْرًا لَهُمْ وَإِنْ يَتَوَلَّوْا

iran non a rowar sa Kiyabugi kiran o Allah go so Sogo Iyan ko Kaka-wasa-an Niyān! Na o Thaobat siran, na mabaloi a Mapiya a bagiyan niran; na o Talikhod siran, na shik-sa-an siran o Allah sa siksa a Malipudus si-i sa Doniya go sa Akhirat: Na da-a bagiyan niran ko Lopa a Panarigan go Tabanga.

75. Na adun a pud kiran a Miya-kindiyandi ko Allah, (sa Pitharo iyan a:) Ibut o bugi kami Niyān ko Kakaya-an Niyān, na Mata-an a Shasaduka kami dun, go Mata-an a mabaloi kami dun a pud ko manga Bilangatao.

76. Na kagiya a bugan Niyān siran ko Kakaya-an Niyān, na ini Puligut iran, go Tomiyalikhod siran, a siran na Somasangka siran.

77. Na inakir Iyan siran ko Kapumonapik si-i ko manga poso iran, taman ko Alongan a Kimbaratumowa-an niran non: Sabap ko Kiyadorata iran ko Allah, ko ini bugai ran non a Pasad, go sabap ko Kiyapamokhag iran.

78. Ba iran ndi katawi a Mata-an! A so Allah na katawan Niyān so isosolun niran go so Puphamagutonga-an niran, go Mata-an! A so Allah na katawan Niyān so da Mamangipayag?

يُعَذِّبُهُمُ اللَّهُ عَذَابًا أَلِيمًا فِي الدُّنْيَا
وَالْآخِرَةِ وَمَا لَهُمْ فِي الْأَرْضِ
مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿٧٥﴾

﴿٧٥﴾ وَمِنْهُمْ مَن عَاهَدَ اللَّهَ لَئِن
ءَاتَيْنَاهُم مِّن فَضْلِهِ لَيُنصَدِقْنَ
وَلَنَكُونَنَّ
مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٧٥﴾

فَلَمَّا آتَتْهُم مِّن فَضْلِهِ بَخِلُوا بِهِ
وَتَوَلَّوْا وَهُمْ مُّعْرِضُونَ ﴿٧٦﴾

فَأَعْقَبَهُمْ نِفَاقًا فِي قُلُوبِهِمْ إِلَى يَوْمِ
يَلْقَوْنَهُ بِمَا أَخْلَفُوا اللَّهَ مَا وَعَدُوهُ
وَبِمَا كَانُوا يَكْذِبُونَ ﴿٧٧﴾

أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ سِرَّهُمْ
وَنَجْوَاهُمْ وَأَنَّ اللَّهَ عَلَّمَهُ
الْغَيْبِ ﴿٧٨﴾

79. Siran na gi-i ran Shodi-in so gi-i Khakapiya-an ko Miyamara-tiyaya, makapantag ko manga Saduka, go so siran a da-a Khato-on niran a rowar ko (maito a) pukhaba-og iran,-na Puphamagurugan niran siran,-na mbadalan o Allah so Kapuphamagurug iran: Go adun a bagiyen niran a siksa a Malipudus.

80. Pangunin Ka siran sa Ma-ap, antawa-a Dingka siran Phangunin sa Ma-ap, na o pangunin Ka siran sa Ma-ap sa makapito polo makasoi, na di siran ndun Puma-apan o Allah: Giyoto man na sabap sa Mata-an! A siran na Inongkir iran so Allah go so Sogo Iyan: Na so Allah na di Niyan Punggonanaon so pagtao a manga Songklid.

81. Miyababaya so Mithatalim-bagak sabap ko kinibagak iran ko Talikhodan o Sogo o Allah: Go ini Kagowad iran o ba iran Mipangontaman so manga Tamok iran go so manga ginawa iran, si-i ko lalan o Allah: Na Pitharo iran: A di kano Pagonot Phurang ko kakhakayao niyan, Tharowangka: A so Apoi ko Naraka Jahannam i taralbi a Mayao. Opama ka siran na Sasabota iran!

82. Na khala siran sa maito: Na sugad siran sa madakul: Balas ko Miyapasad iran (a manga dosa).

الَّذِينَ يَلْمِزُونَ الْمُطَّوِّعِينَ
مِنَ الْمُؤْمِنِينَ فِي الصَّدَقَاتِ
وَالَّذِينَ لَا يَجِدُونَ إِلَّا جُهْدَهُمْ
فَيَسْخَرُونَ مِنْهُمْ سَخِرَ اللَّهُ مِنْهُمْ وَلَهُمْ
عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٧٩﴾

أَسْتَغْفِرْ لَهُمْ أَوْ لَا تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ إِنْ
تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ سَبْعِينَ مَرَّةً فَلَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ
لَهُمْ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللَّهِ
وَرَسُولِهِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ
الْفَاسِقِينَ ﴿٨٠﴾

فَرِحَ الْمُخَلَّفُونَ بِمَقْعَدِهِمْ خَلْفَ
رَسُولِ اللَّهِ وَكَرِهُوا أَنْ يَجَاهِدُوا بِأَمْوَالِهِمْ
وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَقَالُوا لَنْ نَقْرَأُ فِي
الْحَرْبِ قُلُوبَنَا نَارَ جَهَنَّمَ أَشَدَّ حَرًّا لَوْ كَانُوا
يَفْقَهُونَ ﴿٨١﴾

فَلْيَصْحُقْهُوا قَلِيلًا وَلْيَبْكَوْا كَثِيرًا بَعْزَاءَ مِمَّا
كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٨٢﴾

83. Na opakakasoya Ka o Allah ko saba-ad kiran, na magodas siran Ruka makapantag ko Kapagonot iran lomiyo (ko Kaphurang), na Tharowangka: A di kano Rakun ndun Makaonot lomiyo sa dayon sa dayon, go di kano Rakun ndun Makaogop Makimbonowai ko Ridowai: Mata-an! A sukano na Miyasawat kano ko Ka-o ontod ko Paganai a Kiya-okitan: Na o ontod kano dun a pud o Mithatalimbagak.

84. Na da-a Shambayangingka kiran a isa bo a Miyatai sa dayon sa dayon, go di Ka Thindug ko Kobor iyan; Mata-an! A siran na Inongkir iran so Allah go so Sogo Iyan, go Miyatai siran ko Kasongklid iran.

85. Na o ba Ka Mabarayat o manga Tamok iran go so manga Wata iran: Aya dun a kabaya o Allah na misabap ro-o a Kasiksa-a Niyam kiran si-i sa Doniya, go Makaliyo so manga Niyawa iran ko Kao-ongkir iran.

86. Na igira-a adun a Initoron a Surah (a Miya-aloi ron:) a Paratiyaya-a niyo so Allah go Phurangkano a pud o Sogo Iyan, na Manguni Ruka sa idin so adun a manga Kakawasa-an niyam kiran, go Tharo-on niran: A bagakun Kamingka: Ka-an kami mabaloi a pud ko Mithatalimbagak.

فَإِنْ رَجَعَكَ اللَّهُ إِلَى طَائِفَةٍ مِنْهُمْ
فَأَسْتَدْنُوكَ لِخُرُوجٍ فَقُلْ لَنْ نَخْرُجُوا
مَعِيَ أَبَدًا وَلَنْ نَقْتُلُوا مَعِيَ عَدُوًّا إِنَّكُمْ
رَضِيتُمْ بِالْقُعُودِ أَوَّلَ مَرَّةٍ فَاقْعُدُوا
مَعَ الْخَالِفِينَ ﴿٨٣﴾

وَلَا تَصِلْ عَلَى أَحَدٍ مِنْهُمْ مَاتَ أَبَدًا وَلَا تَقُمْ
عَلَى قَبْرِهِ إِنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ
وَمَا تَأْتُوا وَهُمْ فَسِفُونَ ﴿٨٤﴾

وَلَا تُعْجِبْكَ أَمْوَالُهُمْ وَأَوْلَادُهُمْ إِنَّمَا يُرِيدُ
اللَّهُ أَنْ يُعَذِّبَهُمْ بِمَا فِي الدُّنْيَا وَتَزْهَقَ
أَنْفُسُهُمْ وَهُمْ كَافِرُونَ ﴿٨٥﴾

وَإِذَا أَنْزَلَتْ سُورَةٌ أَنْ أَعْمُوا بِاللَّهِ
وَجَنَّهُدُوا مَعَ رَسُولِهِ اسْتَأْذَنَكَ
أُولُو الطَّلُوبِ مِنْهُمْ وَقَالُوا ذَرْنَا
نَحْنُ مَعَ الْفَاعِلِينَ ﴿٨٦﴾

87. Miyasowat siran sa Kitatapi iran ko Mithatalimbagak: Na Miya-parkat so manga poso iran na siran na di siran Phamakasabot.

رَضُوا بِأَن يَكُونُوا مَعَ الْخَوَالِفِ وَطُبِعَ
عَلَى قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَفْقَهُونَ ﴿٨٧﴾

88. Ogaid na so Sogo, go so Miyamaratiyaya a pud Iyan, na ini Phurang Iran so manga Tamok Iran go so manga ginawa Iran: Na siran man na bagiyan Niran so manga Pipiya: Go Siran man na Siran so Phamakasulang sa Maliwanag.

لَكِنَّ الرَّسُولَ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ
جَاهِدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ
وَأَوْلِيَّتِكُمْ لَهُمُ الْخَيْرَاتُ
وَأَوْلِيَّتِكُمْ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٨٨﴾

89. Pithiyagaran siran o Allah sa manga Sorga a Puphamangondas ko kababa-an Niyan so manga Lawasaig, Makakakal siran non: Giyoto man so Da-ag a Mala.

أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ذَلِكَ الْفَوْزُ
الْعَظِيمُ ﴿٨٩﴾

90. Na Miyakaoma so Puphama-mitowa a pud ko manga Arab, ka-an siran kaidini (ko Kathalimbagak); na Miyamangontod so siran a Piyamamokhagan niran so Allah go so Sogo Iyan. Na Khasogat dun so siran a Miyamangongkir kiran a siksa a Malipudus.

وَجَاءَ الْمُعَذِّرُونَ مِنَ الْأَعْرَابِ لِيُؤْذَنَ
لَهُمْ وَقَعَدَ الَّذِينَ كَذَبُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ
سَيُصِيبُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ
عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٩٠﴾

91. Da ko manga lolobai, go so Pukhakasakit, go so siran a da-a Khato-on niran a Mapunggasto iran, a dosa, igira Miyangoyao siran a ruk o Allah go so Sogo Iyan: Da ko Miphipiypiya i lalan (ko dosa): Ka so Allah na Manapi, a Makalimo-on.

لَيْسَ عَلَى الضَّعَفَاءِ وَلَا عَلَى الْمَرْضَى
وَلَا عَلَى الَّذِينَ لَا يَجِدُونَ
مَا يَنْفِقُونَ حَرَجٌ إِذَا نَصَحُوا لِلَّهِ
وَرَسُولِهِ مَا عَلَى الْمُحْسِنِينَ
مِنْ سَبِيلٍ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٩١﴾

92. Go da-a dosa o siran a igira-a Miyakatalingoma siran Ruka ka-an

وَلَا عَلَى الَّذِينَ إِذَا مَا اتَّوَكَّلُوا

Ka siran katanggongi, na Pitharo o Ka: A da-a Khato-on Ko a Khitanggong Akun rukano; na Tomiyalikhod siran, a so manga Mata iran na Puphamanoga sa lo a rata a ginawa sa di ran Kaphakato-on sa Mapunggasto iran.

93. Aya bo a adun a lalan non (o Dosa) na so siran a Puphamanguni siran Ruka sa idin (ko Kathalimbagak) a siran na manga Kawasa. Miyasawat siran sa Kitatapi iran ko Mithatalimbagak: Na Piyarkat o Allah so manga poso iran; na siran na di manga Tata-o.

94. Puphamitowa-an kano iran igira-a Miyakandod kano kiran. Tharowangka: Di kano Puphamitowa: Ka di Ami sukano dun Pharatiyaya-an: Sabunar a Piyanothol Rukami o Allah so manga Totholan rukano: Na Pagila-in o Allah go so Sogo Iyan so Galubuk iyo: Oriyan niyan na Phakandodun kano ko (Allah a) Mata-o ko Migagaib a go so Mipapayag: Na Phanotholun Niyan rukano so Pinggolaola niyo.

95. Pushapa siran Rukano sa Ibut ko Allah, igira Miyakambalangan Kano kiran, ka-a Niyo siran Katalikhodi. Na Talikhodi Niyo siran: Mata-an! A siran na Marshik, na Darpa iran so Naraka Jahanam,-a Balas Ko Miyapasad iran (a manga dosa).

لَتَحْمِلَهُمْ قُلُوبٌ لَا أَحْجَدُ
مَا أَحْمَلَكُمْ عَلَيْهِ تَوَلَّوْا وَأَعْيُنُهُمْ
تَفِيضٌ مِنَ الدَّمْعِ حَزَنًا أَلَّا يَحْجَدُوا
مَا يُنْفِقُونَ ﴿١٢﴾

﴿١٢﴾ إِنَّمَا السَّبِيلُ عَلَى الَّذِينَ
يَسْتَدْرُونَكَ وَهُمْ أَغْنِيَاءُ رَضُوا
بِأَن يَكُونُوا مَعَ الْخَوَالِفِ وَطَبَعَ اللَّهُ
عَلَى قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٣﴾

يَعْتَدِرُونَ إِلَيْكُمْ إِذَا رَجَعْتُمْ إِلَيْهِمْ
قُلْ لَا تَعْتَدِرُوا لَن نُّؤْمِنَ لَكُمْ
قَدْ بَيَّنَّا لِلَّهِ مِنْ أَخْبَارِكُمْ وَسِيرَى
اللَّهُ عَمَلَكُمْ وَرَسُولُهُ ثُمَّ تَرَدُّونَ إِلَى
عَلِيمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ
فَيَنْتَقِمُ بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٤﴾

سَيَحْمِلُونَ بِاللَّهِ لَكُمْ إِذَا انْقَلَبْتُمْ
إِلَيْهِمْ لَتَعْرِضُوا عَنْهُمْ فَأَعْرِضُوا عَنْهُمْ
إِنَّهُمْ رِجْسٌ وَمَا وَنَهُمْ جَهَنَّمُ جَزَاءً
بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿١٥﴾

96. Pushapa siran Rukano, ka-a Niyo siran Karila-i; na o rila-i Niyo siran, na Mata-an! A so Allah na di Niyān Purila-an so Pagtao a manga Songklid.

97. Adun a manga Arab a Ma-bagur i Kaongkir go Kapanangin, go dait a di ran Katawi ko manga Taman o Initoron o Allah ko Sogo Iyan: Na so Allah na Mata-o, a Maongangun.

98. Na adun a pud ko manga Arab a tao a babalowin niyan so Mipuphamumugai niyan a ilang, go nanaya-on niyan Rukano so Kapuphangasalin o Masa: Si-i kiran So Kapukhasalin o Masa a marata: Na so Allah na Puphakanug, a Mata-o.

99. Na adun a pud ko manga Arab a Paparatiyaya-an niyan so Allah go so Alongan a Maori, go babalowin niyan so Mipuphamumugai niyan a Ipuphamakarani si-i ko Allah go so manga Panguni o Rasul. Ba di Mata-an a Sukaniyan na iphakarani ran (ko Allah): Phakasoludun siran ndun o Allah ko Limo Iyan: Mata-an! A so Allah na Manapi, a Makalimo-on.

100. Na so manga Paganai a Miyanga-o ona ko manga Muhajirin go so manga Ansar, go so siran a Miyamakatonog kiran ko Kapihyapiya,- na Miyasowat kiran so Allah, go Miyasowat siran non

يَخْلِفُونَ لَكُمْ لِتَرْضَوْا عَنْهُمْ فَإِن تَرْضَوْا عَنْهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَرْضَىٰ عَنِ الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ ﴿١٦﴾

الْأَعْرَابُ أَشَدُّ كُفْرًا وَنِفَاقًا وَأَجْدَرُ الْأَيْعْلَمُوا حَدُودَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ عَلَىٰ رَسُولِهِ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١٧﴾

وَمِنَ الْأَعْرَابِ مَن يَتَّخِذُ مَا يُنْفِقُ مَغْرَمًا وَيَرْتَضِ بِكُفْرِهِ الدَّوَابِرَ عَلَيْهِمْ دَائِرَةُ السَّوْءِ ۗ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٨﴾

وَمِنَ الْأَعْرَابِ مَن يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَيَتَّخِذُ مَا يُنْفِقُ قُرْبًا عِنْدَ اللَّهِ وَصَلَوَاتِ الرَّسُولِ ۗ أَلَا إِنَّهَا قُرْبَةٌ لَهُمْ سَيُدْخِلُهُمُ اللَّهُ فِي رَحْمَتِهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٩﴾

وَالسَّابِقُونَ الْأَوَّلُونَ مِنَ الْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ وَالَّذِينَ اتَّبَعُوهُمْ بِإِحْسَانٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي تَحْتِهَا

(mambo): Na Pithiyagaran Niyan siran sa manga Sorga a Puphaman-gondas ko kababa-an niyan so manga Lawasaig, Makakakal siran non Sa dayon sa dayon: Giyoto man so Da-ag a Mala.

101. Na adun a pud ko Makali-liyot rukano ko manga Arab a Puphamanangin, go so saba-ad ko tao sa Madinah: Na Miyanamar siran ko Kapumonapik: Dingka siran katanawan: Sukami i Mata-o kiran: Shiksa-an Ami siran ndun sa makadowa: Oriyan niyan na Phoshangun siran ko siksa a Mala.

102. Na adun a manga pud a ini pagikral iran so manga Dosa iran: Piyakasha-og iran so Galubuk a Mapiya go so pud a Marata. Mata-tangkud a so Allah na Phakataobatan Niyan siran: Mata-an! A so Allah na Manapi, a Makalimo-on.

103. Kowa Ka ko manga Tamok iran sa Sadaqah, a Misotingka kiran; go kasabapan sa Kapaka-oshorangka kiran; Na Pangunin Ka siran. Mata-an! A so Panguningka na Kalilintad a bagiyan niran: Na so Allah na Puphakanug, a Mata-o.

104. Ba iran ndi katawi a Mata-an! A so Allah na Sukaniyan so Putharima ko Taobat pho-on ko manga Oripun Niyan go Putharima ko manga Sadaqah, go Mata-an! A

الَّذِينَ هُمْ يُرِيدُونَ
لِيُؤْتُوا جُزْءَ مَا كَانُوا يَعْتَدُونَ
﴿١٠٠﴾

وَمِمَّنْ حَوْلَكُم مِّنَ الْأَعْرَابِ
مُتَنَفِقُونَ وَمِنْ أَهْلِ الْمَدِينَةِ مَرَدُّوا
عَلَى النَّفَاقِ لَا يَعْلَمُونَ لَعَنَ اللَّهُ
مَنْ كَفَرَ بَعْدَ عَهْدِهِ بِمَا وَعَدَ
سَعَدَ بِهِمْ مَرَّتَيْنِ ثُمَّ يَردُّونَ
إِلَىٰ عَذَابٍ عَظِيمٍ ﴿١٠١﴾

وَأَخْرَجُوا عَرَفُوا بِذُنُوبِهِمْ خَلَطُوا
عَمَلًا صَالِحًا وَآخَرَ سَيِّئًا عَسَىٰ اللَّهُ
أَن يَتُوبَ عَلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٠٢﴾

خُذْ مِنْ أَمْوَالِهِمْ صَدَقَةً تُطَهِّرُهُمْ
وَتُزَكِّيهِمْ بِهَا وَصَلِّ عَلَيْهِمْ إِنَّ صَلَاتَكَ
سَكَنٌ لَهُمْ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٠٣﴾

الَّذِينَ يَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ هُوَ يَقْبَلُ التَّوْبَةَ
عَنْ عِبَادِهِ وَيَأْخُذُ الصَّدَقَاتِ وَأَنَّ
اللَّهَ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿١٠٤﴾

so Allah na Sukaniyan so Puphanarima ko Taobat, a Makalimo-on?

105. Na Tharowangka: A Nggalubuk kano: Ka Pagila-in o Allah go so Sogo Iyan go so Miyamaratiyaya so Galubuk iyo: Na Phakandodun kano dun ko (Allah a) Mata-o ko Migagaib go so Mipapayag: Na Phanotholun Niyan rukano so Pingolaola niyo.

106. Na adun a manga pud, a Pakidadara kiran o Kokoman o Allah, o siksa-a Niyan siran, antawa-a Pakataobatun Niyan siran: Na so Allah na Mata-o, a Maongangun.

107. Na so siran a Mimbalai sa Masjid a Kapaminasa go Kaongkirgo an Maoparik so Miyamaratiyaya- go ipuphagipat ko tao a Romirido ko Allah go so Sogo Iyan gowani. Na Mata-an a gi-i siran Shapa: Da-a antapami a rowar ko Mapiya; na shasaksi-an o Allah a Mata-an! A siran na titho a manga Bokhag.

108. Di Ka on Pushambayang sa dayon sa dayon. Mata-an a so Masjid a Pimbalai makapantag ko Kapangongonotan (ko Allah) Ko Paganai a Gawi-i; na aya Patot a Rongka Shambayang. Katatagowan sa manga Mama a Pukhababaya-an niran a Kasoti ran; na so Allah na Pukhababaya-an Niyan so manga Barasoti.

وَقُلْ أَعْمَلُوا بِمَا أَمَرَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ وَرَسُولُهُ
وَالْمُؤْمِنُونَ وَسَارِدُونَ إِلَىٰ عَلَيْهِ
الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنْتَكِرُ بِمَا كُنْتُمْ
تَعْمَلُونَ ﴿١٠٥﴾

وَأَخْرُوجُ مُرْجُونَ لِأَمْرِ اللَّهِ إِمَامًا
يُعَذِّبُهُمْ وَإِمَامًا يُؤْتِبُ عَلَيْهِمْ وَاللَّهُ
عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١٠٦﴾

وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مَسْجِدًا ضِرَارًا
وَكُفْرًا وَتَفْرِقًا بَيْنَ الْمُؤْمِنِينَ
وَارْصَادًا لِمَنْ حَارَبَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ
مِنْ قَبْلُ وَلِيَحْلِفْنَ إِنْ أَرَدْنَا إِلَّا الْحُسْنَىٰ
وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿١٠٧﴾

لَا نَقَعُ فِيهِ أَبَدًا الْمَسْجِدَ أُسِّسَ عَلَى
التَّقْوَىٰ مِنْ أَوَّلِ يَوْمٍ أَحَقُّ أَنْ تَقُومَ فِيهِ
فِيهِ رِجَالٌ يُحِبُّونَ أَنْ يَطَهَّرُوا
وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُطَهِّرِينَ ﴿١٠٨﴾

109. Ino so tao a Pimbalai niyan so Walai niyan makapantag sa Onot ko Allah go so Kasosowat Iyan aya Mapiya?- antawa-a so tao a Pimbalai niyan so Walai niyan ko kilid o Thuba-an a Pukhatubar, na Miyalog iyan ko Apoi ko Jahannam. Na so Allah na di Niyan Punggonanaon so pagtao a manga Darowaka.

110. Di khada so Walai ran a so Pimbalai ran kasangka a madadalum ko manga poso iran, o di Masharoput so manga poso iran. Na so Allah na Mata-o, a Maongangun.

111. Mata-an! A so Allah na Piyamasa Niyan ko Miyamariatiyaya so manga ginawa iran go so manga Tamok iran; sa Mata-an! A ruk iran so Sorga: Gi-i siran Makimbonowai sa lalan ko Allah, na Puphakapatai siran go Pukhapurang siran: Diyandi Iyan naya a di Pundorat, a shisi-i ko Taurat, a go so Injil, go so Qur-an: Na ba-adun a tao a makalawan ko Allah a tomtoman ko diyandi Iyan? Na Pakapi-piya-a niyo a ginawa niyo sabap ko Dagangan niyo a so Piphasa niyo to (ko Allah): Ka giyoto man so Da-ag a Mala.

112. (Siran) So manga Barataobat; a manga Barasimba, a khipanalamat; a manga Barapowasa, a Puphuroroko, a Puphamanodod, a Puphamanogo ko Mapiya, go Pu-

أَفَمَنْ أَسَّسَ بُنْيَانَهُ عَلَىٰ تَقْوَىٰ
مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانٍ خَيْرٍ أَمْ مَنْ أَسَّسَ
بُنْيَانَهُ عَلَىٰ شَفَا جُرْفٍ هَارٍ
فَأَنهَارُ بِهِ فِي نَارٍ جَهَنَّمَ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي
الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿١٠٩﴾

لَا يَزَالُ بُنْيَانُهُمُ الَّذِي بَنَوْا رِيبَةً
فِي قُلُوبِهِمْ إِلَّا أَنْ تَقَطَّعَ قُلُوبُهُمْ
وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١١٠﴾

﴿١١١﴾ إِنَّ اللَّهَ اشْتَرَىٰ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ
أَنفُسَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ بِآتٍ لَهُمْ
الْحَسَنَةَ يَقْتُلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ
فَيَقْتُلُونَ وَيُقْتَلُونَ وَعَدَا عَلَيْهِ
حَقًّا فِي التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ
وَالْقُرْآنِ وَمَنْ أَوْفَىٰ بِعَهْدِهِ
مِنَ اللَّهِ فَاسْتَبْشِرُوا بِنِعْمَتِ اللَّهِ
الَّذِي بَايَعْتُمْ بِهِ وَذَٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ
الْعَظِيمُ ﴿١١٢﴾

التَّائِبُونَ الْعَابِدُونَ
الْمُسْتَضِيعُونَ
الرَّكِعُونَ السَّاجِدُونَ

phanapar ko Marata, go Khisisiya-pun niran so manga taman o Allah; na Puphamanotholingka sa Mapiya so Miyamaratiyaya.

113. Da Mapatot ko Nabi go so Miyamaratiyaya, i ba Iran Pangu-nin sa Ma-ap so manga Panakoto, apiya pun i Katotonganai ran non, ko oriyan o Kiyapayag iyan kiran sa Mata-an! A siran na manga tao ko Naraka Jahim.

114. Na aya bo a Kinipangunin sa Ma-ap o Ibrahim ki Ama Iyan na si-i bo ko diyandi a ini diyandi Iyan non. Na kagiya a Mapayagon a Mata-an! A sukaniyan na Ridowai o Allah, na Tiyaplis Iyan sukaniyan: Mata-an! A so Ibrahim na lalayan Makaphuphagina-o, a Matigur.

115. Na da ko butad o Allah o ba adun a dadagun Niyan a pagtao ko oriyan o Masa a Kiyatorowa Niyan kiran, taman sa di Niyan kiran Mapayag so Phananggila-an niran-Mata-an! A so Allah na so lango-wan taman na katawan Niyan.

116. Mata-an! A so Allah na ruk Iyan so Kapa-ar ko manga Langit a go so Lopa. Puphangoyag go Puphangimatai. Na da-a bagiyan niyo a salakao ko Allah a Panarigan go da-a Tabanga.

117. Sabunsabunar a Piyakatao-bat o Allah so Nabi, go so manga

الْأَمْرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَالنَّاهُونَ
عَنِ الْمُنْكَرِ وَالْحَافِظُونَ لِحُدُودِ
اللَّهِ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١١٣﴾

مَا كَانَتْ لِلنَّبِيِّ وَالَّذِينَ آمَنُوا أَنْ
يَسْتَغْفِرُوا لِلْمُشْرِكِينَ وَلَوْ كَانُوا
أُولَىٰ قُرْبَىٰ مِنْ بَعْدِ مَا بَيَّنَّ لَهُمْ
أَنَّهُمْ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ﴿١١٤﴾

وَمَا كَانَتْ آسْتَغْفَارُ إِبْرَاهِيمَ لِأَبِيهِ
إِلَّا عَنِ مَوْعِدَةٍ وَعَدَّهَا أَيَّاهُ فَلَمَّا
بَيَّنَّ لَهُ أَنَّهُ عَدُوٌّ لِلَّهِ تَبَرَّأَ مِنْهُ إِنَّ
إِبْرَاهِيمَ لَأَوَّاهٌ حَلِيمٌ ﴿١١٥﴾

وَمَا كَانَتْ اللَّهُ يُضِلَّ قَوْمًا بَعْدَ
إِذْ هَدَاهُمْ حَتَّىٰ يَبَيِّنَ لَهُمْ مَا يَتَّقُونَ
إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿١١٦﴾

إِنَّ اللَّهَ لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يُحْيِي
وَيُمِيتُ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ
مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿١١٧﴾

لَقَدْ تَابَ اللَّهُ عَلَى النَّبِيِّ

Muhajirin, go so manga Ansar,- a siran so Miyamangonoton ko oras a Marugun (ko Kiyaphurang sa Tabuk), ko oriyen o Masa a maito bo na Khapaling so manga poso o Salompok kiran; oriyen niyan na Piyakataobat Iyan siran: Mata-an! A Sukaniyan i Mala kiran i Gagao, a Makalimo-on.

118. Go (Piyakataobat Iyan) so tulo katao a siran so Minibagak; taman sa samaoto na Piyakasimpit kiran o Lopa so Kaolad Iyan, go Kiyangutan kiran so manga ginawa iran,- na Tiyangkud iran a da-a Kaphagapasan pho-on ko Allah a inonta Sukaniyan. Oriyan niyan na Niyapiyan Niyen siran, ka-an siran Makataobat: Mata-an! A so Allah na Sukaniyan i Puphanarima ko Taobat, a Makalimo-on.

119. Hai Miyamaratiyaya! Kalukun niyo so Allah go tapi kano ko Mimamata-an.

120. Da Mapatot ko tao sa Madinah go so tao a Makaliliyot kiran ko manga Arab, i ba siran thalimbagak ko oriyen o Sogo o Allah, go ba iran Matomo so manga ginawa iran a di so ginawa niyan: Giyoto man na sabap sa Mata-an! A siran na da-a Khisogat kiran a Kawao, go da-a Dokao, go da-a Ongos si-i ko lalan o Allah, go da-a Kaphanadanan niran a Darpa a Ikhararangit o manga Kapir, go da-a Khisogat iran

وَالْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ
الَّذِينَ اتَّبَعُوهُ فِي سَاعَةِ الْعُسْرَةِ
مِنْ بَعْدِ مَا كَادَ يَرِيحُ قُلُوبَ فَرِيقٍ
مِّنْهُمْ ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ إِنَّهُ بِهِمْ
رَءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿١١٧﴾

وَعَلَى الثَّلَاثَةِ الَّذِينَ خَلَفُوا حَتَّىٰ إِذَا
ضَاقَتْ عَلَيْهِمُ الْأَرْضُ بِمَا رَحُبَتْ
وَضَاقَتْ عَلَيْهِمْ أَنفُسُهُمْ وَظَنُّوا
أَن لَّا مَلْجَأَ مِنَ اللَّهِ إِلَّا إِلَيْهِ ثُمَّ
تَابَ عَلَيْهِمْ لِيَتُوبُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ
التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿١١٨﴾

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا
مَعَ الصَّادِقِينَ ﴿١١٩﴾

مَا كَانَ لِأَهْلِ الْمَدِينَةِ وَمَنْ حَوْلَهُمْ
مِنَ الْأَعْرَابِ أَن يَتَخَلَّفُوا عَنْ رَسُولِ اللَّهِ
وَلَا يَرْجِعُوا بِأَنفُسِهِمْ عَنِ نَفْسِهِ ذَٰلِكَ
بِأَنَّهُمْ لَا يُصِيبُهُمْ ظَمَأٌ وَلَا نَصَبٌ
وَلَا مَخْمَصَةٌ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا
يَطَّئُونَ مَوْطِئًا يَغِيظُ الْكُفَّارَ
وَلَا يَنَالُونَ مِنْ عَدُوِّ نَيْلًا إِلَّا كَيْفَ
لَهُمْ بِهِ عَمَلٌ صَالِحٌ إِنَّ اللَّهَ

ko Ridowai a Ringasa: A ba di Misorat a bagiyan niran sa sabap ro-o a Galubuk a Mapiya; Mata-an! A so Allah na di Niyan Pagilangun so Balas Ko Miphipyapiya;-

121. Go da-a Mapunggasto iran a Gasto a maito a go Mala-go da-a Khatarapas iran a Balintad, a ba di Misorat (a Balas) a bagiyan niran; ka Imbalas kiran o Allah so Mapiya ko Pinggolaola iran.

122. Na da Mapakai ko Miyamaratiyaya i ba siran liyo langon: Na ino da liyo ko oman i salompok kiran so saba-ad, ka-an niran Pukhasaboti so Agama, go an niran Mipuphamakaiktiyar ko pagtao iran igira Miyakandod siran kiran, ka-an siran Maka-iktiyar?

123. Hai Miyamaratiyaya! Pakimbonowai kano ko siran a Maka-o obai rukano ko manga Kafir, go Pakiguda-an niyo kiran a adun a Katugas iyo: Na Tangkuda niyo a Mata-an! A so Allah na babid o (Tabang Iyan so) Khipanangngila.

124. Na igira-a adun a Initoron a Surah, na adun a pud kiran a tao a gi-i Tharo: Sa antawa-a rukano i Miyakaoman non na-i sa Paratiyaya? Na so siran a Miyamaratiyaya,- na Miyakaoman kiran sa Paratiyaya, a siran na Pukhababaya siran.

لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٢٠﴾

وَلَا يُنْفِقُونَ نَفَقَةً صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً وَلَا يَقْطَعُونَ وَادِيًا إِلَّا كَتَبَ لَهُمْ لِحَاجَتِهِمْ اللَّهُ أَحْسَنَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٢١﴾

﴿١٢٢﴾ وَمَا كَانِ الْمُؤْمِنُونَ لِيَنْفِرُوا كَافَّةً فَلَوْلَا نَفَرْنَا مِنْ كُلِّ فِرْقَةٍ مِنْهُمْ طَائِفَةٌ لِيَنْفَقَهُوا فِي الدِّينِ وَلِيُنذِرُوا قَوْمَهُمْ إِذَا رَجَعُوا إِلَيْهِمْ لَعَلَّهُمْ يَحْذَرُونَ ﴿١٢٣﴾

يَأْتِيهَا الَّذِينَ آمَنُوا فَانظُرُوا الَّذِينَ يَلُونَكُمْ مِنَ الْكُفَّارِ وَلْيَجِدُوا فِيكُمْ غِلظَةً وَأَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ ﴿١٢٤﴾

وَإِذَا مَا أَنْزَلْنَا سُورَةً فَمِنْهُمْ مَنْ يَقُولُ أَيُّكُمْ زَادَتْهُ هَذِهِ إِيمَانًا فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا فَزَادَتْهُمْ إِيمَانًا وَهُمْ يَسْتَبْشِرُونَ ﴿١٢٥﴾

125. Na so siran a katatagowan so manga poso iran sa gudamun, - na ba kiran ndun Miyakaoman sa Kaongkir ko andang a Kao-ongkir iran, go Miyamatai siran a kapa-pantagan siran a manga Kafir.

126. Ba iran ndi Khailai a Mata-an! A siran na Puthiyoba-an siran ko oman ragon sa Makaisa o di na Makadowa? Oriyan niyan na di siran Puthaobat, go di siran Phakata-dum.

127. Na igira adun a Initoron a Surah, na Tuntungan o saba-ad kiran so saba-ad (sa Tharo-on niyan a:) Ba-adun a Puphakailai rukano a isa bo? Na oriyani niyan na tomalikhod siran: Na Piyakatalikhod o Allah so manga poso iran; sabap sa Mata-an! A siran na pagtao a da-a manga Sabot iran.

128. Sabunsabunar a adun a Miyakaoma rukano a Sogo a pud ko manga ginawa niyo: A awidakal Iyan so Marugun niyo: Mala rukano i Sambatan: Si-i ko Miyamaratiyaya Mala i Kapudi, a Makalimo-on.

129. Na o Talikhod siran, na Tharowangka: A kasasana-an Ko so Allah: Da-a Tohan a salakao Rukaniyan: Ron Ako Ron Somiyarig,- ka Sukaniyan i Khiruk ko Kapa-ar a Mala!.

وَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ
فَزَادَتْهُمْ رِجْسًا إِلَىٰ رِجْسِهِمْ
وَمَاتُوا وَهُمْ كَافِرُونَ ﴿١٢٥﴾

أُولَٰئِكَ يَنْفَكُونَ فِي كُلِّ
عَامٍ مَّرَّةً أَوْ مَرَّتَيْنِ ثُمَّ لَا
يَتُوبُونَ وَلَا هُمْ يَذَكَّرُونَ ﴿١٢٦﴾

وَإِذَا مَا أَنْزَلْنَا سُورَةً نَّظَرَ بَعْضُهُمْ إِلَىٰ
بَعْضٍ هَلْ يَرَيْنَكُمْ مِنَ الْآيَاتِ ثُمَّ
أَنْصَرَفُوا صَرَفَ الَّذِينَ قُلُوبِهِمْ بِأَنَّهُمْ
قَوْمٌ لَا يَفْقَهُونَ ﴿١٢٧﴾

لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ
أَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ
حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ
رَءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿١٢٨﴾

فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ
إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ
الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ﴿١٢٩﴾

Surah Yunus-10

Si-i ko ngaran o Allah, a Masa-linggagao, a Makalimo-on.

1. Alif Lam Ra. So Allah i Mata-o ko Paka-a antapan Niyan non. Giyaya so manga Ayat ko Kitab a pimbaibaitan.

2. Ino khabaloi ko manga Manosiya a Pakamumusa a Kiyailahami Ami ko Mama a pud kiran?- (Sa Pitharo-on a:) Pama ka-iktiyarangka so manga Manosiya, go Pamanotholangka ko siran a Miyamaratiyaya: A Mata-an! A adun a bagiyon niran a Pangkatan a Maporo si-i ko Kadnan niran. Pitharo o da Pamaratiyaya: A Mata-an naya! A tithe a Balik Mata a mapayag!

3. Mata-an! A aya Kadnan niyo na so Allah, so Miyadun ko manga Langit a go so Lopa si-i ko miyakatum Alongan, oriyon niyan na mithakna ko Aras, Thatandinganun Niyan so Mambubutad. Da-a Makaphanapa-at inonta ko oriyon o idin Niyan. Giyoto man so Allah a Kadnan niyo; na Showasowata niyo Sukaniyan Ino kano di Phanandum?

4. Ron kano phakandod, langon. Diyandi o Allah a bunar. Mata-an! A Sukaniyan i Puphanagipo-on ko Kapuphangadun, oriyon niyan na

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الرَّتِّكَ ءَايَاتُ الْكِتَابِ الْحَكِيمِ ﴿١﴾

أَكَانَ لِلنَّاسِ عَجَبًا أَنْ أَوْحَيْنَا إِلَى
رَجُلٍ مِّنْهُمْ أَنْ أَنذِرِ النَّاسَ وَبَشِّرِ الَّذِينَ
ءَامَنُوا أَنْ لَهُمْ قَدَمٌ صَدَقَ عِنْدَ رَبِّهِمْ قَالَ
الْكٰفِرُونَ إِنَّا هَذَا لَسِحْرٌ
مُّبِينٌ ﴿٢﴾

إِن رَّبِّكُمْ اللهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمٰوٰتِ
وَالْاَرْضَ فِي سِتَّةِ اَيَّامٍ ثُمَّ اَسْتَوٰى عَلَى
الْعَرْشِ يَدْبِرُ الْاَمْرَ مَا مِنْ شَفِيعٍ اِلَّا مِنْ
بَعْدِ اِذْنِهٖ ذٰلِكُمْ اللهُ رَبُّكُمْ
فَاعْبُدُوْهُ اَفَلَا تَدْرٰوْنَ ﴿٣﴾

إِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا وَعَدَّ اللهُ حَقًّا
إِنَّهُ يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ لِيَجْزِيَ

khasowin Niyan (Madun), ka Mbalasan Niyan so Miyamaratiyaya go Pinggalubuk iran so manga pipiya sa kaontol; na so siran a da Pamaratiyaya na adun a bagiyan niran a inomun a phulikabo, go siksa a malipudus, sabap ko da iran Kaparatiyaya.

5. Sukaniyan so Mimba-al ko Alongan a Masindao go so Olan a maliwanag, na diniyangka Iyan noto ko manga Darpa, kaan niyo katokawi so manga bilangan o manga ragon go so itongan. Da ko Kiya-aduna saya o Allah inonta na sabap ko bunar. Gi-i Niyan shumpadun magosai so manga Tanda ko pagtao a khitotomangkud.

6. Mata-an! A adun a Matatago ko gi-i kapakashambi o gagawi-i a go so daondao, go so Inadun o Allah ko manga Langit a go so Lopa, a titho a manga Tanda ko pagtao a khipanananggila.

7. Mata-an! A so siran a di iran ikhaluk so Kimbaratumowa-an Rukami, go miyatomo iran so Kaoyagoyag ko doniya, go Miyasowat siran non, go siran na siran na so manga Ayat Ami na pakalilipatan niran,

8. Na siran man na darpa iran so Naraka, sabap ko Pinggalubuk iran.

الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ بِالْقِسْطِ
وَالَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ شَرَابٌ مِّنْ
حَمِيمٍ وَعَذَابٌ أَلِيمٌ مَّا كَانُوا
يَكْفُرُونَ ﴿٤﴾

هُوَ الَّذِي جَعَلَ اللَّيْلَ سَمًّا وَالنَّهَارَ نَضًا
وَالْقَمَرَ نُورًا وَقَدَرَهُ مَنَازِلَ لِتَعْلَمُوا
عَدَدَ السِّنِينَ وَالْحِسَابَ مَّا خَلَقَ اللَّهُ
ذَٰلِكَ إِلَّا بِالْحَقِّ يُفَصِّلُ الْآيَاتِ
لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٥﴾

إِنَّ فِي آخِذَاتِ الْأَيْتِ وَالنَّهَارِ وَمَا خَلَقَ
اللَّهُ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ لآيَاتٍ
لِّقَوْمٍ يَتَّقُونَ ﴿٦﴾

إِنَّ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَ نَارٍ وَرَضُوا
بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَأَطْمَأَنَّنُوا بِهَا وَالَّذِينَ
هُمْ عَنْ آيَاتِنَا غَافِلُونَ ﴿٧﴾

أُولَٰئِكَ مَأْوَهُمُ النَّارُ مِمَّا كَانُوا
يَكْسِبُونَ ﴿٨﴾

9. Mata-an! A so siran a Miya-maratiyaya, go-Pinggalubuk iran so manga pipiya,-na Thoro-on siran o Kadnan niran (ko Sorga) sabap ko Paratiyaya iran: Puphamangondas ko kababa-an niran so manga law-asaig si-i ko manga Sorga a Pakal-ma.

10. Aya Panguni ran ro-o: Na Soti Ka, Ya Allah! Na aya gi-i ran ro-o Ikhokormata: Na Salaam! Na aya Mori ko Panguni ran: Na so Podi na ruk o Allah, a Kadnan o manga Ka-adun!

11. Na opama ka Punggaga-ani o Allah ko manga Manosiya so Marata lagid o gi-i Niyan Kiran kanggaga-ani ko mapiya, na Mininggolalan kiran ndun so talik kiran (ko kabinasa). Na bobotawanan Nami so siran a di ran ikhaluk so Kimbaratumowa-an Rukami, ko kadadadag iran, a gi-i siran muromparompak.

12. Na igira a minisogat ko Manosiya so morala, na Manguni Rukami, ko kai-iga iyan, o di na mo-ontod, o di na gomaganat. Na kagiya a pokasun Nami ron so Morala rukaniyan, na initaros iyan ndun (so Kao-ongkir iyan), Lagid o da Rukami Panguni ko Morala a minisogaton! Lagid aya man a kiyapharasi ko manga Malawani ko Pinggolaola iran!

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا
الصَّالِحَاتِ يَدْعُهُمْ رَبُّهُمْ بِأَيْمَانِهِمْ
تَجْرَىٰ مِنْ تَحْتِهِمْ أَنَّهُمْ فِي جَنَّاتٍ
الْعِيقِ ﴿١٠﴾

دَعْوَهُمْ فِيهَا سَبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَتَحِيَّتُهُمْ
فِيهَا سَلَامٌ وَأَخْرَجُوا دَعْوَهُمْ أَنَّ الْحَمْدَ
لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٠﴾

﴿١٠﴾ وَلَوْ يَعْجَلُ اللَّهُ لِلنَّاسِ الشَّرَّ
أَسْتَعْجَلُوا بِالْخَيْرِ لَقَضَىٰ إِلَيْهِمْ
أَجَلُهُمْ فَذَرُوا الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا
فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿١١﴾

وَإِذَا مَسَّ الْإِنْسَانَ الضُّرُّ دَعَانَا
لِجَنبِهِ أَوْ قَاعِدًا أَوْ قَائِمًا فَلَمَّا كَشَفْنَا
عَنْهُ ضُرَّهُ مَرَّكَانَ لِمُرِيدِعُنَا إِلَىٰ
ضُرِّ مَسَّهُ كَذَلِكَ زَيْنٌ لِّلْمُسْرِفِينَ
مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٢﴾

13. Na Sabunsabunar a bininasa Mi so miyagapidapid a pagtao ko miya-ona an niyo gowani a ndarowaka siran: a Minitalingoma kiran o manga Sogo kiran so manga rarayag a karina, na da siran Paratiyaya! Lagid aya man a kambalasi Ami ko pagtao a manga rarata i ongar!

14. Oriyan niyan na biyaloi Ami sukano a miyamakasambi ko Lopa ko oriyan niran, ka Pagilain Nami o antona-a i Punggolaola-an niyo!

15. Na igira-a Puphangadi-an kiran so manga Ayat Ami, a manga rarayag, na gi-i Tharo-on o siran a di iran ikhaluk so kimbaratumo wan Rukami: A buggai Ka sa Puphangadi-an a salakao si-i, o di na Sambi-ingka Sukaniyan; Tharowangka (Ya Muhammad): A di Rakun khapatot o ba Ko sambii Sukaniyan pho-on ko pantag ko ginawa Ko: Da-a Pagonotan Ko a rowar ko Iphagilaham Rakun: Mata-an! a Sakun na ikhaluk Akun amai ka Sorangun Ko so Kadnan Ko, so siksa ko Alongan a mala.

16. Tharowangka: a opama ka kabaya o Allah, na di Ko rukano aya Kapangadi-an, go di Niyan rukano aya pakitokawan. Na Sabunar a miyathai Ako rukano ko Kaoyagoyag Akun ko da pun aya: Ba da-a sabot iy o?

وَلَقَدْ أَهَلَكْنَا الْقُرُونَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَمَّا
ظَلَمُوا وَجَاءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ
وَمَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا كَذَلِكَ نَجْزِي الْقَوْمَ
الْمُجْرِمِينَ ﴿١٣﴾

ثُمَّ جَعَلْنَاكُمْ خَلَائِفَ فِي الْأَرْضِ مِنْ
بَعْدِهِمْ لِنَنْظُرَ كَيْفَ تَعْمَلُونَ ﴿١٤﴾

وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالَ
الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا أَتَىٰ
بِقُرْءَانٍ غَيْرِ هَذَا أَوْ بَدَّلَهُ قُلْ مَا
يَكُونُ لِي أَنْ أُبَدِّلَهُ مِنْ تَلْقَائِي
نَفْسِي إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا مَا يُوحَىٰ إِلَيَّ إِنِّي
أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ
عَظِيمٍ ﴿١٥﴾

قُلْ لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا تَلَوْتُهُ عَلَيْكُمْ
وَلَا أَدْرَبْتُكُمْ بِهِ ۚ فَقَدْ لَبِثْتُ
فِيكُمْ عُمُرًا مِنْ قَبْلِهِ ۚ أَفَلَا
تَعْقِلُونَ ﴿١٦﴾

17. Na ba-adun a lawan a Dar-owaka ko tao a inangkob iyan so Allah sa kabokhag, o di na piyakambokhag iyan so manga Ayat Iyan? Mata-an naya! a di phakasu-lang sa maliwanag so manga rarata i ongar.

18. Na Pushimba-an niran a salakao ko Allah, so di kiran phakabinasa go di kiran phakaompiya, go gi-i ran Tharo-on: A siran naya na phamakaogop rukami si-i ko Allah. Tharowangka: Ba-adun a Phanotholun niyo ko Allah a di Niyan katawan, si-i ko manga Langit a go so Lopa?_ Soti Sukaniyan! Go Mporo a ka-a awat Iyan ko Ipuhanakoto iran non!

19. Na da-a Kiya-aduna ko manga Manosiya a rowar ko okit a isa, na da siran pagayonayon. Na o da so Katharo a miya-ona a pho-on ko Kadnan Ka, na Miyakokom siran ndun ko di iran phagayonayon.

20. Na gi-i ran Tharo-on: A ino a da-a Initoron non a Tanda a pho-on ko Kadnan Niyan? Na Tharowangka: A so Migagaib na aya bo a phapa-aron na so Allah. Na nayao kano: Ka Mata-an! A Sakun na pud Ako niyo a pud ko Khinanayao.

21. Na igira-a piyakata-am Ami so manga Manosiya sa Limo ko oriyon o morala a minisogat kiran, na sa maoto na adun a antangan

فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ
كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِ إِتَانَهُ
لَا يَفْلِحُ الْمُجْرِمُونَ ﴿١٧﴾

وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَا
يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ وَيَقُولُونَ
هَؤُلَاءِ شَفَعَتُوا عِنْدَ اللَّهِ قُلْ
أَنْتَبِتُونَ اللَّهُ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِي
السَّمَوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ سُبْحٰنَهُ
وَعَلَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿١٨﴾

وَمَا كَانَ النَّاسُ إِلَّا أُمَّةً وَاحِدَةً
فَاخْتَلَفُوا وَلَوْ لَا كَلِمَةٌ
سَبَقَتْ مِن رَّبِّكَ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ
فِي مَا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١٩﴾

وَيَقُولُونَ لَوْلَا أُنزِلَ عَلَيْهِ آيَةٌ
مِّن رَّبِّهِ فَقُلْ إِنَّمَا الْعَيْبُ لِلَّهِ فَانظُرُوا
إِنِّي مَعَكُمْ مِنَ الْمُنظَرِينَ ﴿٢٠﴾

وَإِذَا أَدْفَنَّا النَّاسَ رَحْمَةً مِّن بَعْدِ ضَرَاءٍ
مَسْتَهُمْ إِذِ اللَّهُمَّ وَكُرْفِيءِ آيَاتِنَا قُلِ اللَّهُ

niran a marata ko manga Ayat Ami! Tharowangka: A so Allah i magaan (i kabadal) ko antangan a marata! Mata-an! A so manga Sogo Ami (a manga Malaikat) na ipushorat Iran so Puphagantanganun niyo!

22. Sukaniyan so Puphagalalakan kano Niyan ko Kalopa-an go so Kalodan; taman sa igira-a miyakada kano ko Kapal;_ go niyan siran kutasun sabap ko ndo a manaot, na mababaya siran sa sabap ro-o; na maoma siran a ndo a mabagur go siran dansali o bagul a pho-on ko mbalabala, na matangkud iran a Mata-an! a siran na kiyatangkalan siran: Na Manguni siran ko Allah, sa Tolabosun niran non so Kapan-guni: Sa Ibut o sabuta Kamingka si-i, na Mata-an a mabaloi kami dun a pud ko Miyamanalamat!

23. Na kagiya-a sabutun Niyan siran, na sa maoto na siran na Puphanganियaya siran ko Lopa sa di ontol! h ai manga Manosiya! So Kapuphanganियaya niyo na si-i bo phakatana ko manga ginawa niyo,_ sawiti niyo sa di mathai so Kaoyagoyag ko doniya: Oriyan niyan na si-i kano Rukami phakandod, na Phanotholun Nami rukano so Pinggolaola niyo.

24. Aya dun a ibarat o Kaoyagoyag ko doniya na lagid o ig a Piyakatoron Ami sukaniyan a pho-

أَسْرَعُ مُكْرًا إِنَّ رُسُلَنَا يَكْتُوبُونَ
مَا تَمْكُرُونَ ﴿٢١﴾

هُوَ الَّذِي يُسِرُّكُمْ فِي الْأَرْضِ وَالْبَحْرِ حَتَّىٰ إِذَا
كُنْتُمْ فِي الْفَلَكِ وَجَرَيْنَ بِهِم بِرِيحٍ
طَيِّبَةٍ وَفَرَحُوا بِهَا جَاءَ تَهَاوِيْحٌ
عَاصِفٌ وَجَاءَهُمُ الْمَوْجُ مِنْ كُلِّ مَكَانٍ
وَوَظَنُوا أَنَّهُمْ أُحِيطَ بِهِمْ دَعَوُا اللَّهَ
مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ لَئِن أُنجِيتَنَا مِنْ هَٰذِهِ
لَنَكُونَنَّ مِنَ الشَّاكِرِينَ ﴿٢٢﴾

فَلَمَّا أَنْجَاهُمْ إِذَا هُمْ يَبْعُونَ فِي الْأَرْضِ
بِغَيْرِ الْحَقِّ بِآيَاتِهَا النَّاسَ إِنَّمَا بَغَيْتُمْ
عَلَىٰ أَنْفُسِكُمْ مَتَاعَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ثُمَّ
إِلَيْنَا مَرْجِعُكُمْ فَنُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ
تَعْمَلُونَ ﴿٢٣﴾

إِنَّمَا مَثَلُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا كَمَاءٍ أَنْزَلْنَاهُ مِنْ
السَّمَاءِ فَأَخْطَأَ بِهِ نَبَاتُ الْأَرْضِ مِمَّا

on ko Kawang: Na minisabapon a kiyapakashaoshaog o Mangunguto ko Lopa, pud on so Pukhakan o manga Manosiya go so manga Ayam: Taman sa igira-a miyanditar o Lopa so Parayasan niyan go Kapharasan: Na ma-antang o khirukon a Mata-an! A siran na kharparoli ran (so gona-on): Na makatalingoma-on so Sogowan Ami ko kagagawi-i o di na kadaondao, na balowin Nami oto a lagid o piragon, lagid o ba da Madun kagai! Lagid aya a gi-i Yami kashumpada magosai ko manga Tanda ko _ pagtao a puphamimikiranun niran.

25. Na so Allah na Iputhawag Iyan so (Sorga a) Ingud a Kalilintad: Go Thoro-on Niyani so tao a kabaya Iyan ko okit a maka-o ontol.

26. Bagiyani o siran a Miphipiya-piya so mapiya, go adun a ipagoman on! Na di ka koloban so manga paras iran sa maitum a go kahinaan! Siran man i manga tao ko Sorga; siran na ron siran non ndun makakakal!

27. Go adun a bagiyani o siran a Minggalalubuk ko manga rarata a balas a marata, a lagid iyan: Go kakoloban siran sa Kahinaan: Da-a makalinding kiran ko (siksa o) Allah: Lagid o ba kiyakoloban so manga paras iran, sa saba-ad ko

يَا كُلُّ النَّاسِ وَالْأَنْعَامِ حَتَّىٰ إِذَا أَخَذَتِ
الْأَرْضُ زُخْرُفَهَا وَأَزْيَنْتَ وَظَنَّتْ
أَهْلُهَا أَنَّهُمْ قَدِيرُونَ عَلَيْهَا أَنهَآ
أَمْرًا نَّالِيًا أَوْ نَهَارًا فَجَعَلْنَاهَا حَصِيدًا
كَانَ لَمْ تَعْنِ بِالْأَمْسِ كَذَلِكَ نَفْصِلُ
الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَنْفَكُونَ ﴿٢٤﴾

وَاللَّهُ يَدْعُو إِلَىٰ دَارِ السَّلَامِ وَيَهْدِي
مَنْ يَشَاءُ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٢٥﴾

لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا الْحُسْنَىٰ وَزِيَادَةٌ
وَلَا يَزِيهَنَّ وَجُوهَهُمْ قَدْرٌ وَلَا ذِلَّةٌ أُولَٰئِكَ
أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢٦﴾

وَالَّذِينَ كَسَبُوا السَّيِّئَاتِ جَزَاءُ سَيِّئَةٍ
بِمِثْلِهَا وَتَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ مَّا لَهُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ
عَاصِمٍ كَأَنَّمَا أُغْشِيَتْ وُجُوهُهُمْ قِطْعًا مِنْ
أَلْتِ مِظْلَمٍ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا

gagawi-i a miyangirungkirum: Siran man i manga tao ko Naraka: Siran na ron siran non ndun makakakal!

28. Na si-i ko Alongan a kalimoda Mi kiran langon; oriyen niyan na Tharo-on Nami ko siran a Miyamanakoto: (gugunuk kano ko) darpa iyo! Sukano a go so ini Pamanakoto niyo. Na pakashusunggay-an Nami siran, na Tharo-on o ini Pamanakoto iran: Da-ami rukano Sogo-on a Kiyashimba-a niyo rukami!

29. Na kiyasana-an so Allah a saksi rukami a go si-i rukano: Mata-an! A aya butad ami na di ami dun katawan i Kapushimba-a niyo rukami!

30. Ro-o dun katupungi o oman i isa a ginawa so Miyanggalubuk iyan: Na pakandodun siran ko Allah a Kadnan niran a bunar, na makawatan kiran so Piyangumbalan niran a kabokhag.

31. Tharowangka: Antawa-a i pumbugai rukano sa pagupur a pho-on ko Kawang go so Lopa? Ino antawa-a i Makapapa-ar ko kanug go so manga kailai? Go antawa-a i puphakagumao ko Oyagoyag a pho-on ko Miyatai? Go antawa-a i puphakagumao ko Miyatai a pho-on ko Oyagoyag? Go antawa-a i gi-i ndiyator ko Pu-

خَالِدُونَ ﴿٢٧﴾

وَيَوْمَ نَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ نَقُولُ لِلَّذِينَ
أَشْرَكُوا مَكَانَكُمْ أَنْتُمْ وَشُرَكَاءُكُمْ فَزَيَّلْنَا
بَيْنَهُمْ وَقَالَ شُرَكَاءُهُمْ مَا كُنْتُمْ إِتَانًا

تَعْبُدُونَ ﴿٢٨﴾

فَكَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ إِنْ كُنَّا
عَنْ عِبَادَتِكُمْ لَغْفِيلِينَ ﴿٢٩﴾

هُنَالِكَ تَبْلُوا كُلُّ نَفْسٍ مِمَّا أَسْلَفَتْ
وَرُدُّوْا إِلَى اللَّهِ مَوْلَاهُمُ الْحَقُّ وَصَلَّ
عَنَّهُمْ مَا كَانُوا يَفْعُرُونَ ﴿٣٠﴾

قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ
أَمْنَ يَمْلِكُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَمَنْ يُخْرِجُ
الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ
الْحَيِّ وَمَنْ يُدْبِرُ الْأَمْرَ فَسَيَقُولُونَ اللَّهُ
فَقُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٣١﴾

khaolaola? Na Putharo-on niran ndun: A so Allah. Na Tharowangka: A ino niyo di khalukun?

32. Na giyoto man so Allah, a Kadnan niyo a bunar: Na da-a oriy-an o bunar, a inonta so ribat; na andamanaya i kaputhalikhod iyo?

33. Lagid aya a kiyatang kud o Katharo o Kadnan Ka ko siran a miyamanongklid: Mata-an! A siran na di siran Mapaparatiyaya.

34. Tharowangka: A ba-adun a pud ko Ipuphmanakoto niyo a tao a puphanagipo-on ko Kapangadun, oriy-an niyan na khasowin Niyan (Madun)? Tharowangka: A so Allah i Puphanagipo-on ko Kapangadun, oriy-an niyan na khasowin Niyan (Madun): Na andamanaya i kaputhalikhod iyo?

35. Tharowangka: A ba-adun a pud ko Ipuphmanakoto niyo a tao a Phakatoro ko bunar? Tharowangka: A so Allah i Phakatoro ko bunar, Ino so Phakatoro ko bunar aya patot a onotan, antawa-a so di niyan khato-on so lalan o di Torowa? Na ino kano wai? Andamanaya i Kipukhokomun niyo (ko ribat)?

36. Na da-a Phagonotan o kada-kulan kiran a rowar sa arangan: Mata-an! A so arangan na da-a khibugai niyan a gona ko bunar a

فَدَلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمُ الْحَقُّ فَمَاذَا بَعَدَ الْحَقِّ
إِلَّا الضَّلَالُ فَإِنِّي تُصَرِّفُونَ ﴿٣٢﴾

كَذَلِكَ حَقَّتْ لِمَتِّ رَبِّكَ عَلَى الَّذِينَ
فَسَقُوا أَنَّهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٣٣﴾

قُلْ هَلْ مِنْ شُرَكَائِكُمْ مَن يَبْدُوُ الْخَالِقَ ثُمَّ
يُعِيدُهُ قُلْ اللَّهُ يَبْدُوُ الْخَالِقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ
فَأَنَّى تُؤْفِكُونَ ﴿٣٤﴾

قُلْ هَلْ مِنْ شُرَكَائِكُمْ مَن يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ قُلْ
اللَّهُ يَهْدِي لِلْحَقِّ أَفَمَن يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ
أَحَقُّ أَنْ يُتَّبَعَ أَمْ لَا يَهْدِي إِلَّا أَنْ يَهْدِيَ
فَمَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ ﴿٣٥﴾

وَمَا يَنْبَغُ أَكْثَرُهُمْ إِلَّا ظَنًّا إِنَّ الظَّنَّ لَا يُغْنِي
مِنَ الْحَقِّ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِمَا

maito bo. Mata-an! A so Allah na katawan Niyani so gi-i ran nggolao-la-an.

37. Na da ko butad angkai a Qur-an o ba gi-i mbaba-a sa a pho-on ko salakao ko Allah; na ogaid na initanto ko miyaona an Niyani (a manga Kitab), go ini osai ko manga Kokoman, da-a sangka-a madadalumon, a pho-on ko Kadnan o manga Ka-adun.

38. Ino iran gi-i Tharowa: A pimbaba-as Sukaniyan (o Muhammad)? Tharowangka: A bugai kano sa Surah a lagid Iyan, go panongganoi kano sa sadun sa khagaga niyo, a salakao ko Allah, o sukano i manga bunar!

39. Kuna, ka piyakambokhag iran so da iran sushuba so Kata-o Rukaniyan, go da kiran pun makatalingoma so ta-awil iyan: Lagid aya so kiyapakambokhaga o siran a miya-ona a niran (ko manga Kitab): Na Pamimikiranangka so miyambutad o kiya-akiran ko manga darowaka!

40. Na adun a pud kiran a tao a Maparatiyaya-on, go adun a pud kiran a tao a di ron Mapaparatiyaya: Na so Kadnan Ka i Mata-o ko Puphamaminasa.

41. Na o ba Ka iran Pakapumbokhaga, na Tharowangka: A ruk Akun so galubuk Akun, na ruk iyo

يَفْعَلُونَ ﴿٣٦﴾

وَمَا كَانَ هَذَا الْقُرْآنُ أَنْ يُفْتَرَىٰ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَكِنْ نَصَدِّقُ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَتَفْصِيلَ الْكِتَابِ لَأَرْبَبَ فِيهِ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٣٧﴾

أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ قُلْ فَأَنزَلْنَاهُ سُورَةً مِّثْلَهُ وَادْعُوا مَنِ اسْتَضَعْتُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٣٨﴾

بَلْ كَذَّبُوا بِمَا لَمْ يُحِطُوا بِعِلْمِهِ وَلَمَّا بَاءَنَّهُمْ تَأْوِيلُهُ كَذَلِكَ كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الظَّالِمِينَ ﴿٣٩﴾

وَمِنْهُمْ مَنْ يُؤْمِنُ بِهِ وَمِنْهُمْ مَن لَّا يُؤْمِنُ بِهِ وَرَبُّكَ أَعْلَمُ بِالْمُفْسِدِينَ ﴿٤٠﴾

وَإِنْ كَذَّبُوكَ فَقُلْ لِي عَمَلِي وَلَكُمْ عَمَلِكُمْ أَنْتُمْ بَرِيحُونَ مِمَّا أَعْمَلُ وَإِنَّا

so galubuk iyo! Sukano na angiyas kano ko gi-i Ko Nggalubukun, na Sakun na angiyas Ako ko gi-i niyo nggalubukun!

42. Na adun a pud kiran a tao a Puphamamakinugun Ka iran: Ino Suka Maphakanug Ka so manga bungul, apiya pun siran na da-a manga sabot iran?

43. Go adun a pud kiran a tao a Phagilaingka niyan: Ino Suka Kha-toro-o Ka so manga bota, apiya pun siran na di siran phamakanono?

44. Mata-an! A so Allah na di Niyan shalimbotan so manga Manosiya sa maito bo: Na ogaid na so manga Manosiya i pushalimbot ko manga ginawa iran.

45. Na si-i ko Alongan a Kalimoda Niyan kiran: Na lagid o ba da-a minitarugiran (ko doniya) a rowar ko isa ka oras ko kadaondao: Sa makakhikilala-i siran: Sabunar a miyalogi so siran a piyakambokhagiran so Kimbaratumowa-an ko Allah, go da siran makakudug sa ontol.

46. Na amai ka paki-ilai Ami Ruka so saba-ad ko idi diyandi Ami kiran (a siksa),- o di na tangannun Nami Suka,-na si-i siran Rukami bo phakandod: Oriyan niyan na so Allah i saksi ko gi-i ran nggolao-la-an.

بَرِيءٌ مِّمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٤١﴾

وَمِنْهُمْ مَنْ يَسْتَمِعُونَ إِلَيْكَ أَفَأَنْتَ تُسْمِعُ
الَّذِينَ لَا يَعْقِلُونَ ﴿٤٢﴾

وَمِنْهُمْ مَنْ يَنْظُرُ إِلَيْكَ أَفَأَنْتَ
تَهْدِي الْعُمْىَ وَلَوْ كَانُوا
لَا يُبْصِرُونَ ﴿٤٣﴾

إِنَّ اللَّهَ لَا يَظْلِمُ النَّاسَ شَيْئًا وَلَكِنَّ
النَّاسَ أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٤٤﴾

وَيَوْمَ يُحْشَرُهُمْ كَانُوا يُرْسِلُونَ إِلَّا سَاعَةً مِّنَ
النَّهَارِ يَتَعَارَفُونَ بَيْنَهُمْ قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ
كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَمَا كَانُوا مُهْتَدِينَ ﴿٤٥﴾

وَإِمَّا نُرِيَنَّكَ بَعْضَ الَّذِي نَعِدُهُمْ أَوْ نَتُوفِقَنَّكَ
فَالْيَتَابَ مَرْجِعُهُمْ ثُمَّ اللَّهُ شَهِيدٌ عَلَىٰ مَا
يَفْعَلُونَ ﴿٤٦﴾

47. Na oman i pagtao na adun a Sogo-on: Na amai ka makaoma so Sogo kiran, na Kokomun siran sa ontol, a siran na di siran kasalimbotan.

48. Na gi-i ran Tharo-on: A anda dun angkai a diyandi, o sukano na Mumamata-an kano?

49. Tharowangka: A da-a Mipapa-ar Akun a ruk o ginawa Ko a kabinasa, a go da-a ompiya inonta sa kabaya o Allah. Adun a ruk o oman i pagtao a ta-alik: Na igira a miyakaoma so ta-alik kiran, na di ran khisundod sa isa ka oras, go di iran khakutung.

50. Tharowangka: Aiguda iyo, amai ka makatalingoma rukano so siksa Iyan ko gagawi-i, o di na daondao, antona-a pun i punggagan-an non o manga rarata i ongar?

51. Ino a sa oriyaniyan na igira-a miyakatana (so siksa) na Pharatiyaya-an niyo bo? Ino a imanto'bo (i Kapharatiyaya niyo) a Sabunar a giyaya so puphagalo kalokan niyo?

52. Oriyan niyan na Tharo-on ko siran a da Pamagin on tolan: Tamami niyo so siksa a tatap! Da-a imbalas rukano a rowar ko Pinggalubuk iyo!

وَلِكُلِّ أُمَّةٍ رَسُولٌ فَإِذَا جَاءَهُ
رَسُولُهُمْ قُضِيَ بَيْنَهُمْ بِالْقِسْطِ وَهُمْ
لَا يُظْلَمُونَ ﴿٤٧﴾

وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدِ إِنْ كُنْتُمْ
صَادِقِينَ ﴿٤٨﴾

قُلْ لَا أَمْلِكُ لِنَفْسِي ضَرًّا وَلَا نَفْعًا إِلَّا مَا
شَاءَ اللَّهُ لِكُلِّ أُمَّةٍ أَجَلٌ إِذَا جَاءَ أَجْلُهُمْ فَلَا
يَسْتَجِرُّونَ سَاعَةً وَلَا يَسْقُونَ ﴿٤٩﴾

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَنْتُمْ عَذَابُهُ بَيِّنَاتٌ أَوْ هَارًا
مَاذَا يَسْتَعْجِلُ مِنْهُ الْمُجْرِمُونَ ﴿٥٠﴾

أَنْتُمْ إِذَا مَا وَقَعَ مِنْكُمْ بِهِ آتَنَّا وَقَدْ
كُنْتُمْ بِهِ تَسْتَعْجِلُونَ ﴿٥١﴾

ثُمَّ قِيلَ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُوقُوا عَذَابَ
الْخُلْدِ هَلْ تُجْرُونَ إِلَّا لِمَا كُنْتُمْ
تَكْسِبُونَ ﴿٥٢﴾

53. Na pakiphanothol iran Ruka: Ino bunar Sukaniyan? Tharowangka: Owai! Ibut ko Kadnan Ko! Ka Mata-an naya a titho a bunar! Na di niyo dun khapalagoyan!

54. Na Opama ka Mata-an! A ruk o oman i isa ginawa a da Pagin ontolan, so nganin a shisi-i ko Lopa (langon) na Mata-an a iya-on niyan noto sa ginawa niyan: Na misolun niran so kasundit ko masa a kasan-dungi ran ko siksa: Na Makokom siran sa ontol, a siran na di siran Kasalimbotan.

55. Ba di Mata-an! a ruk o Allah so nganin a shisi-i ko manga Lagit a go so Lopa? Ba di Mata-an! A so diyandi o Allah na bunar? Na ogaid na so kadakulan kiran na di iran katawan.

56. Sukaniyan i Puphangoyag go pushabap ko Kapatai, go ron kano phakandoda.

57. Hai manga Manosiya! Sabunar a adun a miyakaoma rukano a thoma a pho-on ko Kadnan niyo, go bolong ko nganin a shisi-i ko manga rarub, go Torowan go Limo ko Miyamaratiyaya (a giya Qur-an naya).

58. Tharowangka: A sabap ko Gagao o Allah, go sabap ko Limo Iyan, na sabap ro-o na pakapipiya-a iran a ginawa iran: Ka giyoto i tomo a di so puphanimo-on niran.

وَسْتَدْعُونَكَ أَحَقُّ هُوَ قُلْ إِلَىٰ
وَرَبِّي إِنَّهُ لَاحِقٌ وَمَا أَسْمُ
بِمُعْجِزِينَ ﴿٥٣﴾

وَلَوْ أَنَّ لِكُلِّ نَفْسٍ ظَلَمَتْ مَا فِي الْأَرْضِ
لَافْتَدَتْ بِهِ وَأَسْرُوا النَّدَامَةَ لَمَارَأُوا
الْعَذَابَ وَفُضِيَ بَيْنَهُم بِالْقِسْطِ
وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٥٤﴾

أَلَا إِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
أَلَا إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَلَكِنْ أَكْثَرُهُمْ
لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٥﴾

هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٥٦﴾

يَأْتِيهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَتْكُمْ مَوْعِظَةٌ
مِّن رَّبِّكُمْ وَشَفَاءٌ لِّمَا فِي الصُّدُورِ
وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٥٧﴾

قُلْ بِفَضْلِ اللَّهِ وَبِرَحْمَتِهِ فَبِذَلِكَ فَلْيَفْرَحُوا
هُوَ خَيْرٌ مِّمَّا يَجْمَعُونَ ﴿٥٨﴾

59. Tharowangka: Aiguda iyo ko Initoron rukano o Allah a Pagupur? Na biyaloi niyo to a Haram go Halal. Tharowangka: Ba rukano ini Sogo o Allah, antawa-a phagangkobun niyo so Allah?

60. Na antona-a i arangan o siran a iphagangkob iran ko Allah so kabokhag (ko khabolosan niran), ko Alongan a Qiyamah? Mata-an! A so Allah na titho a mala i Gagao ko manga Manosiya, na ogaid na so kadakulan kiran na di siran Phanalamat.

61. Na da-a khatagowan Ruka a butad, go da-a Kaphangadian Ka ko Qur-an, go da-a Mapunggalubuk iyo a galubuk, a ba di Sukami i manga saksi Rukano ko masa a gi-i niyo ron Kinggolalanun. Na da-a makaphagma ko Kadnan Ka a timbang bo o kolpong si-i ko Lopa go si-i ko Langit; go da-a maito a di giyoto go da-a mala, a ba di mata-tago ko (Laok Makpol a) Kitab a mapayag.

62. Tanodan ka Mata-an! A so manga tabanga o Allah na da-a pangandam iran, go di siran makamboko (ko Alongan a Maori);

63. Siran na Miyamaratiyaya go Miyamananggila;

64. Bagiyani niran so mapiya Tothol, ko Kaoyagoyag ko doniya

قُلْ أَرَأَيْتُمْ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ لَكُمْ مِنْ رِزْقٍ فَجَعَلْتُمْ مِنْهُ حَرَامًا وَحَلَالًا قُلْ إِنَّ اللَّهَ أَذِنَ لَكُمْ أَنْ تَأْكُلُوا مِنْ ثَمَرِهِ إِذَا أَثْمَرَ وَلَكِنْ لَا تَأْكُلُوا مِنْهُ إِذَا عَمِيَ وَتُؤْتُونَ فِيهِ كَسْفًا لِلَّذِينَ اسْتَأْذَنُوا وَلَكِنْ لَمْ يَسْأَلُواكُمْ فَمَا لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ ﴿٥٩﴾

وَمَا ظَنُّ الَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكُذِبَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٦٠﴾

وَمَا تَكُونُ فِي شَأْنٍ وَمَا تَتْلُوا مِنْهُ مِنْ قُرْآنٍ وَلَا تَعْمَلُونَ مِنْ عَمَلٍ إِلَّا كُنَّا عَلَيْكُمْ شُهُودًا إِذْ تُفِيضُونَ فِيهِ وَمَا يَعْرُبُ عَنْ رَبِّكَ مِنْ مِثْقَالِ ذَرَّةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ وَلَا أَصْغَرَ مِنْ ذَلِكَ وَلَا أَكْبَرَ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ﴿٦١﴾

الْآيَاتِ أُولِيَاءَ اللَّهُ لَا خَوْفَ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦٢﴾

الَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ ﴿٦٣﴾

لَهُمُ الْبُشْرَى فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي

go so Akhirat: Di khasambiyang so manga Katharo o Allah. Giyoto man na Sukaniyan so Da-ag a mala.

65. Na o ba Ka Mapakamboko o Katharo iran: Mata-an! A so Munang na ruk o Allah langon: Sukaniyan so Puphakanug, a Mata-o.

66. Tanodan ka Mata-an! A ruk o Allah so shisi-i ko manga Langit go so shisi-i ko Lopa. Na da ko Phagonotan o siran a Puphanong-ganoi siran sa salakao ko Allah o ba manga sakotowa (o Allah); da-a Phagonotan niran a rowar ko arangan, ka ba siran ndun di-i pangsar.

67. Sukaniyan so Miyadun rukanon ko Gagawi-i, ka-an kano ron puphakadukha, go so Daondao a puphakabugai sa Maliwanag. Mata-an! A adun a matatago roman a titho a manga Tanda ko pagtao a Puphamamakinug siran.

68. Pitharo iran: A kominowa so Allah sa Wata Iyan! Soti Sukaniyan! Sukaniyan na da-a Mapukhuno Niyang! Ruk Iyan so shisi-i ko manga Langit go so shisi-i ko Lopa! Da-a karina niyo saya! Ino niyo gi-i Tharowa makapantag ko Allah so di niyo katawan?

69. Tharowangka: A Mata-an! A siran a iphagangkob iran ko Allah so kabokhag na di siran makasulang sa Maliwanag.

الْآخِرَةَ لَأُنبِّدَنَّ لَهُمْ
ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿١٤﴾

وَلَا يَحْزَنُكَ قَوْلُهُمْ إِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ
جَمِيعًا هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿١٥﴾

أَلَا إِنَّ لِلَّهِ مِنْ فِي السَّمَوَاتِ وَمَنْ
فِي الْأَرْضِ وَمَا يَتَّبِعُ الَّذِينَ
يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ شُرَكَاءَ
إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَإِنْ هُمْ إِلَّا
يَخْرُصُونَ ﴿١٦﴾

هُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ آيَاتٍ
لِتَسْكُنُوا فِيهِ وَالنَّهَارُ مُبْصِرًا
إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ
يَسْمَعُونَ ﴿١٧﴾

قَالُوا اتَّخَذَ اللَّهُ وَلَدًا سُبْحَانَ اللَّهِ
هُوَ الْعَنِيُّ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي
الْأَرْضِ إِنْ عِنْدَكُمْ مِنْ سُلْطَانٍ
بِهَذَا اتَّقُولُونَ عَلَى اللَّهِ مَا
لَا تَعْلَمُونَ ﴿١٨﴾

قُلْ إِنَّا الَّذِينَ يَفْتُرُونَ عَلَى اللَّهِ
الْكُذِبَ لَا يُفْلِحُونَ ﴿١٩﴾

70. Matag sagad so Kapuphaginitao iran ko doniya!_ Oriyan niyan, na si-i siran Rukami phakandod. Na oriyan niyan na pakita-aman Nami kiran so siksa a sangat sabap ko Kiya-ongkir iran.

مَتَّعٌ فِي الدُّنْيَا ثُمَّ إِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ ثُمَّ
نَذِيقُهُمُ الْعَذَابَ الشَّدِيدَ بِمَا
كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿٧٠﴾

71. Na Pangadi-ingka kiran (Ya Muhammad) so Totholan ko Nuh. Gowani na Pitharo Iyan ko pagtao Niyan: Hai pagtao Akun! O ba rukano mipupunud so katatago Akun rukano go so Kapuphakitadumi Akun (rukano) ko manga Ayat o Allah, na so bo so Allah i Siyarigan Ko. Na tu-khusa niyo i Punggolaola-an niyo rakhus o Ipu-phamanakoto niyo, oriyan niyan na di kakundongan rukano so Punggolaola-an niyo; na oriyan niyan na dansalun niyo Rakun, sa di niyo Rakun ndun tha-alika.

﴿٧١﴾ وَأَتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ نُوحٍ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ
يَقَوْمِ إِن كَانَ كِبُرُ عَلَيْكُمْ مَقَامِي وَتَذِكْرِي
بَيَّانَاتٍ لَّهِ فَعَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْتُ
فَأَجْمِعُوا أَمْرَكُمْ وَشُرَكَاءَكُمْ ثُمَّ لَا يَكُنْ
أَمْرُكُمْ عَلَيْكُمْ غُمَّةً ثُمَّ اقْضُوا إِلَيَّ
وَلَا تُنظِرُونِ ﴿٧١﴾

72. Na o talikhod kano, na da-a piyanguni Yakun rukano a sokai: Da-a sokai Akun inonta so shisi-i ko Allah, na ini Sogo Rakun a kabalo i Yakun a pud ko Mimbabay orantang (ko Allah).

فَإِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَمَا سَأَلْتُكُمْ مِنْ أَجْرٍ
أَجْرِي إِلَّا عَلَى اللَّهِ وَأُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ
مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿٧٢﴾

73. Na piyakambokhag iran Sukaniyan, na siyabut Ami Sukaniyan, a go so manga pud Iyan ko Kapal, go biyaloi Ami Siran a miyamakasambi (ko Lopa), na inulud Ami so siran a Piyakambokhag iran so manga Ayat Ami. Na Pamimikiranangka so miyambutad o kiya-akir-

فَكَذَّبُوهُ فَجَعَلْنَاهُ وَمَنْ مَعَهُ فِي السَّمَاءِ
وَجَعَلْنَاهُمْ خَلْقًا وَأَغْرَقْنَا الَّذِينَ
كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ
الْمُذْذِبِينَ ﴿٧٣﴾

an ko Piyamaka-iktiyar (a da dun Paratiyaya)!

74. Oriyan niyan na Siyogowan Ami ko kiya-ipos Iyan sa manga Sogo so pagtao iran: Na mini oma Iran kiran so manga rarayag a karina, na da iran ndun Paratiyaya a so Piyakambokhag iran gowani. Lagid aya a Kaputhotopi Ami ko manga poso o manga Malawani.

75. Oriyan niyan na Siyogo Ami ko kiya-ipos iran so Musa a go so Haron ko Pir-aon a go so manga Olowan ko pagtao niyan rakhus o manga Tanda Ami. Na ba siran ndun Mimaratabat: Go miyabaloi siran a pagtao a manga Baradosa.

76. Na kagiya a makaoma kiran so bunar a pho-on ko Hadapan Nami, na Pitharo iran: Mata-an naya! A titho a Balik: Mata a mapayag!

77. Pitharo o Musa: Ino niyo gi-i Tharowa ko bunar ko wakto a kiya-pakaoma niyan rukano (i Balik Mata)? Ino Balik Mata ini? Na di phakasulang sa Maliwanag so manga Balik Mata.

78. Pitharo iran: Ba aya Kiyapakatalingomangka rukami na phakiawa-an Ka rukami so kupit a miyato-on nami ron so manga lokus ami, go a niyo makowa a dowo sa kapa-ar ko Lopa? Na di Ami Suka-no Pharatiyaya-an!

ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْ بَعْدِهِ رَسُولًا إِلَى قَوْمِهِمْ
فَجَاءُوهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا بِمَا
كَذَّبُوا بِهِ مِنْ قَبْلُ كَذَلِكَ نَطْعُ عَلَى قُلُوبِ
الْمُعْتَدِينَ ﴿٧٤﴾

ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْ بَعْدِهِم مُوسَى وَهَارُونَ
إِلَى فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ بِآيَاتِنَا فَاسْتَكْبَرُوا
وَكَانُوا قَوْمًا مُجْرِمِينَ ﴿٧٥﴾

فَلَمَّا جَاءَهُمُ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوا
إِنَّ هَذَا السِّحْرُ مُبِينٌ ﴿٧٦﴾

قَالَ مُوسَى أَتَقُولُونَ لِلْحَقِّ لَمَّا جَاءَكُمْ
أَسِحْرٌ هَذَا وَلَا يُفْلِحُ السَّاحِرُونَ ﴿٧٧﴾

قَالُوا أَجِئْتَنَا لِنَلْفِنَا عِوَابًا وَعَدْنَا عَلَيْهِ
ءَابَاءَنَا وَتَكُونُ لَكُمُ الْكِبْرِيَاءُ فِي الْأَرْضِ
وَمَا نَحْنُ لَكُمُ بِمُؤْمِنِينَ ﴿٧٨﴾

79. Na Pitharo o Pir-aon: A wita niyo rakun so langowan o Balik Mata a mapasang.

وَقَالَ فِرْعَوْنُ أَتُونِي بِكُلِّ سِحْرِ
عَلَيْهِ ﴿٧٩﴾

80. Na kagiya a makaoma so manga Balik Mata, na Pitharo kiran o Musa: Ithogun niyo i Ipagithog iyo!

فَلَمَّا جَاءَ السَّحَرَةُ قَالَ لَهُمْ مُوسَىٰ أَلْقُوا
مَا أَنْتُمْ مُلْقُونَ ﴿٨٠﴾

81. Na kagiya a Mithog siran, na Pitharo o Musa: A so Minitalingo-ma niyo na Balik Mata: Mata-an! A so Allah na Phurata-an Niyam ndun noto: Mata-an! A so Allah na di Niyam pakaphamutusun so galubuk o Puphamaminasa.

فَلَمَّا أَلْقَوْا قَالَ مُوسَىٰ مَا جِئْتُم بِهِ
السَّحَرُ إِنَّ اللَّهَ سَيَبْطِلُهُ إِنَّ اللَّهَ لَا يَصْلِحُ
عَمَلُ الْمُفْسِدِينَ ﴿٨١﴾

82. Na thanton o Allah so bunar sabap ko manga Katharo Iyan, apiya miyagowad so manga rarata i ongar!

وَيُحِقُّ اللَّهُ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ وَلَوْ كَرِهَ
الْمُجْرِمُونَ ﴿٨٢﴾

83. Na da-a Miyamarat iyaya ko Musa a rowar ko Moriyatao a sabala ko pagtao (o Pir-aon), makapantag sa kaluk ko Pir-aon a go so manga Nakoda kiran, sa ba niyan siran Pangarasi-i; na Mata-an! A so Pir-aon na titho a mangangarasi ko Lopa, go Mata-an! A sukaniyan na pud dun ko manga Malawani.

فَمَاءٌ أَمِنَ لِمُوسَىٰ إِذْ أَدْرَاةً مِنْ قَوْمِهِ
عَلَىٰ خَوْفٍ مِنْ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِمْ أَنْ
يَفْتِنَهُمْ وَإِنَّ فِرْعَوْنَ لَعَالٍ فِي الْأَرْضِ
وَإِنَّهُ لِمِنَ الْمُسْرِفِينَ ﴿٨٣﴾

84. Na Pitharo o Musa: Hai pagtao Akun! O sukano na Piyarat iyaya niyo so Allah, na sukaniyan bo i sarigi niyo o sukano na Mabayorantang kano.

وَقَالَ مُوسَىٰ يَقَوْمِ إِن كُنتُمْ
فَعَلَيْهِ تَوَكَّلُوا وَإِن كُنتُمْ مُسْلِمِينَ ﴿٨٤﴾

85. Na Pitharo iran: A so Allah i siyariga Nami. Kadnan Nami! Di Kamingka mbaloya a Pangangarasian o pagtao a manga Darowaka;

فَقَالُوا عَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْنَا رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً
لِّلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٨٥﴾

86. Go sabap ko Limo o Ka na Pokasa Kamingka ko pagtao a Miyamangongkir.

وَجَنَانًا بِرَحْمَتِكَ مِنَ الْقَوْمِ
الْكٰفِرِينَ ﴿٨٦﴾

87. Na ini Ilaham Ami ko Musa a go so Pagari Niyan: A Mba-al Kano sa ruk o pagtao niyo sa manga Walai sa Missir, go tagowi Niyo so manga Walai Niyo sa gi-i Shambayangan, go Pamayandugun Niyo so Sambayang: Na Puphamanotholingka sa mapiya so Miyamariyaya!

وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ وَأَخِيهِ أَنْ تَبَوَّءَا
لِقَوْمِكُمَا بِمِصْرَ بُيُوتًا وَاجْعَلُوا
بُيُوتَكُمْ قِبْلَةً وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ
وَذَيِّرِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٨٧﴾

88. Na Pitharo o Musa: Kadnan Nami! Mata-an! A Suka na bigan Ka so Pir-aon go so manga Olowan ko pagtao niyan sa Parahiyasan go manga tamok ko Kaoyagoyag ko doniya, Kadnan Nami! Kagiya a mapuphakasilai ran (so manga Manosiya) pho-on ko lalan Ka; Kadnan Nami! Na Ilangangka so manga tamok iran, go Pakatugasangka so manga poso iran, ka di siran Pharatiyaya taman sa di iran kasandungan so siksa a Malipudus.

وَقَالَ مُوسَىٰ رَبَّنَا إِنَّكَ آتَيْتَ
فِرْعَوْنَ وَمَلَئَهُ زِينَةً وَأَمْوَالًا فِي
الْحَيَاةِ الدُّنْيَا رَبَّنَا لِيُضِلُّوْا عَن
سَبِيلِكَ رَبَّنَا اطْمِسْ عَلَىٰ أَمْوَالِهِمْ
وَأَشْدُدْ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُوا حَتَّىٰ
يُرُوا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ﴿٨٨﴾

89. Pitharo (o Allah): A Sabunar a tiyarima so Panguni Niyo a Dow! Na Paginontolan Kano, go di Niyo khuduga so lalan o siran a da-a manga mulung iran.

قَالَ قَدْ أُجِيبَت دَعْوَتُكُمْ
فَاسْتَقِيمُوا وَلَا تَلْبَعَانِ سَبِيلَ
الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٨٩﴾

90. Na piyakaripag Ami so manga Moriyatao o Israil ko Kalodan: Na siyaloba siran o Pir-aon a go so manga tantara iyan sa kapangakowala a go kapangarasi; taman, sa kagiya a raotun sukaniyan o kalud, na Miyatharo iyan: A Piyaratiyaya ko a Mata-an naya! A da-a Tohan a inonta so Piyaratiyaya Sukaniyan o manga Moriyatao o Israil: Go Sakun na pud ko Mimbabayorantang (ko Allah).

91. (Pitharo- on:) Ino a imanto bo (i Kapharatiyayangka)!_A Sabunar a somiyangka ka gowani? go miyabaloi ka a pud ko miyamaminasa!_

92. Na sa alongan nai na shabuntun Nami suka sa sobo so lawas ka, ka-angka mabaloi a Tanda a tao o phakasalono ruka! Na Mata-an! A Madakul ko manga Manosiya a so manga Tanda Ami na titho a pakalilipatan niran!

93. Na Sabunsabunar a Piyakapagingud Ami so manga Moriyatao o Israil ko Phagingudan a mapiya, go Riniskhiyan Nami siran sa manga pipiya: Na da siran shoransorang taman ko kiyapakaoma kiran o Kata-o. Mata-an! A so Kadnan Ka na Khokomun Niyen siran sa Alongan a Qiyamah ko da iran pagayonayoni.

﴿ وَجَوَزْنَا بِبَنِي إِسْرَائِيلَ بِالْبَحْرِ فَأَنْبَعَهُمْ فِرْعَوْنُ وَجُنُودَهُ بَعْثًا وَعَدُوًّا حَتَّى إِذَا أَذْرَكَهُ الْغَرَقُ قَالَ ءَأَمِنْتُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا الَّذِي ءَأَمِنْتُ بِهِ إِنِّي إِسْرَائِيلُ وَأَنَا مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿٩٠﴾ ﴾

ءَأَلْتَنَ وَقَدْ عَصَيْتَ قَبْلُ وَكُنْتَ مِنَ الْمُفْسِدِينَ ﴿٩١﴾

﴿ فَأَلْيَوْمَ نُنَجِّيكَ بِبَدَنِكَ لِتَكُونَ لِمَنْ خَلَقَكَ آيَةً وَإِنَّ كَثِيرًا مِنَ النَّاسِ عَنْ ءَأَيْنُنَا الْغَافِلُونَ ﴿٩٢﴾ ﴾

﴿ وَلَقَدْ بَوَّأْنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ مَبْوَءَ صِدْقٍ وَرَزَقْنَاهُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ فَمَا اخْتَلَفُوا حَتَّى جَاءَهُمُ الْعِلْمُ إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿٩٣﴾ ﴾

94. Na o ba Ka shasangka ko Initoron Nami Ruka (Ya Muhammad), na Isha-ingka so Puphamangadi ko Kitab a miya-ona an Ka: Sabunsabunar a miyakaoma Ruka so bunar a pho-on ko Kadnan Ka: Na o ba Ka mabaloi a pud ko pukhakadowadowa-an.

95. Go o ba Ka mabaloi a pud ko siran a Piyakambokhag iran so manga Ayat o Allah, ka mabaloi Ka a pud ko miyangalologi.

96. Mata-an! A siran a miyatangkud kiran so Katharo o Kadnan Ka na di siran Pharatiyaya,

97. Apiya pun makaoma kiran so langowan o Tanda, _taman sa di iran kasandungan so siksa a Malipudus.

98. Na ino a da-a Miya-adun a Phagingud a Miyaratiyaya, (ko kiya-ilaya iran ko siksa),- na Miyakanggai ron a gona so Paratiyaya niyan,- a rowar ko pagtao o Yunus? Na kagiya a Maratiyaya siran, na piyokas Ami kiran so siksa a kapakarondan ko Kaoyagoyag ko doniya, na Piyakasawit Ami siran ko Kapaginutao taman ko wakto (o Kapatai).

99. Na o kabaya o Kadnan Ka, na Mata-an a Makaparatiyaya so tao ko Lopa, _Sa tanan siran langon! Bangka khatugul so manga

فَإِنْ كُنْتَ فِي شَكٍّ مِمَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ فَسَلِ
الَّذِينَ يَقْرَأُونَ الْكِتَابَ مِنْ
قَبْلِكَ لَقَدْ جَاءَكَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَلَا
تَكُونُ مِنَ الْمُمْتَرِينَ ﴿١٤﴾

وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الَّذِينَ كَذَبُوا بَيِّنَاتٍ
اللَّهِ فَتَكُونُ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿١٥﴾

إِنَّ الَّذِينَ حَقَّتْ عَلَيْهِمْ كَلِمَتُ
رَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٦﴾

وَلَوْ جَاءَ تَهُمْ كُلُّ آيَةٍ حَتَّى يَرَوْا
الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ﴿١٧﴾

فَلَوْلَا كَانَتْ قَرْيَةٌ أَمَنَتْ فَنَفَعَهَا
إِيمَانُهَا إِلَّا قَوْمَ يُونُسَ لَمَّا آمَنُوا
كَشَفْنَا عَنْهُمْ عَذَابَ الْخِرْيَةِ فِي الْحَيَاةِ
الدُّنْيَا وَمَتَّعْنَاهُمْ إِلَىٰ حِينٍ ﴿١٨﴾

وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ لَأَمَنَّ مِنَ فِي الْأَرْضِ
كُلَّهُمْ جَمِيعًا أَفَأَنْتَ تُكْرِهُ النَّاسَ

Manosiya, taman sa mabaloi siran a Miyamaratiyaya?

حَتَّىٰ يَكُونُوا مُؤْمِنِينَ ﴿١١﴾

100. Na di pa-aran o Baraniyawa so Kapakaparatiyaya niyan, inonta o sabap sa Idin o Allah, na ishung-gai Niyan so siksa ko siran a da-manga sabot iran.

وَمَا كَانَتْ لِنَفْسٍ أَنْ تُؤْمِنَ إِلَّا بِالْإِذْنِ
اللَّهِ وَيَجْعَلُ الرِّجْسَ عَلَى الَّذِينَ
لَا يَعْقِلُونَ ﴿١٠٠﴾

101. Tharowangka: A pamimikir-ana niyo so matatago ko manga Langit a go so Lopa; na di phakang-gai a gona so manga Ayat go so Puphamaka-iktiyar ko pagtao a di Phamaratiyaya.

قُلْ أَنْظِرُوا مَاذَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَمَا تَغْنِي الْآيَاتُ وَالنَّذْرُ عَنْ قَوْمٍ
لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٠١﴾

102. Na ba-adun a punaya-on niran a rowar ko lagid o manga gawi-i o siran a miyanga-i ipos ko miya-ona a niran? Tharowangka: A nanayao kano: Ka Mata-an! A Sakun na pud iyo a pud ko Khinayao.

فَهَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا مِثْلَ آيَاتِ
الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِهِمْ قُلْ فَانظُرُوا
إِنِّي مَعَكُمْ مِنَ الْمُنظِرِينَ ﴿١٠٢﴾

103. Oriyan niyan na Pushabutun Nami so manga Sogo Ami a go so Miyamaratiyaya: Lagid aya a kabunar Rukami a kasabuta Mi ko Miyamaratiyaya!

ثُمَّ نُنَجِّي رُسُلَنَا وَالَّذِينَ ءَامَنُوا
كَذَلِكَ حَقًّا عَلَيْنَا نَجِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٠٣﴾

104. Tharowangka: Hai manga Manosiya! O ba kano shasangka ko okit Akun, na Diyakun Pushowasowatun so gi-i niyo Showasowatun, a salakao ko Allah! Na ogaid na aya Pushowasowatun Ko na so Allah_a so Puthangan ko manga Niyawa niyo: Go ini Sogo Rakun a mabaloi Ako a pud ko Miyamaratiyaya,

قُلْ يَتَّبِعُهَا النَّاسُ إِنْ كُنْتُمْ فِي شَكٍّ مِنْ دِينِي
فَلَا أَعْبُدُ الَّذِينَ تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ
وَلَكِنْ أَعْبُدُ اللَّهَ الَّذِي يَتَوَقَّعُكُمْ وَأُمِرْتُ
أَنْ أَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٠٤﴾

105. Go (Pitharo Rakun a:) Paka-antapangka so Hadap Ka ko okit a maka-o ontol, go di Ka thapi ko manga Pananakoto;

106. Go Dingka Phanongganoya, a salakao ko Allah so di Ruka Phakaompiya go di Ruka Phakabinasa: Na Onggolaola-angka, na Mata-an! A Suka sa maoto na pud ko manga Darowaka.

107. Na o Sogati Ka o Allah sa morala, na da-a phakapokason a rowar Rukaniyan: Na o Paka-antapi Ka Niyan sa mapiya, na da-a phakarun ko Gagao Niyan: Ishogat Iyan noto ko tao a kabaya Iyan ko manga Oripun Niyan. Na Sukaniyan so Manapi, a Makalimo-on.

108. Tharowangka: Hai manga Manosiya! Sabunar a miyakaoma rukano so bunar a pho-on ko Kadnan niyo! Na sadun sa tao a komudug ko ontol, na Khatoro sa ruk bo o ginawa niyan; na sadun sa tao a somilai, na phakasilai sa si-i, bo phakatana rukaniyan: Na kuna a ba kano Rakun paki-a akon.

109. Na Onotingka so Iphagilaham Ruka, go Phantang Ka, taman sa Komokom so Allah: Ka Sukaniyan i Taralbi a mapiya ko manga Kokoman.

وَأَنْ أَقَمَّ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا
وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٠٥﴾

وَلَا تَدْعُ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُكَ
وَلَا يَضُرُّكَ فَإِنْ فَعَلْتَ فَإِنَّكَ إِذَا مِنْ
الظَّالِمِينَ ﴿١٠٦﴾

وَإِنْ يَمَسُّكَ اللَّهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ
لَهُ إِلَّا اللَّهُ وَإِنَّ يَرْدَكَ بَحْرٍ فَلَارَادَ
لِفَضْلِهِ يُصِيبُ بِهِ مَن يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ
وَهُوَ الْعَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿١٠٧﴾

قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ الْحَقُّ
مِنْ رَبِّكُمْ فَمَنْ أَهْتَدَىٰ فَإِنَّمَا يَهْتَدِي
لِنَفْسِهِ وَمَنْ ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا
وَمَا أَنَا عَلَيْكُمْ بِوَكِيلٍ ﴿١٠٨﴾

وَاتَّبِعْ مَا يُوحَىٰ إِلَيْكَ وَأَصِرْ حَتَّىٰ يَحْكُمَ
اللَّهُ وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ ﴿١٠٩﴾

Surah Hud-11

Si-i ko ngaran o Allah, a Masa-linggagao, a Makalimo-on.

1. Alif Lam Ra. So Allah i Mata-o ko paka-a antapan Niyan non. (Giya-i na) Kitab a Pimbaibaitan so manga Ayaton, oriyen niyan na Piyagosai a pho-on ko Hadapan o (Allah a) Maongangun, a Kaip:

2. Sa da-a Pushowasowata niyo a inonta so Allah. Mata-an! A Sakun napho-on Rukaniyan a Puphama-ka-ikhtiyar rukano go Puphama-nothol sa mapiya:

3. Go Panguni kano sa Ma-ap ko Kadnan niyo, oriyen niyan na Thaobat kano si-i Rukaniyan; ka Pakasawitun kano Niyan sa Kapa-ginutao a mapiya, taman ko ta-alik a miyapunto, go imbugai Niyan ko oman i adun a milulubi niyan so milulubi niyan! Na o talikhod kano, na Mata-an! a Sakun na ikhaluk Akun sukano ko siksa ko Alongan a mala (a so Alongan a Qiyamah):

4. Si-i ko Allah so khandodan niyo, na Sukaniyan si-i ko langowan taman na Gaos Iyan.

5. Tanodan! Ka Mata-an! A siran na pagu-unusun niran ko manga rarub iran, ka puphagama-an niran non; Tanodan! Ka so wakto a

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الرَّكِيْبُ أَحْكَمَتْ آيَاتُهُ ثُمَّ فُصِّلَتْ مِنْ
لَدُنْ حَكِيمٍ خَبِيرٍ ﴿١﴾

أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ إِنِّي لَكُمْ مِنْهُ نَذِيرٌ
وَبَشِيرٌ ﴿٢﴾

وَأَن أَسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ يُمِيعَكُمْ
مَتَاعًا حَسَنًا إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى وَيُؤْتِي
كُلَّ ذِي فَضْلٍ فَضْلَهُ ۗ وَإِن تَوَلَّوْا فَإِنِّي
أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ كَبِيرٍ ﴿٣﴾

إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ
قَدِيرٌ ﴿٤﴾

أَلَّا إِنَّهُمْ يَأْتُونَ صُدُورَهُمْ لِيَسْتَخْفُوا مِنْهُ
أَلَا حِينَ يَسْتَغْشُونَ ثِيَابَهُمْ يَعْلَمُ مَا

kishasalikombongun niran ko mang-a Nditarun niran, na katawan (o Allah) so isosolun niran, go so papayagun niran: Mata-an! A Sukaniyan na katawan Niyan so shisi-i ko manga rarub.

6. Na da-a Baraniyawa ko Lopa a ba di Atastanggongan o Allah so pagupuron: Go katawan Niyan so khatarugan niyan go so Kapumbutadan niyan: Tanan matatago ko (Lauh Mahful a) Kitab a mapayag.

7. Go Sukaniyan so Miyadun ko manga Langit a go so Lopa si-i ko miyakanum gawi-i a matatago so Aras Iyan ko liyawao o ig- ka Thu-pungan kano Niyan, o antawa-a rukano i lubi a mapiya i galubuk. Na Ibut o Tharowangka: A Mata-an! A sukano na Pagoyagun kano ko oriyen o Kapatai, na Putharo-on ndun o siran a da Pamaratiyaya: A da ko ungkai inonta na Balik Mata a mapayag!

8. Na Mata-an a o sundodun Nami kiran so siksa taman ko mang-a wakto a mapupunto, na Putharo-on niran ndun: A antona-a i maka-ururon? Tanodan, ka so Alongan a kapakatalingoma niyan kiran, na di kiran ndun mikisar, go kalikopan siran o piyamagompat iran (a siksa)!

9. Go Mata-an a o pakata-ama Mi so Manosiya sa pho-on Rukami a Limo, oriyen niyan na gamitun

يُسْرُونَ وَمَا يَعْلَمُونَ إِنَّهُ عَلَيْهِمْ بَدَاتِ
الْصُّدُورِ ﴿٦﴾

﴿٦﴾ وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ إِلَّا عَلَى اللَّهِ
رِزْقُهَا وَيَعْلَمُ مُسْتَقَرَّهَا وَمُسْتَوْدَعَهَا كُلُّ
فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ﴿٦﴾

وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ
فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ وَكَانَ عَرْشُهُ
عَلَى الْمَاءِ لِيَبْلُوكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ
عَمَلًا وَلَئِنْ قُلْتِ إِنَّكُمْ مَبْعُوثُونَ
مِنْ بَعْدِ الْمَوْتِ لَيَقُولَنَّ الَّذِينَ
كَفَرُوا إِنْ هَذَا إِلَّا أَسْحَرٌ مُبِينٌ ﴿٧﴾

وَلَئِنْ أَخَّرْنَا عَنْهُمْ الْعَذَابَ إِلَى أُمَّةٍ
مَعْدُودَةٍ لَيَقُولُنَّ مَا يَحْبِسُهُ الْآيَوْمَ
يَأْتِيهِمْ لَيْسَ مَصْرُوفًا عَنْهُمْ وَحَاقَ
بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٨﴾

وَلَئِنْ أَدْقْنَا الْإِنْسَانَ مِنَّا رَحْمَةً ثُمَّ
نَزَعْنَاهَا مِنْهُ إِنَّهُ لَيَكْفُرُ

Nami ron, na Mata-an naya! A kada-an ndun sa panginam, a ma-kala a Ka-o ongkir iran.

10. Go Mata-an a o pakata-ama Mi sukaniyan sa Limo ko oriyano morala a miyakasogaton, na Mata-an a Tharo-on niyan ndun: A miyada rakun so manga rarata: Mata-an naya! A shonor dun a Mangangan-dag.

11. Inonta so siran a Miphapan-tang, go Pinggalubuk iran so manga pipiya; siran man na adun a bagiyan niran a Ma-ap, go balas a mala.

12. Na masikun a mibagak Ka so saba-ad ko Iphagilaham Ruka, go kasabapan Sukaniyan a igagut a Rarub Ka sa gi-i ran Katharowa: Sa ino a da-a Initoronon a Kaka-wasa-an, o di na miyakaoma a pud Iyan a Malaikat? (Pitharo o Allah:) Suka na matag Puphamaka-iktiyar! Na so Allah i somisiyap ko langon taman!

13. Ino iran gi-i Tharowa: I Pim-baba-as aya (o Muhammad); Thar-owangka: Na bugai kano sa sapolo a manga Surah a lagid Iyan a pim-baba-as, go Panongganoi kano (sa Makatabang rukano) sa sadun sa khagaga niyo, a salakao ko Allah!_O sukano i manga bunar!

14. Na amai ka di Kano iran masumbang, na tangkuda niyo a

كَفُورًا ﴿١﴾

وَلَيْنَ أَذِقْنَهُ نِعْمَاءَ بَعْدَ ضِرَاءٍ
مَسْتَه لِيَقُولَنَّ ذَهَبَ السَّيِّئَاتِ عَنِّي
إِنَّهُ لَفَرِحٌ فَخُورٌ ﴿١١﴾

إِلَّا الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
أُولَئِكَ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ

كَبِيرٌ ﴿١١﴾

فَلَعَلَّكَ تَارِكٌ بَعْضَ مَا يُوحَىٰ إَيْلَيْكَ
وَضَائِقٌ بِهِ صَدْرُكَ أَنْ يَقُولُوا لَوْلَا أُنزِلَ
عَلَيْهِ كِتَابٌ أَوْجَاءٌ مَعَهُ، مَلِكٌ إِنَّمَا أَنْتَ
نَذِيرٌ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ ﴿١٢﴾

أَمْ يَقُولُونَ أَفَنُرِيهِمْ قُلُوبَنَا فَانُؤْمِرُوا بِعَشِيرِ
سُورٍ مِثْلِهِ مَعْقَدِينَ وَادْعُوا مِن
أَسْطَعْتُمْ مِّنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ
صَادِقِينَ ﴿١٣﴾

فَإِلَّا تَرَىٰ تَسْتَجِيبُوا لَكُمْ فَأَعْلَمُوا أَنَّمَا

aya bo a Kinitoron Niyan na si-i ko Kata-o o Allah, go Mata-an naya a da-a Tohan a inonta Sukaniyan! Na ino sukano Mimbayorantang kano (ko Allah)?

15. Sadun sa kabaya iran so kaoyagoyag ko doniya, go so Parahiyasan non, na ithoman Nami kiran sa tarotop so (balas o) manga galubuk iran (sa doniya), a siran na da-a mako-rang kiran non ro-o (sa doniya).

16. Siran man so da-a bagiyan niran sa Akhirat a rowar ko apoi: Na miya-ilang so Pingolaola iran ro-o (sa Akhirat), go miyalaklak so Pingalubuk iran!

17. Ba (niyan lagid) so tao a mithakna ko marayag a Karina a pho-on ko Kadnan niyan, go Puntodogun Sukaniyan o saksi a pho-on ko Allah, go si-i ko miyaona an Niyan so Kitab o Musa, a ladiyawan go Limo? Siran man i Mapaparatiyaya-on; na sadun sa Mongkir on ko pishagorompong, na so Naraka i khabolosan niyan. Na o ba Ka on katagowi sa anganangan: Mata-an! A Sukaniyan so bunar a pho-on ko Kadnan Ka: Na ogaid na so kadakulan ko manga Manosiya na di siran Pharatiyaya!

18. Na ba-adun a lawan a Darowaka ko tao a inangkob iyan so Allah sa kabokhag? Siran man na

أَنْزَلَ يَعْلَمُ اللَّهُ وَأَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَهَلْ أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿١٤﴾

مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَزِينَتَهَا نُوَفِّ إِلَيْهِمْ أَعْمَالَهُمْ فِيهَا وَهُمْ فِيهَا لَا يُبْخَسُونَ ﴿١٥﴾

أُولَئِكَ الَّذِينَ لَيْسَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ إِلَّا النَّارُ وَحِطَّ مَا صَنَعُوا فِيهَا وَبِطُلُّ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾

أَفَمَنْ كَانَ عَلَىٰ بَيْنَتٍ مِّن رَّبِّهِ وَيَتْلُوهُ شَاهِدٌ مِّنْهُ وَمِنْ قَبْلِهِ كُتِبَ مُوسَىٰ إِمَامًا وَرَحْمَةً أُولَئِكَ يُؤْمِنُونَ بِهِ ۗ وَمَنْ يَكْفُرْ بِهِ ۗ مِنَ الْأَحْزَابِ فَأَلْتَأَرُ مَوْعِدَهُ ۗ فَلَا تَكُ فِي مِرْيَةٍ مِّنْهُ إِنَّهُ الْحَقُّ مِن رَّبِّكَ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٧﴾

وَمَنْ أَنْظَرْتُمْ مَعَنَ أَفْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أُولَئِكَ يُعْرَضُونَ عَلَىٰ رَبِّهِمْ

pagowitun siran ko Kadnan niran, go Tharo-on o manga saksi: A siran naya so miyamamokhag makapan-tag ko Kadnan niran! Tanodan! Ka so Morka o Allah na ithomparak ko manga Darowaka!_

19. Siran na puphangalang siran ko lalan o Allah go phuloloba-an niran non a kabukhog iyan: Go siran na o Ongkirun niran so Akhirat!

20. Siran man na da iran kapalagowi (so siksa) ko Lopa, go da-a bagiyan niran a salakao ko Allah a manga Panarigan! Puthakutakupun kiran so siksa! Da iran gaga-a so Kapamamakiniug, go da siran pangilailai!

21. Siran man so liyogi ran so manga ginawa iran: Go diyorat siran o Pimbaba-as iran a kabokhag!

22. Matatangkud a Mata-an! A siran si-i ko Akhirat na siran so manga logi!

23. Mata-an! A so siran a Miymaratiyaya go Pinggalubuk iran so manga pipiya, go Mishalimbotawan siran ko Kadnan niran,-na siran mani manga tao ko Sorga,, sa ron siran non ndun makakakal!

24. Aya ibarat o dow a lompok na lagid o bota a go bungul, go so Puphakailai a go Puphakanug. Ba

وَيَقُولُ الْأَشْهَدُهُمْ لَأَنَّ الَّذِينَ
كَذَّبُوا عَلَىٰ رَبِّهِمْ^{١٨} لَأَلْعَنَهُ اللَّهُ عَلَىٰ
الظَّالِمِينَ ﴿١٨﴾

الَّذِينَ يَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ اللَّهِ
وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ
كَافِرُونَ ﴿١٩﴾

أُولَٰئِكَ لَمْ يَكُونُوا مُعْجِزِينَ فِي
الْأَرْضِ وَمَا كَانَ لَهُمْ مِن دُونِ اللَّهِ مِن
أَوْلِيَاءَ يُضْعَفُ لَهُمُ الْعَذَابُ مَا كَانُوا
يَسْتَطِيعُونَ السَّمْعَ وَمَا كَانُوا
يُبْصِرُونَ ﴿٢٠﴾

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ وَصَلَّ
عَنَّهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٢١﴾

لَا جَرَمَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ هُمْ
الْأَخْسَرُونَ ﴿٢٢﴾

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
وَآخَبُوا إِلَىٰ رَبِّهِمْ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ
الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢٣﴾

﴿٢٤﴾ مَثَلُ الْفَرِيقَيْنِ كَالْأَعْمَى
وَالْأَصْبَرِ وَالْبَصِيرِ وَالسَّمِيعِ هَلْ

boga-on so siran a Miyamara-tiyaya, Mata-an! A siran na Mipumbaratumowa iran so Kadnan Niran, na ogaid na pukhailai Akun sukano a pagtao a da-a manga mulung iyo!

30. Na Hai pagtao Akun! Antawa-a i makatabang Rakun ko Allah o bogawa Ko siran? Ba kano di Phananadum?

31. Na di Akun rukano Putharoon: I shisi-i Rakun so manga Kaka-wasa-an o Allah, go di Akun katawan so Migagaib, go di Akun Putharoon: I Mata-an! A Sakun na Malaikat. Go di Akun Putharoon ko siran a di itutumbo o manga mata niyo i ba da dun a imbugai kiran o Allah a mapiya: So Allah i Mata-o ko shisi-i Ko manga ginawa iran: Mata-an! A Sakun na o sowa-a koto, na khapud Ako dun ko manga Darowaka.

32. Pitharo iran: Hai Nuh! Sabunar a piyamawal Ka Mingka, na piyakadakul Ka a Kapuphamawalangka rukami: na talingoman-an Ka rukami so ipuphangangaluk Ka rukami (a siksa), o Suka na pud ko manga Bunar!

33. Pitharo Iyan: A aya bo a phakabugai rukano ron na so Allah o kabaya Iyan: Na di niyo dun kapalagoyan!

ءَامَنُوا إِنَّهُمْ مُلْكُوا رَبِّهِمْ وَلِكَيْفَى
أَرَدَكُمْ قَوْمًا تَجْهَلُونَ ﴿٣١﴾

وَيَقَوْمٍ مِّنْ بَصْرِيٍّ مِّنْ اللَّهِ إِنْ طَرَدْتُمُ
أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٣٠﴾

وَلَا أَقُولُ لَكُمْ عِنْدِي خَزَائِنُ اللَّهِ وَلَا
أَعْلَمُ الْغَيْبِ وَلَا أَقُولُ إِنِّي مَلَكٌ وَلَا
أَقُولُ لِلَّذِينَ تَزْدِرِي أَعْيُنُكُمْ لَنْ
يُؤْتِيَهُمُ اللَّهُ خَيْرًا اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا فِي
أَنْفُسِهِمْ إِنِّي إِذًا لِّمِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٣١﴾

قَالُوا يَا نُوحُ قَدْ جَدَدْنَا فَأَكْثَرْتَ
جِدْلَنَا فَاِنَّا يَا مَعْ تَعِدُنَا إِنْ كُنْتَ مِنَ
الصَّادِقِينَ ﴿٣٢﴾

قَالَ إِنَّمَا يَأْتِيكُمْ بِهِ اللَّهُ إِنْ شَاءَ وَمَا
أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ ﴿٣٣﴾

34. Na di rukano phakaompiya so thoma Ko, apiya kabaya Akun a kathoma-i Ko rukano, amai ka so Allah na kabaya Iyan a kadadaga Niyan rukano: Sukaniyan i Kadnan niyo! go Ron kano phakandoda!

وَلَا يَنْفَعُكُمْ نُصْحِي إِنْ أَرَدْتُ أَنْ أُنْصَحَ
لَكُمْ إِنْ كَانَ اللَّهُ يُرِيدُ أَنْ يُغْوِيَكُمْ
هُوَ رَبُّكُمْ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٣٤﴾

35. Ino iran gi-i Tharowa: I Pimbaba-as Iyan naya? Tharowangka: A o pimbaba-as Akun naya, a si-i Rakun phakatana so dosa Ko! na Sakun na angiyas Ako ko gi-i niyo imbaradosa!

أَمْ يَقُولُونَ أَفْتَرَنَاهُ قُلْ إِنْ أَفْتَرَيْتُهُ
فَعَلَىٰ إِجْرَامِي وَأَنَا بَرِيءٌ مِّمَّا
تُجْرِمُونَ ﴿٣٥﴾

36. Na ini Ilaham ko Nuh: A Mata-an naya! A da dun a Pharatiyaya ko Pagtaongka, a rowar ko tao a andang a Miyamaratiyaya! Na Dingka Pumboko-on so Pinggolao-la iran;

وَأَوْحَىٰ إِلَىٰ نُوحٍ أَنَّهُ لَنْ يُؤْمِنَ مِن
قَوْمِكَ إِلَّا مَن قَدَّ أَمَنَ فَلَا نَبْتِيسَ بِمَا
كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿٣٦﴾

37. Go Mba-alingka so Kapal, si-i ko kailai Ami a go so Ilaham Ami, go Dingka Rakun Pagangaya so makapantag ko siran a Mindadaro-waka: Mata-an! a siran na paguludun siran.

وَأَصْنَعَ الْفُلْكَ بِأَعْيُنِنَا وَوَحَيْنَا وَلَا
تُخَاطَبُنِي فِي الَّذِينَ ظَلَمُوا أَرْسَلْنَا
مُعْرِفُونَ ﴿٣٧﴾

38. Na so Kaphagumba-ali Niyan ko Kapal: Na oman i somagadon ko manga Nakoda ko pagtao Niyan, na pamagurugan niran Sukaniyan. Pitharo Iyan: A apiya Kami niyo puphamagurugi, ka Mata-an! A Sukami na pamagurugan Nami sukano (mambo sa oriyan niyan) a lagid o kapuphamagurugi niyo Rukami!

وَصَوَّغَ الْفُلْكَ وَكَلَّمَا مَرَّ عَلَيْهِ
مَلَائِمٌ قَوْمَهُ سَخِرُوا مِنْهُ قَالَ إِنْ
تَسَخَرُوا مِنَّا فَإِنَّا نَسَخَرُ مِنْكُمْ كَمَا
تَسَخَرُونَ ﴿٣٨﴾

39. Na katokawan niyo bo o antawa-a i katalingoma-an a siksa, a pakarondanun niyan, go kaologan sa siksa a tatap:

فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ مَنْ يَأْتِيهِ عَذَابٌ
يُخْزِيهِ وَيَحِلُّ عَلَيْهِ عَذَابٌ مُّقِيمٌ ﴿٣٩﴾

40. Taman sa kagiya a makaoma so Sogowan Nami, go piyamangumbowatan a ig so Lopa! Na Pitharo Ami: A Purorangka-on, ko oman i (sadinis sa) ngganapa a dow a (Mama go Babai), go so ta-alok Ruka, inonta so tao a miya-ona on so Katharo, go (Puroranangka-on) so tao a Miyamaratiyaya. Na da-a Miyaratiyaya a pud Iyan, a rowar ko maito.

حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَمْرُنَا وَفَارَ التُّورُ قُنَّا
أَحْمِلُ فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ
وَأَهْلَكَ إِلَّا مَن سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ وَمَن
ءَامَنَ وَمَاءَ مَن مَعَهُ إِلَّا لَاقِيلٌ ﴿٤٠﴾

41. Na Pitharo Iyan: A da kano ron, si-i ko ngaran o Allah, so kapukhutas iyan go so kaputharug iyan! Mata-an! A so Kadnan Ko na titho a Manapi, a Makalimo-on!

﴿٤١﴾ وَقَالَ أَرْكَبُوا فِيهَا نِسْ إِلَهِ
مَجْرِمَهَا وَمُرْسَسَهَا إِنْ رَأَىٰ لَعْفُورٌ
رَّحِمٌ ﴿٤١﴾

42. Na giyoto naipukhutas iyan siran ko manga bagul a lagid o manga Palao, go tiyawag o Nuh so Wata Iyan, a aya butad iyan na tomiyawarang: Hai Ikaritan Ko! Da ka Rukami, go di kathapi ko manga Kapir!

وَهِيَ تَجْرِي بِهِمْ فِي مَوْجٍ كَالْجِبَالِ
وَنَادَىٰ نُوحٌ ابْنَهُ وَكَانَ فِي مَعْزِلٍ
يَبْنِي أَرْكَبَ مَعَنَا وَلَا تَكُن مَعَ
الْكَافِرِينَ ﴿٤٢﴾

43. Pitharo (o Wata) Iyan: A si-iko phagapas ko Palao: Ka Kharun ako niyan ko ig. Pitharo (o Nuh): A da-a khapalihara sa Alongan na-i, ko Sogowan o Allah, inonta so tao a ini Kalimo Iyan! Na kiyalutan siran o bagul, na miyabaloi a pud ko miyanga-a alud.

قَالَ سَاءَ أُوِيَ إِلَىٰ جِبَلٍ يَعْصَمُنِي مِنَ
الْمَاءِ قَالَ لَا عَاصِمَ الْيَوْمَ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ
إِلَّا مَن رَّحِمَ وَحَالَ بَيْنَهُمَا الْمَوْجُ
فَكَانَ مِنَ الْمُعْرِقِينَ ﴿٤٣﴾

44. Na adun a Mitharo: Sa Hai Lopa! Lamudangka so ig ka, go Hai Kawang! Tarugun ka (so oran)! Na minirat so ig, go Minggolalan so Sogowan, go Miyakadongko (so Kapal) ko Palao a Al-Judi-i, Na adun a Mitharo: Sa kapakawatan (ko Limo) a bagiyan o pagtao a da Pamaginontolan!

45. Na Miyanguni so Nuh ko Kadnan Niyon, sa Pitharo Iyan: A Kadnan Ko! Mata-an! A so Wata Akun a pud ko ta-alok Rakun! Go Mata-an! A so diyandi-i Ka na bunar, go Suka i taralbi a Maontol ko manga Kokoman!

46. Pitharo (o Allah): Hai Nuh! Mata-an! A sukaniyan na kuna a ba pud ko ta-alok Ruka: Mata-an naya! A galubuk a di mapiya; na Dingka Rakun Phanguniya so da-a Kata-ongka-on! Mata-an! A Sakun na Puphanguthoma-an Ko Suka, ka o ba Ka mabaloi a pud ko di manga Tata-o!

47. Pitharo (o Nuh): Kadnan Ko! Mata-an! A Sakun na Mulindong Ako Ruka, sa ba Ko Ruka Mapanguni so da-a Kata-o Ko ron. Na o di Akongka Napi-i, go di Akongka Ipangalimo, na khabaloi ako a pud ko Miyangalologi!

48. Adun a Mitharo: Sa Hai Nuh! Tupad Ka, sa Kalilintad a pho-on Rukami, go madakul a ma-

وَقِيلَ يَا أَرْضُ ابْلَعِي مَاءَكِ وَنَسَمَائِهِ
أَقْلَعِي وَغِيضَ الْمَاءِ وَقُضِيَ الْأَمْرُ
وَأَسْوَتَ عَلَى الْجُودِيِّ وَقِيلَ بُعْدَ الْقَوْمِ
الظَّالِمِينَ ﴿٤٤﴾

وَنَادَى نُوحٌ رَبَّهُ فَقَالَ رَبِّ إِنَّ ابْنِي
مِنَ أَهْلِي وَإِنَّ وَعْدَكَ الْحَقُّ وَأَنْتَ
أَحْكَمُ الْحَكَمِينَ ﴿٤٥﴾

قَالَ يَنْتُوخُ إِنَّهُ لَيْسَ مِنْ أَهْلِكَ إِنَّهُ
عَمَلٌ غَيْرُ صَالِحٍ فَلَا تَسْتَلِنَ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ
عِلْمٌ إِنِّي أَعِظُكَ أَنْ تَكُونَ مِنَ
الْجَاهِلِينَ ﴿٤٦﴾

قَالَ رَبِّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَسْأَلَكَ
مَا لَيْسَ لِي بِهِ عِلْمٌ وَإِلَّا تَغْفِرْ لِي
وَتَرْحَمْنِي أَكُنْ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٤٧﴾

قِيلَ يَنْتُوخُ أَهْبِطْ بِسَلَامٍ مِنَّا وَبَرَكَاتٍ
عَلَيْكَ وَعَلَى أُمَمٍ مِمَّنْ مَعَكَ

piya a si- Ruka go si-i ko manga pagtao a pud Ka: Na adun a manga pagtao a phakisawitan Nami kiran (so doniya), oriyen niyan na khasogat siran a siksa a Malipudus a phoon Rukami.

49. Giyaya na pud ko manga Totholan ko Migagaib, A Iphagilaham Ami Ruka: Na Dingkaya kawatan, (Ya Muhammad), Suka, go di katawan o Pagtaongka ko ona-an naya. Na Phantangka: Mata-an! A so khabolosan a Da-ag na bagiyen o Khipananangila.

50. Go (Siyogo Ami ko) pagtao a Ad, so Pagari ran a Hud, Pitharo Iyan: Hai pagtao Akun! Shimba-niyo so Allah! Ka da-a Tohan niyo a salakao Rukaniyan, Sukano na ba kano dun di-i pamrak!

51. Hai pagtao Akun! Di Ako rukano saya mangindaki balas; da-a balas Rakun, inonta so shisi-i ko Miyadun Rakun: Ba da-a manga sabot iyo?

52. Go Hai pagtao Akun! Pangu-ni kano sa Ma-ap ko Kadnan niyo, oriyen niyan na Thaobat kano si-i Rukaniyan: ka Pakatoronun Niyan rukano so oran a marugus, go omanan kano Niyan sa Bagur a rakhus o Bagur iyo: Na di kano thalikhod, a mbabaradosa kano!

وَأَمُّ سَمِيعَهُمْ ثُمَّ يَمْسَهُمْ مِنَّا
عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٨﴾

تِلْكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ نُوحِيهَا إِلَيْكَ
مَا كُنْتَ تَعْلَمُهَا أَنْتَ وَلَا قَوْمُكَ مِنْ قَبْلِ
هَذَا فَاصْبِرْ إِنَّ الْعَقِيبَةَ
لِلْمُتَّقِينَ ﴿١٩﴾

وَالَّذِينَ عَادُوا أَخَاهُمْ هُودًا قَالَ يَنْقُورُ
أَعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ
غَيْرِهِ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا مُقْتِرُونَ ﴿٢٠﴾

يَنْقُورُ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِنْ
أَجْرِي إِلَّا عَلَى الَّذِي فَطَرَنِي
أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٢١﴾

وَيَنْقُورُ أَسْتَغْفِرُكُمْ وَأُزِيلُكُمْ ثُمَّ نُوْحِي
إِلَيْهِ رُسُلِيَ السَّمَاءِ عَلَيْكُمْ
مُدْرَارًا وَبِزْدِكُمْ قُوَّةً إِلَى قُوَّتِكُمْ
وَلَا تُلْهَوْنَ لِحُرْمَتِهَا ﴿٢٢﴾

53. Pitharo iran: Hai Hud! Da-a Minitalingomangka rukami a Karina, na di ami ngganatan so manga Katohanan nami, sa sabap bo ko Katharo o Ka! go di ami Suka Pharatiyaya-an!

54. Da-a isumbag ami a rowar ko kisogatun Ruka o saba-ad ko manga Katohanan nami ko marata. Pitharo Iyan: A Mata-an! A Sakun na shasaksi-in Ko so Allah, na shaksi-i niyo a Mata-an! A Sakun na angiyas Ako ko Ipuphamanako-to niyo.

55. A salakao Rukaniyan! Na palaya kano Rakun tipo, go di niyo Rakun ndun tha-alika.

56. Mata-an! A Sakun na Siyarigan Ko so Allah, a Kadnan Ko go Kadnan niyo! Da-a Baraniyawa, a ba di Sukaniyan i Phapa-aron. Mata-an! A so Kadnan ko na si-i ko okit a Maka-o ontol.

57. Na o talikhod kano, na Sabunar a Minisampai Akun Rukano so ini Sogo Rakun, a pagowitun rukano; na shambi so Kadnan Ko sa pagtao a salakao rukano, go da-a mibinasa niyo Ron a maito bo. Mata-an! A so Kadnan Ko, na so langowan taman na sisiyapun Niyan.

58. Na kagiya a makaoma so Sogowan Nami, na siyabut Ami so

قَالُوا يَا هُوْدُ مَا جِئْتَنَا بِبَيِّنَةٍ وَمَا
نَحْنُ بِتَارِكِي آلِ هَارُونَ وَمَا نَحْنُ لَكَ بِمُؤْمِنِينَ ﴿٥٣﴾

إِنْ نَقُولُ إِلَّا اعْتَرْنَاكَ بِبَعْضِ آيَاتِنَا
يَسُوءُ قَالُوا إِنِّي أَشْهَدُ بِاللَّهِ وَأَشْهَدُوا أَنِّي
بِرِيءٍ مِّمَّا تَشْرِكُونَ ﴿٥٤﴾

مِنْ دُونِهِ ۗ فَكَيْدُو فِي جَمِيعَاتِهِمْ
لَا يُنظَرُونَ ﴿٥٥﴾

إِنِّي تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ رَبِّي وَرَبِّكُمْ مَا
مِنْ دَابَّةٍ إِلَّا هُوَ آخِذٌ بِنَاصِيَتِهَا إِنَّ
رَبِّي عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٥٦﴾

فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقَدْ أَبْلَغْتُكُمْ مَا أُرْسِلْتُ بِهِ
إِلَيْكُمْ ۗ وَسَنَخْلِفُ رِبِّي قَوْمًا غَيْرَكُمْ وَلَا
تَضُرُّونَهُ شَيْئًا ۗ إِنَّ رَبِّي عَلَى كُلِّ شَيْءٍ
حَفِيظٌ ﴿٥٧﴾

وَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا نَجَّيْنَا هُوْدًا وَالَّذِينَ

Hud, go so siran a Miyamaratiyaya a pud Iyan, sabap ko Limo a pho-on Rukami; go siyabut Ami siran pho-on ko siksa a marugun.

59. Giyoto man so pagtao a Ad: Inongkir iran so manga Ayat o Kadnan niran; go siyoraing iran so manga Sogo Iyan; go Inonotan niran so Sogowan o oman i mangan-galandada, a somasangka.

60. Na tiyondog siran sangkai a doniya a Morka,- go sa Alongan a Qiyamah. Tanodan! Ka Mata-an! A so pagtao a Ad na Inongkir iran so Kadnan niran! Tanodan! Ka kapakawatan (ko limo) a bagiyang o Ad, a pagtao o Hud!

61. Go (Siyogo Ami) si-i ko pagtao a Samood so Pagari ran a Salih. Pitharo Iyan: Hai pagtao Akun! Shimba-a niyo so Allah: Ka da-a Tohan niyo a salakao Rukaniyan. Sukaniyan i Miyadun rukano pho-on ko Lopa, go Piyakapagingud kano niyan non: Na panguni kano Ron sa Ma-ap, go Thaobat kano si-i Rukaniyan: Mata-an! A so Kadnan Ko na marani, a Puphanarima (ko Panguni).

62. Pitharo iran: Hai Salih! Sabunar a Miya-adun Ka rukami a Ipu-phangangarapan ko ona-an naya! Inongka rukami shaparun a Kapushimba-ami ko Pushimba-an o manga lokus ami? Na Mata-an! A

ءَامَنُوا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِّنَّا وَنَجِّنَهُمْ مِّنْ
عَذَابٍ غَلِيظٍ ﴿٥٨﴾

وَتِلْكَ عَادٌ جَحَدُوا بِآيَاتِنَا رَبِّهِمْ
وَعَصَوْا رُسُلَهُ، وَاتَّبَعُوا أَمْرَ كُلِّ جَبَّارٍ
عَنِيدٍ ﴿٥٩﴾

وَأْتِعُوا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا لَعْنَةً وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ
أَلَا إِنَّ عَادًا كَفَرُوا رَبَّهُمْ أَلَا بَعْدَ الْعَادِ
قَوْمٌ هُودٌ ﴿٦٠﴾

﴿٦١﴾ وَإِلَى نَمُودٍ أَخَاهُمْ صَالِحًا قَالَ
يَقَوْمِ أَعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَهِ غَيْرُهُ
هُوَ أَنشَأَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ وَاسْتَعْمَرَكُمْ فِيهَا
فَاسْتَغْفِرُوهُ ثُمَّ تَوَلَّوْا إِلَيْهِ وَإِنَّ رَبِّي قَرِيبٌ
مُّجِيبٌ ﴿٦١﴾

قَالُوا يَا صَالِحُ قَدْ كُنْتَ فِينَا مَرْجُوًّا قَبْلَ
هَذَا أَتَنْهَانَا أَنْ نَعْبُدَ مَا يَعْبُدُ آبَاؤُنَا
وَإِنَّا لَفِي شَكِّ مِمَّا تَدْعُونَا إِلَيْهِ مُرِيبٌ ﴿٦٢﴾

sukami na matatago kami dun ko kashasangka ko Ipundolon Ka rukami, sa mala-a kashangka.

63. Pitharo Iyan: Hai pagtao Akun! Aiguda iyo o si-i Ako ko marayag a karina a pho-on ko Kadnan Ko, go bigan Nako Niyan sa Limo a pho-on rukaniyan? Na antawa-a i Makatabang Rakun ko Allah o soranga Ko Sukaniyan? Na da-a mipthagoman niyo Rakun a rowar ko kalogi.

64. Na Hai pagtao Akun! Kati-i so Onta o Allah a nana-o niyo; na botawani niyo ko Kapuphangangan niyan ko Lopa o Allah, go di niyo ron thumon so marata, ka madansal kano o siksa a marani!

65. Na Biyono iran noto, na Pitharo (o Salih): A khariyala kano dun ko Ingud iyo sa tulo gawi-i: Giyaya man na diyandi a kuna a ba kabokhag!

66. Na kagiya a makatalingoma so Sogowan Nami, na siyabut Ami so Salih, go so siran a Miyamara-tiyaya a pud Iyan, a mini-sabap ko Limo a pho-on Rukami, go (siyabut Ami siran) ko Kahina-an ko Alongan noto. Mata-an! A so Kadnan Ka na Sukaniyan so Mabagur, a Domada-ag.

67. Na Miyadansal so siran a da Pamaginontolan a lalis, na kiyapita-

قَالَ يَنْقَوْمِ أَرَأَيْتَ إِن كُنْتُ عَلَى
بَيْتَةٍ مِّن رَّبِّي وَءَاتَنِي مِنْهُ رَحْمَةً
فَمَن يَنْصُرُنِي مِنَ اللَّهِ إِن عَصَيْتُهُ فَمَا
تَزِيدُونِي غَيْرَ تَخْسِيرٍ ﴿٦٣﴾

وَيَنْقَوْمِ هَذِهِ نَافَةٌ لَّكُمْ
ءَايَةٌ فَذُرُّوهَا تَأْكُلُ فِي أَرْضِ اللَّهِ
وَلَا تَمْسُوهَا بِسُوءٍ فَيَأْخُذَكُمْ عَذَابٌ
قَرِيبٌ ﴿٦٤﴾

فَعَقَرُوهَا فَقَالَ تَمَتَّعُوا فِي دَارِكُمْ
ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ ذَٰلِكَ وَعَدَّ غَيْرُ
مَكْدُوبٍ ﴿٦٥﴾

فَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا نَجَّيْنَا صَالِحًا
وَالَّذِينَ ءَامَنُوا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّا
وَمِن خِزْيِ يَوْمِئِذٍ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْقَوِيُّ
الْعَزِيزُ ﴿٦٦﴾

وَأَخَذَ الَّذِينَ ظَلَمُوا الصَّيْحَةَ

an siran ko manga Ingud iran a miyamangundur, _

فَأَصْبَحُوا فِي دِيَرِهِمْ جُثُمِينَ ﴿١٧﴾

68. Lagid o ba siran ro-o da Madun. Tanodan! Ka Mata-an! A so pagtao a Samood na Inongkir iran so Kadnan niran! Tanodan! Ka kapakawatan (ko Limo) a bagiyon o pagtao a Samood!

كَانَ لَمْ يَغْنَوْا فِيهَا إِلَّا إِنَّا نَمُودًا
كَفَرُوا بِهِمْ إِلَّا بَعْدَ التَّمُودِ ﴿١٨﴾

69. Na Sabunsabunar a minioma o manga Sogo Ami (a manga Malaiakat) ko Ibrahim so Tothol a mapiya. Na Mitharo siran: Sa Salaam! Shimbag Iyan, a Salaam! Na da mathai na mini-o ma Niyan a maito a Sapi a iniyao.

وَلَقَدْ جَاءَتْ رُسُلُنَا إِبْرَاهِيمَ
بِالْبُشْرَى قَالُوا سَلَامًا قَالَ سَلَامٌ فَمَا
لَيْتَ أَنْ جَاءَ بِعِجْلٍ حَنِيذٍ ﴿١٩﴾

70. Na kagiya mailai Niyan a di oto khawa-an o manga Lima Iran, na miyasawang Kiran, go kiya-akinan Kiran sa kaluk. Pitharo Iran: A di Ka khawan: Ka Mata-an! A Sukami na Siyogo Kami ko pagtao o Lut (ka mbinasa-an Nami siran).

فَلَمَّا رَأَى أَيْدِيَهُمْ لَا تَصِلُ إِلَيْهِ
نَكَرَهُمْ وَأَوَّجَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً
قَالُوا لَا تَخَفْ إِنَّا أُرْسِلْنَا إِلَى قَوْمِ
لُوطٍ ﴿٢٠﴾

71. Na si Karoma Niyan a tomitindug, na miyakakhala: Na Piyanthol Ami ron (a Ipumbawata Iyan) so Ishaq, go si-i ko oriyan o Ishaq, so Yaqoub.

وَأَمْرَأَتُهُ قَائِمَةٌ فَضَحَكَتْ فَبَشَّرْنَاهَا
بِإِسْحَاقَ وَمِنْ وَرَاءِ إِسْحَاقَ يَعْقُوبَ ﴿٢١﴾

72. Pitharo Iyan: Ah phamumusa Ta! Arati Pumbawata Ako, a Miyalokus Ako, go giya Karoma Ko wai na miyakatowa? Mata-an! A giya-i titho a shai a pakamumusa!

قَالَتْ يَوْتَلِينِي ءَأَلِدُ وَأَنَا عَجُوزٌ وَهَذَا
بِعَلِي شَيْخًا إِنَّ هَذَا لَشَيْءٌ
عَجِيبٌ ﴿٢٢﴾

73. Pitharo Iran: A ino Ka pha-

قَالُوا أَنْعَجِبِينَ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ رَحِمْتُ اللَّهُ

mumusa ko Sogowan o Allah? So Limo o Allah go so manga Gagao Niyana na si-i Rukano a manga tao ko Walai (o Ibrahim)! Mata-an! A so Allah i Kiyapatotan ko Podi, a Maginawa!

74. Na kagiya a mada ko Ibrahim so pangandam go Miyakaomaon so Tothol a mapiya, na gi-i Rukami Makindaowa makapantag ko pagtao o Lut.

75. Mata-an! A so Ibrahim na titho a matigur, a lalayon makapuphaga-inao, a mu-undod (ko Allah).

76. Pitharo (o manga Malaikat): Hai Ibrahim! Talikhodingka dun na-i; Mata-an naya! A Sabunar a miyakaoma so Sogowan o Kadnan Ka: Go Mata-an! A siran na adun a Makatatalingoma kiran a siksa a di khindod!

77. Na kagiya a makaoma, so manga Sogo Ami ko Lut, na Miyakandamar sa sabap Kiran, go inigagut Siran a rarub Iyan. Na Miyatharo Iyan: A giya-i na gawi-i a marugun.

78. Na Miyakaoma-on so pagtao Niyana a puphamagarabaya siran non somong, a gowani na aya butad iran na gi-i siran nggolaola sa manga rarata. Pitharo Iyan: Hai pagtao Akun! Kataya so manga Wata Akun a manga Babai (na Paman-

وَبَرَكْنُهُ عَلَيْكُمْ أَهْلَ الْبَيْتِ إِنَّهُ
حَمِيدٌ مُّجِيدٌ ﴿٧٣﴾

فَلَمَّا ذَهَبَ عَنْ إِبْرَاهِيمَ الرَّوْعُ وَجَاءَتْهُ
الْبَشْرَىٰ يُجَادِلُنَا فِي قَوْمِ لُوطٍ ﴿٧٤﴾

إِنَّ إِبْرَاهِيمَ لَحَلِيمٌ أَوَّاهٌ مُّنتَبِئٌ ﴿٧٥﴾

يَا إِبْرَاهِيمُ أَعْرِضْ عَنْ هَذَا إِنَّهُ قَدْ جَاءَ
أَمْرٌ رَبِّكَ وَإِنَّهُمْ لَآتِيهِمْ عَذَابٌ غَيْرٌ
مِّرْدُورٍ ﴿٧٦﴾

وَلَمَّا جَاءَتْ رُسُلُنَا لُوطًا سِئَاءَ بِهِمْ
وَضَاقَ بِهِمْ ذَرْعًا وَقَالَ هَذَا يَوْمٌ
عَصِيبٌ ﴿٧٧﴾

وَجَاءَهُ قَوْمُهُ يُهْرَعُونَ إِلَيْهِ وَمِنْ قَبْلُ
كَانُوا يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ قَالَ يَنْفَوِرُ
هَؤُلَاءِ بَنَاتِي هُنَّ أَطْهَرُ لَكُمْ فَاتَّقُوا اللَّهَ
وَلَا تُخْزُونِ فِي ضَيْفِي أَلَيْسَ مِنْكُمْ

garoma kano Kiran): Siran na Soti rukano! Na kalukun niyo so Allah, go di Ako niyo ndiyamana si-i ko manga Banto Akun! Ba da-a pud rukano a Mama a phakapando?

79. Pitharo iran: A Sabunsabunar a katawan Ka a da-a kabaya ami ko manga Wata a Ka a manga Babai: Go Mata-an! A Suka na katawan Ka dun so kabaya ami!

80. Pitharo Iyan: A o adun a Bagur Akun a khi-ato Akun rukano, o di na adun a kharunda-an Ko a Mabagur a tanto (na runun Ko sukano).

81. Miyatharo (o manga Malai-kat): Hai Lut! Mata-an! A Sukami na manga Sogo o Kadnan Ka! Da dun a khisampai ran Ruka (a kabinasa)! Na pangulumun Ka lomalakao so Ta-alok Ruka, si-i ko sabad ko kagagawi-i, na da-a ndingil rukano a isa bo: Inonta so Karomangka: Mata-an naya! A khisogaton so khisogat kiran (a siksa). Mata-an! A aya diyandi kiran na so kapipita: Ba di marani so kapipita?

82. Na kagiya a makaoma so Sogowan Nami, na bialoi Ami so liyawao (o manga Ingud iran) a miyadidalum, go piyakaoranan Nami sa Ator a pho-on ko lipao a miyakomba, a piyakathondotodog,

رَجُلٌ رَّشِيدٌ ﴿٧٨﴾

قَالُوا لَقَدْ عَلِمْتُمْ مَالَنَا فِي بَنَائِكُمْ مِنْ حَقٍّ
وَإِنَّكَ لَنَعْلَمُ مَا تُرِيدُ ﴿٧٩﴾

قَالَ لَوْ أَنَّ لِي بِكُمْ قُوَّةٌ أُوِيَّ إِلَىٰ رُكْنٍ
شَدِيدٍ ﴿٨٠﴾

قَالُوا يَلْبُوطٌ إِنَّا رُسُلُ رَبِّكَ لَنْ يَصِلُوا
إِلَيْكَ فَأَسْرِبْ بِأَهْلِكَ بِقِطْعٍ مِنَ الْبَنِي
وَلَا يَلْنَفِتْ مِنْكُمْ أَحَدٌ إِلَّا أَمْرًا نَكِي
إِنَّهُ مُصِيبُهَا مَا أَصَابَهُمْ إِنْ مَوْعِدُهُمْ
الصُّبْحُ أَلَيْسَ الصُّبْحُ بِقَرِيبٍ ﴿٨١﴾

فَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا جَعَلْنَا عَلَىٰهَا
سَافِرًا وَمَطْرًا عَلَيْهِمَا حِجَابَةٌ
مِّن سِجِّيلٍ مَّنصُودٍ ﴿٨٢﴾

83. Toto-osan si-i ko Kadnan
Ka: Na kuna a ba aya mawatan
ko manga Darowaka!

84. Go (Siyogo Ami ko) pagtao a
Madyan so Pagari ran a Shu'aib:
Pitharo Iyan: Hai pagtao Akun!
Shimba-a niyo so Allah: Ka da-a
Tohan niyo a salakao Rukaniyan.
Go di kano phangorang ko kapaga-
sad go so kathimbang: Mata-an! A
Sakun na Pukhailai Akun sukano
ko mapiya (a Kaoyagan), go Mata-
an! A Sakun na ikhaluk Akun su-
kano ko siksa ko Alongan a maka-
tangkal.

85. Na Hai pagtao Akun! Taro-
topa niyo so kapagasad go so
kathimbang sa ka-ontol, go da-a
khoranga niyo ko manga Manosiya
ko nganinganin niran: go di kano
phaminasa ko Lopa a mamakakaid
kano.

86. So liyamba rukano o Allah
na aya rukano mapiya, o sukano na
Miyamaratiyaya kano! Na kuna a
ba Sakun i somisiyap rukano!

87. Pitharo iran: Hai Shu'aib! Ba
so Sambayang Ka i Somosogo
Ruka sa kagunuki ami ko Pushim-
ba-an o manga lokus ami, o di na so
(kagunuki ami ko) ipukhidiyami ko
manga tamok ami sa sadun sa ka-
baya ami? Mata-an! A Suka na titho
Ka a matigur, a puphamando!

مُسَوَّمَةٌ عِنْدَ رَبِّكَ وَمَا هِيَ مِنَ
الظَّالِمِينَ بِبَعِيدٍ ﴿٨٣﴾

وَإِلَىٰ مَدْيَنَ أَخَاهُ شُعَيْبًا قَالَ
يَقَوْمِ أَعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ
إِلَٰهِ غَيْرُهُ ۖ وَلَا تَنْقُصُوا أَلْمِ كَيْالَ
وَالْمِيزَانَ إِنِّي أُرْسِلُكُمْ بِخَيْرٍ وَإِنِّي
أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ
مُّحِيطٍ ﴿٨٤﴾

وَيَقَوْمِ أَوْفُوا أَلْمِ كَيْالَ
وَالْمِيزَانَ بِالْقِسْطِ ۖ وَلَا تَبْخَسُوا
الْأَنفُسَ أَمْشِيَاءَ هُمْ وَلَا تَعْتَوُوا
الْأَرْضَ مُفْسِدِينَ ﴿٨٥﴾

بَقِيَّتُ اللَّهِ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ
مُؤْمِنِينَ ۗ وَمَا أَنَا عَلَيْكُمْ بِحَفِيظٍ ﴿٨٦﴾

قَالُوا يَشْعِيبُ أَسْلَوْنَاكَ تَأْمُرُكَ
أَنْ تَتْرَكَ مَا يَعْبُدُ آبَاؤُنَا وَأَنْ نَفْعَلَ
فِي أَمْوَالِنَا مَا نَشَاءُ إِنَّكَ لَأَنْتَ
الْحَلِيمُ الرَّشِيدُ ﴿٨٧﴾

88. Pitharo Iyan: Hai pagtao Akun! Aiguda iyo o Sakun na si-i ko marayag a karina a pho-on ko Kadnan Ko, go bigan Nako Niyan sa pagupur a Mapiya a pho-on Rukaniyan? Na di Yakun kabaya i ba Ko Manggolaola so ipushapar Akun rukano. Da-a kabaya Akun a rowar ko Kapangompiya sa sadun sa Khagaosan Ko; na da-a gu-us Akun inonta o sabap ko (tabang o) Allah. Sukaniyan i Siyarigan Ko, go Sukaniyan i Pagundodan Ko.

89. Na Hai pagtao Akun! O ba kano matonda o di tano kaphagayon ko kisogat rukano o (siksa) lagid o minisogat ko pagtao o Nuh, o di na so pagtao o Hud, o di na so pagtao o Salih; na kuna a ba rukano mawatan so pagtao o Lut!

90. Na Panguni kano sa Ma-ap ko Kadnan niyo, oriyan niyan na Thaobat kano si-i Rukaniyan: Mata-an! A so Kadnan Ko na Makalimo-on, a Makapudi-in.

91. Pitharo iran: Hai Shu'aib! Madakul a di ami shabotun ko Katharo o Ka! Go Mata-an! A titho a pukhailai ami Suka a malobai rukami! na o da so manga Tonganaingka, na radiyamun nami Suka dun! Go kuna a ba Suka i Paga-adatan rukami!

قَالَ يَنْفَعُكُمْ أَرْءَ يَسْمُرِينَ كُنْتُ عَلَىٰ بَيْتِهِ
مِن رَّبِّي وَرَزَقَنِي مِنْهُ رِزْقًا حَسَنًا وَمَا
أُرِيدُ أَنْ أَخْلِفَكُمْ إِلَىٰ مَا أَنهَكُم
عَنْهُ إِنْ أُرِيدُ إِلَّا الْإِصْلَاحَ مَا
أَسْطَعْتُ وَمَا تَوْفِيقِي إِلَّا بِاللَّهِ عَلَيْهِ
تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ ﴿٨٨﴾

وَيَنْفَعُكُمْ لَا يَجْرِمَنَّكُمْ شِقَاقِي أَنْ
يُصِيبَكُمْ مِثْلُ مَا أَصَابَ قَوْمَ نُوحٍ
أَوْ قَوْمَ هُودٍ أَوْ قَوْمَ صَالِحٍ وَمَا قَوْمُ لُوطٍ
مِّنكُمْ بِبَعِيدٍ ﴿٨٩﴾

وَاسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ
إِنَّ رَبِّي رَحِيمٌ وَدُودٌ ﴿٩٠﴾

قَالُوا يَشْعِيبُ مَا نَفَقَهُ كَثِيرًا مِمَّا نَقُولُ
وَإِنَّا لَنَرُّكَ فِينَا ضَعِيفًا وَلَوْلَا
رَهْطُكَ لَرَجَمْنَاكَ وَمَا نَتُ عَلَيْنَا
بِعَزِيزٍ ﴿٩١﴾

92. Pitharo Iyan: Hai pagtao Akun! Ba so manga Tonganai Akun i lubi a Paga-adatan niyo a di so Allah? Na inibowang iyo (so Sogowan Niyan) ko manga talikhodan niyo, a da dun panukhaida. Mata-an! A so Kadnan Ko na so gi-i niyo nggolaola-an na katawan Niyan!

قَالَ يَنْقَوْمُ أَرَهْطَى أَعَزَّ عَلَيْكُمْ مِنَ
اللَّهِ وَأَتَّخَذْتُمُوهُ وَرَاءَكُمْ ظَهْرِيًّا
إِنَّ رَبِّي بِمَا تَعْمَلُونَ مُحِيطٌ ﴿٩٢﴾

93. Go Hai pagtao Akun! Nggalubuk kano sa sadun sa kapasang iyo: Ka Mata-an! A Sakun na punggalubuk Ako mambo: Katokawan niyo o antawa-a i tao a khatalingoma-an sukaniyan a siksa a pakaiton niyan, go antawa-a i tao a sukaniyan i bokhag! Na nayao kano! Ka Mata-an! A Sakun na pud iyo a nomanayao!

وَيَنْقَوْمُ أَعْمَلُوا عَلَى مَكَانِنِكُمْ إِنِّي
عَمَلٌ سَوْفَ تَعْلَمُونَ مَنْ يَأْتِيهِ
عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَمَنْ هُوَ كَذِبٌ
وَأَرْتَقِبُوا إِنِّي مَعَكُمْ رَقِيبٌ ﴿٩٣﴾

94. Na kagiya a makaoma so Sogowan Nami, na siyabut Ami so Shu'aib a go so Miyamaratiyaya a pud Iyan, sabap ko Limo a pho-on Rukami: Na miyadansal so da pamingontolan o Lalis, na kiyapita-an siran ko manga Ingud iran a miyamingundur, _

وَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا نَجَّيْنَا شُعَيْبًا وَالَّذِينَ
ءَامَنُوا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّا وَأَخَذَتِ الَّذِينَ
ظَلَمُوا الصَّيْحَةَ فَأَصْبَحُوا فِي دِيَارِهِمْ
جِثْمِينَ ﴿٩٤﴾

95. Lagid o ba siran ro-o da Madun! Tanodan! Ka kapakawatan (ko Limo) a bagiyan o pagtao a Madyan! Lagid o kiyapakawatan o pagtao a Samood (ko Limo)!

كَأَن لَّمْ يَغْنَوْا فِيهَا الْآبَعْدَ الْمَدِينِ كَمَا
بَعَدَتْ ثَمُودٌ ﴿٩٥﴾

96. Go Sabunsabunar a Siyogo Amiso Musa, rakhus o manga Tandan Ami go katantowan a mapayag,

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا وَسُلْطَانٍ
مُّبِينٍ ﴿٩٦﴾

97. Si-i ko Pir-aon go so manga Nakoda a pagtao Niyan: Na aya iran Inonotan so Sogowan o Pir-aon, a da ko Sogowan o Pir-aon i ba maka-o ontol.

إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَأِيهِ فَاتَّبَعُوا
أَمْرَ فِرْعَوْنَ وَمَا أَمْرُ فِرْعَوْنَ
بِرَشِيدٍ ﴿١٧﴾

98. Phagolowanan niyan so pagtao niyan ko Alongan a Qiyamah, na mapakasolud iyan siran ko Naraka: A mikharatarata a kaphakasolud o phakasoludunon!

يَقْدُمُ قَوْمَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَأَوْرَدَهُمُ
النَّارَ وَيَتَسَاءَلُونَ الْمُرُودَ
﴿١٨﴾

99. Na tiyondog siran sangka-i (a doniya) a morka, a go sa Alongan Qiyamah: Miyakaratarata a pamumugayan ko mbuganon!

وَاتَّبِعُوا فِي هَذِهِ لَعَنَهُ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ
يَتَسَاءَلُونَ الرِّفْدَ الْمَرْفُودَ ﴿١٩﴾

100. Giyoto man na pud ko manga Totholan ko manga Ingud a Puphanotholun Nami Ruka (Ya Muhammad): So saba-adon na Makatitindug, go (so saba-adon na) miyatubas.

ذَٰلِكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْقُرَىٰ نَقِصُهُ عَلَيْكَ
مِنْهَا قَائِمٌ وَحَصِيدٌ ﴿٢٠﴾

101. Na da-a Mi siran salimboti: Na ogaid na siyalimbotan niran so manga ginawa iran: Na da-a minilinding kiran o manga Katohanan niran, a so Puphanongganowin niran a salakao ko Allah a maito bo, kagiya a makaoma kiran so Sogowan o Kadnan Ka: Go da-a miniomman niran kiran a rowar ko kabinaasa!

وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلَكِنْ ظَلَمُوا أَنفُسَهُمْ
فَمَا أَغْنَتْ عَنْهُمْ آلِهَتُهُمُ الَّتِي
يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ لَمَّا جَاءَ
أَمْرُ رَبِّكَ وَمَا زَادُهُمْ إِلَّا تَتَابَعَةً ﴿٢١﴾

102. Na lagid aya so siksa okadunan ka igira-a siniksa Iyan so (tao ko) manga Ingud a giyoto na Mindarowaka: Mata-an! a so siksa Iyan na Malipudus, a tanto.

وَكَذَٰلِكَ أَخَذْنَا مِنْكَ إِذَا أَخَذَ الْقُرَىٰ
وَهِيَ ظَالِمَةٌ إِنَّ أَخَذَهُ أَلِيمٌ شَدِيدٌ ﴿٢٢﴾

103. Mata-an! A adun a Mata-tago ro-o man a titho a Tanda ko tao a inikaluk iyan so siksa ko Akhirat: Giyoto man so Alongan a pulimodun non so manga Manosiya: Go giyoto man so Alongan a khamasa-an.

104. Na di Ami oto isundod inonta si-i ko ta-alik a mapupunto.

105. Si-i ko Alongan a kapakatalingoma niyan, na da-a Makatharo a Baraniyawa inonta bo o sabap sa Idin o Allah: Na so saba-ad kiran na marata i okor, go (so saba-ad kiran na) mapiya i okor.

106. Na so puman so siran a manga rarata i okor, na khatago ko Naraka: bagiyan niran ro-o so katagao, go so karangus:

107. Kakal siran ro-o sa sodun so kathai o manga Langit a go so Lopa (sa dayon sa dayon), inonta sa kabaya o Kadnan Ka: Mata-an! A so Kadnan Ka na Punggolaola-an Niyan so kabaya Iyan.

108. Na so puman so siran a manga pipiya i okor na matago ko Sarga: Makakal siran ro-o sa sodun so kathai o manga Langit a go so Lopa (sa dayon sa dayon), inonta sa kabaya o Kadnan Ka: Pamumugayan a di Puthaman.

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّمَن خَافَ عَذَابَ
الْآخِرَةِ ۚ ذَلِكَ يَوْمٌ مَّجْمُوعٌ لَّهُ النَّاسُ
وَذَلِكَ يَوْمٌ مَّشْهُودٌ ﴿١٠٣﴾

وَمَا تُؤَخِّرُهُ إِلَّا لِأَجَلٍ مَّعْدُودٍ ﴿١٠٤﴾

يَوْمَ يَأْتُ لَاتِكُمْ نَفْسٌ إِلَّا بِإِذْنِهِ
فَمِنْهُمْ شَقِيٌّ وَسَعِيدٌ ﴿١٠٥﴾

فَأَمَّا الَّذِينَ شَقُوا فَمِنَ النَّارِ لَهُمْ فِيهَا
زَفِيرٌ وَسَهيقٌ ﴿١٠٦﴾

خَالِدِينَ فِيهَا مَا دَامَتِ السَّمَوَاتُ
وَالْأَرْضُ إِلَّا مَا شَاءَ رَبُّكَ إِنَّ رَبَّكَ
فَعَّالٌ لِّمَا يُرِيدُ ﴿١٠٧﴾

﴿١٠٨﴾ وَأَمَّا الَّذِينَ سَعِدُوا فَمِنَ الْجَنَّةِ
خَالِدِينَ فِيهَا مَا دَامَتِ السَّمَوَاتُ
وَالْأَرْضُ إِلَّا مَا شَاءَ رَبُّكَ عَطَاءٌ غَيْرُ
مَجْدُودٍ ﴿١٠٨﴾

109. Na di Ka pukhadowadowa-i ko Pushimba-an o siran naya. Da ko Kapushimba iran inonta na lagid o Kapushimba o manga lokus iran gowani: Na Mata-an! A Sukami na ithoman Nami kiran ndun so kipan-tag iran (ko siksa) sa di kakorangan.

110. Na Sabunsabunar a ini bu-gai Ami ko Musa so Kitab, na da pagayonayoni so madadalumon: Na o da so Katharo a miyaona a phon ko Kadnan Ka, na Miyakokom siran ndun: Na Mata-an! A matata-go siran ndun ko kashasangka iran non sa mapayag a kashangka.

111. Na Mata-an! A oman i isa kiran na Ibut ka Tharotopun kiran ndun o Kadnan Ka so (balas ko) manga Galubuk iran: Mata-an! A Sukaniyan na so gi-i ran nggolaola-an na Kaip Iyan.

112. Na Ontolangka mana-a so ini Sogo Ruka, go (ontola o) tao a Mithaobat a pud Ka; go di kano Phumalawani: Mata-an! A Sukaniyan na so gi-i niyo nggolaola-an na Phagilain Niyan.

113. Na di niyo pagampili so siran a miyamanalimbot, ka masogat kano o apoi; go da-a mambagiyan niyo a salakao ko Allah a manga Panarigan, oriyaniyan na di kano katabangan.

فَلَا تَكُ فِي مِرْيَةٍ مِّمَّا يَعْبُدُ هَؤُلَاءِ
مَا يَعْبُدُونَ إِلَّا كَمَا يَعْبُدُ آبَاؤَهُمْ مِنْ
قَبْلُ وَإِنَّا لَمَوْفُوهُمْ نَصِيْبُهُمْ عَيْرٌ
مَنْقُوصٍ ﴿١٠٩﴾

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ
فَأَخْتَلَفَ فِيهِ لَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ
رَبِّكَ لَفُضِيَ بَيْنَهُمْ وَإِنَّهُمْ لَفِي سَكِّ مِنْهُ
مُرِيْبٍ ﴿١١٠﴾

وَإِنْ كَلَّا لَمَا لِيَؤْفِقْتَهُمْ رَبُّكَ
أَعْمَلُهُمْ إِنَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿١١١﴾

فَأَسْتَقِمْ كَمَا أُمِرْتَ وَمَنْ تَابَ مَعَكَ
وَلَا تَطْغَوْا إِنَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ
بَصِيرٌ ﴿١١٢﴾

وَلَا تَرْكَبُوا إِلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا فَمَا تَمْسِكُمْ
النَّارُ وَمَالِكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ
أَوْلِيَاءَ ثُمَّ لَا تُنصَرُونَ ﴿١١٣﴾

114. Na Pamayandugun Ka so Sambayang ko mbala ko kadaon-dao, go so saba-ad ko gagawi-i: Mata-an! a so manga pipiya na khalalas iyan so manga rarata: Giyanan man na ndao ko Pupha-makindao:

115. Go Phantang Ka; ka Mata-an! A so Allah na di Niyan Pagilangun so balas ko miphipiyapiya.

116. Na ino a da-a miyabaloi ko manga pagtao ko miya-ona an niyo, a adun a mibibinta iran a phanapar ko marata si-i ko Lopa a rowar ko maito a miyasabut Ami kiran? Go miyatumbang so siran a da Pamaginontolan ko ini Pangalimo kiran, go miyabaloi siran a manga Baradosa.

117. Na da ko butad o Kadnan Ka i ba Niyan binasa-a so (tao ko) manga Ingud sa Kapanganiyaya, a so tao ron na phipipiyapiya.

118. Na o kabaya o Kadnan Ka, na Mata-an a khabaloi Niyan so manga Manosiya ko okit a isa: (na ogaid) Na di siran khada ko kasho-sorangsorang iran,

119. Inonta so tao a ini Kalimo o Kadnan Ka: Ka giyoto man i Kiyaduna Niyan kiran: Na miyatangkud so Katharo o Kadnan Ka: A Mata-an a ipuno Akun ndun ko Naraka Jahannam so (da Pamaratiyaya ko) manga Jinn go so manga Manosiya langon.

وَأَقِمِ الصَّلَاةَ طَرَفِي النَّهَارِ وَزُلْفًا مِّنَ اللَّيْلِ إِنَّ الْحَسَنَاتِ يُدْهَبْنَ السَّيِّئَاتِ ذَلِكَ ذِكْرَىٰ لِلذَّاكِرِينَ ﴿١١٤﴾

وَأَصْبِرْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ ﴿١١٥﴾

فَلَوْلَا كَانَ مِنَ الْقُرُونِ مِن قَبْلِكُمْ أُولُو بَقِيَّةٍ يَنْهَوْنَ عَنِ الْفَسَادِ فِي الْأَرْضِ إِلَّا قَلِيلًا مِّمَّنْ أَنجَيْنَا مِنْهُمْ ۗ وَاتَّبَعَ الَّذِينَ ظَلَمُوا مَا أُتْرِفُوا فِيهِ وَكَانُوا مُجْرِمِينَ ﴿١١٦﴾

وَمَا كَانَ رَبُّكَ لِيُهْلِكَ الْقُرَىٰ بِظُلْمٍ وَأَهْلُهَا مُصْلِحُونَ ﴿١١٧﴾

وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ لَجَعَلَ النَّاسَ أُمَّةً وَاحِدَةً ۗ وَلَا يَزَالُونَ مُخْتَلِفِينَ ﴿١١٨﴾

إِلَّا مَن رَّحِمَ رَبُّكَ ۗ وَلِذَلِكَ خَلَقَهُمْ ۗ وَتَمَّتْ كَلِمَةُ رَبِّكَ لِأَمْلَانِ جَهَنَّمَ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ ﴿١١٩﴾

120. Na so langowan noto a Pupan otholun Nami Ruka a pud ko manga Totholan ko manga Sogo, -na pukhisabapon a kapuphakabagura Mi ko Poso o Ka: Na saya shisaya a Kiyapakatalingoma Ruka o bunar, go thoma, go undao ko Khipaparatiyaya.

121. Na Tharowangka ko siran a di Mapaparatiyaya: A nggalubuk kano sa sadun sa kapasang iyo: Mata-an! A Sukami na Punggalubuk Kami (mambo);

122. Go nayao kano! Ka Mata-an! A Sukami na nomanayao Kami (mambo).

123. Na ruk o Allah so Migagaib ko manga Langit a go so Lopa, go ron phakandoda so Mapunggolaola sa kalangolangowan niyan: Na Showasowatangka Sukaniyan, go Saringangka Sukaniyan. Na kuna a ba di Mai-inungka o Kadnan Ka so gi-i niyo nggolaola-an.

Surah Yusuf-12

Si-i ko ngaran o Allah, a Masalinggagao, a Makalimo-on.

1. Alif Lam Ra. So Allah i Mata-o ko paka-a antapan Niyan non. Giya-i so manga Ayat ko Kitab a Puphakapayag (ko ontol a go so ribat).

وَكَلَّا نَقْصُ عَلَيْكَ مِنْ أَنْبَاءِ الرُّسُلِ مَا
نُشِئْتُ بِهِ فُؤَادَكَ وَجَاءَكَ فِي هَذِهِ
الْحَقُّ وَمَوْعِظَةٌ وَذِكْرَى لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿١٢٠﴾

وَقُلْ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ أَعْمَلُوا عَلَىٰ مَكَانَتِكُمْ
إِنَّا عَمِلْنَا ﴿١٢١﴾

وَأَنْظِرُوا إِنَّا مُنظِرُونَ ﴿١٢٢﴾

وَلِلَّهِ غَيْبُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِلَيْهِ
يُرْجَعُ الْأُمُورُ كُلُّهَا فاعْبُدْهُ وَتَوَكَّلْ
عَلَيْهِ وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿١٢٣﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الرَّتْلَاكَ ءَايَتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ ﴿١﴾

2. Mata-an! A Sukami na Initoron Nami Sukaniyan sa Kapangadi a basa Arab, ka-a niyo kasaboti.

3. Sukami na Puphanotholun Nami Ruka (Ya Muhammad) so lubi a mapiya a manga Tothol, si-i ko Kini-ilahamun Nami Ruka sangka-i a Qur-an: Na Mata-an a miyabaloi Ka ko ona-an naya a pud dun ko di Khipaka-i inungka.

4. Gowani na Pitharo o Yusuf ki Ama Iyan: Hai Ama Ko! Mata-an! A Sakun na Pithataginup Akun a sapolo a go isa a Bito-on go so Alongan go so Olan: A miya-ilai Akun Siran a Mangangalimbabanan siran Rakun!

5. Pitharo (o Yaqoub): Hai Wata Ko! Dingka Puphanothola so Taginupun Ka ko manga Pagaringka, ka Pagan tanganan Ka iran sa tipo: Mata-an! a so Shaitan na ridowai o Manosiya a mapayag!

6. Na giyaya i Kaphiliya Ruka o Kadnan Ka, go kipagunda-o Niyan Ruka ko ta-awil o manga Tothol, go katharotopa Niyan ko Limo Iyan Ruka a go so manga Moriyatao o Yaqoublagid o kiyatarotopa Niyan non ko dowa Lokus Ka gowani: A so Ibrahim go so Ishaq! Mata-an! A so Kadnan Ka na Mata-o, a Maongangun.

إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ قُرْءَانًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٢﴾

نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ أَحْسَنَ الْقَصَصِ بِمَا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ هَذَا الْقُرْءَانَ وَإِنْ كُنْتَ مِنْ قَبْلِهِ لَمَنَّ الْغَافِلِينَ ﴿٣﴾

إِذْ قَالَ يُوسُفُ لِأَبِيهِ يَا أَبَتِ إِنِّي رَأَيْتُ أَحَدَ عَشَرَ كَوْكَبًا وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ رَأَيْتُهُمْ لِي سَاجِدِينَ ﴿٤﴾

قَالَ يَبْنَئِي لَأَنْقُصَنَّ رَأْيَكَ عَلَيَّ إِخْوَتِكَ فَيَكِيدُوا لَكَ كَيْدًا إِنَّ الشَّيْطَانَ لِلْإِنْسَانِ عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴿٥﴾

وَكَذَلِكَ يَجْجِيكَ رَبُّكَ وَيَعْلَمُكَ مِنْ تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ وَيُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ عَلَيْكَ وَعَلَىٰ آلِ يَعْقُوبَ كَمَا أَتَمَّهَا عَلَىٰ أَبَوَيْكَ مِنْ قَبْلِ إِبْرَاهِيمَ وَاسْتَقْبَلَ إِبْرَاهِيمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ ﴿٦﴾

7. Sabunsabunar a adun, a miytago ko (Totholan ko) Yusuf a go so manga Pagari Niyana a manga Tanda a ruk o Puphamangingisha.

8. Gowani na Pitharo iran: A Mata-an! A so Yusuf a go so Pagari Niyana na Pukhababaya-an o Amatano a di sukutano: A sukutano na madakul tano. Mata-an! A si Amatano na titho a miytago ko karibat, a mapayag!

9. (Miyatharo o isa kiran a:) Bonowa niyo so Yusuf o di na bowangun niyo ko Lopa (a mawantan), ka-an rukano mabonayon so gagao i Ama iyo: Go angkano mabaloi ko oriyana niyan a pagtao a Miyamakapiya!

10. Pitharo o Mitharo a pud kiran: A di niyo mbonowa so Yusuf, na ba niyo dun ologa ko malibotung a landung, ka-an mato-on o saba-ad ko somasagad o sukano na punggolaola-an niyo.

11. Pitharo iran: Hai Ama ami! Inongka rukami di shana-an so Yusuf, a Mata-an! A sukami na titho a phagompiya-an nami?

12. Sogowangka a monot rukami amag ka-an mababaya go an manganggitagita, ka Mata-an! A sukami na sisypun nami dun.

﴿لَقَدْ كَانَ فِي يُوسُفَ وَإِخْوَتِهِ آيَاتٍ لِّلسَّالِّينَ﴾ (٧)

إِذْ قَالُوا لِيُوسُفُ وَأَخُوهُ أَحَبُّ إِلَيْنَا أَيْنَمَا نَتَوَخَّأُ إِنَّ أَبَانَا لَفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٨﴾

أَقْبَلُوا يُوسُفَ وَأَطْرَحُوهُ أَرْضًا يَخَلَ لَكُمْ رُوحُهُ أَيُّكُمْ وَكَفُونُوا مِنْ بَعْدِهِ قَوْمًا صَالِحِينَ ﴿٩﴾

قَالَ قَائِلٌ مِنْهُمْ لَا تَقْنَلُوا يُوسُفَ وَالْقَوْهَ فِي غَيْبَتِ الْجَبِّ يَلْبَقِطُهُ بَعْضُ السَّيَّارَةِ إِنْ كُنْتُمْ فَاعِلِينَ ﴿١٠﴾

قَالُوا يَا أَبَانَا مَا لَكَ لَا تَأْتِنَا عَلَى يُوسُفَ وَإِنَّا لَهُ لَنَصِحُونَ ﴿١١﴾

أَرْسِلْهُ مَعَنَا غَدًا يَرْتَعْ وَيَلْعَبَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ ﴿١٢﴾

13. Pitharo Iyan: A Mata-an! A Sakun na titho Akun a mimboboko a kaphakaonota niyo Ron: Go ipukhawan Nakun o ba makan a Sarigala a sukano na di niyo mai-inungka.

14. Pitharo iran: A ibut o makan Sukaniyan a Sarigala a sukami na madakul kami, na Mata-an! A sa maoto na titho kami a manga ilang!

15. Na kagiya a mapakaon ot iran, go miya-opakat siran sa pagologun niran ko malibotung a landung: Na ini Ilaham Ami Ron: A Mata-an a Maphanothol Ka kiran ndun a siyowa iran na-i sa siran na di iran katawan.

16. Na miyakaoma siran ki Ama iran ko kagabigabi, a puphamanugad siran.

17. Pitharo iran: Hai Ama ami! Mata-an! A lomiyalakao kami a gi-i kami magoradorad, na inibagak ami so Yusuf si-i ko manga igagama ami; na Kiyani Sukaniyan a Sarigala, na da Ruka i Bakamingka Paratiyaya-a apiya pun sukami na manga bunar.

18. Na mini-oma iran so Bangkala (o Yusuf) a masasalapot a rogo a kabokhag. Pitharo (o Yaqoub): A kuna, ka pipharasan rukano o manga napso niyo so Miyanggolaola; na Sabar dun a maliwanag: Ka so Al-

قَالَ إِنِّي لَحَزُنُّنِي أَنْ تَذْهَبُوا بِهِ
وَأَخَافُ أَنْ يَأْكُلَهُ الذِّئْبُ وَأَنْتُمْ
عَنْهُ غَافِلُونَ ﴿١٣﴾

قَالُوا لَئِنْ أَكَلَهُ الذِّئْبُ وَنَحْنُ
عُصْبَةٌ إِنَّا إِذًا لَخَسِرُونَ ﴿١٤﴾

فَلَمَّا ذَهَبُوا بِهِ وَاجْتَمَعُوا أَنْ
يَجْعَلُوهُ فِي غَيْبَتِ الْحَبِّ وَأَوْحَيْنَا
إِلَيْهِ لَتُنَبِّئَنَّهُمْ بِأَمْرِهِمْ
هَذَا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿١٥﴾

وَجَاءَ وَآبَاءَهُمْ عِشَاءً يَبْكُونَ ﴿١٦﴾

قَالُوا يَا أَبَانَا إِنَّا ذَهَبْنَا
نَسْتَبِقُ وَتَرَكْنَا يُوسُفَ عِنْدَ مَتْلَعِنَا
فَأْكَلَهُ الذِّئْبُ وَمَا أَنْتَ بِمُؤْمِنٍ
لَنَا وَلَوْ كُنَّا صَادِقِينَ ﴿١٧﴾

وَجَاءَ وَعَلَى قَيْصِيهِ يَدٌ مِرْكَبٌ
قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ أَنْفُسُكُمْ
أَمْرًا فَصَبْرٌ جَمِيلٌ وَاللَّهُ
الْمُسْتَعَانُ عَلَى مَا تَصِفُونَ ﴿١٨﴾

lah i Phanguniyan sa Tabang ko iphuropa niyo.

19. Na miyakaoma a isa ka lalawa-kawan: Na Siyogo iran so puphaka-sagubun niran, na tiyayothon niyan so panabo iyan (ko landung). Pitharo iyan: Hai ontong akun nai-i! Kati-i so Bagowamama! Na piyaguma iran (ka biyaloi ran) a tamok! Na so Allah na katawan Niyan so gi-i ran nggolaola-an!

20. Na Piphasa iran sa arga a korang,- a manga Dirham a miyapagitong: Go miyabaloi siran non a pud ko da-on pamagarga!

21. Na Pitharo o Miyamasaon sa Missir ko Karoma niyan: A phiya-piya-angka so darpa Iyan: Masikun a makanggai rukuta a gona, o di na kowa-an ta Sukaniyan a Watata. Na giyaya man i kiyapakakhapa-ar Ami ko Yusuf si-i sa Lopa (a Mis-sir), go an Ami Ron Minda-o so Taawil o manga Tothol. Na so Allah na di kharun ko showa-an Niyan; na ogaid na so kadakulan ko manga Manosiya na di iran katawan.

22. Na kagiya a Iraot ko kiya-khasad Iyan, na bigan Ami Sukaniyan sa Ongangun go Kata-o: Na lagid aya man a kambalasi Ami ko miphipiapiya.

23. Na piyangabaya-an Sukaniyan o (Zulaikha a) Khiwalai ko

وَجَاءَتْ سَيَّارَةٌ فَأَرْسَلُوا وَارِدَهُمْ فَأَدْلَى دَلْوَهُ قَالَ يَبشَرِي هَذَا عَٰلَمٌ وَأَسْرُوهُ بِضَعَّةٍ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿١٩﴾

وَسَرَّوهُ بِشَمْنٍ بَخِيسٍ دَرَاهِمَ مَعْدُودَةٍ وَكَأَنُوفِيهِ مِنْ الزَّاهِدِينَ ﴿٢٠﴾

وَقَالَ الَّذِي اشْتَرَاهُ مِنْ مِصْرَ لَا مِرَّةَ بِهِ أَكْرَمِي مَثْوَاهُ عَسَىٰ أَنْ يَنْفَعَنَا أَوْ نَخْذَهُهُ وَلَدًا وَكَذَلِكَ مَكَّنَّا لِيُوسُفَ فِي الْأَرْضِ وَلِنُعَلِّمَهُ مِنْ تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ عَلِيمٌ وَأَمْرُهُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢١﴾

وَلَمَّا بَلَغَ أَشُدَّهُ ءَاتَيْنَاهُ حُكْمًا وَعِلْمًا وَكَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿٢٢﴾

وَرَاوَدَتْهُ الَّتِي هُوَ فِي بَيْتِهَا عَنْ نَفْسِهِ ؕ

babalingan Niyan sa giyadun a ginawa Niyan: Go pinggalidan niyan so manga pinto, sa Pitharo iyan: Songka si-i ka sadun sa kabaya-a Ka rakun! Pitharo (o Yusuf): A Mulindong Ako ko Allah! Mata-an naya! A so Kadnan ko na phipiyapiya-an Niyan so darpa Akun! Mata-an naya! A di phakasulang sa maliwanag so manga Darowaka!.

24. Na Sabunsabunar a kiyagudian non (so Zulaikha) go kiyagudian Rukaniyan (mambo so Yusuf), opama ka da Niyan mailai so Tanda o Kadnan Niyan (na khitaloga-on): Giyaya (i Pingolaola Mi), ka-an Ami mapakalidas ko marata go so pakasingai: Mata-an! A Sukaniyan na pud ko manga Oripun Ami, a Piyaman olabos.

25. Na miyagorad siran ko pinto, na miyarudit iyan so Bangkala (o Yusuf) sa talikhodan: Go mini-phasugawa iran si Karoma niyan si-i ko pinto, Pitharo (o Zulaikha): A da-balas ko tao a phikhadiyatan Niyan so ta-alok ruka sa marata a rowar ko kakalabosowa-on, o di na siksa a malipudus.

26. Pitharo (o Yusuf): A sukaniyan i miyangabaya Rakun sa ginawa Ko. Na adun a mishaksi a saksi a pud ko tonganai niyan, (a Pitharo iran):- o so Bangkala (o Yusuf) na si-i miyaburat sa sangoran, na bu-

وَعَلَّقَتِ الْأَبْوَابَ وَقَالَتْ هَيْتَ لَكَ قَالَ مَعَاذَ اللَّهِ إِنَّهُ رَبِّي أَحْسَنَ مَثْوَايَ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ ﴿٢٣﴾

وَلَقَدْ هَمَّتْ بِهِ وَهَمَّ بِهَا لَوْلَا أَنْ رَأَى بُرْهَانَ رَبِّهِ كَذَلِكَ لِنَصْرِفَ عَنْهُ السُّوءَ وَالْفَحْشَاءَ إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُخْلَصِينَ ﴿٢٤﴾

وَأَسْتَبَقَا الْبَابَ وَقَدَّتْ قَمِيصَهُ مِنْ دُبُرٍ وَأَلْفَيَا سَيِّدَهَا لَدَا الْبَابِ قَالَتْ مَا جَزَاءُ مَنْ أَرَادَ بِأَهْلِكَ سُوءًا إِلَّا أَنْ يُسَجَّنَ أَوْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٢٥﴾

قَالَ هِيَ رَوَدْتَنِي عَنْ نَفْسِي وَشَهِدَ شَاهِدٌ مِّنْ أَهْلِهَا إِنْ كَانَتْ قَمِيصُهُ قَدْ مِّنْ قُبُلٍ فَصَدَقَتْ وَهُوَ مِنَ الْكَاذِبِينَ ﴿٢٦﴾

nar (so Zulaikha), na so Yusuf na pud ko manga bokhag!

27. Na o so Bangkala Iyan na si-i miyarudit sa talikhodan, na miya-mokhag (so Zulaikha), na so Yusuf na pud ko manga bunar!

وَإِنْ كَانَ قَمِيصُهُ قُدِّمَ مِنْ دُبُرٍ فَكَذَبَتْ
وَهُوَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٢٧﴾

28. Na kagiya mailai (i Karoman niyan) so Bangkala Iyan,- a si-i miyarudit sa talikhodan- na Pitharo iyan: A Mata-an naya! A pud ko antangan niyo a marata! Mata-an! A so antangan niyo (a manga Babai) a marata na mala!

فَلَمَّا رَأَىٰ قَمِيصَهُ قُدِّمَ مِنْ دُبُرٍ قَالَ إِنَّهُ
مِنْ كَيْدِكُنَّ إِنَّ كَيْدَكُنَّ عَظِيمٌ ﴿٢٨﴾

29. Yusuf! Talikhodingka dun na-i; na Panguni ka sa Ma-ap (Zulaikha), makapantag ko Dosangka! Mata-an! A suka na miyabaloi ka a pud ko miyangadodosa!

يُوسُفُ أَعْرَضَ عَنْ هَذَا وَاسْتَغْفِرِي
لِدُنْيَاكَ إِنَّكَ كُنْتَ مِنَ
الْخَاطِئِينَ ﴿٢٩﴾

30. Na Pitharo o manga Babai ko Bandar a Ingud: A so Karoma o Aziz na puphangabaya-an niyan so Mangoda niyan sa giyadun a ginawa niyan: Sabunar a miya bunsad iyan so poso iyan a kabaya; Mata-an! A Sukami na titho a pukhailai ami sukaniyan ko karibat a ma-payag.

﴿٣٠﴾ وَقَالَ نِسْوَةٌ فِي الْمَدِينَةِ امْرَأَتُ
الْعَزِيزِ تِرْوُدٌ فَتَمَثَّلَ لَهَا مِنْ نَفْسِهِ
فَدَشَّغَهَا حُبًّا إِنَّا لَنَرِّيهَا فِي
ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٣١﴾

31. Na kagiya a manug iyan so anta-anta iran non, na Siyogo an niyan siran go pithiyagaran niyan siran sa Pangunungkun: Na piyamugan niyan so oman i isa kiran sa gulat: Go Pitharo iyan: (Hai Yusuf!) Liyowingka siran, Na kagiya a

فَلَمَّا سَمِعَتْ بِمَكْرِهِنَّ أَرْسَلَتْ إِلَيْهِنَّ
وَأَعْتَدَتْ لهنَّ مَتَكِّا وَآتَتْ كُلَّ وَاحِدَةٍ
مِنْهُنَّ سَبِيكًا وَقَالَتِ آخْرَجْتُ عَلَيْهِنَّ فَلَمَّا
رَأَيْتَهُنَّ أَكْبَرْتَهُنَّ وَقَطَّعْنَ أَيْدِيَهُنَّ وَقُلْنَ

mailai ran Sukaniyan, na miyaluma siran non, go miyan gakakarad iran a manga lima iran: Na Miyatharo iran: Soti so Allah! Kuna a ba ini Manosiya! Da ko ungkai inonta na Malaikat a Susula-an!

32. Pitharo (o Zulaikha): Na giyoto man so piyamaganta ako niyo ron! Na Sabunsabunar a piyangabaya-angko Sukaniyan sa giyadun a ginawa Niyan na minda! Na Ibut o di Niyan nggolaola-a so Sogowan ko Ron, na khalaboson ndun, go khabaloi dun a pud ko Miyamakaito!

33. Pitharo (o Yusuf): Kadnan Ko! So kalaboso i pukhababaya-an Ko a di so ipundolon niran Rakun: Na o di Akongka pakalidasa ko antangan niran a marata, na mita-liyadok Ako kiran go mabaloi Ako a pud ko di manga Tata-o.

34. Na Tiyarima o Kadnan Niyan na piyakalidas Iyan ko antangan niran a marata: Mata-an! A Sukaniyan so Puphakanug, a Mata-o.

35. Oriyan o kiyapayag iyan kiran, si-i ko oriyan o kiya-ilaya iran ko manga Tanda, na (miyatomo o Azis a) kalaboson niyan ndun taman ko masa (a kada o siyanta).

36. Na adun a miyapud Iyan ko kalaboso a dowu Mangoda. Pitharo

حَشَّ لِلَّهِ مَا هَذَا بَشَرًا إِنْ هَذَا إِلَّا مَلَكٌ كَرِيمٌ ﴿٣١﴾

قَالَتْ فذَلِكَ الَّذِي لَمْتَنِي فِيهِ وَلَقَدْ رَودنُهُ عَنْ نَفْسِهِ فَاستَعصَمَ وَلَينَ لَمَ يَفْعَلُ مَا ءامُرُهُ لَيَسْجَنَ وَلَيَكُونَا مِنَ الصَّغِيرِينَ ﴿٣٢﴾

قَالَ رَبِّ السِّجْنِ أَحَبُّ إِلَيَّ مِمَّا يَدْعُونَنِي إِلَيْهِ وَإِلَّا نَصْرَفَ عَنِّي كَيْدَهُنَّ أَصْبُ إِلَيْهِنَّ وَأَكُنَّ مِنَ الْجَاهِلِينَ ﴿٣٣﴾

فَاسْتَجَابَ لَهُ رَبُّهُ فَصَرَفَ عَنْهُ كَيْدَهُنَّ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٣٤﴾

ثُمَّ بَدَأَهُمْ مِنْ بَعْدِ مَا رَأَوْا الْآيَاتِ لَيَسْجُنَّهُنَّ حَتَّىٰ حِينٍ ﴿٣٥﴾

وَدَخَلَ مَعَهُ السِّجْنَ فَتَيَانٍ قَالَ

o isa sa dowa oto: A Mata-an! A Pithataginup akun a puthumuk akosa arak. Na Pitharo o pud iyan: A Mata-an! a Sakun na Pithataginup akun a ma-awid ako ko poro o Olo akun sa roti, a pukhun non a Papanok. Panotholangka rukami i Ta-abir iyan: Mata-an! A sukami na pukhailai ami Suka a pud ko Miphiyapiya.

37. Pitharo (o Yusuf): A da-phakatalingoma rukano a Pangu-nungkun a pagupur rukano to a dowa a ba Akun rukano da Mapanothol so o sayan non ko da niyan rukano pun kapakatalingoma. Giyoto man na pud ko Inindao Rakun o Kadnan Ko. Mata-an! A Sakun na ginyanatan Ko so okit o pagtao a di ran Papatariyaya-an so Allah. go siran na so Akhirat na siran na o Ongkirun niran.

38. Na Inonotan Ko so okit o manga lokus Akun, - a so Ibrahim, a go so Ishaq, go so Yaqoub; di Rukami patot o ba Ami rimbangun ko Allah so apiya antona-a: Giyoto man na pud ko Gagao Rukami o Allah go si-i ko manga Manosiya: Na ogaid na so kadakulan ko manga Manosiya na di siran Phanalamat:

39. Hai dowa katao a pud Akun ko kalaboso! Ba so manga Katohan a mbidabida i tomo, antawa-a so Allah a Isa Isa, a Phakaba-as?

أَحَدُهُمَا إِنِّي أَرَانِي أَعْصِرُ خَمْرًا وَقَالَ
الْآخَرُ إِنِّي أَرَانِي أَحْمِلُ فَوْقَ رَأْسِي
خَبْرًا نَأْكُلُ الطَّيْرَ مِنْهُ نَبِّئْنَا بِتَأْوِيلِهِ
إِنَّا نَرَاكَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٣٦﴾

قَالَ لَا يَا بَنِي كَمَا طَعَّمْتُ زُرْقَانِهِ إِلَّا
نَبَأْتُكُمْ تَأْوِيلَهُ قَبْلَ أَنْ يَأْتِيَكُمَا
ذَلِكَ كَمَا مَعَا لَمَنِي رَبِّي إِنِّي تَرَكْتُ
مِلَّةَ قَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَهُمْ
بِالْآخِرَةِ هُمْ كَافِرُونَ ﴿٣٧﴾

وَاتَّبَعْتُ مِلَّةَ آبَائِي ابْرَاهِيمَ
وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ مَا كَانَتْ
لَنَا أَنْ نُشْرِكَ بِاللَّهِ مِنْ شَيْءٍ ذَلِكَ
مِنْ فَضْلِ اللَّهِ عَلَيْنَا وَعَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ
أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٣٨﴾

يَصْصِحِّي السَّجْنِ ءَأَرْبَابُ
مُتَفَرِّقُونَ خَيْرٌ أَمِ اللَّهُ الْوَّاحِدُ
الْقَهَّارُ ﴿٣٩﴾

40. Da ko Pushimba-an niyo a salakao Rukaniyan inonta na manga ngaran a ini pamutho niyo sukaniyan,- sukano a go so manga lokus iyo,- da-a Initoron non o Allah a katantowan: Da ko kokoman inonta na ruk o Allah: Ini Sogo Iyan a da-a Pushowasowata niyo a rowar Rukaniyan: Giyaya man i okit a ontol, na ogaid na so kadakulan ko manga Manosiya na di ran katawan.

41. Hai dowo katao a pud Akun ko kalaboso! So isa rukano na kaputhalagadan niyan sa inomun a arak so Kadnan niyan: Na so puman so pud iyan, na khasola, na khun a Papanok so Olo niyan. Miyapasad so khasowa a so phakipitowa iyo to.

42. Na Pitharo Iyan ko miyaguda Iyan a Mata-an! A sukaniyan i phakasulang kiran sa maliwanag: A aloya Kongka ko Kadnan Ka. Na linipat sukaniyan o Shaitan ko kaloya niyan non ko Kadnan niyan: Na miyakatarug ko kalaboso sa miyakapira ragon.

43. Na Pitharo o Datu (sa Misir): A Mata-an! A Sakun na Pithataginup Akun a pito a manga Sapi a manga kaolit, a pukhun siran o pito (a manga Sapi) a manga pagti,- go pito a mangunguto a lomolombai, go (pito a) pud iyan a manga gango. hai manga Nakoda! Pitowa-a

مَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِهِ إِلَّا أَسْمَاءَ
سَمَّيْتُمُوهَا أَنْتُمْ وَآبَاؤُكُمْ
مَا أَنْزَلَ اللَّهُ بِهَا مِنْ سُلْطَانٍ إِنْ الْحُكْمُ
إِلَّا لِلَّهِ أَمَرَ الْأَتَّعِبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ ذَلِكَ
الَّذِينَ الْقَيِّمُ وَلَكِنْ أَكْثَرَ النَّاسِ
لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤٠﴾

يَصْخَبِي السَّجَنَ أَمَا أَحَدُكُمْ فَيَسْقَى
رَبَّهُ خَمْرًا وَأَمَا الْآخِرُ فَيُصَلِّبُ
فَتَأْكُلُ الطَّيْرُ مِنْ رَأْسِهِ فَفِي
الْأَمْرِ الَّذِي فِيهِ تَسْتَفْتِيَانِ ﴿٤١﴾

وَقَالَ لِلَّذِي ظَنَّ أَنَّهُ نَاجٍ مِنْهُمَا
أذْكَرُنِي عِنْدَ رَبِّكَ فَآنَسَهُ
الشَّيْطَانُ ذِكْرَ رَبِّهِ فَلَبِثَ فِي
السَّجَنِ بِضْعَ سِنِينَ ﴿٤٢﴾

وَقَالَ الْمَلِكُ إِنِّي أَرَى سَبْعَ بَقَرَاتٍ
سِمَانٍ يَأْكُلُهُنَّ سَبْعٌ عِجَافٌ
وَسَبْعٌ سِئْبَاتٍ خُضْرٌ وَأُخْرَى
يَأْتِيَنَّ بِأَيُّهَا الْمَلَأُ أَقْتُونِي فِي رَأْيِي
إِنْ كُنْتُمْ لِلرَّءْيِ يَاتِعِبُونَ ﴿٤٣﴾

niyo Rakun so Taginupun Ko o sukano na so Taginupun na Kha-ta-abir iyo.

44. Pitharo iran: A shaosha-oganan a manga taginupun, nadi kami Mata-o toma-abir ko manga taginupun (a lagidanan).

45. Na Pitharo o miyakasulang sa maliwanag sa dowa oto, a miyakatadum ko oriyen o miyathai a masa: A sakun na Maphanotol akun rukano so Ta-abir iyan: Na Sogo i niyo (so Yusuf).

46. (Na Pitharo iyan a:) Yusuf! Hai Mumamata-an! Pitowa-angka rukami so makapantag ko pito a manga Sapi a manga kaolit a pukhun siran o pito (a manga Sapi) a manga pagti, go pito a mangunguto a lomolombai, go (pito a) pud iyan a manga gango: Ka-an ako makan-dod ko manga Manosiya, ka-an niran katokawi.

47. Pitharo (o Yusuf): A Pamola kano sa pito ragon a makathopdondog, na sa pukharagon niyo na di niyo purorowa ko andag iyan, inonta so maito a pukhun niyo;

48. Oriyan niyan na phakatalingoma ko kaiapos oto a pito (ragon), a manga sikot a khalungan niran so pithiyagar iyo kiran,- inonta so maito ko tataliyongun niyo:

قَالُوا أَضَعَفْتُ أَحْلَمٌ وَمَا نَحْنُ بِتَأْوِيلِ
الْأَحْلَمِ بِعِلْمَيْنِ ﴿٤٤﴾

وَقَالَ الَّذِي نَجَا مِنْهُمَا وَادَّكَرَ بَعْدَ أُمَّةٍ أَنَا
أُنَبِّئُكُمْ بِتَأْوِيلِهِ فَأَرْسِلُونِ ﴿٤٥﴾

يُوسُفُ أَيُّهَا الصِّدِّيقُ أَفْتِنَا فِي سَبْعِ
بَقَرَاتٍ سِمَانٍ يَأْكُلُهُنَّ سَبْعٌ
عِجَافٌ وَسَبْعِ سُنبُلَاتٍ خُضْرٍ
وَأُخْرَىٰ يُاسْتَبْتَلُ لَعَلِّي أَرْجِعُ إِلَى النَّاسِ
لَعَلَّهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٤٦﴾

قَالَ تَزْرَعُونَ سَبْعَ سِنِينَ دَأَبًا فَمَا حَصَدْتُمْ
فَذَرُوهُ فِي سُنبُلِهِ إِلَّا لَقِيلًا مِمَّا
نَأْكُلُونَ ﴿٤٧﴾

ثُمَّ يَأْتِي مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ سَبْعٌ شِدَادًا كُنَّ
مَأْقَدَاتٍ مُّمْسِكِينَ لِئَلَّا يَكْتُمَ لَكُمْ
مَعْنَاهُمْ هُمْ يَأْتُونَ بِطُغْيَانٍ ﴿٤٨﴾

49. Oriyan niyan na adun a phakatalingoma ko kaiapos oto a ragon a pagodarunon so manga Manosiya, go makaphanumuk siran non (sa mbarambarang a onga).

50. Na Pitharo o Datu: A Pakasongsa niyo Rakun Sukaniyan. Na kagiya a makaomaon so Sogo, na Pitharo Iyan: A kasoi ka ko Kadnan ka, na isha-an ka-on o antona-a i butad o manga Babai a so miyangakakarad iran so manga lima iran? Mata-an! A so Kadnan Ko na so antangan niran a marata na katawan Niyan.

51. Pitharo (o Datu): A antona-a i miyasowa iyo gowani a Pangabaya-an niyo so Yusuf sa so dun so ginawa Niyan? Pitharo iran: Soti so Allah! Da-a katawan nami a karata-an Niyan! Pitharo o Karoma o Azis: A imanto na miyapayag so bunar: Sakun na piyangabaya-an ko Sukaniyan sa giyadun a ginawa niyan na Mata-an! A Skaniyan na pud dun ko manga bunar.

52. (Pitharo o Yusuf a:) Giyaya man na a niyan katokawi a Mata-an! A Sakun na da-a Kun ndonsiyani Sukaniyan ko kigagaib iyan, go Mata-an! A so Allah na di Niyan phakagagadun so antangan a marata o mamakadodorata.

53. Na di Yakun khikiyas a ginawa Ko: Mata-an! A so ginawa na

ثُمَّ يَأْتِي مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ عَامٌ فِيهِ يُغَاثُ
النَّاسُ وَفِيهِ يَعْصِرُونَ ﴿٤٩﴾

وَقَالَ الْمَلِكُ أَتُؤْتِي بِهِ فَمَا جَاءَهُ
الرَّسُولُ قَالَ أَرْجِعْ إِلَى رَبِّكَ فَسْأَلْهُ
مَابَالَ النَّسْوَةِ الَّتِي قَطَعْنَ أَيْدِيَهُنَّ إِنَّ
رَبِّي بِكَيْدِهِنَّ عَلِيمٌ ﴿٥٠﴾

قَالَ مَا خَطْبُكَ أَنْ يَدَّ رَاوِدٌ عَنْ يُوسُفَ عَنْ
نَفْسِهِ قُلْ خَشِيَ لِلَّهِ مَا عَلِمْنَا عَلَيْهِ
مِنْ سُوءٍ قَالَتْ أَمْرَأَتُ الْعَزِيزِ الَّتِي
حَصَّصَ الْحَقُّ أَنَارَ رَاوِدُتَهُ عَنْ نَفْسِهِ
وَإِنَّهُ لَمِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٥١﴾

ذَلِكَ لِيَعْلَمَ أَنِّي لَمْ أَخُنْهُ بِالْغَيْبِ وَأَنَّ اللَّهَ
لَا يَهْدِي كَيْدَ الْخَائِبِينَ ﴿٥٢﴾

﴿٥٣﴾ وَمَا أُبْرِيئُ نَفْسِي إِنَّ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ

titho a Somosogo ko marata, inonta so ini Kalimo o Kadnan Ko: Mata-an! A so Kadnan Ko na Manapi, a Makalimo-on.

54. Na Pitharo o Datu: A pakasonga niyo Rakun, ka tindosun Ko Sukaniyan si-i ko ginawa Ko. Na kagiya a Mimbityara-i Niyan, na Pitharo Iyan: A Mata-an! A Suka sa Alongan na-i, si-i ko Hadapan Nami, i Piyakapha-ar a sasana-an!

55. Pitharo Iyan: A baloya Kongka (a sasana-an) ko manga Kakawasa-an ko Lopa (a Missir): Mata-an! A Sakun na masiyapun, a Mata-o.

56. Na giyaya man i kiyapakahapa-ar Ami ko Yusuf ko Lopa (a Missir), Puphagingud on sa sadun sa kabaya Iyan. Ipuphamili Ami so Limo Ami ko tao a kabaya Ami, go di Ami pagilangun so Balas ko Miphipiyapiya.

57. Na Mata-an a so Balas ko Akhirat i mapiya, ko siran a Miyamaratiyaya, go Miyamanangila.

58. Na miyakaoma so manga Pagari o Yusuf: Na somiyolud siran non, na miyakilala Niyan siran, a siran na masasawang siran non.

59. Na kagiya a mibugai Niyan kiran so angin niran, na Pitharo Iyan: A pakasonga niyo Rakun so

بِالسُّوءِ إِلَّا مَا رَجِمَ رَبِّيَ إِنَّ رَبِّيَ غَفُورٌ
رَحِيمٌ ﴿٥٢﴾

وَقَالَ الْمَلِكُ أَتَنْوِي بِهِ؟ اسْتَخْلَصَهُ لِنَفْسِي
فَلَمَّا كَلَّمَهُ قَالَ إِنَّكَ الْيَوْمَ لَدِينَا مَكِينٌ
أَمِينٌ ﴿٥٣﴾

قَالَ أَجْعَلْنِي عَلَى خَزَائِنِ الْأَرْضِ إِنِّي
حَفِيظٌ عَلَيْهَا ﴿٥٤﴾

وَكَذَلِكَ مَكَّنَّا لِيُوسُفَ فِي الْأَرْضِ
يَتَّبِعُوا مَنَّا حَيْثُ يَشَاءُ نُنْصِيبُ
بِرَحْمَتِنَا مَن نَّشَاءُ وَلَا نُضِيعُ أَجْرَ
الْمُحْسِنِينَ ﴿٥٥﴾

وَلَا جُرْ إِلَّا خَيْرَةٌ خَيْرٌ لِلَّذِينَ آمَنُوا
وَكَانُوا يَتَّقُونَ ﴿٥٦﴾

وَجَاءَ إِخْوَةَ يُوسُفَ فَدَخَلُوا عَلَيْهِ
فَعَرَفَهُمْ وَهُمْ لَهُ مُنْكَرُونَ ﴿٥٧﴾

وَلَمَّا جَهَّزَهُمْ بِجَهَّازِهِمْ قَالَ أَتُنْوِي بِيَاخُ
لَكُمْ مِنِّي أَمْرٌ أَلَا تَتَرَوْنَ أَنِّي أَوْفِي

Pagari niyo ko Ama iyo, ba niyo di khilai a Mata-an! A Sakun na Putharotopun Ko so kapagasad, go Sakun i lubi a mapiya ko Puphamolosan?

60. Na o di niyo Rakun mapakasong, na di kano Rakun Makapamoko, go di kano Rakun phagobai.

61. Pitharo iran: A pagomayokun nami Sukaniyan ki Ama Iyan: Go Mata-an! A sukami na nggolao-la-an nami dun.

62. Na Pitharo Iyan ko manga Ngongoda Niyan: A tagowa niyo so manga dagangan niran ko manga potal iran, ka-aniran makilala amai ka makabaling siran ko manga talok kiran, ka-an siran Rukutano makakasoi.

63. Na kagiya a makabaling siran ki Ama iran, na Pitharo iran: Hai Ama ami! Miyarun rukami so kapamoko, na Pakaonotangka rukami so Pagari ami, ka-an kami makapamoko; go Mata-an! a sukami na siyapun nami dun.

64. Pitharo (i Ama iran): A da ko kisana-an Ko rukano Rukaniyan inonta na lagid o kinisana-an Ko rukano ko Pagari Niyan gowani; na so Allah i Taralbi a mapiya a somisiyap, go Sukaniyan i lubi a Makalimo-on ko Puphamangalimo!

الْكَيْلَ وَأَنَا خَيْرُ الْمُنزِلِينَ ﴿٥٩﴾

فَإِنْ لَّمْ تَأْتُونِي بِهِ، فَلَا كَيْلَ لَكُمْ عِنْدِي وَلَا تَقْرُبُونِ ﴿٦٠﴾

قَالُوا سُرُودٌ عَنْهُ أَبَاهُ وَإِنَّا لَفَعِلُونَ ﴿٦١﴾

وَقَالَ لِفَتْيَانِهِ اجْعَلُوا بِضَعْنَهُمْ فِي رِحَالِهِمْ لَعَلَّهُمْ يَعْرِفُونَهَا إِذَا انْقَلَبُوا إِلَىٰ أَهْلِهِمْ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٦٢﴾

فَلَمَّا رَجَعُوا إِلَىٰ أَبِيهِمْ قَالُوا يَا أَبَانَا مُنِعَ مِنَّا الْكَيْلُ فَأَرْسِلْ مَعَنَا آخَانًا نَّكَتَلُ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ ﴿٦٣﴾

قَالَ هَلْ ءَامَنْتُكُمْ عَلَيْهِ إِلَّا كَمَا ءَامَنْتُكُمْ عَلَىٰ أَخِيهِ مِنْ قَبْلُ فَاللَّهُ خَيْرٌ حَافِظًا وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ﴿٦٤﴾

65. Na kagiya a pamukarun niran so manga barang iran, na miyato-on niran non so manga dagangan niran a inikasoi kiran. Pitharo iran: Hai Ama ami! Antona-apun i pumbabanogun nami? Kati-i so manga dagangan nami a inikasoi rukami: Go pukhikowa mi sa Pangunungkun so pagtao tano; go siyapun nami so Pagari ami; go makaoshor kami sa isa ka rorana a Onta. Giyoto man i kapamoko a malbod.

66. Pitharo Iyan: A di Yakun rukano dun phakaonotun taman sa di Ako niyo bugan sa mailot a diyandi, a pho-on ko Allah, sa Mata-an a phakandodun niyo Rakun ndun Sukaniyan, inonta o ba kano katangkali. Na kagiya a ibugairan non so diyandi iran, na Pitharo Iyan: a so Allah i Tomotonggo ko Katharo Tano!

67. Go Pitharo Iyan: Hai manga Wata Ko! Di kano sholud ko Pinto a satiman: Na solud kano ko manga Pinto a makambubulabulag; na da-a khitabang Akun rukano ko (Kokoman o) Allah a maito bo: Da ko Kokoman inonta na ruk o Allah: Sukaniyan i Siyarigan Ko: Go Sukaniyan na Sarigi o Puphamanarig.

68. Na kagiya a somulud si ran sa sadun sa Sogowan kiran i Ama iran, na da-a Minitabang Iyan kiran ko (Kokoman o) Allah a maito bo: Ogaid na so hadiyat a shisi-i sa

وَلَمَّا فَتَحُوا مَتَعَهُمْ وَجَدُوا
بِضْعَتَهُمْ رُدَّتْ إِلَيْهِمْ قَالُوا
يَبْنَائَنَا مَا نَبَغِيَ هَذَا بِضْعُنَا رُدَّتْ
إِلَيْنَا وَنَمِيرُ أَهْلَنَا وَنَحْفَظُ أَخَانَا
وَنَزِدَادُ كَيْلَ بَعِيرٍ ذَلِكَ كَيْلُ
سَيْرٍ ﴿٦٥﴾

قَالَ لَنْ أُرْسِلَهُ مَعَكُمْ حَتَّى تُؤْتُونِ
مَوْثِقًا مِنَ اللَّهِ لَتَأْتُنِي بِهِ إِلَّا أَنْ يُحَاطَ
بِكُمْ فَلَمَّا أَتَوْهُ مَوْثِقَهُمْ قَالَ اللَّهُ عَلَى
مَا نَقُولُ وَكِيلٌ ﴿٦٦﴾

وَقَالَ نَبِيُّي لَا تَدْخُلُوا مِنْ بَابٍ وَاحِدٍ
وَأَدْخُلُوا مِنْ أَبْوَابٍ مُتَفَرِّقَةٍ وَمَا أُغْنِي
عَنْكُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ إِنْ أَلْحَمْتُمْ إِلَّا
اللَّهُ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَعَلَيْهِ فَلْيَتَوَكَّلِ
الْمُتَوَكِّلُونَ ﴿٦٧﴾

وَلَمَّا دَخَلُوا مِنْ حَيْثُ أَمَرَهُمْ أَبُوهُمْ
مَا كَانَتْ يُغْنِي عَنْهُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ
شَيْءٍ إِلَّا حَاجَةٌ فِي نَفْسِ يَعْقُوبَ

ginawa o Yaqoub, na mininggolalan Niyani oto. Na Mata-an! A Sukaniyan na titho a adun a tanod Iyan ko Ininda-o Ami Ron: Na ogaid na so kadakulan ko manga Manosiya na di iran katawan.

69. Na kagiya a somolud siran ko Yusuf, na inikakup Iyan si Pagari Niyani; Pitharo Iyan: A Mata-an! A Sakun na Sakun si Pagaringka; na Dingka Pumboko-on so Pinggolao-la iran.

70. Na kagiya a mibugai Niyani kiran so angin niran, na tiyago Iyan so Phaginoman ko Potal i Pagari Niyani. Oriyan niyan na Miyananawag so Puphananawag: Hai manga Komokoda sa Onta! Mata-an kano! A titho a manga tukhao!

71. Pitharo iran: Sa somiyangor siran kiran: Antona-a i miyada a puphangudugun niyo?

72. Pitharo iran: A Puphangudugun nami a miyada a gantang o Datu; na sa tao a mikasoi niyan noto, na adun a bagiyani niyan a isa ka awid o satiman a Onta; go sakun na ako akun sukaniyan.

73. Pitharo iran: A Ibut ko Allah! Sabunsabunar a kiyatokawan niyo a kuna a ba kami miyakaoma sa ba kami phaminasa ko Lopa, go kuna a ba kami manga tukhao!

قَضَاهَا وَإِنَّهُ لَذُو عِلْمٍ لِمَا عَلَّمْنَاهُ
وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ
لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦٨﴾

وَلَمَّا دَخَلُوا عَلَى يُوسُفَ ءَاوَىٰ
إِلَيْهِ أَخَاهُ قَالَ إِنِّي أَنَا أَخُوكَ فَلَا
تَبْتَسِ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٦٩﴾

فَلَمَّا جَهَّزَهُم بِجَهَّازِهِمْ جَعَلَ
السَّقَايَةَ فِي رَحْلِ أَخِيهِ ثُمَّ أَذَّنَ مُؤَذِّنٌ
أَتَتْهَا الْعِيرُ إِنَّكُمْ لَسُرِقُونَ ﴿٧٠﴾

قَالُوا وَقَبِلُوا عَلَيْهِم مَّاذَا
تَقْعُدُونَ ﴿٧١﴾

قَالُوا نَفَقْدُ صُوعَ الْمَلِكِ وَلِمَن جَاءَ
بِهِ حِمْلٌ بَعِيرٍ وَأَنَاءَ بِهِ رَعِيمٌ ﴿٧٢﴾

قَالُوا تَاللَّهِ لَقَدْ عَلِمْتُمْ مَّا جِئْنَا
لِنَفْسِدَ فِي الْأَرْضِ وَمَا كُنَّا
سَارِقِينَ ﴿٧٣﴾

74. Pitharo iran: Antona-a i kasala-an o tukhao, o sukano na manga bokhag?

قَالُوا فَمَا جَزَاؤُهُ إِنْ كُنْتُمْ كَاذِبِينَ ﴿٧٤﴾

75. Pitharo iran: Aya kasala-an niyan na sadun sa tao a si-i mato-on ko potal iyan, na sukaniyan ndun i kasala-an niyan. Lagid aya a ipushala Ami ko manga Darowaka!

قَالُوا جَزَاؤُهُ مِنْ وَجْدِي فِي رَحْلِهِ ۗ فَهُوَ جَزَاؤُهُ ۗ كَذَلِكَ يَجْزِي الظَّالِمِينَ ﴿٧٥﴾

76. Na ini pho-on niyan ko manga potal iran, ko da pun so potal i Pagari Niyan: Oriyan niyan na ini gumao Niyan pho-on ko potal i Pagari Niyan. Giyaya i Piyakipangan tangan Nami ko Yusuf. Di patot o ba Niyan makowa so Pagari Niyan si-i ko Kokoman o Datu o di so kabaya o Allah. Iphoro Ami sa phipira pangkat so tao a kabaya Ami: Na kao-ombawan so oman i adun a Kata-o niyan o lawanon sa Kata-o.

فَبَدَأَ بِأَوْعِيَّتِهِمْ قَبْلَ وِعَاءِ أَخِيهِمْ ۖ اسْتَحْرَجَهَا مِنْ وِعَاءِ أَخِيهِ ۚ كَذَلِكَ كِدْنَا لِيُوسُفَ مَا كَانَ لِيَأْخُذَ أَخَاهُ فِي دِينِ الْمَلِكِ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ نَرْفَعُ دَرَجَاتٍ مَن نَّشَاءُ ۗ وَفَوْقَ كُلِّ ذِي عِلْمٍ عَلِيمٌ ﴿٧٦﴾

77. Pitharo iran: O ba miyamanukhao, na kagiya a miyamanukhao si Pagari Niyan gowani. Na piyagunus oto o Yusuf si-i sa ginawa Niyan, sa da Niyan kiran noto payaga. Pitharo Iyan: A sukano i marata i butad; na so Allah i lubi a Mata-o ko Iphuropa niyo!

﴿٧٧﴾ قَالُوا إِنْ يَسْرِقْ فَقَدْ سَرَقَ أَخٌ لَّهُ مِنْ قَبْلُ فَأَسْرَهَا يُوسُفُ فِي نَفْسِهِ ۗ وَلَمْ يُبْدِهَا لَهُمْ ۚ قَالَ أَنْتُمْ شَرٌّ مَّكَانًا وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا تَصِفُونَ ﴿٧٧﴾

78. Pitharo iran: Hai Azis! Mata-an! A adun a Ama Iyan a lokus a miyakatowa, na Kowa-angka so isa rukami a sambu iyan; Mata-an! A sukami na ma-i ilai ami Suka a pud ko Miphipiapiya.

قَالُوا يَا أَيُّهَا الْعَزِيزُ إِنَّ لَهُ أَبًا شَيْخًا كَبِيرًا فَخُذْ أَحَدَنَا مَكَانَهُ ۗ إِنَّا نَرَاكَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٧٨﴾

79. Pitharo Iyan: A Mulindong Kami ko Allah o ba adun a makowa Mi a rowar ko tao a miyato-on Nami ron so tamok Ami: Mata-an! A Sukami na sa maoto na titho Kami a Phakasalimbot.

80. Na kagiya a kada-an siran non sa panginam, na sominibai siran a miyagopakat siran. Pitharo o mala kiran: A ba niyo di katawi a Mata-an! A si Ama iyo na Sabunar a Kominowa rukano sa mailot a diyandi a pho-on ko Allah, gowani na mindorat kano makapantag ko Yusuf? Na di akun ndun ngganatan a Inguda-i taman sa di ako pandowan i Ama, o di na Kokomun ako o Allah; ka Sukaniyan i lubi a mapiya ko manga Kokoman.

81. Baling kano ki Ama iyo, na Tharowa niyo: Hai Ama ami! Mata-an! A so Wata-a Ka na miyamanukhao! Na da-a pishaksian nami a rowar ko kiyatokawan nami, na da rukami i ba ami masiyap so miga-gaib!

82. Na Isha-ingka so Phagingud a kiyatagowan rukami, go so manga Komokoda a minitho-ona ami ro-o, ka Mata-an kami a titho a manga bunar.

83. Pitharo Iyan: Kuna, ka pi-pharasan rukano o manga ginawa niyo so miya-olaola. Na sabar dun a Maliwanag; ka masukun a so Allah

قَالَ مَعَاذَ اللَّهِ أَنْ نَأْخُذَ إِلَّا مَن
وَجَدْنَا مَتَّعِنَا عَنْدَهُ إِنَّا إِذَا
نَظَرْنَا لَهُ

٧٨

فَلَمَّا أَسْتَيْسُوا مِنْهُ خَلَصُوا نَجِيًّا
قَالَ كَبِيرُهُمْ أَلَمْ تَعْلَمُوا أَنَّ
أَبَاكُمْ قَدْ أَخَذَ عَلَيْكُمْ مَوْثِقًا مِنَ اللَّهِ
وَمِن قَبْلُ مَا فَرَّطْتُمْ فِي يُوسُفَ فَلَن
أَبْرَحَ الْأَرْضَ حَتَّى يَأْذَنَ لِي أَبِي أَوْ يَحْكُمَ
اللَّهُ لِي وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ

٨٠

أَرْجِعُوا إِلَىٰ آبَائِنَا
إِنَّ أَبْنَاءَكُمْ سَرَقُوا وَمَا شَهِدْنَا إِلَّا
بِمَا عَمَلْنَا وَمَا كُنَّا لِلْغَيْبِ
حَافِظِينَ

٨١

وَسَأَلِ الْقَرْيَةَ الَّتِي كُنَّا فِيهَا
وَالْعِيرَ الَّتِي أَقْبَلْنَا فِيهَا وَإِنَّا
لَصَادِقُونَ

٨٢

قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ أَنْفُسُكُمْ أَمْرًا
فَصَبِّرْ بِحِمْلِ عَسَى اللَّهُ أَنْ يَأْتِيَنِي

na pakatalingoma-an Niyan siran Rakun langon. Mata-an! A Sukaniyan so Mata-o, a Maongangun.

84. Na tiyalikhodan Niyan siran, sa Pitharo Iyan: Hai kiyaontanan so rata-a ginawa Ko ko Yusuf! Na miyakapoti so dowa mata Niyan pho-on ko boko, na Sukaniyan na ba Niyan ndun marurubun.

85. Pitharo iran: A Ibut ko Allah! Di ka dun khada sa Kapukhatadumingka ko Yusuf taman sa mabaloi Ka a pakapapata-in, o di na mitapi Ka ko miyamatai!

86. Pitharo Iyan: A aya bo a puphanonan Ko ko rata a ginawa Ko go so boko Akun na so Allah, go Katawan Ko pho-on ko Allah so di niyo katawan.

87. Hai manga Wata Ko! lalakao kano na go niyo panguduga so Yusuf go so Pagari Niyan, na di kano khada-i sa panginam ko Limo o Allah: Mata-an! A da-a khada-an sa panginam ko Limo o Allah, a rowar ko pagtao a da Pamara-tiyaya.

88. Na kagiya a mangadap siran non (sharoman), na Pitharo iran: Hai Azis! Minisogat rukami a go so pagtao ami so morala: Na adun a mini-oma mi a dagangan a garap: Na tarotopi Kamingka sa asad, go shaduka-i Kamingka: Mata-an! A

بِهِمْ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْعَلِيمُ
الْحَكِيمُ ﴿٨٢﴾

وَتَوَلَّى عَنْهُمْ وَقَالَ يَا سَفِي عَلَى يُوسُفَ
وَأَبْضَتَ عَيْنَاهُ مِنَ الْحُزْنِ فَهُوَ
كَبِيمٌ ﴿٨٣﴾

قَالُوا تَاللَّهِ تَقْتَوُونَ أَتَذْكُرُ يُّوسُفَ
حَتَّى تَكُونَ حَرَضًا أَوْ تَكُونَ مِنَ
الْهَالِكِينَ ﴿٨٤﴾

قَالَ إِنَّمَا أَشْكُوا بِنْتِي وَخِزْفِي إِلَى اللَّهِ
وَأَعْلَمُ مِنَ اللَّهِ مَا
لَا تَعْلَمُونَ ﴿٨٥﴾

يَنْبِيَّ أَذْهَبُوا فَتَحَسَّسُوا مِنْ يُوسُفَ
وَأَخِيهِ وَلَا تَأْتِسُوا مِنْ رُوحِ اللَّهِ إِنَّهُ
لَا يَأْتِسُ مِنْ رُوحِ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ
الْكَافِرُونَ ﴿٨٦﴾

فَلَمَّا دَخَلُوا عَلَيْهِ قَالُوا يَا أَيُّهَا الْعَزِيزُ
مَسْنَا وَاهَلْنَا الضَّرُّ وَجِئْنَا بِبِضْعَةٍ
مُرْجَحَةٍ فَأَوْفِ لَنَا الْكَيْلَ وَتَصَدَّقْ
عَلَيْنَا إِنَّ اللَّهَ بِيَجْزِي

so Allah na mbalasan Niyan so manga barasaduka.

89. Pitharo (o Yusuf): Ino katawan niyo so Pinggolaola, niyo ko Yusuf a go so Pagari Niyan, gowani ko sukano na di kano manga Tata-o?

90. Pitharo iran: Ba Mata-an! A Suka na Suka so Yusuf? Pitharo Iyan: Sakun so Yusuf, go giya-i so Pagari Ko: Sabunar a ini Kalimo Kami o Allah: Mata-an naya! A sadun sa Mananggila go Phantang, na Mata-an! A so Allah na di Niyan pagilangun so balas ko Mhiphiya-piya.

91. Pitharo iran: Ibut ko Allah! Sabunsabunar a piyakalubi Ka rukami o Allah, go Mata-an a miyabaloi kami a titho a manga Baradosa!

92. Pitharo Iyan: Da-a pangunsi niyo sa Alongan na-i: (Panguninta-a) Napiyan kano o Allah, ka Sukanian i lubi a Makalimo-on ko Puhamangalimo!

93. Balingun niyo a Bangkala Akun na-i, na kolobun niyo ko Paras i Ama: Ka-an makatalingoma a Puhakailai. Go pakasonga niyo Rakun so manga ta-alok rukano langon.

الْمُتَّصِدِّقِينَ ﴿٨٨﴾

قَالَ هَلْ عَلِمْتُمْ مَا فَعَلْتُمْ بِيُوسُفَ
وَإِخِيهِ إِذْ أَنْتُمْ جَاهِلُونَ ﴿٨٩﴾

قَالُوا أَءِتَيْنَاكَ لَأَنْتَ يُوسُفُ قَالَ
أَنَا يُوسُفُ وَهَذَا أَخِي قَدْ مَنَّ اللَّهُ
عَلَيْنَا إِنَّهُ مَنْ يَتَّقِ وَيَصْبِرْ فَإِنَّ
اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٩٠﴾

قَالُوا تَأْتِيكَ اللَّهُ لَقَدْ أَشْرَكَ اللَّهُ عَلَيْنَا
وَإِنْ كُنَّا لَخَطِيئِينَ ﴿٩١﴾

قَالَ لَا تَثْرِيْبَ عَلَيْكُمْ الْيَوْمَ يَغْفِرُ
اللَّهُ لَكُمْ وَهُوَ أَرْحَمُ
الرَّحِيمِينَ ﴿٩٢﴾

أَذْهَبُوا بِقَمِيصِي هَذَا فَأَلْقُوهُ عَلَى
وَجْهِ أَبِي يَأْتِ بَصِيرًا وَأَنْتُمْ
بِأَهْلِكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٩٣﴾

94. Na kagiya a makaliyo so puphulalalakao, na Pitharo i Ama iran: A Mata-an! A Sakun na titho Akun a maguguda so Bao o Yusuf: O di Ako niyo Mbaloya a lalong.

وَلَمَّا فَصَلَتِ الْعِيرُ قَالَ أَبُوهُمْ
إِنِّي لِأَجْدُرِيحَ يُوسُفَ لَوْلَا أَن
نُقِنْدُونَ ﴿٩٤﴾

95. Pitharo iran: Ibut ko Allah! Mata-an! A Suka na matatago Ka dun ko kiyaribat Ka a andang.

قَالُوا تَاللَّهِ إِنَّكَ لَفِي ضَلَالِكَ
الْقَدِيمِ ﴿٩٥﴾

96. Na kagiya a makaoma so Puphanonotholan sa mapiya, na inikolob iyan (so Bangkala) ko Paras (o Yaqoub), na somiyonod ko Kapuphakailai Niyan. Pitharo Iyan: Ba Ko rukano da Tharowa, Mata-an! A Sakun na katawan ko pho-on ko Allah so di niyo katawan?

فَلَمَّا أَن جَاءَ الْبَشِيرُ أَلْقَنَهُ عَلَى وَجْهِهِ
فَأَرْتَدَّ بُصِيرًا قَالِ الْمَأْمُورُ لَكُمْ إِنِّي
أَعْلَمُ مِنَ اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٩٦﴾

97. Pitharo iran: Hai Ama ami! Panguniyangka a Kama-ap rukami o manga dosa mi, Mata-an! A sukami na miyabaloi kami a manga Baradosa.

قَالُوا يَا بَانَا أَسْتَغْفِرُ لَنَا ذُنُوبَنَا إِنَّا كُنَّا
خَاطِئِينَ ﴿٩٧﴾

98. Pitharo Iyan: Ipanguni Akun sukano dun sa Ma-ap ko Kadnan Ko: Mata-an! A Sukaniyan so Manapi, a Makalimo-on.

قَالَ سَوْفَ أَسْتَغْفِرُ لَكُمْ رَبِّي إِنَّهُ
هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿٩٨﴾

99. Na kagiya a somulud siran ko Yusuf, na inikakup Iyan so dow a Lokus Iyan, go Pitharo Iyan: A solud kano sa Missir ka Omiyog so Allah na somasarig kano.

فَلَمَّا دَخَلُوا عَلَى يُوسُفَ أَوْىٰ إِلَيْهِ
أَبُوهُ وَقَالَ ادْخُلُوا مِصْرَ إِن شَاءَ
اللَّهُ أَمِينٌ ﴿٩٩﴾

100. Na Piyakadarpa Iyan so dow a Lukus Iyan ko Panggao, go somiyondong siran non sa Ka-

وَرَفَعَ أَبُوهُ عَلَى الْعَرْشِ وَخَرُّوا لَهُ
سُجَّدًا وَقَالَ يَا أَبَتِ هَذَا تَأْوِيلُ رُءْيَايَ

pangalimbaba-an. Na Pitharo Iyan: Hai Ama! Giya-i so Ta-abir o Taginupun Ko gowani! Sabunar a biyaloi Sukaniyan o Kadnan Ko a bunar! go Sabunar a Phipiyapiyan Nako Niyan gowani a pakaliyon Nako Niyan kokalaboso, go Piya-kaoma Kano Niyan a pho-on ko pagonayan (sa Palistine), ko oriyano o kiyabinasa-a Rakun o Shaitan a go so manga Pagari Ko. Mata-an! A so Kadnan Ko na mala i Gagao ko kabaya Iyan. Mata-an! A Sukaniyan so Mata-o, a Maongangun.

101. Kadnan Ko! Sabunar a bigan na Kongka sa Kapa-ar, go Ininda-ongka Rakun so Ta-awil o manga Tothol,- a Miyadun ko manga Langit a go so Lopa! Suka i Panarigan Nakun ko doniya go so Akhirat. Tarima-a Kongka a Mbayorantang Ruka, go pakaraota Kongka ko manga Bilangatao.

102. Giyaya man na pud ko manga Tothol a Migagaib, a Iphagilaham Ami Ruka (Ya Muhammad): Na di Ka kiran makamamasa gowani a pagopakatan niran so showa-an niran, a siran na Puphagantangan siran.

103. Na da ko kadakulan ko manga Manosiya apiya i kashabnar Ka o ba siran Paratiyaya.

104. Na kuna a ba Ka kiran saya phanguni sa sokai: Da-a antapiyan

مِنْ قَبْلُ قَدْ جَعَلَهَا رَبِّي حَقًّا وَقَدْ أَحْسَنَ
بِي إِذْ أَخْرَجَنِي مِنَ السِّجْنِ وَجَاءَ بِكُمْ
مِنَ الْبَدْوِ مِنْ بَعْدِ أَنْ نَزَغَ الشَّيْطَانُ
بَيْنِي وَبَيْنَ إِخْوَتِي إِنَّ رَبِّي لَطِيفٌ لِمَا
يَشَاءُ إِنَّهُ هُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ﴿١٠١﴾

﴿١٠١﴾ رَبِّ قَدْ آتَيْتَنِي مِنَ الْمَلِكِ
وَعَلَّمْتَنِي مِنْ تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ فَاطِرَ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ أَنْتَ وَلِيِّ فِ
الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ تَوَفَّنِي مُسْلِمًا
وَالْحَقِّنِي بِالصَّلَاحِينَ ﴿١٠١﴾

ذَلِكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ نُوحِيهِ إِلَيْكَ
وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ إِذْ أَجْمَعُوا أَمْرَهُمْ وَهُمْ
يَمْكُرُونَ ﴿١٠٢﴾

وَمَا أَكْثَرُ النَّاسِ وَلَوْ حَرَصْتَ
بِمُؤْمِنِينَ ﴿١٠٣﴾

وَمَا تَسْأَلُهُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ هُوَ إِلَّا

a rowar sa undao ko manga Kadun.

105. Na madakul a Tanda a matatago ko manga Langit a go so Lopa a pukhasagadan niran Sukanian, a siran na di iran tatago-on sa ginawa!

106. Go di Pharatiyaya-an o kadakulan kiran so Allah inonta o misasarta-on a Kapuphanakoto iran!

107. Ba siran sasarig sa da-a makatalingoma kiran a khikolob a siksa o Allah,- o di na di kiran makatalingoma so Bangkit a mitalumba, a siran na di iran mai-inungka?

108. Tharowangka: A giya-i okit Akun: A Ipuphanolon Akun so (Kaparatiyaya-a ko) Allah,- si-i ko marayag a karina,- Sakun a go so tao a Miyonot Rakun. Na Soti so Allah! Go di Ako pud ko manga Pananakoto!

109. Na da-a Siyogo Ami ko Miya-ona an Ka (Ya Muhammad) a rowar sa manga Mama, a Phagilahaman Ami Siran,- a pud ko tao ko manga Ingud. Ba siran da lalaka ko Lopa, ka-an niran mailai o antona-a i miyambutad o kiyabolosan o siran a miya-ona a niran? Na Mata-an a so Ingud a Maori i lubi a mapiya, a ruk o siran a Miyamananggila. Ba da-a manga Sabot iyo?

ذَكَرُ لِلْعَالَمِينَ ﴿١٠٤﴾

وَكَايْنٍ مِّنْ آيَةٍ فِي السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ يَمُرُونَ عَلَيْهَا وَهُمْ عَنْهَا
مُعْرِضُونَ ﴿١٠٥﴾

وَمَا يُؤْمِنُ أَكْثَرُهُمْ بِاللَّهِ إِلَّا
وَهُمْ مُشْرِكُونَ ﴿١٠٦﴾

أَفَأَمِنُوا أَنْ تَأْتِيَهُمْ غَشِيَةٌ مِّنْ عَذَابِ اللَّهِ
أَوْ تَأْتِيَهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً وَهُمْ
لَا يَشْعُرُونَ ﴿١٠٧﴾

قُلْ هَذِهِ سَبِيلِي أَدْعُو إِلَى اللَّهِ عَلَى
بَصِيرَةٍ أَنَا وَمَنِ اتَّبَعَنِي وَسُبْحَانَ
اللَّهِ وَمَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٠٨﴾

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ إِلَّا رَجُلًا
نُوحِي إِلَيْهِمْ مِنْ أَهْلِ الْقُرَىٰ أَفَلَمْ
يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا
كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ
وَلَدَارُ الْآخِرَةِ خَيْرٌ لِلَّذِينَ اتَّقَوْا
أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٠٩﴾

110. Taman, sa kagiya a kada-an sa panginam so manga Sogo go miya-antang Iran a Mata-an! a Siran na Sabunar a Piyakambokhag Siran, na Miyakaoma kiran so Tabang Ami, na siyabut Ami so tao a kabaya Ami. Na di kharun so siksa Ami ko pagtao a manga rarata i ongar.

111. Sabunsabunar a adun a matatago ko manga Totholan kiran a thoma ko manga papantas i akal. (giya Qur-an naya) na kuna a ba Tothol a Puphangumba-alan, na ogaid na initanto ko miya-ona an Niyan, go osayan ko langowan taman, go Torowan go Limo ko pagtao a Mapaparatiyaya.

Surah Al-Ra'd-13

Si-i ko ngaran o Allah, a Masalinggagao, a Makalimo-on.

1. Alif Lam Mim Ra. So Allah i Mata-o ko paka-a antapan Niyan non. Giyaya so manga Ayat ko Kitab: Na so Initoron Ru'ka a phoon ko Kadnan Ka na Bunar; na ogaid na so kadakulan ko manga Manosiya na di siran Mapaparatiyaya.

2. So Allah so iniporo Iyan so manga Langit a da-a manga Polaos a khailai niyo Sukaniyan; oriyaniyan na Pithandingan Niyan

حَتَّىٰ إِذَا اسْتَيْسَسَ الرُّسُلُ وَوَطِنُوا
أَنَّهُمْ قَدْ كُذِبُوا جَاءَهُمْ نَصْرُنَا
فَنَجَّىٰ مَنْ نَشَاءُ وَلَا يَرُدُّ بِأَسْنَاعِنَ
الْقَوْمِ الْمَجْرِمِينَ ﴿١١٠﴾

لَقَدْ كَانَتْ فِي قَصَصِهِمْ عِبْرَةً لِأُولِي
الْأَلْبَابِ مَا كَانَ حَدِيثًا يُفْتَرَىٰ
وَلَكِن تَصْدِيقَ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ
وَتَفْصِيلَ كُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى
وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿١١١﴾

سُورَةُ الرَّعْدِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْمَرَّةِ تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ وَالَّذِي أُنزِلَ
إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ الْحَقُّ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ
لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١﴾

اللَّهُ الَّذِي رَفَعَ السَّمَوَاتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا
ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ

so Kapa-ar; go Piyakaphasiyonot Iyan so Alongan a go so Olan (sa gi-i ron kanggona-i)! Oman i isa-on na Puphalalagoi si-i ko wakto a mapupunto. Titilikun Niyan so Pukhaolaola, Puphayagun Niyan so manga Tanda, ka-an niyo matangkud so Kimbaratumowa-an ko Kadnan niyo.

3. Go Sukaniyan so Komiyayat ko Lopa, go tiyagowan Niyan noto sa manga Palao, go manga lawa-saig: Na so oman i manga Onga na biyaloi Niyan non a ngganapa a dowa: Ipundalong Iyan so Gagawi-i ko Daondao. Mata-an! A adun a matatago ro-o man a titho a manga Tanda ko pagtao a Puphamimikiranun niran!

4. Go adun a matatago ko Lopa a pishalbo a makandada-i da-ir, go manga Pamomolan a manga Anggor, go Purpuran, go manga Qormah a khikariringkit, go di mariringkit: Puphakaigan sa ig a isa; na inilubi Ami so saba-adon ko saba-ad si-i ko Kapukhana-on. Mata-an! A adun a matatago ro-o man a titho a manga Tanda ko pagtao a Punggudaguda-an niran!

5. Na o ba Ka Phamumusa, na aya Iphamumusa na so Katharo iran: a ino amai ka mbaloi kami a botha, ba Mata-an! A sukami na khatago kami dun ko Ka-adun a bago? Siran so Miyamangongkir

وَالْقَمَرَ كُلِّ يَجْرِي لِأَجَلٍ مُّسَمًّى يَدِيرُ
الْأَمْرَ يُفَصِّلُ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ بَلِقَاءَ
رَبِّكُمْ تُوقِنُونَ ﴿٤﴾

وَهُوَ الَّذِي مَدَّ الْأَرْضَ وَجَعَلَ فِيهَا رَوَاسِيَ
وَأَنْهَارًا وَمِنْ كُلِّ الشَّجَرِ جَعَلَ فِيهَا زَوْجِينَ
أُنثَيْنِ يُغْشَى اللَّيْلَ النَّهَارُ إِنَّ فِي ذَلِكَ
لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٥﴾

وَفِي الْأَرْضِ قِطْعٌ مُّتَجَوِّزَاتٌ وَجَعَلَتْ
مِنْ أَغْصَبٍ وَزُرْعٍ وَغَيْبٍ صِنُونًا وَغَيْرِ
صِنُونًا يُسْقَى بِمَاءٍ وَحِدٍ وَنُفِصِّلُ
بَعْضَهَا عَلَى بَعْضٍ فِي الْأَكْلِ إِنَّ فِي
ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٦﴾

﴿٧﴾ وَإِنْ تَعَجَّبَ فَعَجَبٌ قَوْلُهُمْ أَءِذَا
كُنَّا تُرَابًا أَمْ نَأْتِيهِ خَلْقٌ جَدِيدٌ أَوْلَادِكَ
الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ وَأَوْلَادِكَ
الْأَغْلَالُ فِي أَغْصَابِهِمْ وَأَوْلَادِكَ

ko Kadnan niran! Go siran man na so manga sangkali na mitogor ko manga lig iran: Go siran man i manga tao ko Naraka, siran na ron siran non ndun makakakal!

6. Na Phangunin niran Ruka a kaga-an o marata ko da pun so mapiya: A Sabunar a miya-ipos ko miya-ona an niran, so manga siksa ko lagid iran! Na Mata-an! A so Kadnan Ka na titho a mala i Mapap ko manga Manosiya si-i ko gi-ran Kandarowaka, go Mata-an! A so Kadnan Ka na titho a sangat i kapaniksa.

7. Na gi-i Tharo-on o siran a da Pamaratiyaya: A ino a da-a Initoron non a Tanda a pho-on ko Kadnan Niyan! Suka (Ya Muhammad) na matag Puphamaka-iktiyar; na adun a bagiyon o man i pagtao a gi-i nggonana-o.

8. So Allah na katawan Niyan so ipukhaogat o langowan o Babai, go so pukhorangun o manga roranan a Wata go so iphagoman niyan, na so langowan taman na shisi-i ko Allah so diyangka iyan.

9. Katawan Niyan so masolun a go so mapayag: A mala, a Maporo.

10. Magishan non so pud rukano a tao a ini punanai niyan so Katharo go so tao a ini pakatanog iyan; go so tao a sukaniyan na

أَصْحَابِ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٦﴾

وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالسَّيِّئَةِ قَبْلَ
الْحَسَنَةِ وَقَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمْ
الْمَثَلُتُ وَإِنَّ رَبَّكَ لَذُو مَغْفِرَةٍ لِلنَّاسِ
عَلَىٰ ظُلْمِهِمْ وَإِنَّ رَبَّكَ لَشَدِيدُ
الْعِقَابِ ﴿٦﴾

وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ
آيَةٌ مِنْ رَبِّهِ إِنَّمَا أَنْتَ مُنذِرٌ وَلِكُلِّ
قَوْمٍ هَادٍ ﴿٧﴾

اللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَحْمِلُ كُلُّ أُنثَىٰ وَمَا
تَغِيضُ الْأَرْحَامُ وَمَا تَزِدُّوا مِنْ
شَيْءٍ عِنْدَهُ بِمِقْدَارٍ ﴿٨﴾

عَلِمُوا الْغَيْبَ وَالشَّهَادَةَ الْكُبْرَىٰ
الْمُتَعَالَىٰ ﴿٩﴾

سَوَاءٌ مِنْكُمْ مَنْ أَسْرَ الْقَوْلَ وَمَنْ
جَهَرَ بِهِ وَمَنْ هُوَ مُسْتَخْفٍ

magu-una ko Gagawi-i go so phapayag ko Kadaondao.

11. (So Manosiya) Na adun a puphamagilisa-on (a manga Malai-kat) si-i ko ona-an niyan go si-i ko oriyen niyan: A sisiyapun Niran sukaniyan pho-on sa Sogowan o Allah. Mata-an! A so Allah na di Niyan pagalinun so butad o pagtao taman sa di iran alinun so butad o manga ginawa iran. Na igira-a adun a piyaka-antap o Allah ko pagtao a marata, na da-a phakarunon, go da-a bagiyan niran a salakao Rukaniyan a Kaphanarigan.

12. Sukaniyan so puphaki-ilai Niyan rukano so Kilat, sa kaluk na go inam: Go Phagadun ko manga Gabon, a khikapupunudan (sa oran)!

13. Go Puthasbik so Dalundug sa Podi Rukaniyan, go so manga Malai-kat po-on sa kaluk Rukaniyan: Na pumbotawanan Niyan so manga Luthi, ipushogat Iyan noto ko tao a kabaya Iyan. Na siran na gi-i siran makiphapawala makapantag ko Allah, a Sukaniyan i sangat i kanda-danug!

14. Ruk Iyan so Katharo a bu-nar: Na so siran a Puphanongganowin niran a salakao ko Allah na da-a khisumbag iran kiran a maito bo, inonta na lagid o ikakawa iyan so dowal palad a lima niyan ko ig ka-an makasampai ko ngari iyan, na di

بِأَيْلٍ وَسَارِبٍ بِالنَّهَارِ ﴿١٠﴾

لَهُ، مَعْقَبَتٌ مِّنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمَنْ خَلْفِهِ
يَحْفَظُونَهُ، مِنْ أَمْرِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُغَيِّرُ
مَا يَقُومُ حَتَّىٰ يَبْدُلَهُ أَوْ مَا يَأْتِيهِمْ وَإِذَا
أَرَادَ اللَّهُ بِقَوْمٍ سُوءَ أَفْلا مَرَدٍّ لَهُ، وَمَا
لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَالٍ ﴿١١﴾

هُوَ الَّذِي يُرِيكُمْ الْبَرْقَ خَوْفًا
وَطَمَعًا وَيُنشِئُ السَّحَابَ
الثِّقَالَ ﴿١٢﴾

وَيَسِّحُ الرِّعْدَ بِحَمْدِهِ، وَالْمَلَائِكَةُ
مِنْ خِيفَتِهِ، وَيُرْسِلُ الصَّوَاعِقَ
فَيُصِيبُ بِهَا مَنْ يَشَاءُ وَهُمْ
يُحَدِّثُونَ فِي اللَّهِ وَهُوَ شَدِيدُ
الْمِحَالِ ﴿١٣﴾

لَهُ، دَعْوَةُ الْحَقِّ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ
لَا يَسْتَجِيبُونَ لَهُمْ بِشَيْءٍ إِلَّا كَبْسِطٍ لِّكَيْفِهِ
إِلَى الْمَاءِ لِيَبْلُغَ فَاهُ وَمَا هُوَ بِبَلِّغُهُ، وَمَا دَعَا
الْكَافِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ ﴿١٤﴾

ron phakasampai sukaniyan: Ka da ko Panguni o da Pamaratiyaya inonta na matatago sa ilang.

15. Na Pushojiod sa bagiyan o Allah so matatago ko manga Langit a go so Lopa sa onot a go tugul,- go (Pushojiod) so manga Along iran ko manga kapipita go so manga kagabi gabi.

16. Tharowangka: Antawa-a i khiruk ko manga Langit a go so Lopa? Tharowangka: A so Allah. Tharowangka: A ino niyo khowa-a so salakao Rukaniyan a manga Panarigan, a da-a Mipapa-ar iran a ruk o manga ginawa iran a gona a go morala? Tharowangka: Ba magishan so bota a go so puphakailai? Antawa-a ba magishan so manga lilibotung a go so maliwanag? Ba so Piyangumba-alan niran a manga Sakoto o Allah na Miyakapangadun siran sa lagid o Kiyapangadun o Allah, na miyakashasaropa-i kiran so manga Ka-adun? Tharowangka: A so Allah i Miyadun ko langowan taman: Go Sukaniyan so Isa Isa, a Phakaba-as.

17. Piyakatoron Niyan a pho-on ko Langit so ig, na tomiyoga so manga baogan, si-i ko diyangka iyan: Na miyaka-awid so dugan sa borabora a maliliyawao na pudon so Pukhatonag iran ko apoi a singanin sa Parahiyan, o di na Pagigimo, borabora a lagid iyan. Lagid

وَلِلَّهِ سَجْدٌ مِّنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
طَوْعًا وَكَرْهًا وَظَلَّلَهُمْ بِالْغَدُوِّ
وَالْأَصَالِ ﴿١٥﴾

قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ قُلِ اللَّهُ قُلْ
أَفَاتُخَذْتُمْ مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ لَا يَمْلِكُونَ
لِأَنفُسِهِمْ نَفْعًا وَلَا ضَرًّا قُلْ هَلْ يَسْتَوِي
الْأَعْمَى وَالْبَصِيرُ أَمْ هَلْ تَسْتَوِي
الظُّلُمَاتُ وَالنُّورُ أَمْ جَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ
خَلَقُوا كَخَلْقِهِ فَتَشَبَهَ الْخَلْقُ عَلَيْهِمْ قُلِ اللَّهُ
خَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ الْوَاحِدُ الْقَهْرُ ﴿١٦﴾

أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَسَالَتْ أَوْدِيَةٌ
بِقَدَرِهَا فَاحْتَمَلَ السَّيْلُ زَبَدًا رَابِيًا
وَمِمَّا يُوقِدُونَ عَلَيْهِ فِي النَّارِ ابْتِغَاءَ حِلْيَةٍ
أَوْ مَتَاعٍ زَبَدٌ مِثْلُهٗ ۚ كَذَٰلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ الْحَقَّ
وَالْبَاطِلَ فَأَمَّا الزَّبَدُ فَيَذْهَبُ جُفَاءً

aya a Kapuphayaga o Allah ko bunar a go so ribat. Na so puman so borabora na pukhailang a mibobowang; na so puman so Phakaompiya ko manga Manosiya na putharug ko Lopa. Lagid aya a Kapuphayaga o Allah ko manga ibarat.

18. Bagiyon o siran a tiyarima iran so (Katharo o) Kadnan niran so mapiya. Na siran noto a da iran tarima-a Sukaniyan,- na apiya pun Mata-an! a ruk iran so matatago ko Lopa langon, go babidun pun a lagid iyan, na iya-on niran noto sa ginawa iran (na di kiran matarima). Siran man na bagiyon niran so marata a itongan: Go darpa iran so Naraka Jahannam,- a mikharatara-ta a kaduna!

19. Ino so tao a bubunarun niyan a aya bo a Initoron Ruka a pho-on ko Kadnan Ka na so bunar, ba lagid o tao a sukaniyan na bota? Aya bo a Phakasaboton na so mangapapantas i akal;-

20. Siran na itotoman niran sa tarotop so diyandi o Allah, go di siran pundorat ko pasad;

21. Go siran na gi-i ran pakashompatun so ini Sogo o Allah a kapakashompata-on, go Somasangkop siran ko Kadnan niran, go Ipu-khaluk iran so marata a itongan;

وَأَمَّا مَا يَنْفَعُ النَّاسَ فَمَا كُنَّا مِنَ الْأَرْضِ
كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ ﴿١٧﴾

لِلَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمْ الْحُسْنَىٰ
وَالَّذِينَ لَمْ يَسْتَجِيبُوا لَهُ لَوْ أَنَّ
لَهُمْ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُ مَعَهُ،
لَاقْتَدُوا بِهِ ؕ أُولَٰئِكَ هُمُ السُّوءُ
الْحِسَابِ وَمَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ
الْمِهَادُ ﴿١٨﴾

﴿١٩﴾ أَفَمَنْ يَعْلَمُ أَنَّمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ الْحَقُّ
كَمَنْ هُوَ أَعْمَىٰ ۚ إِنَّمَا يَنْذُرُكُمُ الْأُولَٰئِكَ ﴿١٩﴾

الَّذِينَ يُؤْفُونَ بِعَهْدِ اللَّهِ ۖ وَلَا يَنْقُضُونَ
الْعَيْثَ ﴿٢٠﴾

وَالَّذِينَ يَصِلُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ ۚ أَنْ يُوصَلَ
وَيَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ وَيَخَافُونَ سُوءَ
الْحِسَابِ ﴿٢١﴾

22. Go siran na Miphantang siran, sa singanin ko Kasosawat o Kadnan niran; go ini Pamayandug iran so Sambayang; go miyamumugai siran ko inibugai Ami kiran sa masolun go mapayag; go iphagurun niran so mapiya ko marata: Siran man na bagiyen niran so Phakaton-dog a Ingud,-

وَالَّذِينَ صَبَرُوا ابْتِغَاءَ وَجْهِ رَبِّهِمْ وَأَقَامُوا
الصَّلَاةَ وَآتَوْا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا
وَعَلَانِيَةً وَيَدْرءُونَ بِالْحَسَنَةِ السَّيِّئَةِ
أُولَئِكَ لَهُمْ عُقْبَى الدَّارِ ﴿٢٢﴾

23. Manga Sorga a tatap: A Phamakasolud siran non, go so tao a Miyaratiyaya a pud ko manga lokus iran, go so manga Karoma iran, go so manga Mori ran a tao: Na so manga Malaikat na Puphamanolud kiran ko oman i isa pinto:

جَنَّتْ عَدْنٌ يَدْخُلُونَهَا وَمَنْ صَلَحَ مِنْ آبَائِهِمْ
وَأَزْوَاجِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ وَالْمَلَائِكَةُ يَدْخُلُونَ
عَلَيْهِمْ مِنْ كُلِّ بَابٍ ﴿٢٣﴾

24. (Gi-i ran Tharo-on a:) Kali-lintad a si-i Rukano sabap ko Kiyaphantang Iyo! Na Miyakapiyapiya so miyakatondog a Ingud (a bagiyen niyo)!

سَلَّمَ عَلَيْكُمْ بِمَا صَبَرْتُمْ فَنِعْمَ عُقْبَى
الدَّارِ ﴿٢٤﴾

25. Na siran noto a Puphamarungkasun niran so diyandi o Allah, ko oriyan o kiyatanto niyan, go Puthupudun niran so ini Sogo o Allah, a kapakashompata-on, go Puphaminasa siran ko Lopa;- Na siran man na ruk iran so morka; go ruk iran so Mikharatarata a Ingud!

وَالَّذِينَ يَنْقُضُونَ عَهْدَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مِيثَاقِهِ
يَقْطَعُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ يُوصَلَ
وَيُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ أُولَئِكَ لَهُمُ اللَّعْنَةُ
وَهُمْ سُوءُ الدَّارِ ﴿٢٥﴾

26. So Allah na puphakaLOWAGUN niyan so Riskhi ko tao a kabaya Iyan, go phakasimpitun niyan. Na miyababaya siran sabap ko Kaoyagoyag ko doniya: A da

اللَّهُ يَسْطُرُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ وَفَرِحُوا
بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا فِي الْآخِرَةِ
إِلَّا لَمْتَعٌ ﴿٢٦﴾

ko Kaoyagoyag ko doniya ko khi-phapantagun Niyan ko Akhirat in-onta na matag sagad a kapipiya ginawa.

27. Na gi- Tharo-on o siran a da Pamaratiyaya: A ino a da-a Initor-on non a Tanda a pho-on ko Kadnan Niyan? Tharowangka (Ya Muhammad): A Mata-an! A so Allah na ndadagun Niyan so tao a kabaya Iyan; go Punggonana-on Niyan si-i Rukaniyan so tao a Somiyangoron,-

28. Siran na Miyamaratiyaya, go thatana so manga poso iran sabap ko Tadum ko Allah: Tanodan ka sabap ko Tadum ko Allah a katha-tana o manga poso.

29. So siran a Miyamaratiyaya go Pinggalubuk iran so manga pipiya, na kapakadaya a bagiyan niran, go mapiya a khandodan.

30. Lagid man noto a Kiyasogo Ami Ruka (Ya Muhammad) si-i ko pagtao a Sabunar a adun a miya-ipos ko miya-ona an niran a manga pagtao; ka-an Ka kiran Kapuphangadi-i so ini Ilaham Ami Ruka; ko Kao-ongkira iran ko (Allah a) Masalinggagao! Tharowangka: A Sukaniyan so Kadnan Ko! Da-a Tohan a salakao Rukaniyan! Sukaniyan i Siyarigan Ko, go Sukaniyan i Khandodan Ko!

وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ آيَةٌ
مِّن رَّبِّهِ قُلْ إِنَّ اللَّهَ يُضِلُّ مَن يَشَاءُ
وَيَهْدِي إِلَيْهِ مَن أَنَابَ ﴿٢٧﴾

الَّذِينَ آمَنُوا وَنَطَمِنُ قُلُوبُهُمْ بِذِكْرِ اللَّهِ
أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ ﴿٢٨﴾

الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
طُوبَى لَهُمْ وَحَسَنَ مَّآبٍ ﴿٢٩﴾

كَذَلِكَ أَرْسَلْنَاكَ فِي أُمَّةٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ
قَبْلِهَا أُمَمٌ لِّتَتْلُوَ عَلَيْهِمُ الَّذِي أَوْحَيْنَا
إِلَيْكَ وَهُمْ يَكْفُرُونَ بِالرَّحْمَنِ قُلْ هُوَ
رَبِّي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ
وَإِلَيْهِ مَتَابٍ ﴿٣٠﴾

31. Na opama ka Mata-an! A adun a Puphangadi-an a miyapakalalakao sa sabap Rukaniyan so manga Palao, o di na miyabunsad sa sabap Rukaniyan so Lopa, o di na Minimbitiyara-i sa sabap Rukaniyan so miyamatai, (na Misabap sa Qur-an naya!) Kuna, ka Kapa-ar o Allah so Pukhasowa sa kalangolan-gowan niyan! Ba di katawi o siran a Miyamaratiyaya a o Kabaya o Allah, na Mata-an a Khatoro Iyan so manga Manosiya langon? Na da-paruphai o siran a da Pamaratiyaya sa kapukhasogat iran a tiyoba, sabap ko Pinggolaola iran, o di na Makadarpa Ka ko marani ko darpa iran, taman sa makatalingoma so diyandi o Allah; Mata-an! A so Allah na di Pundorat ko diyandi.

32. Na Sabunsabunar a adun a Piyamagompat a manga Sogo ko Miya-ona an Ka: Na Piyakadamai Akun so siran a da Pamaratiyaya, oriyaniyan na siniksa Akun siran: Na antona-a i Miyambutad o siksa Akun (kiran)!

33. Ino so sukaniyan a Tomotonggo ko oman i Baraniyawa ko Pinggalubuk iyan (ba lagid o salakao rukaniyan)? Na mimba-al siran sa manga Sakoto o Allah. Tharowangka: A Pamuthowa niyo siran! Ba adun a Maphanathol iyo Rukaniyan a di Niyan katawan ko Lopa, antawa-a ba si-i bo ko kapapayag o Katharo? Kuna! Ka Pipharasan ko

وَلَوْ أَنَّ قُرْءَانَ سُيِّرَتْ بِهِ الْجِبَالُ
 أَوْ قُطِعَتْ بِهِ الْأَرْضُ أَوْ كَلِمَ بِهِ الْمَوْتَىٰ
 بَلْ لِلَّهِ الْأَمْرُ جَمِيعًا ۗ أَلَمْ يَأْتِ
 الَّذِينَ آمَنُوا أَنْ لَوْ يَشَاءُ اللَّهُ لَهْدَى
 النَّاسَ جَمِيعًا وَلَا يَزَالُ الَّذِينَ كَفَرُوا
 تُصِيبُهُم بِمَا صَنَعُوا قَارِعَةٌ أَوْ تَحُلُّ قَرِيبًا
 مِّن دَارِهِمْ حَتَّىٰ يَأْتِيَ وَعْدَ اللَّهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ
 لَا يَخْلِفُ الْمِعَادَ ﴿٣١﴾

وَلَقَدْ أَسْتَهْزِئُ بِرُسُلٍ مِّن قَبْلِكَ فَأَمَلَيْتُ
 لِلَّذِينَ كَفَرُوا ثُمَّ أَخَذْتَهُمْ فَكَيْفَ
 كَانَ عِقَابِ ﴿٣٢﴾

أَفَمَن هُوَ قَائِمٌ عَلَىٰ كُلِّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ
 وَجَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ قُلُوبًا سَمُّوهُمْ أَمْ
 تَنبِتُونَهُ ۚ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِي الْأَرْضِ أَمْ
 يَظَاهِرُ مِن الْقَوْلِ بَل رَّزِينَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا
 مَكْرَهُمْ وَصَدُّوا عَنِ السَّبِيلِ ۚ وَمَن
 يُضِلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِن هَادٍ ﴿٣٣﴾

siran a da Pamaratiyaya so antangan niran a marata, go piyakasilai siran ko lalan (a ontol). Na sadun sa dadagun o Allah, na da dun a Manggonana-o ron.

34. Adun a bagiyang niran a siksa-ko Kaoyagoyag ko doniya, na matatangkud a so siksa ko Akhirat na lawanon sa karugun: Na da dun a bagiyang niran a makarun ko (siksa o Allah).

35. Aya ropa-an o Sorga a so ini diyandi ko Miyamananggila!- Na Puphamangondas ko kababa-an niyan so manga Lawasaig: So Pangu-nungkun non na tatap a go so along iyan: Giyoto man i darpa o siran a Miyamananggila; na aya darpa o da Pamaratiyaya na so Naraka.

36. Na so siran a inibugai Ami kiran so Kitab na Pukhababaya-an niran so Initoron Ruka: Na adun a pud ko pishagorompong a tao a o Ongkirun niyan so saba-adon. Tharowangka (Ya Muhammad): A aya bo a ni Sogo Rakun na so Kasimba-a Ko ko Allah, go di Ko Pakisakotowan Sukaniyan. Sukaniyan i Ipuhanolon Nakun, go si Rukaniyan so Khandodan Nakun.

37. Na lagid man noto a Kinitoronun Nami (ko Qur-an), a Kokoman a basa Arab. na Ibut o Onotingka so manga kabaya iran a ribat ko oriyang o Kiyapakatalingo-

لَهُمْ عَذَابٌ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَعَذَابٌ
الْآخِرَةُ أَشَقُّ وَمَا لَهُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ
وَاقٍ ﴿٣٤﴾

﴿٣٥﴾ مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وَعَدَ الْمُتَّقُونَ
تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ أَكْثَرُ دَائِمًا
وَوَظَلُّهَا تِلْكَ عُقْبَى الَّذِينَ اتَّقَوْا
وَعُقْبَى الْكَافِرِينَ النَّارُ ﴿٣٥﴾

وَالَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَفْرَحُونَ
بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمِنَ الْأَحْزَابِ مَنْ
يُنْكِرُ بَعْضَهُ قُلْ إِنَّمَا أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ اللَّهَ
وَلَا أُشْرِكُ بِهِ إِلَهًا إِلَيْهِ أَدْعُوا وَإِلَيْهِ
مَقَابِلُ ﴿٣٦﴾

وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَاهُ حُكْمًا عَرَبِيًّا وَلِيُنَبِّئَ
أَتَّبَعْتَ أَهْوَاءَهُمْ بَعْدَ مَا جَاءَكَ مِنَ
الْعِلْمِ مَا لَكَ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ

ma Ruka o Kata-o, na da dun a Kapanarigan Ka go da-a Makalinding Ruka ko (siksa o) Allah.

38. Na Sabunsabunar a Somiyogo Kami sa manga Sogo ko miyaona an Ka (Ya Muhammad), go singgayan Nami siran sa manga Karoma go manga Moriyatao: Na da Mapatot ko Sogo o ba adun a Mitalingoma Niyan a Tanda o di sabap sa idin o Allah. Oman i talik na adun a Kitab iyan.

39. Puphonasun o Allah so kabaya Iyan: Go Pakathatakna-an Niyan (so kabaya Iyan), ka si-i Rukaniyan so Tomadung o Kitab.

40. Na o Paki-ila-in Nami Ruka so saba-ad ko idi diyandi Ami kiran (a siksa), o di na Tanganun Nami Suka,- na aya bo a Paliyogat Ruka na so Kapamakasampai (o Sogowan Ruka): Na si-i Rukami so itongan.

41. Ba iran da mailai a Mata-an! A Sukami na pushangorun Nami so Lopa na pukhorangan Nami so manga kilid iyan? Na so Allah i Pukhokom, da-a phakarun ko Kokoman Niyan: Go Sukaniyan i maga-an i itongan.

42. Na Sabunar a miyagantangan sa marata so siran a miyaona an niran; na Kapa-ar o Allah so antangan sa kalangolangowan niyan. Ka-

وَلَا وَاقِبِ ﴿٣٧﴾

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا مِنْ قَبْلِكَ وَجَعَلْنَا لَهُمْ أَزْوَاجًا وَذُرِّيَّةً وَمَا كَانَ لِرَسُولٍ أَنْ يَأْتِيَ بِبَيِّنَاتٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ لِكُلِّ أَجَلٍ

كِتَابٍ ﴿٣٨﴾

يَمْحُو اللَّهُ مَا يَشَاءُ وَيُثَبِّتُ وَعِنْدَهُ أُمُّ الْكِتَابِ ﴿٣٩﴾

وَإِنْ مَا نُرِيَنَّكَ بَعْضَ الَّذِي نَعِدُهُمْ أَوْ تَوَفَّيْنَاكَ فَأِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلْغُ وَعَلَيْنَا الْحِسَابُ ﴿٤٠﴾

أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا نَأْتِي الْأَرْضَ نَنْقُصُهَا مِنْ أَطْرَافِهَا وَاللَّهُ يَحْكُمُ لَا مُعَقِّبَ لِحُكْمِهِ وَهُوَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿٤١﴾

وَقَدْ مَكَرَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَلِلَّهِ الْمَكْرُ جَمِيعًا يَعْلَمُ مَا تَكْسِبُ كُلُّ نَفْسٍ

tawan Niyan so pukhasokat o oman i Baraniyawa: Na khatokawan ndun o da Pamaratiyaya o antawa-a i Khibagiyan ko phakatondog a Ingud.

43. Na gi-i Tharo-on o siran a da Pamaratiyaya: A kuna a ba Ka Siyogo. Tharowangka (Ya Muhammad): A Kiyasana-an ndun so Allah a saksi Rakun a go si-i rukano, go so tao a adun a Kata-o niyan ko Kitab.

Surah Ibrahim-14

Si-i ko ngaran o Allah, a Masalinggagao, a Makalimo-on.

1. Alif Lam Ra. So Allah i Mata-o ko paka-a antapan Niyan non. (Giyangkai a Qur-an) na Kitab a Initoron Ami Ruka (Ya Muhammad), ka-an Ka mapaka-awa so manga Manosiya pho-on ko manga lilibotung sa mawit ko Maliwanag-sabap sa idin o Kadnan niran-si-i ko okit o Allah a Mabagur a Puphodin!-

2. A so Allah, a so ruk Iyan so shisi-i ko manga Langit a go so shisi-i ko Lopa! Na so kabinasa na bagiyan o da Pamaratiyaya a pud ko siksa a sangat!-

3. Siran na matotomo iran so Kaoyagoyag ko doniya a di so

وَسِعِلْمُهُ الْكُفْرَ لَمَنْ عَقِيَ الدَّارِ ﴿٤٣﴾

وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَسْتَ مُرْسَلًا قُلْ كَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَمَنْ عِنْدَهُ عِلْمُ الْكِتَابِ ﴿٤٣﴾

سُورَةُ اِبْرَاهِيْمَ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

الرَّكَتَدُ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ لِتُخْرِجَ النَّاسَ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ بِإِذْنِ رَبِّهِمْ إِلَى صِرَاطٍ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ ﴿١﴾

اللّٰهُ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ وَوَيْلٌ لِّلْكَٰفِرِيْنَ مِنْ عَذَابٍ شَدِيْدٍ ﴿٢﴾

الَّذِيْنَ يَسْتَحِبُّونَ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا

Akhirat, go Puphangalang siran ko lalan o Allah go puphuloloba-an niran non a kabukhog iyan: Na siran man i matatago ko kadadag a mawatan.

4. Na da-a Siyogo Ami a Sogo a ba di si-i ko basa o pagtao Niyan, ka-an Niyan kiran mapayag (so Sogowan). Na ndadagun o Allah so tao a kabaya Iyan, go punggonana-o Niyan so tao a kabaya Iyan: Go Sukaniyan i Mabagur, a Maongangun.

5. Na Sabunsabunar a Siyogo Ami so Musa rakhus o manga Tanda Ami, (sa Pitharo Ami): A pakawa Angka so Pagtaongka ph-on ko manga Lilibotung sa mawit ko Maliwanag, go Pakitadumingka kiran so manga Limo o Allah. Mata-an! A adun a matatago ro-o man a titho a manga Tanda ko oman i Mapantang,- a Mananalamat.

6. Na gowani na Pitharo o Musa ko pagtao Niyan: A Tadumi niyo so Limo rukano o Allah gowani ko sabutun kano Niyan ko pagtao o Pir-aon: A irarasai ran rukano so marata a siksa, go Puphanombali-in niran so manga Wata iyo a manga Mama, na phulamba-an niran so manga Babai rukano: Na adun a matatago ro-o man a tiyoba a ph-on ko Kadnan niyo a lubi a Mala.

عَلَى الْآخِرَةِ وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ
اللَّهِ وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا أُولَئِكَ فِي ضَلَالٍ
بَعِيدٍ ﴿٢﴾

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ رَسُولٍ إِلَّا بِلِسَانِ
قَوْمِهِ لِيُبَيِّنَ لَهُمْ فَيُضِلَّ اللَّهُ
مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ
وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٣﴾

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَى بِآيَاتِنَا
أَنْ أَخْرِجْ قَوْمَكَ مِنَ
الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَذَكَرَهُمْ
بِآيَاتِنَا اللَّهُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ
لِكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ﴿٤﴾

وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ أَذْكُرُوا
نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ أَنْجَاكُمْ
مِنْ آلِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُوءَ
الْعَذَابِ وَيَدْعُوكُمْ أَبْنَاءَ كُفْرٍ
وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ
وَفِي ذَلِكَ لَكُمْ بَلَاءٌ مِّنْ رَبِّكُمْ
عَظِيمٌ ﴿٥﴾

7. Na gowani na Piyakalangkap o Kadnan niyo: A Mata-an a o Panalamat kano, na pagomanan Ko rukano dun (so Limo Akun); go Mata-an a o Ongkir kano, na Mata-an! A so siksa Akun na tanto a marugun.

وَإِذْ تَأَذَّنَ رَبُّكُمْ لَئِن شَكَرْتُمْ
لَأَزِيدَنَّكُمْ وَلَئِن كَفَرْتُمْ إِنَّ
عَذَابِي لَشَدِيدٌ ﴿٧﴾

8. Na Pitharo o Musa: A o Ongkir kano sukano a go so tao a matatago ko Lopa langon,- na Mata-an! A so Allah na da dun a Mapukhuno Niyan, a Khiruk ko Podi.

وَقَالَ مُوسَىٰ إِنَّ تَكْفُرًا أَنْتُمْ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ
جَمِيعًا فَإِنَّ اللَّهَ لَغَنِيٌّ حَمِيدٌ ﴿٨﴾

9. Ba rukano da Makatalingoma so Totholan ko siran a Miya-ona an niyo?- So pagtao Nuh, go so Ad, go so Samood, go so siran a miya-oriyen niran? Da-a Mata-o kiran a inonta so Allah. Miyakaoma kiran so manga Sogo kiran rakhus o manga rarayag a Karina; na piyangu-khub iran so manga lima iran, si-i ko manga ngari iran (sa otug), go Pitharo iran: A Mata-an! A sukami na Inongkir ami so ini Sogo Rukano to, go Mata-an!! A sukami na titho a shasangka kami ko Ipundolon Niyo rukami oto sa mapayag a kashangka.

الْعَرَبَاتِ كُمْ نَبُؤُا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ
قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ وَثَمُودَ وَالَّذِينَ
مِنْ بَعْدِهِمْ لَا يَعْلَمُهُمْ إِلَّا اللَّهُ جَاءَتْهُمْ
رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَرَدُّوا أَيْدِيَهُمْ
فِي أَفْوَاهِهِمْ وَقَالُوا إِنَّا كَفَرْنَا مِمَّا
أُرْسِلْتُمْ بِهِء وَإِنَّا لَفِي شَكِّ مِمَّا
تَدْعُونَنَا إِلَيْهِ مُرِيبٌ ﴿٩﴾

10. Pitharo o manga Sogo kiran: A ba adun a sangka ko makapantag ko Allah, a Miyadun ko manga Langit a go so Lopa? Puthawagun kano Niyan, ka-an Niyan rukano mapakada so manga dosa niyo, go pakalalanatun kano Niyan taman

﴿١٠﴾ قَالَتْ رُسُلُهُمْ أَفِ اللَّهِ شَكٌّ
فَطِيرِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يَدْعُوكُمْ
لِيَغْفِرَ لَكُمْ مِنْ ذُنُوبِكُمْ
وَيُؤَخِّرَكُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ

ko ta-alik a mapupunto! Pitharo iran: A kuna a ba Kano di Mano-siya a lagid ami! Khabaya-an Niyo a ka-alangan kami Niyo ko Pushimba-an o manga lokus ami: Na witi kami niyo sa katantowan, a mapayag.

11. Pitharo kiran o manga Sogo kiran: A kuna a ba Kami di Mano-siya a lagid iyo, na ogaid na so Allah na Pumbugan Niyan sa Limo so tao a kabaya Iyan ko manga Oripun Niyan. Na di Rukami patot o ba adun a mawit Ami rukano a katantowan inonta o sabap ko idin o Allah. Na so bo so Allah i Sarigi o Miyamaratiyaya.

12. Na andamanaya idi Ami Kasarigi ko Allah? A Sabunar a Tiyoro Kami Niyan ko manga lalan Nami; na Mata-an a Puphantang Kami dun ko Kiyapamakasaki niyo Rukami. Na so bo so Allah i Sarigi o Khisasarig.

13. Na Pitharo o siran a da Pamaratiyaya ko manga Sogo kiran: Mata-an a paka-awa-an nami Sukanodun ko Lopa ami, o di na Mata-an a makakasoi Kano dun ko okit Tano. Na Ini-ilaham Kiran o Kadan Niran: A mbina-sa-an Nami dun so manga Darowaka!

14. Go Pakaphagingudun Nami sukano dun ko Lopa ko oriyanniran. Giyoto man na ruk o tao a

مُسَمَّىٰ قَالُوا إِن أَنْتُمْ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا
تُرِيدُونَ أَنْ تَصُدُّونَا عَمَّا كَانَتْ يَعْبُدُ
ءَابَاؤُنَا فَآتُونَا سُلْطٰنِينَ مُبِينِينَ ﴿١٠﴾

قَالَتْ لَهُمْ رُسُلُهُمْ إِنْ نَحْنُ إِلَّا بَشَرٌ
مِّثْلُكُمْ وَلٰكِنَّ اللَّهَ يَمُنُّ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ
مِنْ عِبَادِهِ ۗ وَمَا كُنَّا لِنَأْتِيَكُمْ
بِسُلْطٰنِينَ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَعَلَىٰ اللَّهِ
فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١١﴾

وَمَا لَنَا أَلَّا نَتَوَكَّلَ عَلَى اللَّهِ وَقَدْ
هَدَيْتَنَا سُبُلَنَا ۗ وَلَنْصِبرَنَّ عَلَىٰ مَا
ءَادَيْتُمُونَا وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ
الْمُتَوَكِّلُونَ ﴿١٢﴾

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا الرُّسُلِهِمْ
لَنْ نُخْرِجَنَّكُمْ مِنْ أَرْضِنَا أَوْ
لَتَعُودُنَّ فِي مِلَّتِنَا فَأَوْحَىٰ إِلَيْهِمْ
رُوحُهُمْ لَنْهَلِكَنَّ الظَّالِمِينَ ﴿١٣﴾

وَلَسْكَنَنَّكُمْ الْأَرْضَ مِنْ بَعْدِهِمْ
ذَٰلِكَ لِمَنْ خَافَ مَقَامِي وَخَافَ

inikaluk iyan so kapakatindug iyan ko Hadapan Ko,- go inikaluk iyan so siksa Akun.

15. Na Miyanguni Siran sa ta-bang (ko Allah), na miyalogi so oman i takabor a somosorang (ko bunar).

16. Si-i ko khabolosan niyan so Naraka Jahannam, go phakaino-mun ko ig a dana:

17. Phulikuganon, go marugun a kaphulinowaniyan non Go Pupha-katalingoma-on so kapatai pho-on ko oman i darpa, a di bo phatai sukaniyan: Go si-i ko khabolosan niyan so siksa a mitataralo.

18. Aya ibarat o siran a da Pamaratiyaya ko Kadnan niran na so manga Amal iran na lagid o ombi, a inibayog sukaniyan o ndo ko Alongan kapananagompot iyan: Da-a khasakum iran ko Pinggalubuk iran a maito bo: Giyoto man na sukaniyan i kadadag a miyakawatawatan.

19. Bangka di katawi a Mata-an! A so Allah i Miyadun ko manga Langit a go so Lopa si-i ko bunar? O kabaya Iyan, na khailang kano Niyan, go phakasambi sa Ka-adun a bago,

20. Na kuna a ba oto marugun ko Allah.

وَعِيدٍ ١٤

وَأَسْتَفْتَحُوا وَحَابَ كُلِّ جَبَّارٍ

عِنْدِي ١٥

مِنْ وَرَائِهِ جَهَنَّمَ وَيُسْقَى مِنْ مَاءٍ

صَدِيدٍ ١٦

يَتَجَرَّعُهُ وَلَا يَكَادُ يُسِغُهُ،

وَيَأْتِيهِ الْمَوْتُ مِنْ كُلِّ مَكَانٍ

وَمَا هُوَ بِمَيِّتٍ وَمِنْ وَرَائِهِ

عَذَابٌ عَلِيمٌ ١٧

مَثَلُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ

أَعْمَلُهُمْ كَرَمَادٍ اشْتَدَّتْ بِهِ الرِّيحُ فِي

يَوْمٍ عَاصِفٍ لَا يَقْدِرُونَ مِمَّا كَسَبُوا

عَلَى شَيْءٍ ذَلِكَ هُوَ الضَّلَالُ

الْبَعِيدُ ١٨

الَّتِي تَرَأَتْ اللَّهَ خَلَقَ السَّمَوَاتِ

وَالْأَرْضِ بِالْحَقِّ إِنْ يَشَأْ يُذْهِبْكُمْ

وَيَأْتِي بِخَلْقٍ جَدِيدٍ ١٩

وَمَا ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ بِعَزِيزٍ ٢٠

21. Na mabayar siran ko Allah langon: Na Tharo-on o manga lolobai ko siran a Miyamanakabor: A Mata-an! A sukami na miyabaloi kami a Puphangongonotan rukano; na una sukano khalinding kami niyo ko siksa o Allah sa maito bo? Tharo-on niran: A o Tiyoro kami o Allah, na Miyatoro ami sukano dun: Magishan rukutano o ino mi-khaminan tano, antawa-a ba tano dun Miphantang: Ka da bo a Kapagapasan tano.

22. Na Tharo-on o Shaitan amai ka mapasad so Kokoman: A Mata-an! a so Allah na inidiyandi Iyan rukano so diyandi a bunar: Na inidiyandi akun rukano (so ribat), na diyorat akun sukano. Na da-a miyabaloi a kapa-ar akun rukano ogaid na giyogo akun sukano, na Inonotan nako niyo: Na di ako niyo Phanunditi, na aya Panunditi niyo na so manga ginawa niyo. Diyakun sukano khatabangan, go di ako niyo khatabangan. Mata-an! A sakun na Inongkir akun so Kinisakoto niyo rakun (ko Allah) gowani. Mata-an! A so manga Darowaqa na adun a bagiyar niran a siksa a malipudus.

23. Na pakasoludun so siran a Miyamaratiyaya go Pinggalubuk iran so manga pipiya ko manga Sorga a Puphamangondas ko kaba-ba-an Niyan so manga lawasaig-makakakal siran ro-o sabap ko idin

وَبَرَزُوا لِلَّهِ جَمِيعًا فَقَالَ الضُّعَفَاءُ لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا كُنَّا لَكُمْ تَبَعًا فَهَلْ أَنْتُمْ مُعْتَنُونَ عَلَيْنَا مِنْ عَذَابِ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ قَالُوا لَوْ هَدَّ سَبِيلَنَا لَوْ لَهْدَيْتُمْ كُمْ سُوءَ عَلَيْنَا أَجْرًا عَلَيْنَا أَمْ صَبْرًا مَا لَنَا مِنَ مَحِيصٍ ﴿١١﴾

وَقَالَ الشَّيْطَانُ لِمَ أَقْبَضُ إِلَيْنَا الْآيَاتِ اللَّهِ وَعَدَّكُمْ وَعَدَّ الْحَقُّ وَوَعَدْتُكُمْ فَأَخْلَفْتُكُمْ وَمَا كَانَ لِي عَلَيْكُمْ مِنْ سُلْطَانٍ إِلَّا أَنْ دَعَوْتُكُمْ فَاسْتَجَبْتُمْ لِي فَلَا تُلْمُواوِي وَلَوْ مَوَّأَ أَنْفُسَكُمْ مَا أَنَا بِمُصْرِخِكُمْ وَمَا أَنْتُمْ بِمُصْرِخِي إِيَّايَ كَفَرْتُمْ بِمَا أَشْرَكْتُمُونِ مِنْ قَبْلِ إِنَّ الظَّالِمِينَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٢٢﴾

وَأَدْخِلِ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ يَحْتَسِبُ فِيهَا سَلَامٌ ﴿٢٣﴾

o Kadnan niran. Aya gi-i ran ro-o Ikhokormata: Na Salaam!

24. Bangka di katawi o andamanya i Kiyamba-al o Allah sa ibarat?- Katharo a mapiya lagid o kayo a mapiya, a so itado niyan na thatakna, na so sapak iyan na shisi-i ko kawang,-

25. Pukhibugai niyan so Onga Niyam ko oman i masa, sabap sa Sogowan o Kadnan Niyam. Na Phagumba-alan o Allah so manga ibarat ko manga Manosiya, ka-an siran Puhakatanod.

26. Na aya ibarat o Katharo a marata na lagid o kayo a marata: A miya-andot ko liyawao o Lopa: A da-a thatakna-an niyan.

27. Pakathatakna-an o Allah ko siran a Miyamaratiyaya so Katharo atathana (so Laa-ilaaha illallaah), si-i ko Kaoyagoyag ko doniya go si-i ko Akhirat; go ndadagun o Allah so manga Darowaka: Na Punggolao-la-an o Allah so kabaya Iyan.

28. Bangka da katokawi so siran a pishambi-iran so Limo o Allah sa kada-a Tadum. Na Piyakapagingud iran so pagtao wiran ko Ingud a binasa;

29. A so Naraka Jahannam? a phakasolud siran non,- na miyakaratarata a Phagingudan!

أَلَمْ تَرَ كَيْفَ ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا كَلِمَةً طَيِّبَةً كَشَجَرَةٍ طَيِّبَةٍ أَصْلُهَا ثَابِتٌ وَفَرْعُهَا فِي السَّمَاءِ ﴿٢٤﴾

تَوَاتُرًا أَكْلَهَا كُلِّ حِينٍ يَأْتِي رَبَّهَا وَيُضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٢٥﴾

وَمَثَلُ كَلِمَةٍ خَبِيثَةٍ كَشَجَرَةٍ خَبِيثَةٍ اجْتُثَّتْ مِنْ فَوْقِ الْأَرْضِ مَا لَهَا مِنْ قَرَارٍ ﴿٢٦﴾

يُشِيتُ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا بِالْقَوْلِ الثَّابِتِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ وَيُضِلُّ اللَّهُ الظَّالِمِينَ وَيَفْعَلُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ ﴿٢٧﴾

﴿٢٨﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ بَدَلُوا نِعْمَتَ اللَّهِ كَفْرًا وَأَحَلُّوا قَوْمَهُمْ دَارَ الْبَوَارِ ﴿٢٨﴾

جَهَنَّمَ يَصَلُّونَهَا وَبَسَّ الْقُرَارِ ﴿٢٩﴾

30. Na miyangumba-al siran sa manga Sakoto o Allah, ka-an niran Madadag (so manga Manosiya) pho-on ko lalan o Allah! Tharowangka: A shonor kano dun! Ka Mata-an! A aya khabolosan niyo na so Naraka!

وَجَعَلُوا لِلَّهِ أُنْدَادًا لِيُضِلُّوا عَنْ سَبِيلِهِ
قُلْ تَمَتَّعُوا فَإِنَّ مَصِيرَكُمْ
إِلَى النَّارِ ﴿٣٠﴾

31. Tharowangka ko manga Oripun Ko a Miyamaratiyaya: A Puthindugun niran so Sambayang, go puphamumugai siran ko ini bugai Ami Kiran, sa masolun a go mapayag, ko da pun kapakatalingoma o Alongan a da-a kaphapasa-iron go da-a kambobolay oka-on (a phakabugai a gona).

قُلْ لِعِبَادِيَ الَّذِينَ ءَامَنُوا يُقِيمُوا الصَّلَاةَ
وَيُنْفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً
مِن قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا يَبِيعُ فِيهِ
وَلَا خِلَالٌ ﴿٣١﴾

32. So Allah so Miyadun ko manga Langit a go so Lopa, go Piyakatoron Niyan a pho-on ko kawang so ig, na mini-sabap on a kiyapakagumawa Niyan ko manga Onga a Pagupur rukano; go inipagadil Iyan rukano so manga Kapal, ka-adun puphamakakutas ko Kalodan sabap ko Sogowan Niyan; go inipagadil Iyan rukano so manga lawasaig (ka-an niyo gi-i kanggonai):

اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ
وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ
بِهِ مِنَ الشَّجَرَاتِ رِزْقًا لَكُمْ وَسَخَّرَ
لَكُمْ الْفُلْكَ لِتَجْرِيَ فِي الْبَحْرِ بِأَمْرِهِ
وَسَخَّرَ لَكُمْ الَّأَنْهَارَ ﴿٣٢﴾

33. Go inipagadil Iyan rukano so Alongan a go so Olan, a tatap a dow a oto ko okit iran; go inipagadil Iyan rukano so gagawi-i a go so daondao (ka-an niyo gi-i kanggonai):

وَسَخَّرَ لَكُمْ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ دَائِبَيْنِ
وَسَخَّرَ لَكُمْ الَّيْلَ وَالنَّهَارَ ﴿٣٣﴾

34. Go bigan kano Niyan ko oman i Piyanguni niyo Rukaniyan. Na o pagitonga niyo so Limo o Allah, na di niyo dun maitong. Mata-an! A so Manosiya (a da Paratiyaya) na titho a Darowaka, a da-a Tadum iyan.

وَأَتَاكُمْ مِنْ كُلِّ مَآسَاءٍ مُمْسِقًا
وَإِنْ تَعَدُّوا نِعْمَتَ اللَّهِ لَا تَحْصُوهَا
إِنَّ الْإِنْسَانَ لَظَلُومٌ
كَفَّارٌ ﴿٣٤﴾

35. Na gowani na Pitharo o Ibrahim: Kadnan Ko! Baloyangka a ungkai a Ingud (a Makkah) a Panarigan: Go pakawatana Kongka a go so manga Moriyatao Akun ko Kapakasimba Mi ko manga Barahala.

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ اجْعَلْ هَذَا
الْبَلَدَ آمِنًا وَاجْنُبْنِي وَبَنِيَّ
أَنْ نَعْبُدَ الْأَصْنَامَ ﴿٣٥﴾

36. Kadnan Ko! Mata-an! A siran na Miyakadadag siran sa mada-kul ko manga Manosiya; na sa dun sa Monot Rakun na Mata-an! A sukaniyan na pud Akun, na sa dun sa somorang Rakun,- na Mata-an! a Suka i Manapi, a Makalimo-on.

رَبِّ إِنَّهُمْ أَضَلُّوا كَثِيرًا مِنْ النَّاسِ
فَمَنْ تَبِعْنِي فَإِنَّهُ مِنِّي وَمَنْ عَصَانِي
فَإِنَّكَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٣٦﴾

37. Kadnan Nami! Mata-an! A Sakun na Piyakapagingud Akun so saba-ad ko manga Moriyatao Akun ko Balintad (sa Makkah) a di Kapumbasokan, a marani ko Walaingka a Pagadatan; Kadnan Nami! Ka-a Niran Mipamayandug so Sambayang: Na Baloyangka so manga poso o saba-ad ko manga Manosiya a magawi kiran, go Riskhi Ingka siran ko manga Onga: ka-an siran Makapanalamat.

رَبَّنَا إِنِّي أَسْكَنْتُ مِنْ ذُرِّيَّتِي بُوَادٍ غَيْرِ
ذِي زَرْعٍ عِنْدَ بَيْتِكَ الْمُحَرَّمِ رَبَّنَا
لِيُقِيمُوا الصَّلَاةَ فَاجْعَلْ أَفْعِدَةً مِنَ
النَّاسِ تَهْوِي إِلَيْهِمْ وَارْزُقْهُمْ مِنَ
الشَّمْرَاتِ لَعَلَّهُمْ يَشْكُرُونَ ﴿٣٧﴾

38. Kadnan Nami! Mata-an! A Suka na katawan Ka so isosolun

رَبَّنَا إِنَّكَ تَعْلَمُ مَا نُخْفِي وَمَا نُعْلِنُ

Nami go so ipapayag Ami: Na da-a makaphagma ko Allah a maito bo si-i ko Lopa, go da-a (Makaphagma-on) si-i ko Langit.

39. So Podi na ruk o Allah, a so inibugai Niyan Rakun si-i ko kiyalokus Akun so Ismail go so Ishaq: Mata-an! A so Kadnan Ko i titho a Puphakanug ko Panguni!

40. Kadnan Ko! Baloya Kongka a Puphamayandug ko Sambayang, go so saba-ad ko manga Moriyatao Akun, Kadnan Nami! Go Tarimaangka so Panguni Akun.

41. Kadnan Nami! Napi-i Yakongka, go so mbala a Lokus Akun, go so Miyamaratiyaya, ko Alongan a kapakatindug o itongan!

42. Na Dingka dun Tharima-a i ba di mai-inungka o Allah so gi-ninggolaola-an o manga Darowaka. Aya bo a kapakalalanata Niyan kiran na taman mbo. ko Alongan a Khasambolayangan so manga kailai,-

43. Gi-i siran makanggaga-an a milalangag iran a manga Olo iran, a di siran Phakapuruk, go so manga poso iran na makakawang (sabap sa kaluk)!

44. Na Paki-iktiyaringka ko manga Manosiya so Alongan a kapakatalingoma kiran o siksa: Na

وَمَا يَخْفَىٰ عَلَى اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ فِي الْأَرْضِ
وَلَا فِي السَّمَاءِ ﴿٣٨﴾

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي وَهَبَ لِي عَلَى الْكِبَرِ
إِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ إِنَّ رَبِّي لَسَمِيعُ
الدُّعَاءِ ﴿٣٩﴾

رَبِّ اجْعَلْ لِي مَقِيمَ الصَّلَاةِ وَمِنْ
ذُرِّيَّتِي رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَاءِ ﴿٤٠﴾

رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ
يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ ﴿٤١﴾

وَلَا تَحْسَبِ أَنَّ اللَّهَ غَفْلًا عَمَّا
يَعْمَلُ الظَّالِمُونَ إِنَّمَا يُؤَخَّرُهُمْ
لِيَوْمٍ تَشْخَصُ فِيهِ الْأَبْصَارُ ﴿٤٢﴾

مُهْطِعِينَ مُقْنِعِي رءُوسِهِمْ لَا يَرْتَدُّ
إِلَيْهِمْ طَرْفُهُمْ وَأَفْئِدَتُهُمْ هَوَاءٌ ﴿٤٣﴾

وَأَنْذِرِ النَّاسَ يَوْمَ يَأْتِيهِمُ الْعَذَابُ
فَيَقُولُ الَّذِينَ ظَلَمُوا رَبَّنَا آخِرْنَا إِلَىٰ

Tharo-on o siran a da Pamagingon-tolan: Kadnan Nami! Pakalanata Kamingka sa taman bo ko ta-alik a di mathai: Ka tarima-an Nami so Sogowan Ka, go Pagonotan nami so manga Sogo! (na isumbag kiran:) Ba kano da Shapa gowani sa da dun a kakhada iyo?

45. Na Miyakapagingud kano ko Piyamagingudan o siran a siyalimbotan niran a manga ginawa iran; go miyapayag rukano so inikidiya Mi kiran; go inumba-alan Nami rukano so manga ibarat!

46. Na Sabunar a piyagantangan niran so antangan niran a marata, na si-i ko Allah so (balas o) antangan niran, go da mapatot ko antangan niran o ba-on misabap a kailang o manga Palao!

47. Na Dingka dun Tharima-a so Allah a ba ndorat ko diyandi Iyan ko manga Sogo Iyan: Mata-an! A so Allah na Mabagur,- a phapa-ar ko kandadanug.

48. Si-i ko Alongan a kasambiyang so Lopa sa salakao a Lopa, go (kasambiyang) so manga Langit, go mabayar siran ko Hadapan o Allah, a Isa Isa, a Phakaba-as;

49. Na Mailangka so manga Baradosa sa Alongan noto a piyaphapatonga ko manga patong;-

أَجَلٍ قَرِيبٍ يُحِبُّ دَعْوَتَكَ وَتَتَّبِعُ
الرُّسُلَ أُولَئِكَ تُكُونُوا أَفْسَاسًا
مِّن قَبْلُ مَا لَكُم مِّن زَوَالٍ ﴿٤٤﴾

وَسَكَنْتُمْ فِي مَسْكِنِ الَّذِينَ
ظَلَمُوا أَنفُسَهُمْ وَتَبَيَّنَ لَكُم
كَيْفَ فَعَلْنَا بِهِمْ وَضَرَبْنَا لَكُم
الْأَمْثَالَ ﴿٤٥﴾

وَقَدْ مَكَرُوا مَكْرَهُمْ وَعِنْدَ اللَّهِ
مَكْرُهُمْ وَإِن كَانَ مَكْرُهُمْ
لِيَتَزَوَّلَ مِنْهُ أَلْبَابٌ ﴿٤٦﴾

فَلَا تَحْسَبَنَّ اللَّهَ مُخْلِفًا وَعْدِهِ رُسُلُهُ
إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ ذُو انْتِقَامٍ ﴿٤٧﴾

يَوْمَ تَبَدَّلَ الْأَرْضُ غَيْرَ الْأَرْضِ
وَالسَّمَوَاتُ وَبُرُزُوا لِلَّهِ الْوَاحِدِ
الْقَهَّارِ ﴿٤٨﴾

وَتَرَى الْمُجْرِمِينَ يَوْمَئِذٍ مُّقْرَنِينَ
فِي الْأَصْفَادِ ﴿٤٩﴾

50. So manga nditarun niran na tombaga a pulangga, go mikokolob ko manga paras iran so Apoi;

51. Ka imbadal o Allah ko oman i Baraniyawa so Pinggalubuk iyan; Mata-an! A so Allah na maga-an i itongan.

52. Giyangka-i (a Qur-an) na Tarotop a undao ko manga Manosiya: Go a non misabap a Kapakakitiyara kiran, go an niran katokawi a Sukaniyan mbo i Tohan a Isa Isa: Go an makowa undao O manga papantas i akal.

سَرَابِلُهُمْ مِّنْ قَطْرَانٍ وَتَعَشَى
وَجُوهَهُمُ النَّارُ ﴿٥٠﴾

لِيَجْزِيَ اللَّهُ كُلَّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ
إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿٥١﴾

هَذَا بَلَّغٌ لِلنَّاسِ وَلِيُنذَرُوا بِهِ، وَلِيَعْلَمُوا
أَنَّمَا هُوَ إِلَهُ وَاحِدٌ وَلِيَذَّكَّرَ أُولُو
الْأَلْبَابِ ﴿٥٢﴾

Surah Al-Hijr-15

Si-i ko ngaran o Allah, a Masalinggagao, a Makalimo-on.

1. Alif Lam Ra. So Allah i Mata-o ko paka-a antapan Niyan non. Giyaya na manga Ayat ko Kitab-go Qur-an a miyakapayag (ko ontol).

2. Madakul a kapundingandipngana o siran a da Pamaratiyaya, sa o ba siran bo miyabalo i a manga Muslim.

3. Botawaningka siran, ka-an siran Puphakakan, go a niran pukhasawiti (so doniya): Go so katutumbanga kiran o inam: Ka katokawan niran bo.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الرَّ تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ وَقُرْآنٍ
مُّبِينٍ ﴿١﴾

رُبَّمَا يَوَدُّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوِ كَانُوا
مُسْلِمِينَ ﴿٢﴾

ذَرَّهُمْ يَا كَلْبُوا وَيَتَمَتَّعُوا وَيُلْهِمُهُمُ
الْأَمَلُ فَسَوْفَ يَعْمَلُونَ ﴿٣﴾

4. Na da-a bininasa Mi a Phagin-gud a ba da-a Kitab iyan a mapu-punto.

وَمَا أَهْلَكْنَا مِنْ قَرِيْبَةٍ إِلَّا وَهَلَّا كِتَابٌ
مَعْلُومٌ ﴿٤﴾

5. Di ka pungaga-anan o pagtao so Ajial iyan, go di iran khisundod.

مَا تَسْبِقُ مِنْ أُمَّةٍ أَجَلَهَا وَمَا
يَسْتَعْرِضُونَ ﴿٥﴾

6. Na Pitharo iran: Hai Tiyoronan ko undao! Mata-an Ka a titho a Pumbuthangun!

وَقَالُوا يَا أَيُّهَا الَّذِي نُزِّلَ عَلَيْهِ الذِّكْرُ
إِنَّكَ لَمَجْنُونٌ ﴿٦﴾

7. Ino Kamingka di khawiti sa Malaikat o Suka na pud ko khipu-mamata-an?

لَوْ مَا تَأْتِينَا بِالْمَلٰئِكَةِ إِنْ كُنْتَ
مِنَ الصّٰدِقِيْنَ ﴿٧﴾

8. (Pitharo o Allah:) A di Ami Phakatoronun so Malaikat inonta o rakhus o bunar: Na sa maoto na di siran ndun makanggowamai!

مَا نُنزِلُ الْمَلٰئِكَةَ إِلَّا بِالْحَقِّ وَمَا كَانُوا
إِذَا مُنظَرِيْنَ ﴿٨﴾

9. Mata-an! a Sukami na Sukami i Tomiyoron ko (Qur-an a) undao; go Mata-an! a Sukami i titho a somisiyapon.

إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ
لَحٰفِظُونَ ﴿٩﴾

10. Na Sabunsabunar a Siyogowan Ami so miya-ona an Ka si-i ko Pithanggisa ka tindug ko miyanga-ona:

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ فِي شِعْبِ
الْأَوَّلِيْنَ ﴿١٠﴾

11. Na da-a Miyakatalingoma kiran a Sogo a ba iran da pamagurugi Sukaniyan.

وَمَا يَأْتِيهِمْ مِنْ رَّسُولٍ إِلَّا كَانُوا بِهِ
يَسْتَهْزِءُونَ ﴿١١﴾

12. Lagid aya man i kipushanipun ami ron ko manga poso o manga Baradosa-

كَذٰلِكَ نَسْلُكُهُ فِي قُلُوبِ
الْمُجْرِمِيْنَ ﴿١٢﴾

13. A di siran non Pharatiyaya; o ba di Sabunar a somiyagad so miyawa o miyanga-o ona.

14. Na apiya pun lomuka Kami kiran sa pinto ko Langit, na maba-loi siran a makapanik siran non,

15. Na Tharo-on niran ndun: A Mata-an a birug so manga kailai tano: Kuna, ka sukutano na pagtao a miyangabalik a Mata niyan.

16. Na Sabunsabunar a tiyagowan Nami so Langit sa manga darpa o manga Bito-on, go ini pharas Ami ron noto a ruk o puphamakalai ron;

17. Na siniyap Ami oto pho-on ko langowan a Shaitan a puradiyamanun:

18. Ogaid na so miyamanukhao sa kanug, na siyaloba sukaniyan a kadug, a mapayag.

19. So Lopa na kiyayat Ami oto; go piyamakatindugan Ami oto sa manga Palao; go Piyamakathowan ami oto sa mbarambarang a di-diyangka-an.

20. Go singgayan Nami sukano ron sa manga Kaoyagan,- a go so kuna a ba sukano i Puphamagupuron.

21. Na da-a nganin a ba Ami di Mipapa-ar so khitatagowan non; go da-a Phakatoronun Nami ron a ba di madidiyangka a mapupunto.

لَا يُؤْمِنُونَ بِهِ وَقَدْ خَلَتْ سُنَّةُ
الْأَوَّلِينَ ﴿١٣﴾

وَلَوْ فَحَصْنَا عَلَيْهِم بَابًا مِنَ السَّمَاءِ
فَظَلُّوا فِيهِ يَعْرُجُونَ ﴿١٤﴾

لَقَالُوا إِنَّمَا سُكَّرَتْ أَبْصَارُنَا بَلْ نَحْنُ
قَوْمٌ مَسْحُورُونَ ﴿١٥﴾

وَلَقَدْ جَعَلْنَا فِي السَّمَاءِ بُرُوجًا وَزَيَّنَّاهَا
لِلنَّظِيرِ ﴿١٦﴾

وَحَفِظْنَاهَا مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ رَجِيمٍ ﴿١٧﴾

إِلَّا مَنْ أَسْرَفَ السَّمْعَ فَاتَّبَعَهُ شِهَابٌ
مُيِّنٌ ﴿١٨﴾

وَالْأَرْضَ مَدَدْنَاهَا وَأَلْقَيْنَا فِيهَا
رَوَاسِيَ وَأَنْبَتْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ شَيْءٍ
مَوْزُونٍ ﴿١٩﴾

وَجَعَلْنَا لِكُلِّ مَعْيَشٍ مَعَادٍ وَمَنْ لَسْتُمْ
لَهُ بِرِزْقِينَ ﴿٢٠﴾

وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا عِنْدَنَا خَزَائِنُهُ
وَمَا نُنزِلُهُ إِلَّا بِقَدَرٍ مَعْلُومٍ ﴿٢١﴾

22. Go Puphakasamburun Nami so manga ndo a puphamakatago sa ig ko Gabon, na Piyakatoron Ami a pho-on ko Kawang so ig, na Piyakainom Ami sukano ron, na kuna a ba sukano i makakhakapa-aron.

وَأَرْسَلْنَا الرِّيحَ لَوَاقِحَ فَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَسْقَيْنَاكُمُوهُ وَمَا أَنْتُمْ لَهُ بِخَازِنِينَ ﴿٢٢﴾

23. Go Mata-an! A titho a Sukami i Puphangoyag, go Puphangimatai: Go Sukami i manga Waris (a Phama-apa-ar).

وَإِنَّا لَنَحْنُ نُحْيِيهِ وَنُمِيتُهُ وَنَحْنُ الْوَارِثُونَ ﴿٢٣﴾

24. Na Sabunsabunar a katawan Nami so miyanga-o ona rukano, go Sabunsabunar a katawan Nami so Phanga-o ori rukano.

وَلَقَدْ عَلَّمْنَا الْمُسْتَقْدِمِينَ مِنْكُمْ وَلَقَدْ عَلَّمْنَا الْمُسْتَخْرِبِينَ ﴿٢٤﴾

25. Mata an ka so kadunan ka na pulimoden iyan siran sukaniyan na maonga ngun a matao.

وَإِنَّ رَبَّكَ هُوَ يَحْشُرُهُمْ إِنَّهُ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿٢٥﴾

26. Na Sabunsabunar a Inadun Ami so Manosiya a pho-on ko Lopa a gango, a pho-on ko Lipao a miyarumbis;

وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ صَلْصَالٍ مِنْ حَمَلٍ مَسْنُونٍ ﴿٢٦﴾

27. Go so Jinn na Inadun Ami mona a pho-on ko Apoi a mararas.

وَالْجَانَّ خَلَقْنَاهُ مِنْ قَبْلُ مِنْ نَارِ السَّمُورِ ﴿٢٧﴾

28. Na gowani na Pitharo o Kadnan Ka ko manga Malaikat; A Mata-an! A Sakun na Magadun Ako sa Manosiya, a pho-on ko Lopa a gango, a pho-on ko Lipao a miyarumbis;

وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي خَلِيقٌ بَشَرًا مِنْ صَلْصَالٍ مِنْ حَمَلٍ مَسْنُونٍ ﴿٢٨﴾

29. Na anda i kaimasada Ko ron go masokan Ko Sukaniyan sa Niya-wa, na Sondong Kano ron sa Pangalimbaba-an Kano.

فَإِذَا سَوَّيْتُهُ، وَنَفَخْتُ فِيهِ مِنْ رُوحِي فَقَعُوا لَهُ سَاجِدِينَ ﴿٢٩﴾

30. Na Miyangalimbaba-an non so manga Malaikat, sa tanan Siran, langon:

فَسَجَدَ الْمَلَائِكَةُ كُلُّهُمْ
أَجْمَعُونَ ﴿٣٠﴾

31. Inonta so Iblis: Ka somiyangka o ba mabaloi a pud ko Miyamangalimbaba-an.

إِلَّا إِبْلِيسَ ابَى أَنْ يَكُونَ مَعَ
السَّاجِدِينَ ﴿٣١﴾

32. Pitharo (o Allah): Hai Iblis! Antona-a i miyakarun ruka sa dangka kapangupud ko Miyamangalimbaba-an?

قَالَ يَا إِبْلِيسُ مَا لَكَ أَلَّا تَكُونَ
مَعَ السَّاجِدِينَ ﴿٣٢﴾

33. Pitharo iyan: A di Rakun patot o ba ako Pangalimbaba-an ko Manosiya, a Inadun Ka a phoon ko Lopa a gango, a phoon ko Lipao a miyarumbis.

قَالَ لَمْ أَكُنْ لَأَسْجُدَ لِبَشَرٍ خَلَقْتَهُ مِنْ
صَلْصَلٍ مِنْ حَمِيمٍ مُسْنُونٍ ﴿٣٣﴾

34. Pitharo (o Allah): Na awa ka phoon ko Langit; ka Mata-an! A suka na inibowang;

قَالَ فَأَخْرِجْ مِنْهَا فَإِنَّكَ رَجِيمٌ ﴿٣٤﴾

35. Go Mata-an! A shisi-i ruka so morka sa dayon ko Alongan a kambadala.

وَإِنَّ عَلَيْكَ اللَّعْنَةَ إِلَى يَوْمِ الدِّينِ ﴿٣٥﴾

36. Pitharo iyan: Kadnan ko! Na pakanayawa Kongka sa dayon ko Alongan a Kaoyaga Kiran.

قَالَ رَبِّ فَأَنْظِرْني إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿٣٦﴾

37. Pitharo (o Allah): Na Mata-an! A suka na pud ko phamakanaya-on-

قَالَ فَإِنَّكَ مِنَ الْمُنْظَرِينَ ﴿٣٧﴾

38. Taman ko Alongan a masa a mapupunto.

إِلَى يَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُومِ ﴿٣٨﴾

39. Pitharo iyan: Kadnan ko! Ibut ko Kiyabaloyangka rakun a

قَالَ رَبِّ بِمَا أَغْوَيْتَنِي لَأُزَيِّنَنَّ لَهُمْ

dadag, na Mata-an a barayatun ko siran ndun (ko Kandarowaka) ko Lopa, go Mata-an a dadagun ko siran ndun langon,-

40. Inonta so manga Oripun Ka, a pud kiran a Miyangatotolabos (Ruka).

41. Pitharo (o Allah): A kati-i so lalan Rakun a Maka-o ontol (a di ko Ipundarainon).

42. Mata-an! A so manga Oripun Ko na da-a mapukhapa-ar ka Kiran, a rowar ko tao a Inonotan ka niyan a pud ko Miyangadadadag.

43. Go Mata-an! A so Naraka Jahannam na diyandi kiran ndun langon!

44. Pito a pinto iyan: Oman i isa pinto na adun a bagiyan niyan kiran a saba-ad a misusungai.

45. Mata-an! A so Miyamanang-gila na Makaphagingud ko manga Pamomolan go manga Bowalan.

46. (Tharo-on kiran a:) Solud Kano ron sa Kalilintad a So masar-ig Kano.

47. Na ilangun Nami so matatago ko manga rarub iran a si-ig: A Phapagariya siran, a shisi-i ko manga Kantir a Khipaga-a dapa dapa.

فِي الْأَرْضِ وَلَا غَويْنَهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٣٩﴾

إِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمُ الْمُخْلَصِينَ ﴿٤٠﴾

قَالَ هَذَا صِرَاطٌ عَلَيَّ مُسْتَقِيمٌ ﴿٤١﴾

إِنَّ عِبَادِي لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطَانٌ
إِلَّا مَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْغَاوِينَ ﴿٤٢﴾

وَأِنَّ جَهَنَّمَ لَمَوْعِدُهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٤٣﴾

لَهَا سَبْعَةُ أَبْوَابٍ لِكُلِّ بَابٍ مِنْهُمْ جُزْءٌ
مَّقْسُومٌ ﴿٤٤﴾

إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿٤٥﴾

أَدْخُلُوها بِسَلَامٍ أَمِينٍ ﴿٤٦﴾

وَنَزَعْنَا مَا فِي صُدُورِهِمْ مِنْ غَلٍّ إِخْوَانًا
عَلَى سُرُرٍ مُنْقَلَبِينَ ﴿٤٧﴾

48. Da-a phakatalingoma Kiran ro-o a dokao, go di siran non ndun Maphamaka-awa.

لَا يَمَسُّهُمْ فِيهَا نَصَبٌ وَمَا هُمْ مِنْهَا بِمُحْرَجِينَ ﴿١٨﴾

49. Pamanotholangka ko manga Oripun Ko: A Mata-an! a Sakun na Sakun so Manapi, a Makalimo-on;

﴿١٩﴾ نَبِيٌّ عِبَادِي أَنِّي أَنَا الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿١٩﴾

50. Go Mata-an! A so iphaniksa Akun na giyoto so siksa a malipudus.

وَأَنَّ عَذَابِي هُوَ الْعَذَابُ الْأَلِيمُ ﴿٢٠﴾

51. Go Pamanotholangka Kiran so manga banto o Ibrahim:

وَنَبِّئُهُمْ عَنْ صَيفِ إِبْرَاهِيمَ ﴿٢١﴾

52. Gowani na somiyolud Siran non, na Mitharo Siran: Sa Salaam! Pitharo o Ibrahim: A Mata-an! a Sukami na Ipukhaluk Ami Sukano!

إِذْ دَخَلُوا عَلَيْهِ فَقَالُوا سَلَامًا قَالَ إِنَّا مِنْكُمْ وَجِلُونَ ﴿٢٢﴾

53. Pitharo Iran: A di Ka khaluk! Ka Mata-an! A Sukami na Phanotholan Ami Suka sa (Ipumbawata-a Ka a) Wata a Mata-o.

قَالُوا لَا تَوْجَلْ إِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلَامٍ عَلِيمٍ ﴿٢٣﴾

54. Pitharo Iyan: Ino Niyo Rakun Phanothola (a Kapumbawata Akun) a Riya-ot Ako a Kalokus? Na antona-a i sabap a Kaphanothola Niyo Rakun (saya)?

قَالَ أَبَشَّرْتُمُونِي عَلَىٰ أَنْ مَسَّنِيَ الْكِبَرُ فِيمَ بَشِّرُونَ ﴿٢٤﴾

55. Pitharo Iran: A Piyanothol Ami Ruka so bunar: Na di Ka Phangupud ko piyanga-ada-an sa Panginam!

قَالُوا بَشَّرْنَاكَ بِالْحَقِّ فَلَا تَكُن مِّنَ الْقٰنِطِيْنَ ﴿٢٥﴾

56. Pitharo Iyan: Na ba adun a tao a khada-an sa Panginam ko Limo o Kadnan Niyon, a rowar ko Mithataridadag?

قَالَ وَمَنْ يَقْنَطُ مِن رَّحْمَةِ رَبِّهِ إِلَّا الضَّالُّونَ ﴿٢٦﴾

57. Pitharo Iyan: Na antona-a i showa-an Niyo, Hai manga Sogo (o Allah)?

قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ أَيُّهَا الْمُرْسَلُونَ ﴿٥٧﴾

58. Pitharo Iran: a Mata-an! A Sukami na Siyogo Kami ko pagtao a manga Baradosa (a pagtao o Lut),

قَالُوا إِنَّا أَرْسَلْنَا إِلَىٰ قَوْمِ ثَمُودَ مِرْيَكًا ﴿٥٨﴾

59. Inonta sa ta-alok ko Lut: Mata-an! A Sukami na shabutun Nami siran ndun langon,-

إِلَّا أَل لُّوطٍ إِنَّا لَمُنَجُّوهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٥٩﴾

60. Inonta so Karoma Niyan, ka Kiyokom Ami a Mata-an! A sukaniyan na pud dun ko phangakakal (ko siksa).

إِلَّا أَمْرَانَهُ فَذَرْنَا أَيُّهَا لَمِنَ الْغَيْبِ ﴿٦٠﴾

61. Na kagiya a makaoma ko Lut so manga Sogo (a manga Malaikat),

فَلَمَّا جَاءَ آلَ لُوطٍ الْمُرْسَلُونَ ﴿٦١﴾

62. Na Pitharo Iyan: A Mata-an! A Sukano na pagtao a di makikilala.

قَالَ إِنَّكُمْ قَوْمٌ مِّنْكَرُونَ ﴿٦٢﴾

63. Pitharo Iran: A kuna, ka inowit Ami Ruka so (siksa a) siran na shasangka-on so pamikiran niran;

قَالُوا بَلِ جِئْنَاكَ بِمَا كَانُوا فِيهِ يَمْتَرُونَ ﴿٦٣﴾

64. Go minitalingoma Mi Ruka so bunar, go Mata-an! A Sukami na titho Kami a Muma-mata-an.

وَأَيُّنَّا بِالْحَقِّ وَإِنَّا لَصَادِقُونَ ﴿٦٤﴾

65. Na Pangulumun Ka so ta-alok Ruka, ko saba-ad ko kagagawi-i, go Tondogangka siran sa talikhodan: Na o ba adun a domingil Rukano a isa bo, go taros kano sa sadun sa Sogowan Rukano.

فَأَسْرِ بِأَهْلِكَ بِقِطْعٍ مِّنَ اللَّيْلِ وَاتَّبِعْ أَدْبَارَهُمْ وَلَا يَلْبِغُ مِنْكَ أَحَدٌ وَامْضُوا حَيْثُ تُؤْمَرُونَ ﴿٦٥﴾

66. Na Piyakitokawan Nami Ron angkoto a khasowa, a Mata-an! A khathiphad so siran naya ko kapita-i kiran.

67. Na miyakaoma so tao ko Bandar a Ingud a pukhababaya siran.

68. Pitharo (o Lut): A Mata-an! a siran na-i na khibobolos Rakun: Na di Ako niyo ndiyamana:

69. Go kalukun niyo so Allah, go di Ako niyo phakaitowa.

70. Pitharo iran: A ba ami Ruka da saparun, so (kapakabolosa ko) khipananangga?

71. Pitharo Iyan: Kati-i so manga Wata Akun a manga Babai, (na Pamangaroma kano ron) o ba adun a Punggolaola-an niyo.

72. Ibut ko Kaoyagoyag Ka (Ya Muhammad), ka Mata-an! A siran na matatago siran ndun ko kabuburug iran a puphuromparompak siran.

73. Na miyadansal siran o Lalis ko kiyasubangi kiran o Alongan.

74. Na biyaloi Ami so liyawao (o Ingd iran) a didalum, go piyakananan Nami siran sa Ator a pho-on ko Lopa a kiyomba.

وَفَصَّيْنَا إِلَيْهِ ذَلِكَ الْأَمْرَاتِ
دَائِرَهُنَّوَلَاءَ مَقْطُوعٌ مُّصْحِحِينَ ﴿٦٦﴾

وَجَاءَ أَهْلَ الْمَدِينَةِ يَسْتَبْشِرُونَ ﴿٦٧﴾

قَالَ إِنَّ هُنَّوَلَاءَ ضَيِّفِي فَلَا نَفْضَحُونَ ﴿٦٨﴾

وَاتَّقُوا اللَّهَ وَلَا تُخْزُونِ ﴿٦٩﴾

قَالُوا أَوْلَمْ نَنْهَكَ عَنِ الْعَالَمِينَ ﴿٧٠﴾

قَالَ هُنَّوَلَاءَ بَنَاتِي إِنْ كُنْتُمْ فَاعِلِينَ ﴿٧١﴾

لَعَمْرُكَ إِنَّهُمْ لَفِي سَكْرَتِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿٧٢﴾

فَأَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ مُشْرِقِينَ ﴿٧٣﴾

فَجَعَلْنَا عَلَيْهِمَا سَافِلَهُمَا وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ
حِجَابًا مِّنْ سِجِّيلٍ ﴿٧٤﴾

75. Mata-an! A adun a matatago ro-o man a titho a manga Tanda a bagiyon o Puphamangilai sa piratas.

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّلْمُتَوَسِّمِينَ ﴿٧٥﴾

76. Go Mata-an naya! a titho a matatago ko lalan a da ma-aog.

وَإِنَّهَا لِبِسْبِيلٍ مُّقْبِرٍ ﴿٧٦﴾

77. Mata-an! A adun a mata-tago ro-o man a titho a Tanda a bagiyon o Miyamaratiyaya!

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٧٧﴾

78. Na Mata-an naya! A miyabalo-i so manga tao sa Aika (a pagtao o Shu'aib) a titho a manga Darowaka;

وَإِنْ كَانَ أَصْحَابُ الْأَيْكَةِ لظَالِمِينَ ﴿٧٨﴾

79. Na siniksa Ami siran. Na Mata-an! a giya dowaya (a Ingud) na Sabunar a matatago ko mala a lalan, a mapapayag.

فَأَنْقَمْنَا مِنْهُمْ وَإِنَّهُمَا لَبِإِمَامٍ مُّسِينٍ ﴿٧٩﴾

80. Na Sabunsabunar a piyakambokhag o manga tao sa Hijr (a pagtao o Salih) so manga Sogo (o Allah):

وَلَقَدْ كَذَّبَ أَصْحَابُ الْحِجْرِ
الْمُرْسَلِينَ ﴿٨٠﴾

81. Go inibugai Ami kiran so manga Tanda Ami, na tiyalikhodan niran Sukaniyan.

وَأَآيَاتِنَاهُمْ ءَايَاتِنَا فَكَانُوا عَنْهَا
مُعْرِضِينَ ﴿٨١﴾

82. Go miyanonggirub siran ko manga Palao sa manga Walai, a khisarig siran.

وَكَانُوا يُنْحِتُونَ مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا
ءَامِنِينَ ﴿٨٢﴾

83. Na Miyadansal siran o Lalis ko kiyapita-i kiran,

فَأَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ مُصْبِحِينَ ﴿٨٣﴾

84. Na da kiran makalinding so pinggalubuk iran!

فَمَا أَغْنَىٰ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٨٤﴾

85. Na da ko Kiya-aduna Mi ko manga Langit, a go so Lopa, go so nganin a pagulutan a dowan nan, inonta na si-i ko bunar. Na Mata-an! A so Bangkit na Phakatalingoma dun. Na Dapayangka (kiran) sa Kadapai a Maliwanag.

وَمَا خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَإِنَّ السَّاعَةَ لَأَيُّمٌ ۖ فَاصْفَحِ الصَّفْحَ الْجَمِيلَ ﴿٨٥﴾

86. Mata-an! A so Kadnan Ka na Sukaniyan so Puphangadun, a Mata-o.

إِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْخَلَّاقُ الْعَلِيمُ ﴿٨٦﴾

87. Na Sabunsabunar a bigan Nami Suka sa pito a manga Ayat (a so Fatiha) a gi-i makhasokaso, go so Qur-an a Susula-an.

وَلَقَدْ آتَيْنَاكَ سَبْعًا مِنَ الْمَثَانِي وَالْقُرْآنَ الْعَظِيمَ ﴿٨٧﴾

88. Dingka phakaotunga so (kai-lai o) dowan Matangka ko nganin a piyakisawitan Ami oto a pishoson, ko saba-ad kiran, go Dingka siran Pumboko-on: Go Paka-inayangka so Gowagowaingka ko Miyamara-tiyaya.

لَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ إِلَىٰ مَا مَتَّعْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِنْهُمْ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَخَفِضْ جَنَاحَكَ لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٨٨﴾

89. Go Tharowangka: A Mata-an! A Sakun so Puphamakaiktayar, a mapayag,-

وَقُلْ إِنِّي أَنَا النَّذِيرُ الْمُبِينُ ﴿٨٩﴾

90. Lagid o Initoron Ami ko mimbabagibagi,-

كَمَا أَنْزَلْنَا عَلَى الْمُقْتَسِمِينَ ﴿٩٠﴾

91. Siran na biyaloi ran so Qur-an a di bo dun pira ba-ad.

الَّذِينَ جَعَلُوا الْقُرْآنَ عِضِينَ ﴿٩١﴾

92. Na Ibut ko Kadnan Ka, ka Mata-an a isha Ami kiran ndun langon,

فَوَرَبِّكَ لَنَسْتَلِنَّهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٩٢﴾

93. So Pinggaolola iran.

عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٩٣﴾

94. Na Payagangka so Sogowan Ruka, go Talikhodingka so manga Pananakoto.

فَأَصْدَعُ بِمَا تُؤْمَرُ وَأَعْرِضُ عَنِ
الْمُشْرِكِينَ ﴿١٤﴾

95. Mata-an! A Sukami na linding Ami Suka ko gi-i Ruka shosodi,-

إِنَّا كَفَيْنَاكَ الْمُسْتَهْزِئِينَ ﴿١٥﴾

96. A siran so puphangumba-al sa rimbang o Allah a Tohan a salakao: Na katokawan niran bo.

الَّذِينَ يَجْعَلُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ
فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿١٦﴾

97. Na Sabunsabunar a katawan Nami a Mata-an! A Suka na ipunggagut a Rarub Ka so gi-i ran Tharoon.

وَلَقَدْ نَعَّمْنَا أَنْكَ يَضِيقُ صَدْرَكَ بِمَا
يَقُولُونَ ﴿١٧﴾

98. Na Puthasbikun Ka so Podi ko Kadnan Ka, go Pangupud Ka ko Puphaman ojiod;

فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَكُن مِّنَ
السَّاجِدِينَ ﴿١٨﴾

99. Go Showasowatangka so Kadnan Ka taman sa kapakatalingoma Ruka o Kapatai.

وَأَعْبُدْ رَبَّكَ حَتَّىٰ يَأْتِيَكَ الْيَقِينُ ﴿١٩﴾

Surah Al-Nahl-16

Si-i ko ngaran o Allah, a Masa-linggagao, a Makalimo-on.

1. Phakatalingoma dun so Sogowan o Allah: Na di niyo phagalokaloki Sukaniyan: Soti Sukaniyan, go Maporo a ka-a awat Iyan ko Iphanakoto iran Non!

2. Puphakitron Niyan ko Malaikat so Wahi pho-on sa Sogowan

سُورَةُ النَّحْلِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَنزَلَ أَمْرَ اللَّهِ فَلَا تَسْتَعْجِلُوهُ سُبْحَانَهُ
وَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿١﴾

يُنزِلُ الْمَلَائِكَةَ بِالرُّوحِ مِنْ أَمْرِهِ عَلَىٰ مَنْ

Niyan, ko tao a kabaya Iyan ko manga Oripun Niyan: Sa paki-in-ungka-a niyo a Mata-an naya! A da-a Tohan a salakao Rakun: Na Onoti Yako niyo.

3. Inadun Niyan so manga Lan-git a go so Lopa si-i ko bunar: Maporo a ka-a awat Iyan ko Ipu-phamanakoto iran Non!

4. Inadun Niyan so Manosiya a pho-on sa Notfa (a ig a phopoyot); na apiya maoto dun na sukaniyan na lampawi a mapayag!

5. Go so manga Ayam na Inadun Niyan noto a ruk iyo: A adun a matatago-on a pangurun (sa tung-gao), go manga pud a osba, go so saba-adon na Pukhakan niyo.

6. Go adun a ruk iyo a matatago-on a kataid ko masa a kapukhodala niyo ron, go so masa a kapuphaka-liyowa niyo ron;

7. Go puphaka-awid ko manga awid iyo a manga pupunud si-i ko Ingud a di kano ron ipuraot o di misabap ko karuguni ko manga ginawa: Mata-an! A so Kadnan niyo na titho a mala i Gagao, a Makalimo-on.

8. Go (Inadun Niyan) so manga Koda, go so manga Bigal, go so manga Khimar, ka-an niyo to gi-i Kakhoda-i, go Paramanis (iyo); go Phangadun sa di niyo katawan.

يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ أَنْ أَنْذِرُوا أَنَّهُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاتَّقُونِ ﴿٢﴾

خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ نَعْلَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٣﴾

خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ نُطْفَةٍ فَإِذَا هُوَ حَصِيمٌ مِّمَّنْ ﴿٤﴾

وَالْأَنْعَمَ خَلَقَهَا لَكُمْ فِيهَا دِفْءٌ وَمَنْفَعٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٥﴾

وَلَكُمْ فِيهَا جَمَالٌ حِينَ تُرِيحُونَ وَحِينَ تَسْرَحُونَ ﴿٦﴾

وَتَحْمِيلٌ أَنْقَالَكُمْ إِلَىٰ بَلَدٍ لَمْ تَكُونُوا أَبْلَغِيهِ إِلَّا يُشَقِّقِ الْأَنْفُسَ ۚ إِنَّ رَبَّكُمْ لَرؤُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿٧﴾

وَالْحَيْلِ وَالْإِغَالِ وَالْحَمِيرِ لَتَرْكَبُوهَا وَرَبِّنَةً وَيَخْلُقُ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٨﴾

9. Na si-i ko Allah so matitho a lalan, na so manga pud (a lalan) na makasisilai; Na o kabaya (o Allah) na Miyatoro kano Niyan ndun langon.

وَعَلَى اللَّهِ قَصْدُ السَّبِيلِ وَمِنْهَا جَائِرٌ
وَلَوْ شَاءَ لَهَدَيْكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٩﴾

10. Sukaniyan so Piyakatoron Niyan pho-on ko Kawang so ig: A Puphakainom kano ron, go pukhisabap on so (kapuphakatho o) kayo a mapuphakakan niyo ron (so manga Ayam iyo).

هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً لَكُمْ
مِنْهُ شَرَابٌ وَمِنْهُ شَجَرٌ فِيهِ
تَسْمُومٌ ﴿١٠﴾

11. Pukhisabapon a kapuphakatho a Niyan rukano ko manga Purpuran, go so manga Zaiton, go so manga Qormah, go so manga Anggor, go so pishoson a manga Onga: Mata-an! A adun a matatago ro-o man a titho a Karina a ruk o pagtao a Puphamimikiranun niran.

يُنْبِتُ لَكُمْ بِهِ الزَّرْعَ وَالزَّيْتُونَ
وَالنَّخِيلَ وَالْأَعْنَابَ وَمِنْ كُلِّ
الشَّجَرَاتِ أَنْ فِي ذَلِكَ لَآيَةٌ لِقَوْمٍ
يَتَفَكَّرُونَ ﴿١١﴾

12. Na inipagadil Iyan rukano so gagawi-i go so daondao; go so Alongan go so Olan (ka-an niyo gi-i kanggona-i); go so manga Bito-on na Phapasiyonot Siran ko Sogowan Niyan: Mata-an! A adun a matatago ro-o man a titho a manga Tanda ko pagtao a punggudagūda-an niran.

وَسَخَّرَ لَكُمْ الَّيْلَ وَالنَّهَارَ
وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ وَالنُّجُومَ
مُسَخَّرَاتٍ بِأَمْرِ اللَّهِ إِنَّ فِي ذَلِكَ
لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿١٢﴾

13. Go (inipagadil Iyan rukano) so Inadun Niyan rukano ko Lopa a mbidabida so manga waruna niyan: Mata-an! A adun a matatago ro-o man a titho a Tanda ko pagtao a Khipakatatadum.

وَمَا ذَرَأْتُمْ فِي الْأَرْضِ مُخْتَلِفًا
أَلْوَنَهُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِقَوْمٍ
يَذَكَّرُونَ ﴿١٣﴾

14. Na Sukaniyan so inipagadil Iyan so Kalodan ka-an kano Puphakakan ko Puphakapo-on non a sapo (a suda) a malumuk, go an niyo ron mapuphakagumao so pakayan a gi-i niyo to Manditar; go Pukhailaingka so manga Kapal a Puphamangutas on, go angkano gi-i makambabanog ko Kakawasan Niyan, go an kano Makapanalamat.

15. Na Tiyagowan Niyan so Lopa sa manga Palao, ka o ba kano Niyan pukhakoyong; go (tiyagowan Niyan sa) manga Lawasaig go manga lalan; ka-an kano makakudug sa ontol;

16. Go manga padoman; na sabap ko manga Bito-on na siran na puphakakudug siran sa ontol.

17. Ino so Puphangadun ba lagid o di Phaka-adun? Ino kano di Phananadum?

18. Na opamagitonga niyo so Limo o Allah, na di niyo dun maitong: Mata-an! A so Allah na tiḥo a Manapi, a Makalimo-on.

19. Na so Allah i Mata-o ko isosolun niyo, go so ipapayag iyo.

20. Na so siran a Pushimba-an niran a salakao ko Allah, na da-a Kha-adun niran a maito bo, ka siran na Puphangumba-alan.

وَهُوَ الَّذِي سَخَّرَ الْبَحْرَ لِتَأْكُلُوا
مِنْهُ لَحْمًا طَرِيًّا وَتَسْتَخْرِجُوا مِنْهُ
حِلْيَةً تَلْبَسُونَهَا وَتَرَى الْفَلَكَ
مَوَازِيرَ فِيهِ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ
فَضْلِهِ ۗ وَلِعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٤﴾

وَالْقَى فِي الْأَرْضِ رَوْسًا أَنْ يَمِيدَ
بِكُمْ وَانْهَرُوا سُبُلًا لَعَلَّكُمْ
تَهْتَدُونَ ﴿١٥﴾

وَعَلَّمَتِ الْوَيْلَ لِلْجِمِّ هُمْ يَهْتَدُونَ ﴿١٦﴾

أَفَمَنْ يَخْلُقُ كَمَنْ لَا يَخْلُقُ أَفَلَا
تَذَكَّرُونَ ﴿١٧﴾

وَإِنْ تَعُدُّوا نِعْمَةَ اللَّهِ لَا تُحْصُوهَا
إِنَّ اللَّهَ لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٨﴾

وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُسْرُونَ وَمَا
تُعْلِنُونَ ﴿١٩﴾

وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَا يَخْلُقُونَ
شَيْئًا وَهُمْ يُخَلَقُونَ ﴿٢٠﴾

21. Ma-atai siran, kuna a ba manga Oyagoyag: Go di ran katawan o anda-i Kapagoyaga kiran.

أَمْوَاتٌ غَيْرُ أَحْيَاءٍ وَمَا يَشْعُرُونَ أَيَّانَ
يَبْعَثُونَ ﴿٢١﴾

22. So Tohan niyo na Tohan a isa isa: Na siran a di Mapaparatiyaya ko Akhirat, na so manga poso iran na Mo-ongkir, a siran na manga takabor.

إِلَهُكُمْ إِلَهُ وَحِدٌ فَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ
بِالْآخِرَةِ قُلُوبُهُمْ مُنْكَرَةٌ وَهُمْ
مُسْتَكْبِرُونَ ﴿٢٢﴾

23. Matatangkud a Mata-an! A so Allah na katawan Niyan so isosolun niran, go so ipapayag iran: Mata-an! A Sukaniyan na di Niyan khabaya-an so manga takabor.

لَا جَرَمَ أَنْ اللَّهُ يَعْلَمَ مَا يُسِرُّونَ
وَمَا يَعْلَنُونَ إِنَّهُ لَا يُحِيبُ
الْمُسْتَكْبِرِينَ ﴿٢٣﴾

24. Na igira a Pitharo kiran: A antona-a so Initoron o Kadnan niyo? Na Tharo-on niran: A manga iringa a kabokhag o miyanga-o ona!

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ مَاذَا أُنزِلَ رَبُّكُمْ قَالَوْا
أَسْطِيرَ الْأَوَّلِينَ ﴿٢٤﴾

25. Ka kagiya a kha-awidan niran so manga dosa iran a tarotop ko Alongan a Qiyamah, go so (lagid o) manga dosa o siran a Pukhadadag iran sabap ko di Kata-o. Tanodan, ka miyakaratarata so kha-awidan niran!

لِيَحْمِلُوا أَوْزَارَهُمْ كَامِلَةً يَوْمَ
الْقِيَامَةِ وَمِنْ أَوْزَارِ الَّذِينَ
يُضِلُّونَهُمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ أَلَّا
سَاءَ مَا يَزُرُونَ ﴿٢٥﴾

26. Sabunar a miyagantangan sa marata so miya-ona an niran: Na diniyongkat o Allah so manga onayan o manga Walai ran, na minirobar kiran so atup ko kaporowan niran; go miyatalingoma siran o siksa sa da-a katawi ran non.

فَدَمَكْرَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ
فَأَقْبَلَ اللَّهُ بُنْيَانَهُمْ مِنَ الْقَوَاعِدِ
فَفَحَّرَ عَلَيْهِمُ السَّقْفُ مِنْ فَوْقِهِمْ
وَأَتَتْهُمْ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ
لَا يَشْعُرُونَ ﴿٢٦﴾

27. Oriyan niyan na diyamanun Niyan siran ko Alongan a Qiyamah,

ثُمَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يُخْرِجُهُمْ وَيَقُولُ أَيْنَ

go Tharo-on Niyan: Anda dun so ini puririmbang iyo Rakun, a so da kano pagayonayon sa makapantag kiran? Tharo-on o siran a piyamu-gan ko Kata-o: A Mata-an! A so kadiyaman sa Alongan na-i go so marata na si-i ko da Pamaratiyaya,-

28. Siran na thanganun siran o manga Malaikat a ma-a aniyaya iran so manga ginawa iran. Na makaphasiyonot siran (sa Matharo iran a:) Kuna a ba kami gi-i nggo-laola sa marata. (na Tharo-on kiran a:) Owai na, Mata-an! A so Allah na katawan Niyan so gi-i niyo nggo-laola-an;

29. Na solud kano ko manga pinto o Naraka Jahannam, sa makakal kano ron ndun. Na miyakaratarata dun a darpa o manga takabor.

30. Na Pitharo ko siran a Miyamananggila (ko marata): A antona-a so Initoron o Kadnan Niyo? Na Pitharo iran: A mapiya. Adun a bagiyan o siran a Miphipiypiya sangkai a doniya a mapiya, na matatangkud a so Ingud a Maori i taralbi a mapiya, na miyakapiya-piya dun a Ingud o Miyamananggila,-

31. Manga Sorga a tatap a Phamakasolud siran non: Puphaman-gondas ko kababa-an Niyan so manga Lawasaig: Khakowa iran

شُرَكَاءِ يَكْفُرُونَ الَّذِينَ كُنْتُمْ
تُشْفِقُونَ فِيهِمْ قَالَ الَّذِينَ أُوتُوا
الْعِلْمَ إِنَّ الْخِزْيَ الْيَوْمَ وَالسُّوءَ عَلَى
الْكٰفِرِينَ ﴿٢٧﴾

الَّذِينَ تَوْفَّيْتُمُ الْمَلَائِكَةَ ظَالِمِينَ اَنْفُسِهِمْ
فَاَلْقُوا السَّلَامَ مَا كُنَّا نَعْمَلُ مِنْ سُوءٍ
بَلَىٰ اِنَّ اللّٰهَ عَلِيْمٌ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿٢٨﴾

فَادْخُلُوا ابْوَابَ جَهَنَّمَ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا
فَلَيْسَ مَشْوٰى الْمُتَكَبِّرِيْنَ ﴿٢٩﴾

﴿٣٠﴾ وَقِيْلَ لِلَّذِيْنَ اٰتَقَوْا مَاذَا اَنْزَلَ رَبُّكُمْ
قَالُوْا خَيْرًا لِلَّذِيْنَ اٰحْسَنُوْا فِيْ هٰذِهِ
الدُّنْيَا حَسَنَةٌ وَّلِدَارِ الْاٰخِرَةِ خَيْرٌ وَّلِنَعْمَ
دَارُ الْمُتَّقِيْنَ ﴿٣١﴾

جَنَّتْ عَدْنٌ يَدْخُلُوْنَهَا تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا
الْاَنْهٰرُ هُمْ فِيْهَا مَا يَشَآءُوْنَ كَذٰلِكَ

ro-o so nganin a kabaya iran: Lagid aya man a imbalas o Allah ko Miyamanangila,-

32. Siran na thanganun siran o manga Malaikat a phipiyapiya siran, sa gi-i ran Tharo-on: A Kalilintad a si-i Rukano; solud kano ko Sorga, sabap ko Kiyapagamal iyo (sa mapiya).

33. Ba adun a punayaon niran a rowar ko kapakatalingoma kiran o manga Malaikat, o di na so kapakatalingoma o Sogowan o Kadnan Ka? Lagid aya man a Pinggolaola o siran a miya-ona an niran. Na da siran salimboti o Allah: Na ogaid na siran i Pushalimbota ko manga ginawa iran.

34. Na miyasogat siran o manga rarata ko Pinggalubuk iran, go kiyalikopan siran o piyamagompat iran (a siksa).

35. Na Pitharo o siran a Miyamanakoto: A o kabaya o Allah, na da-a Masimba mi a salakao Rukanian a maito bo- sukami a go so manga lokus ami,- go da-a misapar ami a salakao (ko inisapar Iyan) a maito bo. Lagid aya man a Pinggolaola o siran a miya-ona an niran. Na ba adun a Paliyogat ko manga Sogo a rowar ko Kapamakasampai (o Sogowan o Allah) a mapayag?

يَجْزِي اللَّهُ الْمُتَّقِينَ ﴿٣١﴾

الَّذِينَ تَتَّقُونَهُمْ الْمَلَائِكَةُ طَيِّبِينَ يَقُولُونَ
سَلَامٌ عَلَيْكُمْ ادْخُلُوا الْجَنَّةَ بِمَا كُنتُمْ
تَعْمَلُونَ ﴿٣٢﴾

هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ تَأْتِيَهُمُ الْمَلَائِكَةُ
أَوْ يَأْتِيَ أَمْرٌ رَبِّكَ كَذَلِكَ فَعَلَ الَّذِينَ مِنْ
قَبْلِهِمْ وَمَا ظَلَمَهُمُ اللَّهُ وَلَكِنْ
كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٣٣﴾

فَأَصَابَهُمْ سَيِّئَاتٌ مَا عَمِلُوا وَحَاقَ
بِهِمْ مَا كَانُوا يَهِيمُونَ ﴿٣٤﴾

وَقَالَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا
عَبَدْنَا مِنْ دُونِهِ مِنْ شَيْءٍ نَحْنُ
وَلَا آبَاءُنَا وَلَا آحْرَمُنَا مِنْ دُونِهِ
مِنْ شَيْءٍ كَذَلِكَ فَعَلَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ
فَهَلْ عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ﴿٣٥﴾

36. Na Sabunsabunar a Siyogowan Ami so oman i pagtao sa Sogo (a Puphamakalangkapun Niran a:) Showasowata niyo so Allah, go pakawatani niyo so Tagot: Na adun a pud kiran a tao a Tiyoro o Allah, go adun a pud kiran a tao a miyatangkudon so kadadag. Na lalakao kano ko Lopa, na pagilailaya niyo o Antona-a i miyambutad o kiyakiran ko piyamakambokhag iran (so manga Sogo o Allah).

37. Apiya i Kapanamaringka sa Katoro iran, na Mata-an! A so Allah na di Niyan Thoro-on so tao a ndadagun Niya, go da dun a mama-katabang kiran.

38. Na Mishapa siran ko Allah a Pithamanan o manga Sapa iran, sa di Pagoyagun o Allah so tao a Phatai: Owai na, diyandi Iyan naya a matatangkud: Na ogaid na so kadakulan ko manga Manosiya na di ran katawan.

39. Ka-an Niyan kiran mapayag so di iran phagayonayonan, go an Katokawi o siran a da Pamàratiyaya a Mata-an! A siran na miyabaloi siran a manga bokhag.

40. Aya bo a Putharo-on Nami ko apiya antona-a igira-a kabaya Ami a Kapagaduna Mi ron, na so Katharo Ami ron ko: Kon, na Madun.

وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا
أَبِئْتُوا اللَّهَ وَآجْتَنِبُوا
الطَّغُوتَ فَمِنْهُمْ مَنْ هَدَى اللَّهُ
وَمِنْهُمْ مَنْ حَقَّتْ عَلَيْهِ الضَّلَالَةُ
فَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ
كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكْذِبِينَ ﴿٣٦﴾

إِنْ تَحَرَّصَ عَلَى هُدًى لَّهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ
لَا يَهْدِي مَنْ يُضِلُّ وَمَا لَهُمْ
مَنْ نَصِيرِينَ ﴿٣٧﴾

وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَا يَبْعَثُ
اللَّهُ مِنْ يَمُوتُ بَلَى وَعَدَّ عَلَيْهِ حَقًّا
وَلَكِنْ أَكْثَرُ النَّاسِ
لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٨﴾

لَيْسَ لَهُمْ الَّذِي يُخْتَلِفُونَ فِيهِ وَلِيَعْلَمَ
الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّهُمْ كَانُوا
كَذِبِينَ ﴿٣٩﴾

إِنَّمَا قَوْلُنَا لِشَيْءٍ إِذَا أَرَدْنَاهُ أَنْ نَقُولَ
لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٤٠﴾

41. Na so siran a miyamanogalin sa Ingud makapantag ko Allah ko oriyan o Kiyapangarasi-i kiran,- na Pakaphagingudun Ami siran ndun ko doniya sa mapiya; na matatang-kud a so balas ko Akhirat i lubi a mala. O siran na katawi ran!

42. Siran so Miphapantang, go so bo so Kadnan niran i sa-sarigan niran.

43. Na da-a Siyogo Ami ko Miya-ona an Ka (Ya Muhammad) a rowar sa manga Mama, a Phagilahaman Nami Siran: Na isha-an niyo ko adun a Sabot iyan o Sukano na di niyo katawi.

44. Rakhus o manga rarayag a karina go so manga Kitab; na Initoron Ami Ruka so Qur-an ka-an Ka mapagosai ko manga Manosiya so Initoron kiran, go an niran Mapuphamimikiran.

45. Ba sa sarig so siran a Miyamagantangan ko manga rarata sa di siran landungun o Allah ko Lopa, odi na di siran matalingoma o siksa sa di ran mai-inungka?-

46. Odi na di Niyan siran siksaan ko gi-i ran kashorombaling, a di siran makapalagoi?-

47. Odi na di Niyan siran siksaan sa mashaginton a ma-aluk siran-na Mata-an! A so Kadnan niyo na tanto a Masalinggagao, a Makali-mo-on.

وَالَّذِينَ هَاجَرُوا فِي اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مَا ظَنَّمُوا
لِنُبُوَّتِهِمْ فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَلَا جَزَاءَ
الْآخِرَةِ أَكْبَرُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٤١﴾

الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ
يَتَوَكَّلُونَ ﴿٤٢﴾

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ إِلَّا رَجُلًا نُوحِي
إِلَيْهِمْ فَتَلَوْا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ
لَاتَعْمُونَ ﴿٤٣﴾

بِالْبَيِّنَاتِ وَالزُّبُرِ وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الذِّكْرَ
لِتُبَيِّنَ لِلنَّاسِ مَا نُزِّلَ إِلَيْهِمْ وَلَعَلَّهُمْ
يَتَفَكَّرُونَ ﴿٤٤﴾

أَفَأَمِنَ الَّذِينَ مَكَرُوا السَّيِّئَاتِ أَنْ يَخْسِفَ
اللَّهُ بِهِمُ الْأَرْضَ أَوْ يَأْتِيَهُمُ الْعَذَابُ مِنْ
حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٤٥﴾

أَوْ يَأْخُذَهُمْ فِي تَقْلِبِهِمْ فَمَا هُمْ
بِمُعْجِزِينَ ﴿٤٦﴾

أَوْ يَأْخُذَهُمْ عَلَىٰ تَخَوُّفٍ فَإِنَّ رَبَّكُمْ لَرَءُوفٌ
رَحِيمٌ ﴿٤٧﴾

48. Ba iran nda mailai so langowan taman a Inadun o Allah, a gi-i murombaromba so manga along iyan, ko manga kawanan a go manga diyowang, a Mangangalimbababan ko Allah, a Phapasiyonot siran?

أَوَلَمْ يَرَوْا إِلَىٰ مَا خَلَقَ اللَّهُ مِن شَيْءٍ يُنْفِقُوا
ظِلَالُهُ عَنِ الْيَمِينِ وَالشَّمَائِلِ سُجَّدًا لِلَّهِ
وَهُمْ دَخِرُونَ ﴿٤٨﴾

49. Na Pushojiod ko Allah so matatago ko manga Langit go so matatago ko Lopa, a Baraniyawa, go so (pun) so manga Malaikat: A Siran na di Siran phanakabor.

وَلِلَّهِ يَسْجُدُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي
الْأَرْضِ مِن دَابَّةٍ وَالْمَلَائِكَةُ وَهُمْ
لَا يَسْتَكْبِرُونَ ﴿٤٩﴾

50. Ika-aluk Iran so Kadnan niran a kaporowan Niran, go Inggogolalan Niran so Sogowan Kiran.

يَخَافُونَ رَبَّهُمْ مِّنْ فَوْقِهِمْ وَيَفْعَلُونَ
مَا يُؤْمَرُونَ ﴿٥٠﴾

51. Na Pitharo o Allah: Adi kano khowa sa dow a Tohan: Sukaniyan bo i Tohan a isa isa: Na Sakun bo i kalukun niyo.

﴿٥١﴾ وَقَالَ اللَّهُ لَا تَتَّخِذُوا إِلِهَيْنِ اثْنَيْنِ
إِنَّمَا هُوَ إِلَهٌُ وَاحِدٌ فَإِنِّي فَارِهَبُونَ ﴿٥١﴾

52. Na ruk Iyan so matatago ko manga Langit go so Lopa, go ruk Iyan so Agama a tatap: Ba adun a salakao ko Allah a ikhaluk iyo?

وَلَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَهُ الدِّينُ
وَاصْبَاءً أَغْفِرَ اللَّهُ لَنَقُورٍ ﴿٥٢﴾

53. Na langowan taman a kapiya-an niyo na pho-on ko Allah: Oriyan niyan na igira-a minisogat rukano so morala, na Sukaniyan bo i khagoraok iyo;

وَمَا يَكُم مِّن تَعْمَةٍ فَمِنَ اللَّهِ ثُمَّ إِذَا
مَسَّكُمُ الضُّرُّ فَإِلَيْهِ تَجْرُونَ ﴿٥٣﴾

54. Oriyan noto na igira-a piyokas Iyan rukano so morala, na sa maoto na so isa rukano ka sagorompong na Phurimbangun niran so Kadnan niran-

ثُمَّ إِذَا كَسَفَ الضُّرُّ عَنْكُمْ إِذَا فَرِيقٌ
مِّنكُمْ بِرَبِّهِمْ يُشْرِكُونَ ﴿٥٤﴾

55. Ka Phagongkirun niran so inibugai Ami kiran! Na sawiti niyo (dun) so Kaoyagoyag; ka katokawan niyo bo!

لَيَكْفُرُوا بِمَا آتَيْنَاهُمْ فَتَمْتَعُوا أَصْفَوْفَ
تَعْلَمُونَ ﴿٥٥﴾

56. Na Pushunggayan niran so da-a manga mulung iyan sa Kipantag ko inibugai Ami kiran! Ibut ko Allah, ka Mata-an a ipagisha rukano dun so inipangangkob iyo (ko Allah).

وَيَجْعَلُونَ لِمَا لَا يَعْلَمُونَ نَصِيبًا مِمَّا
رَزَقْنَاهُمْ تَاللَّهِ لَتَسْتَلْنَ عَمَّا كُتِبَ
تَفْتَرُونَ ﴿٥٦﴾

57. Na Ipushunggai ran a ruk o Allah so manga Wata a Babai!- Soti Sukaniyan!- Go (Ipushunggai ran a) ruk iran so matotomo iran (a manga Wata a Mama)!

وَيَجْعَلُونَ لِلَّهِ الْبَنَاتِ سُبْحَانَهُ وَلَهُمْ
مَا يَشْتَهُونَ ﴿٥٧﴾

58. Na igira-a Miyapanothol ko isa kiran a (Mimbawata sa) Babai, na makarimung a paras iyan, a sukaniyan na tanto a Makamboboko!

وَإِذَا بَشَّرَ أَحَدُهُم بِالْأُنثَىٰ ظَلَّ وَجْهَهُ
مَسْوَدًا وَهُوَ كَظِيمٌ ﴿٥٨﴾

59. Puphaguma ko pagtao, po-on ko marata a Miyapanothol on! (Sa pukhadowadowa-an o) ino phanagotiyapun niyan sa ka-a ya-an, odi na baniyan ndun lubungun ko Lopa (a bibiyag)? tanodan, ka sayana a marata so Ipukhokom iran.

يَنْوَرُونَ مِنَ الْقَوْمِ مِنْ سُوءِ مَا بُشِّرَبِهِ
أَيُّمَسْكَةٌ عَلَىٰ هُونٍ أَمْ يَدُسُّهُ فِي التُّرَابِ
أَلْأَسَاءُ مَا يَحْكُمُونَ ﴿٥٩﴾

60. Ruk o siran adi Mapaparatiyaya ko Akhirat, so ibarat a marata: Na ruk o Allah so ibarat a Maporo: Na Sukaniyan so Maba-gur, a Maongangun.

لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ مَثَلُ السَّوْءِ
وَلِلَّهِ الْمَثَلُ الْأَعْلَىٰ وَهُوَ الْعَزِيزُ
الْحَكِيمُ ﴿٦٠﴾

61. Na o siksa-a o Allah so manga Manosiya sabap ko Kiyandaro-waka iran, na da-a lamba-a Niyan ko liyawao o Lopa a Baraniyawa:

وَلَوْ يُؤَاخِذُ اللَّهُ النَّاسَ بِظُلْمِهِمْ مَا تَرَكَ
عَلَيْهَا مِنْ دَابَّةٍ وَلَكِنْ يُؤَخِّرُهُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ

Na ogaid na pakalalanatun Niyan siran sa taman ko ta-alik a mapu-punto: Na amai ka makatalingoma so ta-alik kiran, na di ran ndun misundod sa isa ka oras, go di ran kanggaga-anan.

62. Na Ipushunggai ran a ruk o Allah so ipukhagowad iran (a manga Wata a Babai). go iphuropa o manga dila iran so kabokhag: Sa Mata-an! A siran i Khiruk ko ma-piya: Matatang kud a Mata-an! A ruk iran so Naraka, go Mata-an! A siran na indarainon siran!

63. Ibut ko Allah, ka Sabunsabunar a Siyogowan Ami so manga pagtao a Miya-ona an Ka (Ya Muhammad): na pipharasan kiran o Shaitan so manga Galubuk iran: Na Sukaniyan i Panarigan niran sa Alongan nai, go adun a bagiyen niran a siksa a Malipudus.

64. Na aya bo a Kinitoronun Nami Ruka ko Kitab na-an Ka kiran mapayag so da iran pagayonayoni, go Torowan go Limo ko pagtao a Mapaparatiyaya.

65. Na so Allah na piyakatoron Niyan a pho-on ko kawang so ig, na ini-oyag Iyan noto ko Lopa ko oriyen o kiyapatai niyan: Mata-an! A adun a matatago ro-o man a titho a Tanda ko pagtao a Puphamamakinugun niran.

مُسَمًّىٰ ۖ فَاِذَا جَاءَ اَجْلَهُمْ ۖ
لَا يَسْتَعْجِرُوْنَ سَاعَةً
وَلَا يَسْتَفْتِدُوْنَ ﴿١٦﴾

وَيَجْعَلُوْنَ لِلّٰهِ مَا يَكْرَهُوْنَ
وَتَصِفُ اَلْسِنَتُهُمُ الْكٰذِبَ اَنْ
لَّهُمُ الْعُسْفٰى ۖ لَا جِرْمَ اَنْ لَهُمُ النَّارُ
وَاَنَّهُمْ مُّفْرَطُوْنَ ﴿١٧﴾

تَاللّٰهِ لَقَدْ اَرْسَلْنَا اِلَى اٰمِرٍ مِّنْ قَبْلِكَ
فَرَيْنَ لَهُمُ الشَّيْطٰنُ اَعْمٰلَهُمْ فَهُوَ
وَلِيَّهُمُ الْيَوْمَ ۖ وَهُمْ عَذٰبُ الْاَلِيمِ ﴿١٨﴾

وَمَا اَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتٰبَ اِلَّا لِتُبَيِّنَ
لَهُمُ الَّذِي اٰخْتَلَفُوْا فِيْهِ ۚ وَهُدًى
وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُوْنَ ﴿١٩﴾

وَاللّٰهُ اَنْزَلَ مِنَ السَّمَآءِ مَآءً فَاحْيَا بِهِ الْاَرْضَ
بَعْدَ مَوْتِهَا ۚ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ
يَسْمَعُوْنَ ﴿٢٠﴾

66. Na Mata-an! a adun a mata-tago ko manga Ayam a titho a undao rukano. Puphakainomun Nami sukano ko matatago ko manga tiyan niyan, a puphakapo-on ko pagulutan o nadis a go so rogo, a gatas a lombos, a malbod lino-on o puphamanginom.

67. Na so manga Onga Qormah go manga Inab, na puphakamba-al kano ron sa Pakaburug go pagupur a mapiya: Mata-an! A adun a matatago ro-o man a titho a Tanda ko pagtao a Punggudaguda-an niran

68. Na ini Ilaham o Kadnan Ka ko Tamaing: A mba-al ka ko manga Palao sa manga Walai, go so manga kayo, go so puphanagombalain niran;

69. Oriyan niyan na kangka ko oman i manga Onga, na okit ka ko manga lalan o Kadnan ka: A da-manga gigimbura iyan. Adun a puphakagumao a puphakapo-on ko manga tiyan niyan a inomun a mbi-dabida so manga waruna niyan, a kadadaluman sa bolong o manga Manosiya: Mata-an! A adun a matatago saya man a titho a Tanda ko pagtao a Puphamimikiran non.

70. Na so Allah i Miyadun ruka-no oriyan niyan na thanganun kano Niyan; na so saba-ad rukano na tao a phakandodun ko tanto a marata a butad ko Kapaginutao (a bongao),

وَإِنَّ لَكُمْ فِي الْأَنْعَامِ لَعِبْرَةً لِّتُنذِرُوا مِمَّا فِي بُطُونِهِ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهَا وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦٦﴾

وَمِنْ ثَمَرَاتِ النَّخِيلِ وَالْأَعْنَابِ لَتَأْخُذُونَ مِنْهُ سُكَّرًا وَرِزْقًا حَسَنًا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٦٧﴾

وَأَوْحَىٰ رَبُّكَ إِلَى النَّخْلِ أَنْ اتَّخِذِي مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا وَمِنَ الشَّجَرِ وَمِمَّا يَعْرِشُونَ ﴿٦٨﴾

ثُمَّ كُلِي مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ فَاسْلُكِي سُبُلَ رَبِّكِ ذُلَالًا يَخْرُجُ مِنْ بُطُونِهَا شَرَابٌ مُخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ فِيهِ شِفَاءٌ لِلنَّاسِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٦٩﴾

وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ ثُمَّ يُنَوِّقُكُمْ وَمِنْكُمْ مَنْ يُرَدُّ إِلَىٰ أَرْذَلِ الْعُمُرِ لِكَيْ لَا يَعْلَمَ بَعْدَ عِلْمٍ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ قَدِيرٌ ﴿٧٠﴾

ka-an da-a katawi niyan a maito bo ko andang a katawan niyan: Mata-an! A so Allah na Mata-o, a Gaos.

71. Na so Allah na inilubi Niyan so saba-ad rukano ko saba-ad si-i ko riskhi: Na da ko siran a piyama-kalubi i ba iran bugan so riskhi kiran ko mipapa-ar o manga tangan niran (a manga Oripun), na siran na makapulagilagid siran non. Ba so Limo o Allah i shangka-an niran?

وَاللَّهُ فَضَّلَ بَعْضَكُمْ عَلَى بَعْضٍ فِي الرِّزْقِ
فَمَا الَّذِينَ فُضِّلُوا بِرَأْدِي رِزْقِهِمْ عَلَى مَا
مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَهُمْ فِيهِ سَوَاءٌ
أَفِينِعْمَةَ اللَّهِ يَجْحَدُونَ ﴿٧١﴾

72. Na so Allah na singgayan kano Niyan sa manga Karoma a pud ko manga ginawa niyo, go singgayan kano Niyan, a pho-on ko manga Karoma niyo sa manga Wata go manga Apo, go Riniskhi-yan kano Niyan ko manga pipiya: Ba so ribat i Phamaratiyaya-an niran, na so Limo o Allah na siran na Pagongkirun niran?-

وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا
وَجَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَزْوَاجِكُمْ بَنِينَ
وَحَفَدةً وَرِزْقَكُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ
أَفَبِالْبَاطِلِ يُؤْمِنُونَ وَبِنِعْمَتِ اللَّهِ
هُمْ يَكْفُرُونَ ﴿٧٢﴾

73. Na Pushimba-an niran a sal-akao ko Allah,- so da-a mipapa-ar iyan a Riskhi kiran, a pho-on ko manga Langit a go so Lopa a maito bo, go da-a khagaga iran.

وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَمْلِكُ لَهُمْ
رِزْقًا مِنَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ شَيْئًا
وَلَا يَسْتَطِيعُونَ ﴿٧٣﴾

74. Na di kano phangumba-al sa manga ibarat o Allah: Mata-an! A so Allah i Mata-o, na sukano idi manga Tata-o.

فَلَا تَصْرِيحًا لِلَّهِ الْأَمْثَالَ إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ
وَأَنْتُمْ لَا تَعْمُونَ ﴿٧٤﴾

75. Mimba-al so Allah sa ibarat: A Oripun, a mipapa-ar, a da-a khagaga niyan a maito bo; a go tao a bigan Nami sukaniyan sa

ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا عَبْدًا مَمْلُوكًا
لَا يَقْدِرُ عَلَى شَيْءٍ وَمَنْ رَزَقْنَاهُ

pagupur a mapiya a pho-on Ruka-mi, na Sukaniyan na Puphamumu-gai ron, sa masolun a go mapayag: Ba siran makaphagishan? So langowan o Podi na ruk o Allah! Kuna ka so kadakulan kiran na di manga Tata-o.

76. Go mimba-al so Allah sa ibarat a dow a Mama: So isa kiran na omao, a da-a khagaga niyan a maito bo; go sukaniyan na ikaririkor o khirukon; apiya anda niyan pakasangora sukaniyan, na da-a khitalingoma niyan a mapiya: Ba makaphagishan sukaniyan a go so tao a Pushogo ko ontol, a sukaniyan na komukudug sa lalan a maka-o ontol?

77. Na ruk o Allah so misosolun ko manga Langit a go so Lopa. Na da ko okit o Bangkit inonta na lagid bo o sapuruk Mata, odi na lawan ro-o sa kaga-an: Mata-an! A so Allah na si-i ko langowan taman na Gaos Iyan.

78. Na so Allah na piyakaliyo kano Niyan pho-on ko manga Tiy-an o manga Ina iyo a da-a Katawan niyo a maito bo; go Inadun Niyan rukano so kanug go so manga kailai go so manga poso: Ka-an kano Makapanalamat (ko Allah).

79. Ba iran nda mailai so manga Papanok, a libod kiran a kapuphalantap iran si-i ko solud o ka-

مَنَارًا رَاقِحًا سَنَانًا فَهُوَ يَنْفِقُ مِنْهُ سِرًّا
وَجَهْرًا هَلْ يَسْتَوِيَنَّ الْحَمْدُ لِلَّهِ
بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٧٥﴾

وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِمَثَلَيْنِ أَحَدُهُمَا
أَبِيكُمْ لَا يَقْدِرُ عَلَى شَيْءٍ وَهُوَ
كُلٌّ عَلَى مَوْلَاهُ أَيْنَمَا يُوَجِّهُهُ
لَايَاتٍ بِخَيْرٍ هَلْ يَسْتَوِي هُوَ وَمَنْ
يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَهُوَ عَلَى صِرَاطٍ
مُسْتَقِيمٍ ﴿٧٦﴾

وَلِلَّهِ غَيْبُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا
أَمْرُ السَّاعَةِ إِلَّا كَلَمْحِ الْبَصَرِ
أَوْ هُوَ أَقْرَبُ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ
شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٧٧﴾

وَاللَّهُ أَخْرَجَكُمْ مِنْ بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ
لَا تَعْلَمُونَ شَيْئًا وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ
وَالْأَبْصَرَ وَالْأَفْئِدَةَ لَعَلَّكُمْ
تَشْكُرُونَ ﴿٧٨﴾

الْمَيْرَ وَإِلَى الطَّيْرِ مُسَخَّرَاتٍ فِي
جَوِّ السَّمَاءِ مَا يُمْسِكُهُنَّ إِلَّا اللَّهُ

wang? A da-a makatatayong kiran a rowar ko Allah. Mata-an! A adun a matatago ro-o man a titho a manga Tanda ko pagtao a Khipapara-tiyaya.

80. Na so Allah na Inadun Niyan rukano so manga Walai niyo a ka-duna; go Inadun Niyan rukano so manga kobal o manga Ayam, a manga Walai, a ka-a khapan kano ron ko Alongan a gi-i niyo kathotogalin, go so Alongan a kagugunuk iyo; go (Inadun Niyan rukano) so manga bombol o Bilibili, go so manga bombol o Onta, go so manga bombol o Kambing, a kasangkapan, go pagigimo taman ko masa (a kakharata iyan).

81. Na so Allah na singgayan kano Niyan ko Inadun Niyan sa manga along (a sironga); go singgayan kano Niyan ko manga Palao sa manga Liyang (a lindonga); go singgayan kano Niyan sa manga nditarun a makarurunding rukano ko mayao, go manga nditarun a makarurunding rukano ko goma-an o ridowai niyo. Giyaya man i'kaputharotopa Niyan ko Limo Iyan rukano, ka-an kano makashalimbawan (si-i Rukaniyan).

82. Na o talikhod siran, na aya bo a Paliyogat Ruka na so Kapamakasampai (o Sogowan Ruka) a mapayag.

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٧٨﴾

وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ بُيُوتِكُمْ سَكَنًا
وَجَعَلَ لَكُمْ مِنْ جُلُودِ الْأَنْعَامِ بُيُوتًا
تَسْتَخِفُّونَهَا يَوْمَ ظَعْنِكُمْ وَيَوْمَ
إِقَامَتِكُمْ وَمِنْ أَصْوَابِهَا وَأَوْبَارِهَا
وَأَشْعَارِهَا أَثْنَاوٌ وَمَتَاعًا إِلَىٰ حِينٍ ﴿٨٠﴾

وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِمَّا خَلَقَ ظِلَالًا
وَجَعَلَ لَكُمْ مِنَ الْجِبَالِ أَكْنَانًا
وَجَعَلَ لَكُمْ سَرَابِيلَ تَقِيكُمْ
الْحَرَّ وَسَرَابِيلَ تَقِيكُمْ بَأْسَكُمْ
كَذَلِكَ يُتِمُّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكُمْ
لَعَلَّكُمْ تُسْلِمُونَ ﴿٨١﴾

فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلْعُ الْمَمِينُ ﴿٨٢﴾

83. Kikilala-an niran so Limo o Allah; oriyan niyan na Phagongkir-un niran bo sukaniyan; na so kadakulan kiran na manga Kapir.

يَعْرِفُونَ نِعْمَتَ اللَّهِ ثُمَّ بُنِ كُرُونَهَا
وَأَكْثَرُهُمُ الْكٰفِرُونَ ﴿٨٣﴾

84. Na (Pakisabotingka) so Alongan a pakatindugan Nami so oman i pagtao sa saksi (a so Nabi ran): Oriyan niyan na di kabugan sa idin so da Pamaratiyaya, go di siran pakapamangunin sa rila.

وَيَوْمَ نَبْعَثُ مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا ثُمَّ
لَا يُؤْذِنُ لِلَّذِينَ كَفَرُوا وَلَا لَهُمْ
يُسْتَعْنَبُونَ ﴿٨٤﴾

85. Go amai ka kasandungan o siran a da Pamaginontolan so siksa, na di kiran ndun pakakhapun, go di kiran ta-alikun.

وَإِذَا رَأَى الَّذِينَ ظَلَمُوا الْعَذَابَ فَلَا
يُخَفِّفُ عَنْهُمْ وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ ﴿٨٥﴾

86. Na amai ka kasandungan o siran a Miyamanak oto so ini Pamanakoto iran (ko Allah), na Tharo-on niran: Kadnan nami! Siran naya so ini Pamanakoto ami, a siran so Sinimba mi a salakao Ruka. Na salawada-an niran siran a Katharo: Mata-an! A sukano na tithe a manga bokhag!

وَإِذَا رَأَى الَّذِينَ أَشْرَكُوا
شُرَكَاءَ هُمْ قَالُوا رَبَّنَا هَؤُلَاءِ
شُرَكَائُنَا الَّذِينَ كُنَّا نَدْعُوا مِنْ دُونِكَ
فَأَلْقُوا إِلَيْهِمُ الْقَوْلَ إِنَّكُمْ
لَكٰذِبُونَ ﴿٨٦﴾

87. Na mapalad iran ko Allah sa Alongan noto so Kambayorantang; go doratun siran o Piyangumba-alan niran a kabokhag.

وَالْقَوْلُ إِلَى اللَّهِ يَوْمَئِذٍ السَّعَةِ وَصَلَّ
عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٨٧﴾

88. Siran a Miyamangongkir go miyangalang ko lalan ko Allah- na pagomanan Nami siran sa siksa a lawan ko siksa, sabap ko kiyapaminasa iran;

الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ
زِدْنَهُمْ عَذَابًا فَوْقَ الْعَذَابِ بِمَا
كَانُوا يُفْسِدُونَ ﴿٨٨﴾

89. Na (pakisabotingka) so Alongan a pakatindugan Nami so oman i pagtao sa saksi kiran, a pud ko manga ginawa iran: Go pakatalingoma-an Nami Suka (Ya Muhammad) a saksi ko siran naya: Na Piyakatoron Ami Ruka so Kitab a osayan ko langowan taman, go Torowan, go Limo, go Tothol a mapiya ko Mimbabayorantang (ko Allah).

90. Mata-an! A so Allah na Iso-sogo Iyan so kaontrol, go so kaphiyapiya, go so kabugi ko tonganai, go isasapar Iyan so pakasisingai, go so marata, go so kapan-ganiyaya: Iphagundao Niyan rukano ka-an kano makatatadum.

91. Na tomanun niyo so diyandi o Allah igira-a Miyakindiyandi kano, go di niyo mbarungkasa so manga sapa ko oriyen o kiyatanto niyan; a Sabunar a biyaloi niyo so Allah a saksi rukano; Mata-an! A so Allah na katawan Niyan so gi-i niyo nggolaola-an.

92. Na di niyo pagiringi so Babai a kiyakasiyan so tinikur iyan ko oriyen o kinikibud iyan sa manga kanggolgol. Sa mabaloi niyo so manga sapa iyo a limpangan ko ndolondolonan niyo, sa kabaloi o isa a pagtao a Sukaniyan i madakul adi so isa a pagtao: Giya-bo a kiphuthupungun rukano ron o Allah; na Mata-an a phagosa-in Niyan rukano dun ko Alongan a Qiyamah

وَيَوْمَ نَبْعَثُ فِي كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا عَلَيْهِمْ
مِّنْ أَنفُسِهِمْ وَجِئْنَا بِكَ شَهِيدًا عَلَيَّ
هَؤُلَاءِ وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ تِبْيَانًا
لِّكُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً وَبُشْرَى
لِّلْمُسْلِمِينَ ﴿٩١﴾

﴿٩٠﴾ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ
وَإِيتَايَ ذِي الْقُرْبَىٰ وَيَنْهَىٰ عَنِ
الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ
يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿٩١﴾

وَأَوْفُوا بِعَهْدِ اللَّهِ إِذَا عَاهَدْتُمْ
وَلَا تَنْقُضُوا الْأَيْمَانَ بَعْدَ تَوْكِيدِهَا
وَقَدْ جَعَلْتُمُ اللَّهَ عَلَيْكُمْ كَفِيلًا إِنَّ
اللَّهَ يَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ ﴿٩١﴾

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِي نَقَضَتْ غَزْلَهَا
مِنْ بَعْدِ قُوَّةٍ أَنْكُنَّا نَتَّخِذُونَ
أَيْمَنَكُمْ دَخَلًا بَيْنَكُمْ أَنْ تَكُونَ
أُمَّةٌ هِيَ أَرْبَىٰ مِنْ أُمَّةٍ إِنَّمَا يَبْلُوكُمْ
اللَّهُ بِهٖ وَلِيَبَيِّنَ لَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ
مَا كُنتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٩٢﴾

so sukano na di kano ron phagayonayan.

93. Na o kabaya o Allah, na Mata-an a khabaloi kano Niyan ko okit a isa: Na ogaid na ndadagun Niyan so tao a kabaya Iyan, go Thoro-on Niyan so tao a kabaya Iyan: Na Mata-an a ipagisha rukano dun so Pinggolaola niyo.

وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً
وَلَكِنْ يَضِلُّ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي مَنْ
يَشَاءُ وَلَتَسْتَأْنِفَنَّ عَمَّا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٣﴾

94. Na di niyo mbaloya so manga sapa iyo, a limpangan ko ndolondolonan niyo, ka midolas so parapara ko oriyan o kiyapakabukun niyan, go kata-aman niyo so marata sabap ko kiya-alangi niyo ko lalan ko Allah, go makambagiyen kano sa siksa a lubi a mala.

وَلَا تَنْجِدُوا أَيْمَانَكُمْ دَخَلًا بَيْنَكُمْ
فَنَزَلَ الْقَدَمُ بَعْدَ ثُبُوتِهَا وَتَذُوقُوا السَّوَاءَ بِمَا
صَدَدْتُمْ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَلَكُمْ عَذَابٌ
عَظِيمٌ ﴿١٤﴾

95. Na di niyo phamasa-an so diyandi o Allah sa arga a maito: Mata-an dun a so shisi-i ko Allah na giyoto i tomo rukano, o sukano na katawi niyo.

وَلَا تَشْتَرُوا بِعَهْدِ اللَّهِ ثَمَنًا قَلِيلًا إِنَّمَا
عِنْدَ اللَّهِ هُوَ خَيْرٌ لِّكُمْ إِن كُنتُمْ
تَعْلَمُونَ ﴿١٥﴾

96. So shisi-i rukano na khada: Na so shisi-i ko Allah na kakal. Na Mata-an a imbalas Ami dun, ko siran a miphapantang, so balas kiran si-i ko mapiya ko Pinggolaola iran.

مَا عِنْدَكُمْ يَنْفَدُ وَمَا عِنْدَ اللَّهِ بَاقٍ
وَلَنَجْزِيَنَ الَّذِينَ صَبَرُوا أَجْرَهُمْ
بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾

97. Sadun sa nggalubuk sa mapiya, a Mama odi na Babai, a sukaniyan na Mapaparatiyaya, na Mata-an a Pakapaginuta-on Nami dun sukaniyan sa Kapaginutao a mapiya, go Mata-an a ibalas Ami kiran

مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنثَىٰ
هُوَ مِمَّنْ فَلَنَجْزِيَنَّهُ حَيٰوةً طَيِّبَةً
وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ
مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٧﴾

ndun so balas kiran si-i ko mapiya ko Pinggolaola iran.

98. Na igira-a mbatiya-an ka so Qur-an, na lindong Ka ko Allah pon ko Shaitan a Phuradiyamun.

99. Mata-an! A sukaniyan na da-a mapukhapa-ar iyan ko siran a Miyamaratiyaya a so bo so Kadnan niran i sasarigan niran.

100. Aya bo a adun a mapukhapa-ar iyan non, na si-i ko siran a Puphamangonot rukaniyan go so siran a Puphamanakoto ko Allah.

101. Na igira-a adun a ini sambi Ami a isa a Ayat ko darpa o isa Ayat,- a so Allah i Mata-o ko Iputhoron Niyana,- na Tharo-on niran: A Suka dun (Ya Muhammad) i Puphangumba-al: Kuna, ka so kadakulan kiran na di manga Tata-o.

102. Tharowangka: A Initoron Sukaniyan o (Jibril a) Niyawa Soti a pho-on ko Kadnan Ka a bunar, ka-an thakna so (poso o) siran a Miyamaratiyaya, go Torowan go Tothol a mapiya ko Mimbabayor-antang (ko Allah).

103. Na Sabunsabunar a katawan Nami a Mata-an! A siran na gi-i ran Tharo-on: A matagon naya ipuphangundao a Manosiya. (Pitharo o Allah a:) so basa a so ipuphangambir iran non na ino a

فَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ

٩٨

مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

إِنَّهُ لَيْسَ لَهُ سُلْطَانٌ عَلَى الَّذِينَ ءَامَنُوا

٩٩

وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ

إِنَّمَا سُلْطَانُهُ عَلَى الَّذِينَ يَتَوَلَّوْنَهُ

١٠٠

وَالَّذِينَ هُمْ بِهِ مُشْرِكُونَ

وَإِذَا بَدَلْنَا آيَةً مَّكَانَ آيَةٍ

وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يُزَلِّك قَالُوا إِنَّمَا

١٠١

أَنْتَ مُفْتَرٍ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ

قُلْ نَزَّلَهُ رُوحُ الْقُدُسِ مِن رَّبِّكَ

بِالْحَقِّ لِيُثَبِّتَ الَّذِينَ ءَامَنُوا

١٠٢

وَهُدَىٰ وَبَشْرَىٰ لِلْمُسْلِمِينَ

وَلَقَدْ نَعْلَمُ أَنَّهُمْ يَقُولُونَ إِنَّمَا

يُعَلِّمُهُمُ بَشَرٌ لِّسَانُ الَّذِي

يُلْحَدُونَ إِلَيْهِ أَعْجَبِي وَهَذَا

١٠٣

لِسَانٌ عَرَبِيٌّ مُّبِينٌ

Adiyami, na giya Qur-an naya na basa Arab, a mapayag.

104. Mata-an! A so siran a di Mapaparatiyaya ko manga Ayat o Allah,-na di siran Thoro-on o Allah, go adun a bagiyan niran a siksa a Malipudus.

105. Aya bo a Puphangumba-al ko kabokhag na so siran a di Mapaparatiyaya ko manga Ayat o Allah: Na siran man na siran i manga bokhag!

106. Sadun sa tao o Ongkirun niyan so Allah ko oriyen o Kiyaparatiyaya niyan,- inonta so tao a miyatugul, a so poso iyan na thatakna ko Paratiyaya-na ogaid na sa dun sa maliwanag sa ginawa niyan so Kaongkir,- na si-i kiran so rarangit a pho-on ko Allah, go adun a bagiyan niran a siksa a lubi a mala.

107. Giyoto man na sabap sa Mata-an! a siran na miyatomo iran so Kaoyagoyag ko doniya a di so Akhirat: Na Mata-an! A so Allah na di Niyan Thoro-on so Pagtao a da Pamaratiyaya.

108. Siran man so Piyatri o Allah so manga poso iran, go so kanug iran, go so manga kailai ran; na siran man na siran so khikalilipat.

109. Matatangud a Mata-an! A siran na siran so manga logi ko Akhirat.

إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ لَا يَهْدِيهِمُ اللَّهُ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٠٤﴾

إِنَّمَا يَفْتَرِي الْكَذِبَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْكَاذِبُونَ ﴿١٠٥﴾

مَنْ كَفَرَ بِاللَّهِ مِنْ بَعْدِ إِيمَانِهِ إِلَّا مِنْ أَكْرَهٍ وَقَلْبُهُ مُطْمَئِنٌّ بِالْإِيمَانِ وَلَكِنْ مَنْ شَرَحَ بِالْكُفْرِ صَدْرًا فَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ مِنَ اللَّهِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٠٦﴾

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ اسْتَحَبُّوا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا عَلَى الْآخِرَةِ وَأَنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ﴿١٠٧﴾

أُولَئِكَ الَّذِينَ طَبَعَ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ وَسَمِعِهِمْ وَأَبْصَرِهِمْ وَأُولَئِكَ هُمُ الْغَافِلُونَ ﴿١٠٨﴾
لَا جَرَمَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ هُمْ الْخَاسِرُونَ ﴿١٠٩﴾

110. Oriyan niyan na Mata-an! A so Kadnan Ka,- makapantag ko siran a Miyamagoyag ko oriyan o kiyapangarasi-i kiran,- oriyan niyan na Miphurang siran go Miphantang siran,- na Mata-an! A so Kadnan Ka, ko oriyan naya na titho a Manapi, a Makalimo-on.

ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ هَاجَرُوا
مِنْ بَعْدِ مَا قُتِلُوا ثَمَّ جَاهِدُوا
وَصَبَرُوا إِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا
لَعَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١١٠﴾

111. (Pakisabotingka:) So Alongan a makatalingoma so oman i ginawa na domaowa sa linding iyan sa ginawa niyan, go itoman sa tarotop ko oman i ginawa so Miyangalubuk iyan, a siran na di siran kasalimbotan.

﴿١١١﴾ يَوْمَ تَأْتِي كُلَّ نَفْسٍ تُجَادِلُ عَنْ
نَفْسِهَا وَتُوْفَىٰ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا عَمِلَتْ
وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿١١١﴾

112. Na mimba-al so Allah sa ibarat: A ingud a miyabaloi a Lomilintad, a thatakna, Puphakatalingoma-on so pagupur on a moramora a puphakapo-on ko mbalabala a darpa: Na Inongkir iyan so manga Limo o Allah: Na piyakita-aman non o Allah so kini-kolobon o kaor go so kaluk sabap ko siyowa iran.

وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا قَرْيَةً كَانَتْ
ءَامِنَةً مَطْمَئِنَةً بِأَنْبِيَآئِهَا رَزَقَهَا
رَغَدًا مِنْ كُلِّ مَكَانٍ فَكَفَرَتْ
بِأَنْعَمِ اللَّهِ فَأَذَقَهَا اللَّهُ لِبَاسَ
الْجُوعِ وَالْخَوْفِ بِمَا كَانُوا
يَصْنَعُونَ ﴿١١٢﴾

113. Na Sabunsabunar a adun a miyakaoma kiran a Sogo a pud kiran, na Piyakambokhag iran, Sukaniyan; na miyadansal siran o siksa a siran na kapapantagan a manga Darowaka.

وَلَقَدْ جَاءَهُمْ رَسُولٌ مِنْهُمْ فَكَذَّبُوهُ
فَأَخَذَهُمُ الْعَذَابُ وَهُمْ
ظَالِمُونَ ﴿١١٣﴾

114. Na kangkano ko ini Pagupur rukano o Allah a halal a ma-piya; go Panalamat kano ko Limo o Allah, o sukano na aya niyo bo Pushowasowatun.

فَكُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمْ اللَّهُ حَلَالًا
طَيِّبًا وَاشْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ
إِنْ كُنْتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ ﴿١١٤﴾

115. Aya dun a inisapar Iyan rukano na so miyatai (a da masombali), go so rogo (a tomiyoga) go so sapo a Baboi, go so ini Panambai ko salakao ko Allah: Na sa tao a Kasungutan, a kuna a ba pangangakowala, go kuna a ba Pumamalawani, na Mata-an! A so Allah na Manapi, a Makalimo-on.

116. Na di niyo Putharowa ko kiphuropanon non o manga dila iyo ko kabokhag, - a giya-i na halal, go giyaya na haram, ka khiyangkob iyo ko Allah so kabokhag. Mata-an! A siran a iphagangkob iran ko Allah so kabokhag, na di siran phamakasulang sa maliwanag.

117. Khasawitan niran sa maito (ko doniya); na adun a bagiyan niran a siksa a malipudus.

118. Na si-i Ami bo inisapar ko manga Yahodi so Piyanothol Ami Ruka gowani: Na da Ami siran salimboti, na ogaid na siran i pushalimbot ko manga ginawa iran.

119. Oriyan niyan na Mata-an! A so Kadnan Ka, - si-i ko siran a miyakangalubuk siran sa marata sabap ko kada-a mulung, oriyan niyan na Mithaobat siran ko oriyan noto go Miphiyapiya siran, - na Mata-an! A so Kadnan Ka ko oriyan naya, na tanto a Manapi, a Makalimo-on.

إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالدَّمَ
وَلَحْمَ الْخَيْزِيرِ وَمَا أُهْلَ لِغَيْرِ اللَّهِ بِهِ
فَمَنِ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَإِنَّ
اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١١٥﴾

وَلَا تَقُولُوا لِمَا تَصِفُ أَلْسِنَتُكُمُ
الْكَذِبَ هَذَا حَلَالٌ وَهَذَا حَرَامٌ
لِنَفْتَرُوا عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ إِنَّ الَّذِينَ
يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ لَا يَفْلِحُونَ ﴿١١٦﴾

مَتَّعَ قَلِيلٌ لَهُمْ وَعَذَابُ أَلِيمٌ ﴿١١٧﴾

وَعَلَى الَّذِينَ هَادُوا حَرَمًا مَا قَصَصْنَا عَلَيْكَ
مِنْ قَبْلٍ وَمَا ظَلَمْتَهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا
أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿١١٨﴾

ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ عَمِلُوا السُّوءَ
بِجَهَلَةٍ ثُمَّ تَابُوا مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ
وَأَصْلَحُوا إِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا غَفُورٌ
رَحِيمٌ ﴿١١٩﴾

120. Mata-an! A so Ibrahim na miyabaloi a ladiyawan, a Puphan-gongonotan ko Allah, a tomataliyadok ko bunar, go da mapud ko manga Pananakoto:

121. Mananalamat ko manga Limo o Allah, Pinili Iyan, go Pingonana-o Niyan Sukaniyan ko lalan a maka-o ontol.

122. Go bigan Nami Sukaniyan si-i ko doniya sa mapiya, go Mata-an! A si-i ko Akhirat na pud dun ko manga Bilangatao.

123. Oriyan niyan na ini Ilaham Ami Ruka (Ya Muhammad): A Kudugangka so okit o Ibrahim a shasalimbotawan, go da mapud ko manga Mosrikh.

124. Aya bo a Piyaliyogatan (ko Kapumasla-a) ko Sapto na so siran a da-on pagayonayon; na Mata-an! A so Kadnan Ka na Khokomun Niyan siran ndun ko Alongan a Qiyamah, ko da iran pagayonayoni.

125. Panolonun Ka so lalan o Kadnan Ka sa nggolalan ko Ongangun go so undao a mapiya; go dao-wa-an Ka kiran so lubi a mapiya; Mata-an! A so Kadnan Ka na Sukaniyan i Mata-o ko tao a sominilai, pho-on ko lalan Rukaniyan, go Sukaniyan i Mata-o ko Miyamangudug ko ontol.

إِنَّ إِبْرَاهِيمَ كَانَ أُمَّةً قَانِتًا لِلَّهِ حَنِيفًا
وَلَمْ يَكُ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٢٠﴾

شَاكِرًا لِأَنْعَمِهِ أَحْبَبَهُ وَهَدَنَاهُ إِلَى
صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿١٢١﴾

وَأَتَيْنَاهُ فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَإِنَّا فِي الْآخِرَةِ
لَمِنَ الصَّالِحِينَ ﴿١٢٢﴾

ثُمَّ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ أَنْ اتَّبِعْ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ
حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٢٣﴾

إِنَّمَا جَعَلْنَا السَّبْطَ عَلَى الَّذِينَ
أَخْتَلَفُوا فِيهِ وَإِنَّ رَبَّكَ لَيَحْكُمُ بَيْنَهُمْ
يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ
يَخْتَلِفُونَ ﴿١٢٤﴾

ادْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحِكْمَةِ
وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ وَجَدِّ لَهُمْ
بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ
بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ
بِالْمُهْتَدِينَ ﴿١٢٥﴾

126. Na o shaop kano, na saop kano sa so lagid o inikidiya rukano to: Na Ibut o Shabar kano, na Mata-an a giyoto i mapiya a bagiy-an o miyamakasabar.

127. Na Shabar Ka, na di ka phakasabar inonta a sabap ko Allah; na Dingka siran Pumboko-on: Go di nggagutun a Rarub Ka so Kapuphagantangan niran sa marata.

128. Mata-an! A so Allah na babid o siran a Miayamananggila, go so siran a Miphipyapiya.

وَإِنْ عَاقَبْتُمْ فَعَاقِبُوا بِمِثْلِ مَا
عُوقِبْتُمْ بِهِ ۗ وَإِنَّ صَبْرًا لَّهُوَ
خَيْرٌ لِلصَّابِرِينَ ﴿١٢٦﴾

وَأَصْبِرْ وَمَا صَبْرُكَ إِلَّا بِاللَّهِ ۗ وَلَا تَحْزَنْ
عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُفُ فِي صَبَقِ مِمَّا
يَمْكُرُونَ ﴿١٢٧﴾

إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ
مُحْسِنُونَ ﴿١٢٨﴾

Surah Bani Israil (Al-Isra)-17

Si-i ko ngaran o Allah, a Masalinggao, a Makalimo-on.

1. Soti so (Allah a) Piyakalalakao Niyan so Oripun Niyan (a Muhammad) ko Kagagawi-i pho-on ko Masjidil Al-Haram si-i ko Masjidil Al-Aqsa, so piyakandakulan Nami sa mapiya so muliliyota-on,- ka Phakaila-in Nami Sukaniyan ko manga Tanda Ami: Mata-an! A so Allah so Puphakanug, a Puphakai-lai.

2. Na inibugai Ami ko Musa so Kitab, go biyaloi Ami Sukaniyan a Torowan ko manga Moriyatao o Israil,- (Pitharo Ami a:) Da-a khowa-an niyo a salakao Rakun a sarigan.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سُبْحَانَ الَّذِي أَسْرَى بِعَبْدِهِ لَيْلًا مِنَ
الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ إِلَى الْمَسْجِدِ الْأَقْصَا
الَّذِي بَرَكْنَا حَوْلَهُ لِنُرِيَهُ مِنْ آيَاتِنَا إِنَّهُ
هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ﴿١﴾

وَأَتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَجَعَلْنَاهُ هُدًى
لِبَنِي إِسْرَائِيلَ لِيَلْتَّخِذُوا مِنْ دُونِي
وَكَيْلًا ﴿٢﴾

3. (Hai) Kiyababadan ko tao a iyoran Nami a pud o Nuh (ko Kapal)! Mata-an! A so Nuh na aya butad Iyan na Oripun, a Mananalamat.

ذُرِّيَّةَ مَنْ حَمَلْنَا مَعَ نُوحٍ إِنَّهُمْ كَانَ
عَبْدًا شَكُورًا ﴿٣﴾

4. Na Piyakitokawan Nami ko manga Moriyatao o Israil si-i ko Kitab, a Mata-an a phaminasa kano dun ko Lopa sa makadowa, go Mata-an a phangarasi kano dun sa kapangarasi a mala!

وَقَضَيْنَا إِلَىٰ بَنِي إِسْرَائِيلَ فِي الْكِتَابِ
لَتُفْسِدُنَّ فِي الْأَرْضِ مَرَّتَيْنِ وَلَتَعْلُنَّ
عُلُوًّا كَبِيرًا ﴿٤﴾

5. Na amai ka makaoma so diyandi a paganai sa dowa oto, na pakipangarasiyan Nami sukano ko manga Oripun Nami a adun a bagur iyan a mitataralo: Na pakaphagashoga-an niran so pagulutulutan o manga walai; na miyabalo i a diyandi a mapunggolaola.

فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ أُولَاهُمَا بَعَثْنَا عَلَيْكُمْ
عِبَادًا لِلآئِلَةِ الْأُولَىٰ بِأْسِ شَدِيدٍ فَجَاسُوا
خِلَالَ الدِّيَارِ وَكَانَ وَعْدًا مَفْعُولًا ﴿٥﴾

6. Oriyan niyan na ikasoi Yami rukano so kapupugusa kiran: Go bugan Nami sukano sa manga tamok (a madakul), go manga Wata, go balowin Nami sukano a madakul a tao.

ثُمَّ رَدَدْنَا لَكُمُ الْكَرَّةَ عَلَيْهِمْ
وَأَمَدَدْنَاكُمْ بِأَمْوَالٍ وَبَنِينَ وَجَعَلْنَاكُمْ
أَكْثَرَ نَفِيرًا ﴿٦﴾

7. (Na Pitharo Ami a:) O phiya-piya kano, na miyakaphiyapiya kano sa ruk o ginawa niyo; na o mbinasa kano, na ruk o ginawa niyo. Na amai ka makaoma so diyandi a mori, (na Pakapangarasin Nami siran), ka-an niran mapakarimung so manga Paras iyo, go an siran makasolud ko Masjid (al-Aqsa) lagid o kiyapakasolud iran

إِنْ أَحْسَنْتُمْ أَحْسَنْتُمْ لِأَنْفُسِكُمْ وَإِنْ
أَسَأْتُمْ فَلَهَا فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ الْآخِرَةِ
لِيَسْتَقُوا وُجُوهَكُمْ وَلِيَدْخُلُوا
الْمَسْجِدَ كَمَا دَخَلُوهُ أَوَّلَ مَرَّةٍ
وَلِيُتَخَرَّوْا مَاعَلَوْا تَنْبِيرًا ﴿٧﴾

non ko paganai a kiya-okitan, go an niran mabinasa so miyamugus a mala a Kapaminasa.

8. Masikun so Kadnan niyo na Ikalimo kano Niyan; na o kasoi kano (Maminasa), na ikasoi Ami (so siksa rukano): Na ini sunggai Ami so Naraka Jahannam a thar-ongkowan ko Miyamangonkir.

9. Mata-an! A giyangkai a Quran na Phakatoro ko Sukaniyan a lubi a matitho, go Puphanotholun Niyan ko Miyamaratiyaya a siran so Minggalalubuk ko manga pipiya, a Mata-an! A adun a bagiyen niran a balas, a lubi a mala;

10. Na Mata-an! A siran a di Mapaparatiyaya ko Akhirat, na mithiyagar Kami sa bagiyen niran a siksa a Malipudus.

11. Na Puphangunin o Manosiya so marata (igira-a pukhararangitan) lagid o kapuphanguniya niyan ko mapiya, na tatap a so Manosiya na ga-angga-anun.

12. Na biyaloi Ami so Gagawi-i a go so Daondao a dowa Tanda: Na piyakasalum Ami so Tanda a Gagawi-i, na biyaloi Ami so Tanda o Daondao a Masindao; ka-an kano gi-i makambabanog sa riskhi a phon ko Kadnan niyo, go a niyo katokawi so bilangan o manga ragon, go so itongan: Na so langowan ta-

عَسَىٰ رَبُّكُمْ أَن يَرْحَمَكُمْ وَإِنْ عُدتُمْ عَلَيْنَا
وَجَعَلْنَا جَهَنَّمَ لِلْكَافِرِينَ حَصِيرًا ﴿٨﴾

إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ
أَقْوَمُ وَيُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ
الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا كَبِيرًا ﴿٩﴾

وَأَنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ أَعْتَدْنَا لَهُمْ
عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٠﴾

وَيَدْعُ الْإِنْسَانَ بِالشَّرِّ دُعَاءَهُ بِالْخَيْرِ وَكَانَ
الْإِنْسَانُ عَجُولًا ﴿١١﴾

وَجَعَلْنَا اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ آيَاتٍ فَحَوْنًا آيَةً
الَّيْلِ وَجَعَلْنَا آيَةَ النَّهَارِ مُبْصِرَةً
لِتَبْتَغُوا فَضْلًا مِّن رَّبِّكُمْ وَلِتَعْلَمُوا
عَدَدَ السِّنِينَ وَالْحِسَابَ وَكُلُّ شَيْءٍ
فَضَّلْنَاهُ نَفْصِيلًا ﴿١٢﴾

man na piyagosai Ami sukaniyan sa marayag a kapagosai.

13. Na oman i Manosiya na in-tambud Ami ron so sorat o Amal iyan si-i ko lig iyan: Na pakaguma-on Nami ron sa Alongan a Qiyamah a sorat a masangat iyan a makakayat.

14. (Tharo-on non a:) Batiya-angka so sorat ka: Makatatarotop so ginawangka sa Alongan na-i a phamagitung ruka.

15. Sa dun sa komudug ko ontol, na phakakudug ko ontol sa ruk bo a ginawa niyan: Na sa dun sa somilai, na phakasilai sa rombo phakatana: Na di kha-awidan o baradosa so dosa o pud iyan: Na di Kami phaniksa taman sa di Kami Makasogo sa Sogo.

16. Na igira-a kabaya Ami a kabinasa Ami ko Phagingud, na Sogo-on Nami so manga Nakoda rukaniyan (a Nggolalan ko manga Rasul) na ndarowaka siran ro-o; na mapatoton so Katharo (a siksa): Na binasa-an Nami sukaniyan sa tarotop a kabinasa.

17. Na madakul a bininasa Mi ko manga pagtao a miya-orriyan o Nuh! Na makatatarotop so Kad nan Ka si-i ko manga dosa o manga Oripun Niyan a Kaip a Puphakailai.

وَكُلِّ إِنْسَانٍ أَلْمَمَتُهُ طَبِيرُهُ فِي عَنُقِهِ ۗ
وَنُخْرِجُ لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ كِتَابًا
يَلْقَاهُ مَنْشُورًا ﴿١٣﴾

أَقْرَأَ كِتَابِكَ كَفَىٰ بِنَفْسِكَ الْيَوْمَ عَلَيْكَ
حَسِيبًا ﴿١٤﴾

مَنْ أَهْتَدَىٰ فَإِنَّمَا يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ ۗ وَمَنْ
ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا وَلَا نُزْرُؤُا زُرَّةً
وَزُرَّ أُخْرَىٰ ۗ وَمَا كُنَّا مُعَذِّبِينَ حَتَّىٰ نَبْعَثَ
رَسُولًا ﴿١٥﴾

وَإِذَا أَرَدْنَا أَنْ نُهْلِكَ قَرْيَةً أَمَرْنَا مُتْرَفِيهَا
فَفَسَقُوا فِيهَا فَحَقَّ عَلَيْهَا الْقَوْلُ
فَدَمَّرْنَاَهَا تَدْمِيرًا ﴿١٦﴾

وَكَمْ أَهْلَكْنَا مِنَ الْقُرُونِ مِن بَعْدِ نُوحٍ ۗ
وَكَفَىٰ بِرَبِّكَ بِذُنُوبِ عِبَادِهِ خَبِيرًا بَصِيرًا ﴿١٧﴾

18. Sadun sa aya butad iyan na kabaya iyan so maga-an, na nggaganan Nami ron si-i (sa doniya) so khabaya-an Nami si-i ko tao a kabaya Ami: Oriyan niyan na isunggai Ami a ruk iyan so Naraka Jahan-nam: A phakasoludon a kapapa-awingan, a mibobowang.

مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعَاجِلَةَ عَجَلْنَا لَهُ فِيهَا مَا نَشَاءُ لِمَنْ نُرِيدُ ثُمَّ جَعَلْنَا لَهُ جَهَنَّمَ يَصْلَاهَا مَذْمُومًا مَدْحُورًا ﴿١٨﴾

19. Na sadun sa kabaya iyan so Akhirat, go Panamaran niyan nggalubuk so Punggalubukun rukaniyan, a sukaniyan na Maparatiyaya,- na siran man na miyabaloi so galubuk iran a tatarima-an.

وَمَنْ أَرَادَ الْآخِرَةَ وَسَعَى لَهَا سَعْيَهَا وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَئِكَ كَانَ سَعْيُهُمْ مَشْكُورًا ﴿١٩﴾

20. Oman i isa na pumbugan Nami so siran na-i go so siran naya, ko Pamumugayan o Kadnan Ka: Na da ko butad o Pamumugayan o Kadnan Ka iba kharun.

كُلًّا نُمِدُّهُنَّ أَهْوَاءَهُنَّ وَهَتَّؤُلَاءِ مِنْ عَطَايِكُمْ وَمَا كَانَ عَطَاؤُكُمْ رَبِّكُمْ مُحْظُورًا ﴿٢٠﴾

21. Pamimikiranangka o anda-manaya i kiyapakalubi Ami ko saba-ad kiran ko saba-ad; na mata-tangkud a so Akhirat i lubi a mala a kiyapakaphapangkata go lubi a mala a kiyapakapululubiya.

أَنْظُرْ كَيْفَ فَضَلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ وَلِلْآخِرَةِ أَكْبَرُ دَرَجَاتٍ وَأَكْبَرُ تَقْضِيًّا ﴿٢١﴾

22. Di Ka Phangumba-al sa pud o Allah a Tohan a salakao; ka makaoshad Ka a kapapa-awingan, a misisili.

لَا تَجْعَلْ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَتَقْعُدَ مَذْمُومًا مَدْحُورًا ﴿٢٢﴾

23. Na ini Paliyogat o Kadnan Ka a da-a Pushowasowata niyo a inonta Sukaniyan, go (Phiyapiya i niyo) so mbala a Lokus sa samporna a kaphiyapiya. Na o raota ko

﴿٢٣﴾ وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ وَيَالِ لِلَّذِينَ إِحْسَنًا إِمَّا يَبْلِغْنَ عَلَيْكَ الْكِبْرَ أَحَدُهُمَا أَوْ كِلَاهُمَا فَلَا تَقُلْ

kamamasa-i Ruka so Kalokus o isa sa dowo oto, odi na tanan siran, na Dingka kiran Putharowa i khari-morong Ako, go Dingka siran phur-arasunga, go Tharowangka kiran so Katharo a Kapaga-adat.

لَمَّا أَفِي وَلَا نَنْتَهَرُهُمَا وَقُلْ لَهُمَا قَوْلًا
كَرِيمًا ﴿٢٢﴾

24. Go pakainayangka kiran so gowagowai ko Kapangalimbaba-an, pho-on ko Kalimo, go Tharowangka: A Kadnan Ko! Kalimo-on Ka Siran lagid o Kiyapagoyagoyaga iran Rakun ko kaito Akun.

وَأَخْفِضْ لَهُمَا جَنَاحَ الذَّلِيلِ مِنَ الرَّحْمَةِ
وَقُلْ رَبِّ أَرْحَمُهُمَا كَمَا رَبَّيَانِي صَغِيرًا ﴿٢٤﴾

25. So Kadnan niyo i lubi a Mata-o ko nganin a shisi-i ko manga ginawa niyo: O mabaloi kano a manga Bilangatao, na Mata-an! a Sukaniyan na tatap a Manapi ko manga barataobat.

رَبِّكُمْ أَعْلَمُ بِمَا فِي نُفُوسِكُمْ إِنْ تَكُونُوا
صَادِقِينَ فَإِنَّهُ كَانَ لِلْأُولِيَيْنِ
غَفُورًا ﴿٢٥﴾

26. Na bugan Ka ko tonganai so kabunar iyan, go so Misikin, go so Gi-i Mulayalayag maka khakadiat a miya kawang sa Lalan. Go di Ka phamagola sa kapulaga.

وَأَتَا ذَا الْقُرْبَىٰ حَقَّهُ وَالْمِسْكِينَ
وَأَبْنَ السَّبِيلِ وَلَا يَبْذُرْ بَذِيرًا ﴿٢٦﴾

27. Mata-an! A so manga taolan na miyabaloi siran a manga Pagari o manga Shaitan; na aya butad o Shaitan na Mo-ongkir ko Kadnan Niyan.

إِنَّ الْمُبَدِّرِينَ كَانُوا إِخْوَانَ الشَّيَاطِينِ
وَكَانَ الشَّيْطَانُ لِرَبِّهِ كَفُورًا ﴿٢٧﴾

28. Na o Thalikhodingka siran sa kambabanog sa Limo a pho-on ko Kadnan Ka, a nanayaon Ka sukanian, na Tharowangka kiran: So Katharo a mainai.

وَأِمَّا تَعْرِضْنَنَّهُمْ لَبِغَاءً رِجْمَةً مِنْ رَبِّكَ
تَرْجُوهُنَّ وَقُلْ لَهُنَّ قَوْلًا مَيْسُورًا ﴿٢٨﴾

29. Go Dingka mbaloya so Li-mangka a mitatambud ko lig Ka, go Dingka mbukara sukaniyan sa tarotop a kabukar, ka makaoshad Ka a kapapa-awingan, a kiyawiswisan.

30. Mata-an! A So Kadnan Ka na puphkalowagun Niyan so Pagupur si-i ko tao a kabaya Iyan, go puphkasimpitun Niyan. Mata-an a Sukaniyan na tatap si-i ko manga Oripun Niyan a Kaip, a Puphakai-lai.

31. Go di niyo mbonowa so mangga Wata iyo sa kaluk ko Kamiskin: Ka Sukami i Puphagupur kiran, go Puphagupur rukano. Mata-an! A so Kabonowa kiran na miyabaloi a dosa a mala.

32. Go di kano pagobai ko kashina: Ka Mata-an naya! A miyabaloi a pakasinggai, go miyakaratarata a okit.

33. Go di niyo mbonowa so ginawa a so inisapar o Allah inonta o misabap ko kabunar. Na sa tao a mabono a pimbaba-an, na Sabunar a singgayan Nami so wali ron sa kapa-ar: Na di pulawan ko kakitas; Mata-an! A sukaniyan na miyabaloi a tatabangan.

34. Go di kano pagobai ko tamok o ilo inonta o so i phakapiya niyan, taman sa irat ko kakhasad iyan; go tomana niyo so diyandi,

وَلَا تَجْعَلْ يَدَكَ مَغْلُولَةً إِلَىٰ عُنُقِكَ وَلَا تَبْسُطْهَا كُلَّ الْبَسْطِ فَتَقْعُدَ مَلُومًا
تَحْسُرًا ﴿٢٩﴾

إِنَّ رَبَّكَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن يَشَاءُ وَيَقْدِرُ
إِنَّهُ كَانَ بِعَدَابِهِ خَبِيرًا بَصِيرًا ﴿٣٠﴾

وَلَا تَقْتُلُوا أَوْلَادَكُمْ خَشِيَةَ إِمْلَاقٍ تَحْنُ
نَزْفُهُمْ وَإِنَّا لَكُرَّ إِن قُلْتُمْ كَانَ
خَطَاً كَبِيرًا ﴿٣١﴾

وَلَا تَقْرَبُوا الرِّزْقَ إِنَّمَا كَانَ فَرْجًا
وَسَاءً سَبِيلًا ﴿٣٢﴾

وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا
بِالْحَقِّ وَمَن قُتِلَ مَظْلُومًا فَقَدْ جَعَلْنَا
لِوَلِيِّهِ سُلْطَانًا فَلَا يُسْرِفُ فِي
الْقَتْلِ إِنَّهُ كَانَ مَنْصُورًا ﴿٣٣﴾

وَلَا تَقْرَبُوا مَالَ الْيَتِيمِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ
حَتَّىٰ يَبْلُغَ أَشُدَّهُ وَأَوْفُوا بِالْعَهْدِ إِنَّ

Mata-an! A so diyandi na tatap a khi-isha (ko Alongan a Qiyamah).

35. go tarotopa niyo so kapagasad igira-a miyagasad kano, go thimbang kano ko timbangan a ontol: Giyoto man i tomo, go lubi a mapiya a ondas iyan.

36. Go Dingka puthindugi so da-a Kata-ongka-on; Mata-an! A so kanug, a go so kailai, go so poso na oman i isa kiran na khaisha-an.

37. Go di Ka pulalakao ko Lopa sa Kambantogan: Mata-an! A suka na dingka dun mabunsad so Lopa, go dingka dun marupung so manga Palao sa kaporo.

38. Oman i isa ro-o na miyabaloi so karata-an niyan si-i ko Kadnan Ka a Piyakagowagowad.

39. Giyoto man na pud ko ini Ilaham Ruka o Kadnan Ka (Ya Muhammad) a Ongangun; na di Ka Phangumba-al sa pud o Allah a Tohan a salakao, ka Maphoshangka ko Naraka Jahannam, a kapapa-awingan, a mibobowang.

40. Ba rukano piyakibisa o Kadnan niyo so manga Wata a Mama, na kinowa Niyan so manga Malai-kat (a Wata Iyan) a manga Babai? Mata-an! A sukano na matatang-kud a gi-i kano Tharo sa Katharo a miyakalupas!

الْعَهْدَ كَانَ مَسْئُولًا ﴿٣٤﴾

وَأَوْفُوا بِالْكَيْلِ إِذَا كَلْتُمْ وَزِنُوا بِالْقِسْطَاسِ
الْمُسْتَقِيمِ ذَلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا ﴿٣٥﴾

وَلَا تَنْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنْ أَسْمَعُ
وَالْبَصْرَ وَالْفُؤَادَ كُلُّ أُولَئِكَ كَانَ عِنْدَهُ
مَسْئُولًا ﴿٣٦﴾

وَلَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا إِنَّكَ لَنْ تَخْرِقَ
الْأَرْضَ وَلَنْ تَبْلُغَ الْجِبَالَ طُولًا ﴿٣٧﴾

كُلُّ ذَلِكَ كَانَ سَيِّئُهُ عِنْدَ رَبِّكَ
مَكْرُوهًا ﴿٣٨﴾

ذَلِكَ مِمَّا أَوْحَىٰ إِلَيْكَ رَبُّكَ مِنَ الْحِكْمَةِ
وَلَا تَجْعَلْ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَتُلْقَىٰ فِي جَهَنَّمَ
مَلُومًا مَّدْحُورًا ﴿٣٩﴾

أَفَأَصْفَقْتُمْ بِالْبَنِينَ وَاتَّخَذْتُمِنَ
الْمَلَائِكَةِ إِنثًا إِنَّكُمْ لَقَوْلُونَ قَوْلًا
عَظِيمًا ﴿٤٠﴾

41. Na Sabunsabunar a pishalisai Ami sangka-i a Qur-an, ka-an niran kasaboti, na da-a minipagoman Niy-an kiran a rowar sa kiyapalagoi (ko bunar)!

42. Tharowangka: A o adun a pud o Allah a manga Tohan,- lagid o Katharo iran,- na sa maoto na Mata-an a muloloba siran sa lalan ko khiruk ko Kapa-ar!

43. Soti Sukaniyan! Go Maporo a ka-a awat Iyan ko gi-i ran Tharoon! Amaporo a Lubi a Mala!

44. Puthasbik Rukaniyan so manga Langit a pito go so Lopa, go so matatago kiran, na da-a nganin a badi Puthasbik sa Podi Rukaniyan; na ogaid na di niyo shabotun so Tasbik iran! Mata-an! A Sukaniyan na tatap a Matigur, a Manapi!

45. Na igira-a Biyatiya-a Ka so Qur-an, na Puthagowan Ami so lut Ka a go so lut o siran a di Mapaparatiyaya ko Akhirat, sa runding a marurunding:

46. Go tiyagowan Nami so manga poso iran sa manga totop ka-an niran di khasaboti Sukaniyan, go (tiyagowan Nami) so manga tangila iran sa kabungul: Na igira-a Miyaloinangka so Kadnan Ka si-i ko Qur-an, ko Kai Isa Isa Niy-an, na tomingur siran, ko manga talikhodan niran sa kapalagoi.

وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِي هَذَا الْقُرْآنِ لِيَذَكَّرُوا
وَمَا يَزِيدُهُمْ إِلَّا نُفُورًا ﴿٤١﴾

قُلْ لَوْ كَان مَعَهُ دَاءُ آلِهَةٍ كَمَا يَقُولُونَ إِذَا
لَا يَنْفَعُوا إِلَىٰ ذِي الْعَرْشِ سَبِيلًا ﴿٤٢﴾

سُبْحٰنَهُ، وَتَعَالَىٰ عَمَّا يَقُولُونَ عُلُوًّا كَبِيرًا ﴿٤٣﴾

تُسَبِّحُ لَهُ السَّمَوٰتُ السَّبْعُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ
وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْبُحُ بِحَمْدِهِ. وَلَكِنْ
لَّا يَفْقَهُونَ تَسْبِيحَهُمْ إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا
عَفُورًا ﴿٤٤﴾

وَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ جَعَلْنَا بَيْنَكَ وَبَيْنَ
الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ حِجَابًا
مَّسْتُورًا ﴿٤٥﴾

وَجَعَلْنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ
وَفِي آذَانِهِمْ وَقْرًا وَإِذَا ذَكَرْتَ رَبَّكَ
فِي الْقُرْآنِ وَحْدَهُ، وَلَوَّعًا عَلَىٰ أَدْبَارِهِمْ
نُفُورًا ﴿٤٦﴾

47. Sukami i lubi a Mata-o ko sabap a Kapuphamamakinug iran noto gowani ko Puphamamakinugun Ka iran; go gowani ko siran a gi-i siran mbibitiyara-i, sa masa oto na gi-i Tharo-on o manga Darowaka: A da-a Phagonotan niyo a rowar ko Mama a tataraponan!

48. Pamimikiranangka (Ya Muhammad) o andamanaya i kinipan-gibaratun niran Ruka: Na miyadadag siran, na da-a khakudug iran a lalan.

49. Na Pitharo iran: Ino amai ka mbaloi kami a manga tolan go botha, ba Mata-an! A sukami na Pagoyagun kami dun sa Ka-adun a bago?

50. Tharowangka: A mbaloi kano pun a Ator, odi na Potao,

51. Odi na ka-adun a pud ko mala (a kaguguda-a niyo ron), ko manga rarub iyo (na Khaoyag kano dun)! Na Putharo-on niran ndun: Antawa-a i maphakakasoi kami niyan (ko Kaoyagoyag)? Tharowangka: A so Miyadun rukano ko paganai a kiya-okitan! Na khulungkulungun niran Ruka a manga Olo iran, na Tharo-on niran: Andai kikhitana iyan? Tharowangka: A matatangud a mababaloi a marani!

52. Si-i ko Alongan a tawagun kano Niyan, na misumbag iyo so

نَحْنُ أَكْبَرُ بِمَا يَسْتَمِعُونَ بِهِ إِذْ يَسْتَمِعُونَ
إِلَيْكَ وَإِذْ هُمْ نَجْوَىٰ إِذْ يَقُولُ الظَّالِمُونَ
إِنْ تَنبِعُونَ إِلَّا لَرَجُلٍ مَّسْحُورًا ﴿٤٧﴾

أَنْظُرْ كَيْفَ ضَرَبُوا لَكَ الْأَمْثَالَ فَضَلُّوا
فَلَا يَسْتَطِيعُونَ سَبِيلًا ﴿٤٨﴾

وَقَالُوا آءِذَا كُنَّا عِظْمًا وَّرَفْنَا آءِذَا نَا لَمَبْعُوثُونَ
خَلْقًا جَدِيدًا ﴿٤٩﴾

﴿٥٠﴾ قُلْ كُونُوا حِجَارَةً أَوْ حَدِيدًا ﴿٥٠﴾

أَوْ خَلْقًا مِّمَّا يَكْفُرُ فِي صُدُورِكُمْ
فَسَيَقُولُونَ مَنْ يَعِيدُنَا قُلِ الَّذِي فَطَرَكُمْ
أَوَّلَ مَرَّةٍ فَسَيُنْفِضُونَ إِلَيْكَ رُءُوسَهُمْ
وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هُوَ قُلْ عَسَىٰ أَنْ
يَكُونَ قَرِيبًا ﴿٥١﴾

يَوْمَ يَدْعُوكُمْ فَتَسْتَجِيبُونَ بِمَحْمُودِهِ

Podi Rukaniyan, go aya arangan niyo na da-a minitarug iyo (ko Doniya) a rowar ko maito!

53. Na Tharowangka (Ya Muhammad) ko manga Oripun Ko: A Putharowa iran so mapiya: Mata-an! A so Shaitan na punggoriga-on niyan siran: Mata-an! A so Shaitan na miyabaloi a ridowai o manga Manosiya a mapayag.

54. So Kadnan niyo i Mata-orkano: O kabaya Iyan, na Ikalimo kano Niyan, odi na o kabaya Iyan, na siksa-an kano Niyan: Na kuna a ba Ami Suka Siyogo a somisiyap kiran.

55. Na so Kadnan Ka i Mata-orko tao a shisi-i ko manga Langit go so Lopa: Na Sabunsabunar a piyakalubi Ami so saba-ad ko manga Nabi ko saba-ad: Go bigan Nami so Dawood sa (Kitab a) Zaboora.

56. Tharowangka: Panongganoya niyo so siran a ini tugo niyo (a manga Katohanan) a salakao ko Allah: Na da-a Mipapa-ar iran ko kapokas rukano o Morala go di ran khitogalin.

57. Siran man so siran a Puphanongganowin niran na gi-i ran mabanogun so okit a kapakarani ko Kadnan niran,- (Puphamagarabaya) o antawa-a kiran i lubi ron a madasug: Go a-arapun niran so Limo

وَتَظُنُّونَ إِن لَّبِئْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٥٢﴾

وَقُلْ لِعِبَادِي يَقُولُوا الَّتِي هِيَ أَحْسَنُ إِنَّ الشَّيْطَانَ يَنْزِعُ بَيْنَهُمْ إِنَّ الشَّيْطَانَ كَانُ لِلْإِنْسَانِ عَدُوًّا مُّبِينًا ﴿٥٣﴾

رَبِّكُمْ أَعْلَمُ بِكُمْ إِنَّ يَسَاءَ تَرْحَمُكُمْ أَوْ إِن يَسَاءُ يَعَذِّبُكُمْ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ وَكِيلًا ﴿٥٤﴾

وَرَبُّكَ أَعْلَمُ بِمَن فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۗ وَلَقَدْ فَضَّلْنَا بَعْضَ النَّبِيِّنَ عَلَى بَعْضٍ ۗ وَءَاتَيْنَا دَاوُدَ زَبُورًا ﴿٥٥﴾

قُلْ ادْعُوا الَّذِينَ زَعَمْتُمْ مِن دُونِهِ فَلَا يَمْلِكُونَ كَشْفِ الضُّرِّ عَنكُمْ وَلَا تَحْوِيلًا ﴿٥٦﴾

أُولَئِكَ الَّذِينَ يَدْعُونَ يَبْغُونَ إِلَىٰ رَبِّهِمُ الْوَسِيلَةَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ وَيَرْجُونَ رَحْمَتَهُ وَيَخْتَفُونَ ۚ عَذَابَهُ ۚ إِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ كَانَ مَحْذُورًا ﴿٥٧﴾

Iyan go ika-aluk iran so siksa Iyan: Mata-an! A so siksa o Kadnan Ka na tatap a pakalukluk.

58. Na da-a Ingud a ba Ami di binasa-a sukaniyan ko da pun so Alongan a Qiyamah, odi na ba Ami di siksa-a sukaniyan sa siksa a sangat: Miyabaloi oto a misosorat ko Kitab (a Lauh Mahfol).

59. Na da-a miyakarun Rukami ko Kapuphakatoron Nami ko manga Tanda, a rowar sa kiyapakambo-khaga-on o miyanga-o ona: Na inibugai Ami ko Samood so Babai a Onta a karina a mapayag, na Pindarowaka-an niran noto: Na da-a (salakao a) Kapuphamakatoron Nami ko manga Tanda a rowar sa pangangaluk.

60. Na gowani na Pitharo Ami Ruka: A Mata-an! A so Kadnan Ka na katatangkalan Niyan so manga Manosiya: Na da-a kinisungga-in Nami ko kailai a so Piyaki-ilai Ami Ruka, a rowar sa tupung ko manga Manosiya,- go (lagid oto) so kayo a Pimorka-an a miya-aloi ko Qur-an: Na ipuphangangaluk Ami kiran, na da-a minipagoman niyan kiran a rowar sa kapangakowala a mala!

61. Na gowani na Pitharo Ami ko manga Malaikat: A Pangalimba-ba-an Kano ko Adam: Na Miyangalimbaba-an Siran non, inonta so

وَلِنْ مِّن قَرِيْبَةٍ اِلَّا نَحْنُ مُهْلِكُوْهَا
قَبْلَ يَوْمِ الْقِيَامَةِ اَوْ مَعَدَّيْهُوَ عَذَابًا
شَدِيْدًا كَانَ ذٰلِكَ فِي الْكِتٰبِ مَسْطُوْرًا ﴿٥٨﴾

وَمَا مَنَعَنَا اَنْ نُرْسِلَ بِالْآيٰتِ اِلَّا اَنْ
كَذَّبَ بِهَا الْاَوْلُوْنَ ۗ وَاٰنِسًا مُّوَدِّ
الْاٰفَاقَةَ مُبْصِرَةً فَظَلَمُوْا بِهَا وَمَا نُرْسِلُ
بِالْآيٰتِ اِلَّا نَحْوِیْضًا ﴿٥٩﴾

وَإِذْ قُلْنَا لَكَ إِنَّ رَبَّكَ أَحَاطَ بِالنَّاسِ
وَمَا جَعَلْنَا الرَّءْيَا الَّتِي أَرَيْنَاكَ اِلَّا فِتْنَةً
لِّلنَّاسِ وَالشَّجَرَةَ الْمَلْعُوْنَۗةَ فِی الْقُرْءَانِ
وَنَحْوَهُمْ فَمَا یَزِدُهُمْ اِلَّا طَعْنًا
كَبِيْرًا ﴿٦٠﴾

وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلٰٓئِكَةِ اَسْجُدُوْا لِاٰدَمَ
فَسَجَدُوْا اِلَّا اِبْلِیْسَ قَالَ ؕ اَسْجُدْ لِمَنْ

Iblis: Ka Pitharo iyan: A ino ako Phangalimbaba-an ko tao a Inadun Ka a botha?

62. Pitharo (o Iblis): Aiguda-a Ka sangka-i a Piyakaombaongka rakun? Ibut o bugi Akongka sa talik taman ko Alongan a Qiyamah na lunganungko dun domadag so manga Moriyatao Niyan inonta so maito!

63. Pitharo (o Allah): A nggolanun ka (i kabaya-a ka); ka sadun sa monot ruka kiran, na Mata-an! A so Naraka Jahannam i balas rukano, a balas a tarotop.

64. Go pamodiyokun ka ko sa dun sa khagagangka kiran, so so-warangka; go lalisangka siran rakhus o manga Komokoda-a ka, go so Puphamakalalaka-on ka; go pakithompok ka kiran ko manga tamok go so manga Wata (iran); go bugingka siran sa pasad. Na da-a ipumbugai kiran a pasad o Shaitan a rowar sa kapulalalong.

65. Mata-an! A so manga Oripun Ko (a Miyamaratiyaya), na da dun a kapa-ar ka kiran: Go makatatarotop so Kadnan ka a somisiyap.

66. So Kadnan niyo so Puphaka-latas rukano ko manga Kapal ko Kalodan, ka-an kano gi-i makam-babanog ko Kakawasa-an Niyan.

خَلَقْتَ طِينًا ﴿٦١﴾

قَالَ أَرَأَيْتَ بَيْنَكَ هَذَا الَّذِي كَرَّمْتَ عَلَيَّ
لِإِنِّ أَخَّرْتَنِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ
لَأَحْتَنِكَنَّ ذُرِّيَّتَهُ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٦٢﴾

قَالَ أَذْهَبَ فَمَنْ تَبِعَكَ مِنْهُمْ فَإِنَّ
جَهَنَّمَ جَزَاءُ مَنْ جَزَاءُ مَنْ مَوْفُورًا ﴿٦٣﴾

وَأَسْتَفْزِزُ مَنْ أَسْتَطَعْتَ مِنْهُمْ بِصَوْتِكَ
وَأَجْلِبُ عَلَيْهِمْ بِخَيْلِكَ وَرَجُلِكَ
وَسَارِكُهُمْ فِي الْأَمْوَالِ وَالْأَوْلَادِ
وَعَدُهُمْ وَمَا يَعِدُهُمُ الشَّيْطَانُ إِلَّا
غُرُورًا ﴿٦٤﴾

إِنَّ عِبَادِي لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطَانٌ
وَكَفَىٰ بِرَبِّكَ وَكِيلًا ﴿٦٥﴾

رَبِّكُمْ الَّذِي يُرْجِي لَكُمْ الْفُلُوكَ
فِي الْبَحْرِ لَتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ إِنَّهُ

Mata-an! A Sukaniyan na tatap a mala rukano i Limo.

67. Na igira-a minisogat rukano so morala ko Kalodan, na mada so Puphanongganowin niyoinonta bo so Sukaniyan (a Allah)- na kagiya mabaton kano Niyan ko Kalopaaan, na tomialikhod kano. Na tatap a so Manosiya na da-a Tadum iyan!

68. Ba kano somiyarig sa di kano Niyan landungun ko didalum o Lopa, odi na di kano Niyan botawanan sa sobosobo a puthad, a sa oriyaniyan na da dun a mato-on niyo a Panarigan?

69. Odi na ba kano somiyarig sa di kano Niyan ro-o pakakasowin sharoman, na botawanan kano Niyan sa mabagur a ndo na ludun kano Niyan sabap ko Kiya-ongkir iyo, oriyaniyan na da dun a mato-on niyo a abanga iyo Rukami ron?

70. Na Sabunsabunar a piyakalubi Ami sa Munang so manga Moriyatao o Adam; go piyakapaguda Ami siran ko Kalopaaan a go so Kalodan; go ini Riskhi Ami kiran so manga pipiya; go Piyakaombao Ami siran ko madakul ko manga Inadun Nami sa titho a Kapakaombao.

71. Si-i ko Alongan a itawag Ami ko oman i Manosiya so Daptar iran: Na sa dun sa mibugai ron so

كَانَ بِكُمْ رَحِيمًا ﴿٦٦﴾

وَإِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فِي الْبَحْرِ ضَلَّ مَنْ
تَدْعُونَ إِلَّا إِلَاهًا فَلَمَّا جَنَّكُمُ إِلَى الْبَرِّ
أَعْرَضْتُمْ وَكَانَ الْإِنْسَانُ كَفُورًا ﴿٦٧﴾

أَفَأَمْتُمْ مَنْ بِيَمِينِكُمْ وَإِنَّا بِكُمْ
أَبْصَارٌ فَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ
الْعِقَابِ ﴿٦٨﴾

أَمْ أَمْتُمْ مَنْ بِيَمِينِكُمْ فِيهِ تَارَةٌ أُخْرَى
فَيُرْسِلَ عَلَيْكُمْ قَاصِفًا مِنَ الرِّيحِ
فَيَغْرِقَكُم بِمَا كَفَرْتُمْ ثُمَّ لَا يُجَدُّوْا
لَكُمْ عَلَيْهِمْ يَتَّبِعُهُمُ الْغُيُوبُ ﴿٦٩﴾

﴿٧٠﴾ وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ وَحَمَلْنَاهُمْ فِي الْبَرِّ
وَالْبَحْرِ وَرَزَقْنَاهُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ
وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَى كَثِيرٍ مِمَّنْ
خَلَقْنَا تَفْضِيلًا ﴿٧١﴾

يَوْمَ نَدْعُوا كُلَّ أُنثَىٰ بِمَا مَنَعَهَا
أَوْ يَكْتُمَنَّهَا فَيَنْسِفَنَّهُمْ فِى الْيَوْمِ
ذَٰلِكَ نُفُوسَهُمْ فَأُولَٰئِكَ
سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿٧٢﴾

Kitab iyan si-i ko kawatan niyan, na siran man na Mabatiya iran so Kitab iran, na da-a masalimbot kiran a ishambo o dadangulisun.

72. Na sadun sa miyabaloi si-i (sa Doniya) a bota, na sukaniyan si-i ko Akhirat na bota dun, go tanto a miya-awat ko lalan.

73. Na Mata-an a maito bo na khapokas Ka iran ndun ko ini Ila-ham Ami Ruka (Ya Muhammad), ka-an Ka Rukami Miyangkob so salakao rukaniyan: Na o giyoto i miyasowa na Khowa-angka iran ndun a bolay oka!

74. Na o da Ami Suka pakathakna-a, na Sabunsabunar a mararani mitaliyadok Ka kiran sa shai a maito.

75. Na o giyoto i miyasowa na kaphakita-aman Nami Ruka dun so takup a siksa ko Kaoyagoyag, go so takup a siksa ko kapatai: Oriyan niyan nada-a mato-on Ka a tabanga-a Ka Rukami!

76. Na Mata-an a maito bo na khabogao Ka iran ko Lopa (a Madinah), ka phaka-awa-an Ka iran non; na o giyoto i miyasowa na da-a khitarug iran ko kaiapos Ka, a rowar ko maito.

77. Okit o tao a Sabunar a Siyogowan Nami a miya-ona an Ka sa

يَقْرَهُونَ كِتَابَهُمْ وَلَا يَظْلَمُونَ
فَتِيلًا ﴿٧١﴾

وَمَنْ كَانَ فِي هَذِهِ أَعْمَى فَهُوَ فِي
الْآخِرَةِ أَعْمَى وَأَضَلُّ سَبِيلًا ﴿٧٢﴾

وَإِنْ كَادُوا لَيَفْتِنُونَكَ عَنِ الَّذِي
أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ لِتَفْتَرِيَ عَلَيْنَا غَيْرَهُ
وَإِذَا لَا تَأْتِيكَ خَبِيرًا ﴿٧٣﴾

وَلَوْلَا أَنْ تَبْنَتْنَا لَقَد كُنْتَ تَرَكْنَا
إِلَيْهِمْ شَيْئًا قَلِيلًا ﴿٧٤﴾

إِذَا لَأَذَقْنَاكَ ضِعْفَ الْحَيَاةِ
وَضِعْفَ الْمَمَاتِ ثُمَّ لَا تَجِدُكَ
عَلَيْنَا نَصِيرًا ﴿٧٥﴾

وَإِنْ كَادُوا لَيَسْتَفْرِزُونَكَ مِنَ
الْأَرْضِ لِيُخْرِجُوكَ مِنْهَا وَإِذَا لَا
يَلْبَثُونَ خَلْفَكَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٧٦﴾

سُنَّةً مَنْ قَدْ أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ

pud ko manga Sogo Ami: Na da-
khato-on Ka a misalin ko okit Ami.

78. Pamayandugun Ka so Sam-
bayang-ko kapolid o Alongan ta-
man ko kalibotung o Gagawi-i, go
so Kapangadi-i ko Qur-an ko Sam-
bayang ko khapita: Mata-an! A so
Sambayang ko khapita na tatap a
shasaksian.

79. Na so saba-ad ko Kagagawi-i
na puphaguna-on Ka so Qur-an: A
malalawan ko manga Paliyogat a
ruk Ka: Matatangkud a phakadar-
pa-an Ka o Kadnan Ka ko darpa a
mababantog!

80. Na Tharowangka: Kadnan
Ko! Pakasolud Akongka sa kasolud
a kاسوبwat, go Pakaliyowa Kong-
ka sa kaliyo a Kasosawat; go sung-
gai Akongka pho-on ko Hadapan
Ka sa bagur a phakatabang.

81. Go Tharowangka: A miya-
kaoma so bunar, na miyailang so
ribat: Mata-an! A so ribat na tatap
a ilang.

82. Na Iputhoron Nami a pud ko
Qur-an so bolong go Limo ko
Miyamaratiyaya: Na ba dun pupha-
kaoman ko manga Darowaka sa
kalogi.

83. Na igira-a ini Pangalimo Ami
so Manosiya, na tomalikhod go
itangkiri iyan a kilid iyan, na igira-

مِن رُسُلِنَا وَلَا يَجِدُ لِسُنَّتِنَا تَحْوِيلًا ﴿٧٧﴾

أَقِمِ الصَّلَاةَ لِذُلُوكِ الشَّمْسِ إِلَى غَسَقِ
الَّيْلِ وَقُرْآنَ الْفَجْرِ إِنَّ قُرْآنَ الْفَجْرِ
كَانَ مَشْهُودًا ﴿٧٨﴾

وَمِنَ اللَّيْلِ فَهَجَّجِدْ بِهِ نَافِلَةً لَّكَ
عَسَىٰ أَنْ يَبْعَثَكَ رَبُّكَ مَقَامًا
مَّحْمُودًا ﴿٧٩﴾

وَقُلْ رَبِّ ادْخُلْنِي مَدْخَلَ صِدْقٍ وَأَخْرِجْنِي
مُخْرَجَ صِدْقٍ وَأَجْعَلْ لِي مِنْ لَدُنْكَ
سُلْطٰنًا نَّصِيرًا ﴿٨٠﴾

وَقُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ الْبَاطِلُ
إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا ﴿٨١﴾

وَنَزَّلْنَا مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ
لِّلْمُؤْمِنِينَ وَلَا يَزِيدُ الظَّالِمِينَ إِلَّا
خَسَارًا ﴿٨٢﴾

وَإِذَا أَنْعَمْنَا عَلَى الْإِنْسَانِ أَعْرَضَ وَنَأٰ
بِحِبَانِهِ ۗ وَإِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ كَانَ يَتُوسَّأٰ
﴿٨٣﴾

a minisogaton so marata na mabaloi a kada-an sa panginam!

84. Tharowangka: A oman i isa na gi-i nggalubuk si-i ko okit iyan: Na so Kadnan niyo i lubi a Mata-o ko tao a sukaniyan i maka-o ontol sa lalan.

85. Na ipagisha iran Ruka so Niyawa. Tharowangka: A so Niyawa na si-i ko ilmo o Kadnan Ko: Go da-a inibugai rukano ko Kata-owar ko maito.

86. Na Mata-an! a o inikabaya Ami, na matatangkud a maphakada Ami dun so ini Ilaham Ami Ruka: Na sa oriyaniyan na da-a mato-on Ka makapantag Rukaniyan a Panarigan Rukami,-

87. Ogaid na Limo a pho-on ko Kadnan Ka: Mata-an! A so Kapudi Iyan na tatap a si-i Ruka lubi a mala.

88. Tharowangka: A Mata-an a apiya thampotampong so manga Manosiya go so manga Jinn sa kam-ba-al iran sa lagid angka-i a Qur-an, na di siran ndun makamba-al sa lagid iyan, apiya pun mabaloi so saba-ad kiran a tabanga o saba-ad.

89. Na Sabunsabunar a di bo dun pira a kiniropa-an Nami ko Manosiya, si-i sangka-i a Qur-an, ko oman i ibarat: Na da tarima-a o

قُلْ كُلٌّ يَعْمَلُ عَلَىٰ شَاكِلَتِهِ فَرَبُّكُمْ
أَعْلَمُ بِمَنْ هُوَ أَهْدَىٰ سَبِيلًا ﴿٨٤﴾

وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الرُّوحِ قُلِ الرُّوحُ مِنْ
أَمْرِ رَبِّي وَمَا أُوتِيتُمْ مِنَ الْعِلْمِ
إِلَّا قَلِيلًا ﴿٨٥﴾

وَلَيْنَ شِئْنَا لَنذَهِبَنَّ بِالَّذِي أَوْحَيْنَا
إِلَيْكَ ثُمَّ لَا تَجِدُكَ بِهِ عَلَيْنَا
وَكَيْلًا ﴿٨٦﴾

إِلَّا رَحْمَةً مِن رَّبِّكَ إِنَّ فَضْلَهُ كَانَ
عَلَيْكَ كَبِيرًا ﴿٨٧﴾

قُلْ لَئِنِ اجْتَمَعَتِ الْإِنْسُ وَالْجِنُّ عَلَىٰ أَنْ
يَأْتُوا بِمِثْلِ هَذَا الْقُرْآنِ لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِ
وَلَوْ كَانَتْ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيرًا ﴿٨٨﴾

وَلَقَدْ صَرَّفْنَا لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْآنِ مِنْ
كُلِّ مَثَلٍ فَأَبَىٰ أَكْثَرُ النَّاسِ
إِلَّا كُفُورًا ﴿٨٩﴾

kadakulan ko manga Manosiya ka ba iran ndun siyangka!

90. Na Pitharo iran: A di ami Suka dun Pharatiyaya-an, taman sa da-a mapakambawat Ka rukami pho-on ko Lopa a manga Bowalan,

وَقَالُوا لَنْ نُؤْمِنَ بِكَ حَتَّىٰ تَفْجُرَ لَنَا مِنَ الْأَرْضِ يَنْبُوعًا ﴿٩٠﴾

91. O di na adun a mabaloi a ruk Ka a Pamomolan a manga Qormah go manga Anggor, na kapakambowatan Ka so lumbak iyan sa manga Lawasaig a manga babandus;

أَوْ تَكُونَ لَكَ جَنَّةٌ مِّنْ نَّجْمٍ وَعِنَبٍ فَتُفَجِّرَ الْأَنْهَارَ خِلَالَهَا تَفْجِيرًا ﴿٩١﴾

92. O di na makaolog Ka ko Langit, mana-a so ini Daowangka rukami sa sapangkat; o di na mapakadarupa-a Ka so Allah go so manga Malaikat sa mipagadapa;

أَوْ تَسْقِطَ السَّمَاءَ كَمَا زَعَمَتَ عَلَيْنَا كَيْسَفًا أَوْ تَأْتِي بَالِئِهِ وَالْمَلَائِكَةَ قِيْلًا ﴿٩٢﴾

93. O di na adun a mabaloi a ruk Ka a Walai a Bolawan, o di na makapanik Ka ko Langit. Na di ami dun Pharatiyaya-an i Kiyapakapanik Ka on taman sa di Kamingka Katoronan sa Kitab a mabatiya ami Sukaniyan. Tharowangka: Soti so Kadnan Ko! Ba adun a butad Akun a rowar sa Manosiya;- a Sogo?

أَوْ يَكُونَ لَكَ بَيْتٌ مِّنْ زُخْرُفٍ أَوْ تَرْفَىٰ فِي السَّمَاءِ وَلَنْ نُؤْمِنَ لِرُفْيِكَ حَتَّىٰ تُنَزِّلَ عَلَيْنَا كِتَابًا نَقْرُؤُهُ قُلْ سُبْحَانَ رَبِّيَ هَلْ كُنْتُ إِلَّا بَشَرًا رَسُولًا ﴿٩٣﴾

94. Na da-a miyakarun ko Manosiya ko Kapakaparatiyaya iran go wani ko makaoma kiran so Torowan, a rowar sa Kiyatharowa iran: Sa ino Shogo so Allah sa Manosiya a Sogo?

وَمَا مَنَعَ النَّاسَ أَنْ يُؤْمِنُوا إِذْ جَاءَهُمُ الْهُدَىٰ إِلَّا أَنْ قَالُوا أَبَعَثَ اللَّهُ بَشَرًا رَسُولًا ﴿٩٤﴾

95. Tharowangka: O aya matatago ko Lopa, na manga Malaikat a Puphulalakao a khibabalingon, na Mata-an a Pakatoronan Nami siran a pho-on ko Langit sa Malaikat a Sogo.

96. Tharowangka: Makatataro-top so Allah a saksi Rakun a go si-i rukano: Mata-an! a Sukaniyan na tatap si-i ko manga Oripun Niy-an a Kaipa, a Puphakailai.

97. Na sa dun sa Toro-on o Allah, na sukaniyan i phakakudug ko ontol; go sadun sa dadagun Niy-an-na Dingka siran ndun mito-on sa manga Panarigan a salakao Rukaniyan. Go limodun Nami siran ko Alongan a Qiyamah, a mikakamanga so manga Paras iran, a manga bota, go manga omao, go manga bungul: Darpa iran so Naraka Jahannam: Oman puphondao, na omanan Nami kiran sa kakadug.

98. Giyoto man i balas kiran, sabap sa Mata-an! A siran na In ongkir iran so manga Ayat Ami, go Pitharo iran: Ino amai ka mbaloi kami a manga tolan go botha, ba Mata-an a sukami na Khaoyag kami dun sa Ka-adun a bago?

99. Ba iran ndi katawi a Mata-an! A so Allah, so Miyadun ko manga Langit go so Lopa, khagaga Niy-an a Madun sa lagid iran? Go singgayan Niy-an siran sa ta-alik, a

قُلْ لَوْ كَانَتْ فِي الْأَرْضِ مَلَائِكَةٌ يَمْشُونَ مُطْمَئِنِّينَ لَنَزَّلْنَا عَلَيْهِمْ مِنَ السَّمَاءِ مَلَكًا رَسُولًا ﴿١٥﴾

قُلْ كَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ إِنَّهُ كَانَ بِعِبَادِهِ خَبِيرًا بَصِيرًا ﴿١٦﴾

وَمَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِ وَمَنْ يُضِلِّ فَلَنْ تَجِدَ لَهُمْ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِهِ وَيَحْشُرُهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ عُمِّيًّا وَبُكَمًا وَصُمًّا مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ كُلَّمَا خَبَتْ زِدْنَاهُمْ سَعِيرًا ﴿١٧﴾

ذَٰلِكَ جَزَاءُ هُمُ بِأَنَّهُمْ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا وَقَالُوا آلَٰءَ ذَٰلِكَ أَكْبَرُ لَقَدْ وَرَفْتْنَا آءِنَا لَمُبْعُوْنَ خَلْقًا جَدِيدًا ﴿١٨﴾

﴿١٥﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ قَادِرٌ عَلَىٰ أَنْ يَخْلُقَ مِثْلَهُمْ وَجَعَلَ لَهُمْ

da-a sangka-a madadalumon. Na da tarima-a o manga Darowaka ka ba iran ndun siyangka.

100. Tharowangka: O sukano i makapapa-ar ko khitatagowan ko Limo o Kadnan Ko, na sa maoto na Mata-an a runun niyo, sa kaluk ko kanggasto: Ka aya butad o Manosiya na maikot!

101. Na Sabunsabunar a bigan Nami so Musa sa siyao a manga Tanda, a manga rarayag: Na ishan Ka ko manga Moriyatao o Israil: Gowani a makaoma kiran, na Pitharo-on o Pir-aon: Mata-an! A sakun na aya dun a kaguguda-a ko Ruka Hai Musa! na tataraponan!

102. Pitharo (o Musa): Sabunsabunar a katawan ka a da-a Tomiyoron saya a rowar ko Kadnan o manga Langit go so Lopa a manga karina: Na Mata-an! A Sakun na aya dun a kaguguda-a Ko ruka Hai Pir-aon! Na ilang!

103. Na kabaya iyan a mbogao-on niyan siran ko Lopa (a Missir): Na inulud Ami sukaniyan go so langowan a pud iyan.

104. Go Pitharo Ami ko manga Moriyatao o Israil ko oriyan niyan: a Pagingud kano ko Lopa (a Missir): Na amai ka makaoma so diyan-di ko Akhirat, na pakatalingoma-an Nami sukano langon.

أَجَلًا لَا رَيْبَ فِيهِ فَأَبَى الظَّالِمُونَ إِلَّا
كُفُورًا ﴿٩١﴾

قُلْ لَوْ أَنْتُمْ تَمْلِكُونَ خَزَائِنَ رَحْمَةِ رَبِّي
إِذَا لَأَمْسَكْتُمْ خَشْيَةَ الْإِنْفَاقِ وَكَانَ
الْإِنْسَانُ قَنُوتًا ﴿٩٢﴾

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى تِسْعَ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ
فَسُئِلَ بَنِي إِسْرَائِيلَ إِذْ جَاءَهُمْ فَقَالَ لَهُ
فِرْعَوْنُ إِنِّي لَأَظُنُّكَ يَمُوسَى
مَسْحُورًا ﴿٩٣﴾

قَالَ لَقَدْ عَلِمْتَ مَا أَنزَلَ هَؤُلَاءِ إِلَّا رَبُّ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ بِصَابِرٍ وَإِنِّي
لَأَظُنُّكَ يَمُوسَى مَسْحُورًا ﴿٩٤﴾

فَأَرَادَ أَنْ يَنْفِرَ فَرَأَوْهُم مِّنَ الْأَرْضِ
فَأَعْرَفْنَاهُ وَمِن مَّعَهُ جَمِيعًا ﴿٩٥﴾

وَقُلْنَا مِنْ بَعْدِهِ لِبَنِي إِسْرَائِيلَ إِنَّا
جَاءْنَاكُمْ بِالْأَرْضِ فَأَدْبَارَ الْآخِرَةِ جَنَّاتٍ
لَّيْفًا ﴿٩٦﴾

105. Na si-i ko bunar a Kinitoronun Nami (ko Qur-an), go si-i ko bunar a Kiyapakatoron Niyan: Na da-a Kiyasogo Ami Ruka (Ya Muhammad) a rowar sa Puphanonotholan sa mapiya, go Puphamaka-iktiyar.

وَبِالْحَقِّ أَنْزَلْنَاهُ وَبِالْحَقِّ نَزَّلْهُ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ
إِلَّا مُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿١٠٥﴾

106. Na so Qur-an na piyakasu-sunggayi Ami Sukaniyan, ka-an Ka oto Mabatiya ko manga Manosiya sa malanat: Go Initoron Ami oto sa (miyakashasaliyob a) Kinitoron Niyan.

وَقُرْءَانًا فَرَقْنَاهُ لِتَقْرَأَهُ عَلَى النَّاسِ عَلَى مُكْثٍ
وَنَزَّلْنَاهُ نَزِيرًا ﴿١٠٦﴾

107. Tharowangka: Piyaratiyaya-niyo Sukaniyan odi na di niyo Pharatiyaya-a, Mata-an! A siran a piyamugan ko Kata-o a miya-ona a Niyan, na igira-a Pumbatiya-an kiran, na Ipushondong iran so manga baka a Mangangalimbaba-an siran,

قُلْ ءَامِنُوا بِهِ ءَ أَوْ لَا تُوْمِنُوا إِنَّا لِلَّذِينَ ءَاتَوْنَا
الْعِلْمَ مِنْ قَبْلِهِ ءِ إِذْ أُنزِلَ عَلَيْهِمْ
يُخْرَجُونَ لِلْآذْقَانِ سُجَّدًا ﴿١٠٧﴾

108. Sa gi-ran Tharo-on: Soti so Kadnan nami! Mata-an a tatap a so diyandi o Kadnan nami na Mapunggolaola dun!

وَيَقُولُونَ سُبْحٰنَ رَبِّنَا إِن كَان وَعْدَ رَبِّنَا
لَمَفْعُولًا ﴿١٠٨﴾

109. Go Ipushondong iran so manga baka, sa Puphamanugaq siran, go puphakaoman kiran sa Kapingalimbaba-an.

وَيَخْرُجُونَ لِلْآذْقَانِ يَسْكُوبُونَ وَيَزِيدُهُمْ
خُشُوعًا ﴿١٠٩﴾

110. Tharowangka: Panguni kano ko Allah, o di na Panguni kano ko Rahman: Apiya anda saya i ipanguni niyo Ron, na ruk Iyan so manga ngaran a manga pipiya. Na Dingka phakatanogun so Sam-

قُلْ اذْعُرُوا اللّٰهَ اَوْ اذْعُرُوا الرَّحْمٰنَ اَيَّٰمًا تَدْعُوْا
فَلَهُ الْاَسْمَاءُ الْحُسْنٰى وَلَا تَجْهَرُ
بِصَلَاتِكَ وَلَا تَخَافُتْ بِهَا وَابْتَغِ
بَيْنَ ذٰلِكَ سَبِيْلًا ﴿١١٠﴾

bayang Ka, go Dingka oto Phuna-na-in, na mbabanog Ka ko pagulutan noto sa okit.

111. Na Tharowangka: So Podi na ruk o Allah, da kowa sa Wata, go da-a miyabaloi a Sakotowa Iyan ko Kapa-ar: Go da-a miyabaloi a tabanga Iyan makapantag ko kapakaito: Na Shulasulangka Sukaniyan sa Samporna a Kashulasula!

Surah Al-Kahf-18

Si-i ko ngaran o Allah, a Masa-linggagao, a Makalimo-on.

1. So Podi na ruk o Allah, a so Initoron Niyan ko Oripun Niyan so Kitab, go da-a biyaloi Niyan non a bukhog:

2. Matitho ka-a Niyan kapaki-iktiyari so siksa a sangat a pho-on Rukaniyan, go a Niyan Mapanothol ko Miyamaratiyaya a siran so gi-i nggalubuk ko manga pipiya, a Mata-an! A adun a bagiyan niran a balas a mapiya.

3. Matatatap siran non sa dayon sa dayon:

4. Go a Niyan Mapakaiktiyar so siran a Mitharo: Sa kominowa so Allah sa Wata:

وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَمْ يَخْذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمَلِكِ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ وَاوِيٌّ مِنَ الذَّلِيلِ وَكِبْرُهُ تَكْبِيرًا ﴿١١١﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَى عَبْدِهِ الْكِتَابَ وَلَمْ يَجْعَلْ لَهُ عِوَجًا ﴿١﴾

قِيمًا لِنَدْرِ بِأَسَاسٍ شَدِيدًا مِّنْ لَّدُنْهُ وَيُبَشِّرَ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا حَسَنًا ﴿٢﴾

مَكْتُوبِينَ فِيهِ أَبَدًا ﴿٣﴾

وَيُنذِرَ الَّذِينَ قَالُوا اتَّخَذَ اللَّهُ وَلَدًا ﴿٤﴾